

Program Guide For the Bachelor of Arts in English

February 2020 Onwards

DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY
(Established by Government of Gujarat)
'Jyotirmay' Parisar,
Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,
Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481

CONTENT

No.	Subject	Page No.
1.	About the University	3
2.	Bachelor of Arts in English	4
3.	Program's Purpose	5
4.	Relevance of the Program with BAOU's Mission and Goals	5
5.	Eligibility	6
6.	Fees structure	7
7.	Change of study centre	7
8.	Three year outline of the course	8
9.	Study centre	11
10.	Assignments	13
11.	Term end examination	14
12.	Centre List	15

1. About University

The Dr. Babasaheb Ambedkar Open University (BAOU) was established by the Act No.14 of 1994 passed by the Gujarat State Legislature on 13th April, 1994, and assented to by the Governor of Gujarat on 27th July, 1994. The BAOU is the seventh Open University in the country in terms of their establishment. The University offers 72 programs with an enrolment of more than 1, 00,000 learners.

The headquarters of the university is located at Ahmedabad. The University has established Regional Centre on the campus of South Gujarat University, Rajkot and has initiated the process of another establishing Regional centre on the campus of North Gujarat University, Patan. The University has more than 507 study centres. It has jurisdiction over the whole state of Gujarat. It is open to all persons irrespective of classes, castes, creed, religion or sex.

The important and distinguishing objectives for BAOU are to:

- Advance and disseminate learning and knowledge by a diversity of means, including use of any communication technology,
- Provide opportunities for higher education to a large segment of the population,
- Promote the educational well-being of the community generally, and * Encourage the Open University and distance education system in the education pattern of the State.

❖ **Established :** 13 April 1994

❖ **Head Quarters:** Ahmedabad

❖ **Regional Centres:**

- Saurashtra University, Rajkot
- Hemchandracharya North Gujarat University, Patan
- Veer Narmad South Gujarat University, Surat
- Krantiguru Shyamji Krishna Verma Kachchh University, Bhuj.

❖ **Study Centre:** 235+

❖ **Programs Offered:** 72 + Learners Enrolled 1,00,000+

2. Bachelor of Arts In English

B.A. in English program encompasses language and literature, English holds a great significance in the world today. English also holds importance in India as the country has a large number of English learners, practitioners and career opportunities. Being the world's largest democracy, India has myriad of fields where English language proficiency, technical and creative, both are essential.

Catering to the need of time, this course is designed to prepare students for gaining skills and expertise required in careers as teacher, lecturer, editor, translator, journalist, content writer, creative-writer, technical-writer, public-relations officer, corporate communications executive, radio announcer, newsreader, script-writer, copy-writer in advertising agency, anchor, proof-reader, translator, moreover, it also prepares students for competitive exams of government sector, banking sector, IELTS, TOEFL, and more.

BAOU has strategically identified this need and has involved expert professors with necessary academic exposure to design the program and prepare content that will help shape highly employable professionals.

3. Programme's Purpose

- BAOU intends to play a key role in achieving Sustainable Development Goal, i.e. 'quality education' to bring solutions to the present-day challenges of the nation.
- B.A. degree is one of the most sought bachelor degree programs, the basic educational degree program; and B.A. in English prepares a student for versatile fields.
- The program aims to develop critical thinking, competent skills and effective communication skills.
- This program is facilitated by student-facilitator contact, including print and digital material and ICT mediated teaching learning practices.

- B.A. in English program aims to make the students appropriate and evaluate the prescribed English prose, poetry, drama, fiction, literary and linguistic theories and their applications.
- **Programme Outcomes:**
- Demonstrate a broad awareness of texts and their historical and cultural context in Indian English, British, American and/or World literature, recognizing that literature has served a role in social change
- Discuss various major philosophical, psychological, societal, cultural issues addressed in literature
- Distinguish the genres of literature (drama, poetry and prose, fictional and nonfictional) and various approaches to reading literature with acuity and insight (e. g. Realism, Romanticism, Naturalism, Impressionism, Expressionism, Modernism, Post-Modernism, Structuralism, Post Structuralism et al.)
- Demonstrate, in oral and written form, the ability to read and evaluate primary documents according to the rubrics of various literary critical approaches.
- Do research using print and electronic resources to create new syntheses of ideas addressed in literature.
- Demonstrate an attitude of service and commitment to social change.
- Appreciate the interconnectedness and interdisciplinary of all knowledge.
- Demonstrate curiosity, humility and courage reflecting a commitment to reading and critical inquiry.
- Create globally competent individuals rooted in Indianness.

4.Relevance of the Program with BAOU’s Mission and Goals:

BAOU’s mission is to reach the less advantageous communities or groups due to educational, economic, social, geographical and other circumstances. Furthermore, ‘reaching the unreached’ is the motto of BAOU and hence University has decided to fulfill ‘inclusive education’ in its true spirit by providing opportunity of higher education to persons with special needs, physically handicapped, HIV/AIDS positive persons, transgender, sex-workers, jail inmates. The main objective of this University is to advance and disseminate education to diverse population, so as to provide them opportunities of higher education through open, distance and flexible mode.

This program is designed to reach the maximum number of student aspirants through distance learning, students will be able to enrich the literary concepts, literary genres and appreciate and evaluate literary works of great authors. It is assumed that this program will certainly help the University to achieve its goals.

5. Eligibility

For the purpose of admission, a student must have passed

- The Higher Secondary Examination conducted by the Gujarat Higher Secondary Education Board or an examination of any other statutory examination of any other university or examination body recognised as equivalent.
Or
- Secondary School Examination + three years diploma course/ PTC from recognised Institute.

- **Medium of Instruction: English**

- **Duration:** Minimum 3 years and Maximum 8 years; if the Student will not be able to complete within this time duration they have to take re-admission and complete the course within 2 years accordingly.

6. Fees structure

BA in English is three years programme. The learners are required to pay fees every year. The structure of fee is given below: Programme Semester Course Fees (Rs.) Exam Fees BA.

Year	Fees		
	Boys	Girls	
1	1800	1200	As per University Rules
2	1800	1200	
3	1800	1200	

7. Change of study centre

Students who move for family, business or any other reason will be able to change their study center. For that the student has to pay the fixed fee of Rs. 100 /with the application to Director (Student Services). Normally transfers are made at the discretion of the student, if there is any limit on the number allotted to the study center as well as if the course or syllabus is not running at such study center then the study center cannot be changed. The decision taken by the university on the basis of the student's application in this matter will be valid for the student. The study center cannot be changed after the completion of the examination term. The study center cannot be changed 60 days after the admission list is made public on the website.

8. Outline of the course

Sub Code	Subject Name	Credit Theory
First Year		
ENG-COM-101	Choose any two subjects Compulsory English, Sanskrit, Hindi ,Gujarati	04
Compulsory Paper-2		04
ENGM/ENGS-101	Introduction to Literature	05
ENGM/ENGS-102	Introduction to English Language and Structure	05
Subsidiary-1	Choose any one subject (two papers)-Sanskrit, Hindi, Gujarati, Sociology, History, Political Science Public Administration, Economics	05
Subsidiary-2		05
Compulsory Paper-3	Environment	04
First Year Credits		32
Second Year		
ENG-COM-202	Choose any one -Compulsory English, Sanskrit, Hindi ,Gujarati	04
ENGM/ENGS-203	History of English Literature - I	05
ENGM/ENGS-204	Study of Short Story	05
ENGM-205	Study of Novel	05
Subsidiary-3	Choose the subject opted in first year (two papers)-	05

Subsidiary-4	Sanskrit, Hindi, Gujarati, Sociology, History, Political Science, Public Administration, Economics	05
Compulsory Paper-2	Choose one of the following - ATMCOM-01, AYSCOM01(Yog), AINCOM01(Naturopathy), ARHCOM-01, AHRCOM, ALTCOM-, ANMCOM01	04
Second Year Credits		33
Third Year		
ENG-COM-303	Choose any one -Compulsory English, Sanskrit, Hindi ,Gujarati	04
ENGM-306	History of English Literature - II	05
ENGM-307	Study of Poetry	05
ENGM-308	Study of Essay	05
ENGM-309	Study of Drama	05
ENGM-310	Study of Linguistics and Phonetics	05
Compulsory Paper-2	Choose one of the following: AFWCOM01, AWRCOM01, AMKCOM01, AEDCOM01, AOMCOM 01, ASPCOM01, AVESCOM01	04
Third Year Credits		33
Total Credits of BA in English Programme		98

9. Study Centre

To provide effective student support, we have set up a number of Study Centres all over the country. You will be allotted one of these Study Centres taking into consideration your place of residence or work. However, each Study Centre can handle only a limited number of students and despite our best efforts, it may not always be possible to allot the Study Centre of your choice. The particulars regarding the Study Centre to which you are assigned will be communicated to you.

A Study Centre will have six major functions:

Counselling: Face-to-face counselling for the courses will be provided at the Study Centres. As mentioned earlier, there will be nine to ten academic counselling sessions for a 6-credit

course and six to seven sessions for a 4-credit course. The schedule of the counselling sessions will be communicated to you by the Coordinator of your Study Centre.

Evaluation of Assignments: Tutor Marked Assignments (TMA) will be evaluated by the Academic Counsellors appointed for different courses at the Study Centre. These assignments will be returned to you with tutor's comments and marks obtained. These comments will help you in your studies.

Library: For each course, some of the books suggested under 'Suggested Readings' will be available in the Study Centre Library. All audio and video tapes are also available in the library.

Information and Advice: At the Study Centre, you will get relevant information regarding the courses offered by the University, academic counselling schedules, examination schedule, etc. You will also get guidance in choosing your elective and application oriented courses.

Audio-Video Facilities: The Study Centre is equipped with audio-video facilities to help you make use of the audio and video materials prepared for different courses. Media notes, describing the contents of each programme, will also be available at the Study Centre. This will help you to know the contents of each programme.

Interaction with Fellow-learners: The Study Centre gives you an opportunity to interact with fellow learners. Study Centre is the contact point for you. The University cannot send all the communication to all the students individually. All important information is communicated to the Coordinators of the Study Centres and Regional Directors. The Coordinators would display a copy of such important circular/notification on the notice board of the Study Centre for the benefit of all BAOU learners. You are, therefore, advised to get in touch with your Study Centre for day-to-day information about assignments, submission of examination forms, TEE date-sheet, declaration of result, etc.

10. Assignments

Assignments constitute the continuous evaluation. The marks that you secure in the assignments will be counted in your final result.

- ❖ An assignment of a course carries 30% weightage. You are therefore advised to take your assignment seriously.
- ❖ You have to complete the assignment within the due dates specified in the assignment booklet.
- ❖ You will not be allowed to appear for the term-end examination for any course if you do not submit the assignment in time for that course.
- ❖ If you appear in term-end examination, without submitting the assignments, the result of the term-end examination is liable to be cancelled.
- ❖ Incomplete assignment responses may affect your grades adversely.
- ❖ You have to submit your assignment response sheets to the Coordinator of the Study Centre assigned to you. For your own record, retain a copy of all the assignment responses which you submit to the Coordinator.
- ❖ If you do not get back your duly evaluated tutor marked assignments along with a copy of the assessment sheet containing comments of the evaluator on your assignment within a month after submission, please try to get it personally from your Study Centre. This may help you to improve upon future assignments.

11. Term End Examination

- ❖ As stated earlier, the term-end examination is the major component of the evaluation system and it carries 70% weightage in the final result.
- ❖ The University conducts term end examinations twice a year i.e., in June and December. You can take the term-end examination (TEE) only after completing one year of study. The TEE for the 1st, 2nd years will be conducted at the end of each year.

- ❖ A learner is permitted to appear in the TEE, subject to the following conditions:-
  - Registration for the courses is valid and not time barred.
  - Required number of assignments in the course has been submitted by the due date.
  - Minimum time to pursue these courses as per the provision of the programme has been completed.
  - Examination fee is paid for all the courses in which the learner is writing the examination.

In the case of non-compliance of any of the above conditions, the result of all such courses is liable to be withheld by the University.

In case you fail to get a pass score (40 % marks) in the Term End Examination, you will have to reappear at the next Term End Examination for that course within the total span of the programme.

12. Centre List

CENTER LIST (BECHLOR DEGREE PROGRAAMME)

No.	Courses	Center Code	Study Centre	Contact
1.	B.A., BLIS	0001	Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Jyotirmay Parisar, Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481.	--
2.	B.A.	0101	L.D.Arts College, Amrut Modi School of Management Campus, Opp. Andhajan Mandal, Vastrapur, Ahmedabad-380015	- Emailbaou.0101@baou.edu.in
3.	B.A.	0102	Smt. A. P. Patel Arts College & Late Shri N. P. Patel Commerce College, Naroda, Ahmedabad-382330.	Pro. Incharge Shri J.B.Patel Mobile9978408702, 9825054490 Emailbaou.0102@baou.edu.in
4.	B.A.	0104	Central Jail, Sabarmati, Ahmedabad-27.	Pro. Incharge Shri V.M. Bhatt Mobile9978405625, 9825006886 Emailbaou.0104@baou.edu.in
5.	B.A., B.COM.	0108	Sardar Vallabhbhai Patel, Vanijya Mahavidyalaya, Relief Road, Ahmedabad-380001.	Co-Ordinator Shri B.N. Sitvala Mobile9978408703, 9825559563 Emailbaou.0108@baou.edu.in
6.	B.A., B.COM.	0111	Shri D. C. M. Arts & Commerce College, Viramgam, Dist. Ahmedabad-382150.	Co-Ordinator Shri Vipul Rajpuria Mobile9978408705, 9428043850 Emailbaou.0111@baou.edu.in
7.	B.A.	0121	Shri H.K. Arts College, Ashram Road, Ahmedabad-380009.	Co-Ordinator Shri Subhasbhai Brahmbhat Mobile9978408708, 9898718969, 9824251430 Emailbaou.0121@baou.edu.in
8.	B.A.	0127	Shri Swaminarayan Arts College, Shah-e-alam,	Co-Ordinator Shri D.D. Vekariya

			Tolnaka, Gita Mandir Road, Ahmedabad-380022.	Mobile9426186980 Emailbaou.0127@baou.edu.in
9.	B.A.	0128	Umiya Arts College Bhagwat Vidyapith Road, Near Sarkhej - Gandhinagar Highway, Sola, Ahmedabad, Gujarat 380060	Dr. Rameshbahadur Singh S Kshatriya, DR. MANISH CHUDASAMA Mobile9998931902, 8460569771 Emailbaou.0128@baou.edu.in
10.	B.A.	0150	Hindi Bhasha Prachar, C/o Sheth C.L. Commerce College, Nr. Church, Opp. Sonaria Block, Rakhial Road, Ahmedabad-380021.	Pro. Incharge Shri H.G. Agraval Mobile9978408715, 9426356575 Emailbaou.0150@baou.edu.in
11.	B.A.	0175	Gujarat Arts & Science College, Ellisbridge, Ahmedabad-380006.	Co-Ordinator Shri A.S. Rothod Mobile9824514744 Emailbaou.0175@baou.edu.in
12.	B.A.	0177	NIEM-The Institute of Event Management, 8, Panchratn, Above HDFC Bank, C.G. Road,Panchvati, Ahmedabad-380006	-
13.	B.A., BLIS	0179	SILVER OAK COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY, AHMEDABAD,382481	- Emailbaou.0179@baou.edu.in
14.	B.A.	0204	Smt. Santaben Haribhai Gajera, Shaikshanik Sankul, Chakkargadh Road, Amreli-365601.	Pro. Incharge Dr. V.M. Ramani Emailvimalkamani@rediffmail.co m, www.amrelisankul.org
15.	B.A.	0205	Shri G.M. Bilakhia College of Arts & Commerce College, At. Vanda, Ta. Savarkundla, Dist. Amreli-367525.	Pro. Incharge Shri P.P. Bhaliya Mobile9978408723, 9998912528, 9879461313 Emailbaou.0205@baou.edu.in
16.	B.A.	0219	Amreli Sub Jail, Amreli-365601.	Pro. Incharge Shri K.R. Teraiya Emailbaou.0219@baou.edu.in

17.	B.A.	0401	Nalini-Arvind & T.V. Arts College, At & Po. Vallabh Vidyanagar, Dist. Anand-388120	Dr. M.G. Mansuri / Dr. B.M. Zala / Dr. M.D. Mishra Mobile9825018196 / 9316686628 Emailbaou.0401@baou.edu.in
18.	B.A., B.COM.	0415	Shri R.K. Parikh Arts & Science College, Dantali Road, Petlad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Dr. Uday H. Vyas Mobile9427356588 Emailbaou.0415@baou.edu.in
19.	B.A.	0416	Patel J.B.R. Arts, Patel A.M.R. Commerce & Patel J.D.K.D. Science College, Near Civil Court, At. Borsad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Shri V.N. Bhoi Mobile9428490388 Emailbaou.0416@baou.edu.in
20.	B.A.	1701	Shri S. K. Shah & Shrikrushan O. M. Arts College, At. Ta. Modasa, Dist. Sabarkantha-383315.	Co-Ordinator Dr. P.R. Sinh Mobile9727612356 Emailbaou.1701@baou.edu.in
21.	B.A.	1708	Arts College, At. Shamlaji, Ta. Bhiloda, Dist. Arvalli(N.G.)	- Emailbaou.1708@baou.edu.in
22.	B.A.	1710	Mahila Arts & Commerce College, Dhansura, Sabarkantha	Gopalkrishna Solanki Mobile9426333438 Emailbaou.1710@baou.edu.in
23.	B.A.	1732	Modasa Sub Jail, At. & Po. Modasa, Dist. Arvalli	Pro. Incharge Shri S.S. Panchal Emailbaou.1732@baou.edu.in
24.	B.A.	1734	Government Arts & Commerece College, At.Ta. Meghraj, Arvalli	- Emailbaou.1734@baou.edu.in
25.	B.A.	1001	Nutan Bharti, At.& Po. Madana(Gadh), Dist. Banaskantha-385519.	Co-Ordinator Dr. K.R. Vohra Mobile9428757532, 9427262957 Emailbaou.1001@baou.edu.in
26.	B.A., BLIS	1002	R. R. Mehta College of Science & C.L. Parikh	Co-Ordinator Shri M.M.

			College of Commerce, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha-385001.	Chaudhry Mobile9428023124 Emailbaou.1002@baou.edu.in
27.	B.A.	1007	Mahila Arts College, Adarsh Campus, Dairy Road, At. & Po. Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Smt. Manishaben Patel Emailbaou.1007@baou.edu.in
28.	B.A.	1016	Shri U. H. Chaudhari Arts College, Vadgam, Palanpur Highway, Banaskantha	- Emailbaou.1016@baou.edu.in
29.	B.A.	1020	Kankrej Arts & Commerce College, At. & Po. Thara, Ta. Kankrej, Dist. Banaskantha-375555.	Pro. Incharge Shri J.P. Acharya Mobile9978408765, 9427393377, 9427030772 Emailbaou.1020@baou.edu.in
30.	B.A.	1021	Palanpur District Jail, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Shri J.R. Taral Emailbaou.1021@baou.edu.in
31.	B.A.	1026	D .N. P. Arts And Commerce College, Nr. Kachchhi Coloni, Deesa, Dist. Banaskantha-385535	Dr. Jigneshkumar Sankarlal Varvadiya Emailbaou.1026@baou.edu.in
32.	B.A.	1027	Government Arts College Amirgadh (Sarkari Vinayan College, Amirgadh)	Co-Ordinator
33.	B.A	1029	Shri Ambaji Commerce College, Danta Road, Kumbhariya-Ambaji, Ta. Danta, Dist. Banaskantha	-
34.	B.A.	1030	A.P. Trivedi Arts, Commerce and Science College, Khorda, Po. Jetda, Thrad-Dessa Highway, Ta. Tharad, Dist, Banaskantha-385535	-
35.	B.A.	1031	Saraswati Arts, Commerce & Science College, At	-

			& Post : Vadgam,Memadpur,Banaskantha-385421	Emailbaou.1031@baou.edu.in
36.	B.A., B.COM.	1106	Satyam College Of Education, Tapovan Sankul Nilkantheshvar Mahadev Road, National Highway No-8 Zadeshvar,Bharuch	Pro. Incharge Smt. Rashmiben Patel Mobile9426761676 Emailbaou.1106@baou.edu.in
37.	B.A.	1112	Bharuch Sub Jail, Bharuch-390002.	Pro. Incharge Shri D.D. Prajapati Mobile9426759111 Emailbaou.1112@baou.edu.in
38.	B.A. BLIS	1201	Shikshan Shashtra Bhavan, Near University Karyalay, Bhavanagar University, Bhavnagar-364002.	Co-Ordinator Shri J.P. Maiyani Emailbaou.1201@baou.edu.in
39.	B.A.,BLIS	1209	K.R. DOSHI BSW COLLEGE, PLOT NO. 1335, K.R. DOSHI VIDYA SANKUL, OPP- TV KENDRA, BHAVNAGAR	-
40.	B.A.	1220	Bhavnagar District Jail, Bhavnagar.	Pro. Incharge Shri M.I. Shekh Mobile9727430342, 9898251993 Emailbaou.1220@baou.edu.in
41.	B.A.	1223	Gopinathji Mahila Arts and Commerce College, Sihor, Bhavnagar	- Emailbaou.1223@baou.edu.in
42.	B.A.	1224	Kavishri Botadkar Arts and Commerce College, Shri Himmatbhai Marg, Botad, Dist. Botad	-
43.	B.A., BLIS	0901	Navjivan Arts & Commerce College, Jhalod Road, Dahod-389151	Co-Ordinator Shri G.G. Sangada Mobile9978408755, 9879159020 Emailbaou.0901@baou.edu.in
44.	B.A.	0902	Y. S. Arts K. S. Shah Commerce College, At. & Po. Devgadhi Bariya, Dist. Dahod-389380.	Pro. Incharge Shri R.N. Suthar Mobile9427492471, 9426353320,

				9228219426 Emailbaou.0902@baou.edu.in
45.	B.A.	0906	Shri K.R. Desai Arts & Commerce College, Nr. P.T.C. College, At.Po.Ta. Jhalod, Dist. Dahod - 389170	Pro. Incharge Dr. M.G. Shekh Mobile9427077998 Emailbaou.0906@baou.edu.in
46.	B.A., BLIS	0907	Co-ordinator, Gurjar Bharti Mahila B.Ed. College, Manorath Banglow,Prakruti Nagar,Dahod-389151.	Shri Anilbhai Matabhai Paragi Emailbaou.0907@baou.edu.in
47.	B.A.	0501	Government Arts College, Sector-15, Gandhinagar-382016.	Co-Ordinator Shri N.H. Mistry Emailbaou.0501@baou.edu.in
48.	B.A.	0510	Shri P.H.G. Municipal Arts & Science College,Near Ambikanagar highway,Vakhariya Campus, Kalol, Dist. Gandhinagar-382721.	Co-Ordinator Dr. H.K. Solanki Mobile9979031668 Emailbaou.0510@baou.edu.in
49.	B.A.	0529	Shri P.K. Chaudhari Mahila Arts College, Sector-7, Gandhinagar-382007.	Pro. Incharge Smt. Gitaben Chaudhry Mobile9978408743, 9824745250 Emailbaou.0529@baou.edu.in
50.	B.A.	0731	Shri Swaminarayan B.Ed. College, At.Po. Prabhas-Patan, Ta. Veraval, Dist. Gir Somnath	- Emailbaou.0731@baou.edu.in
51.	B.A.	0612	Jamnagar District Jail, Jamnagar-361008.	Pro. Incharge Shri N.G. Baria Emailbaou.0612@baou.edu.in
52.	B.A.	0613	Vidyasagar Infotech College, Silver Plaza, 7 Patel Colony, Nr. Deep Bhavan, Jamnagar - 361008	- Emailbaou.0613@baou.edu.in
53.	B.A.	0701	Shri Shardagram Arts & Commerce College, At.Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Co-Ordinator Dr. H.D. Zankat Mobile9978408746, 9898272742, 9904129337 Emailbaou.0701@baou.edu.in

54.	B.A.	0704	Junagadh District Jail, Junagadh-362001.	Pro. Incharge Shri A.B. Kambodiya Emailbaou.0704@baou.edu.in
55.	B.A.	0710	Shri K.D.Barad Smark Sanchalit Arts & Computer Science College,Mu.Shiloj, Kodinar Highway,Ta.Una, Ji.Junagadh-362540	Pro. Incharge Shri V.P. Barad Mobile9978408748, 9974662966, 9904114907 Emailbaou.0710@baou.edu.in
56.	B.A.	0715	Shri Sardar Patel Education Trust Sanchalit Mahila Arts & Commerce College, Joshipura, Dist. Junagadh-362002.	Sanjaykumar G. Dhanani Mobile7383601125 Emailbaou.0715@baou.edu.in
57.	B.A.	0716	Smt. V. M. Chandra Arts College, At. Loej, Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Pro. Incharge Shri R.K. Vada Mobile9978408750, 9978056662, 9824514215 Emailbaou.0716@baou.edu.in
58.	B.A.	0418	Kheda Arts College, Nationl highway No.8, Kheda-387411.	Co-Ordinator Shri Dineshchandra C. Bhatt Mobile9428647172 Emailbaou.0418@baou.edu.in
59.	B.A.	0431	Nadiad District Jail, At. Nadiad, Dist. Kheda-387002.	Pro. Incharge Shri N.A. Desai Mobile9909014796 Emailbaou.0431@baou.edu.in
60.	B.A.	0432	C.B.Patel Arts College, College Campas, College road, At. Nadiad, Dist. Kheda-387001.	Pro. Incharge Dr. M.R. Patel Mobile9824043050 Emailbaou.0432@baou.edu.in
61.	B.A.	0434	Government Arts & Commerce College, Kathlal, Dist. Kheda	- Email0434@baou.edu.in
62.	B.A.	0435	M. D. Shah and B. D. Patel Arts College, Mahudha, Kheda-387335	- Emailbaou.0435@baou.edu.in

63.	B.A.,BLIS	0301	J.B. Thakkar College of Commerce, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Pro. Sarang Dave Mobile9429810822 Emailbaou.0301@baou.edu.in
64.	B.A., BLIS	0302	Tolani Commerce College, At. Adipur, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Prof. Gaurav Thakor Mobile8732939627 Emailbaou.0302@baou.edu.in
65.	B.A.	0304	Sheth Surji Vallabhdas Arts and Commerce College, Nagalpur Road, Mandvi-Kutch	Pro. Incharge Dr. Chandrakant Patel Mobile9904038620, 9824878123 Emailbaou.0304@baou.edu.in
66.	B.A.	0308	Bhuj Palara Jail, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch.	Pro. Incharge Shri S.R. Rabari Emailbaou.0308@baou.edu.in
67.	B.A.	0309	Shri S.D. Shethiya College of Education, Mundra, Kutch	- Emailbaou.0309@baou.edu.in
68.	B.A., BLIS	1301	Municipal Arts & Science College, At & Po. Nagalpur, Dist. Mahesana-384002.	Co-Ordinator Shri V.J. Vaidh Emailbaou.1301@baou.edu.in
69.	B.A.	1302	The Kheralu Nagrik Sahkari Bank Limited, Arts & Commerce College, At & Po. Kheralu, Dist. Mahesana-384325.	Co-Ordinator Dr. N.K. Vankar Mobile9978408776, 9825268183, 9429319109 Emailbaou.1302@baou.edu.in
70.	B.A.	1304	Shri M. M. Shah Mahila Arts College, Opp. Petrol Pump, At. & Po. Kadi, Dist. Mahesana-382615.	Co-Ordinator Dr. P.V. CHAUDHARI Mobile9427677331 Emailbaou.1304@baou.edu.in
71.	B.A.	1305	Shri B. P. B. Arts & M. H. G. Commerce College, At & Po. Unza, Dist. Mahesana-384170.	Co-Ordinator Shri Jayvardhan Gandhi Mobile9978408778, 9925733737,

				9824354472 Emailbaou.1305@baou.edu.in
72.	B.A.	1308	Shri Maharshi Dayanad Saraswati Kelvani Mandal, Station Road, At. Ta. Visnagar, Dist. Mahesana-384315.	Mr. Rohit P. Jani Mobile09998099200 Emailbaou.1308@baou.edu.in
73.	B.A., BLIS	1310	Shri Sarvjanik Kelvani Mandal, Vidya Sankul, Near Arvind Baug, Dist. Mahesana-384001.	Shri Ghanshyambhai k. Gadhvi Mobile7490808290 Emailbaou.1310@baou.edu.in
74.	B.A.	1313	Smt. R. M. Prajapati Arts College, At.& Po. Satlasna, Dist. Mahesana-384330.	Pro. Incharge Shri J.N. Barot Mobile9586326111,9426362329 Emaildryayeshbaror@yahoo.co.in artscollegesatlasana@gmail.com
75.	B.A.	1331	Mahesana District Jail, Mahesana-380002.	Pro. Incharge Shri I.V. Chaudhry Mobile9825492131 Emailbaou.1331@baou.edu.in
76.	B.A.	1333	M. N. College, Visnagar, Mahesana	- Emailbaou.1333@baou.edu.in
77.	B.A.	1334	Sardar Patel B.ed. College, Vadnagar	-
78.	B.A., BLIS	1335	Revaba Sarvjanik Education college, Maheshana	- Emailbaou.1335@baou.edu.in
79.	B.A., BLIS	1336	Suvidha Education Trust,Heduva(Rajgar), Becharaji Road,Ta.Dist. Mehsana-384002	- Emailbaou.1336@baou.edu.in
80.	B.A.	1337	Utthan, B.S.W. College,Veda,Mehsana-382855	- Emailbaou.1337
81.	B.A.	1338	Shri Amardeep Educational Trust Sanchalit B. Ed	-

			College,Pilvai, Vijapur, Mahesana 382850	Emailbaou.1338@baou.edu.in
82.	B.A.	1735	Kamlaben Chhabildas Sheth Arts College, At.Ta. Birpur, Dist. Mahisagar	-
83.	B.A., BLIS	1739	C. & S. H. Desai Arts and L. K. L. Doshi Commerce College,Balasinor, Mahisagar	-
84.	B.A.	1403	Shri U. N. Maheta Arts College, At. Ta. Morbi, Dist. Morbi-363641.	Co-Ordinator Shri K. R. Dangi Mobile8866740851 Emailbaou.1403@baou.edu.in
85.	B.A.	1446	Matrushri Vrajkuvarben Maganlal Maheta, Technical, At.Po.Ta. Vankaner, Morbi	- Emailbaou.1416@baou.edu.in
86.	B.A.	1447	Navyug College, Virpar, Morbi-363650	- Emailbaou.1447@baou.edu.in
87.	B.A.	1449	Parangat B.Ed. College, Maharshi Gurukul Campus, Ranakpur Road, Halvad, Dist. Morbi-363330	- Emailbaou.1449@baou.edu.in
88.	B.A.	1523	Rajpipla Sub Jail, At. Rajpipla, Dist. Narmada.	M. L. Gamara Mobile9228220554 Emailbaou.1523@baou.edu.in
89.	B.A.	2301	M. R. Arts & Sci. College, Rajpipla, Dist. Narmada-393145.	Co-Ordinator Shri K.B. Shidha Mobile8866861697 Emailbaou.2301@baou.edu.in
90.	B.A.	1023	Navsari Sub Jail, Navsari-396445.	Pro. Incharge Shri L.M. Rathod Emailbaou.1023@baou.edu.in
91.	B.A., BLIS	2201	Shri M. R. Desai Arts & Shri E. E. Laher Kosadiya Commerce College, At. & Po. Chikhli,	Co-Ordinator Shri G.B. Patel Mobile9879203452,9925678723

			Dist. Navsari-396521.	Emailbaou.2201@baou.edu.in
92.	B.A.	0908	Godhara Sub Jail, At. Godhara, Dist. Panchmahal-389001.	Pro. Incharge Shri H.D. Gameti Emailbaou.0908@baou.edu.in
93.	B.A. BLIS	1601	Shri Sarvjanik Commerce College, At. & Po. Godhra, Dist. Panchmahal-389001.	Co-Ordinator Shri G.H. Dave Mobile9978408531, 9427492183, 9879554946 Emailbaou.1601@baou.edu.in
94.	B.A.	1603	M. M. Gandhi Arts & Commerce College, At. Ta. Kalol, Dist. Panchmahal-389330.	Pro. Incharge Shri I.P. Mekvan Mobile9978408532, 9426339493, 9825994944 Emailbaou.1603@baou.edu.in
95.	B.A.	1604	Adivasi Arts & Commerce College, At. Ta. Santrampur, Dist. Panchmahal-389260.	Pro. Incharge Shri I.L. Rathva Mobile9428461664 Emailbaou.1604@baou.edu.in
96.	B.A.	1608	Shri MuktJivan Swamibapa Arts College, At. & Po. Vaghjipura, Ta. Shahera, Dist. Panchmahal-389120.	Pro. Incharge Shri K.F. Parmar Mobile9428780943, 9428139623 Emailbaou.1608@baou.edu.in
97.	B.A.	1613	Shri S. P. Patel Arts College, At. & Po. Simaliya, Ta. Ghoghamba, Dist. Panchmahal-389341.	Pro. Incharge Dr. D.R. Amin Mobile9925944579 Emailbaou.1613@baou.edu.in
98.	B.A.	1003	Shri T.A. Arts & J.V. Commerce College, Kandla Highway, At. & Po. Radhanpur, Dist. Patan-40.	Co-Ordinator Dr. C.M. Thakkar Mobile9978408757, 9825915116 Emailbaou.1003@baou.edu.in
99.	B.A., BLIS	2401	C/O Department of Mathematics, Hemchandracharya North Gujarat University Campus, Patan- 384265	Co-Ordinator Shri M.B. Prajapati Mobile9879875230 Emailbaou.2401@baou.edu.in

100.	B.A.	2411	Ahmed Vikas Mandal, Maktabah Jafariyah,(knowledge and Reserch Academy), Sedrana-square, TA. Sidhpur, Dist. Patan-384151.	Pro. Incharge Shri S.A. Momin Mobile9427330429 Emailbaou.2411@baou.edu.in
101.	B.A.	2412	Government Arts and Commerce College, At.Po. Sami, Patan	- Emailbaou.2412@baou.edu.in
102.	B.A.	2413	Shri Akhil Anjana Kelvani Mandal (Shri Adarsh Science College), Patan	- Emailbaou.2413@baou.edu.in
103.	B.A.	2414	Mahrshidayanad Arts and Commerce College, Baspa, Ta-Sami, Dist-Patan 384245	- Emailbaou.2414@baou.edu.in
104.	B.A.	2415	Jethiba K. Patel Arts College & B. A. Patel & D. B. Vyas Commerce College, Ruppur-Chansasma,Di. Patan-384220	- Emailbaou.2415@baou.edu.in
105.	B.A.	2416	Patan Sub Jail,Patan-384265	- Emailbaou.2416@baou.edu.in
106.	B.A.	1901	Shri S. M. J. Arts & Commerce College, At.Ta. Kutiyana, Dist. Porbandar-362650.	Pro. Incharge Shri A.I. Dhadhaliya Mobile9978408547, 9427264831, 9427278598 Emailbaou.1901@baou.edu.in
107.	B.A.	1904	Porbandar District Jail, Porbandar.	Pro. Incharge Shri H.B. Rajrav Emailbaou.1904@baou.edu.in
108.	B.A. BLIS	1401	Regional Centre Rajkot Besides Department of History, Saurashtra University, Rajkot	Co-Ordinator Shachi Bhatt Mobile+91 99784 08904, +91 94082 74320 Emailbaou.1401@baou.edu.in
109.	B.A.	1408	Sarvjanik Mahila Arts & Commerce College,	Pro. Incharge Shri D.K. Saiyad

			Kailashnagar, Bhavnagar Road, At. & Po. Aatkot, Ta. Jasdan, Dist. Rajkot-360040.	Mobile9978408520, 9824821714, 9374834029 Emailbaou.1408@baou.edu.in
110.	B.A.	1413	Shri Haribapa Che. Trust Sanchalit Arts Commerce College, Maninagar, Lati Plot, At. & Po. Jasdan, Dist.Rajkot-360050.	Pro. Incharge Shri S.R. Bhatt Mobile9978408522, 9479180164, 9426165327 Emailbaou.1413@baou.edu.in
111.	B.A.	1439	Rajkot District Jail, Rajkot-360001.	Pro. Incharge Shri S.I. Vora Emailbaou.1439@baou.edu.in
112.	B.A.	1440	Morbi Sub Jail, At. & Po. Morbi, Dist.Rajkot.	Pro. Incharge Shri V.B. Chuhan Emailbaou.1440@baou.edu.in
113.	B.A.	1441	Gondal Sub Jail, At. & Po. Gondal, Dist. Rajkot.	Pro. Incharge Shri R.K. Thakor Emailbaou.1441@baou.edu.in
114.	B.A.	1443	Shri Arjunlal Hirani College of Journalism & Performing Arts, At.Po. Rajkot, Ta.Dist. Rajkot	-
115.	B.A.	1445	Shri G.K. & C.K. Bosmiya Arts & Commerce College, Jetpur, Rajkot	- Emailbaou.1445@baou.edu.in
116.	B.A., BLIS	1448	1448-Geetanjali Institute Of Education, At Geetanjali Bhavan, Ajanta Park,Sadhu Vasvani Road, Rajkot-360002	- Emailbaou.1448@baou.edu.in
117.	B.A.	1450	1450-Smt.R. P. Bhalodia Mahila Arts, Commerce & Shree N. P. Bhalodia Science College,Kolki Road, Ta- Upleta,Dist- Rajkot-360490	- Emailbaou.1450@baou.edu.in
118.	B.A.	1702	Idar Anjna Patidar H. K. M. Arts & P. N. Patel Commerce College, At. & Po. Idar, Dist. Sabarkantha-383430.	Co-Ordinator Shri H.B. Pandya Mobile9104143072 Emailbaou.1702@baou.edu.in

119.	B.A.	1703	Sheth H. P. Arts & Talod S. M. Commerce College, At. Ta. Talod, Dist. Sabarkantha-383215.	Co-Ordinator Shri K.J. Desai Mobile9426354151 Emailbaou.1703@baou.edu.in
120.	B.A., BLIS	1704	D. D. Thakar Arts & K. J. Patel Commerce College, At. Ta. Khedbrahma, Dist. Sabarkantha-383255.	Pro. Incharge Shri Rohit Desai Mobile9427364153 Emailbaou.1704@baou.edu.in
121.	B.A.,	1709	Co-ordinator,S.S Mehta arts & M.M.Patel Commerce College, Himmatnagar	Dr. Arvind K. Patel Mobile9428642049 Emailbaou.1709@baou.edu.in
122.	B.A.,	1720	Smt. M. C. Desai Arts & Commerce College, National Highway No. 8, Kamalpur, At. Po. Ta. Pratij, Dist. Sabarkantha-383205.	Pro. Incharge Dr. Kameshvar Ramprasad Mobile9825377415, 9879493646 Emailbaou.1720@baou.edu.in
123.	B.A.	1731	Himatnagar Sub Jail, At. & Po. Himatnagar, Dist. Sabarkantha.	Pro. Incharge Shri R.S. Bhuriya
124.	B.A.	1733	M.M. Chaudhari Arts College, Rajendranagar, Sabarkantha	- Emailbaou.1733
125.	B.A.,	1736	Government Arts & Commerce College, Jadar, Ta. Idar, Dist. Sabarkantha	-
126.	B.A.	1737	Arts College Androkha, At.Po. Androkha, Ta. Vijaynagar, Dist. Sabarkantha	-
127.	B.A.	1738	Asian Institute of Technology, At.Po.Ta. Vadali, Sabarkantha	- Emailbaou.1738@baou.edu.in
128.	B.A.	1740	Experimental College of Education, Railway, Station Rd, Prantij, Dist-Sabarkatha-383205	- Emailbaou.1740@baou.edu.in

129.	B.A.,	1801	Sir K. P. College of Commerce, Athva Lines, Surat-395001.	Co-Ordinator Shri S.R. Vasave Mobile9429015187 Emailbaou.1801@baou.edu.in
130.	B.A.	1818	Surat District Jail, Surat.	Pro. Incharge Shri M.D. Doshi Mobile9825220313 Emailbaou.1818@baou.edu.in
131.	B.A.	1828	J.Z. Shah Arts & H.P. Commerce College, Amroli, Surat	- Emailbaou.1828@baou.edu.in
132.	B.A.	1829	Government Science College, Vankal, Surat	- Emailbaou.1829@baou.edu.in
133.	BLIS	1820	Veer Narmad South Gujarat University, Surat.	- Email : baou.1820@baou.edu.in
134.	B.A.	1831	1831-Agarwal Vidya Vihar English Medium College, Vesu-Abhwa Road, Surat-395007	- Emailbaou.1831@baou.edu.in
135.	B.A., BLIS	2001	Shri M. P. Shah Commerce College, Surendranagar-360578.	Co-Ordinator Manishbhai H. Shah Emailbaou.2001@baou.edu.in
136.	B.A.,	2014	Shri A. R. S. Sakhida Arts, Shri C. C. Gedivala Commerce & Shri C. C. Home Science College, Mill Raod, At. Ta. Limdi, Dist. Surendranagar-363421.	Pro. Incharge Dr. S.G. Purohit Mobile9427045605, 9924058839 Emailbaou.2014@baou.edu.in
137.	B.A.	2017	Surendranagar Sub Jail, Surendranagar.	Pro. Incharge Shri N.U. Baraiya Emailbaou.2017@baou.edu.in
138.	B.A.,BLIS	2018	Government Arts College, Ta. Chotila, Surendranagar	- Emailbaou.2018@baou.edu.in
139.	B.A.	2019	Pujy L.M. Vora College of Arts and Commerce	-

			College, Sayla, Surendranagar	Emailbaou.2019@baou.edu.in
140.	B.A., BLIS	2020	Shri Swami Vivekanand College, Opp. I.T.I., Nr. Bus Stand, Surendranagar-363001	-
141.	B.A.	2021	Sanskriti College of Management, Surendranagar-363002	- Emailbaou.1021@baou.edu.in
142.	B.A.,BLIS	1802	Smt. R. P. Chauhan Arts & Smt. J. K. Shah & Shri K. D. Shah Commerce College, At. & Po. Vyara, Dist. Tapi-394650.	Co-Ordinator Shri B.N. Patel Mobile9879083635 Emailboau.1802@baou.edu.in
143.	B.A.,	1503	Madhyasth Jail, Vadodra-390001.	Person Emailbaou.1503@baou.edu.in
144.	B.A.	1505	Shri M. T. Rathva Arts College & Commerce College, At. & Po. PaviJetpur, Dist. Vadodara-391160.	Pro. Incharge Shri Y.K. Pathan Mobile9879471231 Emailbaou.1505@baou.edu.in
145.	B.A.	1506	Shri Natvarsinhji Arts & Science & Commerce College, At.Po.Ta. Chhota Udepur, Dist. Vadodara-391165.	Co-Ordinator Shri V.M. Patel Mobile9426761789, 9426399980 Emailbaou.1506@baou.edu.in
146.	B.A.	1517	Sheth T. C. Kapadia Arts & Commerce College, At. Ta. Bodeli, Dist. Vadodra-391135.	Pro. Incharge Shri B.M. Solanki Mobile9979249818 Emailbaou.1517@baou.edu.in
147.	B.A.	1524	Chhota Udepur Sub Jail, At. & Po. Chhotaudepur, Dist. Vadodara.	Pro. Incharge Shri P.B. Vasava Emailbaou.1524@baou.edu.in
148.	B.A., BLIS	1525	Shri Hansa Mehta Library, M.S. University, Vadodara-390002	- Emailbaou.1525@boau.edu.in
149.	B.A.	1526	Savali Taluka Kelvani Mandal, Savali, Vadodara	- Emailbaou.1526@baou.edu.in

150.	B.A.	1527	Late M.C. Parmar B.Ed. College, At.Po. Ankhhol, Khtamba, Ta.Dist. Vadodara	-
151.	B.A.	1528	Parul Institute of Engineering & Technology (Diploma Studies), At.Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodar-391760	- Mobile9328920061 Emailbaou.1528@baou.edu.in
152.	B.A., BLIS	2501	Shri Vanraj Arts & Commerce College, At & Po. Dharpur, Dist. Valsad-396050.	Co-Ordinator Shri V.D. Patel Mobile9978408333, 9898617751, 9998259423 Emailbaou.2501@baou.edu.in
153.	B.A.	2507	Smt. C.D. Jobaliya Rofel Arts & Smt. I.S.R. Achhariwala Rofel Commerece College, Rofel Campus Vapi-Namdha Road, Po.Box.No.67, Vapi, Valsad-396191	- Emailbaou.2507@baou.edu.in

बी. ए. हिंदी के लिए कार्यक्रम मार्गदर्शिका

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी

(गुजरात सरकार द्वारा स्थापित)

‘ज्योतिर्मय’ परिसर,

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी मार्ग,

सरखेज – गाँधीनगर हाईवे, छारोड़ी,

अहमदाबाद – 382 481

विषय सूची

क्र.सं.	विषय	पृष्ठ सं.
	भाग 1	
1.	यूनिवर्सिटी के विषय में	06
2.	स्नातक उपाधि कार्यक्रम	08
3.	कला स्नातक उपाधि कार्यक्रम (बी. ए.)	10
4.	लक्ष्यांकित प्रतिभागी समूह और प्रवेश के मानक	10
5.	पाठ्यक्रम शुल्क, क्रेडिट, माध्यम और अवधि	11
6.	स्नातक उपाधि कार्यक्रम के अवयव	12
7.	कार्यक्रम संरचना (बी.ए.)	13
8.	अध्ययन केंद्र	15
9.	अध्ययन केंद्रों का सर्वोत्तम उपयोग कैसे करें	16
10.	सफलता के मानदंड	16
11.	परीक्षा एवं मूल्यांकन	17
12.	अध्ययन निर्देश प्रणाली	17
13.	मूल्यांकन	22
14.	कुछ उपयोगी पते	25
	भाग 2 : बी.ए. हिंदी के लिए विस्तृत पाठ्यक्रम	28
	भाग 3 : अध्ययन केंद्रों की सूची	41

**स्कूल ऑफ़ ह्यूमैनिटीज़ एंड सोशल साइंसेज़
स्नातक कार्यक्रम**

प्रो. (डॉ.) अमी उपाध्याय
कुलपति / निदेशक / प्रोफ़ेसर
ईमेल : ami.upaddhyay@baou.edu.in

बी. ए. हिंदी के लिए संकाय सदस्य

डॉ. अर्चना मिश्रा
असिस्टेंट प्रोफ़ेसर
ईमेल : archana.mishra@baou.edu.in

डॉ. सिद्धि त्रिवेदी
असिस्टेंट प्रोफ़ेसर
ईमेल : siddhi.trivedi@baou.edu.in

डॉ. सतीश पांडे
असिस्टेंट प्रोफ़ेसर
ईमेल : satish.pandey@baou.edu.in

प्रिय शिक्षार्थी,

बी ए ओ यू और कला स्नातक कार्यक्रम में आपका स्वागत है. चूंकि आप मुक्त दूरस्थ शिक्षा प्रणाली के माध्यम से शिक्षा प्रदान करने वाले विश्वविद्यालयों में से एक में शामिल हुए हैं, इसलिए यह आवश्यक है कि आप विश्वविद्यालय और उसकी कार्यप्रणाली के विषय में अच्छी तरह जान लें. जिस कार्यक्रम में आपने प्रवेश लिया है, उसके बारे में और विश्वविद्यालय बिना बुलाये निर्देश कैसे देता है, इसके संबंध में कुछ विस्तार से जानने के लिए आप उत्सुक होंगे. यह कार्यक्रम मार्गदर्शिका विश्वविद्यालय को जानने और कार्यक्रम में आगे बढ़ने के लिए आवश्यक जानकारी प्राप्त करने में आपकी सहायता करेगी. इसलिए हम आपको सलाह देते हैं कि इस कार्यक्रम दर्शिका को तब तक सुरक्षित रखें जब तक आप कार्यक्रम को पूरा नहीं कर लेते. कार्यक्रम मार्गदर्शिका के दूसरे भाग में विस्तृत पाठ्यक्रम दिया गया है और मार्गदर्शिका के तीसरे भाग में अध्ययन केंद्र सूची है, जो आपको अपना अध्ययन केंद्र चुनने में मदद करेगी.

शुभकामनाएँ!

भाग 1

यूनिवर्सिटी के विषय में

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी (बीएओयू) की स्थापना 13 अप्रैल, 1994 को गुजरात राज्य विधानमंडल द्वारा पारित 1994 के अधिनियम संख्या 14 द्वारा की गई जिसे 27 जुलाई, 1994 को गुजरात के राज्यपाल द्वारा अनुमति दी गई. बीएओयू स्थापना क्रम की दृष्टि से देश का सातवाँ मुक्त विश्वविद्यालय है. यूनिवर्सिटी लगभग 72 अध्ययन कार्यक्रम संचालित करती है और इनमें औसतन 1,00,000 से अधिक विद्यार्थी नामांकित होते हैं.

यूनिवर्सिटी का मुख्यालय अहमदाबाद में स्थित है. इसके अतिरिक्त सूरत, राजकोट, पाटन और भुज में यूनिवर्सिटी के क्षेत्रीय केंद्र कार्यरत हैं. यूनिवर्सिटी के गुजरात भर में 2 60 से अधिक अध्ययन केंद्र हैं. संपूर्ण गुजरात राज्य यूनिवर्सिटी के अधिकारक्षेत्र में आता है. वर्ग, जाति, पंथ, धर्म या लिंग भेदों से परे यूनिवर्सिटी सभी व्यक्तियों के लिए खुली है.

बी.ए.ओ.यू. के महत्वपूर्ण और विशिष्ट उद्देश्य हैं:

- विविध साधनों, जिनमें संचार प्रौद्योगिकी का उपयोग भी शामिल है, के माध्यम से शिक्षा और ज्ञान का विकास और प्रसार करना.
- बृहत्तर जन समुदाय के लिए उच्च शिक्षा का अवसर उपलब्ध करना.
- राज्य के शैक्षणिक परिवेश में मुक्त विश्वविद्यालय और दूरस्थ शिक्षा प्रणाली को बढ़ावा देते हुए सामान्य रूप से समुदाय के शैक्षणिक स्वास्थ्य को बेहतर की ओर ले जाना.

● **स्थापित** : 13 अप्रैल 1994

● **मुख्यालय**: अहमदाबाद

● **क्षेत्रीय केंद्र** : सौराष्ट्र यूनिवर्सिटी, राजकोट

हेमचंद्राचार्य नॉर्थ गुजरात यूनिवर्सिटी, पाटन

वीर नर्मद साउथ गुजरात यूनिवर्सिटी, सूरत

क्रांतिगुरु श्यामजी कृष्ण वर्मा कच्छ विश्वविद्यालय, भुज.

- **अध्ययन केंद्र** : 2 60 +
- **प्रस्तावित कार्यक्रम** : 72 +
- **नामांकित विद्यार्थी** : 1,00,000 +

उद्देश्य :

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी अधिनियम स्पष्ट रूप से इसके उद्देश्यों को निर्दिष्ट करता है. यूनिवर्सिटी के कुछ महत्वपूर्ण और विशिष्ट उद्देश्य हैं :

शिक्षा और ज्ञान

किसी भी संचार प्रौद्योगिकी के उपयोग सहित विभिन्न माध्यमों से सीखने और ज्ञान को आगे बढ़ाने और प्रसारित करने के लिए.

उच्च शिक्षा

जनसंख्या के एक बड़े वर्ग को उच्च शिक्षा के अवसर प्रदान करना.

मुक्त शिक्षा

राज्य के शैक्षणिक परिवेश में मुक्त विश्वविद्यालय और दूरस्थ शिक्षा प्रणाली को प्रोत्साहित करना.

सामुदायिक विकास

सामान्य रूप से समुदाय की शैक्षिक भलाई को बढ़ावा देना.

स्नातक उपाधि कार्यक्रम

स्कूल ऑफ ह्यूमैनिटीज़ एंड सोशल साइंसेज़ द्वारा पेश किए जाने वाले पाठ्यक्रमों का उद्देश्य समकालीन समाज, अर्थव्यवस्था और राजनीति के उभरते मुद्दों और समस्याओं पर समझ बनाना और देना है। पाठ्यक्रम संरचना पसंद आधारित, लचीली और अंतःविषयक है। पाठ्यक्रम के अंत में छात्र विश्लेषणात्मक कौशल के साथ साथ अनुभवजन्य और कार्याधारित शिक्षा पर आधारित सैद्धांतिक ज्ञान से लैस होंगे। इस प्रकार की शिक्षा प्राप्त किया हुआ छात्र अध्यापन, प्रबंधन, अनुसंधान, नीति निर्माण, डेवलपमेंट सेक्टर, मीडिया और प्रशासन में करियर की आशा कर सकता है। स्कूल स्नातक उपाधि (बी.ए.) कार्यक्रम प्रदान करता है। स्नातक उपाधि कार्यक्रम में अनिवार्य भाषा पाठ्यक्रम, वैकल्पिक पाठ्यक्रम और एप्लीकेशन बेस्ड पाठ्यक्रम में शामिल हैं।

1. परिचय

डॉ बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी में स्कूल ऑफ ह्यूमैनिटीज़ एंड सोशल साइंसेज़ (एसएचएसएस) अध्ययन के बड़े स्कूलों में से एक है। एसएचएसएस ग्यारह (11) विषयों में से किसी एक की विशेषज्ञता के साथ स्नातक उपाधि कार्यक्रम प्रदान करता है। ये विषय हैं : अंग्रेजी, गुजराती, हिंदी, संस्कृत, अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र, इतिहास, राजनीतिक विज्ञान, लोक प्रशासन, जर्नलिज्म एंड मास कम्युनिकेशन और लाइब्रेरी एंड इन्फॉर्मेशन साइंस।

ये विषय अपने अपने क्षेत्रों के आधारभूत ज्ञान के अध्ययन का अवसर तो देते ही हैं, साथ ही साथ ये समग्र रूप से स्कूल के अकादमिक विस्तार में भी सहायक सिद्ध होते हैं। स्कूल इन पाठ्यक्रमों को बदलते सामाजिक, आर्थिक, राजनीतिक, सांस्कृतिक परिदृश्य के अनुरूप विकसित करने का प्रयास करता है, जिससे विद्यार्थियों को समकालीन परिवेश के लिए अद्यतन रखा जा सके।

इस तथ्य के आलोक में कि बीएओयू आज मुक्त और दूरस्थ शिक्षा का सबसे प्रमुख केंद्र है और आधुनिक शैक्षिक तकनीकों से पर्याप्त रूप से सुसज्जित है, स्कूल ने अध्ययन कार्यक्रमों को तैयार करने में आईसीटी उपकरणों के उपयोग पर विशेष ध्यान दिया है। निम्नलिखित विशेषताएं इसके अध्ययन कार्यक्रमों की पहचान हैं:

-स्नातक स्तर पर विभिन्न विषयों के मूल अध्ययन कार्यक्रमों को फाउंडेशन और एप्लीकेशन बेस्ड पाठ्यक्रमों के साथ मजबूत किया गया है.

-व्यावसायिक और व्यावसायिक जरूरतों पर केंद्रित लघु अवधि और दीर्घकालिक पाठ्यक्रम.

-कार्यक्रम और पाठ्यक्रम समाज के हाशिये पर स्थित समूहों की आवश्यकताओं को पूरा करने के लिए तैयार हैं.

-मानविकी और सामाजिक विज्ञान के दृष्टिकोण के साथ समाजोपयोगी परंतु अब तक उपेक्षित विषयों पर अध्ययन कार्यक्रम.

स्कूल ने अपनी अकादमिक गतिविधियों का विस्तार करते हुए नवीन पद्धतियों के इस्तेमाल से एक ही अनुशासन में अथवा अंतरनुशासनात्मक रूप से अधिक रचनात्मक प्रतिक्रियाएँ प्राप्त करने के लिए शोध कार्यक्रम शुरू किया है.

इस अवसर पर स्कूल "नई" सामाजिक वास्तविकता को एक बेहतर प्रकाश में समझने और स्कूल ऑफ़ ह्यूमैनिटीज़ एंड सोशल साइंसेज़ को एक उद्देश्यपूर्ण अभिविन्यास देने की स्थिति में है. इस रणनीति में प्रमुख तत्व जन शिक्षा की आवश्यकताओं के अनुरूप मानविकी और सामाजिक विज्ञान अध्ययन का अनुकूलन है. आने वाले दशकों में बहुत संभव है कि आईसीटी सहित आधुनिक शैक्षिक तकनीक स्कूल ऑफ़ ह्यूमैनिटीज़ एंड सोशल साइंसेज़ और इसके पाठ्यक्रम विकास की प्रासंगिकता को निर्धारित करे. ये योगदान विभिन्न विषयों में हुए नवीन विकासों के परिप्रेक्ष्य में समृद्ध बनाते हुए अधिक संगत और उपयुक्त बनाएंगे.

2. स्नातक उपाधि कार्यक्रम :

स्कूल ऑफ़ ह्यूमैनिटीज़ एंड सोशल साइंसेज़ अंतर्गत मुख्य विषय के रूप में कुल 10 विषय उपलब्ध हैं :

1. अंग्रेजी	6. अर्थशास्त्र
2. गुजराती	7. समाजशास्त्र
3. हिंदी	8. इतिहास
4. संस्कृत	9. राजनीतिक विज्ञान
5. लाइब्रेरी एंड इन्फॉर्मेशन सायंस	10. लोक प्रशासन

स्नातक हिंदी पाठ्यक्रमों की विस्तृत सामग्री भाग- II में देखी जा सकती है.

कला स्नातक उपाधि कार्यक्रम (बी.ए.)

उद्देश्य और विस्तार

- बी.ए.ओ.यू. देश की वर्तमान चुनौतियों के समाधान के रूप में और सतत विकास के लक्ष्य को प्राप्त करने के लिए 'गुणवत्तापूर्ण शिक्षा' प्रदान करने के प्रति प्रतिबद्ध है.
- बी.ए. सबसे अधिक मांग वाले स्नातक उपाधि कार्यक्रमों में से एक है, जो बुनियादी शैक्षिक उपाधि की आवश्यकता को पूरी करता है.
- बी.ए. कार्यक्रम का उद्देश्य समीक्षात्मक विचारणा, आवश्यक कौशल और प्रभावी संचार कौशल विकसित करना है.
- बी.ए. कार्यक्रम के कुशल और प्रभावी निष्पादन के लिए अध्ययन केंद्रों पर विद्यार्थी – परामर्शक संपर्क, प्रिंट और डिजिटल अध्ययन सामग्री की सुगम उपलब्धता के साथ आई.सी.टी. के उपयोग की परंपरा विकसित की गयी है.
- बी.ए. हिंदी कार्यक्रम का उद्देश्य विद्यार्थियों को हिंदी भाषा और साहित्य के गहन परिचय के साथ साथ व्यावहारिक जीवन के विविध क्षेत्रों में हिंदी के सशक्त, समर्थ और प्रभावी प्रयोग के लिए तैयार करना तथा तात्विक साहित्यिक विश्लेषण में सक्षम बनाना है.

लक्ष्यांकित प्रतिभागी समूह और प्रवेश मानक

बी.ए. कार्यक्रम प्रवेश के लिए उन सभी के लिए खुला है, जिन्होंने –

- मान्यताप्राप्त विद्यालय से कक्षा बारहवीं अथवा समकक्ष सफलतापूर्वक उत्तीर्ण किया हो.
- कक्षा 10 के बाद किसी मान्यताप्राप्त संस्था से तीन वर्षीय डिप्लोमा या पी.टी.सी. सफलतापूर्वक उत्तीर्ण किया हो.
- कक्षा 10 के बाद आई.टी.आई. का दो अथवा अधिक वर्षों का मान्यताप्राप्त अभ्यासक्रम सफलतापूर्वक पूर्ण किया हो.
- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी या इंदिरा गाँधी राष्ट्रीय मुक्त विश्वविद्यालय से बी.पी.पी. की परीक्षा सफलतापूर्वक उत्तीर्ण की हो.

पाठ्यक्रम शुल्क, क्रेडिट, शिक्षा का माध्यम, अवधि

□ पाठ्यक्रम शुल्क

- पुरुषों के लिए : ₹1,800/- प्रति वर्ष X 3 वर्ष = ₹5,400/- कुल
- महिलाओं के लिए : ₹1,200/- प्रति वर्ष X 3 वर्ष = ₹3,600/- कुल

□ क्रेडिट

बी.ए. कार्यक्रम समग्र रूप से कुल 98 क्रेडिट का है, जिसका वर्षवार विभाजन इस प्रकार है :

- प्रथम वर्ष 32 क्रेडिट
- द्वितीय वर्ष 33 क्रेडिट
- तृतीय वर्ष 33 क्रेडिट

□ शिक्षण का माध्यम

- अंग्रेजी और हिंदी विषयों के लिए शिक्षण का माध्यम क्रमशः अंग्रेजी और हिंदी ही रहेगी.
- इनके अतिरिक्त अन्य विषयों के शिक्षण का माध्यम गुजराती होगा, यद्यपि विद्यार्थी परीक्षा के लिए माध्यम के रूप में अंग्रेजी अथवा हिंदी का भी चयन कर सकते हैं.

□ अवधि :

- न्यूनतम : 3 वर्ष   अधिकतम : 8 वर्ष

स्नातक उपाधि कार्यक्रम के अवयव

त्रिवर्षीय स्नातक उपाधि कार्यक्रम अंतर्गत प्रत्येक वर्ष 7 पाठ्यक्रमों का अभ्यास निर्धारित किया गया है, जो मुख्य विषय, गौण विषय और अनिवार्य विषयों में विभाजित है. ये पाठ्यक्रम खंडों में विभाजित हैं और प्रत्येक खंड में निश्चित संख्या में इकाइयाँ हैं. दूसरे शब्दों में, इकाई स्वाध्याय सामग्री के स्वतःपूर्ण लघुतम अंश का गठन करती है. प्रत्येक इकाई का प्रारूप कुछ इस प्रकार का होता है :

- इकाई संख्या और नाम
- रूपरेखा
- उद्देश्य
- प्रस्तावना
- विषय को अनुभागों और उपवर्गों में विभाजित किया जाता है
  - प्रत्येक उपवर्ग या अनुभाग के बाद स्वपरीक्षा के लिए उससे संबंधित प्रश्नावली
- इकाई का सारांश
- स्वपरीक्षा प्रश्नावली के उत्तर
- विशिष्ट शब्दार्थ सूची
- अधिक अध्ययनार्थ संदर्भ सूची

इकाइयों को विषयानुसार तार्किक क्रम में विकसित किया जाता है और इस तरह से वर्गीकृत किया जाता है ताकि विद्यार्थी इकाइयों में आलोच्य विषयों को समझ सकें और याद रख सकें. मुख्य शीर्षक बड़े बड़े अक्षरों में मुद्रित होते हैं जबकि उपशीर्षकों को अपेक्षाकृत छोटे लेकिन मोटे अक्षरों में रखा जाता है.

कार्यक्रम संरचना

बी.ए. :

क्र. सं.	पाठ्यक्रम प्रकार	विषय	क्रेडिट
प्रथम वर्ष			
1.	अनिवार्य विषय – 1	निम्नलिखित में से किन्हीं दो भाषाओं का चयन करें हिंदी (HND-COM-01)	4
2.	अनिवार्य विषय – 2	संस्कृत (SKT-COM-101) गुजराती (GUJ-COM-101) अंग्रेजी (ENG-COM-101)	4
3.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 1	निम्नलिखित में से किसी एक का मुख्य विषय के रूप में चयन करें, जिसके दो प्रश्नपत्र होंगे : हिंदी (HNDM-01, 02)	5
4.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 2	संस्कृत (SKTM-101, 102) गुजराती (GUJM-101, 102) अंग्रेजी (ENGM-101, 102) अर्थशास्त्र (ECOM-101, 102) समाजशास्त्र (SOCM-101, 102) इतिहास (HISM-101, 102) राजनीतिशास्त्र (PSCM-101, 102) लोक प्रशासन (PADM-01, 02)	5
5.	गौण विषय : प्रश्नपत्र 1	निम्नलिखित में से मुख्य विषय के रूप में चुने गये विषय के अतिरिक्त किसी एक का गौण विषय के रूप में चयन करें, जिसके दो प्रश्नपत्र होंगे :	5
6.	गौण विषय : प्रश्नपत्र 2	हिंदी (HNDS-01, 02) संस्कृत (SKTS-101, 102) गुजराती (GUJS-101, 102) अंग्रेजी (ENGS-101, 102) अर्थशास्त्र (ECOS-101, 102) समाजशास्त्र (SOCS-101, 102) इतिहास (HISS-101, 102) राजनीतिशास्त्र (PSCS-101, 102) लोक प्रशासन (PADS-01, 02)	5
7.	अनिवार्य विषय – 3	मानव पर्यावरण (ENV-COM-01)	4
कुल क्रेडिट			32

द्वितीय वर्ष			
1.	अनिवार्य विषय – 1	निम्नलिखित में से प्रथम वर्ष में चुनी गयी दो भाषाओं में से किसी एक भाषा का चयन करें हिंदी (HND-COM-02) संस्कृत (SKT-COM-202) गुजराती (GUJ-COM-202) अंग्रेजी (ENG-COM-202)	4
2.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 3	निम्नलिखित में से प्रथम वर्ष में मुख्य विषय के रूप में चयनित विषय का चयन करें, जिसके तीन प्रश्नपत्र होंगे :	5
3.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 4	हिंदी (HNDM-03, 04, 05) संस्कृत (SKTM-203, 204, 205)	5
4.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 5	गुजराती (GUJM-203, 204, 205) अंग्रेजी (ENGM-203, 204, 205) अर्थशास्त्र (ECOM-203, 204, 205) समाजशास्त्र (SOCM-203, 204, 205) इतिहास (HISM-203, 204, 205) राजनीतिशास्त्र (PSCM-203, 204, 205) लोक प्रशासन (PADM-03, 04, 05)	5
5.	गौण विषय : प्रश्नपत्र 3	निम्नलिखित में से प्रथम वर्ष में गौण विषय के रूप में चयनित विषय का चयन करें, जिसके दो प्रश्नपत्र होंगे :	5
6.	गौण विषय : प्रश्नपत्र 4	हिंदी (HNDS-03, 04) संस्कृत (SKTS-203, 204) गुजराती (GUJS-203, 204) अंग्रेजी (ENGS-203, 204) अर्थशास्त्र (ECOS-203, 204) समाजशास्त्र (SOCS-203, 204) इतिहास (HISS-203, 204) राजनीतिशास्त्र (PSCS-203, 204) लोक प्रशासन (PADS-03, 04)	5
7.	अनिवार्य विषय – 2	निम्नलिखित में से किसी एक विषय का चयन करें : 1. पर्यटन का आधारभूत पाठ्यक्रम (ATMCOM-01) 2. योग परिचय (AYSCOM-01) 3. नेचरोपैथी (AINCOM-01) 4. ग्राम स्वास्थ्य : एक परिचय (ARHCOM-01) 5. मानव अधिकार : समाज एवं विकास (AHRCOM-01) 6. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर का जीवन चरित और राष्ट्रीय जीवन में योगदान (ALTCOM-01) 7. एन.जी.ओ. संचालन (ANMCOM-01)	4
कुल क्रेडिट			33

तृतीय वर्ष			
1.	अनिवार्य विषय – 1	निम्नलिखित में से द्वितीय वर्ष में चुनी गयी भाषा का चयन करें हिंदी (HND-COM-03) संस्कृत (SKT-COM-303) गुजराती (GUJ-COM-303) अंग्रेजी (ENG-COM-303)	4
2.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 6	निम्नलिखित में से प्रथम और द्वितीय वर्ष में मुख्य विषय के रूप में चयनित विषय का चयन करें, जिसके पाँच प्रश्नपत्र होंगे :	5
3.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 7	हिंदी (HNDM-06, 07, 08, 09, 10) संस्कृत (SKTM-306, 307, 308, 309, 310)	5
4.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 8	गुजराती (GUJM-306, 307, 308, 309, 310) अंग्रेजी (ENGM-306, 307, 308, 309, 310)	5
5.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 9	अर्थशास्त्र (ECOM-306, 307, 308, 309, 310) समाजशास्त्र (SOCM-306, 307, 308, 309, 310)	5
6.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 10	इतिहास (HISM-306, 307, 308, 309, 310) राजनीतिशास्त्र (PSCM-306, 307, 308, 309, 310) लोक प्रशासन (PADM-06, 07, 08, 09, 10)	5
7.	अनिवार्य विषय – 2	निम्नलिखित में से किसी एक विषय का चयन करें : 1. फीचर लेखन (AFW-COM-01) 2. रेडियो के लिए लेखन (AWR-COM-01) 3. बाजार प्रक्रिया (AMK-COM-01) 4. निकास प्रक्रिया एवं दस्तावेजीकरण (AED-COM-01) 5. कार्यालय प्रबंधन एवं संचालन (AOM-COM-01) 6. सेक्रेटेरियल प्रैक्टिस (ASP-COM-01) 7. मूल्य शिक्षण एवं आध्यात्मिकता (AVES-COM-01)	4

अध्ययन केंद्र

स्नातक उपाधि कार्यक्रम में प्रवेश लेने वाले प्रत्येक छात्र को एक अध्ययन केंद्र से जोड़ा जाएगा. राज्य भर में फैले यूनिवर्सिटी के 260 से ज्यादा अध्ययन केंद्रों में से लगभग सभी में स्नातक अध्ययन की सुविधा उपलब्ध है. छात्र अपने लिए उपयुक्त निकटतम सुविधाजनक अध्ययन केंद्र में नामांकन का विकल्प चुन सकते हैं. प्रत्येक अध्ययन केंद्र का संचालन एक समन्वयक द्वारा किया जाता है. छात्रों को सलाह दी जाती है कि वे अपने संबंधित अध्ययन केंद्रों के नियमित संपर्क में रहें और जितनी बार संभव हो समन्वयक के साथ बातचीत करें. अध्ययन केंद्रों पर सामान्यतः निम्नलिखित सुविधाएँ उपलब्ध हैं:

- स्नातक उपाधि कार्यक्रम से संबंधित विभिन्न पाठ्यक्रमों में परामर्श सत्र.

- संबंधित पाठ्यक्रमों में व्यावहारिक कार्य के लिए सुविधाएँ.
- विषय के विभिन्न पहलुओं से संबंधित बुनियादी पठन सामग्री के साथ पुस्तकालय की सुविधा.
- स्नातक स्तर के अनुरूप विशेष रूप से तैयार की गयी दृश्य-श्रव्य अध्ययन सामग्री की उपलब्धता.

अध्ययन केंद्र का सर्वोत्तम उपयोग कैसे करें

मुक्त विश्वविद्यालय शिक्षण व्यवस्था में नियमित कक्षाएँ और व्याख्यान नहीं आयोजित किये जाते, बल्कि दूरस्थ शिक्षा प्रणाली का अनुगमन करते हुए मुद्रित और दृश्य-श्रव्य स्वाध्याय सामग्री जैसे वैकल्पिक साधनों के माध्यम से शिक्षा प्रदान करने की व्यवस्था की जाती है, जिससे विद्यार्थी के पास कक्षाओं के बंधे हुए समय के मुकाबले अपने उपलब्ध समय के अनुसार अध्ययन करने का अवसर हो. सीखने का यह तरीका उस पारंपरिक प्रणाली से अलग है जिसका उपयोग आमतौर पर अन्य विश्वविद्यालय और महाविद्यालय करते हैं. दूरस्थ शिक्षा प्रणाली में किसी भी पाठ्यक्रम से संबंधित कोई नियमित व्याख्यान नहीं होता. उसके स्थान पर विभिन्न पाठ्यक्रमों के लिए अध्ययन केंद्रों के माध्यम से परामर्शन की सुविधा उपलब्ध कराई जाती है. अध्ययन केंद्रों पर सामान्यतया सप्ताहांत पर किन्हीं निश्चित विषयों के परामर्शक उपस्थित रहते हैं, जो संबंधित विषयों के विद्यार्थियों की समस्याओं का समाधान करते हैं और प्रभावी अध्ययन के लिए परामर्श देते हैं. अध्ययन केंद्र इस संबंध में एक समयसारणी तैयार कर विद्यार्थियों की सूचनार्थ प्रदर्शित करता है. आपको उस समयसारणी के अनुसार अध्ययन केंद्र पर जाकर परामर्शन का लाभ लेना चाहिए. एक चार क्रेडिट के पाठ्यक्रम के लिए छह से सात परामर्शन सत्र निर्धारित हैं. प्रत्येक परामर्शन सत्र सामान्यतया दो घंटों का होता है.

सफलता के मानदंड

- स्नातक स्तर के किसी पाठ्यक्रम को सफलतापूर्वक पूर्ण करने के लिए विद्यार्थियों को सतत मूल्यांकन के तहत स्वाध्याय कार्य और सत्रांत परीक्षा में अलग अलग कम से कम 36% अंक या लेटर ग्रेड प्रणाली में कम से कम 'D' ग्रेड प्राप्त करना अनिवार्य है.

परीक्षा एवं मूल्यांकन

विद्यार्थियों का मूल्यांकन दो स्तरों पर किया जाएगा :

- सतत मूल्यांकन : (भारांक 30%) : सत्रांत परीक्षा के पहले निश्चित अवधि के अंदर विद्यार्थियों को चयनित प्रत्येक पाठ्यक्रम के लिए निर्धारित स्वाध्याय कार्य पूर्ण कर जमा कराना अनिवार्य है. अंकपत्र में इसका भारांक 30% है और सफलता के लिए कम से कम 36% अंक प्राप्त करना अनिवार्य है.
- सत्रांत परीक्षा : (भारांक 70%) : विद्यार्थी स्नातक उपाधि कार्यक्रम के प्रथम वर्ष में प्रवेश लेने के एक वर्ष बाद आने वाली प्रथम वर्ष की सत्रांत परीक्षा में बैठ सकता है, दो वर्ष बाद दूसरे वर्ष की सत्रांत परीक्षा में और इसकी प्रकार तीन वर्ष बाद तीसरे वर्ष की सत्रांत परीक्षा में बैठ सकता है. अंकपत्र में सत्रांत परीक्षा का भारांक 70% है. प्रत्येक परीक्षा में सफल होने के लिए 36% अंक प्राप्त करना आवश्यक है.

उपर्युक्त में से एक की भी न्यूनता होने पर विद्यार्थी को उत्तीर्ण घोषित नहीं किया जा सकता.

अध्ययन निर्देश प्रणाली

मुक्त विश्वविद्यालयों द्वारा अपनाई जाने वाली शिक्षा पद्धति पारंपरिक विश्वविद्यालयों से भिन्न होती है. यह अधिक शिक्षार्थी-उन्मुख है जिसमें शिक्षार्थी शिक्षण-अधिगम प्रक्रिया में सक्रिय भागीदार होता है. अधिकांश निर्देश कक्षा में साक्षात् व्याख्यान के बजाय वैकल्पिक माध्यमों से दिए जाते हैं. विश्वविद्यालय निर्देश के लिए बहु-मीडिया माध्यमों का अनुसरण करता है. इसमें शामिल हैं :

- मुद्रित और डिजिटल स्वाध्याय सामग्री
- रेडियो और टेलीविजन के माध्यम से संचारित ऑडियो-वीडियो कार्यक्रम
- टेलीकांफ्रेंसिंग सत्र
- शैक्षणिक परामर्शक द्वारा अध्ययन केंद्रों पर आमने-सामने परामर्श

11.1 स्वाध्याय सामग्री

मुद्रित या ई-बुक प्रारूप में स्वाध्याय सामग्री दूरस्थ शिक्षा प्रणाली में शिक्षण का सर्वप्रमुख माध्यम है। आपका अध्ययन मुख्यरूप से इन्हीं पर निर्भर करता है। यद्यपि स्वाध्याय सामग्री सत्रीय कार्य के उत्तर लिखने और सत्रांत परीक्षा (टीईई) की तैयारी के लिए पर्याप्त होती है, तथापि हम आपको अतिरिक्त सामग्री पढ़ने का सुझाव देंगे, विशेष रूप से उनको, जो स्वाध्याय सामग्री में सुझाई गयीं हैं। विश्वविद्यालय द्वारा तैयार की गई स्वाध्याय सामग्री स्व-शिक्षण प्रकृति की है। प्रत्येक पाठ्यक्रम पुस्तक या ई-पुस्तक के रूप में मुद्रित होता है। पाठ्यक्रम को कई खंडों में विभाजित किया गया है। चार या पाँच क्रेडिट के पाठ्यक्रम के लिए आमतौर पर तीन से चार खंड निर्धारित हैं, जिनमें कुल 14 से 17 इकाइयाँ होती हैं। आम तौर पर एक खंड में शामिल इकाइयों में विषयगत एकता होती है। पहले खंड के आरंभ में 'पाठ्यक्रम परिचय', उसके उद्देश्यों, सामग्री के अध्ययन के लिए दिशा-निर्देश आदि का एक सिंहावलोकन प्रदान करता है। 'खंड परिचय' पूरे खंड और प्रत्येक इकाई के मुख्य मुद्दों पर एक नजर डालता है। प्रत्येक इकाई को आपके द्वारा स्व-अध्ययन की सुविधा के अनुरूप गठित किया गया है। प्रत्येक इकाई सीखने के उद्देश्यों से शुरू होती है जो आपको इस बात का अंदाजा देगी कि इकाई से आपसे क्या सीखने की उम्मीद की जाती है। 'प्रस्तावना' इकाई के प्रमुख विषय का एक सिंहावलोकन प्रदान करती है। पिछली इकाइयों के विषयों और इकाई में शामिल किए जाने वाले विषयों के साथ एक कड़ी बनाने का प्रयास किया गया है। इसके बाद मुख्य पाठ आता है, जिसे विभिन्न शीर्षकों और उपशीर्षकों में विभाजित किया गया है। प्रत्येक उपशीर्षक के अंत में आप अपनी प्रगति की जाँच कर सकें इसके लिए कुछ प्रश्न उपलब्ध कराए गए हैं। आपको इन प्रश्नों का पूरी ईमानदारी के साथ उत्तर देने चाहिए, क्योंकि इसके परिणाम से आप स्पष्ट रूप से यह जान सकेंगे कि पठित अंश कितना आपकी समझ में अच्छी तरह आ गया है और कितना नहीं। ये प्रश्न केवल आपके अभ्यास के लिए हैं, और आपको इन प्रश्नों के उत्तर मूल्यांकन के लिए विश्वविद्यालय को नहीं भेजने चाहिए। इन प्रश्नों के संकेत उत्तर इकाई के अंत में दिए गए हैं। हमने पूर्ण लंबाई के उत्तर प्रदान नहीं किए हैं, क्योंकि हम आपको अपने शब्दों में लिखने के लिए प्रोत्साहित करना चाहते हैं। 'सारबिंदु' इकाई में चर्चा की गई बातों का एक संक्षिप्त विवरण देता है। यह

सारांश आपको इकाई में शामिल मुख्य बिंदुओं को याद करने में सक्षम बनाता है। प्रत्येक इकाई 'संदर्भ ग्रंथ सूची' के साथ समाप्त होती है जो उन पुस्तकों और लेखों की सूची देती है जिनका इकाई तैयार करने में उपयोग किया गया है। इकाइयों को ध्यान से पढ़ें और महत्वपूर्ण बिंदुओं को नोट करें। आप नोट बनाने और अपनी टिप्पणी लिखने के लिए मुद्रित पृष्ठों के हाशिये में जगह का उपयोग कर सकते हैं। इकाइयों को पढ़ते समय, आप कठिन शब्दों को चिन्हित कर सकते हैं और शब्दकोष में ऐसे शब्दों के अर्थ खोज सकते हैं। यदि आपको अभी भी कुछ समझ में नहीं आता है, तो अध्ययन केंद्र पर परामर्शन सत्रों के दौरान स्पष्टीकरण के लिए अपने परामर्शक से परामर्श लें।

11.2 स्वाध्याय सामग्री प्रेषण

पंजीकरण की ऑनलाइन प्रक्रिया पूरी होने के बाद स्वाध्याय सामग्री का प्रेषण शुरू हो जाएगा। आप कार्यक्रम के लिए पंजीकरण बंद होने के एक महीने के भीतर अपनी स्वाध्याय सामग्री प्राप्त करने की उम्मीद कर सकते हैं। यदि कोई स्वाध्याय सामग्री कम है या आपको गलत या दोषपूर्ण सामग्री प्राप्त होती है, तो कृपया अपनी शिकायत क्षेत्रीय केंद्र में दर्ज कराएँ या छात्र सेवा केंद्र को लिखें, विस्तृत जानकारी बीएओयू वेबसाइट पर उपलब्ध है।

11.3 शैक्षणिक परामर्शन :

दूरस्थ शिक्षा में, शिक्षार्थियों और उनके अकादमिक परामर्शकों का साक्षात् संपर्क एक महत्वपूर्ण गतिविधि है। इस तरह की बातचीत का उद्देश्य आपके कुछ सवालों का जवाब देना और अपनी शंकाओं का समाधान करना है, जो संचार के किसी अन्य माध्यम से संभव नहीं हो सकता है। इसका उद्देश्य आपको साथी विद्यार्थियों से मिलने का अवसर प्रदान करना भी है। आपके द्वारा अध्ययन के लिए चुने गए पाठ्यक्रमों में आपको अकादमिक परामर्श और मार्गदर्शन प्रदान करने के लिए अध्ययन केंद्रों में अनुभवी अकादमिक परामर्शक हैं। प्रत्येक पाठ्यक्रम के लिए शैक्षणिक परामर्श सत्र पूरे शैक्षणिक सत्र में उपयुक्त अंतराल पर आयोजित किए जाएंगे। सैद्धांतिक पाठ्यक्रमों के लिए शैक्षणिक परामर्श सत्रों में उपस्थिति अनिवार्य नहीं है, लेकिन हम आपको इन सत्रों में भाग लेने का सुझाव देंगे क्योंकि वे कुछ मामलों में

उपयोगी हो सकते हैं, जैसे कि किसी विषय पर अपने विचार शिक्षकों और साथी विद्यार्थियों के साथ साझा करना, जटिल विचार या कठिन मुद्दों पर विचार विमर्श करना या किसी भी संदेह के लिए स्पष्टीकरण प्राप्त करना, हालांकि, उन पाठ्यक्रमों के लिए व्यावहारिक सत्र में भाग लेना अनिवार्य है जिनमें व्यावहारिक या प्रयोगशाला का काम है। आपको सौंपे गए अध्ययन केंद्र पर आपको आमने-सामने परामर्श प्रदान किया जाएगा। आपको ध्यान देना चाहिए कि शैक्षणिक परामर्श सत्र सामान्य कक्षा शिक्षण या व्याख्यान से बहुत अलग होंगे। अकादमिक परामर्शदाता व्याख्यान या भाषण नहीं देंगे। वे इस कार्यक्रम के लिए अध्ययन करते समय आपके सामने आने वाली कठिनाइयों को दूर करने में आपकी मदद करने का प्रयास करेंगे। इन सत्रों में, आपको विषय-आधारित कठिनाइयों और ऐसी कठिनाइयों से उत्पन्न होने वाले किसी भी अन्य मुद्दों पर ध्यान देना चाहिए। इसके अलावा, उस समय उपलब्ध कुछ ऑडियो और वीडियो सामग्री परामर्श सत्र में चलाई जाएगी। अकादमिक परामर्श सत्र में भाग लेने के लिए जाने से पहले कृपया अपनी पाठ्यक्रम सामग्री को देखें और चर्चा किए जाने वाले बिंदुओं को नोट करें। जब तक आप इकाइयों का अध्ययन नहीं कर लेते, तब तक चर्चा करने के लिए बहुत कुछ नहीं होगा। प्रासंगिक और महत्वपूर्ण मुद्दों पर ध्यान केंद्रित करने का प्रयास करें। एक दूसरे के दृष्टिकोण को समझने की भी कोशिश करें। अपने अकादमिक परामर्शकों से अधिकतम संभव सहायता प्राप्त करने का प्रयास करें।

11.4 अध्ययन केंद्र

प्रभावी छात्र सहायता प्रदान करने के लिए, हमने पूरे प्रदेश में कई अध्ययन केंद्र स्थापित किए हैं। आपके निवासस्थान या कार्यस्थल को ध्यान में रखते हुए आपको इनमें से एक अध्ययन केंद्र आवंटित किया जाएगा। हालांकि, प्रत्येक अध्ययन केंद्र सीमित संख्या में छात्रों को ही संभाल सकता है और हमारे सर्वोत्तम प्रयासों के बावजूद, आपकी पसंद के अध्ययन केंद्र को आवंटित करना हमेशा संभव नहीं हो सकता है। आपको जिस अध्ययन केंद्र को सौंपा गया है, उसका विवरण आपको सूचित किया जाएगा।

एक अध्ययन केंद्र के छह प्रमुख कार्य हैं :

परामर्शन : पाठ्यक्रम के लिए आमने-सामने परामर्श अध्ययन केंद्रों पर प्रदान किया जाएगा. जैसा कि पहले उल्लेख किया गया है, 4-क्रेडिट पाठ्यक्रम के लिए छह से सात परामर्श सत्र होंगे. परामर्श सत्र का कार्यक्रम आपके अध्ययन केंद्र के समन्वयक द्वारा आपको सूचित किया जाएगा.

सत्रीय कार्यों का मूल्यांकन: अध्ययन केंद्र में विभिन्न पाठ्यक्रमों के लिए नियुक्त अकादमिक परामर्शदाताओं द्वारा सत्रीय कार्यों (टीएमए) का मूल्यांकन किया जाएगा. शिक्षक की टिप्पणियों और प्राप्त अंकों के साथ ये सत्रीय कार्य आपको वापस कर दिए जाएंगे. ये टिप्पणियाँ आपकी पढ़ाई में मदद करेंगी.

पुस्तकालय: प्रत्येक पाठ्यक्रम के लिए 'सुझाई गई पठन सामग्री' के अंतर्गत सुझाई गई कुछ पुस्तकें अध्ययन केंद्र के पुस्तकालय में उपलब्ध होंगी. सभी ऑडियो और वीडियो टेप भी पुस्तकालय में उपलब्ध हैं.

सूचना और सलाह: अध्ययन केंद्र में आपको विश्वविद्यालय द्वारा पेश किए जाने वाले कार्यक्रमों, अकादमिक परामर्शन सत्रों की समय सारिणी, परीक्षा कार्यक्रम आदि के बारे में प्रासंगिक जानकारी मिलेगी. आपको अपने पाठ्यक्रम चुनने में भी मार्गदर्शन मिल सकता है.

ऑडियो-वीडियो सुविधाएं: विभिन्न पाठ्यक्रमों के लिए तैयार की गई ऑडियो और वीडियो सामग्री का उपयोग करने में आपकी मदद करने के लिए अध्ययन केंद्र ऑडियो-वीडियो सुविधाओं से लैस है. प्रत्येक कार्यक्रम की सामग्री का वर्णन करने वाले मीडिया नोट्स भी अध्ययन केंद्र पर उपलब्ध होंगे. यह आपको प्रत्येक कार्यक्रम की सामग्री को जानने में मदद करेगा.

अध्येता-विद्यार्थियों के साथ बातचीत: अध्ययन केंद्र आपको साथी विद्यार्थियों के साथ बातचीत करने का अवसर देता है. अध्ययन केंद्र आपके लिए संपर्क बिंदु है. विश्वविद्यालय सभी छात्रों को व्यक्तिगत रूप से सभी संचार नहीं भेज सकता है. सभी महत्वपूर्ण सूचनाओं से अध्ययन केंद्रों के समन्वयकों और क्षेत्रीय निदेशकों को सूचित किया जाता है . समन्वयक सभी बीएओयू विद्यार्थियों के लाभ के लिए अध्ययन केंद्र के नोटिस बोर्ड पर ऐसे महत्वपूर्ण परिपत्र/अधिसूचना की एक प्रति प्रदर्शित करेंगे. इसलिए, आपको सलाह दी जाती है कि सत्रीय कार्य, परीक्षा फॉर्म जमा करने, टीईई तिथि-पत्र, परिणाम की घोषणा आदि के बारे में दिन-प्रतिदिन की जानकारी के लिए अपने अध्ययन केंद्र से संपर्क करें.

11.5 ओंकार ई

ओंकार-ई (ओपन मैट्रिक्स नॉलेज एडवांसमेंट रिसोर्स फॉर एम्पावरमेंट), बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी की ई-लर्निंग के लिए एक अनूठी पहल है। ओंकार-ई छात्रों और प्रासंगिक शिक्षा के बीच की खाई को सहजतापूर्वक अध्ययन का अवसर देकर पटाने के प्रति समर्पित है। इसके अंतर्गत छात्रों को अपने पाठ्यक्रम का चयन करने, अध्ययन के लिए समय सारिणी और स्थान तय करने और परीक्षा का समय तय करने की पूर्ण स्वतंत्रता है।

मूल्यांकन

विश्वविद्यालय द्वारा अपनाई जाने वाली मूल्यांकन प्रणाली भी पारंपरिक विश्वविद्यालयों से भिन्न है। बी.ए.ओ.यू. में मूल्यांकन की बहुस्तरीय प्रणाली है। अध्ययन की प्रत्येक इकाई के भीतर स्व-मूल्यांकन अभ्यास चुने गये पाठ्यक्रम की प्रकृति के अनुरूप स्वाध्याय कार्य, प्रैक्टिकल और संगोष्ठी/कार्यशाला/विस्तारित संपर्क कार्यक्रम इत्यादि के माध्यम से निरंतर मूल्यांकन। पाठ्यक्रम की आवश्यकता के आधार पर परियोजना/प्रैक्टिकल।

मूल्यांकन में दो भाग होते हैं: i) स्वाध्याय कार्य के माध्यम से निरंतर मूल्यांकन, और ii) सत्रांत परीक्षा। अंतिम परिणाम में, पाठ्यक्रम के सभी सत्रीय कार्यों का 30% भारांक होता है जबकि सत्रांत परीक्षा (TEE) के लिए 70% भारांक दिया जाता है। विश्वविद्यालय निरंतर मूल्यांकन के साथ-साथ सत्रांत परीक्षा के लिए एक ग्रेडिंग प्रणाली का पालन करता है। यह नीचे दिए गए अक्षरों के ग्रेड का उपयोग करते हुए दस अंक के पैमाने पर किया जाता है। विश्वविद्यालय ने कला स्नातक डिग्री के लिए ग्रेड कार्ड में संख्यात्मक अंकन और श्रेणी निर्धारण का भी उल्लेख करने का निर्णय लिया है।

अक्षरात्मक ग्रेड	संख्यात्मक ग्रेड	प्रतिशत
O (सर्वोत्तम)	10	> 85
A+ (उत्कृष्ट)	9	75 से <85
A (अत्युत्तम)	8	> 65 से <75
B+ (उत्तम)	7	> 55 से <65

B (औसत से ऊपर)	6	> 50 से < 55
C (औसत)	5	> 40 से < 50
D (उत्तीर्ण)	4	> 36
F (विफल)	0	<36
AB (अनुपस्थित)	0	अनुपस्थित

आपको प्रत्येक पाठ्यक्रम के सतत मूल्यांकन (स्वाध्याय कार्य) और सत्रांत परीक्षा दोनों ही में कम से कम 36% अंक (ग्रेड डी) प्राप्त करने की आवश्यकता है. समग्र गणना में भी आपको बी.ए. की डिग्री का दावा करने के लिए प्रत्येक पाठ्यक्रम में कम से कम 36% अंक (ग्रेड डी) प्राप्त करने होंगे. सतत मूल्यांकन और सत्रांत परीक्षा के अंक किसी पाठ्यक्रम को उत्तीर्ण करने के लिए एक दूसरे के पूरक नहीं हैं. जो छात्र सत्रांत परीक्षा में उत्तीर्ण नहीं होते हैं, उन्हें अगली सत्रांत परीक्षा में बैठने की अनुमति दी जाती है. इसका मतलब है कि आप अपने अध्ययन के दूसरे वर्ष में प्रथम वर्ष के पाठ्यक्रम की सत्रांत परीक्षाएँ दे सकते हैं. लेकिन आप एक सत्रांत परीक्षा में कुल 48 से अधिक क्रेडिट के पाठ्यक्रम नहीं चुन सकते हैं.

12.1 स्वाध्याय कार्य

स्वाध्याय कार्य या सत्रीय कार्य सतत मूल्यांकन का गठन करते हैं. सत्रीय कार्य में आपको प्राप्त अंक आपके अंतिम परिणाम में गिने जाएंगे. जैसा कि पहले उल्लेख किया गया है, एक पाठ्यक्रम के सत्रीय कार्य का भारांक 30% होता है. इसलिए आपको सलाह दी जाती है कि आप अपने कार्य को गंभीरता से लें. आपकी ओर से एक साधारण सी चूक आपको बाद में बड़ी असुविधा में डाल सकती है. बी.ए. उपाधि कार्यक्रम के प्रत्येक पाठ्यक्रम के लिए, आपको एक शिक्षक-चिह्नित सत्रीय कार्य (टीएमए) करना होगा. प्रत्येक सेमेस्टर के लिए टीएमए विश्वविद्यालय की वेबसाइट के स्टूडेंट जोन से डाउनलोड किया जा सकता है.

आपको असाइनमेंट बुकलेट में निर्दिष्ट नियत तिथियों के भीतर असाइनमेंट पूरा करना होगा. सत्रीय कार्य जमा किये बिना आपको किसी भी पाठ्यक्रम की सत्रांत परीक्षा में बैठने की अनुमति नहीं दी जाएगी. यदि आप सत्रीय कार्य जमा किए बिना सत्रांत परीक्षा में शामिल होते हैं तो सत्रांत परीक्षा का परिणाम रद्द किया जा सकता है. सुनिश्चित करें कि आपके सत्रीय कार्य के उत्तर सभी प्रकार से

पूर्ण हैं. प्रस्तुत करने से पहले आपको यह सुनिश्चित कर लेना चाहिए कि आपने सभी सत्रीय कार्यों के सभी प्रश्नों के उत्तर दे दिए हैं. अपूर्ण असाइनमेंट प्रतिक्रियाएं आपके ग्रेड को प्रतिकूल रूप से प्रभावित कर सकती हैं.

टीएमए का मुख्य उद्देश्य आपको हमसे प्राप्त होने वाली शिक्षण सामग्री के बारे में आपकी समझ का परीक्षण करना है और साथ ही पाठ्यक्रमों को पूरा करने में आपकी सहायता करना है. मूल्यांकनकर्ता/शैक्षणिक परामर्शदाता सत्रीय कार्यों को ठीक करने के बाद उन्हें उनकी टिप्पणियों और अंकों के साथ आपको वापस कर देते हैं. टिप्पणियाँ आपके अध्ययन में आपका मार्गदर्शन करेंगी और इसे सुधारने में मदद करेंगी. इसलिए यह महत्वपूर्ण है कि आप मूल्यांकन किए गए टीएमए को मूल्यांकन पत्रक की एक प्रति के साथ वापस लें, जिसमें आपके प्रदर्शन पर मूल्यांकनकर्ता की टिप्पणियाँ हों. मुद्रित पाठ्यक्रम सामग्री सत्रीय कार्य का उत्तर देने के लिए आम तौर पर पर्याप्त होती है. कृपया सत्रीय कार्यों के लिए अतिरिक्त पठन सामग्री की अनुपलब्धता के बारे में चिंता न करें. हालाँकि, यदि आपके पास अन्य पुस्तकों तक पहुँच है, तो आप उनका उपयोग कर सकते हैं. सत्रीय कार्य इस तरह से तैयार किए गए हैं कि आपको मुख्य रूप से पाठ्यक्रम सामग्री पर ध्यान केंद्रित करने और आपके व्यक्तिगत अनुभव का फायदा उठाने में मदद मिलती है.

आप जिस अध्ययन केंद्र से संबद्ध हैं, उसके समन्वयक को आपको अपना सत्रीय कार्य उत्तर पत्रक जमा करना होगा. अपने स्वयं के रिकॉर्ड के लिए, उन सभी असाइनमेंट प्रतिक्रियाओं की एक प्रति अपने पास रखें जो आप समन्वयक को जमा करते हैं. यदि आपको जमा किये गए अपने सत्रीय कार्य शिक्षक / परामर्शक की टिप्पणियों वाले मूल्यांकन पत्रक के साथ एक महीने के भीतर वापस नहीं मिलते हैं, तो कृपया इसे अपने अध्ययन केंद्र से व्यक्तिगत रूप से संपर्क कर प्राप्त करने का प्रयास करें. यह आपको आगे आने वाली सत्रांत परीक्षा और स्वाध्याय कार्य के लिए मार्गदर्शन करेंगे.

अध्ययन केंद्रों को जमा किए गए सत्रीय कार्य की डुप्लीकेट प्रतियां रखें. मूल्यांकन के बाद टिप्पणियों सहित प्राप्त प्रतियों का भी लेखा-जोखा रखें. इससे आपको किसी भी समस्या के उत्पन्न होने की स्थिति में विश्वविद्यालय में अपना मामला प्रस्तुत करने में मदद मिलेगी. यदि आपको किसी स्वाध्याय कार्य में उत्तीर्ण नहीं मिलता है, तो आपको इसे फिर से जमा करना होगा. विश्वविद्यालय की वेबसाइट के स्टूडेंट जोन टैब से नए सत्रीय कार्य प्राप्त करें. हालाँकि, एक बार जब आप किसी सत्रीय कार्य में उत्तीर्ण हो जाते हैं, तो आप अंक में सुधार के लिए पुनः सबमिट नहीं कर सकते. मूल्यांकनकर्ता द्वारा की गई तथ्यात्मक त्रुटियों, यदि कोई हो, को छोड़कर असाइनमेंट पुनर्मूल्यांकन के अधीन नहीं हैं. मूल्यांकन किए गए सत्रीय कार्यों में आपके द्वारा देखी गई विसंगति को अध्ययन केंद्र के समन्वयक के ध्यान में लाया जाना चाहिए, ताकि उसके द्वारा सही अंक मुख्यालय में छात्र मूल्यांकन प्रभाग को अग्रेषित किया जा सके.

यदि आप पाते हैं कि आपके ट्यूटर चिह्नित सत्रीय कार्य की सत्रीय कार्य शीट में दर्शाया गया अंक सही ढंग से प्रदर्शित नहीं हुआ है या आपके ग्रेड कार्ड में दर्ज नहीं है, तो आपको सलाह दी जाती है कि

आप अपने अध्ययन केंद्र के समन्वयक से संपर्क करके मुख्यालय में छात्र मूल्यांकन प्रभाग को सही अंक भेजने का अनुरोध करें.

12.2 सत्रांत परीक्षा

जैसा कि पहले कहा गया है, सत्रांत परीक्षा मूल्यांकन प्रणाली का प्रमुख घटक है और अंतिम परिणाम में इसका 70% महत्व है.

विश्वविद्यालय सत्रांत परीक्षाएं साल में दो बार यानी जून और दिसंबर में आयोजित करता है. आप एक वर्ष का अध्ययन पूरा करने के बाद ही सत्रांत परीक्षा (टीईई) दे सकते हैं.

एक शिक्षार्थी को निम्नलिखित शर्तों के अधीन टीईई में उपस्थित होने की अनुमति है: -

- जिन पाठ्यक्रमों की सत्रांत परीक्षा देनी है, उन पाठ्यक्रमों के लिए किया गया विद्यार्थी का पंजीकरण वैध है और समयावधि समाप्त नहीं हो चुकी है.
- पाठ्यक्रम से संबंधित स्वाध्याय कार्य पूर्ण कर नियत तिथि तक प्रस्तुत कर दिया गया है.
- पाठ्यक्रम अध्ययन की न्यूनतम अवधि पूर्ण हो चुकी है.
- निर्धारित परीक्षा शुल्क दिया जा चुका है.

उपर्युक्त शर्तों में से किसी एक का भी पालन न होने की स्थिति में, उन पाठ्यक्रमों का परिणाम यूनिवर्सिटी द्वारा रोक दिया जा सकता है.

यदि आप सत्रांत परीक्षा में उत्तीर्ण अंक (36 % अंक) प्राप्त करने में विफल रहते हैं, तो आपको कार्यक्रम की अधिकतम निर्धारित अवधि के भीतर उस पाठ्यक्रम के लिए अगली सत्रांत परीक्षा में फिर से बैठना होगा.

कुछ उपयोगी पते

अध्ययन के दौरान आपको संबंधित नियमों - विनियमों को जानने, स्पष्ट करने की या फिर उपाधि प्राप्त करने में आ रही किसी भी प्रकार की रुकावट को दूर करने की आवश्यकता पड़ सकती है. आपको पता होना चाहिए कि विशिष्ट जानकारी के लिए किससे संपर्क करना है. विशिष्ट जानकारी या समस्या के लिए संपर्क करने के लिए विश्वविद्यालय में कार्यालयों के पते और संपर्क नंबर और ईमेल की एक सूची यहां दी जा रही है.

क्र.सं.	विभाग / पद का नाम	अधिकारी का नाम	मोबाइल नं.	लैंडलाइन नं.	ईमेल आई.डी.
1	लर्नर सपोर्ट सेंटर प्रमुख	डॉ. धवल पंड्या	-	+91 7929796223	baou.lsc@baou.edu.in
	सलाहकार	श्री दिलीप पटेल	+91 9978408 901	+91 7929796223	baou.lsc@baou.edu.in
2	प्रवेश विभाग प्रमुख	डॉ. हेतल गाँधी	-	+91 7929796223	baou.admission@baou.edu.in
	सलाहकार	श्रीमती मोनिका गुप्ता	+91 7572800 487 +91 9909038 676	+91 7929796224	admission.info@baou.edu.in
3	स्वाध्याय कार्य	श्री जिवराज जानपदिया श्री अभिषेक पंड्या	-	+91 7929796225	assignment@baou.edu.in
	अंकपत्र	डॉ. दिव्येश व्यास	+91 9909038 676	+91 7929796225	marksheet.info@baou.edu.in
4	स्पेशल लर्नर सपोर्ट सेंटर समन्वयक	डॉ. निगम पंड्या	+91 9099945 622	+91 7929796223	slsc@baou.edu.in
	सह-समन्वयक	डॉ. सिद्धी			

		त्रिवेदी			
5	गुरुकुल मॉडल लर्नर सपोर्ट सेंटर समन्वयक	डॉ. चेतना शाह	+91 9978408 911	+91 7929796224	gurukul0001@baou.edu.in
6	छात्रवृत्ति विभाग (अनु.जा. / अनु.जन जा. प्रकोष्ठ)	डॉ. केतन मकवाना	-	+91 7929796224	baou.scstcell@baou.edu.in
7	वोकेशनल और प्रोफेशनल पाठ्यक्रम	सुश्री प्रियंका मोची			kmro@baou.edu.in
		श्री धवल सथवारा	9825085 064	-	kmro@baou.edu.in
8	हेल्प डेस्क	-	9909038 671	-	help@baou.edu.in
9	हिंदी विषय	डॉ. अर्चना मिश्रा	7434852 683	-	baou.ba.hindi@gmail.com

यूनिवर्सिटी के अधिकांश कार्यकलाप ऑनलाइन हैं। यूनिवर्सिटी की वेबसाइट पर विभिन्न प्रकार के आवेदन पत्र उपलब्ध हैं। इन प्रपत्रों को स्टूडेंट ज़ोन से डाउनलोड किया जा सकता है।

भाग ॥

बी.ए. हिंदी के लिए
विस्तृत पाठ्यक्रम

हिंदी के साथ कला स्नातक उपाधि कार्यक्रम

बी.ए. हिंदी (मुख्य)

प्रथम वर्ष

पेपर 1: HNNDM-01 कहानी और उपन्यास	खंड 1 : हिंदी गद्य का विकास	इकाई 1 : हिंदी गद्य का विकास
		इकाई 2 : हिंदी गद्य की विविध विधाएँ
	खंड 2 : हिंदी कहानी	इकाई 3 : हिंदी कहानी : स्वरूप और विकास
		इकाई 4 : 'उसने कहा था' (चंद्रधर शर्मा गुलेरी) : वाचन
		इकाई 5 : 'उसने कहा था' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 6 : 'शतरंज के खिलाड़ी' (प्रेमचंद) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 7 : 'आकाशदीप' (जयशंकर प्रसाद) : वाचन
		इकाई 8 : 'आकाशदीप' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 9 : 'परदा' (यशपाल) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 10 : 'अकेली' (मन्नू भंडारी) : वाचन एवं विश्लेषण
	खंड 3 : हिंदी उपन्यास (पहला भाग, दूसरा भाग)	इकाई 11 : हिंदी उपन्यास : स्वरूप और विकास
		इकाई 12 : 'निर्मला' (प्रेमचंद) : वाचन एवं व्याख्या – I
		इकाई 13 : 'निर्मला' (प्रेमचंद) : वाचन एवं व्याख्या – II
		इकाई 14 : 'निर्मला' : कथावस्तु
		इकाई 15 : 'निर्मला' : चरित्र चित्रण
		इकाई 16 : 'निर्मला' : परिवेश, संरचना शिल्प
		इकाई 17 : 'निर्मला' : प्रतिपाद्य एवं प्रेमचंद का वैशिष्ट्य
पेपर 2: HNNDM-02 नाटक और निबंध	खंड 4 : हिंदी एकांकी (पहला भाग, दूसरा भाग)	इकाई 18 : हिंदी एकांकी : स्वरूप और विकास
		इकाई 19 : 'कौमुदी महोत्सव' (डॉ. रामकुमार वर्मा) : वाचन
		इकाई 20 : 'कौमुदी महोत्सव' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 21 : 'रीढ़ की हड्डी' (जगदीश चंद्र माथुर) : वाचन
		इकाई 22 : 'रीढ़ की हड्डी' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 23 : 'जोंक' (उपेंद्रनाथ अशक) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 24 : 'संस्कार और भावना' (विष्णु प्रभाकर) : वाचन और विश्लेषण

	खंड 5 : हिंदी नाटक	इकाई 25 : 'गिरती दीवारें' (उदयशंकर भट्ट) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 26 : हिंदी नाटक : स्वरूप और विकास
		इकाई 27 : 'ध्रुवस्वामिनी' (जयशंकर प्रसाद) : वाचन एवं व्याख्या
		इकाई 28 : 'ध्रुवस्वामिनी' : कथानक
		इकाई 29 : 'ध्रुवस्वामिनी' : चरित्र चित्रण
		इकाई 30 : 'ध्रुवस्वामिनी' : परिवेश तथा संरचना शिल्प
		इकाई 31 : 'ध्रुवस्वामिनी' : प्रतिपाद्य और अभिनेयता
		इकाई 32 : 'ध्रुवस्वामिनी' : रचना दृष्टि की सार्थकता और नवीनता
	खंड 6 : हिंदी निबंध	इकाई 33 : हिंदी निबंध : स्वरूप और विकास
		इकाई 34 : 'बातचीत' (बालकृष्ण भट्ट) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 35 : 'मित्रता' (रामचंद्र शुक्ल) : वाचन
		इकाई 36 : 'मित्रता' : विश्लेषण एवं मूल्यांकन
		इकाई 37 : 'नाखून क्यों बढ़ते हैं?' (हजारीप्रसाद द्विवेदी) : वाचन
		इकाई 38 : 'नाखून क्यों बढ़ते हैं?' : विश्लेषण एवं मूल्यांकन
	इकाई 39 : 'एक था पेड़ और एक था ठूठ!' (कन्हैयालाल मिश्र 'प्रभाकर') : वाचन एवं विश्लेषण	
	इकाई 40 : 'मेरे राम का मुकुट भीग रहा है' (विद्यानिवास मिश्र) : वाचन एवं विश्लेषण	
द्वितीय वर्ष		
पेपर 3: HNNDM-03 हिंदी काव्य – 1	खंड 1 : आदि काव्य	इकाई 1 : हिंदी काव्य की पृष्ठभूमि (अपभ्रंश काव्य का परिचय)
		इकाई 2 : हिंदी का आदिकाव्य : स्वरूप एवं विकास
	खंड 2 : भक्ति काव्य	इकाई 3 : भक्ति काव्य का स्वरूप और विकास
		इकाई 4 : कबीर का काव्य
		इकाई 5 : जायसी का काव्य
		इकाई 6 : मीराबाई
		इकाई 7 : सूरदास
		इकाई 8 : गोस्वामी तुलसीदास
		इकाई 9 : रहीम का काव्य
	खंड 3 : हिंदी रीति काव्य	इकाई 10 : रीतिकाव्य का स्वरूप एवं विकास
		इकाई 11 : रीतिबद्ध काव्य : देव एवं पद्माकर

		इकाई 12 : रीतिसिद्ध काव्य : बिहारी
		इकाई 13 : रीतिमुक्त काव्य : घनानंद
पेपर 4: HNNDM-04 हिंदी काव्य – 2	खंड 4 : आधुनिक काव्य (भारतेंदु युग तथा द्विवेदी युग)	इकाई 14 : भारतेंदु युगीन हिंदी काव्य : स्वरूप और विकास
		इकाई 15 : भारतेंदु हरिश्चंद्र
		इकाई 16 : द्विवेदी युगीन हिंदी काव्य : स्वरूप और विकास
		इकाई 17 : मौथिलीशरण गुप्त
		इकाई 18 : रामनरेश त्रिपाठी
		इकाई 19 : छायावाद : स्वरूप और विकास
	खंड 5 : छायावाद	इकाई 20 : जयशंकर प्रसाद
		इकाई 21 : सूर्यकान्त त्रिपाठी निराला
		इकाई 22 : सुमित्रानन्दन पंत
		इकाई 23 : महादेवी वर्मा
	खंड 6 : प्रगतिवाद	इकाई 24 : प्रगतिवाद : स्वरूप और विकास
		इकाई 25 : केदारनाथ अग्रवाल
		इकाई 26 : नागार्जुन
	खंड 7 : प्रयोगवाद और नयी कविता	इकाई 27 : प्रयोगवाद और नयी कविता : स्वरूप और विकास
		इकाई 28 : अज्ञेय
		इकाई 29 : गजानन माधव मुक्तिबोध
		इकाई 30 : भवानी प्रसाद मिश्र
		इकाई 31 : सर्वेश्वरदयाल सक्सेना
		इकाई 32 : नरेश मेहता
इकाई 33 : समकालीन कविता : स्वरूप और विकास		
इकाई 34 : धूमिल		
पेपर 5: HNNDM-05 हिंदी साहित्य का इतिहास एवं साहित्य परिचय भाग 1	खंड 1 : हिंदी साहित्य के इतिहास की भूमिका	इकाई 1 : साहित्य और इतिहास का अंतः संबंध
		इकाई 2 : कालविभाजन और नामकरण की समस्या
		इकाई 3 : हिंदी साहित्य की पृष्ठभूमि
	खंड 2 : आदिकालीन साहित्य	इकाई 4 : आदिकालीन परिस्थितियों का अध्ययन
		इकाई 5 : आदिकालीन काव्य की प्रमुख प्रवृत्तियाँ
		इकाई 6 : रासो काव्य

	खंड 3 : भक्तिकालीन साहित्य	इकाई 7 : भक्तिकालीन परिस्थितियों का अध्ययन
		इकाई 8 : भक्तिकालीन काव्य की प्रमुख प्रवृत्तियों का परिचय
		इकाई 9 : भक्ति काव्य का दार्शनिक आधार
	खंड 4 : भक्तिकालीन काव्य की प्रमुख शाखाएँ	इकाई 10 : निर्गुण ज्ञानमार्गी काव्यधारा
		इकाई 11 : निर्गुण प्रेममार्गी (सूफ़ी) काव्यधारा
		इकाई 12 : सगुण कृष्णभक्ति काव्यधारा
		इकाई 13 : सगुण रामभक्ति काव्यधारा
	विभाग 5 : रीतिकालीन काव्य	इकाई 14 : रीतिकालीन काव्य की परिस्थितियाँ
		इकाई 15 : रीतिकालीन काव्य की सामान्य प्रवृत्तियाँ एवं विशेषताएँ
		इकाई 16 : रीतिबद्ध काव्य तथा रीतिसिद्ध काव्य
		इकाई 17 : रीतिमुक्त काव्य एवं अन्य प्रवृत्तियाँ
	तृतीय वर्ष	
पेपर 6 : HNNDM-06 हिंदी साहित्य का इतिहास एवं साहित्य परिचय भाग 2	खंड 6 : आधुनिक हिंदी साहित्य	इकाई 18 : आधुनिक युगीन परिस्थितियाँ
		इकाई 19 : आधुनिक युग का वैचारिक आधार
		इकाई 20 : आधुनिक हिंदी साहित्य का आरंभ
		इकाई 21 : भारतेंदु युग
		इकाई 22 : द्विवेदी युग
	खंड 7 : आधुनिक हिंदी काव्य	इकाई 23 : छायावाद
		इकाई 24 : छायावादोत्तर एवं प्रगतिशील काव्य
		इकाई 25 : प्रयोगवाद एवं नयी कविता
		इकाई 26 : समकालीन हिंदी काव्य
	खंड 8 : आधुनिक हिंदी गद्य	इकाई 27 : कथा साहित्य: कहानी एवं उपन्यास
		इकाई 28 : नाट्य साहित्य
		इकाई 29 : निबंध एवं अन्य गद्य विधाएँ
		इकाई 30 : हिंदी आलोचना का विकास
	खंड 9 : साहित्य और उसके अंग	इकाई 31 : साहित्य की परिभाषा एवं प्रयोजन
		इकाई 32 : रस का अर्थ, उसके विभिन्न अंग एवं काव्य में महत्त्व
		इकाई 33 : शब्द शक्ति

		इकाई 34 : बिम्ब, प्रतीक एवं कल्पना तत्व
<p>पेपर 7 : HNDM-07 आधुनिक भारतीय साहित्य : नवजागरण और राष्ट्रीय आंदोलन 1</p>	<p>खंड 1 : नवजागरण और राष्ट्रीय आंदोलन</p>	इकाई 1 : आधुनिक युग की भूमिका
		इकाई 2 : राष्ट्रीय स्वाधीनता आंदोलन का विकास
		इकाई 3 : नवजागरण और राष्ट्रीय चेतना का विकास
		इकाई 4 : भारतीय साहित्य में नवजागरण एवं राष्ट्रीय चेतना की अभिव्यक्ति
	<p>खंड 2 : पूर्वांचलीय साहित्य</p>	इकाई 5 : बांगला साहित्य-I
		इकाई 6 : बांगला साहित्य-II
		इकाई 7 : बांगला साहित्य-III
		इकाई 8 : असमिया साहित्य
		इकाई 9 : ओड़िया साहित्य
	<p>खंड 3 : दक्षिणांचल साहित्य (भाग-I)</p>	इकाई 10 : तमिल साहित्य-I
		इकाई 11 : तमिल साहित्य-II
		इकाई 12 : मलयालम साहित्य-I
		इकाई 13 : मलयालम साहित्य-II
	<p>खंड 4 : दक्षिणांचल साहित्य (भाग-II)</p>	इकाई 14 : तेलुगु साहित्य-I
		इकाई 15 : तेलुगु साहित्य-II
		इकाई 16 : कन्नड़ साहित्य-I
		इकाई 17 : कन्नड़ साहित्य-II
<p>पेपर 8 : HNDM-08 आधुनिक भारतीय साहित्य : नवजागरण और राष्ट्रीय आंदोलन 2</p>	<p>खंड 5 : पश्चिमंचलीय साहित्य</p>	इकाई 18 : मराठी साहित्य- I
		इकाई 19 : मराठी साहित्य- II
		इकाई 20 : गुजराती साहित्य- I
		इकाई 21 : गुजराती साहित्य-II
	<p>खंड 6 : उत्तरांचलीय साहित्य</p>	इकाई 22 : कश्मीरी साहित्य
		इकाई 23 : सिन्धी साहित्य
		इकाई 24 : पंजाबी साहित्य

		इकाई 25 : उर्दू साहित्य-I
		इकाई 26 : उर्दू साहित्य-II
	खंड 7 : हिंदी साहित्य	इकाई 27 : युगीन पृष्ठभूमि
		इकाई 28 : भारतेन्दु हरिश्चंद्र
		इकाई 29 : मौथिलीशरण गुप्त
		इकाई 30 : सियारामशरण गुप्त
		इकाई 31 : अयोध्यासिंह उपाध्याय "हरिऔध"
		इकाई 32 : रामनरेश त्रिपाठी
	खंड 8 : हिंदी साहित्य	इकाई 33 : प्रेमचंद
		इकाई 34 : जयशंकर प्रसाद
		इकाई 35 : सूर्यकांत त्रिपाठी "निराला"
		इकाई 36 : सुमित्रानंदन पंत
		इकाई 37 : महादेवी वर्मा
	खंड 9 : हिंदी साहित्य	इकाई 38 : बालकृष्ण शर्मा "नवीन"
		इकाई 39 : माखनलाल चतुर्वेदी
		इकाई 40 : रामधारी सिंह दिनकर
		इकाई 41 : राष्ट्रीय के विकास में आधुनिक भारतीय साहित्य का योगदान
पेपर 9 : HNDM-09 हिंदी भाषा: इतिहास और वर्तमान 1	खंड 1 : भारत की भाषाएँ और हिंदी	इकाई 1 : भाषा की परिभाषा
		इकाई 2 : भारत की भाषाएँ और भारोपीय परिवार
		इकाई 3 : भारतीय आर्य भाषाएँ
		इकाई 4 : हिंदी भाषा
		इकाई 5 : भारतीय भाषाओं की मूलभूत एकता
	खंड 2 : हिंदी भाषा का इतिहास	इकाई 6 : संस्कृत भाषा
		इकाई 7 : पालि, प्राकृत और अपभ्रंश
		इकाई 8 : हिंदी भाषा का विकास
	खंड 3 : हिंदी भाषा के विविध रूप	इकाई 9 : हिंदी भाषा की अवधारणा
		इकाई 10 : हिंदी का जनपदीय आधार

		इकाई 11 : हिंदी की प्रमुख बोलियाँ
		इकाई 12 : हिंदी, उर्दू और हिंदुस्तानी का संदर्भ
		इकाई 13 : बोलचाल की भाषा और लिखित भाषा
	खंड 4 : हिंदी के प्रकार्य	इकाई 14 : हिंदी के विविध प्रकार्य
		इकाई 15 : हिंदी का प्रयोजनमूलक स्वरूप
		इकाई 16 : संपर्क भाषा हिंदी और हिंदी का अखिलभारतीय स्वरूप
		इकाई 17 : हिंदी का अंतरराष्ट्रीय संदर्भ
पेपर 10 : HNDM-10 हिंदी भाषा: इतिहास और वर्तमान 2	खंड 1 : शिक्षा में हिंदी	इकाई 18 : पाठ्यचर्या में भाषा
		इकाई 19 : माध्यमिक शिक्षा में हिंदी
		इकाई 20 : उच्च शिक्षा में हिंदी
		इकाई 21 : माध्यम भाषा के रूप में हिंदी
		इकाई 22 : शैक्षिक सामग्री एवं प्रशिक्षण
		इकाई 23 : कार्यक्षेत्र में हिंदी: संभावनाएँ और समस्याएँ
	खंड 2 : संविधान में हिंदी	इकाई 24 : संविधान में हिंदी संबंधी उपबंध
		इकाई 25 : संवैधानिक व्यवस्था के अनुसार कार्रवाई
		इकाई 26 : राजभाषा अधिनियम और आदेश
		इकाई 27 : राजभाषा के विकास के विविध आयाम
	खंड 3 : विकास की दिशाएँ	इकाई 28 : आधुनिक संदर्भों के लिए हिंदी भाषा का विकास
		इकाई 29 : हिंदी का आधुनिकीकरण
		इकाई 30 : मानक हिंदी और मानकीकरण की समस्या
		इकाई 31 : हिंदी भाषा में यांत्रिक साधन

बी.ए. हिंदी (गौण)

प्रथम वर्ष

पेपर 1: HNDS-01 कहानी और उपन्यास	खंड 1 : हिंदी गद्य का विकास	इकाई 1 : हिंदी गद्य का विकास
		इकाई 2 : हिंदी गद्य की विविध विधाएँ
	खंड 2 : हिंदी कहानी	इकाई 3 : हिंदी कहानी : स्वरूप और विकास
		इकाई 4 : 'उसने कहा था' (चंद्रधर शर्मा गुलेरी) : वाचन
		इकाई 5 : 'उसने कहा था' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 6 : 'शतरंज के खिलाड़ी' (प्रेमचंद) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 7 : 'आकाशदीप' (जयशंकर प्रसाद) : वाचन
		इकाई 8 : 'आकाशदीप' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 9 : 'परदा' (यशपाल) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 10 : 'अकेली' (मन्नू भंडारी) : वाचन एवं विश्लेषण
		खंड 3 : हिंदी उपन्यास (पहला भाग, दूसरा भाग)
	इकाई 12 : 'निर्मला' (प्रेमचंद) : वाचन एवं व्याख्या - I	
	इकाई 13 : 'निर्मला' (प्रेमचंद) : वाचन एवं व्याख्या - II	
	इकाई 14 : 'निर्मला' : कथावस्तु	
	इकाई 15 : 'निर्मला' : चरित्र चित्रण	
	इकाई 16 : 'निर्मला' : परिवेश, संरचना शिल्प	
	इकाई 17 : 'निर्मला' : प्रतिपाद्य एवं प्रेमचंद का वैशिष्ट्य	
पेपर 2: HNDS-02 नाटक और निबंध	खंड 4 : हिंदी एकांकी (पहला भाग, दूसरा भाग)	इकाई 18 : हिंदी एकांकी : स्वरूप और विकास
		इकाई 19 : 'कौमुदी महोत्सव' (डॉ. रामकुमार वर्मा) : वाचन
		इकाई 20 : 'कौमुदी महोत्सव' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 21 : 'रीढ़ की हड्डी' (जगदीश चंद्र माथुर) : वाचन
		इकाई 22 : 'रीढ़ की हड्डी' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 23 : 'जोंक' (उपेंद्रनाथ अशक) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 24 : 'संस्कार और भावना' (विष्णु प्रभाकर) : वाचन और विश्लेषण
		इकाई 25 : 'गिरती दीवारें' (उदयशंकर भट्ट) : वाचन एवं विश्लेषण

	खंड 5 : हिंदी नाटक	इकाई 26 : हिंदी नाटक : स्वरूप और विकास
		इकाई 27 : 'ध्रुवस्वामिनी' (जयशंकर प्रसाद) : वाचन एवं व्याख्या
		इकाई 28 : 'ध्रुवस्वामिनी' : कथानक
		इकाई 29 : 'ध्रुवस्वामिनी' : चरित्र चित्रण
		इकाई 30 : 'ध्रुवस्वामिनी' : परिवेश तथा संरचना शिल्प
		इकाई 31 : 'ध्रुवस्वामिनी' : प्रतिपाद्य और अभिनेयता
		इकाई 32 : 'ध्रुवस्वामिनी' : रचना दृष्टि की सार्थकता और नवीनता
	खंड 6 : हिंदी निबंध	इकाई 33 : हिंदी निबंध : स्वरूप और विकास
		इकाई 34 : 'बातचीत' (बालकृष्ण भट्ट) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 35 : 'मित्रता' (रामचंद्र शुक्ल) : वाचन
		इकाई 36 : 'मित्रता' : विश्लेषण एवं मूल्यांकन
		इकाई 37 : 'नाखून क्यों बढ़ते हैं?' (हजारीप्रसाद द्विवेदी) : वाचन
		इकाई 38 : 'नाखून क्यों बढ़ते हैं?' : विश्लेषण एवं मूल्यांकन
		इकाई 39 : 'एक था पेड़ और एक था ठूठ!' (कन्हैयालाल मिश्र 'प्रभाकर') : वाचन एवं विश्लेषण
इकाई 40 : 'मेरे राम का मुकुट भीग रहा है' (विद्यानिवास मिश्र) : वाचन एवं विश्लेषण		
द्वितीय वर्ष		
पेपर 3: HNDS-03 हिंदी काव्य – 1	खंड 1 : आदि काव्य	इकाई 1 : हिंदी काव्य की पृष्ठभूमि (अपभ्रंश काव्य का परिचय)
		इकाई 2 : हिंदी का आदिकाव्य : स्वरूप एवं विकास
	खंड 2 : भक्ति काव्य	इकाई 3 : भक्ति काव्य का स्वरूप और विकास
		इकाई 4 : कबीर का काव्य
		इकाई 5 : जायसी का काव्य
		इकाई 6 : मीराबाई
		इकाई 7 : सूरदास
		इकाई 8 : गोस्वामी तुलसीदास
		इकाई 9 : रहीम का काव्य
	खंड 3 : हिंदी रीति काव्य	इकाई 10 : रीतिकाव्य का स्वरूप एवं विकास
		इकाई 11 : रीतिबद्ध काव्य : देव एवं पद्माकर
		इकाई 12 : रीतिसिद्ध काव्य : बिहारी

		इकाई 13 : रीतिमुक्त काव्य : घनानंद
पेपर 4: HNDS-04 हिंदी काव्य – 2	खंड 4 : आधुनिक काव्य (भारतेंदु युग तथा द्विवेदी युग)	इकाई 14 : भारतेंदु युगीन हिंदी काव्य : स्वरूप और विकास
		इकाई 15 : भारतेंदु हरिश्चंद्र
		इकाई 16 : द्विवेदी युगीन हिंदी काव्य : स्वरूप और विकास
		इकाई 17 : मौथिलीशरण गुप्त
		इकाई 18 : रामनरेश त्रिपाठी
	खंड 5 : छायावाद	इकाई 19 : छायावाद : स्वरूप और विकास
		इकाई 20 : जयशंकर प्रसाद
		इकाई 21 : सूर्यकान्त त्रिपाठी निराला
		इकाई 22 : सुमित्रानन्दन पंत
		इकाई 23 : महादेवी वर्मा
	खंड 6 : प्रगतिवाद	इकाई 24 : प्रगतिवाद : स्वरूप और विकास
		इकाई 25 : केदारनाथ अग्रवाल
		इकाई 26 : नागार्जुन
	खंड 7 : प्रयोगवाद और नयी कविता	इकाई 27 : प्रयोगवाद और नयी कविता : स्वरूप और विकास
		इकाई 28 : अज्ञेय
		इकाई 29 : गजानन माधव मुक्तिबोध
		इकाई 30 : भवानी प्रसाद मिश्र
		इकाई 31 : सर्वेश्वरदयाल सक्सेना
		इकाई 32 : नरेश मेहता
		इकाई 33 : समकालीन कविता : स्वरूप और विकास
इकाई 34 : धूमिल		

बी.ए. हिंदी (अनिवार्य)

प्रथम वर्ष

पेपर 1: HND-COM-01	खंड 1 : भाषा तत्व और बोधन	इकाई 1 : हिंदी की लिपि और वर्तनी का परिचय
		इकाई 2 : हिंदी की ध्वनियाँ
		इकाई 3 : विज्ञान के विषय का बोधन
		इकाई 4 : संस्कृति के विषय का बोधन और शब्दकोश का उपयोग
		इकाई 5 : समाजविज्ञान विषय का बोधन और निबंध रचना का परिचय
		इकाई 6 : भाषण शैली
	खंड 2 : वाचन और विविध विषय	इकाई 7 : सामाजिक विज्ञानों की भाषा (इतिहास के संदर्भ में) तथा वर्तनी के कुछ नियम
		इकाई 8 : सामाजिक विज्ञानों की भाषा (राजनीति विज्ञान) तथा शब्द रचना
		इकाई 9 : मानविकी की भाषा (ललित कला) तथा विशेषण
		इकाई 10 : विज्ञान की भाषा तथा पारिभाषिक शब्द
		इकाई 11 : विज्ञान की भाषा का स्वरूप
		इकाई 12 : विधि एवं प्रशासन की भाषा तथा पारिभाषिक शब्द और अर्थ

द्वितीय वर्ष

पेपर 2: HND-COM-02	खंड 3 : साहित्य का आस्वदन	इकाई 1 : कहानी: पूस की रात (प्रेमचंद्र)
		इकाई 2 : उपन्यास: मानस का हंस (अमृतलाल नागर)
		इकाई 3 : नाटक: चंद्रगुप्त (जयशंकर प्रसाद)
		इकाई 4 : निबंध: क्रोध (रामचंद्र शुक्ल)
		इकाई 5 : आत्मकथा: गाँधी जी की आत्मकथा
		इकाई 6 : कविताएँ
	खंड 4 : व्यवहारिक हिंदी और लेखन	इकाई 7 : शब्द और मुहावरे
		इकाई 8 : संवाद शैली
		इकाई 9 : सरकारी पत्राचार तथा टिप्पण और प्रारूपण
		इकाई 10 : समाचार लेखन और संपादकीय

		इकाई 11 : अनुवाद
		इकाई 12 : संक्षेपण, भाव पल्लवन और निबंध लेखन
तृतीय वर्ष		
पेपर 3: HND-COM-03	खंड 1 : फीचर लेखन के आधारभूत नियम	इकाई 1 : फीचर लेखन : परिचय, अर्थ, स्वरूप एवं महत्व
		इकाई 2 : फीचर लेखन की विशिष्टताएँ
		इकाई 3 : विषय का चयन, सामग्री निर्धारण एवं प्रस्तुति
	खंड 2 : फीचर लेखन के क्षेत्र	इकाई 4 : सामाजिक विषयों पर फीचर लेखन
		इकाई 5 : सांस्कृतिक विषयों में फीचर लेखन
		इकाई 6 : आर्थिक विषयों में फीचर लेखन
		इकाई 7 : पर्यावरण विषय पर फीचर लेखन
		इकाई 8 : विज्ञान में फीचर लेखन
		इकाई 9 : खेल कूद में फीचर लेखन

भाग- III

अध्ययन केंद्रों की सूची

अध्ययन केंद्र सूची

CENTER LIST (BECHLOR DEGREE PROGRAAMME)				
No.	Courses	Center Code	Study Centre	Contact
1.	B.A., BLIS	0001	Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Jyotirmay Parisar, Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481.	--
2.	B.A.	0101	L.D.Arts College, Amrut Modi School of Management Campus, Opp. Andhajan Mandal, Vastrapur, Ahmedabad-380015	- Emailbaou.0101@baou.edu.in
3.	B.A.	0102	Smt. A. P. Patel Arts College & Late Shri N. P. Patel Commerce College, Naroda, Ahmedabad-382330.	Pro. Incharge Shri J.B.Patel Mobile9978408702, 9825054490 Emailbaou.0102@baou.edu.in
4.	B.A.	0104	Central Jail, Sabarmati, Ahmedabad-27.	Pro. Incharge Shri V.M. Bhatt Mobile9978405625, 9825006886 Emailbaou.0104@baou.edu.in
5.	B.A., B.COM.	0108	Sardar Vallabhbbhai Patel, Vanijya Mahavidyalaya, Relief Road, Ahmedabad-380001.	Co-Ordinator Shri B.N. Sitvala Mobile9978408703, 9825559563 Emailbaou.0108@baou.edu.in
6.	B.A., B.COM.	0111	Shri D. C. M. Arts & Commerce College, Viramgam, Dist. Ahmedabad-382150.	Co-Ordinator Shri Vipul Rajpuria Mobile9978408705, 9428043850 Emailbaou.0111@baou.edu.in
7.	B.A.	0121	Shri H.K. Arts College, Ashram Road, Ahmedabad-380009.	Co-Ordinator Shri Subhasbhai Brahmbhat Mobile9978408708, 9898718969,

				9824251430 Emailbaou.0121@baou.edu.in
8.	B.A.	0127	Shri Swaminarayan Arts College, Shah-e-alam, Tolnaka, Gita Mandir Road, Ahmedabad-380022.	Co-Ordinator Shri D.D. Vekariya Mobile9426186980 Emailbaou.0127@baou.edu.in
9.	B.A.	0128	Umiya Arts College Bhagwat Vidyapith Road, Near Sarkhej - Gandhinagar Highway, Sola, Ahmedabad, Gujarat 380060	Dr. Rameshbahadur Singh S Kshatriya, DR. MANISH CHUDASAMA Mobile9998931902, 8460569771 Emailbaou.0128@baou.edu.in
10.	B.A.	0150	Hindi Bhasha Prachar, C/o Sheth C.L. Commerce College, Nr. Church, Opp. Sonaria Block, Rakhial Road, Ahmedabad-380021.	Pro. Incharge Shri H.G. Agraval Mobile9978408715, 9426356575 Emailbaou.0150@baou.edu.in
11.	B.A.	0175	Gujarat Arts & Science College, Ellisbridge, Ahmedabad-380006.	Co-Ordinator Shri A.S. Rothod Mobile9824514744 Emailbaou.0175@baou.edu.in
12.	B.A.	0177	NIEM-The Institute of Event Management, 8, Panchratn, Above HDFC Bank, C.G. Road,Panchvati, Ahmedabad-380006	-
13.	B.A., BLIS	0179	SILVER OAK COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY, AHMEDABAD,382481	- Emailbaou.0179@baou.edu.in
14.	B.A.	0204	Smt. Santaben Haribhai Gajera, Shaikshanik Sankul, Chakkargadh Road, Amreli-365601.	Pro. Incharge Dr. V.M. Ramani Emailvimalkamani@rediffmail.com, www.amrelisankul.org
15.	B.A.	0205	Shri G.M. Bilakhia College of Arts & Commerce College, At. Vanda, Ta. Savarkundla, Dist. Amreli-367525.	Pro. Incharge Shri P.P. Bhaliya Mobile9978408723, 9998912528, 9879461313

				Emailbaou.0205@baou.edu.in
16.	B.A.	0219	Amreli Sub Jail, Amreli-365601.	Pro. Incharge Shri K.R. Teraiya Emailbaou.0219@baou.edu.in
17.	B.A.	0401	Nalini-Arvind & T.V. Arts College, At & Po. Vallabh Vidyanagar, Dist. Anand-388120	Dr. M.G. Mansuri / Dr. B.M. Zala / Dr. M.D. Mishra Mobile9825018196 / 9316686628 Emailbaou.0401@baou.edu.in
18.	B.A., B.COM.	0415	Shri R.K. Parikh Arts & Science College, Dantali Road, Petlad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Dr. Uday H. Vyas Mobile9427356588 Emailbaou.0415@baou.edu.in
19.	B.A.	0416	Patel J.B.R. Arts, Patel A.M.R. Commerce & Patel J.D.K.D. Science College, Near Civil Court, At. Borsad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Shri V.N. Bhoi Mobile9428490388 Emailbaou.0416@baou.edu.in
20.	B.A.	1701	Shri S. K. Shah & Shrikrushan O. M. Arts College, At. Ta. Modasa, Dist. Sabarkantha-383315.	Co-Ordinator Dr. P.R. Sinh Mobile9727612356 Emailbaou.1701@baou.edu.in
21.	B.A.	1708	Arts College, At. Shamlaji, Ta. Bhiloda, Dist. Arvalli(N.G.)	- Emailbaou.1708@baou.edu.in
22.	B.A.	1710	Mahila Arts & Commerce College, Dhansura, Sabarkantha	Gopalkrishna Solanki Mobile9426333438 Emailbaou.1710@baou.edu.in
23.	B.A.	1732	Modasa Sub Jail, At. & Po. Modasa, Dist. Arvalli	Pro. Incharge Shri S.S. Panchal Emailbaou.1732@baou.edu.in
24.	B.A.	1734	Government Arts & Commerece College, At.Ta. Meghraj, Arvalli	- Emailbaou.1734@baou.edu.in

25.	B.A.	1001	Nutan Bharti, At.& Po. Madana(Gadh), Dist. Banaskantha-385519.	Co-Ordinator Dr. K.R. Vohra Mobile9428757532, 9427262957 Emailbaou.1001@baou.edu.in
26.	B.A., BLIS	1002	R. R. Mehta College of Science & C.L. Parikh College of Commerce, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha-385001.	Co-Ordinator Shri M.M. Chaudhry Mobile9428023124 Emailbaou.1002@baou.edu.in
27.	B.A.	1007	Mahila Arts College, Adarsh Campus, Dairy Road, At. & Po. Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Smt. Manishaben Patel Emailbaou.1007@baou.edu.in
28.	B.A.	1016	Shri U. H. Chaudhari Arts College, Vadgam, Palanpur Highway, Banaskantha	- Emailbaou.1016@baou.edu.in
29.	B.A.	1020	Kankrej Arts & Commerce College, At. & Po. Thara, Ta. Kankrej, Dist. Banaskantha-375555.	Pro. Incharge Shri J.P. Acharya Mobile9978408765, 9427393377, 9427030772 Emailbaou.1020@baou.edu.in
30.	B.A.	1021	Palanpur District Jail, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Shri J.R. Taral Emailbaou.1021@baou.edu.in
31.	B.A.	1026	D .N. P. Arts And Commerce College, Nr. Kachchi Coloni, Deesa, Dist. Banaskantha-385535	Dr. Jigneshkumar Sankarlal Varvadiya Emailbaou.1026@baou.edu.in
32.	B.A.	1027	Government Arts College Amirgadh (Sarkari Vinayan College, Amirgadh)	Co-Ordinator
33.	B.A	1029	Shri Ambaji Commerce College, Danta Road, Kumbhariya-Ambaji, Ta. Danta, Dist. Banaskantha	-

34.	B.A.	1030	A.P. Trivedi Arts, Commerce and Science College, Khorda, Po. Jetda, Thrad-Dessa Highway, Ta. Tharad, Dist, Banaskantha-385535	-
35.	B.A.	1031	Saraswati Arts, Commerce & Science College, At & Post : Vadgam,Memadpur,Banaskantha-385421	- Emailbaou.1031@baou.edu.in
36.	B.A., B.COM.	1106	Satyam College Of Education, Tapovan Sankul Nilkantheshvar Mahadev Road, National Highway No-8 Zadeshvar,Bharuch	Pro. Incharge Smt. Rashmiben Patel Mobile9426761676 Emailbaou.1106@baou.edu.in
37.	B.A.	1112	Bharuch Sub Jail, Bharuch-390002.	Pro. Incharge Shri D.D. Prajapati Mobile9426759111 Emailbaou.1112@baou.edu.in
38.	B.A. BLIS	1201	Shikshan Shashtra Bhavan, Near University Karyalay, Bhavnagar University, Bhavnagar-364002.	Co-Ordinator Shri J.P. Maiyani Emailbaou.1201@baou.edu.in
39.	B.A.,BLIS	1209	K.R. DOSHI BSW COLLEGE, PLOT NO. 1335, K.R. DOSHI VIDYA SANKUL, OPP- TV KENDRA, BHAVNAGAR	-
40.	B.A.	1220	Bhavnagar District Jail, Bhavnagar.	Pro. Incharge Shri M.I. Shekh Mobile9727430342, 9898251993 Emailbaou.1220@baou.edu.in
41.	B.A.	1223	Gopinathji Mahila Arts and Commerce College, Sihor, Bhavnagar	- Emailbaou.1223@baou.edu.in
42.	B.A.	1224	Kavishri Botadkar Arts and Commerce College, Shri Himmatbhai Marg, Botad, Dist. Botad	-

43.	B.A., BLIS	0901	Navjivan Arts & Commerce College, Jhalod Road, Dahod-389151	Co-Ordinator Shri G.G. Sangada Mobile9978408755, 9879159020 Emailbaou.0901@baou.edu.in
44.	B.A.	0902	Y. S. Arts K. S. Shah Commerce College, At. & Po. Devgadhi Bariya, Dist. Dahod-389380.	Pro. Incharge Shri R.N. Suthar Mobile9427492471, 9426353320, 9228219426 Emailbaou.0902@baou.edu.in
45.	B.A.	0906	Shri K.R. Desai Arts & Commerce College, Nr. P.T.C. College, At.Po.Ta. Jhalod, Dist. Dahod - 389170	Pro. Incharge Dr. M.G. Shekh Mobile9427077998 Emailbaou.0906@baou.edu.in
46.	B.A., BLIS	0907	Co-ordinator, Gurjar Bharti Mahila B.Ed. College, Manorath Banglow,Prakruti Nagar,Dahod-389151.	Shri Anilbhai Matabhai Paragi Emailbaou.0907@baou.edu.in
47.	B.A.	0501	Government Arts College, Sector-15, Gandhinagar-382016.	Co-Ordinator Shri N.H. Mistry Emailbaou.0501@baou.edu.in
48.	B.A.	0510	Shri P.H.G. Municipal Arts & Science College,Near Ambikanagar highway,Vakhariya Campus, Kalol, Dist. Gandhinagar-382721.	Co-Ordinator Dr. H.K. Solanki Mobile9979031668 Emailbaou.0510@baou.edu.in
49.	B.A.	0529	Shri P.K. Chaudhari Mahila Arts College, Sector-7, Gandhinagar-382007.	Pro. Incharge Smt. Gitaben Chaudhry Mobile9978408743, 9824745250 Emailbaou.0529@baou.edu.in
50.	B.A.	0731	Shri Swaminarayan B.Ed. College, At.Po. Prabhas-Patan, Ta. Veraval, Dist. Gir Somnath	- Emailbaou.0731@baou.edu.in
51.	B.A.	0612	Jamnagar District Jail, Jamnagar-361008.	Pro. Incharge Shri N.G. Baria Emailbaou.0612@baou.edu.in

52.	B.A.	0613	Vidyasagar Infotech College, Silver Plaza, 7 Patel Colony, Nr. Deep Bhavan, Jamnagar - 361008	- Emailbaou.0613@baou.edu.in
53.	B.A.	0701	Shri Shardagram Arts & Commerce College, At.Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Co-Ordinator Dr. H.D. Zankat Mobile9978408746, 9898272742, 9904129337 Emailbaou.0701@baou.edu.in
54.	B.A.	0704	Junagadh District Jail, Junagadh-362001.	Pro. Incharge Shri A.B. Kambodiya Emailbaou.0704@baou.edu.in
55.	B.A.	0710	Shri K.D.Barad Smark Sanchalit Arts & Computer Science College,Mu.Shiloh, Kodinar Highway, Ta.Una, Ji.Junagadh-362540	Pro. Incharge Shri V.P. Barad Mobile9978408748, 9974662966, 9904114907 Emailbaou.0710@baou.edu.in
56.	B.A.	0715	Shri Sardar Patel Education Trust Sanchalit Mahila Arts & Commerce College, Joshipura, Dist. Junagadh-362002.	Sanjaykumar G. Dhanani Mobile7383601125 Emailbaou.0715@baou.edu.in
57.	B.A.	0716	Smt. V. M. Chander Arts College, At. Loej, Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Pro. Incharge Shri R.K. Vada Mobile9978408750, 9978056662, 9824514215 Emailbaou.0716@baou.edu.in
58.	B.A.	0418	Kheda Arts College, Nationl highway No.8, Kheda-387411.	Co-Ordinator Shri Dineshchandra C. Bhatt Mobile9428647172 Emailbaou.0418@baou.edu.in
59.	B.A.	0431	Nadiad District Jail, At. Nadiad, Dist. Kheda-387002.	Pro. Incharge Shri N.A. Desai Mobile9909014796 Emailbaou.0431@baou.edu.in

60.	B.A.	0432	C.B.Patel Arts College, College Campas, College road, At. Nadiad, Dist. Kheda-387001.	Pro. Incharge Dr. M.R. Patel Mobile9824043050 Emailbaou.0432@baou.edu.in
61.	B.A.	0434	Government Arts & Commerce College, Kathlal, Dist. Kheda	- Email0434@baou.edu.in
62.	B.A.	0435	M. D. Shah and B. D. Patel Arts College, Mahudha, Kheda-387335	- Emailbaou.0435@baou.edu.in
63.	B.A.,BLIS	0301	J.B. Thakkar College of Commerce, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Pro. Sarang Dave Mobile9429810822 Emailbaou.0301@baou.edu.in
64.	B.A., BLIS	0302	Tolani Commerce College, At. Adipur, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Prof. Gaurav Thakor Mobile8732939627 Emailbaou.0302@baou.edu.in
65.	B.A.	0304	Sheth Surji Vallabhdas Arts and Commerce College, Nagalpur Road, Mandvi-Kutch	Pro. Incharge Dr. Chandrakant Patel Mobile9904038620, 9824878123 Emailbaou.0304@baou.edu.in
66.	B.A.	0308	Bhuj Palara Jail, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch.	Pro. Incharge Shri S.R. Rabari Emailbaou.0308@baou.edu.in
67.	B.A.	0309	Shri S.D. Shethiya College of Education, Mundra, Kutch	- Emailbaou.0309@baou.edu.in
68.	B.A., BLIS	1301	Municipal Arts & Science College, At & Po. Nagalpur, Dist. Mahesana-384002.	Co-Ordinator Shri V.J. Vaidh Emailbaou.1301@baou.edu.in
69.	B.A.	1302	The Kheralu Nagrik Sakhari Bank Limited, Arts &	Co-Ordinator Dr. N.K. Vankar

			Commerce College, At & Po. Kheralu, Dist. Mahesana-384325.	Mobile9978408776, 9825268183, 9429319109 Emailbaou.1302@baou.edu.in
70.	B.A.	1304	Shri M. M. Shah Mahila Arts College, Opp. Petrol Pump, At. & Po. Kadi, Dist. Mahesana-382615.	Co-Ordinator Dr. P.V. CHAUDHARI Mobile9427677331 Emailbaou.1304@baou.edu.in
71.	B.A.	1305	Shri B. P. B. Arts & M. H. G. Commerce College, At & Po. Unza, Dist. Mahesana-384170.	Co-Ordinator Shri Jayvardhan Gandhi Mobile9978408778, 9925733737, 9824354472 Emailbaou.1305@baou.edu.in
72.	B.A.	1308	Shri Maharshi Dayanad Saraswati Kelvani Mandal, Station Road, At. Ta. Visnagar, Dist. Mahesana-384315.	Mr. Rohit P. Jani Mobile09998099200 Emailbaou.1308@baou.edu.in
73.	B.A., BLIS	1310	Shri Sarvjanik Kelvani Mandal, Vidya Sankul, Near Arvind Baug, Dist. Mahesana-384001.	Shri Ghanshyambhai k. Gadhvi Mobile7490808290 Emailbaou.1310@baou.edu.in
74.	B.A.	1313	Smt. R. M. Prajapati Arts College, At.& Po. Satlasna, Dist. Mahesana-384330.	Pro. Incharge Shri J.N. Barot Mobile9586326111,9426362329 Emaildryayeshbaror@yahoo.co.in artscollegesatlasana@gmail.com
75.	B.A.	1331	Mahesana District Jail, Mahesana-380002.	Pro. Incharge Shri I.V. Chaudhry Mobile9825492131 Emailbaou.1331@baou.edu.in
76.	B.A.	1333	M. N. College, Visnagar, Mahesana	- Emailbaou.1333@baou.edu.in

77.	B.A.	1334	Sardar Patel B.ed. College, Vadnagar	-
78.	B.A., BLIS	1335	Revaba Sarvnik Education college, Maheshana	- Emailbaou.1335@baou.edu.in
79.	B.A., BLIS	1336	Suvidha Education Trust,Heduva(Rajgar), Becharaji Road,Ta.Dist. Mehsana-384002	- Emailbaou.1336@baou.edu.in
80.	B.A.	1337	Utthan, B.S.W. College,Veda,Mehsana-382855	- Emailbaou.1337
81.	B.A.	1338	Shri Amardeep Educational Trust Sanchalit B. Ed College,Pilvai, Vijapur, Mahesana 382850	- Emailbaou.1338@baou.edu.in
82.	B.A.	1735	Kamlaben Chhabildas Sheth Arts College, At.Ta. Birpur, Dist. Mahisagar	-
83.	B.A., BLIS	1739	C. & S. H. Desai Arts and L. K. L. Doshi Commerce College,Balasinor, Mahisagar	-
84.	B.A.	1403	Shri U. N. Maheta Arts College, At. Ta. Morbi, Dist. Morbi-363641.	Co-Ordinator Shri K. R. Dangi Mobile8866740851 Emailbaou.1403@baou.edu.in
85.	B.A.	1446	Matrushri Vrajkuvarben Maganlal Maheta, Technical, At.Po.Ta. Vankaner, Morbi	- Emailbaou.1416@baou.edu.in
86.	B.A.	1447	Navyug College, Virpar, Morbi-363650	- Emailbaou.1447@baou.edu.in
87.	B.A.	1449	Parangat B.Ed. College, Maharshi Gurukul Campus, Ranakpur Road, Halvad, Dist. Morbi- 363330	- Emailbaou.1449@baou.edu.in

88.	B.A.	1523	Rajpipla Sub Jail, At. Rajpipla, Dist. Narmada.	M. L. Gamara Mobile9228220554 Emailbaou.1523@baou.edu.in
89.	B.A.	2301	M. R. Arts & Sci. College, Rajpipla, Dist. Narmada-393145.	Co-Ordinator Shri K.B. Shidha Mobile8866861697 Emailbaou.2301@baou.edu.in
90.	B.A.	1023	Navsari Sub Jail, Navsari-396445.	Pro. Incharge Shri L.M. Rathod Emailbaou.1023@baou.edu.in
91.	B.A., BLIS	2201	Shri M. R. Desai Arts & Shri E. E. Laher Kosadiya Commerce College, At. & Po. Chikhli, Dist. Navsari-396521.	Co-Ordinator Shri G.B. Patel Mobile9879203452,9925678723 Emailbaou.2201@baou.edu.in
92.	B.A.	0908	Godhara Sub Jail, At. Godhara, Dist. Panchmahal-389001.	Pro. Incharge Shri H.D. Gameti Emailbaou.0908@baou.edu.in
93.	B.A. BLIS	1601	Shri Sarvjanik Commerce College, At. & Po. Godhra, Dist. Panchmahal-389001.	Co-Ordinator Shri G.H. Dave Mobile9978408531, 9427492183, 9879554946 Emailbaou.1601@baou.edu.in
94.	B.A.	1603	M. M. Gandhi Arts & Commerce College, At. Ta. Kalol, Dist. Panchmahal-389330.	Pro. Incharge Shri I.P. Mekvan Mobile9978408532, 9426339493, 9825994944 Emailbaou.1603@baou.edu.in
95.	B.A.	1604	Adivasi Arts & Commerce College, At. Ta. Santrampur, Dist. Panchmahal-389260.	Pro. Incharge Shri I.L. Rathva Mobile9428461664 Emailbaou.1604@baou.edu.in
96.	B.A.	1608	Shri MuktiJivan Swamibapa Arts College, At. & Po. Vaghjipura, Ta. Shahera, Dist. Panchmahal-389120.	Pro. Incharge Shri K.F. Parmar Mobile9428780943, 9428139623 Emailbaou.1608@baou.edu.in

97.	B.A.	1613	Shri S. P. Patel Arts College, At. & Po. Simaliya, Ta. Ghoghamba, Dist. Panchmahal-389341.	Pro. Incharge Dr. D.R. Amin Mobile9925944579 Emailbaou.1613@baou.edu.in
98.	B.A.	1003	Shri T.A. Arts & J.V. Commerce College, Kandla Highway, At. & Po. Radhanpur, Dist. Patan-40.	Co-Ordinator Dr. C.M. Thakkar Mobile9978408757, 9825915116 Emailbaou.1003@baou.edu.in
99.	B.A., BLIS	2401	C/O Department of Mathematics, Hemchandracharya North Gujarat University Campus, Patan- 384265	Co-Ordinator Shri M.B. Prajapati Mobile9879875230 Emailbaou.2401@baou.edu.in
100.	B.A.	2411	Ahmed Vikas Mandal, Maktabah Jafariyah,(knowledge and Reserch Academy), Sedrana-square, TA. Sidhpur, Dist. Patan-384151.	Pro. Incharge Shri S.A. Momin Mobile9427330429 Emailbaou.2411@baou.edu.in
101.	B.A.	2412	Government Arts and Commerce College, At.Po. Sami, Patan	- Emailbaou.2412@baou.edu.in
102.	B.A.	2413	Shri Akhil Anjana Kelvani Mandal (Shri Adarsh Science College), Patan	- Emailbaou.2413@baou.edu.in
103.	B.A.	2414	Mahrshidayanad Arts and Commerce College, Baspa, Ta-Sami, Dist-Patan 384245	- Emailbaou.2414@baou.edu.in
104.	B.A.	2415	Jethiba K. Patel Arts College & B. A. Patel & D. B. Vyas Commerce College, Ruppur-Chansasma,Di. Patan-384220	- Emailbaou.2415@baou.edu.in
105.	B.A.	2416	Patan Sub Jail,Patan-384265	- Emailbaou.2416@baou.edu.in
106.	B.A.	1901	Shri S. M. J. Arts & Commerce College, At.Ta. Kutiyana, Dist. Porbandar-362650.	Pro. Incharge Shri A.I. Dhadhaliya

				Mobile 9978408547, 9427264831, 9427278598 Email baou.1901@baou.edu.in
107.	B.A.	1904	Porbandar District Jail, Porbandar.	Pro. Incharge Shri H.B. Rajrav Email baou.1904@baou.edu.in
108.	B.A. BLIS	1401	Regional Centre Rajkot Besides Department of History, Saurashtra University, Rajkot	Co-Ordinator Shachi Bhatt Mobile +91 99784 08904, +91 94082 74320 Email baou.1401@baou.edu.in
109.	B.A.	1408	Sarvjanik Mahila Arts & Commerce College, Kailashnagar, Bhavnagar Road, At. & Po. Aatkot, Ta. Jasdan, Dist. Rajkot-360040.	Pro. Incharge Shri D.K. Saiyad Mobile 9978408520, 9824821714, 9374834029 Email baou.1408@baou.edu.in
110.	B.A.	1413	Shri Haribapa Che. Trust Sanchalit Arts Commerce College, Maninagar, Lati Plot, At. & Po. Jasdan, Dist. Rajkot-360050.	Pro. Incharge Shri S.R. Bhatt Mobile 9978408522, 9479180164, 9426165327 Email baou.1413@baou.edu.in
111.	B.A.	1439	Rajkot District Jail, Rajkot-360001.	Pro. Incharge Shri S.I. Vora Email baou.1439@baou.edu.in
112.	B.A.	1440	Morbi Sub Jail, At. & Po. Morbi, Dist. Rajkot.	Pro. Incharge Shri V.B. Chuhan Email baou.1440@baou.edu.in
113.	B.A.	1441	Gondal Sub Jail, At. & Po. Gondal, Dist. Rajkot.	Pro. Incharge Shri R.K. Thakor Email baou.1441@baou.edu.in
114.	B.A.	1443	Shri Arjunlal Hirani College of Journalism & Performing Arts, At. Po. Rajkot, Ta. Dist. Rajkot	-

115.	B.A.	1445	Shri G.K. & C.K. Bosmiya Arts & Commerce College, Jetpur, Rajkot	- Emailbaou.1445@baou.edu.in
116.	B.A., BLIS	1448	1448-Geetanjali Institute Of Education, At Geetanjali Bhavan, Ajanta Park,Sadhu Vasvani Road, Rajkot-360002	- Emailbaou.1448@baou.edu.in
117.	B.A.	1450	1450-Smt.R. P. Bhalodia Mahila Arts, Commerce & Shree N. P. Bhalodia Science College,Kolki Road, Ta- Upleta,Dist- Rajkot-360490	- Emailbaou.1450@baou.edu.in
118.	B.A.	1702	Idar Anjna Patidar H. K. M. Arts & P. N. Patel Commerce College, At. & Po. Idar, Dist. Sabarkantha-383430.	Co-Ordinator Shri H.B. Pandya Mobile9104143072 Emailbaou.1702@baou.edu.in
119.	B.A.	1703	Sheth H. P. Arts & Talod S. M. Commerce College, At. Ta. Talod, Dist. Sabarkantha-383215.	Co-Ordinator Shri K.J. Desai Mobile9426354151 Emailbaou.1703@baou.edu.in
120.	B.A., BLIS	1704	D. D. Thakar Arts & K. J. Patel Commerce College, At. Ta. Khedbrahma, Dist. Sabarkantha-383255.	Pro. Incharge Shri Rohit Desai Mobile9427364153 Emailbaou.1704@baou.edu.in
121.	B.A.,	1709	Co-ordinator,S.S Mehta arts & M.M.Patel Commerce College, Himmatnagar	Dr. Arvind K. Patel Mobile9428642049 Emailbaou.1709@baou.edu.in
122.	B.A.,	1720	Smt. M. C. Desai Arts & Commerce College, National Highway No. 8, Kamalpur, At. Po. Ta. Pratij, Dist. Sabarkantha-383205.	Pro. Incharge Dr. Kameshvar Ramprasad Mobile9825377415, 9879493646 Emailbaou.1720@baou.edu.in
123.	B.A.	1731	Himatnagar Sub Jail, At. & Po. Himatnagar,	Pro. Incharge Shri R.S. Bhuriya

			Dist. Sabarkantha.	
124.	B.A.	1733	M.M. Chaudhari Arts College, Rajendranagar, Sabarkantha	- Emailbaou.1733
125.	B.A.,	1736	Government Arts & Commerce College, Jadar, Ta. Idar, Dist. Sabarkantha	-
126.	B.A.	1737	Arts College Androkha, At.Po. Androkha, Ta. Vijaynagar, Dist. Sabarkantha	-
127.	B.A.	1738	Asian Institute of Technology, At.Po.Ta. Vadali, Sabarkantha	- Emailbaou.1738@baou.edu.in
128.	B.A.	1740	Experimental College of Education, Railway, Station Rd, Prantij, Dist-Sabarkatha-383205	- Emailbaou.1740@baou.edu.in
129.	B.A.,	1801	Sir K. P. College of Commerce, Athva Lines, Surat-395001.	Co-Ordinator Shri S.R. Vasave Mobile9429015187 Emailbaou.1801@baou.edu.in
130.	B.A.	1818	Surat District Jail, Surat.	Pro. Incharge Shri M.D. Doshi Mobile9825220313 Emailbaou.1818@baou.edu.in
131.	B.A.	1828	J.Z. Shah Arts & H.P. Commerce College, Amroli, Surat	- Emailbaou.1828@baou.edu.in
132.	B.A.	1829	Government Science College, Vankal, Surat	- Emailbaou.1829@baou.edu.in
133.	BLIS	1820	Veer Narmad South Gujarat University, Surat.	- Email : baou.1820@baou.edu.in

134.	B.A.	1831	1831-Agarwal Vidya Vihar English Medium College, Vesu-Abhwa Road, Surat-395007	- Emailbaou.1831@baou.edu.in
135.	B.A., BLIS	2001	Shri M. P. Shah Commerce College, Surendranagar-360578.	Co-Ordinator Manishbhai H. Shah Emailbaou.2001@baou.edu.in
136.	B.A.,	2014	Shri A. R. S. Sakhida Arts, Shri C. C. Gedivala Commerce & Shri C. C. Home Science College, Mill Raod, At. Ta. Limdi, Dist. Surendranagar-363421.	Pro. Incharge Dr. S.G. Purohit Mobile9427045605, 9924058839 Emailbaou.2014@baou.edu.in
137.	B.A.	2017	Surendranagar Sub Jail, Surendranagar.	Pro. Incharge Shri N.U. Baraiya Emailbaou.2017@baou.edu.in
138.	B.A.,BLIS	2018	Government Arts College, Ta. Chotila, Surendranagar	- Emailbaou.2018@baou.edu.in
139.	B.A.	2019	Pujy L.M. Vora College of Arts and Commerce College, Sayla, Surendranagar	- Emailbaou.2019@baou.edu.in
140.	B.A., BLIS	2020	Shri Swami Vivekanand College, Opp. I.T.I., Nr. Bus Stand, Surendranagar-363001	-
141.	B.A.	2021	Sanskriti College of Management, Surendranagar-363002	- Emailbaou.1021@baou.edu.in
142.	B.A.,BLIS	1802	Smt. R. P. Chauhan Arts & Smt. J. K. Shah & Shri K. D. Shah Commerce College, At. & Po. Vyara, Dist. Tapi-394650.	Co-Ordinator Shri B.N. Patel Mobile9879083635 Emailboau.1802@baou.edu.in
143.	B.A.,	1503	Madhyasth Jail, Vadodra-390001.	Person Emailbaou.1503@baou.edu.in

144.	B.A.	1505	Shri M. T. Rathva Arts College & Commerce College, At. & Po. PaviJetpur, Dist. Vadodara-391160.	Pro. Incharge Shri Y.K. Pathan Mobile9879471231 Emailbaou.1505@baou.edu.in
145.	B.A.	1506	Shri Natvarsinhji Arts & Science & Commerce College, At.Po.Ta. Chhota Udepur, Dist. Vadodara-391165.	Co-Ordinator Shri V.M. Patel Mobile9426761789, 9426399980 Emailbaou.1506@baou.edu.in
146.	B.A.	1517	Sheth T. C. Kapadia Arts & Commerce College, At. Ta. Bodeli, Dist. Vadodra-391135.	Pro. Incharge Shri B.M. Solanki Mobile9979249818 Emailbaou.1517@baou.edu.in
147.	B.A.	1524	Chhota Udepur Sub Jail, At. & Po. Chhotaudepur, Dist. Vadodara.	Pro. Incharge Shri P.B. Vasava Emailbaou.1524@baou.edu.in
148.	B.A., BLIS	1525	Shri Hansa Mehta Library, M.S. University, Vadodara-390002	- Emailbaou.1525@boau.edu.in
149.	B.A.	1526	Savali Taluka Kelvani Mandal, Savali, Vadodara	- Emailbaou.1526@baou.edu.in
150.	B.A.	1527	Late M.C. Parmar B.Ed. College, At.Po. Ankhol, Khtamba, Ta.Dist. Vadodara	-
151.	B.A.	1528	Parul Institute of Engineering & Technology (Diploma Studies), At.Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodar-391760	- Mobile9328920061 Emailbaou.1528@baou.edu.in
152.	B.A., BLIS	2501	Shri Vanraj Arts & Commerce College, At & Po. Dharpur, Dist. Valsad-396050.	Co-Ordinator Shri V.D. Patel Mobile9978408333, 9898617751, 9998259423 Emailbaou.2501@baou.edu.in
153.	B.A.	2507	Smt. C.D. Jobaliya Rofel Arts & Smt. I.S.R.	-

			Achhariwala Rofel Commerece College, Rofel Campus Vapi-Namdha Road, Po.Box.No.67, Vapi, Valsad-396191	Email baou.2507@baou.edu.in
--	--	--	---	--

बी. ए. हिंदी के लिए कार्यक्रम मार्गदर्शिका

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी

(गुजरात सरकार द्वारा स्थापित)

‘ज्योतिर्मय’ परिसर,

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी मार्ग,

सरखेज – गाँधीनगर हाईवे, छारोड़ी,

अहमदाबाद – 382 481

विषय सूची

क्र.सं.	विषय	पृष्ठ सं.
	भाग 1	
1.	यूनिवर्सिटी के विषय में	06
2.	स्नातक उपाधि कार्यक्रम	08
3.	कला स्नातक उपाधि कार्यक्रम (बी. ए.)	10
4.	लक्ष्यांकित प्रतिभागी समूह और प्रवेश के मानक	10
5.	पाठ्यक्रम शुल्क, क्रेडिट, माध्यम और अवधि	11
6.	स्नातक उपाधि कार्यक्रम के अवयव	12
7.	कार्यक्रम संरचना (बी.ए.)	13
8.	अध्ययन केंद्र	15
9.	अध्ययन केंद्रों का सर्वोत्तम उपयोग कैसे करें	16
10.	सफलता के मानदंड	16
11.	परीक्षा एवं मूल्यांकन	17
12.	अध्ययन निर्देश प्रणाली	17
13.	मूल्यांकन	22
14.	कुछ उपयोगी पते	25
	भाग 2 : बी.ए. हिंदी के लिए विस्तृत पाठ्यक्रम	28
	भाग 3 : अध्ययन केंद्रों की सूची	41

**स्कूल ऑफ़ ह्यूमैनिटीज़ एंड सोशल साइंसेज़
स्नातक कार्यक्रम**

प्रो. (डॉ.) अमी उपाध्याय
कुलपति / निदेशक / प्रोफ़ेसर
ईमेल : ami.upaddhyay@baou.edu.in

बी. ए. हिंदी के लिए संकाय सदस्य

डॉ. अर्चना मिश्रा
असिस्टेंट प्रोफ़ेसर
ईमेल : archana.mishra@baou.edu.in

डॉ. सिद्धि त्रिवेदी
असिस्टेंट प्रोफ़ेसर
ईमेल : siddhi.trivedi@baou.edu.in

डॉ. सतीश पांडे
असिस्टेंट प्रोफ़ेसर
ईमेल : satish.pandey@baou.edu.in

प्रिय शिक्षार्थी,

बी ए ओ यू और कला स्नातक कार्यक्रम में आपका स्वागत है. चूंकि आप मुक्त दूरस्थ शिक्षा प्रणाली के माध्यम से शिक्षा प्रदान करने वाले विश्वविद्यालयों में से एक में शामिल हुए हैं, इसलिए यह आवश्यक है कि आप विश्वविद्यालय और उसकी कार्यप्रणाली के विषय में अच्छी तरह जान लें. जिस कार्यक्रम में आपने प्रवेश लिया है, उसके बारे में और विश्वविद्यालय बिना बुलाये निर्देश कैसे देता है, इसके संबंध में कुछ विस्तार से जानने के लिए आप उत्सुक होंगे. यह कार्यक्रम मार्गदर्शिका विश्वविद्यालय को जानने और कार्यक्रम में आगे बढ़ने के लिए आवश्यक जानकारी प्राप्त करने में आपकी सहायता करेगी. इसलिए हम आपको सलाह देते हैं कि इस कार्यक्रम दर्शिका को तब तक सुरक्षित रखें जब तक आप कार्यक्रम को पूरा नहीं कर लेते. कार्यक्रम मार्गदर्शिका के दूसरे भाग में विस्तृत पाठ्यक्रम दिया गया है और मार्गदर्शिका के तीसरे भाग में अध्ययन केंद्र सूची है, जो आपको अपना अध्ययन केंद्र चुनने में मदद करेगी.

शुभकामनाएँ!

भाग 1

यूनिवर्सिटी के विषय में

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी (बीएओयू) की स्थापना 13 अप्रैल, 1994 को गुजरात राज्य विधानमंडल द्वारा पारित 1994 के अधिनियम संख्या 14 द्वारा की गई जिसे 27 जुलाई, 1994 को गुजरात के राज्यपाल द्वारा अनुमति दी गई. बीएओयू स्थापना क्रम की दृष्टि से देश का सातवाँ मुक्त विश्वविद्यालय है. यूनिवर्सिटी लगभग 72 अध्ययन कार्यक्रम संचालित करती है और इनमें औसतन 1,00,000 से अधिक विद्यार्थी नामांकित होते हैं.

यूनिवर्सिटी का मुख्यालय अहमदाबाद में स्थित है. इसके अतिरिक्त सूरत, राजकोट, पाटन और भुज में यूनिवर्सिटी के क्षेत्रीय केंद्र कार्यरत हैं. यूनिवर्सिटी के गुजरात भर में 260 से अधिक अध्ययन केंद्र हैं. संपूर्ण गुजरात राज्य यूनिवर्सिटी के अधिकारक्षेत्र में आता है. वर्ग, जाति, पंथ, धर्म या लिंग भेदों से परे यूनिवर्सिटी सभी व्यक्तियों के लिए खुली है.

बी.ए.ओ.यू. के महत्वपूर्ण और विशिष्ट उद्देश्य हैं:

- विविध साधनों, जिनमें संचार प्रौद्योगिकी का उपयोग भी शामिल है, के माध्यम से शिक्षा और ज्ञान का विकास और प्रसार करना.
- बृहत्तर जन समुदाय के लिए उच्च शिक्षा का अवसर उपलब्ध करना.
- राज्य के शैक्षणिक परिवेश में मुक्त विश्वविद्यालय और दूरस्थ शिक्षा प्रणाली को बढ़ावा देते हुए सामान्य रूप से समुदाय के शैक्षणिक स्वास्थ्य को बेहतर की ओर ले जाना.

● **स्थापित** : 13 अप्रैल 1994

● **मुख्यालय**: अहमदाबाद

● **क्षेत्रीय केंद्र** : सौराष्ट्र यूनिवर्सिटी, राजकोट

हेमचंद्राचार्य नॉर्थ गुजरात यूनिवर्सिटी, पाटन

वीर नर्मद साउथ गुजरात यूनिवर्सिटी, सूरत

क्रांतिगुरु श्यामजी कृष्ण वर्मा कच्छ विश्वविद्यालय, भुज.

- **अध्ययन केंद्र** : 260 +
- **प्रस्तावित कार्यक्रम** : 72 +
- **नामांकित विद्यार्थी** : 1,00,000 +

उद्देश्य :

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी अधिनियम स्पष्ट रूप से इसके उद्देश्यों को निर्दिष्ट करता है. यूनिवर्सिटी के कुछ महत्वपूर्ण और विशिष्ट उद्देश्य हैं :

शिक्षा और ज्ञान

किसी भी संचार प्रौद्योगिकी के उपयोग सहित विभिन्न माध्यमों से सीखने और ज्ञान को आगे बढ़ाने और प्रसारित करने के लिए.

उच्च शिक्षा

जनसंख्या के एक बड़े वर्ग को उच्च शिक्षा के अवसर प्रदान करना.

मुक्त शिक्षा

राज्य के शैक्षणिक परिवेश में मुक्त विश्वविद्यालय और दूरस्थ शिक्षा प्रणाली को प्रोत्साहित करना.

सामुदायिक विकास

सामान्य रूप से समुदाय की शैक्षिक भलाई को बढ़ावा देना.

स्नातक उपाधि कार्यक्रम

स्कूल ऑफ ह्यूमैनिटीज़ एंड सोशल साइंसेज़ द्वारा पेश किए जाने वाले पाठ्यक्रमों का उद्देश्य समकालीन समाज, अर्थव्यवस्था और राजनीति के उभरते मुद्दों और समस्याओं पर समझ बनाना और देना है। पाठ्यक्रम संरचना पसंद आधारित, लचीली और अंतःविषयक है। पाठ्यक्रम के अंत में छात्र विश्लेषणात्मक कौशल के साथ साथ अनुभवजन्य और कार्याधारित शिक्षा पर आधारित सैद्धांतिक ज्ञान से लैस होंगे। इस प्रकार की शिक्षा प्राप्त किया हुआ छात्र अध्यापन, प्रबंधन, अनुसंधान, नीति निर्माण, डेवलपमेंट सेक्टर, मीडिया और प्रशासन में करियर की आशा कर सकता है। स्कूल स्नातक उपाधि (बी.ए.) कार्यक्रम प्रदान करता है। स्नातक उपाधि कार्यक्रम में अनिवार्य भाषा पाठ्यक्रम, वैकल्पिक पाठ्यक्रम और एप्लीकेशन बेस्ड पाठ्यक्रम में शामिल हैं।

1. परिचय

डॉ बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी में स्कूल ऑफ ह्यूमैनिटीज़ एंड सोशल साइंसेज़ (एसएचएसएस) अध्ययन के बड़े स्कूलों में से एक है। एसएचएसएस ग्यारह (11) विषयों में से किसी एक की विशेषज्ञता के साथ स्नातक उपाधि कार्यक्रम प्रदान करता है। ये विषय हैं : अंग्रेजी, गुजराती, हिंदी, संस्कृत, अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र, इतिहास, राजनीतिक विज्ञान, लोक प्रशासन, जर्नलिज्म एंड मास कम्युनिकेशन और लाइब्रेरी एंड इन्फॉर्मेशन साइंस।

ये विषय अपने अपने क्षेत्रों के आधारभूत ज्ञान के अध्ययन का अवसर तो देते ही हैं, साथ ही साथ ये समग्र रूप से स्कूल के अकादमिक विस्तार में भी सहायक सिद्ध होते हैं। स्कूल इन पाठ्यक्रमों को बदलते सामाजिक, आर्थिक, राजनीतिक, सांस्कृतिक परिदृश्य के अनुरूप विकसित करने का प्रयास करता है, जिससे विद्यार्थियों को समकालीन परिवेश के लिए अद्यतन रखा जा सके।

इस तथ्य के आलोक में कि बीएओयू आज मुक्त और दूरस्थ शिक्षा का सबसे प्रमुख केंद्र है और आधुनिक शैक्षिक तकनीकों से पर्याप्त रूप से सुसज्जित है, स्कूल ने अध्ययन कार्यक्रमों को तैयार करने में आईसीटी उपकरणों के उपयोग पर विशेष ध्यान दिया है। निम्नलिखित विशेषताएं इसके अध्ययन कार्यक्रमों की पहचान हैं:

-स्नातक स्तर पर विभिन्न विषयों के मूल अध्ययन कार्यक्रमों को फाउंडेशन और एप्लीकेशन बेस्ड पाठ्यक्रमों के साथ मजबूत किया गया है.

-व्यावसायिक और व्यावसायिक जरूरतों पर केंद्रित लघु अवधि और दीर्घकालिक पाठ्यक्रम.

-कार्यक्रम और पाठ्यक्रम समाज के हाशिये पर स्थित समूहों की आवश्यकताओं को पूरा करने के लिए तैयार हैं.

-मानविकी और सामाजिक विज्ञान के दृष्टिकोण के साथ समाजोपयोगी परंतु अब तक उपेक्षित विषयों पर अध्ययन कार्यक्रम.

स्कूल ने अपनी अकादमिक गतिविधियों का विस्तार करते हुए नवीन पद्धतियों के इस्तेमाल से एक ही अनुशासन में अथवा अंतरनुशासनात्मक रूप से अधिक रचनात्मक प्रतिक्रियाएँ प्राप्त करने के लिए शोध कार्यक्रम शुरू किया है.

इस अवसर पर स्कूल "नई" सामाजिक वास्तविकता को एक बेहतर प्रकाश में समझने और स्कूल ऑफ़ ह्यूमैनिटीज़ एंड सोशल साइंसेज़ को एक उद्देश्यपूर्ण अभिविन्यास देने की स्थिति में है. इस रणनीति में प्रमुख तत्व जन शिक्षा की आवश्यकताओं के अनुरूप मानविकी और सामाजिक विज्ञान अध्ययन का अनुकूलन है. आने वाले दशकों में बहुत संभव है कि आईसीटी सहित आधुनिक शैक्षिक तकनीक स्कूल ऑफ़ ह्यूमैनिटीज़ एंड सोशल साइंसेज़ और इसके पाठ्यक्रम विकास की प्रासंगिकता को निर्धारित करे. ये योगदान विभिन्न विषयों में हुए नवीन विकासों के परिप्रेक्ष्य में समृद्ध बनाते हुए अधिक संगत और उपयुक्त बनाएंगे.

2. स्नातक उपाधि कार्यक्रम :

स्कूल ऑफ़ ह्यूमैनिटीज़ एंड सोशल साइंसेज़ अंतर्गत मुख्य विषय के रूप में कुल 10 विषय उपलब्ध हैं :

1. अंग्रेजी	6. अर्थशास्त्र
2. गुजराती	7. समाजशास्त्र
3. हिंदी	8. इतिहास
4. संस्कृत	9. राजनीतिक विज्ञान
5. लाइब्रेरी एंड इन्फॉर्मेशन सायंस	10. लोक प्रशासन

स्नातक हिंदी पाठ्यक्रमों की विस्तृत सामग्री भाग- II में देखी जा सकती है.

कला स्नातक उपाधि कार्यक्रम (बी.ए.)

उद्देश्य और विस्तार

- बी.ए.ओ.यू. देश की वर्तमान चुनौतियों के समाधान के रूप में और सतत विकास के लक्ष्य को प्राप्त करने के लिए 'गुणवत्तापूर्ण शिक्षा' प्रदान करने के प्रति प्रतिबद्ध है.
- बी.ए. सबसे अधिक मांग वाले स्नातक उपाधि कार्यक्रमों में से एक है, जो बुनियादी शैक्षिक उपाधि की आवश्यकता को पूरी करता है.
- बी.ए. कार्यक्रम का उद्देश्य समीक्षात्मक विचारणा, आवश्यक कौशल और प्रभावी संचार कौशल विकसित करना है.
- बी.ए. कार्यक्रम के कुशल और प्रभावी निष्पादन के लिए अध्ययन केंद्रों पर विद्यार्थी – परामर्शक संपर्क, प्रिंट और डिजिटल अध्ययन सामग्री की सुगम उपलब्धता के साथ आई.सी.टी. के उपयोग की परंपरा विकसित की गयी है.
- बी.ए. हिंदी कार्यक्रम का उद्देश्य विद्यार्थियों को हिंदी भाषा और साहित्य के गहन परिचय के साथ साथ व्यावहारिक जीवन के विविध क्षेत्रों में हिंदी के सशक्त, समर्थ और प्रभावी प्रयोग के लिए तैयार करना तथा तात्विक साहित्यिक विश्लेषण में सक्षम बनाना है.

लक्ष्यांकित प्रतिभागी समूह और प्रवेश मानक

बी.ए. कार्यक्रम प्रवेश के लिए उन सभी के लिए खुला है, जिन्होंने –

- मान्यताप्राप्त विद्यालय से कक्षा बारहवीं अथवा समकक्ष सफलतापूर्वक उत्तीर्ण किया हो.
- कक्षा 10 के बाद किसी मान्यताप्राप्त संस्था से तीन वर्षीय डिप्लोमा या पी.टी.सी. सफलतापूर्वक उत्तीर्ण किया हो.
- कक्षा 10 के बाद आई.टी.आई. का दो अथवा अधिक वर्षों का मान्यताप्राप्त अभ्यासक्रम सफलतापूर्वक पूर्ण किया हो.
- डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी या इंदिरा गाँधी राष्ट्रीय मुक्त विश्वविद्यालय से बी.पी.पी. की परीक्षा सफलतापूर्वक उत्तीर्ण की हो.

पाठ्यक्रम शुल्क, क्रेडिट, शिक्षा का माध्यम, अवधि

□ पाठ्यक्रम शुल्क

- पुरुषों के लिए : ₹1,800/- प्रति वर्ष X 3 वर्ष = ₹5,400/- कुल
- महिलाओं के लिए : ₹1,200/- प्रति वर्ष X 3 वर्ष = ₹3,600/- कुल

□ क्रेडिट

बी.ए. कार्यक्रम समग्र रूप से कुल 98 क्रेडिट का है, जिसका वर्षवार विभाजन इस प्रकार है :

- प्रथम वर्ष 32 क्रेडिट
- द्वितीय वर्ष 33 क्रेडिट
- तृतीय वर्ष 33 क्रेडिट

□ शिक्षण का माध्यम

- अंग्रेजी और हिंदी विषयों के लिए शिक्षण का माध्यम क्रमशः अंग्रेजी और हिंदी ही रहेगी.
- इनके अतिरिक्त अन्य विषयों के शिक्षण का माध्यम गुजराती होगा, यद्यपि विद्यार्थी परीक्षा के लिए माध्यम के रूप में अंग्रेजी अथवा हिंदी का भी चयन कर सकते हैं.

□ अवधि :

- न्यूनतम : 3 वर्ष   अधिकतम : 8 वर्ष

स्नातक उपाधि कार्यक्रम के अवयव

त्रिवर्षीय स्नातक उपाधि कार्यक्रम अंतर्गत प्रत्येक वर्ष 7 पाठ्यक्रमों का अभ्यास निर्धारित किया गया है, जो मुख्य विषय, गौण विषय और अनिवार्य विषयों में विभाजित है. ये पाठ्यक्रम खंडों में विभाजित हैं और प्रत्येक खंड में निश्चित संख्या में इकाइयाँ हैं. दूसरे शब्दों में, इकाई स्वाध्याय सामग्री के स्वतःपूर्ण लघुतम अंश का गठन करती है. प्रत्येक इकाई का प्रारूप कुछ इस प्रकार का होता है :

- इकाई संख्या और नाम
- रूपरेखा
- उद्देश्य
- प्रस्तावना
- विषय को अनुभागों और उपवर्गों में विभाजित किया जाता है
  - प्रत्येक उपवर्ग या अनुभाग के बाद स्वपरीक्षा के लिए उससे संबंधित प्रश्नावली
- इकाई का सारांश
- स्वपरीक्षा प्रश्नावली के उत्तर
- विशिष्ट शब्दार्थ सूची
- अधिक अध्ययनार्थ संदर्भ सूची

इकाइयों को विषयानुसार तार्किक क्रम में विकसित किया जाता है और इस तरह से वर्गीकृत किया जाता है ताकि विद्यार्थी इकाइयों में आलोच्य विषयों को समझ सकें और याद रख सकें. मुख्य शीर्षक बड़े बड़े अक्षरों में मुद्रित होते हैं जबकि उपशीर्षकों को अपेक्षाकृत छोटे लेकिन मोटे अक्षरों में रखा जाता है.

कार्यक्रम संरचना

बी.ए. :

क्र. सं.	पाठ्यक्रम प्रकार	विषय	क्रेडिट
प्रथम वर्ष			
1.	अनिवार्य विषय – 1	निम्नलिखित में से किन्हीं दो भाषाओं का चयन करें हिंदी (HND-COM-01)	4
2.	अनिवार्य विषय – 2	संस्कृत (SKT-COM-101) गुजराती (GUJ-COM-101) अंग्रेजी (ENG-COM-101)	4
3.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 1	निम्नलिखित में से किसी एक का मुख्य विषय के रूप में चयन करें, जिसके दो प्रश्नपत्र होंगे : हिंदी (HNDM-01, 02)	5
4.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 2	संस्कृत (SKTM-101, 102) गुजराती (GUJM-101, 102) अंग्रेजी (ENGM-101, 102) अर्थशास्त्र (ECOM-101, 102) समाजशास्त्र (SOCM-101, 102) इतिहास (HISM-101, 102) राजनीतिशास्त्र (PSCM-101, 102) लोक प्रशासन (PADM-01, 02)	5
5.	गौण विषय : प्रश्नपत्र 1	निम्नलिखित में से मुख्य विषय के रूप में चुने गये विषय के अतिरिक्त किसी एक का गौण विषय के रूप में चयन करें, जिसके दो प्रश्नपत्र होंगे :	5
6.	गौण विषय : प्रश्नपत्र 2	हिंदी (HNDS-01, 02) संस्कृत (SKTS-101, 102) गुजराती (GUJS-101, 102) अंग्रेजी (ENGS-101, 102) अर्थशास्त्र (ECOS-101, 102) समाजशास्त्र (SOCS-101, 102) इतिहास (HISS-101, 102) राजनीतिशास्त्र (PSCS-101, 102) लोक प्रशासन (PADS-01, 02)	5
7.	अनिवार्य विषय – 3	मानव पर्यावरण (ENV-COM-01)	4
कुल क्रेडिट			32

द्वितीय वर्ष			
1.	अनिवार्य विषय – 1	निम्नलिखित में से प्रथम वर्ष में चुनी गयी दो भाषाओं में से किसी एक भाषा का चयन करें हिंदी (HND-COM-02) संस्कृत (SKT-COM-202) गुजराती (GUJ-COM-202) अंग्रेजी (ENG-COM-202)	4
2.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 3	निम्नलिखित में से प्रथम वर्ष में मुख्य विषय के रूप में चयनित विषय का चयन करें, जिसके तीन प्रश्नपत्र होंगे :	5
3.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 4	हिंदी (HNDM-03, 04, 05) संस्कृत (SKTM-203, 204, 205)	5
4.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 5	गुजराती (GUJM-203, 204, 205) अंग्रेजी (ENGM-203, 204, 205) अर्थशास्त्र (ECOM-203, 204, 205) समाजशास्त्र (SOCM-203, 204, 205) इतिहास (HISM-203, 204, 205) राजनीतिशास्त्र (PSCM-203, 204, 205) लोक प्रशासन (PADM-03, 04, 05)	5
5.	गौण विषय : प्रश्नपत्र 3	निम्नलिखित में से प्रथम वर्ष में गौण विषय के रूप में चयनित विषय का चयन करें, जिसके दो प्रश्नपत्र होंगे :	5
6.	गौण विषय : प्रश्नपत्र 4	हिंदी (HNDS-03, 04) संस्कृत (SKTS-203, 204) गुजराती (GUJS-203, 204) अंग्रेजी (ENGS-203, 204) अर्थशास्त्र (ECOS-203, 204) समाजशास्त्र (SOCS-203, 204) इतिहास (HISS-203, 204) राजनीतिशास्त्र (PSCS-203, 204) लोक प्रशासन (PADS-03, 04)	5
7.	अनिवार्य विषय – 2	निम्नलिखित में से किसी एक विषय का चयन करें : 1. पर्यटन का आधारभूत पाठ्यक्रम (ATMCOM-01) 2. योग परिचय (AYSCOM-01) 3. नेचरोपैथी (AINCOM-01) 4. ग्राम स्वास्थ्य : एक परिचय (ARHCOM-01) 5. मानव अधिकार : समाज एवं विकास (AHRCOM-01) 6. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर का जीवन चरित और राष्ट्रीय जीवन में योगदान (ALTCOM-01) 7. एन.जी.ओ. संचालन (ANMCOM-01)	4
कुल क्रेडिट			33

तृतीय वर्ष			
1.	अनिवार्य विषय – 1	निम्नलिखित में से द्वितीय वर्ष में चुनी गयी भाषा का चयन करें हिंदी (HND-COM-03) संस्कृत (SKT-COM-303) गुजराती (GUJ-COM-303) अंग्रेजी (ENG-COM-303)	4
2.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 6	निम्नलिखित में से प्रथम और द्वितीय वर्ष में मुख्य विषय के रूप में चयनित विषय का चयन करें, जिसके पाँच प्रश्नपत्र होंगे :	5
3.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 7	हिंदी (HNDM-06, 07, 08, 09, 10) संस्कृत (SKTM-306, 307, 308, 309, 310)	5
4.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 8	गुजराती (GUJM-306, 307, 308, 309, 310) अंग्रेजी (ENGM-306, 307, 308, 309, 310)	5
5.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 9	अर्थशास्त्र (ECOM-306, 307, 308, 309, 310) समाजशास्त्र (SOCM-306, 307, 308, 309, 310)	5
6.	मुख्य विषय : प्रश्नपत्र 10	इतिहास (HISM-306, 307, 308, 309, 310) राजनीतिशास्त्र (PSCM-306, 307, 308, 309, 310) लोक प्रशासन (PADM-06, 07, 08, 09, 10)	5
7.	अनिवार्य विषय – 2	निम्नलिखित में से किसी एक विषय का चयन करें : 1. फीचर लेखन (AFW-COM-01) 2. रेडियो के लिए लेखन (AWR-COM-01) 3. बाजार प्रक्रिया (AMK-COM-01) 4. निकास प्रक्रिया एवं दस्तावेजीकरण (AED-COM-01) 5. कार्यालय प्रबंधन एवं संचालन (AOM-COM-01) 6. सेक्रेटेरियल प्रैक्टिस (ASP-COM-01) 7. मूल्य शिक्षण एवं आध्यात्मिकता (AVES-COM-01)	4

अध्ययन केंद्र

स्नातक उपाधि कार्यक्रम में प्रवेश लेने वाले प्रत्येक छात्र को एक अध्ययन केंद्र से जोड़ा जाएगा. राज्य भर में फैले यूनिवर्सिटी के 260 से ज्यादा अध्ययन केंद्रों में से लगभग सभी में स्नातक अध्ययन की सुविधा उपलब्ध है. छात्र अपने लिए उपयुक्त निकटतम सुविधाजनक अध्ययन केंद्र में नामांकन का विकल्प चुन सकते हैं. प्रत्येक अध्ययन केंद्र का संचालन एक समन्वयक द्वारा किया जाता है. छात्रों को सलाह दी जाती है कि वे अपने संबंधित अध्ययन केंद्रों के नियमित संपर्क में रहें और जितनी बार संभव हो समन्वयक के साथ बातचीत करें. अध्ययन केंद्रों पर सामान्यतः निम्नलिखित सुविधाएँ उपलब्ध हैं:

- स्नातक उपाधि कार्यक्रम से संबंधित विभिन्न पाठ्यक्रमों में परामर्श सत्र.

- संबंधित पाठ्यक्रमों में व्यावहारिक कार्य के लिए सुविधाएँ.
- विषय के विभिन्न पहलुओं से संबंधित बुनियादी पठन सामग्री के साथ पुस्तकालय की सुविधा.
- स्नातक स्तर के अनुरूप विशेष रूप से तैयार की गयी दृश्य-श्रव्य अध्ययन सामग्री की उपलब्धता.

अध्ययन केंद्र का सर्वोत्तम उपयोग कैसे करें

मुक्त विश्वविद्यालय शिक्षण व्यवस्था में नियमित कक्षाएँ और व्याख्यान नहीं आयोजित किये जाते, बल्कि दूरस्थ शिक्षा प्रणाली का अनुगमन करते हुए मुद्रित और दृश्य-श्रव्य स्वाध्याय सामग्री जैसे वैकल्पिक साधनों के माध्यम से शिक्षा प्रदान करने की व्यवस्था की जाती है, जिससे विद्यार्थी के पास कक्षाओं के बंधे हुए समय के मुकाबले अपने उपलब्ध समय के अनुसार अध्ययन करने का अवसर हो. सीखने का यह तरीका उस पारंपरिक प्रणाली से अलग है जिसका उपयोग आमतौर पर अन्य विश्वविद्यालय और महाविद्यालय करते हैं. दूरस्थ शिक्षा प्रणाली में किसी भी पाठ्यक्रम से संबंधित कोई नियमित व्याख्यान नहीं होता. उसके स्थान पर विभिन्न पाठ्यक्रमों के लिए अध्ययन केंद्रों के माध्यम से परामर्शन की सुविधा उपलब्ध कराई जाती है. अध्ययन केंद्रों पर सामान्यतया सप्ताहांत पर किन्हीं निश्चित विषयों के परामर्शक उपस्थित रहते हैं, जो संबंधित विषयों के विद्यार्थियों की समस्याओं का समाधान करते हैं और प्रभावी अध्ययन के लिए परामर्श देते हैं. अध्ययन केंद्र इस संबंध में एक समयसारणी तैयार कर विद्यार्थियों की सूचनार्थ प्रदर्शित करता है. आपको उस समयसारणी के अनुसार अध्ययन केंद्र पर जाकर परामर्शन का लाभ लेना चाहिए. एक चार क्रेडिट के पाठ्यक्रम के लिए छह से सात परामर्शन सत्र निर्धारित हैं. प्रत्येक परामर्शन सत्र सामान्यतया दो घंटों का होता है.

सफलता के मानदंड

- स्नातक स्तर के किसी पाठ्यक्रम को सफलतापूर्वक पूर्ण करने के लिए विद्यार्थियों को सतत मूल्यांकन के तहत स्वाध्याय कार्य और सत्रांत परीक्षा में अलग अलग कम से कम 36% अंक या लेटर ग्रेड प्रणाली में कम से कम 'D' ग्रेड प्राप्त करना अनिवार्य है.

परीक्षा एवं मूल्यांकन

विद्यार्थियों का मूल्यांकन दो स्तरों पर किया जाएगा :

- सतत मूल्यांकन : (भारांक 30%) : सत्रांत परीक्षा के पहले निश्चित अवधि के अंदर विद्यार्थियों को चयनित प्रत्येक पाठ्यक्रम के लिए निर्धारित स्वाध्याय कार्य पूर्ण कर जमा कराना अनिवार्य है. अंकपत्र में इसका भारांक 30% है और सफलता के लिए कम से कम 36% अंक प्राप्त करना अनिवार्य है.
- सत्रांत परीक्षा : (भारांक 70%) : विद्यार्थी स्नातक उपाधि कार्यक्रम के प्रथम वर्ष में प्रवेश लेने के एक वर्ष बाद आने वाली प्रथम वर्ष की सत्रांत परीक्षा में बैठ सकता है, दो वर्ष बाद दूसरे वर्ष की सत्रांत परीक्षा में और इसकी प्रकार तीन वर्ष बाद तीसरे वर्ष की सत्रांत परीक्षा में बैठ सकता है. अंकपत्र में सत्रांत परीक्षा का भारांक 70% है. प्रत्येक परीक्षा में सफल होने के लिए 36% अंक प्राप्त करना आवश्यक है.

उपर्युक्त में से एक की भी न्यूनता होने पर विद्यार्थी को उत्तीर्ण घोषित नहीं किया जा सकता.

अध्ययन निर्देश प्रणाली

मुक्त विश्वविद्यालयों द्वारा अपनाई जाने वाली शिक्षा पद्धति पारंपरिक विश्वविद्यालयों से भिन्न होती है. यह अधिक शिक्षार्थी-उन्मुख है जिसमें शिक्षार्थी शिक्षण-अधिगम प्रक्रिया में सक्रिय भागीदार होता है. अधिकांश निर्देश कक्षा में साक्षात् व्याख्यान के बजाय वैकल्पिक माध्यमों से दिए जाते हैं. विश्वविद्यालय निर्देश के लिए बहु-मीडिया माध्यमों का अनुसरण करता है. इसमें शामिल हैं :

- मुद्रित और डिजिटल स्वाध्याय सामग्री
- रेडियो और टेलीविजन के माध्यम से संचारित ऑडियो-वीडियो कार्यक्रम
- टेलीकांफ्रेंसिंग सत्र
- शैक्षणिक परामर्शक द्वारा अध्ययन केंद्रों पर आमने-सामने परामर्श

11.1 स्वाध्याय सामग्री

मुद्रित या ई-बुक प्रारूप में स्वाध्याय सामग्री दूरस्थ शिक्षा प्रणाली में शिक्षण का सर्वप्रमुख माध्यम है। आपका अध्ययन मुख्यरूप से इन्हीं पर निर्भर करता है। यद्यपि स्वाध्याय सामग्री सत्रीय कार्य के उत्तर लिखने और सत्रांत परीक्षा (टीईई) की तैयारी के लिए पर्याप्त होती है, तथापि हम आपको अतिरिक्त सामग्री पढ़ने का सुझाव देंगे, विशेष रूप से उनको, जो स्वाध्याय सामग्री में सुझाई गयीं हैं। विश्वविद्यालय द्वारा तैयार की गई स्वाध्याय सामग्री स्व-शिक्षण प्रकृति की है। प्रत्येक पाठ्यक्रम पुस्तक या ई-पुस्तक के रूप में मुद्रित होता है। पाठ्यक्रम को कई खंडों में विभाजित किया गया है। चार या पाँच क्रेडिट के पाठ्यक्रम के लिए आमतौर पर तीन से चार खंड निर्धारित हैं, जिनमें कुल 14 से 17 इकाइयाँ होती हैं। आम तौर पर एक खंड में शामिल इकाइयों में विषयगत एकता होती है। पहले खंड के आरंभ में 'पाठ्यक्रम परिचय', उसके उद्देश्यों, सामग्री के अध्ययन के लिए दिशा-निर्देश आदि का एक सिंहावलोकन प्रदान करता है। 'खंड परिचय' पूरे खंड और प्रत्येक इकाई के मुख्य मुद्दों पर एक नजर डालता है। प्रत्येक इकाई को आपके द्वारा स्व-अध्ययन की सुविधा के अनुरूप गठित किया गया है। प्रत्येक इकाई सीखने के उद्देश्यों से शुरू होती है जो आपको इस बात का अंदाजा देगी कि इकाई से आपसे क्या सीखने की उम्मीद की जाती है। 'प्रस्तावना' इकाई के प्रमुख विषय का एक सिंहावलोकन प्रदान करती है। पिछली इकाइयों के विषयों और इकाई में शामिल किए जाने वाले विषयों के साथ एक कड़ी बनाने का प्रयास किया गया है। इसके बाद मुख्य पाठ आता है, जिसे विभिन्न शीर्षकों और उपशीर्षकों में विभाजित किया गया है। प्रत्येक उपशीर्षक के अंत में आप अपनी प्रगति की जाँच कर सकें इसके लिए कुछ प्रश्न उपलब्ध कराए गए हैं। आपको इन प्रश्नों का पूरी ईमानदारी के साथ उत्तर देने चाहिए, क्योंकि इसके परिणाम से आप स्पष्ट रूप से यह जान सकेंगे कि पठित अंश कितना आपकी समझ में अच्छी तरह आ गया है और कितना नहीं। ये प्रश्न केवल आपके अभ्यास के लिए हैं, और आपको इन प्रश्नों के उत्तर मूल्यांकन के लिए विश्वविद्यालय को नहीं भेजने चाहिए। इन प्रश्नों के संकेत उत्तर इकाई के अंत में दिए गए हैं। हमने पूर्ण लंबाई के उत्तर प्रदान नहीं किए हैं, क्योंकि हम आपको अपने शब्दों में लिखने के लिए प्रोत्साहित करना चाहते हैं। 'सारबिंदु' इकाई में चर्चा की गई बातों का एक संक्षिप्त विवरण देता है। यह

सारांश आपको इकाई में शामिल मुख्य बिंदुओं को याद करने में सक्षम बनाता है। प्रत्येक इकाई 'संदर्भ ग्रंथ सूची' के साथ समाप्त होती है जो उन पुस्तकों और लेखों की सूची देती है जिनका इकाई तैयार करने में उपयोग किया गया है। इकाइयों को ध्यान से पढ़ें और महत्वपूर्ण बिंदुओं को नोट करें। आप नोट बनाने और अपनी टिप्पणी लिखने के लिए मुद्रित पृष्ठों के हाशिये में जगह का उपयोग कर सकते हैं। इकाइयों को पढ़ते समय, आप कठिन शब्दों को चिन्हित कर सकते हैं और शब्दकोष में ऐसे शब्दों के अर्थ खोज सकते हैं। यदि आपको अभी भी कुछ समझ में नहीं आता है, तो अध्ययन केंद्र पर परामर्शन सत्रों के दौरान स्पष्टीकरण के लिए अपने परामर्शक से परामर्श लें।

11.2 स्वाध्याय सामग्री प्रेषण

पंजीकरण की ऑनलाइन प्रक्रिया पूरी होने के बाद स्वाध्याय सामग्री का प्रेषण शुरू हो जाएगा। आप कार्यक्रम के लिए पंजीकरण बंद होने के एक महीने के भीतर अपनी स्वाध्याय सामग्री प्राप्त करने की उम्मीद कर सकते हैं। यदि कोई स्वाध्याय सामग्री कम है या आपको गलत या दोषपूर्ण सामग्री प्राप्त होती है, तो कृपया अपनी शिकायत क्षेत्रीय केंद्र में दर्ज कराएँ या छात्र सेवा केंद्र को लिखें, विस्तृत जानकारी बीएओयू वेबसाइट पर उपलब्ध है।

11.3 शैक्षणिक परामर्शन :

दूरस्थ शिक्षा में, शिक्षार्थियों और उनके अकादमिक परामर्शकों का साक्षात् संपर्क एक महत्वपूर्ण गतिविधि है। इस तरह की बातचीत का उद्देश्य आपके कुछ सवालों का जवाब देना और अपनी शंकाओं का समाधान करना है, जो संचार के किसी अन्य माध्यम से संभव नहीं हो सकता है। इसका उद्देश्य आपको साथी विद्यार्थियों से मिलने का अवसर प्रदान करना भी है। आपके द्वारा अध्ययन के लिए चुने गए पाठ्यक्रमों में आपको अकादमिक परामर्श और मार्गदर्शन प्रदान करने के लिए अध्ययन केंद्रों में अनुभवी अकादमिक परामर्शक हैं। प्रत्येक पाठ्यक्रम के लिए शैक्षणिक परामर्श सत्र पूरे शैक्षणिक सत्र में उपयुक्त अंतराल पर आयोजित किए जाएंगे। सैद्धांतिक पाठ्यक्रमों के लिए शैक्षणिक परामर्श सत्रों में उपस्थिति अनिवार्य नहीं है, लेकिन हम आपको इन सत्रों में भाग लेने का सुझाव देंगे क्योंकि वे कुछ मामलों में

उपयोगी हो सकते हैं, जैसे कि किसी विषय पर अपने विचार शिक्षकों और साथी विद्यार्थियों के साथ साझा करना , जटिल विचार या कठिन मुद्दों पर विचार विमर्श करना या किसी भी संदेह के लिए स्पष्टीकरण प्राप्त करना, हालांकि, उन पाठ्यक्रमों के लिए व्यावहारिक सत्र में भाग लेना अनिवार्य है जिनमें व्यावहारिक या प्रयोगशाला का काम है. आपको सौंपे गए अध्ययन केंद्र पर आपको आमने-सामने परामर्श प्रदान किया जाएगा. आपको ध्यान देना चाहिए कि शैक्षणिक परामर्श सत्र सामान्य कक्षा शिक्षण या व्याख्यान से बहुत अलग होंगे. अकादमिक परामर्शदाता व्याख्यान या भाषण नहीं देंगे. वे इस कार्यक्रम के लिए अध्ययन करते समय आपके सामने आने वाली कठिनाइयों को दूर करने में आपकी मदद करने का प्रयास करेंगे. इन सत्रों में, आपको विषय-आधारित कठिनाइयों और ऐसी कठिनाइयों से उत्पन्न होने वाले किसी भी अन्य मुद्दों पर ध्यान देना चाहिए. इसके अलावा, उस समय उपलब्ध कुछ ऑडियो और वीडियो सामग्री परामर्श सत्र में चलाई जाएगी. अकादमिक परामर्श सत्र में भाग लेने के लिए जाने से पहले कृपया अपनी पाठ्यक्रम सामग्री को देखें और चर्चा किए जाने वाले बिंदुओं को नोट करें. जब तक आप इकाइयों का अध्ययन नहीं कर लेते, तब तक चर्चा करने के लिए बहुत कुछ नहीं होगा. प्रासंगिक और महत्वपूर्ण मुद्दों पर ध्यान केंद्रित करने का प्रयास करें. एक दूसरे के दृष्टिकोण को समझने की भी कोशिश करें. अपने अकादमिक परामर्शकों से अधिकतम संभव सहायता प्राप्त करने का प्रयास करें.

11.4 अध्ययन केंद्र

प्रभावी छात्र सहायता प्रदान करने के लिए, हमने पूरे प्रदेश में कई अध्ययन केंद्र स्थापित किए हैं. आपके निवासस्थान या कार्यस्थल को ध्यान में रखते हुए आपको इनमें से एक अध्ययन केंद्र आवंटित किया जाएगा. हालांकि, प्रत्येक अध्ययन केंद्र सीमित संख्या में छात्रों को ही संभाल सकता है और हमारे सर्वोत्तम प्रयासों के बावजूद, आपकी पसंद के अध्ययन केंद्र को आवंटित करना हमेशा संभव नहीं हो सकता है. आपको जिस अध्ययन केंद्र को सौंपा गया है, उसका विवरण आपको सूचित किया जाएगा.

एक अध्ययन केंद्र के छह प्रमुख कार्य हैं :

परामर्शन : पाठ्यक्रम के लिए आमने-सामने परामर्श अध्ययन केंद्रों पर प्रदान किया जाएगा. जैसा कि पहले उल्लेख किया गया है, 4-क्रेडिट पाठ्यक्रम के लिए छह से सात परामर्श सत्र होंगे. परामर्श सत्र का कार्यक्रम आपके अध्ययन केंद्र के समन्वयक द्वारा आपको सूचित किया जाएगा.

सत्रीय कार्यों का मूल्यांकन: अध्ययन केंद्र में विभिन्न पाठ्यक्रमों के लिए नियुक्त अकादमिक परामर्शदाताओं द्वारा सत्रीय कार्यों (टीएमए) का मूल्यांकन किया जाएगा. शिक्षक की टिप्पणियों और प्राप्त अंकों के साथ ये सत्रीय कार्य आपको वापस कर दिए जाएंगे. ये टिप्पणियाँ आपकी पढ़ाई में मदद करेंगी.

पुस्तकालय: प्रत्येक पाठ्यक्रम के लिए 'सुझाई गई पठन सामग्री' के अंतर्गत सुझाई गई कुछ पुस्तकें अध्ययन केंद्र के पुस्तकालय में उपलब्ध होंगी. सभी ऑडियो और वीडियो टेप भी पुस्तकालय में उपलब्ध हैं.

सूचना और सलाह: अध्ययन केंद्र में आपको विश्वविद्यालय द्वारा पेश किए जाने वाले कार्यक्रमों, अकादमिक परामर्शन सत्रों की समय सारिणी, परीक्षा कार्यक्रम आदि के बारे में प्रासंगिक जानकारी मिलेगी. आपको अपने पाठ्यक्रम चुनने में भी मार्गदर्शन मिल सकता है.

ऑडियो-वीडियो सुविधाएं: विभिन्न पाठ्यक्रमों के लिए तैयार की गई ऑडियो और वीडियो सामग्री का उपयोग करने में आपकी मदद करने के लिए अध्ययन केंद्र ऑडियो-वीडियो सुविधाओं से लैस है. प्रत्येक कार्यक्रम की सामग्री का वर्णन करने वाले मीडिया नोट्स भी अध्ययन केंद्र पर उपलब्ध होंगे. यह आपको प्रत्येक कार्यक्रम की सामग्री को जानने में मदद करेगा.

अध्येता-विद्यार्थियों के साथ बातचीत: अध्ययन केंद्र आपको साथी विद्यार्थियों के साथ बातचीत करने का अवसर देता है. अध्ययन केंद्र आपके लिए संपर्क बिंदु है. विश्वविद्यालय सभी छात्रों को व्यक्तिगत रूप से सभी संचार नहीं भेज सकता है. सभी महत्वपूर्ण सूचनाओं से अध्ययन केंद्रों के समन्वयकों और क्षेत्रीय निदेशकों को सूचित किया जाता है . समन्वयक सभी बीएओयू विद्यार्थियों के लाभ के लिए अध्ययन केंद्र के नोटिस बोर्ड पर ऐसे महत्वपूर्ण परिपत्र/अधिसूचना की एक प्रति प्रदर्शित करेंगे. इसलिए, आपको सलाह दी जाती है कि सत्रीय कार्य, परीक्षा फॉर्म जमा करने, टीईई तिथि-पत्र, परिणाम की घोषणा आदि के बारे में दिन-प्रतिदिन की जानकारी के लिए अपने अध्ययन केंद्र से संपर्क करें.

11.5 ओंकार ई

ओंकार-ई (ओपन मैट्रिक्स नॉलेज एडवांसमेंट रिसोर्स फॉर एम्पावरमेंट), बाबासाहेब आंबेडकर ओपन यूनिवर्सिटी की ई-लर्निंग के लिए एक अनूठी पहल है। ओंकार-ई छात्रों और प्रासंगिक शिक्षा के बीच की खाई को सहजतापूर्वक अध्ययन का अवसर देकर पटाने के प्रति समर्पित है। इसके अंतर्गत छात्रों को अपने पाठ्यक्रम का चयन करने, अध्ययन के लिए समय सारिणी और स्थान तय करने और परीक्षा का समय तय करने की पूर्ण स्वतंत्रता है।

मूल्यांकन

विश्वविद्यालय द्वारा अपनाई जाने वाली मूल्यांकन प्रणाली भी पारंपरिक विश्वविद्यालयों से भिन्न है। बी.ए.ओ.यू. में मूल्यांकन की बहुस्तरीय प्रणाली है। अध्ययन की प्रत्येक इकाई के भीतर स्व-मूल्यांकन अभ्यास चुने गये पाठ्यक्रम की प्रकृति के अनुरूप स्वाध्याय कार्य, प्रैक्टिकल और संगोष्ठी/कार्यशाला/विस्तारित संपर्क कार्यक्रम इत्यादि के माध्यम से निरंतर मूल्यांकन। पाठ्यक्रम की आवश्यकता के आधार पर परियोजना/प्रैक्टिकल।

मूल्यांकन में दो भाग होते हैं: i) स्वाध्याय कार्य के माध्यम से निरंतर मूल्यांकन, और ii) सत्रांत परीक्षा। अंतिम परिणाम में, पाठ्यक्रम के सभी सत्रीय कार्यों का 30% भारांक होता है जबकि सत्रांत परीक्षा (TEE) के लिए 70% भारांक दिया जाता है। विश्वविद्यालय निरंतर मूल्यांकन के साथ-साथ सत्रांत परीक्षा के लिए एक ग्रेडिंग प्रणाली का पालन करता है। यह नीचे दिए गए अक्षरों के ग्रेड का उपयोग करते हुए दस अंक के पैमाने पर किया जाता है। विश्वविद्यालय ने कला स्नातक डिग्री के लिए ग्रेड कार्ड में संख्यात्मक अंकन और श्रेणी निर्धारण का भी उल्लेख करने का निर्णय लिया है।

अक्षरात्मक ग्रेड	संख्यात्मक ग्रेड	प्रतिशत
O (सर्वोत्तम)	10	> 85
A+ (उत्कृष्ट)	9	75 से <85
A (अत्युत्तम)	8	> 65 से <75
B+ (उत्तम)	7	> 55 से <65

B (औसत से ऊपर)	6	> 50 से < 55
C (औसत)	5	> 40 से < 50
D (उत्तीर्ण)	4	> 36
F (विफल)	0	<36
AB (अनुपस्थित)	0	अनुपस्थित

आपको प्रत्येक पाठ्यक्रम के सतत मूल्यांकन (स्वाध्याय कार्य) और सत्रांत परीक्षा दोनों ही में कम से कम 36% अंक (ग्रेड डी) प्राप्त करने की आवश्यकता है. समग्र गणना में भी आपको बी.ए. की डिग्री का दावा करने के लिए प्रत्येक पाठ्यक्रम में कम से कम 36% अंक (ग्रेड डी) प्राप्त करने होंगे. सतत मूल्यांकन और सत्रांत परीक्षा के अंक किसी पाठ्यक्रम को उत्तीर्ण करने के लिए एक दूसरे के पूरक नहीं हैं. जो छात्र सत्रांत परीक्षा में उत्तीर्ण नहीं होते हैं, उन्हें अगली सत्रांत परीक्षा में बैठने की अनुमति दी जाती है. इसका मतलब है कि आप अपने अध्ययन के दूसरे वर्ष में प्रथम वर्ष के पाठ्यक्रम की सत्रांत परीक्षाएँ दे सकते हैं. लेकिन आप एक सत्रांत परीक्षा में कुल 48 से अधिक क्रेडिट के पाठ्यक्रम नहीं चुन सकते हैं.

12.1 स्वाध्याय कार्य

स्वाध्याय कार्य या सत्रीय कार्य सतत मूल्यांकन का गठन करते हैं. सत्रीय कार्य में आपको प्राप्त अंक आपके अंतिम परिणाम में गिने जाएंगे. जैसा कि पहले उल्लेख किया गया है, एक पाठ्यक्रम के सत्रीय कार्य का भारांक 30% होता है. इसलिए आपको सलाह दी जाती है कि आप अपने कार्य को गंभीरता से लें. आपकी ओर से एक साधारण सी चूक आपको बाद में बड़ी असुविधा में डाल सकती है. बी.ए. उपाधि कार्यक्रम के प्रत्येक पाठ्यक्रम के लिए, आपको एक शिक्षक-चिह्नित सत्रीय कार्य (टीएमए) करना होगा. प्रत्येक सेमेस्टर के लिए टीएमए विश्वविद्यालय की वेबसाइट के स्टूडेंट जोन से डाउनलोड किया जा सकता है.

आपको असाइनमेंट बुकलेट में निर्दिष्ट नियत तिथियों के भीतर असाइनमेंट पूरा करना होगा. सत्रीय कार्य जमा किये बिना आपको किसी भी पाठ्यक्रम की सत्रांत परीक्षा में बैठने की अनुमति नहीं दी जाएगी. यदि आप सत्रीय कार्य जमा किए बिना सत्रांत परीक्षा में शामिल होते हैं तो सत्रांत परीक्षा का परिणाम रद्द किया जा सकता है. सुनिश्चित करें कि आपके सत्रीय कार्य के उत्तर सभी प्रकार से

पूर्ण हैं. प्रस्तुत करने से पहले आपको यह सुनिश्चित कर लेना चाहिए कि आपने सभी सत्रीय कार्यों के सभी प्रश्नों के उत्तर दे दिए हैं. अपूर्ण असाइनमेंट प्रतिक्रियाएं आपके ग्रेड को प्रतिकूल रूप से प्रभावित कर सकती हैं.

टीएमए का मुख्य उद्देश्य आपको हमसे प्राप्त होने वाली शिक्षण सामग्री के बारे में आपकी समझ का परीक्षण करना है और साथ ही पाठ्यक्रमों को पूरा करने में आपकी सहायता करना है. मूल्यांकनकर्ता/शैक्षणिक परामर्शदाता सत्रीय कार्यों को ठीक करने के बाद उन्हें उनकी टिप्पणियों और अंकों के साथ आपको वापस कर देते हैं. टिप्पणियाँ आपके अध्ययन में आपका मार्गदर्शन करेंगी और इसे सुधारने में मदद करेंगी. इसलिए यह महत्वपूर्ण है कि आप मूल्यांकन किए गए टीएमए को मूल्यांकन पत्रक की एक प्रति के साथ वापस लें, जिसमें आपके प्रदर्शन पर मूल्यांकनकर्ता की टिप्पणियाँ हों. मुद्रित पाठ्यक्रम सामग्री सत्रीय कार्य का उत्तर देने के लिए आम तौर पर पर्याप्त होती है. कृपया सत्रीय कार्यों के लिए अतिरिक्त पठन सामग्री की अनुपलब्धता के बारे में चिंता न करें. हालाँकि, यदि आपके पास अन्य पुस्तकों तक पहुँच है, तो आप उनका उपयोग कर सकते हैं. सत्रीय कार्य इस तरह से तैयार किए गए हैं कि आपको मुख्य रूप से पाठ्यक्रम सामग्री पर ध्यान केंद्रित करने और आपके व्यक्तिगत अनुभव का फायदा उठाने में मदद मिलती है.

आप जिस अध्ययन केंद्र से संबद्ध हैं, उसके समन्वयक को आपको अपना सत्रीय कार्य उत्तर पत्रक जमा करना होगा. अपने स्वयं के रिकॉर्ड के लिए, उन सभी असाइनमेंट प्रतिक्रियाओं की एक प्रति अपने पास रखें जो आप समन्वयक को जमा करते हैं. यदि आपको जमा किये गए अपने सत्रीय कार्य शिक्षक / परामर्शक की टिप्पणियों वाले मूल्यांकन पत्रक के साथ एक महीने के भीतर वापस नहीं मिलते हैं, तो कृपया इसे अपने अध्ययन केंद्र से व्यक्तिगत रूप से संपर्क कर प्राप्त करने का प्रयास करें. यह आपको आगे आने वाली सत्रांत परीक्षा और स्वाध्याय कार्य के लिए मार्गदर्शन करेंगे.

अध्ययन केंद्रों को जमा किए गए सत्रीय कार्य की डुप्लीकेट प्रतियां रखें. मूल्यांकन के बाद टिप्पणियों सहित प्राप्त प्रतियों का भी लेखा-जोखा रखें. इससे आपको किसी भी समस्या के उत्पन्न होने की स्थिति में विश्वविद्यालय में अपना मामला प्रस्तुत करने में मदद मिलेगी. यदि आपको किसी स्वाध्याय कार्य में उत्तीर्णांक नहीं मिलता है, तो आपको इसे फिर से जमा करना होगा. विश्वविद्यालय की वेबसाइट के स्टूडेंट जोन टैब से नए सत्रीय कार्य प्राप्त करें. हालाँकि, एक बार जब आप किसी सत्रीय कार्य में उत्तीर्ण हो जाते हैं, तो आप अंक में सुधार के लिए पुनः सबमिट नहीं कर सकते. मूल्यांकनकर्ता द्वारा की गई तथ्यात्मक त्रुटियों, यदि कोई हो, को छोड़कर असाइनमेंट पुनर्मूल्यांकन के अधीन नहीं हैं. मूल्यांकन किए गए सत्रीय कार्यों में आपके द्वारा देखी गई विसंगति को अध्ययन केंद्र के समन्वयक के ध्यान में लाया जाना चाहिए, ताकि उसके द्वारा सही अंक मुख्यालय में छात्र मूल्यांकन प्रभाग को अग्रेषित किया जा सके.

यदि आप पाते हैं कि आपके ट्यूटर चिह्नित सत्रीय कार्य की सत्रीय कार्य शीट में दर्शाया गया अंक सही ढंग से प्रदर्शित नहीं हुआ है या आपके ग्रेड कार्ड में दर्ज नहीं है, तो आपको सलाह दी जाती है कि

आप अपने अध्ययन केंद्र के समन्वयक से संपर्क करके मुख्यालय में छात्र मूल्यांकन प्रभाग को सही अंक भेजने का अनुरोध करें.

12.2 सत्रांत परीक्षा

जैसा कि पहले कहा गया है, सत्रांत परीक्षा मूल्यांकन प्रणाली का प्रमुख घटक है और अंतिम परिणाम में इसका 70% महत्व है.

विश्वविद्यालय सत्रांत परीक्षाएं साल में दो बार यानी जून और दिसंबर में आयोजित करता है. आप एक वर्ष का अध्ययन पूरा करने के बाद ही सत्रांत परीक्षा (टीईई) दे सकते हैं.

एक शिक्षार्थी को निम्नलिखित शर्तों के अधीन टीईई में उपस्थित होने की अनुमति है: -

- जिन पाठ्यक्रमों की सत्रांत परीक्षा देनी है, उन पाठ्यक्रमों के लिए किया गया विद्यार्थी का पंजीकरण वैध है और समयावधि समाप्त नहीं हो चुकी है.
- पाठ्यक्रम से संबंधित स्वाध्याय कार्य पूर्ण कर नियत तिथि तक प्रस्तुत कर दिया गया है.
- पाठ्यक्रम अध्ययन की न्यूनतम अवधि पूर्ण हो चुकी है.
- निर्धारित परीक्षा शुल्क दिया जा चुका है.

उपर्युक्त शर्तों में से किसी एक का भी पालन न होने की स्थिति में, उन पाठ्यक्रमों का परिणाम यूनिवर्सिटी द्वारा रोक दिया जा सकता है.

यदि आप सत्रांत परीक्षा में उत्तीर्ण अंक (36 % अंक) प्राप्त करने में विफल रहते हैं , तो आपको कार्यक्रम की अधिकतम निर्धारित अवधि के भीतर उस पाठ्यक्रम के लिए अगली सत्रांत परीक्षा में फिर से बैठना होगा.

कुछ उपयोगी पते

अध्ययन के दौरान आपको संबंधित नियमों - विनियमों को जानने, स्पष्ट करने की या फिर उपाधि प्राप्त करने में आ रही किसी भी प्रकार की रुकावट को दूर करने की आवश्यकता पड़ सकती है. आपको पता होना चाहिए कि विशिष्ट जानकारी के लिए किससे संपर्क करना है. विशिष्ट जानकारी या समस्या के लिए संपर्क करने के लिए विश्वविद्यालय में कार्यालयों के पते और संपर्क नंबर और ईमेल की एक सूची यहां दी जा रही है.

क्र.सं.	विभाग / पद का नाम	अधिकारी का नाम	मोबाइल नं.	लैंडलाइन नं.	ईमेल आई.डी.
1	लर्नर सपोर्ट सेंटर प्रमुख	डॉ. धवल पंड्या	-	+91 7929796223	baou.lsc@baou.edu.in
	सलाहकार	श्री दिलीप पटेल	+91 9978408 901	+91 7929796223	baou.lsc@baou.edu.in
2	प्रवेश विभाग प्रमुख	डॉ. हेतल गाँधी	-	+91 7929796223	baou.admission@baou.edu.in
	सलाहकार	श्रीमती मोनिका गुप्ता	+91 7572800 487 +91 9909038 676	+91 7929796224	admission.info@baou.edu.in
3	स्वाध्याय कार्य	श्री जिवराज जानपदिया श्री अभिषेक पंड्या	-	+91 7929796225	assignment@baou.edu.in
	अंकपत्र	डॉ. दिव्येश व्यास	+91 9909038 676	+91 7929796225	marksheet.info@baou.edu.in
4	स्पेशल लर्नर सपोर्ट सेंटर समन्वयक	डॉ. निगम पंड्या	+91 9099945 622	+91 7929796223	slsc@baou.edu.in
	सह-समन्वयक	डॉ. सिद्धी			

		त्रिवेदी			
5	गुरुकुल मॉडल लर्नर सपोर्ट सेंटर समन्वयक	डॉ. चेतना शाह	+91 9978408 911	+91 7929796224	gurukul0001@baou.edu.in
6	छात्रवृत्ति विभाग (अनु.जा. / अनु.जन जा. प्रकोष्ठ)	डॉ. केतन मकवाना	-	+91 7929796224	baou.scstcell@baou.edu.in
7	वोकेशनल और प्रोफेशनल पाठ्यक्रम	सुश्री प्रियंका मोची			kmro@baou.edu.in
		श्री धवल सथवारा	9825085 064	-	kmro@baou.edu.in
8	हेल्प डेस्क	-	9909038 671	-	help@baou.edu.in
9	हिंदी विषय	डॉ. अर्चना मिश्रा	7434852 683	-	baou.ba.hindi@gmail.com

यूनिवर्सिटी के अधिकांश कार्यकलाप ऑनलाइन हैं। यूनिवर्सिटी की वेबसाइट पर विभिन्न प्रकार के आवेदन पत्र उपलब्ध हैं। इन प्रपत्रों को स्टूडेंट ज़ोन से डाउनलोड किया जा सकता है।

भाग ॥

बी.ए. हिंदी के लिए
विस्तृत पाठ्यक्रम

हिंदी के साथ कला स्नातक उपाधि कार्यक्रम

बी.ए. हिंदी (मुख्य)

प्रथम वर्ष

पेपर 1: HNNDM-01 कहानी और उपन्यास	खंड 1 : हिंदी गद्य का विकास	इकाई 1 : हिंदी गद्य का विकास
		इकाई 2 : हिंदी गद्य की विविध विधाएँ
	खंड 2 : हिंदी कहानी	इकाई 3 : हिंदी कहानी : स्वरूप और विकास
		इकाई 4 : 'उसने कहा था' (चंद्रधर शर्मा गुलेरी) : वाचन
		इकाई 5 : 'उसने कहा था' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 6 : 'शतरंज के खिलाड़ी' (प्रेमचंद) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 7 : 'आकाशदीप' (जयशंकर प्रसाद) : वाचन
		इकाई 8 : 'आकाशदीप' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 9 : 'परदा' (यशपाल) : वाचन एवं विश्लेषण
	खंड 3 : हिंदी उपन्यास (पहला भाग, दूसरा भाग)	इकाई 10 : 'अकेली' (मन्नू भंडारी) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 11 : हिंदी उपन्यास : स्वरूप और विकास
		इकाई 12 : 'निर्मला' (प्रेमचंद) : वाचन एवं व्याख्या – I
		इकाई 13 : 'निर्मला' (प्रेमचंद) : वाचन एवं व्याख्या – II
इकाई 14 : 'निर्मला' : कथावस्तु		
इकाई 15 : 'निर्मला' : चरित्र चित्रण		
इकाई 16 : 'निर्मला' : परिवेश, संरचना शिल्प		
इकाई 17 : 'निर्मला' : प्रतिपाद्य एवं प्रेमचंद का वैशिष्ट्य		
पेपर 2: HNNDM-02 नाटक और निबंध	खंड 4 : हिंदी एकांकी (पहला भाग, दूसरा भाग)	इकाई 18 : हिंदी एकांकी : स्वरूप और विकास
		इकाई 19 : 'कौमुदी महोत्सव' (डॉ. रामकुमार वर्मा) : वाचन
		इकाई 20 : 'कौमुदी महोत्सव' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 21 : 'रीढ़ की हड्डी' (जगदीश चंद्र माथुर) : वाचन
		इकाई 22 : 'रीढ़ की हड्डी' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 23 : 'जोंक' (उपेंद्रनाथ अशक) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 24 : 'संस्कार और भावना' (विष्णु प्रभाकर) : वाचन और विश्लेषण

	खंड 5 : हिंदी नाटक	इकाई 25 : 'गिरती दीवारें' (उदयशंकर भट्ट) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 26 : हिंदी नाटक : स्वरूप और विकास
		इकाई 27 : 'ध्रुवस्वामिनी' (जयशंकर प्रसाद) : वाचन एवं व्याख्या
		इकाई 28 : 'ध्रुवस्वामिनी' : कथानक
		इकाई 29 : 'ध्रुवस्वामिनी' : चरित्र चित्रण
		इकाई 30 : 'ध्रुवस्वामिनी' : परिवेश तथा संरचना शिल्प
		इकाई 31 : 'ध्रुवस्वामिनी' : प्रतिपाद्य और अभिनेयता
		इकाई 32 : 'ध्रुवस्वामिनी' : रचना दृष्टि की सार्थकता और नवीनता
	खंड 6 : हिंदी निबंध	इकाई 33 : हिंदी निबंध : स्वरूप और विकास
		इकाई 34 : 'बातचीत' (बालकृष्ण भट्ट) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 35 : 'मित्रता' (रामचंद्र शुक्ल) : वाचन
		इकाई 36 : 'मित्रता' : विश्लेषण एवं मूल्यांकन
		इकाई 37 : 'नाखून क्यों बढ़ते हैं?' (हजारीप्रसाद द्विवेदी) : वाचन
		इकाई 38 : 'नाखून क्यों बढ़ते हैं?' : विश्लेषण एवं मूल्यांकन
	इकाई 39 : 'एक था पेड़ और एक था ठूठ!' (कन्हैयालाल मिश्र 'प्रभाकर') : वाचन एवं विश्लेषण	
	इकाई 40 : 'मेरे राम का मुकुट भीग रहा है' (विद्यानिवास मिश्र) : वाचन एवं विश्लेषण	
द्वितीय वर्ष		
पेपर 3: HNNDM-03 हिंदी काव्य – 1	खंड 1 : आदि काव्य	इकाई 1 : हिंदी काव्य की पृष्ठभूमि (अपभ्रंश काव्य का परिचय)
		इकाई 2 : हिंदी का आदिकाव्य : स्वरूप एवं विकास
	खंड 2 : भक्ति काव्य	इकाई 3 : भक्ति काव्य का स्वरूप और विकास
		इकाई 4 : कबीर का काव्य
		इकाई 5 : जायसी का काव्य
		इकाई 6 : मीराबाई
		इकाई 7 : सूरदास
		इकाई 8 : गोस्वामी तुलसीदास
		इकाई 9 : रहीम का काव्य
	खंड 3 : हिंदी रीति काव्य	इकाई 10 : रीतिकाव्य का स्वरूप एवं विकास
		इकाई 11 : रीतिबद्ध काव्य : देव एवं पद्माकर

		इकाई 12 : रीतिसिद्ध काव्य : बिहारी
		इकाई 13 : रीतिमुक्त काव्य : घनानंद
पेपर 4: HNDM-04 हिंदी काव्य – 2	खंड 4 : आधुनिक काव्य (भारतेंदु युग तथा द्विवेदी युग)	इकाई 14 : भारतेंदु युगीन हिंदी काव्य : स्वरूप और विकास
		इकाई 15 : भारतेंदु हरिश्चंद्र
		इकाई 16 : द्विवेदी युगीन हिंदी काव्य : स्वरूप और विकास
		इकाई 17 : मौथिलीशरण गुप्त
		इकाई 18 : रामनरेश त्रिपाठी
		इकाई 19 : छायावाद : स्वरूप और विकास
	खंड 5 : छायावाद	इकाई 20 : जयशंकर प्रसाद
		इकाई 21 : सूर्यकान्त त्रिपाठी निराला
		इकाई 22 : सुमित्रानन्दन पंत
		इकाई 23 : महादेवी वर्मा
	खंड 6 : प्रगतिवाद	इकाई 24 : प्रगतिवाद : स्वरूप और विकास
		इकाई 25 : केदारनाथ अग्रवाल
		इकाई 26 : नागार्जुन
	खंड 7 : प्रयोगवाद और नयी कविता	इकाई 27 : प्रयोगवाद और नयी कविता : स्वरूप और विकास
		इकाई 28 : अज्ञेय
		इकाई 29 : गजानन माधव मुक्तिबोध
		इकाई 30 : भवानी प्रसाद मिश्र
		इकाई 31 : सर्वेश्वरदयाल सक्सेना
		इकाई 32 : नरेश मेहता
इकाई 33 : समकालीन कविता : स्वरूप और विकास		
इकाई 34 : धूमिल		
पेपर 5: HNDM-05 हिंदी साहित्य का इतिहास एवं साहित्य परिचय भाग 1	खंड 1 : हिंदी साहित्य के इतिहास की भूमिका	इकाई 1 : साहित्य और इतिहास का अंतः संबंध
		इकाई 2 : कालविभाजन और नामकरण की समस्या
		इकाई 3 : हिंदी साहित्य की पृष्ठभूमि
	खंड 2 : आदिकालीन साहित्य	इकाई 4 : आदिकालीन परिस्थितियों का अध्ययन
		इकाई 5 : आदिकालीन काव्य की प्रमुख प्रवृत्तियाँ
		इकाई 6 : रासो काव्य

	खंड 3 : भक्तिकालीन साहित्य	इकाई 7 : भक्तिकालीन परिस्थितियों का अध्ययन	
		इकाई 8 : भक्तिकालीन काव्य की प्रमुख प्रवृत्तियों का परिचय	
		इकाई 9 : भक्ति काव्य का दार्शनिक आधार	
	खंड 4 : भक्तिकालीन काव्य की प्रमुख शाखाएँ	इकाई 10 : निर्गुण ज्ञानमार्गी काव्यधारा	
		इकाई 11 : निर्गुण प्रेममार्गी (सूफ़ी) काव्यधारा	
		इकाई 12 : सगुण कृष्णभक्ति काव्यधारा	
		इकाई 13 : सगुण रामभक्ति काव्यधारा	
	विभाग 5 : रीतिकालीन काव्य	इकाई 14 : रीतिकालीन काव्य की परिस्थितियाँ	
		इकाई 15 : रीतिकालीन काव्य की सामान्य प्रवृत्तियाँ एवं विशेषताएँ	
		इकाई 16 : रीतिबद्ध काव्य तथा रीतिसिद्ध काव्य	
		इकाई 17 : रीतिमुक्त काव्य एवं अन्य प्रवृत्तियाँ	
	तृतीय वर्ष		
	पेपर 6 : HNNDM-06 हिंदी साहित्य का इतिहास एवं साहित्य परिचय भाग 2	खंड 6 : आधुनिक हिंदी साहित्य	इकाई 18 : आधुनिक युगीन परिस्थितियाँ
इकाई 19 : आधुनिक युग का वैचारिक आधार			
इकाई 20 : आधुनिक हिंदी साहित्य का आरंभ			
इकाई 21 : भारतेंदु युग			
इकाई 22 : द्विवेदी युग			
खंड 7 : आधुनिक हिंदी काव्य		इकाई 23 : छायावाद	
		इकाई 24 : छायावादोत्तर एवं प्रगतिशील काव्य	
		इकाई 25 : प्रयोगवाद एवं नयी कविता	
		इकाई 26 : समकालीन हिंदी काव्य	
खंड 8 : आधुनिक हिंदी गद्य		इकाई 27 : कथा साहित्य: कहानी एवं उपन्यास	
		इकाई 28 : नाट्य साहित्य	
		इकाई 29 : निबंध एवं अन्य गद्य विधाएँ	
		इकाई 30 : हिंदी आलोचना का विकास	
खंड 9 : साहित्य और उसके अंग		इकाई 31 : साहित्य की परिभाषा एवं प्रयोजन	
		इकाई 32 : रस का अर्थ, उसके विभिन्न अंग एवं काव्य में महत्त्व	
		इकाई 33 : शब्द शक्ति	

		इकाई 34 : बिम्ब, प्रतीक एवं कल्पना तत्व
<p>पेपर 7 : HNDM-07 आधुनिक भारतीय साहित्य : नवजागरण और राष्ट्रीय आंदोलन 1</p>	<p>खंड 1 : नवजागरण और राष्ट्रीय आंदोलन</p>	इकाई 1 : आधुनिक युग की भूमिका
		इकाई 2 : राष्ट्रीय स्वाधीनता आंदोलन का विकास
		इकाई 3 : नवजागरण और राष्ट्रीय चेतना का विकास
		इकाई 4 : भारतीय साहित्य में नवजागरण एवं राष्ट्रीय चेतना की अभिव्यक्ति
	<p>खंड 2 : पूर्वांचलीय साहित्य</p>	इकाई 5 : बांगला साहित्य-I
		इकाई 6 : बांगला साहित्य-II
		इकाई 7 : बांगला साहित्य-III
		इकाई 8 : असमिया साहित्य
		इकाई 9 : ओड़िया साहित्य
	<p>खंड 3 : दक्षिणांचल साहित्य (भाग-I)</p>	इकाई 10 : तमिल साहित्य-I
		इकाई 11 : तमिल साहित्य-II
		इकाई 12 : मलयालम साहित्य-I
		इकाई 13 : मलयालम साहित्य-II
	<p>खंड 4 : दक्षिणांचल साहित्य (भाग-II)</p>	इकाई 14 : तेलुगु साहित्य-I
		इकाई 15 : तेलुगु साहित्य-II
		इकाई 16 : कन्नड़ साहित्य-I
		इकाई 17 : कन्नड़ साहित्य-II
<p>पेपर 8 : HNDM-08 आधुनिक भारतीय साहित्य : नवजागरण और राष्ट्रीय आंदोलन 2</p>	<p>खंड 5 : पश्चिमंचलीय साहित्य</p>	इकाई 18 : मराठी साहित्य- I
		इकाई 19 : मराठी साहित्य- II
		इकाई 20 : गुजराती साहित्य- I
		इकाई 21 : गुजराती साहित्य-II
	<p>खंड 6 : उत्तरांचलीय साहित्य</p>	इकाई 22 : कश्मीरी साहित्य
		इकाई 23 : सिन्धी साहित्य
		इकाई 24 : पंजाबी साहित्य

		इकाई 25 : उर्दू साहित्य-I
		इकाई 26 : उर्दू साहित्य-II
	खंड 7 : हिंदी साहित्य	इकाई 27 : युगीन पृष्ठभूमि
		इकाई 28 : भारतेन्दु हरिश्चंद्र
		इकाई 29 : मौथिलीशरण गुप्त
		इकाई 30 : सियारामशरण गुप्त
		इकाई 31 : अयोध्यासिंह उपाध्याय “हरिऔध”
		इकाई 32 : रामनरेश त्रिपाठी
	खंड 8 : हिंदी साहित्य	इकाई 33 : प्रेमचंद
		इकाई 34 : जयशंकर प्रसाद
		इकाई 35 : सूर्यकांत त्रिपाठी “निराला”
		इकाई 36 : सुमित्रानंदन पंत
		इकाई 37 : महादेवी वर्मा
	खंड 9 : हिंदी साहित्य	इकाई 38 : बालकृष्ण शर्मा “नवीन”
		इकाई 39 : माखनलाल चतुर्वेदी
		इकाई 40 : रामधारी सिंह दिनकर
		इकाई 41 : राष्ट्रीय के विकास में आधुनिक भारतीय साहित्य का योगदान
पेपर 9 : HNDM-09 हिंदी भाषा: इतिहास और वर्तमान 1	खंड 1 : भारत की भाषाएँ और हिंदी	इकाई 1 : भाषा की परिभाषा
		इकाई 2 : भारत की भाषाएँ और भारोपीय परिवार
		इकाई 3 : भारतीय आर्य भाषाएँ
		इकाई 4 : हिंदी भाषा
		इकाई 5 : भारतीय भाषाओं की मूलभूत एकता
	खंड 2 : हिंदी भाषा का इतिहास	इकाई 6 : संस्कृत भाषा
		इकाई 7 : पालि, प्राकृत और अपभ्रंश
		इकाई 8 : हिंदी भाषा का विकास
	खंड 3 : हिंदी भाषा के विविध रूप	इकाई 9 : हिंदी भाषा की अवधारणा
		इकाई 10 : हिंदी का जनपदीय आधार

		इकाई 11 : हिंदी की प्रमुख बोलियाँ
		इकाई 12 : हिंदी, उर्दू और हिंदुस्तानी का संदर्भ
		इकाई 13 : बोलचाल की भाषा और लिखित भाषा
	खंड 4 : हिंदी के प्रकार्य	इकाई 14 : हिंदी के विविध प्रकार्य
		इकाई 15 : हिंदी का प्रयोजनमूलक स्वरूप
		इकाई 16 : संपर्क भाषा हिंदी और हिंदी का अखिलभारतीय स्वरूप
		इकाई 17 : हिंदी का अंतरराष्ट्रीय संदर्भ
पेपर 10 : HNDM-10 हिंदी भाषा: इतिहास और वर्तमान 2	खंड 1 : शिक्षा में हिंदी	इकाई 18 : पाठ्यचर्या में भाषा
		इकाई 19 : माध्यमिक शिक्षा में हिंदी
		इकाई 20 : उच्च शिक्षा में हिंदी
		इकाई 21 : माध्यम भाषा के रूप में हिंदी
		इकाई 22 : शैक्षिक सामग्री एवं प्रशिक्षण
		इकाई 23 : कार्यक्षेत्र में हिंदी: संभावनाएँ और समस्याएँ
	खंड 2 : संविधान में हिंदी	इकाई 24 : संविधान में हिंदी संबंधी उपबंध
		इकाई 25 : संवैधानिक व्यवस्था के अनुसार कार्रवाई
		इकाई 26 : राजभाषा अधिनियम और आदेश
		इकाई 27 : राजभाषा के विकास के विविध आयाम
	खंड 3 : विकास की दिशाएँ	इकाई 28 : आधुनिक संदर्भों के लिए हिंदी भाषा का विकास
		इकाई 29 : हिंदी का आधुनिकीकरण
		इकाई 30 : मानक हिंदी और मानकीकरण की समस्या
		इकाई 31 : हिंदी भाषा में यांत्रिक साधन

बी.ए. हिंदी (गौण)

प्रथम वर्ष

पेपर 1: HNDS-01 कहानी और उपन्यास	खंड 1 : हिंदी गद्य का विकास	इकाई 1 : हिंदी गद्य का विकास
		इकाई 2 : हिंदी गद्य की विविध विधाएँ
	खंड 2 : हिंदी कहानी	इकाई 3 : हिंदी कहानी : स्वरूप और विकास
		इकाई 4 : 'उसने कहा था' (चंद्रधर शर्मा गुलेरी) : वाचन
		इकाई 5 : 'उसने कहा था' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 6 : 'शतरंज के खिलाड़ी' (प्रेमचंद) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 7 : 'आकाशदीप' (जयशंकर प्रसाद) : वाचन
		इकाई 8 : 'आकाशदीप' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 9 : 'परदा' (यशपाल) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 10 : 'अकेली' (मन्नू भंडारी) : वाचन एवं विश्लेषण
		खंड 3 : हिंदी उपन्यास (पहला भाग, दूसरा भाग)
	इकाई 12 : 'निर्मला' (प्रेमचंद) : वाचन एवं व्याख्या - I	
	इकाई 13 : 'निर्मला' (प्रेमचंद) : वाचन एवं व्याख्या - II	
	इकाई 14 : 'निर्मला' : कथावस्तु	
	इकाई 15 : 'निर्मला' : चरित्र चित्रण	
	इकाई 16 : 'निर्मला' : परिवेश, संरचना शिल्प	
	इकाई 17 : 'निर्मला' : प्रतिपाद्य एवं प्रेमचंद का वैशिष्ट्य	
पेपर 2: HNDS-02 नाटक और निबंध	खंड 4 : हिंदी एकांकी (पहला भाग, दूसरा भाग)	इकाई 18 : हिंदी एकांकी : स्वरूप और विकास
		इकाई 19 : 'कौमुदी महोत्सव' (डॉ. रामकुमार वर्मा) : वाचन
		इकाई 20 : 'कौमुदी महोत्सव' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 21 : 'रीढ़ की हड्डी' (जगदीश चंद्र माथुर) : वाचन
		इकाई 22 : 'रीढ़ की हड्डी' : विश्लेषण और मूल्यांकन
		इकाई 23 : 'जोंक' (उपेंद्रनाथ अशक) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 24 : 'संस्कार और भावना' (विष्णु प्रभाकर) : वाचन और विश्लेषण
		इकाई 25 : 'गिरती दीवारें' (उदयशंकर भट्ट) : वाचन एवं विश्लेषण

	खंड 5 : हिंदी नाटक	इकाई 26 : हिंदी नाटक : स्वरूप और विकास
		इकाई 27 : 'ध्रुवस्वामिनी' (जयशंकर प्रसाद) : वाचन एवं व्याख्या
		इकाई 28 : 'ध्रुवस्वामिनी' : कथानक
		इकाई 29 : 'ध्रुवस्वामिनी' : चरित्र चित्रण
		इकाई 30 : 'ध्रुवस्वामिनी' : परिवेश तथा संरचना शिल्प
		इकाई 31 : 'ध्रुवस्वामिनी' : प्रतिपाद्य और अभिनेयता
		इकाई 32 : 'ध्रुवस्वामिनी' : रचना दृष्टि की सार्थकता और नवीनता
	खंड 6 : हिंदी निबंध	इकाई 33 : हिंदी निबंध : स्वरूप और विकास
		इकाई 34 : 'बातचीत' (बालकृष्ण भट्ट) : वाचन एवं विश्लेषण
		इकाई 35 : 'मित्रता' (रामचंद्र शुक्ल) : वाचन
		इकाई 36 : 'मित्रता' : विश्लेषण एवं मूल्यांकन
		इकाई 37 : 'नाखून क्यों बढ़ते हैं?' (हजारीप्रसाद द्विवेदी) : वाचन
		इकाई 38 : 'नाखून क्यों बढ़ते हैं?' : विश्लेषण एवं मूल्यांकन
		इकाई 39 : 'एक था पेड़ और एक था ठूठ!' (कन्हैयालाल मिश्र 'प्रभाकर') : वाचन एवं विश्लेषण
इकाई 40 : 'मेरे राम का मुकुट भीग रहा है' (विद्यानिवास मिश्र) : वाचन एवं विश्लेषण		
द्वितीय वर्ष		
पेपर 3: HNDS-03 हिंदी काव्य – 1	खंड 1 : आदि काव्य	इकाई 1 : हिंदी काव्य की पृष्ठभूमि (अपभ्रंश काव्य का परिचय)
		इकाई 2 : हिंदी का आदिकाव्य : स्वरूप एवं विकास
	खंड 2 : भक्ति काव्य	इकाई 3 : भक्ति काव्य का स्वरूप और विकास
		इकाई 4 : कबीर का काव्य
		इकाई 5 : जायसी का काव्य
		इकाई 6 : मीराबाई
		इकाई 7 : सूरदास
		इकाई 8 : गोस्वामी तुलसीदास
		इकाई 9 : रहीम का काव्य
	खंड 3 : हिंदी रीति काव्य	इकाई 10 : रीतिकाव्य का स्वरूप एवं विकास
		इकाई 11 : रीतिबद्ध काव्य : देव एवं पद्माकर
		इकाई 12 : रीतिसिद्ध काव्य : बिहारी

		इकाई 13 : रीतिमुक्त काव्य : घनानंद
पेपर 4: HNDS-04 हिंदी काव्य – 2	खंड 4 : आधुनिक काव्य (भारतेंदु युग तथा द्विवेदी युग)	इकाई 14 : भारतेंदु युगीन हिंदी काव्य : स्वरूप और विकास
		इकाई 15 : भारतेंदु हरिश्चंद्र
		इकाई 16 : द्विवेदी युगीन हिंदी काव्य : स्वरूप और विकास
		इकाई 17 : मौथिलीशरण गुप्त
		इकाई 18 : रामनरेश त्रिपाठी
	खंड 5 : छायावाद	इकाई 19 : छायावाद : स्वरूप और विकास
		इकाई 20 : जयशंकर प्रसाद
		इकाई 21 : सूर्यकान्त त्रिपाठी निराला
		इकाई 22 : सुमित्रानन्दन पंत
		इकाई 23 : महादेवी वर्मा
	खंड 6 : प्रगतिवाद	इकाई 24 : प्रगतिवाद : स्वरूप और विकास
		इकाई 25 : केदारनाथ अग्रवाल
		इकाई 26 : नागार्जुन
	खंड 7 : प्रयोगवाद और नयी कविता	इकाई 27 : प्रयोगवाद और नयी कविता : स्वरूप और विकास
		इकाई 28 : अज्ञेय
		इकाई 29 : गजानन माधव मुक्तिबोध
		इकाई 30 : भवानी प्रसाद मिश्र
		इकाई 31 : सर्वेश्वरदयाल सक्सेना
		इकाई 32 : नरेश मेहता
		इकाई 33 : समकालीन कविता : स्वरूप और विकास
इकाई 34 : धूमिल		

बी.ए. हिंदी (अनिवार्य)

प्रथम वर्ष

पेपर 1: HND-COM-01	खंड 1 : भाषा तत्व और बोधन	इकाई 1 : हिंदी की लिपि और वर्तनी का परिचय
		इकाई 2 : हिंदी की ध्वनियाँ
		इकाई 3 : विज्ञान के विषय का बोधन
		इकाई 4 : संस्कृति के विषय का बोधन और शब्दकोश का उपयोग
		इकाई 5 : समाजविज्ञान विषय का बोधन और निबंध रचना का परिचय
		इकाई 6 : भाषण शैली
	खंड 2 : वाचन और विविध विषय	इकाई 7 : सामाजिक विज्ञानों की भाषा (इतिहास के संदर्भ में) तथा वर्तनी के कुछ नियम
		इकाई 8 : सामाजिक विज्ञानों की भाषा (राजनीति विज्ञान) तथा शब्द रचना
		इकाई 9 : मानविकी की भाषा (ललित कला) तथा विशेषण
		इकाई 10 : विज्ञान की भाषा तथा पारिभाषिक शब्द
		इकाई 11 : विज्ञान की भाषा का स्वरूप
		इकाई 12 : विधि एवं प्रशासन की भाषा तथा पारिभाषिक शब्द और अर्थ

द्वितीय वर्ष

पेपर 2: HND-COM-02	खंड 3 : साहित्य का आस्वदन	इकाई 1 : कहानी: पूस की रात (प्रेमचंद्र)
		इकाई 2 : उपन्यास: मानस का हंस (अमृतलाल नागर)
		इकाई 3 : नाटक: चंद्रगुप्त (जयशंकर प्रसाद)
		इकाई 4 : निबंध: क्रोध (रामचंद्र शुक्ल)
		इकाई 5 : आत्मकथा: गाँधी जी की आत्मकथा
		इकाई 6 : कविताएँ
	खंड 4 : व्यवहारिक हिंदी और लेखन	इकाई 7 : शब्द और मुहावरे
		इकाई 8 : संवाद शैली
		इकाई 9 : सरकारी पत्राचार तथा टिप्पण और प्रारूपण
		इकाई 10 : समाचार लेखन और संपादकीय

		इकाई 11 : अनुवाद
		इकाई 12 : संक्षेपण, भाव पल्लवन और निबंध लेखन
तृतीय वर्ष		
पेपर 3: HND-COM-03	खंड 1 : फीचर लेखन के आधारभूत नियम	इकाई 1 : फीचर लेखन : परिचय, अर्थ, स्वरूप एवं महत्व
		इकाई 2 : फीचर लेखन की विशिष्टताएँ
		इकाई 3 : विषय का चयन, सामग्री निर्धारण एवं प्रस्तुति
	खंड 2 : फीचर लेखन के क्षेत्र	इकाई 4 : सामाजिक विषयों पर फीचर लेखन
		इकाई 5 : सांस्कृतिक विषयों में फीचर लेखन
		इकाई 6 : आर्थिक विषयों में फीचर लेखन
		इकाई 7 : पर्यावरण विषय पर फीचर लेखन
		इकाई 8 : विज्ञान में फीचर लेखन
		इकाई 9 : खेल कूद में फीचर लेखन

भाग- III

अध्ययन केंद्रों की सूची

अध्ययन केंद्र सूची

CENTER LIST (BECHLOR DEGREE PROGRAAMME)				
No.	Courses	Center Code	Study Centre	Contact
1.	B.A., BLIS	0001	Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Jyotirmay Parisar, Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481.	--
2.	B.A.	0101	L.D.Arts College, Amrut Modi School of Management Campus, Opp. Andhajan Mandal, Vastrapur, Ahmedabad-380015	- Emailbaou.0101@baou.edu.in
3.	B.A.	0102	Smt. A. P. Patel Arts College & Late Shri N. P. Patel Commerce College, Naroda, Ahmedabad-382330.	Pro. Incharge Shri J.B.Patel Mobile9978408702, 9825054490 Emailbaou.0102@baou.edu.in
4.	B.A.	0104	Central Jail, Sabarmati, Ahmedabad-27.	Pro. Incharge Shri V.M. Bhatt Mobile9978405625, 9825006886 Emailbaou.0104@baou.edu.in
5.	B.A., B.COM.	0108	Sardar Vallabhbbhai Patel, Vanijya Mahavidyalaya, Relief Road, Ahmedabad-380001.	Co-Ordinator Shri B.N. Sitvala Mobile9978408703, 9825559563 Emailbaou.0108@baou.edu.in
6.	B.A., B.COM.	0111	Shri D. C. M. Arts & Commerce College, Viramgam, Dist. Ahmedabad-382150.	Co-Ordinator Shri Vipul Rajpuria Mobile9978408705, 9428043850 Emailbaou.0111@baou.edu.in
7.	B.A.	0121	Shri H.K. Arts College, Ashram Road, Ahmedabad-380009.	Co-Ordinator Shri Subhasbhai Brahmbhat Mobile9978408708, 9898718969,

				9824251430 Emailbaou.0121@baou.edu.in
8.	B.A.	0127	Shri Swaminarayan Arts College, Shah-e-alam, Tolnaka, Gita Mandir Road, Ahmedabad-380022.	Co-Ordinator Shri D.D. Vekariya Mobile9426186980 Emailbaou.0127@baou.edu.in
9.	B.A.	0128	Umiya Arts College Bhagwat Vidyapith Road, Near Sarkhej - Gandhinagar Highway, Sola, Ahmedabad, Gujarat 380060	Dr. Rameshbahadur Singh S Kshatriya, DR. MANISH CHUDASAMA Mobile9998931902, 8460569771 Emailbaou.0128@baou.edu.in
10.	B.A.	0150	Hindi Bhasha Prachar, C/o Sheth C.L. Commerce College, Nr. Church, Opp. Sonaria Block, Rakhial Road, Ahmedabad-380021.	Pro. Incharge Shri H.G. Agraval Mobile9978408715, 9426356575 Emailbaou.0150@baou.edu.in
11.	B.A.	0175	Gujarat Arts & Science College, Ellisbridge, Ahmedabad-380006.	Co-Ordinator Shri A.S. Rothod Mobile9824514744 Emailbaou.0175@baou.edu.in
12.	B.A.	0177	NIEM-The Institute of Event Management, 8, Panchratn, Above HDFC Bank, C.G. Road,Panchvati, Ahmedabad-380006	-
13.	B.A., BLIS	0179	SILVER OAK COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY, AHMEDABAD,382481	- Emailbaou.0179@baou.edu.in
14.	B.A.	0204	Smt. Santaben Haribhai Gajera, Shaikshanik Sankul, Chakkargadh Road, Amreli-365601.	Pro. Incharge Dr. V.M. Ramani Emailvimalkamani@rediffmail.com, www.amrelisankul.org
15.	B.A.	0205	Shri G.M. Bilakhia College of Arts & Commerce College, At. Vanda, Ta. Savarkundla, Dist. Amreli-367525.	Pro. Incharge Shri P.P. Bhaliya Mobile9978408723, 9998912528, 9879461313

				Emailbaou.0205@baou.edu.in
16.	B.A.	0219	Amreli Sub Jail, Amreli-365601.	Pro. Incharge Shri K.R. Teraiya Emailbaou.0219@baou.edu.in
17.	B.A.	0401	Nalini-Arvind & T.V. Arts College, At & Po. Vallabh Vidyanagar, Dist. Anand-388120	Dr. M.G. Mansuri / Dr. B.M. Zala / Dr. M.D. Mishra Mobile9825018196 / 9316686628 Emailbaou.0401@baou.edu.in
18.	B.A., B.COM.	0415	Shri R.K. Parikh Arts & Science College, Dantali Road, Petlad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Dr. Uday H. Vyas Mobile9427356588 Emailbaou.0415@baou.edu.in
19.	B.A.	0416	Patel J.B.R. Arts, Patel A.M.R. Commerce & Patel J.D.K.D. Science College, Near Civil Court, At. Borsad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Shri V.N. Bhoi Mobile9428490388 Emailbaou.0416@baou.edu.in
20.	B.A.	1701	Shri S. K. Shah & Shrikrushan O. M. Arts College, At. Ta. Modasa, Dist. Sabarkantha-383315.	Co-Ordinator Dr. P.R. Sinh Mobile9727612356 Emailbaou.1701@baou.edu.in
21.	B.A.	1708	Arts College, At. Shamlaji, Ta. Bhiloda, Dist. Arvalli(N.G.)	- Emailbaou.1708@baou.edu.in
22.	B.A.	1710	Mahila Arts & Commerce College, Dhansura, Sabarkantha	Gopalkrishna Solanki Mobile9426333438 Emailbaou.1710@baou.edu.in
23.	B.A.	1732	Modasa Sub Jail, At. & Po. Modasa, Dist. Arvalli	Pro. Incharge Shri S.S. Panchal Emailbaou.1732@baou.edu.in
24.	B.A.	1734	Government Arts & Commerece College, At.Ta. Meghraj, Arvalli	- Emailbaou.1734@baou.edu.in

25.	B.A.	1001	Nutan Bharti, At.& Po. Madana(Gadh), Dist. Banaskantha-385519.	Co-Ordinator Dr. K.R. Vohra Mobile9428757532, 9427262957 Emailbaou.1001@baou.edu.in
26.	B.A., BLIS	1002	R. R. Mehta College of Science & C.L. Parikh College of Commerce, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha-385001.	Co-Ordinator Shri M.M. Chaudhry Mobile9428023124 Emailbaou.1002@baou.edu.in
27.	B.A.	1007	Mahila Arts College, Adarsh Campus, Dairy Road, At. & Po. Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Smt. Manishaben Patel Emailbaou.1007@baou.edu.in
28.	B.A.	1016	Shri U. H. Chaudhari Arts College, Vadgam, Palanpur Highway, Banaskantha	- Emailbaou.1016@baou.edu.in
29.	B.A.	1020	Kankrej Arts & Commerce College, At. & Po. Thara, Ta. Kankrej, Dist. Banaskantha-375555.	Pro. Incharge Shri J.P. Acharya Mobile9978408765, 9427393377, 9427030772 Emailbaou.1020@baou.edu.in
30.	B.A.	1021	Palanpur District Jail, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Shri J.R. Taral Emailbaou.1021@baou.edu.in
31.	B.A.	1026	D .N. P. Arts And Commerce College, Nr. Kachchi Coloni, Deesa, Dist. Banaskantha-385535	Dr. Jigneshkumar Sankarlal Varvadiya Emailbaou.1026@baou.edu.in
32.	B.A.	1027	Government Arts College Amirgadh (Sarkari Vinayan College, Amirgadh)	Co-Ordinator
33.	B.A	1029	Shri Ambaji Commerce College, Danta Road, Kumbhariya-Ambaji, Ta. Danta, Dist. Banaskantha	-

34.	B.A.	1030	A.P. Trivedi Arts, Commerce and Science College, Khorda, Po. Jetda, Thrad-Dessa Highway, Ta. Tharad, Dist, Banaskantha-385535	-
35.	B.A.	1031	Saraswati Arts, Commerce & Science College, At & Post : Vadgam,Memadpur,Banaskantha-385421	- Emailbaou.1031@baou.edu.in
36.	B.A., B.COM.	1106	Satyam College Of Education, Tapovan Sankul Nilkantheshvar Mahadev Road, National Highway No-8 Zadeshvar,Bharuch	Pro. Incharge Smt. Rashmiben Patel Mobile9426761676 Emailbaou.1106@baou.edu.in
37.	B.A.	1112	Bharuch Sub Jail, Bharuch-390002.	Pro. Incharge Shri D.D. Prajapati Mobile9426759111 Emailbaou.1112@baou.edu.in
38.	B.A. BLIS	1201	Shikshan Shashtra Bhavan, Near University Karyalay, Bhavnagar University, Bhavnagar-364002.	Co-Ordinator Shri J.P. Maiyani Emailbaou.1201@baou.edu.in
39.	B.A.,BLIS	1209	K.R. DOSHI BSW COLLEGE, PLOT NO. 1335, K.R. DOSHI VIDYA SANKUL, OPP- TV KENDRA, BHAVNAGAR	-
40.	B.A.	1220	Bhavnagar District Jail, Bhavnagar.	Pro. Incharge Shri M.I. Shekh Mobile9727430342, 9898251993 Emailbaou.1220@baou.edu.in
41.	B.A.	1223	Gopinathji Mahila Arts and Commerce College, Sihor, Bhavnagar	- Emailbaou.1223@baou.edu.in
42.	B.A.	1224	Kavishri Botadkar Arts and Commerce College, Shri Himmatbhai Marg, Botad, Dist. Botad	-

43.	B.A., BLIS	0901	Navjivan Arts & Commerce College, Jhalod Road, Dahod-389151	Co-Ordinator Shri G.G. Sangada Mobile9978408755, 9879159020 Emailbaou.0901@baou.edu.in
44.	B.A.	0902	Y. S. Arts K. S. Shah Commerce College, At. & Po. Devgadhi Bariya, Dist. Dahod-389380.	Pro. Incharge Shri R.N. Suthar Mobile9427492471, 9426353320, 9228219426 Emailbaou.0902@baou.edu.in
45.	B.A.	0906	Shri K.R. Desai Arts & Commerce College, Nr. P.T.C. College, At.Po.Ta. Jhalod, Dist. Dahod - 389170	Pro. Incharge Dr. M.G. Shekh Mobile9427077998 Emailbaou.0906@baou.edu.in
46.	B.A., BLIS	0907	Co-ordinator, Gurjar Bharti Mahila B.Ed. College, Manorath Banglow,Prakruti Nagar,Dahod-389151.	Shri Anilbhai Matabhai Paragi Emailbaou.0907@baou.edu.in
47.	B.A.	0501	Government Arts College, Sector-15, Gandhinagar-382016.	Co-Ordinator Shri N.H. Mistry Emailbaou.0501@baou.edu.in
48.	B.A.	0510	Shri P.H.G. Municipal Arts & Science College,Near Ambikanagar highway,Vakhariya Campus, Kalol, Dist. Gandhinagar-382721.	Co-Ordinator Dr. H.K. Solanki Mobile9979031668 Emailbaou.0510@baou.edu.in
49.	B.A.	0529	Shri P.K. Chaudhari Mahila Arts College, Sector-7, Gandhinagar-382007.	Pro. Incharge Smt. Gitaben Chaudhry Mobile9978408743, 9824745250 Emailbaou.0529@baou.edu.in
50.	B.A.	0731	Shri Swaminarayan B.Ed. College, At.Po. Prabhas-Patan, Ta. Veraval, Dist. Gir Somnath	- Emailbaou.0731@baou.edu.in
51.	B.A.	0612	Jamnagar District Jail, Jamnagar-361008.	Pro. Incharge Shri N.G. Baria Emailbaou.0612@baou.edu.in

52.	B.A.	0613	Vidyasagar Infotech College, Silver Plaza, 7 Patel Colony, Nr. Deep Bhavan, Jamnagar - 361008	- Emailbaou.0613@baou.edu.in
53.	B.A.	0701	Shri Shardagram Arts & Commerce College, At.Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Co-Ordinator Dr. H.D. Zankat Mobile9978408746, 9898272742, 9904129337 Emailbaou.0701@baou.edu.in
54.	B.A.	0704	Junagadh District Jail, Junagadh-362001.	Pro. Incharge Shri A.B. Kambodiya Emailbaou.0704@baou.edu.in
55.	B.A.	0710	Shri K.D.Barad Smark Sanchalit Arts & Computer Science College,Mu.Shiloh, Kodinar Highway, Ta.Una, Ji.Junagadh-362540	Pro. Incharge Shri V.P. Barad Mobile9978408748, 9974662966, 9904114907 Emailbaou.0710@baou.edu.in
56.	B.A.	0715	Shri Sardar Patel Education Trust Sanchalit Mahila Arts & Commerce College, Joshipura, Dist. Junagadh-362002.	Sanjaykumar G. Dhanani Mobile7383601125 Emailbaou.0715@baou.edu.in
57.	B.A.	0716	Smt. V. M. Chandera Arts College, At. Loej, Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Pro. Incharge Shri R.K. Vada Mobile9978408750, 9978056662, 9824514215 Emailbaou.0716@baou.edu.in
58.	B.A.	0418	Kheda Arts College, Nationl highway No.8, Kheda-387411.	Co-Ordinator Shri Dineshchandra C. Bhatt Mobile9428647172 Emailbaou.0418@baou.edu.in
59.	B.A.	0431	Nadiad District Jail, At. Nadiad, Dist. Kheda-387002.	Pro. Incharge Shri N.A. Desai Mobile9909014796 Emailbaou.0431@baou.edu.in

60.	B.A.	0432	C.B.Patel Arts College, College Campas, College road, At. Nadiad, Dist. Kheda-387001.	Pro. Incharge Dr. M.R. Patel Mobile9824043050 Emailbaou.0432@baou.edu.in
61.	B.A.	0434	Government Arts & Commerce College, Kathlal, Dist. Kheda	- Email0434@baou.edu.in
62.	B.A.	0435	M. D. Shah and B. D. Patel Arts College, Mahudha, Kheda-387335	- Emailbaou.0435@baou.edu.in
63.	B.A.,BLIS	0301	J.B. Thakkar College of Commerce, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Pro. Sarang Dave Mobile9429810822 Emailbaou.0301@baou.edu.in
64.	B.A., BLIS	0302	Tolani Commerce College, At. Adipur, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Prof. Gaurav Thakor Mobile8732939627 Emailbaou.0302@baou.edu.in
65.	B.A.	0304	Sheth Surji Vallabhdas Arts and Commerce College, Nagalpur Road, Mandvi-Kutch	Pro. Incharge Dr. Chandrakant Patel Mobile9904038620, 9824878123 Emailbaou.0304@baou.edu.in
66.	B.A.	0308	Bhuj Palara Jail, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch.	Pro. Incharge Shri S.R. Rabari Emailbaou.0308@baou.edu.in
67.	B.A.	0309	Shri S.D. Shethiya College of Education, Mundra, Kutch	- Emailbaou.0309@baou.edu.in
68.	B.A., BLIS	1301	Municipal Arts & Science College, At & Po. Nagalpur, Dist. Mahesana-384002.	Co-Ordinator Shri V.J. Vaidh Emailbaou.1301@baou.edu.in
69.	B.A.	1302	The Kheralu Nagrik Sakhari Bank Limited, Arts &	Co-Ordinator Dr. N.K. Vankar

			Commerce College, At & Po. Kheralu, Dist. Mahesana-384325.	Mobile9978408776, 9825268183, 9429319109 Emailbaou.1302@baou.edu.in
70.	B.A.	1304	Shri M. M. Shah Mahila Arts College, Opp. Petrol Pump, At. & Po. Kadi, Dist. Mahesana-382615.	Co-Ordinator Dr. P.V. CHAUDHARI Mobile9427677331 Emailbaou.1304@baou.edu.in
71.	B.A.	1305	Shri B. P. B. Arts & M. H. G. Commerce College, At & Po. Unza, Dist. Mahesana-384170.	Co-Ordinator Shri Jayvardhan Gandhi Mobile9978408778, 9925733737, 9824354472 Emailbaou.1305@baou.edu.in
72.	B.A.	1308	Shri Maharshi Dayanad Saraswati Kelvani Mandal, Station Road, At. Ta. Visnagar, Dist. Mahesana-384315.	Mr. Rohit P. Jani Mobile09998099200 Emailbaou.1308@baou.edu.in
73.	B.A., BLIS	1310	Shri Sarvjanik Kelvani Mandal, Vidya Sankul, Near Arvind Baug, Dist. Mahesana-384001.	Shri Ghanshyambhai k. Gadhvi Mobile7490808290 Emailbaou.1310@baou.edu.in
74.	B.A.	1313	Smt. R. M. Prajapati Arts College, At.& Po. Satlasna, Dist. Mahesana-384330.	Pro. Incharge Shri J.N. Barot Mobile9586326111,9426362329 Emaildryayeshbaror@yahoo.co.in artscollegesatlasana@gmail.com
75.	B.A.	1331	Mahesana District Jail, Mahesana-380002.	Pro. Incharge Shri I.V. Chaudhry Mobile9825492131 Emailbaou.1331@baou.edu.in
76.	B.A.	1333	M. N. College, Visnagar, Mahesana	- Emailbaou.1333@baou.edu.in

77.	B.A.	1334	Sardar Patel B.ed. College, Vadnagar	-
78.	B.A., BLIS	1335	Revaba Sarvnik Education college, Maheshana	- Emailbaou.1335@baou.edu.in
79.	B.A., BLIS	1336	Suvidha Education Trust,Heduva(Rajgar), Becharaji Road,Ta.Dist. Mehsana-384002	- Emailbaou.1336@baou.edu.in
80.	B.A.	1337	Utthan, B.S.W. College,Veda,Mehsana-382855	- Emailbaou.1337
81.	B.A.	1338	Shri Amardeep Educational Trust Sanchalit B. Ed College,Pilvai, Vijapur, Mahesana 382850	- Emailbaou.1338@baou.edu.in
82.	B.A.	1735	Kamlaben Chhabildas Sheth Arts College, At.Ta. Birpur, Dist. Mahisagar	-
83.	B.A., BLIS	1739	C. & S. H. Desai Arts and L. K. L. Doshi Commerce College,Balasinor, Mahisagar	-
84.	B.A.	1403	Shri U. N. Maheta Arts College, At. Ta. Morbi, Dist. Morbi-363641.	Co-Ordinator Shri K. R. Dangi Mobile8866740851 Emailbaou.1403@baou.edu.in
85.	B.A.	1446	Matrushri Vrajkuvarben Maganlal Maheta, Technical, At.Po.Ta. Vankaner, Morbi	- Emailbaou.1416@baou.edu.in
86.	B.A.	1447	Navyug College, Virpar, Morbi-363650	- Emailbaou.1447@baou.edu.in
87.	B.A.	1449	Parangat B.Ed. College, Maharshi Gurukul Campus, Ranakpur Road, Halvad, Dist. Morbi- 363330	- Emailbaou.1449@baou.edu.in

88.	B.A.	1523	Rajpipla Sub Jail, At. Rajpipla, Dist. Narmada.	M. L. Gamara Mobile9228220554 Emailbaou.1523@baou.edu.in
89.	B.A.	2301	M. R. Arts & Sci. College, Rajpipla, Dist. Narmada-393145.	Co-Ordinator Shri K.B. Shidha Mobile8866861697 Emailbaou.2301@baou.edu.in
90.	B.A.	1023	Navsari Sub Jail, Navsari-396445.	Pro. Incharge Shri L.M. Rathod Emailbaou.1023@baou.edu.in
91.	B.A., BLIS	2201	Shri M. R. Desai Arts & Shri E. E. Laher Kosadiya Commerce College, At. & Po. Chikhli, Dist. Navsari-396521.	Co-Ordinator Shri G.B. Patel Mobile9879203452,9925678723 Emailbaou.2201@baou.edu.in
92.	B.A.	0908	Godhara Sub Jail, At. Godhara, Dist. Panchmahal-389001.	Pro. Incharge Shri H.D. Gameti Emailbaou.0908@baou.edu.in
93.	B.A. BLIS	1601	Shri Sarvjanik Commerce College, At. & Po. Godhra, Dist. Panchmahal-389001.	Co-Ordinator Shri G.H. Dave Mobile9978408531, 9427492183, 9879554946 Emailbaou.1601@baou.edu.in
94.	B.A.	1603	M. M. Gandhi Arts & Commerce College, At. Ta. Kalol, Dist. Panchmahal-389330.	Pro. Incharge Shri I.P. Mekvan Mobile9978408532, 9426339493, 9825994944 Emailbaou.1603@baou.edu.in
95.	B.A.	1604	Adivasi Arts & Commerce College, At. Ta. Santrampur, Dist. Panchmahal-389260.	Pro. Incharge Shri I.L. Rathva Mobile9428461664 Emailbaou.1604@baou.edu.in
96.	B.A.	1608	Shri MuktiJivan Swamibapa Arts College, At. & Po. Vaghjipura, Ta. Shahera, Dist. Panchmahal-389120.	Pro. Incharge Shri K.F. Parmar Mobile9428780943, 9428139623 Emailbaou.1608@baou.edu.in

97.	B.A.	1613	Shri S. P. Patel Arts College, At. & Po. Simaliya, Ta. Ghoghamba, Dist. Panchmahal-389341.	Pro. Incharge Dr. D.R. Amin Mobile9925944579 Emailbaou.1613@baou.edu.in
98.	B.A.	1003	Shri T.A. Arts & J.V. Commerce College, Kandla Highway, At. & Po. Radhanpur, Dist. Patan-40.	Co-Ordinator Dr. C.M. Thakkar Mobile9978408757, 9825915116 Emailbaou.1003@baou.edu.in
99.	B.A., BLIS	2401	C/O Department of Mathematics, Hemchandracharya North Gujarat University Campus, Patan- 384265	Co-Ordinator Shri M.B. Prajapati Mobile9879875230 Emailbaou.2401@baou.edu.in
100.	B.A.	2411	Ahmed Vikas Mandal, Maktabah Jafariyah,(knowledge and Reserch Academy), Sedrana-square, TA. Sidhpur, Dist. Patan-384151.	Pro. Incharge Shri S.A. Momin Mobile9427330429 Emailbaou.2411@baou.edu.in
101.	B.A.	2412	Government Arts and Commerce College, At.Po. Sami, Patan	- Emailbaou.2412@baou.edu.in
102.	B.A.	2413	Shri Akhil Anjana Kelvani Mandal (Shri Adarsh Science College), Patan	- Emailbaou.2413@baou.edu.in
103.	B.A.	2414	Mahrshidayanad Arts and Commerce College, Baspa, Ta-Sami, Dist-Patan 384245	- Emailbaou.2414@baou.edu.in
104.	B.A.	2415	Jethiba K. Patel Arts College & B. A. Patel & D. B. Vyas Commerce College, Ruppur-Chansasma,Di. Patan-384220	- Emailbaou.2415@baou.edu.in
105.	B.A.	2416	Patan Sub Jail,Patan-384265	- Emailbaou.2416@baou.edu.in
106.	B.A.	1901	Shri S. M. J. Arts & Commerce College, At.Ta. Kutiyana, Dist. Porbandar-362650.	Pro. Incharge Shri A.I. Dhadhaliya

				Mobile 9978408547, 9427264831, 9427278598 Email baou.1901@baou.edu.in
107.	B.A.	1904	Porbandar District Jail, Porbandar.	Pro. Incharge Shri H.B. Rajrav Email baou.1904@baou.edu.in
108.	B.A. BLIS	1401	Regional Centre Rajkot Besides Department of History, Saurashtra University, Rajkot	Co-Ordinator Shachi Bhatt Mobile +91 99784 08904, +91 94082 74320 Email baou.1401@baou.edu.in
109.	B.A.	1408	Sarvjanik Mahila Arts & Commerce College, Kailashnagar, Bhavnagar Road, At. & Po. Aatkot, Ta. Jasdan, Dist. Rajkot-360040.	Pro. Incharge Shri D.K. Saiyad Mobile 9978408520, 9824821714, 9374834029 Email baou.1408@baou.edu.in
110.	B.A.	1413	Shri Haribapa Che. Trust Sanchalit Arts Commerce College, Maninagar, Lati Plot, At. & Po. Jasdan, Dist. Rajkot-360050.	Pro. Incharge Shri S.R. Bhatt Mobile 9978408522, 9479180164, 9426165327 Email baou.1413@baou.edu.in
111.	B.A.	1439	Rajkot District Jail, Rajkot-360001.	Pro. Incharge Shri S.I. Vora Email baou.1439@baou.edu.in
112.	B.A.	1440	Morbi Sub Jail, At. & Po. Morbi, Dist. Rajkot.	Pro. Incharge Shri V.B. Chuhan Email baou.1440@baou.edu.in
113.	B.A.	1441	Gondal Sub Jail, At. & Po. Gondal, Dist. Rajkot.	Pro. Incharge Shri R.K. Thakor Email baou.1441@baou.edu.in
114.	B.A.	1443	Shri Arjunlal Hirani College of Journalism & Performing Arts, At. Po. Rajkot, Ta. Dist. Rajkot	-

115.	B.A.	1445	Shri G.K. & C.K. Bosmiya Arts & Commerce College, Jetpur, Rajkot	- Emailbaou.1445@baou.edu.in
116.	B.A., BLIS	1448	1448-Geetanjali Institute Of Education, At Geetanjali Bhavan, Ajanta Park,Sadhu Vasvani Road, Rajkot-360002	- Emailbaou.1448@baou.edu.in
117.	B.A.	1450	1450-Smt.R. P. Bhalodia Mahila Arts, Commerce & Shree N. P. Bhalodia Science College,Kolki Road, Ta- Upleta,Dist- Rajkot-360490	- Emailbaou.1450@baou.edu.in
118.	B.A.	1702	Idar Anjna Patidar H. K. M. Arts & P. N. Patel Commerce College, At. & Po. Idar, Dist. Sabarkantha-383430.	Co-Ordinator Shri H.B. Pandya Mobile9104143072 Emailbaou.1702@baou.edu.in
119.	B.A.	1703	Sheth H. P. Arts & Talod S. M. Commerce College, At. Ta. Talod, Dist. Sabarkantha-383215.	Co-Ordinator Shri K.J. Desai Mobile9426354151 Emailbaou.1703@baou.edu.in
120.	B.A., BLIS	1704	D. D. Thakar Arts & K. J. Patel Commerce College, At. Ta. Khedbrahma, Dist. Sabarkantha-383255.	Pro. Incharge Shri Rohit Desai Mobile9427364153 Emailbaou.1704@baou.edu.in
121.	B.A.,	1709	Co-ordinator,S.S Mehta arts & M.M.Patel Commerce College, Himmatnagar	Dr. Arvind K. Patel Mobile9428642049 Emailbaou.1709@baou.edu.in
122.	B.A.,	1720	Smt. M. C. Desai Arts & Commerce College, National Highway No. 8, Kamalpur, At. Po. Ta. Pratij, Dist. Sabarkantha-383205.	Pro. Incharge Dr. Kameshvar Ramprasad Mobile9825377415, 9879493646 Emailbaou.1720@baou.edu.in
123.	B.A.	1731	Himatnagar Sub Jail, At. & Po. Himatnagar,	Pro. Incharge Shri R.S. Bhuriya

			Dist. Sabarkantha.	
124.	B.A.	1733	M.M. Chaudhari Arts College, Rajendranagar, Sabarkantha	- Emailbaou.1733
125.	B.A.,	1736	Government Arts & Commerce College, Jadar, Ta. Idar, Dist. Sabarkantha	-
126.	B.A.	1737	Arts College Androkha, At.Po. Androkha, Ta. Vijaynagar, Dist. Sabarkantha	-
127.	B.A.	1738	Asian Institute of Technology, At.Po.Ta. Vadali, Sabarkantha	- Emailbaou.1738@baou.edu.in
128.	B.A.	1740	Experimental College of Education, Railway, Station Rd, Prantij, Dist-Sabarkatha-383205	- Emailbaou.1740@baou.edu.in
129.	B.A.,	1801	Sir K. P. College of Commerce, Athva Lines, Surat-395001.	Co-Ordinator Shri S.R. Vasave Mobile9429015187 Emailbaou.1801@baou.edu.in
130.	B.A.	1818	Surat District Jail, Surat.	Pro. Incharge Shri M.D. Doshi Mobile9825220313 Emailbaou.1818@baou.edu.in
131.	B.A.	1828	J.Z. Shah Arts & H.P. Commerce College, Amroli, Surat	- Emailbaou.1828@baou.edu.in
132.	B.A.	1829	Government Science College, Vankal, Surat	- Emailbaou.1829@baou.edu.in
133.	BLIS	1820	Veer Narmad South Gujarat University, Surat.	- Email : baou.1820@baou.edu.in

134.	B.A.	1831	1831-Agarwal Vidya Vihar English Medium College, Vesu-Abhwa Road, Surat-395007	- Emailbaou.1831@baou.edu.in
135.	B.A., BLIS	2001	Shri M. P. Shah Commerce College, Surendranagar-360578.	Co-Ordinator Manishbhai H. Shah Emailbaou.2001@baou.edu.in
136.	B.A.,	2014	Shri A. R. S. Sakhida Arts, Shri C. C. Gedivala Commerce & Shri C. C. Home Science College, Mill Raod, At. Ta. Limdi, Dist. Surendranagar-363421.	Pro. Incharge Dr. S.G. Purohit Mobile9427045605, 9924058839 Emailbaou.2014@baou.edu.in
137.	B.A.	2017	Surendranagar Sub Jail, Surendranagar.	Pro. Incharge Shri N.U. Baraiya Emailbaou.2017@baou.edu.in
138.	B.A.,BLIS	2018	Government Arts College, Ta. Chotila, Surendranagar	- Emailbaou.2018@baou.edu.in
139.	B.A.	2019	Pujy L.M. Vora College of Arts and Commerce College, Sayla, Surendranagar	- Emailbaou.2019@baou.edu.in
140.	B.A., BLIS	2020	Shri Swami Vivekanand College, Opp. I.T.I., Nr. Bus Stand, Surendranagar-363001	-
141.	B.A.	2021	Sanskriti College of Management, Surendranagar-363002	- Emailbaou.1021@baou.edu.in
142.	B.A.,BLIS	1802	Smt. R. P. Chauhan Arts & Smt. J. K. Shah & Shri K. D. Shah Commerce College, At. & Po. Vyara, Dist. Tapi-394650.	Co-Ordinator Shri B.N. Patel Mobile9879083635 Emailboau.1802@baou.edu.in
143.	B.A.,	1503	Madhyasth Jail, Vadodra-390001.	Person Emailbaou.1503@baou.edu.in

144.	B.A.	1505	Shri M. T. Rathva Arts College & Commerce College, At. & Po. PaviJetpur, Dist. Vadodara-391160.	Pro. Incharge Shri Y.K. Pathan Mobile9879471231 Emailbaou.1505@baou.edu.in
145.	B.A.	1506	Shri Natvarsinhji Arts & Science & Commerce College, At.Po.Ta. Chhota Udepur, Dist. Vadodara-391165.	Co-Ordinator Shri V.M. Patel Mobile9426761789, 9426399980 Emailbaou.1506@baou.edu.in
146.	B.A.	1517	Sheth T. C. Kapadia Arts & Commerce College, At. Ta. Bodeli, Dist. Vadodra-391135.	Pro. Incharge Shri B.M. Solanki Mobile9979249818 Emailbaou.1517@baou.edu.in
147.	B.A.	1524	Chhota Udepur Sub Jail, At. & Po. Chhotaudepur, Dist. Vadodara.	Pro. Incharge Shri P.B. Vasava Emailbaou.1524@baou.edu.in
148.	B.A., BLIS	1525	Shri Hansa Mehta Library, M.S. University, Vadodara-390002	- Emailbaou.1525@boau.edu.in
149.	B.A.	1526	Savali Taluka Kelvani Mandal, Savali, Vadodara	- Emailbaou.1526@baou.edu.in
150.	B.A.	1527	Late M.C. Parmar B.Ed. College, At.Po. Ankhol, Khtamba, Ta.Dist. Vadodara	-
151.	B.A.	1528	Parul Institute of Engineering & Technology (Diploma Studies), At.Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodar-391760	- Mobile9328920061 Emailbaou.1528@baou.edu.in
152.	B.A., BLIS	2501	Shri Vanraj Arts & Commerce College, At & Po. Dharpur, Dist. Valsad-396050.	Co-Ordinator Shri V.D. Patel Mobile9978408333, 9898617751, 9998259423 Emailbaou.2501@baou.edu.in
153.	B.A.	2507	Smt. C.D. Jobaliya Rofel Arts & Smt. I.S.R.	-

			Achhariwala Rofel Commerece College, Rofel Campus Vapi-Namdha Road, Po.Box.No.67, Vapi, Valsad-396191	Email baou.2507@baou.edu.in
--	--	--	---	--

स्नातक अभ्यासक्रम- गुजराती

मार्गदर्शिका

(प्रोग्राम गाईड)

Bachelor of Arts (Gujarati)

February - 2017 सुधी

DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY

(Established by Government of Gujarat)

'Jyotirmay' Parisar,

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,

Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481

CONTENT

No.	Subject	Page No.
1.	અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક	03
2.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો	03
3.	પ્રવેશપાત્રતા	04
4.	અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા	04
5.	અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો	05
6.	અભ્યાસકેન્દ્ર ફેરબદલી	05
7.	અભ્યાસક્રમ ફેરબદલી	06
8.	અભ્યાસક્રમની ફી	06
9.	શિક્ષણનું માધ્યમ	06
10.	SC/ST Cell	07
11.	B.A. અભ્યાસક્રમની ત્રિ-વર્ષીય રૂપરેખા	09
12.	B.A. અભ્યાસક્રમમાં લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા	13
13.	વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ	13
14.	અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન	13
15.	અભ્યાસકેન્દ્રની યાદી (Centre List)	16

1. અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક

ગુજરાત રાજ્યના સમગ્ર ભૌગોલિક વિસ્તારને આવરી લેતી રાજ્યની એકમાત્ર ઓપન યુનિવર્સિટી બેચલર ઓફ આર્ટસના અભ્યાસક્રમ દ્વારા વિનયન વિદ્યાશાખામાં અંગ્રેજી, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, સમાજશાસ્ત્ર, ઇતિહાસ તથા રાજ્યશાસ્ત્ર, જાહેર વહીવટ, બેચલર ઓફ લાયબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન સાયન્સ જેવા વિષયોમાં સ્નાતક પદવીનો અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે.

યુ.જી.સી અધિનિયમ -2017 અન્વયે વખતોવખત મળેલ માર્ગદર્શિકા તથા યુનિવર્સિટીના સર્વોચ્ચ સત્તામંડળની મંજૂરી અન્વયે રચાયેલી વિવિધ વિષય સમિતિઓ દ્વારા અભ્યાસક્રમનું ઘડતર થાય છે.

ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવા ઈચ્છુક, પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર કોઇપણ જિજ્ઞાસુ દૂરવર્તી શિક્ષણ પધ્ધતિથી, સ્થળ – સમયના બંધનોથી મુક્ત રહીને સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થી યુ.જી.સી. માન્યતા પ્રાપ્ત કોઇપણ યુનિવર્સિટીમાં અનુસ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ કરીને સંબંધિત વિષયમાં શૈક્ષણિક કારકિર્દી આગળ વધારી શકે છે. સ્નાતક પદવી આધારિત કારકિર્દી નિર્માણ કે રોજગારીની તકો માટે તે યુ.જી.સી માન્ય દરેક યુનિવર્સિટીના સ્નાતક પદવી મેળવનારની સમકક્ષ સમાન તક ધરાવે છે.

2. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો

- અત્યાધુનિક સંચાર માધ્યમો, માહિતી પ્રસારણ તથા જ્ઞાન સંપાદનની અનેકવિધ શક્યતાઓને ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે લાગુ કરી વ્યાપક જનસમાજના બૌદ્ધિક, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે સક્રિયતાપૂર્વક પ્રયાસ કરવો.
- રાજ્યની વસ્તીના દરેક વર્ગને ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની સમાન તકો પૂરી પાડવી.
- સમાજના શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષને પ્રાથમિકતા આપવી.
- રાજ્યના શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને પ્રોત્સાહિત કરવી.
- પરંપરાગત યુનિવર્સિટી શિક્ષણથી વંચિત વિદ્યાર્થી સમુદાય તથા તકના અભાવે કે આર્થિક, સામાજિક સંગોજોના કારણે જેમનો અભ્યાસ અધૂરો રહી ગયો હોય તેમને ધરબેઠાં અભ્યાસ કરવાની અનુકૂળતા ઉપલબ્ધ કરાવવી.

- શ્રમજીવીઓ અને ગૃહિણીઓનો એક વર્ગ પોતાની શૈક્ષણિક લાયકાતમાં અભિવૃદ્ધિ કરવા ઇચ્છે છે તેમને ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવવા પ્રોત્સાહિત કરવા.
- નોકરી - વ્યવસાયમાં પ્રવૃત્ત કે જેલમાં સજા ભોગવતા કેદીઓ, અંતરિયાળ ગ્રામ વિસ્તારના ઉચ્ચ શિક્ષણથી વંચિત જનસમુદાય માટે અભ્યાસની તક પૂરી પાડવી .

3. પ્રવેશપાત્રતા

. . ગુજરાતી :

ઘોરણ - 12 અથવા સમકક્ષ અથવા ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અને ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી બી.પી.પી. અથવા ઘોરણ - 10 પછી માન્ય સંસ્થામાં ત્રણ વર્ષનો ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ અથવા માન્ય સંસ્થામાંથી PTG પાસ અથવા ઘોરણ - 10 પછી ITA ના બે કે તેથી વધુ વર્ષના માન્યતા પ્રાપ્ત અભ્યાસક્રમમાં ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થી બી.એ. ગુજરાતી સ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ માટે પ્રવેશ પાત્રતા ધરાવે છે.

4. અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા

વિદ્યાર્થીઓ બી.એ. અભ્યાસક્રમમાં ગુજરાતી વિષય સાથે પ્રવેશ મેળવે છે ત્યારે પ્રથમ વર્ષે ફરજિયાત એક પેપર, મુખ્ય બે પેપર અને પસંદગી મુજબ બે વૈકલ્પિક પેપર આમ કુલ પાંચ પેપરોનો અભ્યાસ કરશે. બીજા વર્ષે ફરજિયાત એક પેપર, મુખ્ય વિષયના બે પેપર તથા પસંદગી મુજબ એક વૈકલ્પિક પેપર આમ કુલ ચાર પેપરોનો અભ્યાસ કરશે તો ત્રીજા વર્ષે ફરજિયાત એક પેપર, મુખ્ય વિષયના બે પેપર અને પસંદગી મુજબ એક વૈકલ્પિક પેપર આમ કુલ ચાર પેપરોનો અભ્યાસ કરશે. તો વિદ્યાર્થીઓને ત્રણ વર્ષ દરમિયાન ગુજરાતી મુખ્ય વિષયના કુલ તેર પેપરોનો અભ્યાસ કરવાનો થશે.

નોંધ : બી.એ. ગુજરાતીના ત્રણ વર્ષ દરમિયાન પસંદ કરવાના થતાં વિષયોની દરેક વર્ષ મુજબની સૂચિ બી.એ. અભ્યાસક્રમની ત્રિ - વર્ષીય રૂપરેખામાં વિષય - પેપર શીર્ષક સાથે દર્શાવેલ છે.

5. અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો

B.A. ગુજરાતી:

લઘુત્તમ સમયમર્યાદા ત્રણ વર્ષ અને મહત્તમ સમયમર્યાદા આઠ વર્ષની રહેશે. સમયમર્યાદા દરમિયાન સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ નહીં કરી શકે તો અભ્યાસક્રમ પૂરો કરવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીએ રી-એડમીશન લેવાનું રહેશે. જે માટે એડમીશન લીધાથી મહત્તમ સમયમર્યાદા પૂર્ણ થયા બાદના બે વર્ષ સુધીમાં અભ્યાસક્રમ ઉત્તીર્ણ કરવાનો રહેશે.

6. અભ્યાસકેન્દ્રની ફેરબદલી

કૌટુંબિક, વ્યવસાયિક કે અન્ય કોઈપણ કારણસર સ્થળાંતર થતાં વિદ્યાર્થી પોતાનું અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકશે. જે માટે તેણે નિયતપત્રકમાં નિયત ફી રૂ. 100/- ભરવાની રહેશે અને નિયામક (વિદ્યાર્થી સેવાઓ)ને અરજી કરવાની રહેશે. સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીની ઈચ્છાનુસાર ફેરબદલી કરી આપવામાં આવે છે, પરંતુ અભ્યાસકેન્દ્ર પર ફાળવેલ સંખ્યા અંગે કોઈ મર્યાદા હોય તો તેવા અભ્યાસક્રમોના કિસ્સામાં તેમજ જો આવા અભ્યાસકેન્દ્ર ઉપર આ અભ્યાસક્રમ કે પાઠ્યક્રમ ચાલતો ન હોય તો અભ્યાસકેન્દ્રની ફેરબદલી થઈ શકશે નહીં. આ બાબતે વિદ્યાર્થીની અરજીના આધારે યુનિવર્સિટી દ્વારા જે નિર્ણય લેવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને માન્ય રહેશે. પરીક્ષા ટર્મ પૂર્ણ થયા બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં. વેબસાઈટ પર પ્રવેશ યાદી જાહેર થયાના 60 દિવસ બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં.

7. અભ્યાસક્રમની ફેરબદલી

- બી. એ.ના અભ્યાસક્રમની અરસપરસ ફેરબદલી પ્રથમ વર્ષ દરમિયાન જ થઈ શકશે. જે માટે પ્રવેશાર્થીએ પ્રવેશફોર્મ ભરવાની અંતિમ તારીખથી ૯૦ દિવસમાં અથવા પ્રવેશ યાદી જાહેર થયાના ૩૦ દિવસ સુધીમાં રૂ. ૩૦૦/-ના ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ સાથે અથવા યુનિવર્સિટી કાઉન્ટર પર રૂ. ૩૦૦/- રોકડા જમા કરવી સંબંધિત પાઠ્યક્રમની આ અભ્યાસ સામગ્રી સાથે નિયામક (વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ)ને અરજી કરવાની રહેશે.
- પ્રવેશાર્થીએ પસંદ કરેલા પાઠ્યક્રમ (વિષય)ની ફેરબદલી ઉપરોક્ત સમયમર્યાદામાં જ થઈ શકશે, આ માટે ૪ ક્રેડિટના પાઠ્યક્રમ (વિષય)ની ફેરબદલી માટે રૂ. ૧૦૦/- તથા ૮ ક્રેડિટના પાઠ્યક્રમ (વિષય)ની ફેરબદલી માટે રૂ. ૨૦૦/-ના ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ સાથે અથવા યુનિવર્સિટી કાઉન્ટર પર રોકડા જમા કરાવી સંબંધિત પાઠ્યક્રમની અભ્યાસ સામગ્રી સાથે નિયામક (વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ)ને અરજી કરવાની રહેશે.

8. અભ્યાસક્રમની ફી

B.A. ગુજરાતી :

ભાઈઓ માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1800/-, દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1800/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1800/-

બહેનો માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1200/- , દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1200/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1200/-

9. શિક્ષણનું માધ્યમ

ગુજરાતી માધ્યમ

10. SC / ST

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર મુક્ત યુનિવર્સિટીમાં એસ.સી./એસ.ટી. વિભાગ 2002થી કાર્યરત છે. આ યોજનાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને સરકાર દ્વારા આપવામાં આવતી મેટ્રિક પછીની શિષ્યવૃત્તિનો લાભ પહોંચાડવાનો છે. વર્ષ દરમિયાન, એસ.સી./એસ.ટી. વિભાગ દ્વારા માંગવામાં આવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત માહિતી અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ કચેરી - ગાંધીનગર અને આદિજાતિ વિકાસ કમિશનર, ગુજરાત રાજ્ય ગાંધીનગરને તેમજ SEBC કચેરી, અમદાવાદ ખાતે મોકલવામાં આવી છે. વર્ષ દરમિયાન મહેસાણા, બનાસકાંઠા, અમદાવાદ, સાબરકાંઠા, ગાંધીનગર, જૂનાગઢ, વડોદરા, પાટણ, અમરેલી, આણંદ, ભરૂચ, નર્મદા, રાજકોટ, ભાવનગર, પંચમહાલ, સુરત, જામનગર, અને પોરબંદરમાંથી શિષ્યવૃત્તિની રકમ DBTS તેમજ ચેક દ્વારા જમા કરવામાં આવે છે. ગુજરાતના વિવિધ જિલ્લાઓ. માહિતી અધિકાર અધિનિયમ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી વિદ્યાર્થીઓની શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત એપ્લિકેશનો અને અરજીઓ સંબંધિત માહિતી આપવામાં આવે છે.

શૈક્ષણિક વર્ષ August, 2017થી પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ ફોર્મ ડિજિટલ ગુજરાત પોર્ટલ (www.digitalgujarat.gov.in)માં તમામ કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ માટે ભરવામાં આવે છે, જેઓ ગુજરાત સરકારના ધારાધોરણ મુજબ પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે. તદ્દુપરાંત નેશનલ સ્કોલરશીપ પોર્ટલ (www.scholarships.gov.in) પર ધાર્મિક લઘુમતીના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ SC, ST, અને કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ પણ શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે.

Sr. No.	Digital Gujarat Portal : All Schemes For Dr. Babasaheb Ambedkar Open University	
Scheduled Caste (SC)		
1	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme)	Fee-filled students
2	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme) (Freeship Card Student Only)	Students with Freeship Card
3	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income between 2.50 Lac to 6 Lac) (State Government Scheme)	Higher Income
	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income more than 6 Lac) (State Government Scheme)	
Scheduled Tribe (ST)		
1	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship	Fee-filled students
2	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship (Freeship Card/Medical Loan Student Only)	Students with Freeship Card
3	Post-Matric Scholarship for girls (Having annual family income more than 2.50 Lac) (Freeship Card / Medical Loan Student Only)	Higher Income
	VKY – 156 Post Matric Scholarship for ST Girls Students Having Annual Family Income more than 2.50 Lakh	
Socially & Educationally Backward Class (SEBC)		
1	BCK – 81C Scholarship for students studying Dr. Ambedkar and Indira Gandhi Open University (SEBC)	
2	BCK – 81A Post Matric Scholarship of Government of India for the OBC Students	
3	Dr. Ambedkar Post Matric Scholarship of Government of India for Economic backward class Students	
Direct Social Defence		
1	Post Matric Scholarship for Disable Students (College/Institute)	

11. B. A. અભ્યાસક્રમની ત્રિ - વર્ષીય રૂપરેખા

પ્રથમ વર્ષ :

- ફરજિયાત વિષય :

ક્રમ	વિષયનું નામ	વિષય કોડ	ક્રેડિટ
૧	માનવ વિદ્યાઓ અને સમાજવિજ્ઞાનોમાં બુનિયાદી અભ્યાસક્રમ	FHS - 01	08

- નીચેના વિષયોમાંથી કોઈપણ બે વિષયો પસંદ કરવા :

ક્રમ	વિષયનું નામ	વિષય કોડ	ક્રેડિટ
૧	ગુજરાતીનો આધાર પાઠ્યક્રમ	FGT - 01	04
૨	હિંદી મેં આધાર પાઠ્યક્રમ	FHD - 01	04
૩	FOUNDATION COURSE IN ENGLISH	FEG - 01	04

- ગુજરાતી માટેના વિષયો :

ક્રમ	વિષયનું નામ	વિષય કોડ	ક્રેડિટ
૧	ગુજરાતી ગદ્ય ૨	EGT - 01	08
૨	ગુજરાત પદ્ય	EGT - 02	08

દ્વિતીય વર્ષ :

- ફરજિયાત વિષય :

ક્રમ	વિષયનું નામ	વિષય કોડ	ક્રેડિટ
૧	વિજ્ઞાન અને પ્રૌદ્યોગિકીનો બુનિયાદી પાઠ્યક્રમ	FST - 01	08
૨	ગુજરાતી સાહિત્યની રૂપરેખા	EGT - 03	08
૩	ગુજરાતી સાહિત્યના સ્વરૂપો	EGT - 04	08

- નીચેના વિષયોમાંથી કોઈપણ બે વિષયો પસંદ કરવા :

ક્રમ	વિષયનું નામ	વિષય કોડ	ક્રેડિટ
૧	હિન્દી ગદ્ય	EHD - 01	08
૨	Language through Literature	FEG - 02	08
૩	અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો	EEC - 01	08
૪	આધુનિક ભારત : 1857 - 1964	EHI - 01	08

૫	રાજકીય સિદ્ધાંતો અને સંસ્થાઓનો પરિચય	EPS - 01	08
૬	સમાજનો અભ્યાસ	ESO - 01	08
૭	વહીવટી સિદ્ધાંત	EPA - 01	08
૮	સંસ્કૃત પદ્ય , ગદ્ય , નાટક અને સ્તોત્ર	EST - 01	08
૯	હિન્દી પદ્ય	EHD - 02	08
૧૦	The Structure of Modern English	EEG - 02	08
૧૧	સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ	EEC - 02	08
૧૨	ભારત : પ્રાચીન સમયથી ઈ.સ.ની ૮ મી સદી સુધી	EHI - 02	08
૧૩	ભારતમાં સરકાર અને રાજકારણ	EPS - 02	08
૧૪	ભારતમાં સમાજ	ESO - 02	08
૧૫	ભારતીય વહીવટ	EPA - 02	08
૧૬	વૈદિક સાહિત્ય અને આર્ષ મહાકાવ્યો	EST - 02	08

તૃતીય વર્ષ :

- ગુજરાતી માટેના ફરજિયાત વિષયો :

ક્રમ	વિષયનું નામ	વિષય કોડ	ક્રેડિટ
૧	ગુજરાતી ભાષા	EGT - 05	08
૨	સાહિત્ય સિદ્ધાંત અને ભાષા વિનિયોગ	EGT - 06	08

- નીચેના વિષયોમાંથી કોઈપણ બે વિષયો પસંદ કરવા :

ક્રમ	વિષયનું નામ	વિષય કોડ	ક્રેડિટ
૧	(i) ફિચર લેખન AFW - 01 (ii) રેડિયો માટે લેખન	AFW - 01 AWR - 01	04/04
૨	અનુવાદ	ATR - 01	08
૩	બાળસંભાળ સેવા આયોજન	ACC - 01	08
૪	સમુદાય માટે પોષણ	ANC - 01	08
૫	માનવ પર્યાવરણ	AHE - 01	08
૬	(i) બજાર પ્રક્રિયા (ii) નિકાસ પ્રક્રિયા અને દસ્તાવેજીકરણ	AMK - 01 AED - 01	04
૭	(i) કાર્યાલય વ્યવસ્થાતંત્ર અને સંચાલન (ii) સેક્રટરીયલ પ્રેક્ટિસ	AOM - 01 ASP - 01	04

- નીચેના વિષયોમાંથી કોઈપણ બે વિષયો પસંદ કરવા :

ક્રમ	વિષયનું નામ	વિષય કોડ	ક્રેડિટ
૧	હિન્દી ગદ્ય	EHD - 01	08
૨	Language through Literature	FEG - 02	08
૩	અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો	EEC - 01	08
૪	આધુનિક ભારત : 1857 - 1964	EHI - 01	08
૫	રાજકીય સિદ્ધાંતો અને સંસ્થાઓનો પરિચય	EPS - 01	08
૬	સમાજનો અભ્યાસ	ESO - 01	08
૭	વહીવટી સિદ્ધાંત	EPA - 01	08
૮	સંસ્કૃત પદ્ય , ગદ્ય , નાટક અને સ્તોત્ર	EST - 01	08
૯	હિન્દી પદ્ય	EHD - 02	08
૧૦	The Structure of Modern English	EEG - 02	08
૧૧	સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ	EEC - 02	08
૧૨	ભારત : પ્રાચીન સમયથી ઈ.સ.ની ૮ મી સદી સુધી	EHI - 02	08
૧૩	ભારતમાં સરકાર અને રાજકારણ	EPS - 02	08
૧૪	ભારતમાં સમાજ	ESO - 02	08
૧૫	ભારતીય વહીવટ	EPA - 02	08
૧૬	વૈદિક સાહિત્ય અને આર્ષ મહાકાવ્યો	EST - 02	08
૧૭	હિન્દી સાહિત્ય કા ઇતિહાસ એવં સાહિત્ય પરિચય	EHD - 03	08
૧૮	Communication Skills in English	EEG - 03	08
૧૯	પ્રાથમિક આંકડાશાસ્ત્રીય રીતો અને મોજણી પદ્ધતિઓ	EEC - 03	08
૨૦	ઈતિહાસ -ભારત ૮ મી થી ૧૫ સદી સુધી	EHI - 03	08
૨૧	આધુનિક ભારતીય રાજનૈતિક વિચારધારા	EPS - 03	08
૨૨	સમાજશાસ્ત્રીય વિચારધારા	ESO - 03	08
૨૩	વિકાસ વહીવટ	EPA - 03	08
૨૪	વિકમોર્વશીયમ અને મહાકાવ્ય	EST - 03	08
૨૫	મધ્યકાલીન ભારતીય સાહિત્ય, સમાજ ઓર સંસ્કૃતિ	EHD - 04	08
૨૬	English for Practical Purposes	EEG - 04	08
૨૭	ભારતમાં કૃષિનો વિકાસ	EEC - 04	08
૨૮	ઈતિહાસ -ભારત ૧૬ મી થી ૧૮ સદીના મધ્ય સુધી	EHI - 04	08
૨૯	આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો	EPS - 07	08
૩૦	સામાજિક સ્તરીકરણ	ESO - 04	08
૩૧	કાર્મિક વહીવટ	EPA-04	08
૩૨	અલંકાર અહિત્ય	EST - 04	08
૩૩	(i) ફિચર લેખન AFW - 01 (ii) રેડિયો માટે લેખન	AFW - 01 AWR - 01	04/04
૩૪	અનુવાદ	ATR - 01	08

૩૫	બાળસંભાળ સેવા આયોજન	ACC - 01	08
૩૬	સમુદાય માટે પોષણ	ANC - 01	08
૩૭	માનવ પર્યાવરણ	AHE - 01	08
૩૮	(i) બજાર પ્રક્રિયા (ii) નિકાસ પ્રક્રિયા અને દસ્તાવેજીકરણ	AMK - 01 AED - 01	04
૩૯	(i) કાર્યાલય વ્યવસ્થાતંત્ર અને સંચાલન (ii) સેક્રેટરીયલ પ્રેક્ટિસ	AOM - 01 ASP - 01	04

F.Y.B.A.

Pepar no.	Course Type	Subject	Subject Code	Credit
1	ફરજિયાત - 1	માનવવિદ્યાઓ અને સામાજવિજ્ઞાનોમાં બુનિયાદી અભ્યાસક્રમ	FHS - 01	8
2/3	ફરજિયાત - 2 કોઈ પણ એક ભાષા	ગુજરાતી, હિન્દી, અંગ્રેજી (ઉપર પૈકી કોઈ પણ બે ભાષા પસંદ કરવી)	FHD - 01 FGT - 01 FIG - 01	4/4
4	મુખ્ય/ગૌણ	ગુજરાતી ગદ્ય	EGT - 01	8

5	મુખ્ય/ગૌણ	ગુજરાતી પદ્ય	EGT – 02	8
		કુલ		32

S.Y.B.A.

Pepar No.	Course Type	Subject	Subject Code	Credit
1.	ફરજિયાત - 1	વિજ્ઞાન અને પ્રૌદ્યોગિકીનો બુનિયાદી પાઠ્યક્રમ	FST – 01	8
2.		યુનિ.એ આપેલવિષયોના વિકલ્પો પૈકી એક વિષય પસંદ કરવો.	-	8
3.	મુખ્ય/ગૌણ	ગુજરાતી સાહિત્યની રૂપરેખા	EGT – 03	8
4.	મુખ્ય/ગૌણ	ગુજરાતી સાહિત્યના સ્વરૂપો	EGT – 04	8
		કુલ		32

T.Y.B.A.

Paper No.	Course Type	Subject	Subject Code	Credit
1.	મુખ્ય	ગુજરાતી ભાષા	EGT – 05	8
2.	મુખ્ય	સાહિત્ય સિક્કાંત અને ભાષા વિનિયોગ	EGT – 04	8
3.	ફરજિયાત - 1	આપેલ વિકલ્પો પૈકી એક વિષય પસંદ કરવો.	*	8

4.	ફરજિયાત - 2	આપેલ વિકલ્પો પૈકી એક વિષય પસંદ કરવો.	*	8
કુલ				32

* નોંધ : મુખ્ય વિષય ગુજરાતી પસંદ કર્યા બાદ પ્રથમ ગૌણ, દ્વિતીય ગૌણ તથા ફરજિયાત વિષય પસંદગીના વિકલ્પો માટે ત્રિ - વર્ષીય રૂપરેખા જોવી.

12. . . અભ્યાસક્રમમાં ઉપલબ્ધ લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા

B.A. ગુજરાતી અભ્યાસક્રમ અંતર્ગત લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવા માટે અભિમુખતા શિબિર, વિદ્યાર્થી પ્રવેશ માટે પરિચય બેઠકો, સંયોજક દ્વારા પોતાના વિસ્તારમાં જાહેરાત કરી વિદ્યાર્થી પ્રવેશ વધે તે માટેના પ્રયત્નો તથા યુનિવર્સિટીના પ્રયત્નોને કારણે શૈક્ષણિક દીઠ વિદ્યાર્થીઓની પ્રવેશ સંખ્યામાં વધારો કરી શકાય.

13. વિદ્યાર્થી સહાય સેવા

નિવારણ થઈ શકે તે માટે વિદ્યાર્થીએ પસંદ કરેલ અભ્યાસકેન્દ્ર યુનિવર્સિટી ખાતે અનુભવી પરામર્શકની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે. દરેક વિદ્યાર્થી પોતાને નજીક તથા અનુકૂળ અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરી શકે છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓને વહીવટી બાબતો અંગેની સહાય માટે યુનિવર્સિટીમાં વિદ્યાર્થી સહાયસેવા વિભાગનો પ્રત્યક્ષ કે પત્ર/ઈ-મેઈલથી સંપર્ક કરવાની વ્યવસ્થા છે.

14. અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન

➤ અભ્યાસસામગ્રી

યુનિવર્સિટી દ્વારા દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને અનુરૂપ બી.એ. અભ્યાસસામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવે છે. વિવિધ સંદર્ભગ્રંથોના સહાયથી સરળ પ્રવાહી ભાષામાં તૈયાર થયેલી અભ્યાસસામગ્રી દ્વારા ઘર બેઠાં અભ્યાસ કરી રહેલ વિદ્યાર્થી પોતાના વિષય ક્ષેત્રમાં અન્ય પરંપરાગત યુનિવર્સિટી સમકક્ષ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ મેળવી શકે તે માટે કાળજી રાખવામાં આવે છે.

➤ વિવિધ માધ્યમોનો ઉપયોગ

વર્ગ વ્યાખ્યાનોના વિકલ્પ રૂપે નામાંકિત તજજ્ઞો દ્વારા તૈયાર કરાવેલી સ્વ-અધ્યયન માટે પ્રકાશિત બી.એ. અભ્યાસસામગ્રી દરેક વિદ્યાર્થીને આપવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થી પોતાની અનુકૂળતા મુજબ પોતાની પસંદગીના સમયે અને સ્થળે અભ્યાસ કરી શકે છે. અભ્યાસપૂરક એવી દૃશ્ય-શ્રાવ્ય માધ્યમો તથા રેડિયો ઉપર પણ કાઉન્સિલિંગ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને બી.એ.ની અભ્યાસસામગ્રી ઉપલબ્ધ કરાવવાનો હેતુ છે. આમ, યુનિવર્સિટી બહુ માધ્યમ શિક્ષણપદ્ધતિની સુવિધા પૂરી પાડે છે.

➤ અભ્યાસ- સામગ્રીની ઉપલબ્ધતા

મુદ્રિત સ્વરૂપે ઉપલબ્ધ : દૂરવર્તી શિક્ષણના માર્ગદર્શક સિક્કાંતોને અનુરૂપ તૈયાર થયેલી બ્લોક – યુનિટ વાઈઝ અભ્યાસસામગ્રીને મુદ્રિત સ્વરૂપે, પ્રવેશ મેળવનારે વિદ્યાર્થીને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

ઓડિયો – વિડીયો રેકોર્ડિંગ : અભ્યાસસામગ્રી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના સુસજ્જ ચૈતન્ય સ્ટુડીયોમાં ઓડિયો – વિડીયો રેકોર્ડિંગ દ્વારા વિશાળ વિદ્યાર્થીસમૂહને ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે રીતે યુનિવર્સિટીના વેબ પોર્ટલ તથા અન્ય માધ્યમો જેવાં કે, સ્વાધ્યાય રેડિયો/ સ્વાધ્યાય ટી.વી./ વંદે-ગુજરાત ચેનલ જેવાં માધ્યમોમાં ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

➤ પરામર્શન વર્ગો

અભ્યાસસામગ્રીના અધ્યયનમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓના નિવારણ માટે તથા જરૂરી માર્ગદર્શન પૂરું પાડવા અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર વિષયના તજજ્ઞો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક માટે પરામર્શન બેઠકો નિયત કર્યા અનુસાર યોજવામાં આવે છે. જેમાં બી.એ.ના વિદ્યાર્થી પોતાની જરૂરિયાત મુજબ હાજરી આપી શકે છે.

➤ સ્વાધ્યાયકાર્યો

બી.એ. અભ્યાસક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો પૂર્ણ કરી દરેક વિદ્યાર્થીએ સત્રાંત પરીક્ષા પહેલાં રજૂ કરવાનું આવશ્યક છે. અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર આપેલા બી.એ.ના સ્વાધ્યાયકાર્યોનું મૂલ્યાંકન કરી જરૂરી સૂચનાઓ સાથે વિદ્યાર્થીને આગળ અભ્યાસક્રમમાં ઉપયોગી માર્ગદર્શન મળી રહે તે માટે વિદ્યાર્થીને પરત મળે છે.

➤ અભ્યાસક્રમની મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

વિદ્યાર્થીઓની પ્રગતિના મૂલ્યાંકન માટે દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિ અનુસાર ત્રિપાંખીયો અભિગમ અપનાવવામાં આવે છે .

○ સ્વમૂલ્યાંકન :

અભ્યાસ સામગ્રીમાં નિયત મુદ્દાઓને અંતે 'તમારી પ્રગતિ ચકાસો' દ્વારા વિદ્યાર્થી પોતાનું સ્વમૂલ્યાંકન કરતા રહી અભ્યાસ આગળ ચાલુ રાખી શકે છે.

○ સતત મૂલ્યાંકન :

પાઠ્યક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો દ્વારા સતત મૂલ્યાંકન થાય છે જેનો ગુણભાર 30% છે.

○ સત્રના અંતે મૂલ્યાંકન :

સત્રને અંતે લેવાતી પરીક્ષા દ્વારા મૂલ્યાંકન થાય છે, જેના 8 ક્રેડિટના 100, 6 ક્રેડિટના 70 ગુણ, તથા 4 ક્રેડિટના 50 ગુણ હોય છે જે અભ્યાસક્રમમાં સ્વાધ્યાયકાર્ય છે ત્યાં 8 ક્રેડિટના 70 ગુણ, 6 ક્રેડિટના 50 ગુણ તથા 4 ક્રેડિટના 35 ગુણ સત્રાંત પરીક્ષામાં હોય છે.

➤ પરીક્ષા :

સત્રાંત પરીક્ષા : સત્રાંત પરીક્ષા વર્ષમાં બે વાર યોજવામાં આવે છે, જેનો પ્રારંભ અનુક્રમે જાન્યુઆરી અને જૂન માસમાં થાય છે. પરીક્ષાના સમયપત્રક અને પરીક્ષાને લગતી અન્ય વિગતો યોગ્ય સમયે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર દર્શાવવામાં આવે છે.

પરીક્ષાકેન્દ્ર : સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીનું અભ્યાસકેન્દ્ર/પ્રોગ્રામકેન્દ્ર અથવા નજીકનું પરીક્ષા કેન્દ્ર વિદ્યાર્થીને ફાળવવામાં આવશે. તેમ છતાં યુનિવર્સિટી દ્વારા જે-તે સમયે પરીક્ષા કેન્દ્રમાં ફેરફાર કરવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને બંધનકર્તા રહેશે.

સત્રાંત પરીક્ષામાં બેસવા માટે :

- નોંધણી પછી અભ્યાસક્રમનો લઘુત્તમગાળો પૂર્ણ થયેલ હોવો જોઈએ.
  - નિયત સ્વાધ્યાયકાર્યો નિશ્ચિત થયેલ સમયમર્યાદામાં રજૂ કરેલ હોવાં જોઈએ.
  - પરીક્ષા ફોર્મ નિયત સમયમર્યાદામાં ભરેલું હોવું જોઈએ.
- જો આપ પાછલી પરીક્ષામાં બેઠાં હો અને તેનું પરિણામ ન આવ્યું હોય તો પણ આપને સલાહ છે કે, પરિણામની રાહ જોયા સિવાય આપેલ પરીક્ષાના પાઠ્યક્રમ સહિત પરીક્ષા ફોર્મ ભરી સમયસર મોકલવું. જેથી તમારે લેટ ફી ભરવી પડે નહીં. વિદ્યાર્થીઓ માટે પરીક્ષાફોર્મ વેબસાઈટ પર જે-તે સમયે ઉપલબ્ધ રહેશે. વધુ માહિતી માટે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ : www.baou.edu.in પર સંપર્ક કરવાનો રહેશે.

➤ ગ્રંથાલય અને તેના રિસોર્સની ઉપયોગિતા

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની વિવેકાનંદ લાયબ્રેરી યુનિવર્સિટીની વર્તમાન અને ભવિષ્યની શૈક્ષણિક તથા સંદર્ભ સામગ્રી માટેની જરૂરયાતોને પહોંચી વળવા સજ્જ

છે. યુનિવર્સિટી પરિસરમાં આવેલું આ ગ્રંથાલય કાર્યલય સમય દરમ્યાન દરેક વિદ્યાર્થીઓ માટે સહજતાથી ઉપલબ્ધ છે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા દરેક અભ્યાસકેન્દ્રને સંદર્ભ સાહિત્ય પૂરું પાડવામાં આવે છે. અભ્યાસકેન્દ્ર પર વિદ્યાર્થીને પૂરતા પ્રમાણમાં વાચનસામગ્રી મળી રહે તે હેતુથી પર્યાપ્ત માળખાકીય સુવિધા સાથે પુસ્તકો- કબાટ પૂરા પાડવામાં આવે છે. રાજ્યની અન્ય યુનિવર્સિટીના ગ્રંથાલયોનો ઉપયોગ વિદ્યાર્થી કરી શકે તે બાબત સુચારુ વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે.

CENTER LIST (બી.એ ગુજરાતી)

No.	Courses	Center Code	Study Centre	Contact
1.	બી.એ (ગુજરાતી)	0001	Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Jyotirmay Parisar, Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481.	--
2.	બી.એ (ગુજરાતી)	0101	L.D.Arts College, Amrut Modi School of Management Campus, Opp. Andhajan Mandal, Vastrapur, Ahmedabad-380015	- Emailbaou.0101@baou.ed u.in
3.	બી.એ (ગુજરાતી)	0102	Smt. A. P. Patel Arts College & Late Shri N. P. Patel Commerce College, Naroda, Ahmedabad-382330.	Pro. Incharge Shri J.B.Patel Mobile9978408702, 9825054490 Emailbaou.0102@baou.ed u.in
4.	બી.એ (ગુજરાતી)	0104	Central Jail, Sabarmati, Ahmedabad-27.	Pro. Incharge Shri V.M. Bhatt Mobile9978405625, 9825006886 Emailbaou.0104@baou.ed u.in
5.	બી.એ (ગુજરાતી)	0108	Sardar Vallabhbhai Patel, Vanijya Mahavidyalaya, Relief Road, Ahmedabad-380001.	Co-Ordinator Shri B.N. Sitvala Mobile9978408703, 9825559563 Emailbaou.0108@baou.ed u.in
6.	બી.એ	0111	Shri D. C. M. Arts & Commerce College, Viramgam, Dist. Ahmedabad-382150.	Co-Ordinator Shri Vipul Rajpuria Mobile9978408705,

	(ગુજરાતી)			9428043850 Emailbaou.0111@baou.edu.in
7.	બી.એ (ગુજરાતી)	0121	Shri H.K. Arts College, Ashram Road, Ahmedabad-380009.	Co-Ordinator Shri Subhasbhai Brahmhat Mobile9978408708, 9898718969, 9824251430 Emailbaou.0121@baou.edu.in
8.	બી.એ (ગુજરાતી)	0127	Shri Swaminarayan Arts College, Shah-e-alam, Tolnaka, Gita Mandir Road, Ahmedabad-380022.	Co-Ordinator Shri D.D. Vekariya Mobile9426186980 Emailbaou.0127@baou.edu.in
9.	બી.એ (ગુજરાતી)	0128	Umiya Arts College Bhagwat Vidyapith Road, Near Sarkhej - Gandhinagar Highway, Sola, Ahmedabad, Gujarat 380060	Dr. Rameshbadur Singh S Kshatriya, DR. MANISH CHUDASAMA Mobile9998931902, 8460569771 Emailbaou.0128@baou.edu.in
10.	બી.એ (ગુજરાતી)	0150	Hindi Bhasha Prachar, C/o Sheth C.L. Commerce College, Nr. Church, Opp. Sonaria Block, Rakhial Road, Ahmedabad-380021.	Pro. Incharge Shri H.G. Agraval Mobile9978408715, 9426356575 Emailbaou.0150@baou.edu.in
11.	બી.એ (ગુજરાતી)	0175	Gujarat Arts & Science College, Ellisbridge, Ahmedabad-380006.	Co-Ordinator Shri A.S. Rothod Mobile9824514744 Emailbaou.0175@baou.edu.in
12.	બી.એ (ગુજરાતી)	0177	NIEM-The Institute of Event Management, 8, Panchratn, Above HDFC Bank, C.G. Road,Panchvati, Ahmedabad-380006	-
13.	બી.એ (ગુજરાતી)	0179	SILVER OAK COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY, AHMEDABAD,382481	- Emailbaou.0179@baou.edu.in
14.	બી.એ	0204	Smt. Santaben Haribhai Gajera, Shaikshanik Sankul, Chakkargadh Road, Amreli-365601.	Pro. Incharge Dr. V.M. Ramani Emailvimalkamani@rediffmail.com,

	(ગુજરાતી)			www.amrelisankul.org
15	બી.એ (ગુજરાતી)	0205	Shri G.M. Bilakhia College of Arts & Commerce College, At. Vanda, Ta. Savarkundla, Dist. Amreli-367525.	Pro. Incharge Shri P.P. Bhaliya Mobile9978408723, 9998912528, 9879461313 Emailbaou.0205@baou.edu.in
16	બી.એ (ગુજરાતી)	0219	Amreli Sub Jail, Amreli-365601.	Pro. Incharge Shri K.R. Teraiya Emailbaou.0219@baou.edu.in
17	બી.એ (ગુજરાતી)	0401	Nalini-Arvind & T.V. Arts College, At & Po. Vallabh Vidyanagar, Dist. Anand-388120	Dr. M.G. Mansuri / Dr. B.M. Zala / Dr. M.D. Mishra Mobile9825018196 / 9316686628 Emailbaou.0401@baou.edu.in
18	બી.એ (ગુજરાતી)	0415	Shri R.K. Parikh Arts & Science College, Dantali Road, Petlad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Dr. Uday H. Vyas Mobile9427356588 Emailbaou.0415@baou.edu.in
19	બી.એ (ગુજરાતી)	0416	Patel J.B.R. Arts, Patel A.M.R. Commerce & Patel J.D.K.D. Science College, Near Civil Court, At. Borsad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Shri V.N. Bhoi Mobile9428490388 Emailbaou.0416@baou.edu.in
20	બી.એ (ગુજરાતી)	1701	Shri S. K. Shah & Shrikrushan O. M. Arts College, At. Ta. Modasa, Dist. Sabarkantha-383315.	Co-Ordinator Dr. P.R. Sinh Mobile9727612356 Emailbaou.1701@baou.edu.in
21	બી.એ (ગુજરાતી)	1708	Arts College, At. Shamlaji, Ta. Bhiloda, Dist. Arvalli(N.G.)	- Emailbaou.1708@baou.edu.in
22	બી.એ (ગુજરાતી)	1710	Mahila Arts & Commerce College, Dhansura, Sabarkantha	Gopalkrishna Solanki Mobile9426333438 Emailbaou.1710@baou.edu.in

23	બી.એ (ગુજરાતી)	1732	Modasa Sub Jail, At. & Po. Modasa, Dist. Arvalli	Pro. Incharge Shri S.S. Panchal Emailbaou.1732@baou.edu.in
24	બી.એ (ગુજરાતી)	1734	Government Arts & Commerce College, At.Ta. Meghraj, Arvalli	- Emailbaou.1734@baou.edu.in
25	બી.એ (ગુજરાતી)	1001	Nutan Bharti, At.& Po. Madana(Gadh), Dist. Banaskantha-385519.	Co-Ordinator Dr. K.R. Vohra Mobile9428757532, 9427262957 Emailbaou.1001@baou.edu.in
26	બી.એ (ગુજરાતી)	1002	R. R. Mehta College of Science & C.L. Parikh College of Commerce, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha-385001.	Co-Ordinator Shri M.M. Chaudhry Mobile9428023124 Emailbaou.1002@baou.edu.in
27	બી.એ (ગુજરાતી)	1007	Mahila Arts College, Adarsh Campus, Dairy Road, At. & Po. Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Smt. Manishaben Patel Emailbaou.1007@baou.edu.in
28	બી.એ (ગુજરાતી)	1016	Shri U. H. Chaudhari Arts College, Vadgam, Palanpur Highway, Banaskantha	- Emailbaou.1016@baou.edu.in
29	બી.એ (ગુજરાતી)	1020	Kankrej Arts & Commerce College, At. & Po. Thara, Ta. Kankrej, Dist. Banaskantha-375555.	Pro. Incharge Shri J.P. Acharya Mobile9978408765, 9427393377, 9427030772 Emailbaou.1020@baou.edu.in
30	બી.એ (ગુજરાતી)	1021	Palanpur District Jail, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Shri J.R. Taral Emailbaou.1021@baou.edu.in
31	બી.એ (ગુજરાતી)	1026	D .N. P. Arts And Commerce College, Nr. Kachchhi Coloni, Deesa, Dist. Banaskantha-385535	Dr. Jigneshkumar Sankarlal Varvadiya Emailbaou.1026@baou.edu.in

32	બી.એ (ગુજરાતી)	1027	Government Arts College Amirgadh (Sarkari Vinayan College, Amirgadh)	Co-Ordinator
33	બી.એ (ગુજરાતી)	1029	Shri Ambaji Commerce College, Danta Road, Kumbhariya-Ambaji, Ta. Danta, Dist. Banaskantha	-
34	બી.એ (ગુજરાતી)	1030	A.P. Trivedi Arts, Commerce and Science College, Khorda, Po. Jetda, Thrad-Dessa Highway, Ta. Tharad, Dist, Banaskantha-385535	-
35	બી.એ (ગુજરાતી)	1031	Saraswati Arts, Commerce & Science College, At & Post : Vadgam,Memadpur,Banaskantha-385421	- Emailbaou.1031@baou.edu.in
36	બી.એ (ગુજરાતી)	1106	Satyam College Of Education, Tapovan Sankul Nilkantheshvar Mahadev Road, National Highway No-8 Zadeshvar,Bharuch	Pro. Incharge Smt. Rashmiben Patel Mobile9426761676 Emailbaou.1106@baou.edu.in
37	બી.એ (ગુજરાતી)	1112	Bharuch Sub Jail, Bharuch-390002.	Pro. Incharge Shri D.D. Prajapati Mobile9426759111 Emailbaou.1112@baou.edu.in
38	બી.એ (ગુજરાતી)	1201	Shikshan Shashtra Bhavan, Near University Karyalay, Bhavanagar University, Bhavnagar-364002.	Co-Ordinator Shri J.P. Maiyani Emailbaou.1201@baou.edu.in
39	બી.એ (ગુજરાતી)	1209	K.R. DOSHI BSW COLLEGE, PLOT NO. 1335, K.R. DOSHI VIDYA SANKUL, OPP- TV KENDRA, BHAVNAGAR	-
40	બી.એ (ગુજરાતી)	1220	Bhavnagar District Jail, Bhavnagar.	Pro. Incharge Shri M.I. Shekh Mobile9727430342, 9898251993 Emailbaou.1220@baou.edu.in

41	બી.એ (ગુજરાતી)	1223	Gopinathji Mahila Arts and Commerce College, Sihor, Bhavnagar	- Emailbaou.1223@baou.edu.in
42	બી.એ (ગુજરાતી)	1224	Kavishri Botadkar Arts and Commerce College, Shri Himmatbhai Marg, Botad, Dist. Botad	-
43	બી.એ (ગુજરાતી)	0901	Navjivan Arts & Commerce College, Jhalod Road, Dahod-389151	Co-Ordinator Shri G.G. Sangada Mobile9978408755, 9879159020 Emailbaou.0901@baou.edu.in
44	બી.એ (ગુજરાતી)	0902	Y. S. Arts K. S. Shah Commerce College, At. & Po. Devgadh Bariya, Dist. Dahod-389380.	Pro. Incharge Shri R.N. Suthar Mobile9427492471, 9426353320, 9228219426 Emailbaou.0902@baou.edu.in
45	બી.એ (ગુજરાતી)	0906	Shri K.R. Desai Arts & Commerce College, Nr. P.T.C. College, At.Po.Ta. Jhalod, Dist. Dahod -389170	Pro. Incharge Dr. M.G. Shekh Mobile9427077998 Emailbaou.0906@baou.edu.in
46	બી.એ (ગુજરાતી)	0907	Co-ordinator, Gurjar Bharti Mahila B.Ed. College, Manorath Banglow,Prakruti Nagar,Dahod-389151.	Shri Anilbhai Matabhai Paragi Emailbaou.0907@baou.edu.in
47	બી.એ (ગુજરાતી)	0501	Government Arts College, Sector-15, Gandhinagar-382016.	Co-Ordinator Shri N.H. Mistry Emailbaou.0501@baou.edu.in
48	બી.એ (ગુજરાતી)	0510	Shri P.H.G. Municipal Arts & Science College,Near Ambikanagar highway,Vakhariya Campus, Kalol, Dist. Gandhinagar-382721.	Co-Ordinator Dr. H.K. Solanki Mobile9979031668 Emailbaou.0510@baou.edu.in
49	બી.એ (ગુજરાતી)	0529	Shri P.K. Chaudhari Mahila Arts College, Sector-7, Gandhinagar-382007.	Pro. Incharge Smt. Gitaben Chaudhry Mobile9978408743, 9824745250 Emailbaou.0529@baou.edu

				u.in
50	બી.એ (ગુજરાતી)	0731	Shri Swaminarayan B.Ed. College, At.Po. Prabhas-Patan, Ta. Veraval, Dist. Gir Somnath	- Emailbaou.0731@baou.edu.in
51	બી.એ (ગુજરાતી)	0612	Jamnagar District Jail, Jamnagar-361008.	Pro. Incharge Shri N.G. Baria Emailbaou.0612@baou.edu.in
52	બી.એ (ગુજરાતી)	0613	Vidyasagar Infotech College, Silver Plaza, 7 Patel Colony, Nr. Deep Bhavan, Jamnagar - 361008	- Emailbaou.0613@baou.edu.in
53	બી.એ (ગુજરાતી)	0701	Shri Shardagram Arts & Commerce College, At.Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Co-Ordinator Dr. H.D. Zankat Mobile9978408746, 9898272742, 9904129337 Emailbaou.0701@baou.edu.in
54	બી.એ (ગુજરાતી)	0704	Junagadh District Jail, Junagadh-362001.	Pro. Incharge Shri A.B. Kambodiya Emailbaou.0704@baou.edu.in
55	બી.એ (ગુજરાતી)	0710	Shri K.D.Barad Smark Sanchalit Arts & Computer Science College,Mu.Shiloh, Kodinar Highway,Ta.Una, Ji.Junagadh-362540	Pro. Incharge Shri V.P. Barad Mobile9978408748, 9974662966, 9904114907 Emailbaou.0710@baou.edu.in
56	બી.એ (ગુજરાતી)	0715	Shri Sardar Patel Education Trust Sanchalit Mahila Arts & Commerce College, Joshipura, Dist. Junagadh-362002.	Sanjaykumar G. Dhanani Mobile7383601125 Emailbaou.0715@baou.edu.in
57	બી.એ (ગુજરાતી)	0716	Smt. V. M. Chandera Arts College, At. Loej, Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Pro. Incharge Shri R.K. Vada Mobile9978408750, 9978056662, 9824514215 Emailbaou.0716@baou.edu.in

58	બી.એ (ગુજરાતી)	0418	Kheda Arts College, Nationl highway No.8, Kheda-387411.	Co-Ordinator Shri Dineshchandra C. Bhatt Mobile9428647172 Emailbaou.0418@baou.edu.in
59	બી.એ (ગુજરાતી)	0431	Nadiad District Jail, At. Nadiad, Dist. Kheda-387002.	Pro. Incharge Shri N.A. Desai Mobile9909014796 Emailbaou.0431@baou.edu.in
60	બી.એ (ગુજરાતી)	0432	C.B.Patel Arts College, College Campas, College road, At. Nadiad, Dist. Kheda-387001.	Pro. Incharge Dr. M.R. Patel Mobile9824043050 Emailbaou.0432@baou.edu.in
61	બી.એ (ગુજરાતી)	0434	Government Arts & Commerce College, Kathlal, Dist. Kheda	- Email0434@baou.edu.in
62	બી.એ (ગુજરાતી)	0435	M. D. Shah and B. D. Patel Arts College, Mahudha, Kheda-387335	- Emailbaou.0435@baou.edu.in
63	બી.એ (ગુજરાતી)	0301	J.B. Thakkar College of Commerce, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Pro. Sarang Dave Mobile9429810822 Emailbaou.0301@baou.edu.in
64	બી.એ (ગુજરાતી)	0302	Tolani Commerce College, At. Adipur, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Prof. Gaurav Thakor Mobile8732939627 Emailbaou.0302@baou.edu.in
65	બી.એ (ગુજરાતી)	0304	Sheth Surji Vallabhadas Arts and Commerce College, Nagalpur Road, Mandvi-Kutch	Pro. Incharge Dr. Chandrakant Patel Mobile9904038620, 9824878123 Emailbaou.0304@baou.edu.in
66	બી.એ (ગુજરાતી)	0308	Bhuj Palara Jail, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch.	Pro. Incharge Shri S.R. Rabari Emailbaou.0308@baou.edu.in

67	બી.એ (ગુજરાતી)	0309	Shri S.D. Shethiya College of Education, Mundra, Kutch	- Emailbaou.0309@baou.edu.in
68	બી.એ (ગુજરાતી)	1301	Municipal Arts & Science College, At & Po. Nagalpur, Dist. Mahesana-384002.	Co-Ordinator Shri V.J. Vaidh Emailbaou.1301@baou.edu.in
69	બી.એ (ગુજરાતી)	1302	The Kheralu Nagrik Sahkari Bank Limited, Arts & Commerce College, At & Po. Kheralu, Dist. Mahesana-384325.	Co-Ordinator Dr. N.K. Vankar Mobile9978408776, 9825268183, 9429319109 Emailbaou.1302@baou.edu.in
70	બી.એ (ગુજરાતી)	1304	Shri M. M. Shah Mahila Arts College, Opp. Petrol Pump, At. & Po. Kadi, Dist. Mahesana-382615.	Co-Ordinator Dr. P.V. CHAUDHARI Mobile9427677331 Emailbaou.1304@baou.edu.in
71	બી.એ (ગુજરાતી)	1305	Shri B. P. B. Arts & M. H. G. Commerce College, At & Po. Unza, Dist. Mahesana-384170.	Co-Ordinator Shri Jayvardhan Gandhi Mobile9978408778, 9925733737, 9824354472 Emailbaou.1305@baou.edu.in
72	બી.એ (ગુજરાતી)	1308	Shri Maharshi Dayanad Saraswati Kelvani Mandal, Station Road, At. Ta. Visnagar, Dist. Mahesana-384315.	Mr. Rohit P. Jani Mobile09998099200 Emailbaou.1308@baou.edu.in
73	બી.એ (ગુજરાતી)	1310	Shri Sarvjanik Kelvani Mandal, Vidya Sankul, Near Arvind Baug, Dist. Mahesana-384001.	Shri Ghanshyambhai k. Gadhvi Mobile7490808290 Emailbaou.1310@baou.edu.in
74	બી.એ (ગુજરાતી)	1313	Smt. R. M. Prajapati Arts College, At.& Po. Satlasna, Dist. Mahesana-384330.	Pro. Incharge Shri J.N. Barot Mobile9586326111,9426362329 Emaildryayeshbaror@yahoo.co.in artscollegesatlasana@gmail.com

75	બી.એ (ગુજરાતી)	1331	Mahesana District Jail, Mahesana-380002.	Pro. Incharge Shri I. V. Chaudhry Mobile9825492131 Emailbaou.1331@baou.edu.in
76	બી.એ (ગુજરાતી)	1333	M. N. College, Visnagar, Mahesana	- Emailbaou.1333@baou.edu.in
77	બી.એ (ગુજરાતી)	1334	Sardar Patel B.ed. College, Vadnagar	-
78	બી.એ (ગુજરાતી)	1335	Revaba Sarvjnik Education college, Maheshana	- Emailbaou.1335@baou.edu.in
79	બી.એ (ગુજરાતી)	1336	Suvidha Education Trust,Heduva(Rajgar), Becharaji Road,Ta.Dist. Mehsana-384002	- Emailbaou.1336@baou.edu.in
80	બી.એ (ગુજરાતી)	1337	Utthan, B.S.W. College,Veda,Mehsana-382855	- Emailbaou.1337
81	બી.એ (ગુજરાતી)	1338	Shri Amardeep Educational Trust Sanchalit B. Ed College,Pilvai, Vijapur, Mahesana 382850	- Emailbaou.1338@baou.edu.in
82	બી.એ (ગુજરાતી)	1735	Kamlaben Chhabildas Sheth Arts College, At.Ta. Birpur, Dist. Mahisagar	-
83	બી.એ (ગુજરાતી)	1739	C. & S. H. Desai Arts and L. K. L. Doshi Commerce College,Balasinor, Mahisagar	-
84	બી.એ	1403	Shri U. N. Maheta Arts College, At. Ta. Morbi, Dist. Morbi-363641.	Co-Ordinator Shri K. R. Dangi

	(ગુજરાતી)			Mobile8866740851 Emailbaou.1403@baou.edu.in
85	બી.એ (ગુજરાતી)	1446	Matrushri Vrajkuvarben Maganlal Maheta, Technical, At.Po.Ta. Vankaner, Morbi	- Emailbaou.1416@baou.edu.in
86	બી.એ (ગુજરાતી)	1447	Navyug College, Virpar, Morbi-363650	- Emailbaou.1447@baou.edu.in
87	બી.એ (ગુજરાતી)	1449	Parangat B.Ed. College, Maharshi Gurukul Campus, Ranakpur Road, Halvad, Dist. Morbi-363330	- Emailbaou.1449@baou.edu.in
88	બી.એ (ગુજરાતી)	1523	Rajpipla Sub Jail, At. Rajpipla, Dist. Narmada.	M. L. Gamara Mobile9228220554 Emailbaou.1523@baou.edu.in
89	બી.એ (ગુજરાતી)	2301	M. R. Arts & Sci. College, Rajpipla, Dist. Narmada- 393145.	Co-Ordinator Shri K.B. Shidha Mobile8866861697 Emailbaou.2301@baou.edu.in
90	બી.એ (ગુજરાતી)	1023	Navsari Sub Jail, Navsari-396445.	Pro. Incharge Shri L.M. Rathod Emailbaou.1023@baou.edu.in
91	બી.એ (ગુજરાતી)	2201	Shri M. R. Desai Arts & Shri E. E. Laher Kosadiya Commerce College, At. & Po. Chikhli, Dist. Navsari- 396521.	Co-Ordinator Shri G.B. Patel Mobile9879203452,99256 78723 Emailbaou.2201@baou.edu.in
92	બી.એ (ગુજરાતી)	0908	Godhara Sub Jail, At. Godhara, Dist. Panchmahal- 389001.	Pro. Incharge Shri H.D. Gameti Emailbaou.0908@baou.edu.in
93	બી.એ	1601	Shri Sarvjanik Commerce College, At. & Po. Godhra, Dist. Panchmahal-389001.	Co-Ordinator Shri G.H. Dave Mobile9978408531,

	(ગુજરાતી)			9427492183, 9879554946 Emailbaou.1601@baou.edu.in
94	બી.એ (ગુજરાતી)	1603	M. M. Gandhi Arts & Commerce College, At. Ta. Kalol, Dist. Panchmahal-389330.	Pro. Incharge Shri I.P. Mekvan Mobile9978408532, 9426339493, 9825994944 Emailbaou.1603@baou.edu.in
95	બી.એ (ગુજરાતી)	1604	Adivasi Arts & Commerce College, At. Ta. Santrampur, Dist. Panchmahal-389260.	Pro. Incharge Shri I.L. Rathva Mobile9428461664 Emailbaou.1604@baou.edu.in
96	બી.એ (ગુજરાતી)	1608	Shri MukJivan Swamibapa Arts College, At. & Po. Vaghjipura, Ta. Shahera, Dist. Panchmahal-389120.	Pro. Incharge Shri K.F. Parmar Mobile9428780943, 9428139623 Emailbaou.1608@baou.edu.in
97	બી.એ (ગુજરાતી)	1613	Shri S. P. Patel Arts College, At. & Po. Simaliya, Ta. Ghoghamba, Dist. Panchmahal-389341.	Pro. Incharge Dr. D.R. Amin Mobile9925944579 Emailbaou.1613@baou.edu.in
98	બી.એ (ગુજરાતી)	1003	Shri T.A. Arts & J.V. Commerce College, Kandla Highway, At. & Po. Radhanpur, Dist. Patan-40.	Co-Ordinator Dr. C.M. Thakkar Mobile9978408757, 9825915116 Emailbaou.1003@baou.edu.in
99	બી.એ (ગુજરાતી)	2401	C/O Department of Mathematics, Hemchandracharya North Gujarat University Campus, Patan- 384265	Co-Ordinator Shri M.B. Prajapati Mobile9879875230 Emailbaou.2401@baou.edu.in
100	બી.એ (ગુજરાતી)	2411	Ahmed Vikas Mandal, Maktabah Jafariyah,(knowledge and Reserch Academy), Sedrana-square, TA. Sidhpur, Dist. Patan-384151.	Pro. Incharge Shri S.A. Momin Mobile9427330429 Emailbaou.2411@baou.edu.in
101	બી.એ (ગુજરાતી)	2412	Government Arts and Commerce College, At.Po. Sami, Patan	- Emailbaou.2412@baou.edu.in

10	બી.એ (ગુજરાતી)	2413	Shri Akhil Anjana Kelvani Mandal (Shri Adarsh Science College), Patan	- Emailbaou.2413@baou.edu.in
10	બી.એ (ગુજરાતી)	2414	Mahrshidayanad Arts and Commerce College, Baspa, Ta-Sami, Dist-Patan 384245	- Emailbaou.2414@baou.edu.in
10	બી.એ (ગુજરાતી)	2415	Jethiba K. Patel Arts College & B. A. Patel & D. B. Vyas Commerce College, Ruppur-Chansasma, Di. Patan-384220	- Emailbaou.2415@baou.edu.in
10	બી.એ (ગુજરાતી)	2416	Patan Sub Jail, Patan-384265	- Emailbaou.2416@baou.edu.in
10	બી.એ (ગુજરાતી)	1901	Shri S. M. J. Arts & Commerce College, At. Ta. Kutiyana, Dist. Porbandar-362650.	Pro. Incharge Shri A.I. Dhadhaliya Mobile9978408547, 9427264831, 9427278598 Emailbaou.1901@baou.edu.in
10	બી.એ (ગુજરાતી)	1904	Porbandar District Jail, Porbandar.	Pro. Incharge Shri H.B. Rajrav Emailbaou.1904@baou.edu.in
10	બી.એ (ગુજરાતી)	1401	Regional Centre Rajkot Besides Department of History, Saurashtra University, Rajkot	Co-Ordinator Shachi Bhatt Mobile+91 99784 08904, +91 94082 74320 Emailbaou.1401@baou.edu.in
10	બી.એ (ગુજરાતી)	1408	Sarvjanik Mahila Arts & Commerce College, Kailashnagar, Bhavnagar Road, At. & Po. Aatkot, Ta. Jasdan, Dist. Rajkot-360040.	Pro. Incharge Shri D.K. Saiyad Mobile9978408520, 9824821714, 9374834029 Emailbaou.1408@baou.edu.in
11	બી.એ	1413	Shri Haribapa Che. Trust Sanchalit Arts Commerce College, Maninagar, Lati Plot, At. & Po. Jasdan, Dist. Rajkot-360050.	Pro. Incharge Shri S.R. Bhatt Mobile9978408522,

	(ગુજરાતી)			9479180164, 9426165327 Emailbaou.1413@baou.edu.in
11	બી.એ (ગુજરાતી)	1439	Rajkot District Jail, Rajkot-360001.	Pro. Incharge Shri S.I. Vora Emailbaou.1439@baou.edu.in
11	બી.એ (ગુજરાતી)	1440	Morbi Sub Jail, At. & Po. Morbi, Dist.Rajkot.	Pro. Incharge Shri V.B. Chuhan Emailbaou.1440@baou.edu.in
11	બી.એ (ગુજરાતી)	1441	Gondal Sub Jail, At. & Po. Gondal, Dist. Rajkot.	Pro. Incharge Shri R.K. Thakor Emailbaou.1441@baou.edu.in
11	બી.એ (ગુજરાતી)	1443	Shri Arjunlal Hirani College of Journalism & Performing Arts, At.Po. Rajkot, Ta.Dist. Rajkot	-
11	બી.એ (ગુજરાતી)	1445	Shri G.K. & C.K. Bosmiya Arts & Commerce College, Jetpur, Rajkot	- Emailbaou.1445@baou.edu.in
11	બી.એ (ગુજરાતી)	1448	1448-Geetanjali Institute Of Education, At Geetanjali Bhavan, Ajanta Park,Sadhu Vasvani Road, Rajkot-360002	- Emailbaou.1448@baou.edu.in
11	બી.એ (ગુજરાતી)	1450	1450-Smt.R. P. Bhalodia Mahila Arts, Commerce & Shree N. P. Bhalodia Science College,Kolki Road, Ta-Upleta,Dist- Rajkot-360490	- Emailbaou.1450@baou.edu.in
11	બી.એ (ગુજરાતી)	1702	Idar Anjna Patidar H. K. M. Arts & P. N. Patel Commerce College, At. & Po. Idar, Dist. Sabarkantha-383430.	Co-Ordinator Shri H.B. Pandya Mobile9104143072 Emailbaou.1702@baou.edu.in
11	બી.એ	1703	Sheth H. P. Arts & Talod S. M. Commerce College, At. Ta. Talod, Dist. Sabarkantha-383215.	Co-Ordinator Shri K.J. Desai Mobile9426354151

	(ગુજરાતી)			Emailbaou.1703@baou.edu.in
12	બી.એ (ગુજરાતી)	1704	D. D. Thakar Arts & K. J. Patel Commerce College, At. Ta. Khedbrahma, Dist. Sabarkantha-383255.	Pro. Incharge Shri Rohit Desai Mobile9427364153 Emailbaou.1704@baou.edu.in
12	બી.એ (ગુજરાતી)	1709	Co-ordinator,S.S Mehta arts & M.M.Patel Commerce College, Himmatnagar	Dr. Arvind K. Patel Mobile9428642049 Emailbaou.1709@baou.edu.in
12	બી.એ (ગુજરાતી)	1720	Smt. M. C. Desai Arts & Commerce College, National Highway No. 8, Kamalpur, At. Po. Ta. Pratij, Dist. Sabarkantha-383205.	Pro. Incharge Dr. Kameshvar Ramprasad Mobile9825377415, 9879493646 Emailbaou.1720@baou.edu.in
12	બી.એ (ગુજરાતી)	1731	Himatnagar Sub Jail, At. & Po. Himatnagar, Dist. Sabarkantha.	Pro. Incharge Shri R.S. Bhuriya
12	બી.એ (ગુજરાતી)	1733	M.M. Chaudhari Arts College, Rajendranagar, Sabarkantha	- Emailbaou.1733
12	બી.એ (ગુજરાતી)	1736	Government Arts & Commerce College, Jadar, Ta. Idar, Dist. Sabarkantha	-
12	બી.એ (ગુજરાતી)	1737	Arts College Androkha, At.Po. Androkha, Ta. Vijaynagar, Dist. Sabarkantha	-
12	બી.એ (ગુજરાતી)	1738	Asian Institute of Technology, At.Po.Ta. Vadali, Sabarkantha	- Emailbaou.1738@baou.edu.in
12	બી.એ	1740	Experimental College of Education, Railway, Station Rd, Prantij, Dist-Sabarkatha-383205	- Emailbaou.1740@baou.edu.in

	(ગુજરાતી)			
12	બી.એ (ગુજરાતી)	1801	Sir K. P. College of Commerce, Athva Lines, Surat-395001.	Co-Ordinator Shri S.R. Vasave Mobile9429015187 Emailbaou.1801@baou.edu.in
13	બી.એ (ગુજરાતી)	1818	Surat District Jail, Surat.	Pro. Incharge Shri M.D. Doshi Mobile9825220313 Emailbaou.1818@baou.edu.in
13	બી.એ (ગુજરાતી)	1828	J.Z. Shah Arts & H.P. Commerce College, Amroli, Surat	- Emailbaou.1828@baou.edu.in
13	બી.એ (ગુજરાતી)	1829	Government Science College, Vankal, Surat	- Emailbaou.1829@baou.edu.in
13	બી.એ (ગુજરાતી)	1820	Veer Narmad South Gujarat University, Surat.	- Email : baou.1820@baou.edu.in
13	બી.એ (ગુજરાતી)	1831	1831-Agarwal Vidya Vihar English Medium College, Vesu-Abhwa Road, Surat-395007	- Emailbaou.1831@baou.edu.in
13	બી.એ (ગુજરાતી)	2001	Shri M. P. Shah Commerce College, Surendranagar-360578.	Co-Ordinator Manishbhai H. Shah Emailbaou.2001@baou.edu.in
13	બી.એ (ગુજરાતી)	2014	Shri A. R. S. Sakhida Arts, Shri C. C. Gedivala Commerce & Shri C. C. Home Science College, Mill Raod, At. Ta. Limdi, Dist. Surendranagar-363421.	Pro. Incharge Dr. S.G. Purohit Mobile9427045605, 9924058839 Emailbaou.2014@baou.edu.in
13	બી.એ	2017	Surendranagar Sub Jail, Surendranagar.	Pro. Incharge Shri N.U. Baraiya Emailbaou.2017@baou.edu

	(ગુજરાતી)			u.in
13	બી.એ (ગુજરાતી)	2018	Government Arts College, Ta. Chotila, Surendranagar	- Emailbaou.2018@baou.edu.in
13	બી.એ (ગુજરાતી)	2019	Pujy L.M. Vora College of Arts and Commerce College, Sayla, Surendranagar	- Emailbaou.2019@baou.edu.in
14	બી.એ (ગુજરાતી)	2020	Shri Swami Vivekanand College, Opp. I.T.I., Nr. Bus Stand, Surendranagar-363001	-
14	બી.એ (ગુજરાતી)	2021	Sanskriti College of Management, Surendranagar-363002	- Emailbaou.1021@baou.edu.in
14	બી.એ (ગુજરાતી)	1802	Smt. R. P. Chauhan Arts & Smt. J. K. Shah & Shri K. D. Shah Commerce College, At. & Po. Vyara, Dist. Tapi-394650.	Co-Ordinator Shri B.N. Patel Mobile9879083635 Emailboau.1802@baou.edu.in
14	બી.એ (ગુજરાતી)	1503	Madhyasth Jail, Vadodra-390001.	Person Emailbaou.1503@baou.edu.in
14	બી.એ (ગુજરાતી)	1505	Shri M. T. Rathva Arts College & Commerce College, At. & Po. PaviJetpur, Dist. Vadodara-391160.	Pro. Incharge Shri Y.K. Pathan Mobile9879471231 Emailbaou.1505@baou.edu.in
14	બી.એ (ગુજરાતી)	1506	Shri Natvarsinhji Arts & Science & Commerce College, At.Po.Ta. Chhota Udepur, Dist. Vadodara-391165.	Co-Ordinator Shri V.M. Patel Mobile9426761789, 9426399980 Emailbaou.1506@baou.edu.in
14	બી.એ	1517	Sheth T. C. Kapadia Arts & Commerce College, At. Ta. Bodeli, Dist.Vadodra-391135.	Pro. Incharge Shri B.M. Solanki Mobile9979249818

	(ગુજરાતી)			Emailbaou.1517@baou.edu.in
14	બી.એ (ગુજરાતી)	1524	Chhota Udepur Sub Jail, At. & Po. Chhotaudepur, Dist. Vadodara.	Pro. Incharge Shri P.B. Vasava Emailbaou.1524@baou.edu.in
14	બી.એ (ગુજરાતી)	1525	Shri Hansa Mehta Library, M.S. University, Vadodara-390002	- Emailbaou.1525@baou.edu.in
14	બી.એ (ગુજરાતી)	1526	Savali Taluka Kelvani Mandal, Savali, Vadodara	- Emailbaou.1526@baou.edu.in
15	બી.એ (ગુજરાતી)	1527	Late M.C. Parmar B.Ed. College, At.Po. Ankhol, Khtamba, Ta.Dist. Vadodara	-
15	બી.એ (ગુજરાતી)	1528	Parul Institute of Engineering & Technology (Diploma Studies), At.Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodar-391760	- Mobile9328920061 Emailbaou.1528@baou.edu.in
15	બી.એ (ગુજરાતી)	2501	Shri Vanraj Arts & Commerce College, At & Po. Dharpur, Dist. Valsad-396050.	Co-Ordinator Shri V.D. Patel Mobile9978408333, 9898617751, 9998259423 Emailbaou.2501@baou.edu.in
15	બી.એ (ગુજરાતી)	2507	Smt. C.D. Jobaliya Rofel Arts & Smt. I.S.R. Achhariwala Rofel Commerece College, Rofel Campus Vapi-Namdha Road, Po.Box.No.67, Vapi, Valsad-396191	- Emailbaou.2507@baou.edu.in

આભાર

स्नातक અભ્યાસક્રમ- ગુજરાતી

માર્ગદર્શિકા

(પ્રોગ્રામ ગાઈડ)

Bachelor of Arts (Gujarati)

February - 2017 to 2019

DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY

(Established by Government of Gujarat)

'Jyotirmay' Parisar,

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,

Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481

CONTENT

No.	Subject	Page No.
1.	અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક	03
2.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો	03
3.	પ્રવેશપાત્રતા	04
4.	અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા	04
5.	અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો	05
6.	અભ્યાસકેન્દ્ર ફેરબદલી	05
7.	અભ્યાસક્રમ ફેરબદલી	06
8.	અભ્યાસક્રમની ફી	06
9.	શિક્ષણનું માધ્યમ	06
10.	SC/ST Cell	07
11.	B.A. અભ્યાસક્રમની ત્રિ-વર્ષીય રૂપરેખા	09
12.	B.A. અભ્યાસક્રમમાં લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા	13
13.	વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ	13
14.	અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન	13
15.	અભ્યાસકેન્દ્રની યાદી (Centre List)	16

1. અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક

ગુજરાત રાજ્યના સમગ્ર ભૌગોલિક વિસ્તારને આવરી લેતી રાજ્યની એકમાત્ર ઓપન યુનિવર્સિટી બેચલર ઓફ આર્ટસના અભ્યાસક્રમ દ્વારા વિનયન વિદ્યાશાખામાં અંગ્રેજી, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, સમાજશાસ્ત્ર, ઇતિહાસ તથા રાજ્યશાસ્ત્ર, જાહેર વહીવટ, બેચલર ઓફ લાયબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન સાયન્સ જેવા વિષયોમાં સ્નાતક પદવીનો અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે.

યુ.જી.સી અધિનિયમ -2017 અન્વયે વખતોવખત મળેલ માર્ગદર્શિકા તથા યુનિવર્સિટીના સર્વોચ્ચ સત્તામંડળની મંજૂરી અન્વયે રચાયેલી વિવિધ વિષય સમિતિઓ દ્વારા અભ્યાસક્રમનું ઘડતર થાય છે.

ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવા ઈચ્છુક, પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર કોઇપણ જિજ્ઞાસુ દૂરવર્તી શિક્ષણ પધ્ધતિથી, સ્થળ - સમયના બંધનોથી મુક્ત રહીને સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થી યુ.જી.સી. માન્યતા પ્રાપ્ત કોઇપણ યુનિવર્સિટીમાં અનુસ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ કરીને સંબંધિત વિષયમાં શૈક્ષણિક કારકિર્દી આગળ વધારી શકે છે. સ્નાતક પદવી આધારિત કારકિર્દી નિર્માણ કે રોજગારીની તકો માટે તે યુ.જી.સી માન્ય દરેક યુનિવર્સિટીના સ્નાતક પદવી મેળવનારની સમકક્ષ સમાન તક ધરાવે છે.

2. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો

- અત્યાધુનિક સંચાર માધ્યમો, માહિતી પ્રસારણ તથા જ્ઞાન સંપાદનની અનેકવિધ શક્યતાઓને ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે લાગુ કરી વ્યાપક જનસમાજના બૌદ્ધિક, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે સક્રિયતાપૂર્વક પ્રયાસ કરવો.
- રાજ્યની વસ્તીના દરેક વર્ગને ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની સમાન તકો પૂરી પાડવી.
- સમાજના શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષને પ્રાથમિકતા આપવી.
- રાજ્યના શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને પ્રોત્સાહિત કરવી.
- પરંપરાગત યુનિવર્સિટી શિક્ષણથી વંચિત વિદ્યાર્થી સમુદાય તથા તકના અભાવે કે આર્થિક, સામાજિક સંગોજોના કારણે જેમનો અભ્યાસ અધૂરો રહી ગયો હોય તેમને ધરબેઠાં અભ્યાસ કરવાની અનુકૂળતા ઉપલબ્ધ કરાવવી.

- શ્રમજીવીઓ અને ગૃહિણીઓનો એક વર્ગ પોતાની શૈક્ષણિક લાયકાતમાં અભિવૃદ્ધિ કરવા ઇચ્છે છે તેમને ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવવા પ્રોત્સાહિત કરવા.
- નોકરી - વ્યવસાયમાં પ્રવૃત્ત કે જેલમાં સજા ભોગવતા કેદીઓ, અંતરિયાળ ગ્રામ વિસ્તારના ઉચ્ચ શિક્ષણથી વંચિત જનસમુદાય માટે અભ્યાસની તક પૂરી પાડવી .

3. પ્રવેશપાત્રતા

. . ગુજરાતી :

ઘોરણ - 12 અથવા સમકક્ષ અથવા ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અને ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી બી.પી.પી. અથવા ઘોરણ - 10 પછી માન્ય સંસ્થામાં ત્રણ વર્ષનો ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ અથવા માન્ય સંસ્થામાંથી PTC પાસ અથવા ઘોરણ - 10 પછી ITA ના બે કે તેથી વધુ વર્ષના માન્યતા પ્રાપ્ત અભ્યાસક્રમમાં ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થી બી.એ. ગુજરાતી સ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ માટે પ્રવેશ પાત્રતા ધરાવે છે.

4. અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા

વિદ્યાર્થીઓ બી.એ. અભ્યાસક્રમમાં ગુજરાતી વિષય સાથે પ્રવેશ મેળવે છે ત્યારે પ્રથમ વર્ષે ફરજિયાત એક પેપર, મુખ્ય બે પેપર અને પસંદગી મુજબ બે વૈકલ્પિક પેપર આમ કુલ પાંચ પેપરોનો અભ્યાસ કરશે. બીજા વર્ષે ફરજિયાત એક પેપર, મુખ્ય વિષયના બે પેપર તથા પસંદગી મુજબ એક વૈકલ્પિક પેપર આમ કુલ ચાર પેપરોનો અભ્યાસ કરશે તો ત્રીજા વર્ષે ફરજિયાત એક પેપર, મુખ્ય વિષયના બે પેપર અને પસંદગી મુજબ એક વૈકલ્પિક પેપર આમ કુલ ચાર પેપરોનો અભ્યાસ કરશે. તો વિદ્યાર્થીઓને ત્રણ વર્ષ દરમિયાન ગુજરાતી મુખ્ય વિષયના કુલ તેર પેપરોનો અભ્યાસ કરવાનો થશે.

નોંધ : બી.એ. ગુજરાતીના ત્રણ વર્ષ દરમિયાન પસંદ કરવાના થતાં વિષયોની દરેક વર્ષ મુજબની સૂચિ બી.એ. અભ્યાસક્રમની ત્રિ - વર્ષીય રૂપરેખામાં વિષય - પેપર શીર્ષક સાથે દર્શાવેલ છે.

5. અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો

B.A. ગુજરાતી:

લઘુત્તમ સમયમર્યાદા ત્રણ વર્ષ અને મહત્તમ સમયમર્યાદા આઠ વર્ષની રહેશે. સમયમર્યાદા દરમિયાન સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ નહીં કરી શકે તો અભ્યાસક્રમ પૂરો કરવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીએ રી-એડમીશન લેવાનું રહેશે. જે માટે એડમીશન લીધાથી મહત્તમ સમયમર્યાદા પૂર્ણ થયા બાદના બે વર્ષ સુધીમાં અભ્યાસક્રમ ઉત્તીર્ણ કરવાનો રહેશે.

6. અભ્યાસકેન્દ્રની ફેરબદલી

કૌટુંબિક, વ્યવસાયિક કે અન્ય કોઈપણ કારણસર સ્થળાંતર થતાં વિદ્યાર્થી પોતાનું અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકશે. જે માટે તેણે નિયતપત્રકમાં નિયત ફી રૂ. 100/- ભરવાની રહેશે અને નિયામક (વિદ્યાર્થી સેવાઓ)ને અરજી કરવાની રહેશે. સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીની ઈચ્છાનુસાર ફેરબદલી કરી આપવામાં આવે છે, પરંતુ અભ્યાસકેન્દ્ર પર ફાળવેલ સંખ્યા અંગે કોઈ મર્યાદા હોય તો તેવા અભ્યાસક્રમોના કિસ્સામાં તેમજ જો આવા અભ્યાસકેન્દ્ર ઉપર આ અભ્યાસક્રમ કે પાઠ્યક્રમ ચાલતો ન હોય તો અભ્યાસકેન્દ્રની ફેરબદલી થઈ શકશે નહીં. આ બાબતે વિદ્યાર્થીની અરજીના આધારે યુનિવર્સિટી દ્વારા જે નિર્ણય લેવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને માન્ય રહેશે. પરીક્ષા ટર્મ પૂર્ણ થયા બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં. વેબસાઈટ પર પ્રવેશ યાદી જાહેર થયાના 60 દિવસ બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં.

7. અભ્યાસક્રમની ફેરબદલી

- બી. એ.ના અભ્યાસક્રમની અરસપરસ ફેરબદલી પ્રથમ વર્ષ દરમિયાન જ થઈ શકશે. જે માટે પ્રવેશાર્થીએ પ્રવેશફોર્મ ભરવાની અંતિમ તારીખથી ૯૦ દિવસમાં અથવા પ્રવેશ યાદી જાહેર થયાના ૩૦ દિવસ સુધીમાં રૂ. ૩૦૦/-ના ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ સાથે અથવા યુનિવર્સિટી કાઉન્ટર પર રૂ. ૩૦૦/- રોકડા જમા કરવી સંબંધિત પાઠ્યક્રમની આ અભ્યાસ સામગ્રી સાથે નિયામક (વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ)ને અરજી કરવાની રહેશે.
- પ્રવેશાર્થીએ પસંદ કરેલા પાઠ્યક્રમ (વિષય)ની ફેરબદલી ઉપરોક્ત સમયમર્યાદામાં જ થઈ શકશે, આ માટે ૪ ક્રેડિટના પાઠ્યક્રમ (વિષય)ની ફેરબદલી માટે રૂ. ૧૦૦/- તથા ૮ ક્રેડિટના પાઠ્યક્રમ (વિષય)ની ફેરબદલી માટે રૂ. ૨૦૦/-ના ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ સાથે અથવા યુનિવર્સિટી કાઉન્ટર પર રોકડા જમા કરાવી સંબંધિત પાઠ્યક્રમની અભ્યાસ સામગ્રી સાથે નિયામક (વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ)ને અરજી કરવાની રહેશે.

8. અભ્યાસક્રમની ફી

B.A. ગુજરાતી :

ભાઈઓ માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1800/-, દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1800/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1800/-

બહેનો માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1200/- , દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1200/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1200/-

9. શિક્ષણનું માધ્યમ

ગુજરાતી માધ્યમ

10. SC / ST

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર મુક્ત યુનિવર્સિટીમાં એસ.સી./એસ.ટી. વિભાગ 2002થી કાર્યરત છે. આ યોજનાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને સરકાર દ્વારા આપવામાં આવતી મેટ્રિક પછીની શિષ્યવૃત્તિનો લાભ પહોંચાડવાનો છે. વર્ષ દરમિયાન, એસ.સી./એસ.ટી. વિભાગ દ્વારા માંગવામાં આવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત માહિતી અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ કચેરી - ગાંધીનગર અને આદિજાતિ વિકાસ કમિશનર, ગુજરાત રાજ્ય ગાંધીનગરને તેમજ SEBC કચેરી, અમદાવાદ ખાતે મોકલવામાં આવી છે. વર્ષ દરમિયાન મહેસાણા, બનાસકાંઠા, અમદાવાદ, સાબરકાંઠા, ગાંધીનગર, જૂનાગઢ, વડોદરા, પાટણ, અમરેલી, આણંદ, ભરૂચ, નર્મદા, રાજકોટ, ભાવનગર, પંચમહાલ, સુરત, જામનગર, અને પોરબંદરમાંથી શિષ્યવૃત્તિની રકમ DBTS તેમજ ચેક દ્વારા જમા કરવામાં આવે છે. ગુજરાતના વિવિધ જિલ્લાઓ. માહિતી અધિકાર અધિનિયમ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી વિદ્યાર્થીઓની શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત એપ્લિકેશનો અને અરજીઓ સંબંધિત માહિતી આપવામાં આવે છે.

શૈક્ષણિક વર્ષ August, 2017થી પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ ફોર્મ ડિજિટલ ગુજરાત પોર્ટલ (www.digitalgujarat.gov.in)માં તમામ કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ માટે ભરવામાં આવે છે, જેઓ ગુજરાત સરકારના ધારાધોરણ મુજબ પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે. તદ્ઉપરાંત નેશનલ સ્કોલરશીપ પોર્ટલ (www.scholarships.gov.in) પર ધાર્મિક લઘુમતીના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ SC, ST, અને કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ પણ શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે.

Sr. No.	Digital Gujarat Portal : All Schemes For Dr. Babasaheb Ambedkar Open University	
Scheduled Caste (SC)		
1	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme)	Fee-filled students
2	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme) (Freeship Card Student Only)	Students with Freeship Card
3	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income between 2.50 Lac to 6 Lac) (State Government Scheme)	Higher Income
	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income more than 6 Lac) (State Government Scheme)	
Scheduled Tribe (ST)		
1	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship	Fee-filled students
2	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship (Freeship Card/Medical Loan Student Only)	Students with Freeship Card
3	Post-Matric Scholarship for girls (Having annual family income more than 2.50 Lac) (Freeship Card / Medical Loan Student Only)	Higher Income
	VKY – 156 Post Matric Scholarship for ST Girls Students Having Annual Family Income more than 2.50 Lakh	
Socially & Educationally Backward Class (SEBC)		
1	BCK – 81C Scholarship for students studying Dr. Ambedkar and Indira Gandhi Open University (SEBC)	
2	BCK – 81A Post Matric Scholarship of Government of India for the OBC Students	
3	Dr. Ambedkar Post Matric Scholarship of Government of India for Economic backward class Students	
Direct Social Defence		
1	Post Matric Scholarship for Disable Students (College/Institute)	

11. B. A. અભ્યાસક્રમની ત્રિ - વર્ષીય રૂપરેખા

**પ્રથમ વર્ષ B.A.
(F.Y.B.A.)**

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય		ક્રેડિટ
1	ફરજિયાત વિષય પેપર - 1	સંસ્કૃત	SKTCOM-01 (Compulsory Subject-01)	4
2	ફરજિયાત વિષય પેપર - 2	હિન્દી	HND-COM-01 (Compulsory Subject-01)	
		ગુજરાતી	GUJ- COM-01 (Compulsory Subject-01)	4
		English	ENG- COM-01 (Compulsory Subject-01)	
3	મુખ્ય વિષય પેપર -1	નીચેના પૈકી કોઈ એક વિષય મુખ્ય તરીકે પસંદ કરવો. જેના બે પેપર રહેશે.		5
4	મુખ્ય વિષય પેપર -2			
		સંસ્કૃત	SKTM -1 (સંસ્કૃત ગદ્ય અને પદ્ય સાહિત્ય)	5
			SKTM -2 (સંસ્કૃત નાટ્યસ્રોત અને મુક્ત કાવ્ય)	
		હિન્દી	HNDM-1 (હિન્દી કહાની ઓર ઉપન્યાસ)	
			HNDM -2 (નાટક ઓર નિબંધ)	
		ગુજરાતી	GUJM-1 (ગુજરાતી ગદ્ય)	
			GUJM-2 (ગુજરાતી પદ્ય)	
		અંગ્રેજી	ENGM-1 (English-Language through Literature)	
			ENGM-2 (English- The Structure of Modern English)	
		સમાજશાસ્ત્ર	SOCM-1 (સમાજનો અભ્યાસ -0૧)	
			SOCM-2 (ભારતમાં સમાજ ભાગ-1)	
		ઈતિહાસ	HASM-1 (પ્રાચીન ભારતનો ઈતિહાસ - પ્રાગ ઐતિહાસિક કાળથી ઈ.સ. પૂર્વેની ચોથી સદી સુધી)	
			HASM-2 (પ્રાચીન ભારતનો ઈતિહાસ	

			-ઈ.સ. પૂર્વેની 320 થી ઈ.સ. 8 મી સદી સુધી)	
		રાજયશાસ્ત્ર	PSCM-1 (રાજયશાસ્ત્રનો પરિચય)	
			PSCM -2 (સરકારી તંત્રવ્યવસ્થા)	
		જાહેર વહીવટ	PADM-1 (જાહેર વહીવટના સિદ્ધાંતો)	
			PADM-2 (સંચાલનના સિદ્ધાંતો)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOM-101/ECOS-101 (Basics of Economic)	
			ECOM-102/ECOS-102 (Introduction to the Indian Economic)	
5	ગૌણ વિષય : પેપર -1		નીચેના પૈકી કોઈ એક વિષય મુખ્ય	5
6	ગૌણ વિષય : પેપર -2		તરીકે પસંદ કરવો. જેના બે પેપર રહેશે.	5
		સંસ્કૃત	SKTS -1 (સંસ્કૃત ગદ્ય અને પદ્ય સાહિત્ય)	
			SKTS -2 (સંસ્કૃત નાટ્યસ્રોત અને મુક્ત કાવ્ય)	
		હિન્દી	HNDS-1 (હિન્દી કહાની ઓર ડપન્યાસ)	
			HNDS -2 (નાટક ઓર નિબંધ)	
		ગુજરાતી	GUJS-1 (ગુજરાતી ગદ્ય)	
			GUJS-2 (ગુજરાતી પદ્ય)	
		અંગ્રેજી	ENGS-1 (English-Language through Literature)	
			ENGS-2 (English- The Structure of Modern English)	
		સમાજશાસ્ત્ર	SOCS-1 (સમાજનો અભ્યાસ -0૧)	
			SOCS-2 (ભારતમાં સમાજ ભાગ-1)	
		ઈતિહાસ	HAIS-1 (પ્રાચીન ભારતનો ઈતિહાસ – પ્રાગ ઐતિહાસિક કાળથી ઈ.સ. પૂર્વેની ચોથી સદી સુધી)	
			HAIS-2 (પ્રાચીન ભારતનો ઈતિહાસ – ઈ.સ. પૂર્વેની 320 થી ઈ.સ. 8 મી સદી સુધી)	
		રાજયશાસ્ત્ર	PSCS-1 (રાજયશાસ્ત્રનો પરિચય)	
			PSCS -2 (સરકારી તંત્રવ્યવસ્થા)	
		જાહેર વહીવટ	PADS-1 (જાહેર વહીવટના સિદ્ધાંતો)	

			PADS-2 (संचालनना सिद्धांतो)	
		अर्थशास्त्र	ECOS-1 (अर्थशास्त्रना मूलभूत भ्यालो भाग-1)	
			ECOMS-2 (स्वातंत्र्य प्राप्ति पछीनो भारतनो आर्थिक विकास : भाग -1)	
	इरजियात विषय : पेपर -3		मानव पर्यावरण	4
				32

**द्वितीय वर्ष B.A.
(S.Y.B.A.)**

पेपर क्रम	पाठ्यक्रम प्रकार	विषय	क्रेडिट
1	इरजियात विषय : पेपर -1	नीयेना पैकी प्रथम वर्षमां इरजियात तरीके पसंद करेल विषयमांथी कोठं अेक विषय पसंद करवो.	4
		संस्कृत	SKTCOM-02 (Compulsory Subject-02)
		हिन्दी	HND-COM-02 (Compulsory Subject-02)
		गुजराती	GUJ- COM-02(Compulsory Subject-02)
		English	ENG- COM-02 (Compulsory Subject-02)
2	मुभ्य विषय : पेपर – 3	नीयेना पैकी प्रथम वर्षमां मुभ्य विषय तरीके पसंद करेल विषयमांथी कोठं अेक विषय पसंद करवो. जेना त्रण पेपर रदेशे.	5
3	मुभ्य विषय : पेपर – 4		5
4	मुभ्य विषय : पेपर – 5		5
		संस्कृत	SKTM -3 (वैदिक साहित्य अने उपनिषद साहित्य)
			SKTM -4 (आर्ष महाकाव्यो)
			SKTM -5 (स्वप्नवासवदत्तम अने विक्रमोर्वशीयम)
		हिन्दी	HNDM-3 (हिंदी काव्य -१)
			HNDM -4 (हिंदी काव्य -२)
			HNDM -5 (हिंदी साहित्य का

			इतिहास एवं साहित्य परिचय - १)	
		गुजराती	GUJM-3 (मध्यकालीन गुजराती साहित्यनो इतिहास)	
			GUJM-4 (मध्यकालीन गुजराती साहित्यनु स्वरूप - आभ्यान)	
			GUJM-5 (अर्वाचीन गुजराती साहित्यनु स्वरूप - टूंडी वार्ता)	
		अंग्रेज	ENGM-3 (English-Language through Literature)	
			ENGM-4 (English- The Structure of Modern English)	
			ENGM-5 (English- Communication Skills in English-01)	
		समाजशास्त्र	SOCM-3 (समाजनो अभ्यास - 02)	
			SOCM-4 (भारतमां समाज भाग-2)	
			SOCM-5 (समाजशास्त्रीय विचारको भाग-1)	
		इतिहास	HISM-3 (भारतनो इतिहास - ई.स. 8 मी सदीथी ई.स.13 मी सदी)	
			HISM-4 (भारतनो इतिहास - सल्तनत युग - ई.स.13 मी सदीथी ई.स. 15 मी सदी)	
			HISM-5 (मुघलकालीन भारतनो राजकीय अने आर्थिक इतिहास - ई.स. 16 मी सदीथी ई.स. 18 मी सदीना मध्य सुधी)	
		राज्यशास्त्र	PSCM-3 (भारतीय सरकार अने राजकारण)	
			PSCM -4 (आधुनिक बंधारणो)	
			PSCM -5 (भारतीय लोकशाही सिद्धांत अने व्यवहार)	

		જાહેર વહીવટ	PADM-3 (ભારતીય વહીવટ)	
			PADM-4 (નાગરિક વહીવટ)	
			PADM-5 (વિકાસ વહીવટ)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOM-3 (અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો ભાગ-2)	
			ECOM-4 (સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ : ભાગ -2)	
			ECOM-5 (પ્રાથમિક આંકડાશાસ્ત્રીય રીતો અને મોજણી પદ્ધતિઓ)	
5	ગૌણ વિષય : પેપર -3	ગૌણ વિષય તરીકે એક વિષયની પસંદગી કરવાની રહેશે. જેના બે પેપર રહેશે.		5
6	ગૌણ વિષય : પેપર -4			5
		સંસ્કૃત	SKTS -3 (વૈદિક સાહિત્ય અને ઉપનિષદ સાહિત્ય)	
			SKTS -4 (આર્ષ મહાકાવ્યો)	
		હિન્દી	HNDS-3 (હિન્દી કાવ્ય -૧)	
			HNDS -4 (હિન્દી કાવ્ય -૨)	
		ગુજરાતી	GUJS-3 (મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ)	
			GUJS-4 (મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ - આખ્યાન)	
		અંગ્રેજી	ENGS-3 (English-Language through Literature)	
			ENGS-4 (English- The Structure of Modern English)	
		સમાજશાસ્ત્ર	SOCS-3 (સમાજનો અભ્યાસ - 02)	
			SOCS-4 (ભારતમાં સમાજ ભાગ-2)	
		ઇતિહાસ	HISS-3 (ભારતનો ઇતિહાસ - ઈ.સ. 8 મી સદીથી ઈ.સ.13 મી સદી)	
			HISS-4 (ભારતનો ઇતિહાસ - સલ્તનત યુગ - ઈ.સ.13 મી સદીથી ઈ.સ. 15 મી સદી)	

		રાજ્યશાસ્ત્ર	PSCS-3 (ભારતીય સરકાર અને રાજકારણ)	
			PSCS-4 (આધુનિક બંધારણો)	
		જાહેર વહીવટ	PADS-3 (ભારતીય વહીવટ)	
			PADS-4 (નાગરિક વહીવટ)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOS-3 (અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો ભાગ-2)	
			ECOS-4 (સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ : ભાગ -2)	
	ફરજિયાત વિષય : પેપર - 2	નીચેના પૈકી એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		1.	પ્રવાસન બુનિયાદી પાઠ્યક્રમ	
		2.	યોગ પરિચય	
		3.	નેચરોપેથી	
		4.	ગ્રામ્ય સ્વાસ્થ્ય : એક પરિચય	
		5.	માનવ અધિકાર : સમાજ અને વિકાસ	
		6.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરનું જીવન ચરિત્ર અને રાષ્ટ્રીય જીવનમાં પ્રદાન	
		7.	NGO સંચાલન	
				33

તૃતીય વર્ષ B.A.

(T.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય	ક્રેડિટ
1	ફરજિયાત વિષય : પેપર -1	નીચેના પૈકી પ્રથમ વર્ષમાં ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરેલ વિષયમાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.	4
		સંસ્કૃત	SKTCOM-03 (Compulsory Subject-03)
		હિન્દી	HND-COM-03 (Compulsory Subject-03)
		ગુજરાતી	GUJ- COM-03(Compulsory Subject-03)
		English	ENG- COM-03 (Compulsory Subject-03)
2	મુખ્ય વિષય : પેપર -6	નીચેના પૈકી પસંદ કરેલ વિષયનો દરેક પેપર ફરજિયાત રહેશે.	5
3	મુખ્ય વિષય : પેપર -7		5
4	મુખ્ય વિષય : પેપર -8		5
5	મુખ્ય વિષય : પેપર -9		5
6	મુખ્ય વિષય : પેપર -10		5
			સંસ્કૃત
			SKTM -7 (અલંકાર સાહિત્ય)
			SKTM -8 (વ્યાવહારિક વ્યાકરણ અને કર્ણભાર)
			SKTM -9 (અપઠિત અનુવાદો, નિબંધો અને ભાષાવિજ્ઞાન)
			SKTM -10 (ભારતીય દર્શનો)
		હિન્દી	HNDM-6 (હિન્દી સાહિત્ય કા ઇતિહાસ ઇવં સાહિત્ય પરિચય -૨)
			HNDM -7 (આધુનિક ભારતીય સાહિત્ય : નવજાગરણ ઓર રાષ્ટ્રીય આંદોલન -૧)
			HNDM -8 (આધુનિક ભારતીય સાહિત્ય : નવજાગરણ ઓર રાષ્ટ્રીય આંદોલન -૨)
			5

			HNDM -9 (हिंदी भाषा : इतिहास और वर्तमान -१)	
			HNDM -10 (हिंदी भाषा : इतिहास और वर्तमान -२)	
		ગુજરાતી	GUJM-6 (અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ)	5
			GUJM-7 (અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ : સોનેટ)	5
			GUJM-8 (ગુજરાતી ભાષાનો સૈદ્ધાંતિક અભ્યાસ)	5
			GUJM-9 (સાહિત્ય સિદ્ધાંત)	
			GUJM-10 (ગુજરાતી પ્રશિષ્ટ કૃતિઓનો અભ્યાસ)	
		અંગ્રેજી	ENGM-6 (Understanding Poetry-1)	
			ENGM-7 (Understanding Poetry-2)	
			ENGM-8 (Understanding Drama-1)	
			ENGM-9 (Understanding Drama-2)	
			ENGM-10 (Reading the Novel)	
		સમાજશાસ્ત્ર	SOCM-6 (સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકો-02)	
			SOCM-7 (સામાજિક સ્તરીકરણ)	
			SOCM-8 (સમાજ અને ધર્મ)	
			SOCM-9 (ભારતમાં સામાજિક સમસ્યાઓ)	
			SOCM-10 (સામાજિક કલ્યાણ અને કાનૂનીકરણ)	
		ઈતિહાસ	HISM-6 (ભારતનો ઇતિહાસ - ઈ.સ. અઢારમી સદીના મધ્ય ભાગથી ઓગણીસમી સદીના મધ્ય ભાગ સુધી)	
			HISM-7 (ભારત : સમાજ, સંસ્કૃતિ તથા પરિવર્તન - 16 મી સદીથી ઓગણીસમી સદીના મધ્ય સુધી)	

			HISM-8 (આધુનિક ભારતનો ઇતિહાસ : ભાગ -1 (1857-1964))	
			HISM-9 (આધુનિક ભારતનો ઇતિહાસ : ભાગ -2 (1857-1964))	
			HISM-10 (ચીન અને જાપાનનો ઇતિહાસ – પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ પહેલાંનો)	
		રાજ્યશાસ્ત્ર	PSCM-6 (આધુનિક ભારતીય રાજનૈતિક વિચારધારાઓ)	
			PSCM -7 (આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો)	
			PSCM -8 (કાર્મિક વહીવટ)	
			PSCM -9 (દક્ષિણ એશિયામાં સરકાર અને રાજનીતિ)	
			PSCM -10 (પૂર્વ અને દક્ષિણ – પૂર્વ એશિયામાં સરકાર અને રાજનીતિ)	
		જાહેર વહીવટ	PADM-6 (કાર્મિક વહીવટ)	
			PADM-7 (નાણાંકીય વહીવટ ભાગ -1)	
			PADM-8 (નાણાંકીય વહીવટ ભાગ -2)	
			PADM-9 (જાહેર નીતિનું ઘડતર)	
			PADM-10 (જાહેર નીતિનું વિશ્લેષણ)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOM-6 (ભારતમાં સંસ્થાનવાદ સમયે કૃષિ)	
			ECOM-7 (ભારતમાં હરિયાણી ક્રાંતિ અને આધુનિક કૃષિ)	
			ECOM-8 (વિશ્વમાં આર્થિક વિકાસના અનુભવો)	
			ECOM-9 (આધુનિક આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસના વર્તમાન પ્રશ્નો)	
			ECOM-10 (આર્થિક વિચારો અને નીતિઓ)	
	ફરજિયાત વિષય : પેપર -2	નીચેનામાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		1.	ફીચર લેખન	

		2.	રેડિયો માટે લેખન	
		3.	બજાર પ્રક્રિયા	
		4.	નિકાસ પ્રક્રિયા અને દસ્તાવેજીકરણ	
		5.	કાર્યાલય વ્યવસ્થાતંત્ર અને સંચાલન	
		6.	સેક્રેટરીયલ પ્રેક્ટીસ	
		7.	મૂલ્ય શિક્ષણ અને આધ્યાત્મિકતા	
				33
			પ્રથમ, દ્વિતીય, તૃતીય વર્ષની કુલ ક્રેડિટ	98

બેચલર ઓફ આર્ટ્સ

ગુજરાતી

F.Y.B.A.

Pepar no.	Course Type	Subject	Subject Code	Credit
1	ફરજિયાત વિષય - 1	નીચે પૈકી કોઈ પણ બે વિષય પસંદ કરવા સંસ્કૃત હિન્દી ગુજરાતી	SKT -COM - 01 HND -COM - 01	4
2	ફરજિયાત વિષય - 2	ગુજરાતી અંગ્રેજી	GUJ- COM - 01 ENG - COM - 01	4
3	મુખ્ય વિષય 01	ગુજરાતી ગદ્ય	GUJM - 01	5
4	મુખ્ય વિષય 02	ગુજરાતી પદ્ય	GUJM - 02	5
5	ગૌણ વિષય 01	મુખ્ય વિષય સિવાયના માનવ વિદ્યાશાખા અને સામાજિક વિદ્યાશાખાના વિષયોમાંથી કોઈપણ એક વિષય પસંદ કરવો	-	5
6	ગૌણ વિષય 02			5

7	ફરજિયાત વિષય - 3	માનવ પર્યાવરણ	ENVCOM - 01	5
		કુલ		32

S.Y.B.A.

Pepar No.	Course Type	Subject	Subject Code	Credit
1	ફરજિયાત વિષય - 1	પ્રથમ વર્ષમાં ફરજિયાત વિષય તરીકે લીધેલ વિષયમાંથી એક વિષય પસંદ કરવો સંસ્કૃત હિન્દી ગુજરાતી અંગ્રેજી	SKT -COM - 01 HND -COM - 01 GUJ- COM - 01 ENG - COM - 01	4
2	મુખ્ય વિષય 03	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ	GUJM - 03	5
3	મુખ્ય વિષય 04	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ - આખ્યાન	GUJM - 04	5
4	મુખ્ય વિષય 05	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ - ટૂંકીવાર્તા	GUJM - 05	5
5	ગૌણ વિષય 03	પ્રથમ વર્ષમાં ગૌણ વિષય તરીકે લીધેલ વિષય જ પસંદ કરવો	-	5
6	ગૌણ વિષય 04		-	5
7	ફરજિયાત વિષય - 2	આપેલ વિકલ્પો પૈકી એક વિષય પસંદ કરવો		4
		કુલ		32

T.Y.B.A.

Pepar No.	Course Type	Subject	Subject Code	Credit
1	ફરજિયાત વિષય - 1	દ્વિતીય વર્ષમાં ફરજિયાત વિષય તરીકે લીધેલ વિષયમાંથી એક વિષય પસંદ કરવો સંસ્કૃત હિન્દી ગુજરાતી અંગ્રેજી	SKT -COM - 01 HND -COM - 01 GUJ- COM - 01 ENG - COM - 01	4
2	મુખ્ય વિષય 06	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ	GUJM - 06	5
3	મુખ્ય વિષય 07	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ - સોનેટ	GUJM - 07	5
4	મુખ્ય વિષય 08	ગુજરાતી ભાષાનો સૈદ્ધાંતિક અભ્યાસ	GUJM - 08	5
5	મુખ્ય વિષય 09	સાહિત્ય સિદ્ધાંત	GUJM - 09	5
6	મુખ્ય વિષય 10	ગુજરાતી પ્રશિષ્ટ કૃતિઓનો અભ્યાસ	GUJM - 10	5
7	ફરજિયાત - 2	આપેલ વિકલ્પો પૈકી એક વિષય પસંદ કરવો.	-	4
કુલ				32

* નોંધ : મુખ્ય વિષય ગુજરાતી પસંદ કર્યા બાદ પ્રથમ ગૌણ, દ્વિતીય ગૌણ તથા ફરજિયાત વિષય પસંદગીના વિકલ્પો માટે ત્રિ - વર્ષીય રૂપરેખા જોવી.

12. . . અભ્યાસક્રમમાં ઉપલબ્ધ લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા

B.A. ગુજરાતી અભ્યાસક્રમ અંતર્ગત લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવા માટે અભિમુખતા શિબિર, વિદ્યાર્થી પ્રવેશ માટે પરિચય બેઠકો, સંયોજક દ્વારા પોતાના વિસ્તારમાં જાહેરાત કરી વિદ્યાર્થી પ્રવેશ વધે તે માટેના પ્રયત્નો તથા યુનિવર્સિટીના પ્રયત્નોને કારણે શૈક્ષણિક દીઠ વિદ્યાર્થીઓની પ્રવેશ સંખ્યામાં વધારો કરી શકાય.

13. વિદ્યાર્થી સહાય સેવા

વિદ્યાર્થી સ્વ-અધ્યયન સામગ્રીનો ઉપયોગ કરી શકે અને પાઠ્યક્રમમાં ઉદભવતી મુશ્કેલીઓનું નિવારણ થઈ શકે તે માટે વિદ્યાર્થીએ પસંદ કરેલ અભ્યાસકેન્દ્ર યુનિવર્સિટી ખાતે અનુભવી પરામર્શકની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે. દરેક વિદ્યાર્થી પોતાને નજીક તથા અનુકૂળ અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરી શકે છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓને વહીવટી બાબતો અંગેની સહાય માટે યુનિવર્સિટીમાં વિદ્યાર્થી સહાયસેવા વિભાગનો પ્રત્યક્ષ કે પત્ર/ઈ-મેઈલથી સંપર્ક કરવાની વ્યવસ્થા છે.

14. અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન

➤ અભ્યાસસામગ્રી

યુનિવર્સિટી દ્વારા દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને અનુરૂપ બી.એ. અભ્યાસસામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવે છે. વિવિધ સંદર્ભગ્રંથોના સહાયથી સરળ પ્રવાહી ભાષામાં તૈયાર થયેલી અભ્યાસસામગ્રી દ્વારા ઘર બેઠાં અભ્યાસ કરી રહેલ વિદ્યાર્થી પોતાના વિષય ક્ષેત્રમાં અન્ય પરંપરાગત યુનિવર્સિટી સમકક્ષ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ મેળવી શકે તે માટે કાળજી રાખવામાં આવે છે.

➤ વિવિધ માધ્યમોનો ઉપયોગ

વર્ગ વ્યાખ્યાનોના વિકલ્પ રૂપે નામાંકિત તજજ્ઞો દ્વારા તૈયાર કરાવેલી સ્વ-અધ્યયન માટે પ્રકાશિત બી.એ. અભ્યાસસામગ્રી દરેક વિદ્યાર્થીને આપવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થી પોતાની અનુકૂળતા મુજબ પોતાની પસંદગીના સમયે અને સ્થળે અભ્યાસ કરી શકે છે. અભ્યાસપૂરક એવી દૃશ્ય-શ્રાવ્ય માધ્યમો તથા રેડિયો ઉપર પણ કાઉન્સિલિંગ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને બી.એ.ની અભ્યાસસામગ્રી ઉપલબ્ધ કરાવવાનો હેતુ છે. આમ, યુનિવર્સિટી બહુ માધ્યમ શિક્ષણપદ્ધતિની સુવિધા પૂરી પાડે છે.

➤ અભ્યાસ- સામગ્રીની ઉપલબ્ધતા

મુદ્રિત સ્વરૂપે ઉપલબ્ધ : દૂરવર્તી શિક્ષણના માર્ગદર્શક સિક્કાંતોને અનુરૂપ તૈયાર થયેલી બ્લોક – યુનિટ વાઈઝ અભ્યાસસામગ્રીને મુદ્રિત સ્વરૂપે, પ્રવેશ મેળવનારે વિદ્યાર્થીને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

ઓડિયો – વિડીયો રેકોર્ડિંગ : અભ્યાસસામગ્રી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના સુસજ્જ ચૈતન્ય સ્ટુડીયોમાં ઓડિયો – વિડીયો રેકોર્ડિંગ દ્વારા વિશાળ વિદ્યાર્થીસમૂહને ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે રીતે યુનિવર્સિટીના વેબ પોર્ટલ તથા અન્ય માધ્યમો જેવાં કે, સ્વાધ્યાય રેડિયો/ સ્વાધ્યાય ટી.વી./ વંદે-ગુજરાત ચેનલ જેવાં માધ્યમોમાં ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

➤ પરામર્શન વર્ગો

અભ્યાસસામગ્રીના અધ્યયનમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓના નિવારણ માટે તથા જરૂરી માર્ગદર્શન પૂરું પાડવા અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર વિષયના તજજ્ઞો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક માટે પરામર્શન બેઠકો નિયત કર્યા અનુસાર યોજવામાં આવે છે. જેમાં બી.એ.ના વિદ્યાર્થી પોતાની જરૂરિયાત મુજબ હાજરી આપી શકે છે.

➤ સ્વાધ્યાયકાર્યો

બી.એ. અભ્યાસક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો પૂર્ણ કરી દરેક વિદ્યાર્થીએ સત્રાંત પરીક્ષા પહેલાં રજૂ કરવાનું આવશ્યક છે. અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર આપેલા બી.એ.ના સ્વાધ્યાયકાર્યોનું મૂલ્યાંકન કરી જરૂરી સૂચનાઓ સાથે વિદ્યાર્થીને આગળ અભ્યાસક્રમમાં ઉપયોગી માર્ગદર્શન મળી રહે તે માટે વિદ્યાર્થીને પરત મળે છે.

➤ અભ્યાસક્રમની મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

વિદ્યાર્થીઓની પ્રગતિના મૂલ્યાંકન માટે દૂરવર્તી શિક્ષણ પધ્ધતિ અનુસાર ત્રિપાંખીયો અભિગમ અપનાવવામાં આવે છે .

○ સ્વમૂલ્યાંકન :

અભ્યાસ સામગ્રીમાં નિયત મુદ્દાઓને અંતે 'તમારી પ્રગતિ ચકાસો' દ્વારા વિદ્યાર્થી પોતાનું સ્વમૂલ્યાંકન કરતા રહી અભ્યાસ આગળ ચાલુ રાખી શકે છે.

○ સતત મૂલ્યાંકન :

પાઠ્યક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો દ્વારા સતત મૂલ્યાંકન થાય છે જેનો ગુણભાર 30% છે.

○ સત્રના અંતે મૂલ્યાંકન :

સત્રને અંતે લેવાતી પરીક્ષા દ્વારા મૂલ્યાંકન થાય છે, જેના 8 ક્રેડિટના 100, 6 ક્રેડિટના 70 ગુણ, તથા 4 ક્રેડિટના 50 ગુણ હોય છે જે અભ્યાસક્રમમાં સ્વાધ્યાયકાર્ય છે ત્યાં 8 ક્રેડિટના 70 ગુણ, 6 ક્રેડિટના 50 ગુણ તથા 4 ક્રેડિટના 35 ગુણ સત્રાંત પરીક્ષામાં હોય છે.

➤ પરીક્ષા :

સત્રાંત પરીક્ષા : સત્રાંત પરીક્ષા વર્ષમાં બે વાર યોજવામાં આવે છે, જેનો પ્રારંભ અનુક્રમે જાન્યુઆરી અને જૂન માસમાં થાય છે. પરીક્ષાના સમયપત્રક અને પરીક્ષાને લગતી અન્ય વિગતો યોગ્ય સમયે યુનિવર્સિટીની વેબસાઇટ પર દર્શાવવામાં આવે છે.

પરીક્ષાકેન્દ્ર : સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીનું અભ્યાસકેન્દ્ર/પ્રોગ્રામકેન્દ્ર અથવા નજીકનું પરીક્ષા કેન્દ્ર વિદ્યાર્થીને ફાળવવામાં આવશે. તેમ છતાં યુનિવર્સિટી દ્વારા જે-તે સમયે પરીક્ષા કેન્દ્રમાં ફેરફાર કરવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને બંધનકર્તા રહેશે.

સત્રાંત પરીક્ષામાં બેસવા માટે :

- નોંધણી પછી અભ્યાસક્રમનો લઘુત્તમગાળો પૂર્ણ થયેલ હોવો જોઈએ.
- નિયત સ્વાધ્યાયકાર્યો નિશ્ચિત થયેલ સમયમર્યાદામાં રજૂ કરેલ હોવાં જોઈએ.
- પરીક્ષા ફોર્મ નિયત સમયમર્યાદામાં ભરેલું હોવું જોઈએ.

-જો આપ પાછલી પરીક્ષામાં બેઠાં હો અને તેનું પરિણામ ન આવ્યું હોય તો પણ આપને સલાહ છે કે, પરિણામની રાહ જોયા સિવાય આપેલ પરીક્ષાના પાઠ્યક્રમ સહિત પરીક્ષા ફોર્મ ભરી સમયસર મોકલવું. જેથી તમારે લેટ ફી ભરવી પડે નહીં. વિદ્યાર્થીઓ માટે પરીક્ષાફોર્મ

વેબસાઈટ પર જે-તે સમયે ઉપલબ્ધ રહેશે. વધુ માહિતી માટે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ :
www.baou.edu.in પર સંપર્ક કરવાનો રહેશે.

➤ ગ્રંથાલય અને તેના રિસોર્સની ઉપયોગિતા

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની વિવેકાનંદ લાયબ્રેરી યુનિવર્સિટીની વર્તમાન અને ભવિષ્યની શૈક્ષણિક તથા સંદર્ભ સામગ્રી માટેની જરૂરયાતોને પહોંચી વળવા સજ્જ છે. યુનિવર્સિટી પરિસરમાં આવેલું આ ગ્રંથાલય કાર્યલય સમય દરમિયાન દરેક વિદ્યાર્થીઓ માટે સહજતાથી ઉપલબ્ધ છે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા દરેક અભ્યાસકેન્દ્રને સંદર્ભ સાહિત્ય પૂરું પાડવામાં આવે છે. અભ્યાસકેન્દ્ર પર વિદ્યાર્થીને પૂરતા પ્રમાણમાં વાચનસામગ્રી મળી રહે તે હેતુથી પર્યાપ્ત માળખાકીય સુવિધા સાથે પુસ્તકો- કબાટ પૂરા પાડવામાં આવે છે. રાજ્યની અન્ય યુનિવર્સિટીના ગ્રંથાલયોનો ઉપયોગ વિદ્યાર્થી કરી શકે તે બાબત સુચારુ વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે.

CENTER LIST (બી.એ ગુજરાતી)

No.	Courses	Center Code	Study Centre	Contact
1.	બી.એ (ગુજરાતી)	0001	Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Jyotirmay Parisar, Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481.	--
2.	બી.એ (ગુજરાતી)	0101	L.D.Arts College, Amrut Modi School of Management Campus, Opp. Andhajan Mandal, Vastrapur, Ahmedabad-380015	- Emailbaou.0101@baou.edu.in
3.	બી.એ (ગુજરાતી)	0102	Smt. A. P. Patel Arts College & Late Shri N. P. Patel Commerce College, Naroda, Ahmedabad-382330.	Pro. Incharge Shri J.B.Patel Mobile9978408702, 9825054490 Emailbaou.0102@baou.edu.in
4.	બી.એ (ગુજરાતી)	0104	Central Jail, Sabarmati, Ahmedabad-27.	Pro. Incharge Shri V.M. Bhatt Mobile9978405625, 9825006886 Emailbaou.0104@baou.edu.in

5.	બી.એ (ગુજરાતી)	0108	Sardar Vallabhbhai Patel, Vanijya Mahavidyalaya, Relief Road, Ahmedabad-380001.	Co-Ordinator Shri B.N. Sitvala Mobile9978408703, 9825559563 Emailbaou.0108@baou.edu.in
6.	બી.એ (ગુજરાતી)	0111	Shri D. C. M. Arts & Commerce College, Viramgam, Dist. Ahmedabad-382150.	Co-Ordinator Shri Vipul Rajpuria Mobile9978408705, 9428043850 Emailbaou.0111@baou.edu.in
7.	બી.એ (ગુજરાતી)	0121	Shri H.K. Arts College, Ashram Road, Ahmedabad-380009.	Co-Ordinator Shri Subhasbhai Brahmhat Mobile9978408708, 9898718969, 9824251430 Emailbaou.0121@baou.edu.in
8.	બી.એ (ગુજરાતી)	0127	Shri Swaminarayan Arts College, Shah-e-alam, Tolnaka, Gita Mandir Road, Ahmedabad-380022.	Co-Ordinator Shri D.D. Vekariya Mobile9426186980 Emailbaou.0127@baou.edu.in
9.	બી.એ (ગુજરાતી)	0128	Umiya Arts College Bhagwat Vidyapith Road, Near Sarkhej - Gandhinagar Highway, Sola, Ahmedabad, Gujarat 380060	Dr. Rameshbahadur Singh S Kshatriya, DR. MANISH CHUDASAMA Mobile9998931902, 8460569771 Emailbaou.0128@baou.edu.in
10.	બી.એ (ગુજરાતી)	0150	Hindi Bhasha Prachar, C/o Sheth C.L. Commerce College, Nr. Church, Opp. Sonaria Block, Rakhial Road, Ahmedabad-380021.	Pro. Incharge Shri H.G. Agraval Mobile9978408715, 9426356575 Emailbaou.0150@baou.edu.in
11.	બી.એ (ગુજરાતી)	0175	Gujarat Arts & Science College, Ellisbridge, Ahmedabad-380006.	Co-Ordinator Shri A.S. Rothod Mobile9824514744 Emailbaou.0175@baou.edu.in
12.	બી.એ (ગુજરાતી)	0177	NIEM-The Institute of Event Management, 8, Panchratn, Above HDFC Bank, C.G. Road,Panchvati, Ahmedabad-380006	-

13.	બી.એ (ગુજરાતી)	0179	SILVER OAK COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY, AHMEDABAD,382481	- Emailbaou.0179@baou.edu.in
14.	બી.એ (ગુજરાતી)	0204	Smt. Santaben Haribhai Gajera, Shaikshanik Sankul, Chakkargadh Road, Amreli-365601.	Pro. Incharge Dr. V.M. Ramani Emailvimalkamani@rediffmail.com, www.amrelisankul.org
15.	બી.એ (ગુજરાતી)	0205	Shri G.M. Bilakhia College of Arts & Commerce College, At. Vanda, Ta. Savarkundla, Dist. Amreli-367525.	Pro. Incharge Shri P.P. Bhaliya Mobile9978408723, 9998912528, 9879461313 Emailbaou.0205@baou.edu.in
16.	બી.એ (ગુજરાતી)	0219	Amreli Sub Jail, Amreli-365601.	Pro. Incharge Shri K.R. Teraiya Emailbaou.0219@baou.edu.in
17.	બી.એ (ગુજરાતી)	0401	Nalini-Arvind & T.V. Arts College, At & Po. Vallabh Vidyanagar, Dist. Anand-388120	Dr. M.G. Mansuri / Dr. B.M. Zala / Dr. M.D. Mishra Mobile9825018196 / 9316686628 Emailbaou.0401@baou.edu.in
18.	બી.એ (ગુજરાતી)	0415	Shri R.K. Parikh Arts & Science College, Dantali Road, Petlad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Dr. Uday H. Vyas Mobile9427356588 Emailbaou.0415@baou.edu.in
19.	બી.એ (ગુજરાતી)	0416	Patel J.B.R. Arts, Patel A.M.R. Commerce & Patel J.D.K.D. Science College, Near Civil Court, At. Borsad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Shri V.N. Bhoi Mobile9428490388 Emailbaou.0416@baou.edu.in
20.	બી.એ (ગુજરાતી)	1701	Shri S. K. Shah & Shrikrushan O. M. Arts College, At. Ta. Modasa, Dist. Sabarkantha-383315.	Co-Ordinator Dr. P.R. Sinh Mobile9727612356 Emailbaou.1701@baou.edu.in
21.	બી.એ	1708	Arts College, At. Shamlaji, Ta. Bhiloda, Dist. Arvalli(N.G.)	- Emailbaou.1708@baou.edu.in

	(ગુજરાતી)			
22.	બી.એ (ગુજરાતી)	1710	Mahila Arts & Commerce College, Dhansura, Sabarkantha	Gopalkrishna Solanki Mobile9426333438 Emailbaou.1710@baou.ed u.in
23.	બી.એ (ગુજરાતી)	1732	Modasa Sub Jail, At. & Po. Modasa, Dist. Arvalli	Pro. Incharge Shri S.S. Panchal Emailbaou.1732@baou.ed u.in
24.	બી.એ (ગુજરાતી)	1734	Government Arts & Commerce College, At.Ta. Meghraj, Arvalli	- Emailbaou.1734@baou.ed u.in
25.	બી.એ (ગુજરાતી)	1001	Nutan Bharti, At.& Po. Madana(Gadh), Dist. Banaskantha-385519.	Co-Ordinator Dr. K.R. Vohra Mobile9428757532, 9427262957 Emailbaou.1001@baou.ed u.in
26.	બી.એ (ગુજરાતી)	1002	R. R. Mehta College of Science & C.L. Parikh College of Commerce, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha- 385001.	Co-Ordinator Shri M.M. Chaudhry Mobile9428023124 Emailbaou.1002@baou.ed u.in
27.	બી.એ (ગુજરાતી)	1007	Mahila Arts College, Adarsh Campus, Dairy Road, At. & Po. Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Smt. Manishaben Patel Emailbaou.1007@baou.ed u.in
28.	બી.એ (ગુજરાતી)	1016	Shri U. H. Chaudhari Arts College, Vadgam, Palanpur Highway, Banaskantha	- Emailbaou.1016@baou.ed u.in
29.	બી.એ (ગુજરાતી)	1020	Kankrej Arts & Commerce College, At. & Po. Thara, Ta. Kankrej, Dist. Banaskantha-375555.	Pro. Incharge Shri J.P. Acharya Mobile9978408765, 9427393377, 9427030772 Emailbaou.1020@baou.ed u.in

30.	બી.એ (ગુજરાતી)	1021	Palanpur District Jail, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Shri J.R. Taral Emailbaou.1021@baou.edu.in
31.	બી.એ (ગુજરાતી)	1026	D .N. P. Arts And Commerce College, Nr. Kachchhi Coloni, Deesa, Dist. Banaskantha-385535	Dr. Jigneshkumar Sankarlal Varvadiya Emailbaou.1026@baou.edu.in
32.	બી.એ (ગુજરાતી)	1027	Government Arts College Amirgadh (Sarkari Vinayan College, Amirgadh)	Co-Ordinator
33.	બી.એ (ગુજરાતી)	1029	Shri Ambaji Commerce College, Danta Road, Kumbhariya-Ambaji, Ta. Danta, Dist. Banaskantha	-
34.	બી.એ (ગુજરાતી)	1030	A.P. Trivedi Arts, Commerce and Science College, Khorda, Po. Jetda, Thrad-Dessa Highway, Ta. Tharad, Dist, Banaskantha-385535	-
35.	બી.એ (ગુજરાતી)	1031	Saraswati Arts, Commerce & Science College, At & Post : Vadgam,Memadpur,Banaskantha-385421	- Emailbaou.1031@baou.edu.in
36.	બી.એ (ગુજરાતી)	1106	Satyam College Of Education, Tapovan Sankul Nilkantheshvar Mahadev Road, National Highway No-8 Zadeshvar,Bharuch	Pro. Incharge Smt. Rashmiben Patel Mobile9426761676 Emailbaou.1106@baou.edu.in
37.	બી.એ (ગુજરાતી)	1112	Bharuch Sub Jail, Bharuch-390002.	Pro. Incharge Shri D.D. Prajapati Mobile9426759111 Emailbaou.1112@baou.edu.in
38.	બી.એ (ગુજરાતી)	1201	Shikshan Shashtra Bhavan, Near University Karyalay, Bhavanagar University, Bhavnagar-364002.	Co-Ordinator Shri J.P. Maiyani Emailbaou.1201@baou.edu.in
39.	બી.એ	1209	K.R. DOSHI BSW COLLEGE, PLOT NO. 1335, K.R. DOSHI VIDYA SANKUL, OPP- TV KENDRA,	-

	(ગુજરાતી)		BHAVNAGAR	
40.	બી.એ (ગુજરાતી)	1220	Bhavnagar District Jail, Bhavnagar.	Pro. Incharge Shri M.I. Shekh Mobile9727430342, 9898251993 Emailbaou.1220@baou.edu.in
41.	બી.એ (ગુજરાતી)	1223	Gopinathji Mahila Arts and Commerce College, Sihor, Bhavnagar	- Emailbaou.1223@baou.edu.in
42.	બી.એ (ગુજરાતી)	1224	Kavishri Botadkar Arts and Commerce College, Shri Himmatbhai Marg, Botad, Dist. Botad	-
43.	બી.એ (ગુજરાતી)	0901	Navjivan Arts & Commerce College, Jhalod Road, Dahod-389151	Co-Ordinator Shri G.G. Sangada Mobile9978408755, 9879159020 Emailbaou.0901@baou.edu.in
44.	બી.એ (ગુજરાતી)	0902	Y. S. Arts K. S. Shah Commerce College, At. & Po. Devgadh Bariya, Dist. Dahod-389380.	Pro. Incharge Shri R.N. Suthar Mobile9427492471, 9426353320, 9228219426 Emailbaou.0902@baou.edu.in
45.	બી.એ (ગુજરાતી)	0906	Shri K.R. Desai Arts & Commerce College, Nr. P.T.C. College, At.Po.Ta. Jhalod, Dist. Dahod -389170	Pro. Incharge Dr. M.G. Shekh Mobile9427077998 Emailbaou.0906@baou.edu.in
46.	બી.એ (ગુજરાતી)	0907	Co-ordinator, Gurjar Bharti Mahila B.Ed. College, Manorath Banglow,Prakruti Nagar,Dahod-389151.	Shri Anilbhai Matabhai Paragi Emailbaou.0907@baou.edu.in
47.	બી.એ (ગુજરાતી)	0501	Government Arts College, Sector-15, Gandhinagar-382016.	Co-Ordinator Shri N.H. Mistry Emailbaou.0501@baou.edu.in

48.	બી.એ (ગુજરાતી)	0510	Shri P.H.G. Municipal Arts & Science College, Near Ambikanagar highway, Vakhariya Campus, Kalol, Dist. Gandhinagar-382721.	Co-Ordinator Dr. H.K. Solanki Mobile 9979031668 Email baou.0510@baou.edu.in
49.	બી.એ (ગુજરાતી)	0529	Shri P.K. Chaudhari Mahila Arts College, Sector-7, Gandhinagar-382007.	Pro. Incharge Smt. Gitaben Chaudhry Mobile 9978408743, 9824745250 Email baou.0529@baou.edu.in
50.	બી.એ (ગુજરાતી)	0731	Shri Swaminarayan B.Ed. College, At.Po. Prabhas-Patan, Ta. Veraval, Dist. Gir Somnath	- Email baou.0731@baou.edu.in
51.	બી.એ (ગુજરાતી)	0612	Jamnagar District Jail, Jamnagar-361008.	Pro. Incharge Shri N.G. Baria Email baou.0612@baou.edu.in
52.	બી.એ (ગુજરાતી)	0613	Vidyasagar Infotech College, Silver Plaza, 7 Patel Colony, Nr. Deep Bhavan, Jamnagar - 361008	- Email baou.0613@baou.edu.in
53.	બી.એ (ગુજરાતી)	0701	Shri Shardagram Arts & Commerce College, At.Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Co-Ordinator Dr. H.D. Zankat Mobile 9978408746, 9898272742, 9904129337 Email baou.0701@baou.edu.in
54.	બી.એ (ગુજરાતી)	0704	Junagadh District Jail, Junagadh-362001.	Pro. Incharge Shri A.B. Kambodiya Email baou.0704@baou.edu.in
55.	બી.એ (ગુજરાતી)	0710	Shri K.D.Barad Smark Sanchalit Arts & Computer Science College, Mu.Shiloh, Kodinar Highway, Ta.Una, Ji.Junagadh-362540	Pro. Incharge Shri V.P. Barad Mobile 9978408748, 9974662966, 9904114907 Email baou.0710@baou.edu.in
56.	બી.એ	0715	Shri Sardar Patel Education Trust Sanchalit Mahila Arts & Commerce College, Joshipura, Dist. Junagadh-362002.	Sanjaykumar G. Dhanani Mobile 7383601125 Email baou.0715@baou.edu

	(ગુજરાતી)			u.in
57.	બી.એ (ગુજરાતી)	0716	Smt. V. M. Chandera Arts College, At. Loej, Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Pro. Incharge Shri R.K. Vada Mobile9978408750, 9978056662, 9824514215 Emailbaou.0716@baou.ed u.in
58.	બી.એ (ગુજરાતી)	0418	Kheda Arts College, Nationl highway No.8, Kheda-387411.	Co-Ordinator Shri Dineshchandra C. Bhatt Mobile9428647172 Emailbaou.0418@baou.ed u.in
59.	બી.એ (ગુજરાતી)	0431	Nadiad District Jail, At. Nadiad, Dist. Kheda-387002.	Pro. Incharge Shri N.A. Desai Mobile9909014796 Emailbaou.0431@baou.ed u.in
60.	બી.એ (ગુજરાતી)	0432	C.B.Patel Arts College, College Campas, College road, At. Nadiad, Dist. Kheda-387001.	Pro. Incharge Dr. M.R. Patel Mobile9824043050 Emailbaou.0432@baou.ed u.in
61.	બી.એ (ગુજરાતી)	0434	Government Arts & Commerce College, Kathlal, Dist. Kheda	- Email0434@baou.edu.in
62.	બી.એ (ગુજરાતી)	0435	M. D. Shah and B. D. Patel Arts College, Mahudha, Kheda-387335	- Emailbaou.0435@baou.ed u.in
63.	બી.એ (ગુજરાતી)	0301	J.B. Thakkar College of Commerce, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Pro. Sarang Dave Mobile9429810822 Emailbaou.0301@baou.ed u.in
64.	બી.એ (ગુજરાતી)	0302	Tolani Commerce College, At. Adipur, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Prof. Gaurav Thakor Mobile8732939627 Emailbaou.0302@baou.ed u.in
65.	બી.એ	0304	Sheth Surji Vallabhdas Arts and Commerce College, Nagalpur Road, Mandvi-Kutch	Pro. Incharge Dr. Chandrakant Patel

	(ગુજરાતી)			Mobile9904038620, 9824878123 Emailbaou.0304@baou.ed u.in
66.	બી.એ (ગુજરાતી)	0308	Bhuj Palara Jail, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch.	Pro. Incharge Shri S.R. Rabari Emailbaou.0308@baou.ed u.in
67.	બી.એ (ગુજરાતી)	0309	Shri S.D. Shethiya College of Education, Mundra, Kutch	- Emailbaou.0309@baou.ed u.in
68.	બી.એ (ગુજરાતી)	1301	Municipal Arts & Science College, At & Po. Nagalpur, Dist. Mahesana-384002.	Co-Ordinator Shri V.J. Vaidh Emailbaou.1301@baou.ed u.in
69.	બી.એ (ગુજરાતી)	1302	The Kheralu Nagrik Sahkari Bank Limited, Arts & Commerce College, At & Po. Kheralu, Dist. Mahesana- 384325.	Co-Ordinator Dr. N.K. Vankar Mobile9978408776, 9825268183, 9429319109 Emailbaou.1302@baou.ed u.in
70.	બી.એ (ગુજરાતી)	1304	Shri M. M. Shah Mahila Arts College, Opp. Petrol Pump, At. & Po. Kadi, Dist. Mahesana-382615.	Co-Ordinator Dr. P.V. CHAUDHARI Mobile9427677331 Emailbaou.1304@baou.ed u.in
71.	બી.એ (ગુજરાતી)	1305	Shri B. P. B. Arts & M. H. G. Commerce College, At & Po. Unza, Dist. Mahesana-384170.	Co-Ordinator Shri Jayvardhan Gandhi Mobile9978408778, 9925733737, 9824354472 Emailbaou.1305@baou.ed u.in
72.	બી.એ (ગુજરાતી)	1308	Shri Maharshi Dayanad Saraswati Kelvani Mandal, Station Road, At. Ta. Visnagar, Dist. Mahesana-384315.	Mr. Rohit P. Jani Mobile09998099200 Emailbaou.1308@baou.ed u.in
73.	બી.એ (ગુજરાતી)	1310	Shri Sarvjanik Kelvani Mandal, Vidya Sankul, Near Arvind Baug, Dist. Mahesana-384001.	Shri Ghanshyambhai k. Gadhvi Mobile7490808290 Emailbaou.1310@baou.ed u.in

74.	બી.એ (ગુજરાતી)	1313	Smt. R. M. Prajapati Arts College, At.& Po. Satlasna, Dist. Mahesana-384330.	Pro. Incharge Shri J.N. Barot Mobile9586326111,94263 62329 Emaildryayeshbaror@yah oo.co.in artscollegesatlasana@gm ail.com
75.	બી.એ (ગુજરાતી)	1331	Mahesana District Jail, Mahesana-380002.	Pro. Incharge Shri I. V. Chaudhry Mobile9825492131 Emailbaou.1331@baou.ed u.in
76.	બી.એ (ગુજરાતી)	1333	M. N. College, Visnagar, Mahesana	- Emailbaou.1333@baou.ed u.in
77.	બી.એ (ગુજરાતી)	1334	Sardar Patel B.ed. College, Vadnagar	-
78.	બી.એ (ગુજરાતી)	1335	Revaba Sarvjnik Education college, Maheshana	- Emailbaou.1335@baou.ed u.in
79.	બી.એ (ગુજરાતી)	1336	Suvidha Education Trust,Heduva(Rajgar), Becharaji Road,Ta.Dist. Mehsana-384002	- Emailbaou.1336@baou.ed u.in
80.	બી.એ (ગુજરાતી)	1337	Utthan, B.S.W. College,Veda,Mehsana-382855	- Emailbaou.1337
81.	બી.એ (ગુજરાતી)	1338	Shri Amardeep Educational Trust Sanchalit B. Ed College,Pilvai, Vijapur, Mahesana 382850	- Emailbaou.1338@baou.ed u.in
82.	બી.એ (ગુજરાતી)	1735	Kamlaben Chhabildas Sheth Arts College, At.Ta. Birpur, Dist. Mahisagar	-

83.	બી.એ (ગુજરાતી)	1739	C. & S. H. Desai Arts and L. K. L. Doshi Commerce College, Balasinor, Mahisagar	-
84.	બી.એ (ગુજરાતી)	1403	Shri U. N. Maheta Arts College, At. Ta. Morbi, Dist. Morbi-363641.	Co-Ordinator Shri K. R. Dangi Mobile 8866740851 Email baou.1403@baou.edu.in
85.	બી.એ (ગુજરાતી)	1446	Matrushri Vrajkuvarben Maganlal Maheta, Technical, At. Po. Ta. Vankaner, Morbi	- Email baou.1416@baou.edu.in
86.	બી.એ (ગુજરાતી)	1447	Navyug College, Virpar, Morbi-363650	- Email baou.1447@baou.edu.in
87.	બી.એ (ગુજરાતી)	1449	Parangat B.Ed. College, Maharshi Gurukul Campus, Ranakpur Road, Halvad, Dist. Morbi-363330	- Email baou.1449@baou.edu.in
88.	બી.એ (ગુજરાતી)	1523	Rajpipla Sub Jail, At. Rajpipla, Dist. Narmada.	M. L. Gamara Mobile 9228220554 Email baou.1523@baou.edu.in
89.	બી.એ (ગુજરાતી)	2301	M. R. Arts & Sci. College, Rajpipla, Dist. Narmada-393145.	Co-Ordinator Shri K.B. Shidha Mobile 8866861697 Email baou.2301@baou.edu.in
90.	બી.એ (ગુજરાતી)	1023	Navsari Sub Jail, Navsari-396445.	Pro. Incharge Shri L.M. Rathod Email baou.1023@baou.edu.in
91.	બી.એ (ગુજરાતી)	2201	Shri M. R. Desai Arts & Shri E. E. Laher Kosadiya Commerce College, At. & Po. Chikhli, Dist. Navsari-396521.	Co-Ordinator Shri G.B. Patel Mobile 9879203452, 9925678723 Email baou.2201@baou.edu.in

92.	બી.એ (ગુજરાતી)	0908	Godhara Sub Jail, At. Godhara, Dist. Panchmahal-389001.	Pro. Incharge Shri H.D. Gameti Emailbaou.0908@baou.edu.in
93.	બી.એ (ગુજરાતી)	1601	Shri Sarvjanik Commerce College, At. & Po. Godhra, Dist. Panchmahal-389001.	Co-Ordinator Shri G.H. Dave Mobile9978408531, 9427492183, 9879554946 Emailbaou.1601@baou.edu.in
94.	બી.એ (ગુજરાતી)	1603	M. M. Gandhi Arts & Commerce College, At. Ta. Kalol, Dist. Panchmahal-389330.	Pro. Incharge Shri I.P. Mekvan Mobile9978408532, 9426339493, 9825994944 Emailbaou.1603@baou.edu.in
95.	બી.એ (ગુજરાતી)	1604	Adivasi Arts & Commerce College, At. Ta. Santrampur, Dist. Panchmahal-389260.	Pro. Incharge Shri I.L. Rathva Mobile9428461664 Emailbaou.1604@baou.edu.in
96.	બી.એ (ગુજરાતી)	1608	Shri MuktiJivan Swamibapa Arts College, At. & Po. Vaghjipura, Ta. Shahera, Dist. Panchmahal-389120.	Pro. Incharge Shri K.F. Parmar Mobile9428780943, 9428139623 Emailbaou.1608@baou.edu.in
97.	બી.એ (ગુજરાતી)	1613	Shri S. P. Patel Arts College, At. & Po. Simaliya, Ta. Ghoghamba, Dist. Panchmahal-389341.	Pro. Incharge Dr. D.R. Amin Mobile9925944579 Emailbaou.1613@baou.edu.in
98.	બી.એ (ગુજરાતી)	1003	Shri T.A. Arts & J.V. Commerce College, Kandla Highway, At. & Po. Radhanpur, Dist. Patan-40.	Co-Ordinator Dr. C.M. Thakkar Mobile9978408757, 9825915116 Emailbaou.1003@baou.edu.in
99.	બી.એ (ગુજરાતી)	2401	C/O Department of Mathematics, Hemchandracharya North Gujarat University Campus, Patan- 384265	Co-Ordinator Shri M.B. Prajapati Mobile9879875230 Emailbaou.2401@baou.edu.in
100.	બી.એ	2411	Ahmed Vikas Mandal, Maktabah Jafariyah,(knowledge and Reserch Academy), Sedrana-square, TA. Sidhpur,	Pro. Incharge Shri S.A. Momin

	(ગુજરાતી)		Dist. Patan-384151.	Mobile9427330429 Emailbaou.2411@baou.edu.in
101.	બી.એ (ગુજરાતી)	2412	Government Arts and Commerce College, At.Po. Sami, Patan	- Emailbaou.2412@baou.edu.in
102.	બી.એ (ગુજરાતી)	2413	Shri Akhil Anjana Kelvani Mandal (Shri Adarsh Science College), Patan	- Emailbaou.2413@baou.edu.in
103.	બી.એ (ગુજરાતી)	2414	Mahrshidayanad Arts and Commerce College, Baspa, Ta-Sami, Dist-Patan 384245	- Emailbaou.2414@baou.edu.in
104.	બી.એ (ગુજરાતી)	2415	Jethiba K. Patel Arts College & B. A. Patel & D. B. Vyas Commerce College, Ruppur-Chansasma,Di. Patan-384220	- Emailbaou.2415@baou.edu.in
105.	બી.એ (ગુજરાતી)	2416	Patan Sub Jail,Patan-384265	- Emailbaou.2416@baou.edu.in
106.	બી.એ (ગુજરાતી)	1901	Shri S. M. J. Arts & Commerce College, At.Ta. Kutiyana, Dist. Porbandar-362650.	Pro. Incharge Shri A.I. Dhadhaliya Mobile9978408547, 9427264831, 9427278598 Emailbaou.1901@baou.edu.in
107.	બી.એ (ગુજરાતી)	1904	Porbandar District Jail, Porbandar.	Pro. Incharge Shri H.B. Rajrav Emailbaou.1904@baou.edu.in
108.	બી.એ (ગુજરાતી)	1401	Regional Centre Rajkot Besides Department of History, Saurashtra University, Rajkot	Co-Ordinator Shachi Bhatt Mobile+91 99784 08904, +91 94082 74320 Emailbaou.1401@baou.edu.in

109.	બી.એ (ગુજરાતી)	1408	Sarvjanik Mahila Arts & Commerce College, Kailashnagar, Bhavnagar Road, At. & Po. Aatkot, Ta. Jasdan, Dist. Rajkot-360040.	Pro. Incharge Shri D.K. Saiyad Mobile9978408520, 9824821714, 9374834029 Emailbaou.1408@baou.ed u.in
110.	બી.એ (ગુજરાતી)	1413	Shri Haribapa Che. Trust Sanchalit Arts Commerce College, Maninagar, Lati Plot, At. & Po. Jasdan, Dist.Rajkot-360050.	Pro. Incharge Shri S.R. Bhatt Mobile9978408522, 9479180164, 9426165327 Emailbaou.1413@baou.ed u.in
111.	બી.એ (ગુજરાતી)	1439	Rajkot District Jail, Rajkot-360001.	Pro. Incharge Shri S.I. Vora Emailbaou.1439@baou.ed u.in
112.	બી.એ (ગુજરાતી)	1440	Morbi Sub Jail, At. & Po. Morbi, Dist.Rajkot.	Pro. Incharge Shri V.B. Chuhan Emailbaou.1440@baou.ed u.in
113.	બી.એ (ગુજરાતી)	1441	Gondal Sub Jail, At. & Po. Gondal, Dist. Rajkot.	Pro. Incharge Shri R.K. Thakor Emailbaou.1441@baou.ed u.in
114.	બી.એ (ગુજરાતી)	1443	Shri Arjunlal Hirani College of Journalism & Performing Arts, At.Po. Rajkot, Ta.Dist. Rajkot	-
115.	બી.એ (ગુજરાતી)	1445	Shri G.K. & C.K. Bosmiya Arts & Commerce College, Jetpur, Rajkot	- Emailbaou.1445@baou.ed u.in
116.	બી.એ (ગુજરાતી)	1448	1448-Geetanjali Institute Of Education, At Geetanjali Bhavan, Ajanta Park,Sadhu Vasvani Road, Rajkot- 360002	- Emailbaou.1448@baou.ed u.in
117.	બી.એ	1450	1450-Smt.R. P. Bhalodia Mahila Arts, Commerce & Shree N. P. Bhalodia Science College,Kolki Road, Ta- Upleta,Dist- Rajkot-360490	- Emailbaou.1450@baou.ed u.in

	(ગુજરાતી)			
118.	બી.એ (ગુજરાતી)	1702	Idar Anjna Patidar H. K. M. Arts & P. N. Patel Commerce College, At. & Po. Idar, Dist. Sabarkantha- 383430.	Co-Ordinator Shri H.B. Pandya Mobile9104143072 Emailbaou.1702@baou.ed u.in
119.	બી.એ (ગુજરાતી)	1703	Sheth H. P. Arts & Talod S. M. Commerce College, At. Ta. Talod, Dist. Sabarkantha-383215.	Co-Ordinator Shri K.J. Desai Mobile9426354151 Emailbaou.1703@baou.ed u.in
120.	બી.એ (ગુજરાતી)	1704	D. D. Thakar Arts & K. J. Patel Commerce College, At. Ta. Khedbrahma, Dist. Sabarkantha-383255.	Pro. Incharge Shri Rohit Desai Mobile9427364153 Emailbaou.1704@baou.ed u.in
121.	બી.એ (ગુજરાતી)	1709	Co-ordinator,S.S Mehta arts & M.M.Patel Commerce College, Himmatnagar	Dr. Arvind K. Patel Mobile9428642049 Emailbaou.1709@baou.ed u.in
122.	બી.એ (ગુજરાતી)	1720	Smt. M. C. Desai Arts & Commerce College, National Highway No. 8, Kamalpur, At. Po. Ta. Pratij, Dist. Sabarkantha-383205.	Pro. Incharge Dr. Kameshvar Ramprasad Mobile9825377415, 9879493646 Emailbaou.1720@baou.ed u.in
123.	બી.એ (ગુજરાતી)	1731	Himatnagar Sub Jail, At. & Po. Himatnagar, Dist. Sabarkantha.	Pro. Incharge Shri R.S. Bhuriya
124.	બી.એ (ગુજરાતી)	1733	M.M. Chaudhari Arts College, Rajendranagar, Sabarkantha	- Emailbaou.1733
125.	બી.એ (ગુજરાતી)	1736	Government Arts & Commerce College, Jadar, Ta. Idar, Dist. Sabarkantha	-
126.	બી.એ	1737	Arts College Androkha, At.Po. Androkha, Ta. Vijaynagar, Dist. Sabarkantha	-

	(ગુજરાતી)			
127.	બી.એ (ગુજરાતી)	1738	Asian Institute of Technology, At.Po.Ta. Vadali, Sabarkantha	- Emailbaou.1738@baou.ed u.in
128.	બી.એ (ગુજરાતી)	1740	Experimental College of Education, Railway, Station Rd, Prantij, Dist-Sabarkatha-383205	- Emailbaou.1740@baou.ed u.in
129.	બી.એ (ગુજરાતી)	1801	Sir K. P. College of Commerce, Athva Lines, Surat- 395001.	Co-Ordinator Shri S.R. Vasave Mobile9429015187 Emailbaou.1801@baou.ed u.in
130.	બી.એ (ગુજરાતી)	1818	Surat District Jail, Surat.	Pro. Incharge Shri M.D. Doshi Mobile9825220313 Emailbaou.1818@baou.ed u.in
131.	બી.એ (ગુજરાતી)	1828	J.Z. Shah Arts & H.P. Commerce College, Amroli, Surat	- Emailbaou.1828@baou.ed u.in
132.	બી.એ (ગુજરાતી)	1829	Government Science College, Vankal, Surat	- Emailbaou.1829@baou.ed u.in
133.	બી.એ (ગુજરાતી)	1820	Veer Narmad South Gujarat University, Surat.	- Email : baou.1820@baou.edu.in
134.	બી.એ (ગુજરાતી)	1831	1831-Agarwal Vidya Vihar English Medium College, Vesu-Abhwa Road, Surat-395007	- Emailbaou.1831@baou.ed u.in
135.	બી.એ	2001	Shri M. P. Shah Commerce College, Surendranagar- 360578.	Co-Ordinator Manishbhai H. Shah Emailbaou.2001@baou.ed u.in

	(ગુજરાતી)			
136.	બી.એ (ગુજરાતી)	2014	Shri A. R. S. Sakhida Arts, Shri C. C. Gedivala Commerce & Shri C. C. Home Science College, Mill Raod, At. Ta. Limdi, Dist. Surendranagar-363421.	Pro. Incharge Dr. S.G. Purohit Mobile9427045605, 9924058839 Emailbaou.2014@baou.edu.in
137.	બી.એ (ગુજરાતી)	2017	Surendranagar Sub Jail, Surendranagar.	Pro. Incharge Shri N.U. Baraiya Emailbaou.2017@baou.edu.in
138.	બી.એ (ગુજરાતી)	2018	Government Arts College, Ta. Chotila, Surendranagar	- Emailbaou.2018@baou.edu.in
139.	બી.એ (ગુજરાતી)	2019	Pujy L.M. Vora College of Arts and Commerce College, Sayla, Surendranagar	- Emailbaou.2019@baou.edu.in
140.	બી.એ (ગુજરાતી)	2020	Shri Swami Vivekanand College, Opp. I.T.I., Nr. Bus Stand, Surendranagar-363001	-
141.	બી.એ (ગુજરાતી)	2021	Sanskriti College of Management, Surendranagar-363002	- Emailbaou.1021@baou.edu.in
142.	બી.એ (ગુજરાતી)	1802	Smt. R. P. Chauhan Arts & Smt. J. K. Shah & Shri K. D. Shah Commerce College, At. & Po. Vyara, Dist. Tapi-394650.	Co-Ordinator Shri B.N. Patel Mobile9879083635 Emailboau.1802@baou.edu.in
143.	બી.એ (ગુજરાતી)	1503	Madhyasth Jail, Vadodra-390001.	Person Emailbaou.1503@baou.edu.in
144.	બી.એ	1505	Shri M. T. Rathva Arts College & Commerce College, At. & Po. PaviJetpur, Dist. Vadodara-391160.	Pro. Incharge Shri Y.K. Pathan Mobile9879471231

	(ગુજરાતી)			Emailbaou.1505@baou.edu.in
145.	બી.એ (ગુજરાતી)	1506	Shri Natvarsinhji Arts & Science & Commerce College, At.Po.Ta. Chhota Udepur, Dist. Vadodara-391165.	Co-Ordinator Shri V.M. Patel Mobile9426761789, 9426399980 Emailbaou.1506@baou.edu.in
146.	બી.એ (ગુજરાતી)	1517	Sheth T. C. Kapadia Arts & Commerce College, At. Ta. Bodeli, Dist.Vadodra-391135.	Pro. Incharge Shri B.M. Solanki Mobile9979249818 Emailbaou.1517@baou.edu.in
147.	બી.એ (ગુજરાતી)	1524	Chhota Udepur Sub Jail, At. & Po. Chhotaudepur, Dist. Vadodara.	Pro. Incharge Shri P.B. Vasava Emailbaou.1524@baou.edu.in
148.	બી.એ (ગુજરાતી)	1525	Shri Hansa Mehta Library, M.S. University, Vadodara-390002	- Emailbaou.1525@baou.edu.in
149.	બી.એ (ગુજરાતી)	1526	Savali Taluka Kelvani Mandal, Savali, Vadodara	- Emailbaou.1526@baou.edu.in
150.	બી.એ (ગુજરાતી)	1527	Late M.C. Parmar B.Ed. College, At.Po. Ankhol, Khtamba, Ta.Dist. Vadodara	-
151.	બી.એ (ગુજરાતી)	1528	Parul Institute of Engineering & Technology (Diploma Studies), At.Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodar-391760	- Mobile9328920061 Emailbaou.1528@baou.edu.in
152.	બી.એ (ગુજરાતી)	2501	Shri Vanraj Arts & Commerce College, At & Po. Dharmpur, Dist. Valsad-396050.	Co-Ordinator Shri V.D. Patel Mobile9978408333, 9898617751, 9998259423 Emailbaou.2501@baou.edu.in

153.	બી.એ (ગુજરાતી)	2507	Smt. C.D. Jobaliya Rofel Arts & Smt. I.S.R. Achhariwala Rofel Commerece College, Rofel Campus Vapi-Namdha Road, Po.Box.No.67, Vapi, Valsad- 396191	- Emailbaou.2507@baou.ed u.in
------	-------------------	------	---	-------------------------------------

આભાર

સ્નાતક અભ્યાસક્રમ-ગુજરાતી

માર્ગદર્શિકા

પ્રોગ્રામ ગાઈડ

Bachelor of Arts (Gujarati)

DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY

(Established by Government of Gujarat)

'Jyotirmay' Parisar,

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,
Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481

CONTENT

No.	Subject	Page No.
1.	અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક	03
2.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો	03
3.	પ્રવેશપાત્રતા	04
4.	અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા	04
5.	અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો	06
6.	અભ્યાસક્રમ ફેરબદલી	06
7.	અભ્યાસક્રમની ફી	07
8.	શિક્ષણનું માધ્યમ	07
9.	SC/ST Cell	07
10.	B.A. અભ્યાસક્રમની ત્રિ-વર્ષીય રૂપરેખા	10
11.	B.A. અભ્યાસક્રમમાં લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા	23
12.	વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ	23
13.	અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન	23
14.	Centre List	27

1. અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક

ગુજરાત રાજ્યના સમગ્ર ભૌગોલિક વિસ્તારને આવરી લેતી રાજ્યની એકમાત્ર ઓપન યુનિવર્સિટી બેચલર ઓફ આર્ટસના અભ્યાસક્રમ દ્વારા વિનયન વિદ્યાશાખામાં અંગ્રેજી, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, સમાજશાસ્ત્ર, ઇતિહાસ તથા રાજ્યશાસ્ત્ર, જાહેર વહીવટ, બેચલર ઓફ લાયબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન સાયન્સ જેવા વિષયોમાં સ્નાતક પદવીનો અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે.

યુ.જી.સી DEB ODL અધિનિયમ -2017 અન્વયે વખતોવખત મળેલ માર્ગદર્શિકા તથા યુનિવર્સિટીના સર્વોચ્ચ સત્તામંડળની મંજૂરી અન્વયે રચાયેલી વિવિધ વિષય સમિતિઓ દ્વારા અભ્યાસક્રમનું ઘડતર થાય છે.

ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવા ઈચ્છુક, પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર કોઇપણ જિજ્ઞાસુ દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિથી, સ્થળ – સમયના બંધનોથી મુક્ત રહીને સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થી યુ.જી.સી. માન્યતા પ્રાપ્ત કોઇપણ યુનિવર્સિટીમાં અનુસ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ કરીને સંબંધિત વિષયમાં શૈક્ષણિક કારકિર્દી આગળ વધારી શકે છે. સ્નાતક પદવી આધારિત કારકિર્દી નિર્માણ કે રોજગારીની તકો માટે તે યુ.જી.સી માન્ય દરેક યુનિવર્સિટીના સ્નાતક પદવી મેળવનારની સમકક્ષ સમાન તક ધરાવે છે.

2. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો

- અત્યાધુનિક સંચાર માધ્યમો, માહિતી પ્રસારણ તથા જ્ઞાન સંપાદનની અનેકવિધ શક્યતાઓને ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે લાગુ કરી વ્યાપક જનસમાજના બૌદ્ધિક, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે સક્રિયતાપૂર્વક પ્રયાસ કરવો.
- રાજ્યની વસ્તીના દરેક વર્ગને ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની સમાન તકો પૂરી પાડવી.
- સમાજના શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષને પ્રાથમિકતા આપવી.
- રાજ્યના શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને પ્રોત્સાહિત કરવી.

- પરંપરાગત યુનિવર્સિટી શિક્ષણથી વંચિત વિદ્યાર્થી સમુદાય તથા તકના અભાવે કે આર્થિક, સામાજિક સંગોજોના કારણે જેમનો અભ્યાસ અધૂરો રહી ગયો હોય તેમને ઘરબેઠાં અભ્યાસ કરવાની અનુકૂળતા ઉપલબ્ધ કરાવવી.
- શ્રમજીવીઓ અને ગૃહિણીઓનો એક વર્ગ પોતાની શૈક્ષણિક લાયકાતમાં અભિવૃદ્ધિ કરવા ઇચ્છે છે તેમને ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવવા પ્રોત્સાહિત કરવા.
- નોકરી – વ્યવસાયમાં પ્રવૃત્ત કે જેલમાં સજા ભોગવતા કેદીઓ, અંતરિયાળ ગ્રામ વિસ્તારના ઉચ્ચ શિક્ષણથી વંચિત જનસમુદાય માટે અભ્યાસની તક પૂરી પાડવી .

3. પ્રવેશપાત્રતા

B.A. ગુજરાતી :

ધોરણ – 12 અથવા સમકક્ષ અથવા ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અને ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી બી.પી.પી. અથવા ધોરણ – 10 પછી માન્ય સંસ્થામાં ત્રણ વર્ષનો ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ અથવા માન્ય સંસ્થામાંથી PTC પાસ અથવા ધોરણ – 10 પછી ITA ના બે કે તેથી વધુ વર્ષના માન્યતા પ્રાપ્ત અભ્યાસક્રમમાં ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થી બી.એ. ગુજરાતી સ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ માટે પ્રવેશ પાત્રતા ધરાવે છે.

4. અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા

બી.એ. : પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર વિદ્યાર્થી

પ્રથમ વર્ષ

મુખ્ય વિષય : ગુજરાતી, અંગ્રેજી, સંસ્કૃત, સમાજશાસ્ત્ર, હિન્દી, ઇતિહાસ, રાજ્યશાસ્ત્ર, જાહેર વહીવટ, અર્થશાસ્ત્ર તરીકે પસંદ કરી જે તે વિષયમાં સ્નાતક ઉત્તીર્ણ થયા બાદ પદવી મેળવી શકે છે. મુખ્ય વિષય તરીકે જે વિષય પસંદ થયો હોય તેના

પ્રથમ વર્ષે - બે, બીજા વર્ષે - ત્રણ તથા ત્રીજા વર્ષે - પાંચ ; એમ કુલ દસ પેપર ; ત્રણ વર્ષ દરમિયાન ભણવાના થાય છે.

પ્રથમ ગૌણ : મુખ્ય વિષય તરીકે પસંદ થયેલ વિષય સિવાયનો વિષય પ્રથમ ગૌણ તરીકે પસંદ કરવાનો થાય છે. પ્રથમ ગૌણ તરીકે પસંદ કરેલ વિષયના પ્રથમ વર્ષે બે તથા બીજા વર્ષે બે ; એમ કુલ ચાર પેપર ભણવાના થાય છે.

ફરજિયાત વિષય : સંસ્કૃત, હિન્દી, ગુજરાતી, અંગ્રેજી પૈકી કોઈપણ બે વિષય પ્રથમ વર્ષે ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરવાના થાય છે. ફરજિયાત વિષય તરીકે ત્રણ ભારતીય ભાષાઓ અને એક વિદેશી ભાષા અંગ્રેજીનો વિકલ્પ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

- પ્રથમ વર્ષે બે ભાષાઓ ઉપરાંત વૈશ્વિક રીતે મહત્વ ધરાવતો વિષય ' માનવ પર્યાવરણ' નો વિકલ્પ પણ ફરજિયાત વિષય તરીકે ભણવવામાં આવે છે.

દ્વિતીય વર્ષ

બી.એ. માં મુખ્ય વિષય ; પ્રથમ ગૌણ વિષય ઉપરાંત ફરજિયાત વિષય તરીકે હિન્દી, સંસ્કૃત, ગુજરાતી ; ત્રણ ભારતીય ભાષા તથા અંગ્રેજી; એમ કુલ ચાર વિષય પૈકી એકની પસંદગી કરવાની થાય છે.

ફરજિયાત વિષય : પેપર - 2 તરીકે કુલ સાત પેપરના વિકલ્પ આપવામાં આવે છે. જે પૈકી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવાનો થાય છે. આ સાત વિષયની માહિતી અભ્યાસક્રમ અંગેની ત્રિ- વર્ષીય રૂપરેખામાં સમાવિષ્ટ છે.

તૃતીય વર્ષ :

મુખ્ય વિષય તરીકે પસંદ કરેલ થયેલ વિષયના કુલ 5 પેપરનો અભ્યાસ કરવાનો થાય છે. ઉપરાંત ફરજિયાત વિષય તરીકે ; ગુજરાતી, સંસ્કૃત, હિન્દી એમ ત્રણ ભારતીય ભાષાઓ ઉપરાંત અંગ્રેજી એમ કુલ ચાર ભાષાઓ પૈકી એક ભાષા પસંદગીનો વિકલ્પ આપવામાં આવે છે. તૃતીય વર્ષમાં ફરજિયાત વિષય તરીકે કુલ સાત વિષય વિકલ્પ તરીકે આપવામાં આવે છે; જેમાંથી એક વિષય પસંદ કરવાનો છે.

નોંધ : બી.એ. ગુજરાતીના ત્રણ વર્ષ દરમિયાન પસંદ કરવાના થતા વિષયોની દરેક વર્ષ મુજબની સૂચિ બી.એ. અભ્યાસક્રમની ત્રિ - વર્ષીય રૂપરેખામાં વિષય - પેપર શીર્ષક સાથે દર્શાવેલ છે.

5. અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો

B.A. ગુજરાતી:

લઘુત્તમ સમયમર્યાદા ત્રણ વર્ષ અને મહત્તમ સમયમર્યાદા આઠ વર્ષની રહેશે. સમયમર્યાદા દરમિયાન સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ નહીં કરી શકે તો અભ્યાસક્રમ પૂરો કરવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીએ રી-એડમીશન લેવાનું રહેશે. જે માટે એડમીશન લીધાથી મહત્તમ સમયમર્યાદા પૂર્ણ થયા બાદના બે વર્ષ સુધીમાં અભ્યાસક્રમ ઉત્તીર્ણ કરવાનો રહેશે.

6. અભ્યાસક્રમની ફેરબદલી

કૌટુંબિક, વ્યવસાયિક કે અન્ય કોઈપણ કારણસર સ્થળાંતર થતાં વિદ્યાર્થી પોતાનું અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકશે. જે માટે તેણે નિયતપત્રકમાં નિયત ફી રૂ. 100 /- ભરવાની રહેશે અને નિયામક (વિદ્યાર્થી સેવાઓ) ને અરજી કરવાની રહેશે. સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીની ઈચ્છાનુસાર ફેરબદલી કરી આપવામાં આવે છે, પરંતુ અભ્યાસકેન્દ્ર પર ફાળવેલ સંખ્યા અંગે કોઈ મર્યાદા હોય તો તેવા અભ્યાસક્રમોના કિસ્સામાં તેમજ જો આવા અભ્યાસકેન્દ્ર ઉપર આ અભ્યાસક્રમ કે પાઠ્યક્રમ ચાલતો ન હોય તો અભ્યાસકેન્દ્રની ફેરબદલી થઈ શકશે નહીં. આ બાબતે વિદ્યાર્થીની અરજીના આધારે યુનિવર્સિટી દ્વારા જે નિર્ણય લેવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને માન્ય રહેશે. પરીક્ષા ટર્મ પૂર્ણ થયા બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં. વેબસાઈટ પર પ્રવેશ યાદી જાહેર થયાના 60 દિવસ બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં.

7. અભ્યાસક્રમની ફી

બી.એ. ગુજરાતી :

ભાઈઓ માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1800/-, દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1800/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1800/-

બહેનો માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1200/- , દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1200/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1200/-

8. શિક્ષણનું માધ્યમ

ગુજરાતી માધ્યમ

9. SC/ ST Cell

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર મુક્ત યુનિવર્સિટીમાં એસસી/ એસટી વિભાગ 2002 થી કાર્યરત છે. આ યોજનાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિતજનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને સરકાર દ્વારા આપવામાં આવતી મેટ્રિક પછીની શિષ્યવૃત્તિનો લાભ પહોંચાડવાનો છે.

વર્ષ દરમિયાન, એસસી/ એસટી વિભાગ દ્વારા માંગવામાં આવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત માહિતી અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ કચેરી - ગાંધીનગર અને આદિજાતિ વિકાસ કમિશનર, ગુજરાત રાજ્ય ગાંધીનગરને તેમજ SEBC કચેરી, અમદાવાદ ખાતે મોકલવામાં આવી છે. વર્ષ દરમિયાન મહેસાણા, બનાસકાંઠા, અમદાવાદ, સાબરકાંઠા, ગાંધીનગર, જૂનાગઢ, વડોદરા, પાટણ, અમરેલી, આણંદ, ભરૂચ, નર્મદા, રાજકોટ, ભાવનગર, પંચમહાલ, સુરત, જામનગર, અને પોરબંદરમાંથી શિષ્યવૃત્તિની રકમ DBTS તેમજ ચેક દ્વારા જમા કરવામાં આવે છે. ગુજરાતના વિવિધ જિલ્લાઓ. માહિતી અધિકાર અધિનિયમ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી વિદ્યાર્થીઓની શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત એપ્લિકેશનો અને અરજીઓ સંબંધિત માહિતી આપવામાં આવે છે.

શૈક્ષણિક વર્ષ August, 2017થી પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ ફોર્મ ડિજિટલ ગુજરાત પોર્ટલ (www.digitalgujarat.gov.in)માં તમામ કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ માટે ભરવામાં આવે છે, જેઓ

ગુજરાત સરકારના ધારાધોરણ મુજબ પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે. તદ્ઉપરાંત નેશનલ સ્કોલરશીપ પોર્ટલ ([www. scholarships.gov.in](http://www.scholarships.gov.in)) પર ધાર્મિક લઘુમતીના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ SC, ST, અને કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ પણ શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે.

Sr. No.	Digital Gujarat Portal : All Schemes For Dr. Babasaheb Ambedkar Open University	
Scheduled Caste (SC)		
1	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme)	Fee-filled students
2	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme) (Freeship Card Student Only)	Students with Freeship Card
3	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income between 2.50 Lac to 6 Lac) (State Government Scheme)	Higher Income
	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income more than 6 Lac) (State Government Scheme)	
4	(BCK – 11) Fellowship scheme for M.Phil., Ph.D. For SC students	M.Phil. - Ph.D. Students
Scheduled Tribe (ST)		
1	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship	Fee-filled students
2	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship (Freeship Card/Medical Loan Student Only)	Students with Freeship Card
3	Post-Matric Scholarship for girls (Having annual family income more than 2.50 Lac) (Freeship Card / Medical Loan Student Only)	Higher Income
	VKY – 156 Post Matric Scholarship for ST Girls Students Having Annual Family Income more than 2.50 Lakh	
Socially & Educationally Backward Class (SEBC)		
1	BCK – 81C Scholarship for students studying Dr. Ambedkar and Indira Gandhi Open University (SEBC)	
2	BCK – 81A Post Matric Scholarship of Government of India for the OBC Students	
3	Dr. Ambedkar Post Matric Scholarship of Government of India for Economic backward class Students	
Direct Social Defence		
1	Post Matric Scholarship for Disable Students (College/Institute)	

10. અભ્યાસક્રમની ત્રિ - વર્ષીય રૂપરેખા

પ્રથમ વર્ષ B.A.
(F.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય		ક્રેડિટ
1	ફરજિયાત વિષય પેપર - 1	સંસ્કૃત	SKTCOM-01 (Compulsory Subject-01)	4
2	ફરજિયાત વિષય પેપર - 2	હિન્દી	HND-COM-01 (Compulsory Subject-01)	
		ગુજરાતી	GUJ- COM-01 (Compulsory Subject-01)	4
		English	ENG- COM-01 (Compulsory Subject-01)	
3	મુખ્ય વિષય પેપર -1	નીચેના પૈકી કોઈ એક વિષય મુખ્ય તરીકે પસંદ કરવો. જેના બે પેપર રહેશે.		5
4	મુખ્ય વિષય પેપર -2			
		સંસ્કૃત	SKTM -1 (સંસ્કૃત ગદ્ય અને પદ્ય સાહિત્ય)	5
			SKTM -2 (સંસ્કૃત નાટ્યસ્રોત અને મુક્ત કાવ્ય)	
		હિન્દી	HNDM-1 (હિન્દી કહાની ઓર ઉપન્યાસ)	
			HNDM -2 (નાટક ઓર નિબંધ)	
		ગુજરાતી	GUJM-1 (ગુજરાતી ગદ્ય)	
			GUJM-2 (ગુજરાતી પદ્ય)	
		અંગ્રેજી	ENGM-1 (English-Language through Literature)	
			ENGM-2 (English- The Structure of Modern English)	
		સમાજશાસ્ત્ર	SOCM-1 (સમાજનો અભ્યાસ -0૧)	
			SOCM-2 (ભારતમાં સમાજ ભાગ-1)	
		ઈતિહાસ	HISM-1 (પ્રાચીન ભારતનો ઈતિહાસ - પ્રાગ ઐતિહાસિક કાળથી ઈ.સ. પૂર્વેની ચોથી સદી સુધી)	
			HISM-2 (પ્રાચીન ભારતનો ઈતિહાસ	

			-ઈ.સ. પૂર્વેની 320 થી ઈ.સ. 8 મી સદી સુધી)	
		રાજયશાસ્ત્ર	PSCM-1 (રાજયશાસ્ત્રનો પરિચય)	
			PSCM -2 (સરકારી તંત્રવ્યવસ્થા)	
		જાહેર વહીવટ	PADM-1 (જાહેર વહીવટના સિદ્ધાંતો)	
			PADM-2 (સંચાલનના સિદ્ધાંતો)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOM-101/ECOS-101 (Basics of Economic)	
			ECOM-102/ECOS-102 (Introduction to the Indian Economic)	
5	ગૌણ વિષય : પેપર -1		નીચેના પૈકી કોઈ એક વિષય મુખ્ય	5
6	ગૌણ વિષય : પેપર -2		તરીકે પસંદ કરવો. જેના બે પેપર રહેશે.	5
		સંસ્કૃત	SKTS -1 (સંસ્કૃત ગદ્ય અને પદ્ય સાહિત્ય)	
			SKTS -2 (સંસ્કૃત નાટ્યસ્રોત અને મુક્ત કાવ્ય)	
		હિન્દી	HNDS-1 (હિન્દી કહાની ઓર ઉપન્યાસ)	
			HNDS -2 (નાટક ઓર નિબંધ)	
		ગુજરાતી	GUJS-1 (ગુજરાતી ગદ્ય)	
			GUJS-2 (ગુજરાતી પદ્ય)	
		અંગ્રેજી	ENGS-1 (English-Language through Literature)	
			ENGS-2 (English- The Structure of Modern English)	
		સમાજશાસ્ત્ર	SOCS-1 (સમાજનો અભ્યાસ -0૧)	
			SOCS-2 (ભારતમાં સમાજ ભાગ-1)	
		ઈતિહાસ	HAIS-1 (પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ – પ્રાગ ઐતિહાસિક કાળથી ઈ.સ. પૂર્વેની ચોથી સદી સુધી)	
			HAIS-2 (પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ – ઈ.સ. પૂર્વેની 320 થી ઈ.સ. 8 મી સદી	

			સુધી)	
		રાજયશાસ્ત્ર	PSCS-1 (રાજયશાસ્ત્રનો પરિચય)	
			PSCS-2 (સરકારી તંત્રવ્યવસ્થા)	
		જાહેર વહીવટ	PADS-1 (જાહેર વહીવટના સિદ્ધાંતો)	
			PADS-2 (સંચાલનના સિદ્ધાંતો)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOS-1 (અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો ભાગ-1)	
			ECOMS-2 (સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ : ભાગ -1)	
	ફરજિયાત વિષય : પેપર -3		માનવ પર્યાવરણ	4
				32

દ્વિતીય વર્ષ B.A.

(S.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય	ક્રેડિટ
1	ફરજિયાત વિષય : પેપર -1	નીચેના પૈકી પ્રથમ વર્ષમાં ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરેલ વિષયમાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.	4
		સંસ્કૃત	SKTCOM-02 (Compulsory Subject-02)
		હિન્દી	HND-COM-02 (Compulsory Subject-02)
		ગુજરાતી	GUJ- COM-02(Compulsory Subject-02)
		English	ENG- COM-02 (Compulsory Subject-02)
2	મુખ્ય વિષય : પેપર - 3	નીચેના પૈકી પ્રથમ વર્ષમાં મુખ્ય વિષય તરીકે પસંદ કરેલ વિષયમાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો. જેના ત્રણ પેપર રહેશે.	5
3	મુખ્ય વિષય : પેપર - 4		5
4	મુખ્ય વિષય : પેપર - 5		5
			સંસ્કૃત
			SKTM -4 (આર્ષ મહાકાવ્યો)
			SKTM -5 (સ્વપ્નવાસવદત્તમ અને વિક્રમોર્વશીયમ)
		હિન્દી	HNDM-3 (હિન્દી કાવ્ય -૧)
			HNDM -4 (હિન્દી કાવ્ય -૨)
			HNDM -5 (હિન્દી સાહિત્ય કા ઇતિહાસ એવં સાહિત્ય પરિચય - ૧)
		ગુજરાતી	GUJM-3 (મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ)
			GUJM-4 (મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ - આખ્યાન)
			GUJM-5 (અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ - ટૂંકી વાર્તા)
		અંગ્રેજી	ENGM-3 (English-Language through Literature)
			ENGM-4 (English- The Structure of Modern English)
			ENGM-5 (English-

			Communication Skills in English-01)	
		સમાજશાસ્ત્ર	SOCM-3 (સમાજનો અભ્યાસ - 02)	
			SOCM-4 (ભારતમાં સમાજ ભાગ-2)	
			SOCM-5 (સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકો ભાગ-1)	
		ઈતિહાસ	HISM-3 (ભારતનો ઇતિહાસ - ઈ.સ. 8 મી સદીથી ઈ.સ.13 મી સદી)	
			HISM-4 (ભારતનો ઇતિહાસ - સલ્તનત યુગ - ઈ.સ.13 મી સદીથી ઈ.સ. 15 મી સદી)	
			HISM-5 (મુઘલકાલીન ભારતનો રાજકીય અને આર્થિક ઇતિહાસ - ઈ.સ. 16 મી સદીથી ઈ.સ. 18 મી સદીના મધ્ય સુધી)	
		રાજ્યશાસ્ત્ર	PSCM-3 (ભારતીય સરકાર અને રાજકારણ)	
			PSCM -4 (આધુનિક બંધારણો)	
			PSCM -5 (ભારતીય લોકશાહી સિદ્ધાંત અને વ્યવહાર)	
		જાહેર વહીવટ	PADM-3 (ભારતીય વહીવટ)	
			PADM-4 (નાગરિક વહીવટ)	
			PADM-5 (વિકાસ વહીવટ)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOM-3 (અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો ભાગ-2)	
			ECOM-4 (સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ : ભાગ -2)	
			ECOM-5 (પ્રાથમિક આંકડાશાસ્ત્રીય રીતો અને મોજણી પદ્ધતિઓ)	
5	ગૌણ વિષય : પેપર -3	ગૌણ વિષય તરીકે એક વિષયની પસંદગી		5

6	ગૌણ વિષય : પેપર -4	કરવાની રહેશે. જેના બે પેપર રહેશે.		5
		સંસ્કૃત	SKTS -3 (વૈદિક સાહિત્ય અને ઉપનિષદ સાહિત્ય)	
			SKTS -4 (આર્ષ મહાકાવ્યો)	
		હિન્દી	HNDS-3 (હિન્દી કાવ્ય -૧)	
			HNDS -4 (હિન્દી કાવ્ય -૨)	
		ગુજરાતી	GUJS-3 (મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ)	
			GUJS-4 (મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ – આખ્યાન)	
		અંગ્રેજી	ENGS-3 (English-Language through Literature)	
			ENGS-4 (English- The Structure of Modern English)	
		સમાજશાસ્ત્ર	SOCS-3 (સમાજનો અભ્યાસ - 02)	
			SOCS-4 (ભારતમાં સમાજ ભાગ-2)	
		ઈતિહાસ	HISS-3 (ભારતનો ઇતિહાસ – ઈ.સ. 8 મી સદીથી ઈ.સ.13 મી સદી)	
			HISS-4 (ભારતનો ઇતિહાસ – સલ્તનત યુગ – ઈ.સ.13 મી સદીથી ઈ.સ. 15 મી સદી)	
		રાજ્યશાસ્ત્ર	PSCS-3 (ભારતીય સરકાર અને રાજકારણ)	
			PSCS -4 (આધુનિક બંધારણો)	
		જાહેર વહીવટ	PADS-3 (ભારતીય વહીવટ)	
			PADS-4 (નાગરિક વહીવટ)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOS-3 (અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો ભાગ-2)	
			ECOS-4 (સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ : ભાગ -2)	
	ફરજિયાત વિષય : પેપર - 2	નીચેના પૈકી એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		1.	પ્રવાસન બુનિયાદી પાઠ્યક્રમ	

		2.	યોગ પરિચય	
		3.	નેચરોપેથી	
		4.	ગ્રામ્ય સ્વાસ્થ્ય : એક પરિચય	
		5.	માનવ અધિકાર : સમાજ અને વિકાસ	
		6.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરનું જીવન ચરિત્ર અને રાષ્ટ્રીય જીવનમાં પ્રદાન	
		7.	NGO સંચાલન	
				33

તૃતીય વર્ષ બી.એ.
(T.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય	ક્રેડિટ
1	ફરજિયાત વિષય : પેપર -1	નીચેના પૈકી પ્રથમ વર્ષમાં ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરેલ વિષયમાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.	4
		સંસ્કૃત	SKTCOM-03 (Compulsory Subject-03)
		હિન્દી	HND-COM-03 (Compulsory Subject-03)
		ગુજરાતી	GUJ- COM-03(Compulsory Subject-03)
		English	ENG- COM-03 (Compulsory Subject-03)
2	મુખ્ય વિષય : પેપર -6	નીચેના પૈકી પસંદ કરેલ વિષયનો દરેક પેપર ફરજિયાત રહેશે.	5
3	મુખ્ય વિષય : પેપર -7		5
4	મુખ્ય વિષય : પેપર -8		5
5	મુખ્ય વિષય : પેપર -9		5
6	મુખ્ય વિષય : પેપર -10		5
			સંસ્કૃત
			SKTM -7 (અલંકાર સાહિત્ય)
			SKTM -8 (વ્યાવહારિક વ્યાકરણ અને કર્ણભાર)
			SKTM -9 (અપઠિત અનુવાદો, નિબંધો અને ભાષાવિજ્ઞાન)
			SKTM -10 (ભારતીય દર્શનો)
		હિન્દી	HNDM-6 (હિન્દી સાહિત્ય કા ઇતિહાસ એવં સાહિત્ય પરિચય -2)
			HNDM -7 (આધુનિક ભારતીય સાહિત્ય : નવજાગરણ ઓર રાષ્ટ્રીય આંદોલન -૧)
			HNDM -8 (આધુનિક ભારતીય સાહિત્ય : નવજાગરણ ઓર રાષ્ટ્રીય આંદોલન -2)
			HNDM -9 (હિન્દી ભાષા : ઇતિહાસ ઓર વર્તમાન -૧)

			HNDM -10 (हिंदी भाषा : इतिहास और वर्तमान -2)	
		ગુજરાતી	GUJM-6 (અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ)	5
			GUJM-7 (અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ : સોનેટ)	5
			GUJM-8 (ગુજરાતી ભાષાનો સૈદ્ધાંતિક અભ્યાસ)	5
			GUJM-9 (સાહિત્ય સિદ્ધાંત)	
			GUJM-10 (ગુજરાતી પ્રશિષ્ટ કૃતિઓનો અભ્યાસ)	
		અંગ્રેજી	ENGM-6 (Understanding Poetry-1)	
			ENGM-7 (Understanding Poetry-2)	
			ENGM-8 (Understanding Drama-1)	
			ENGM-9 (Understanding Drama-2)	
			ENGM-10 (Reading the Novel)	
		સમાજશાસ્ત્ર	SOCM-6 (સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકો-02)	
			SOCM-7 (સામાજિક સ્તરીકરણ)	
			SOCM-8 (સમાજ અને ધર્મ)	
			SOCM-9 (ભારતમાં સામાજિક સમસ્યાઓ)	
			SOCM-10 (સામાજિક કલ્યાણ અને કાનૂનીકરણ)	
		ઇતિહાસ	HISM-6 (ભારતનો ઇતિહાસ – ઈ.સ. અઢારમી સદીના મધ્ય ભાગથી ઓગણીસમી સદીના મધ્ય ભાગ સુધી)	
			HISM-7 (ભારત : સમાજ, સંસ્કૃતિ તથા પરિવર્તન – 16 મી સદીથી ઓગણીસમી સદીના મધ્ય સુધી)	
			HISM-8 (આધુનિક ભારતનો ઇતિહાસ :	

			ભાગ -1 (1857-1964))	
			HISM-9 (આધુનિક ભારતનો ઇતિહાસ : ભાગ -2 (1857-1964))	
			HISM-10 (ચીન અને જાપાનનો ઇતિહાસ - પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ પહેલાંનો)	
		રાજયશાસ્ત્ર	PSCM-6 (આધુનિક ભારતીય રાજનૈતિક વિચારધારાઓ)	
			PSCM -7 (આંતરરાષ્ટ્રીય સંબંધો)	
			PSCM -8 (કાર્મિક વહીવટ)	
			PSCM -9 (દક્ષિણ એશિયામાં સરકાર અને રાજનીતિ)	
			PSCM -10 (પૂર્વ અને દક્ષિણ - પૂર્વ એશિયામાં સરકાર અને રાજનીતિ)	
		જાહેર વહીવટ	PADM-6 (કાર્મિક વહીવટ)	
			PADM-7 (નાણાંકીય વહીવટ ભાગ -1)	
			PADM-8 (નાણાંકીય વહીવટ ભાગ -2)	
			PADM-9 (જાહેર નીતિનું ઘડતર)	
			PADM-10 (જાહેર નીતિનું વિશ્લેષણ)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOM-6 (ભારતમાં સંસ્થાનવાદ સમયે કૃષિ)	
			ECOM-7 (ભારતમાં હરિયાણી ક્રાંતિ અને આધુનિક કૃષિ)	
			ECOM-8 (વિશ્વમાં આર્થિક વિકાસના અનુભવો)	
			ECOM-9 (આધુનિક આર્થિક વૃદ્ધિ અને વિકાસના વર્તમાન પ્રશ્નો)	
			ECOM-10 (આર્થિક વિચારો અને નીતિઓ)	
	ફરજિયાત વિષય : પેપર -2	નીચેનામાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		1.	ફીચર લેખન	
		2.	રેડિયો માટે લેખન	

		3.	બજાર પ્રક્રિયા	
		4.	નિકાસ પ્રક્રિયા અને દસ્તાવેજીકરણ	
		5.	કાર્યાલય વ્યવસ્થાતંત્ર અને સંચાલન	
		6.	સેક્રેટરીયલ પ્રેક્ટીસ	
		7.	મૂલ્ય શિક્ષણ અને આધ્યાત્મિકતા	
				33
			પ્રથમ, દ્વિતીય, તૃતીય વર્ષની કુલ ક્રેડિટ	98

બેચલર ઓફ આર્ટ્સ

ગુજરાતી

અભ્યાસક્રમની રૂપરેખા

F.Y.B.A

Paper No.	Course Type	Subject	Subject Code	Credit
1.	ફરજિયાત	ફરજિયાત ગુજરાતી	GUJ-COM-101	4
2.	ફરજિયાત	અન્ય ભાષા	-	4
3.	મુખ્ય/ગૌણ વિષય :૧	ગુજરાતી ગદ્ય	GUJM-101/ GUJS-101	5
4.		ગુજરાતી પદ્ય	GUJM-102/ GUJS-102	5
5.	મુખ્ય/ગૌણ વિષય :૧	અન્ય વિષય	-	5
6.		અન્ય વિષય	-	5
7.	ફરજિયાત	માનવ પર્યાવરણ	ENV-COM-01	4
કુલ				32

S.Y.B.A

Paper No.	Course Type	Subject	Subject Code	Credit
1.	ફરજિયાત-1	ગુજરાતી	GUJ-COM-202	4
2.	મુખ્ય	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ	GUJM-203	5
3.	મુખ્ય	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ - આખ્યાન	GUJM-204	5
4.	મુખ્ય	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ - એકાંકી	GUJM-205	5
5.	ગૌણ	પ્રથમ વર્ષમાં લીધેલ અન્ય વિષય પેપર પેપર : 03	-	5
6.		પ્રથમ વર્ષમાં લીધેલ અન્ય વિષય પેપર પેપર : 0૪	-	5
7.	ફરજિયાત-2	આપેલ વિકલ્પો પૈકી એક વિષય પસંદ કરવો.	-	4
કુલ				33

T.Y.B.A

Paper No.	Course Type	Subject	Subject Code	Credit
1.	ફરજિયાત-1	ફરજિયાત ગુજરાતી	GUJ-COM-303	4
2.	મુખ્ય	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ	GUJM-306	5
3.	મુખ્ય	અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ - ગઝલ	GUJM-307	5
4.	મુખ્ય	ગુજરાતી ભાષાનો સૈદ્ધાંતિક અભ્યાસ	GUJM-308	5
5.	મુખ્ય	સાહિત્ય સિદ્ધાંત	GUJM-309	5
6.	મુખ્ય	ગુજરાતી પ્રશિષ્ટ કૃતિઓનો અભ્યાસ	GUJM -310	5
7.	ફરજિયાત	આપેલ વિકલ્પો પૈકી એક વિષય પસંદ કરવો.	-	4
કુલ				33

11. અભ્યાસક્રમમાં ઉપલબ્ધ લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા

B.A. ગુજરાતી અભ્યાસક્રમ અંતર્ગત લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવા માટે અભિમુખતા શિબિર, વિદ્યાર્થી પ્રવેશ માટે પરિચય બેઠકો, ગ્રામ સંપર્ક, યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓ સાથે બેઠકો, સંયોજક દ્વારા પોતાના વિસ્તારમાં જાહેરાત કરી વિદ્યાર્થી પ્રવેશ વધે તે માટેના પ્રયત્નો તથા યુનિવર્સિટીના પ્રયત્નોને કારણે શૈક્ષણિક દીઠ વિદ્યાર્થીઓની પ્રવેશ સંખ્યામાં વધારો કરી શકાય.

12. વિદ્યાર્થી સહાય સેવા

વિદ્યાર્થી સ્વ - અધ્યયન સામગ્રીનો ઉપયોગ કરી શકે અને પાઠ્યક્રમમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓનું નિવારણ થઈ શકે તે માટે વિદ્યાર્થીએ પસંદ કરેલ અભ્યાસકેન્દ્ર યુનિવર્સિટી ખાતે અનુભવી પરામર્શકની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે. દરેક વિદ્યાર્થી પોતાને નજીક તથા અનુકૂળ અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરી શકે છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓને વહીવટી બાબતો અંગેની સહાય માટે યુનિવર્સિટીમાં વિદ્યાર્થી સહાયસેવા વિભાગનો પ્રત્યક્ષ કે પત્ર/ઈમેઈલથી સંપર્ક કરવાની વ્યવસ્થા છે.

13. અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન

➤ અભ્યાસસામગ્રી

યુનિવર્સિટી દ્વારા દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને અનુરૂપ બી.એ. અભ્યાસસામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવે છે. વિવિધ સંદર્ભગ્રંથોના સહાયથી સરળ પ્રવાહી ભાષામાં તૈયાર થયેલી અભ્યાસસામગ્રી દ્વારા ઘર બેઠાં અભ્યાસ કરી રહેલ વિદ્યાર્થી પોતાના વિષય ક્ષેત્રમાં અન્ય પરંપરાગત યુનિવર્સિટી સમકક્ષ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ મેળવી શકે તે માટે કાળજી રાખવામાં આવે છે.

➤ વિવિધ માધ્યમોનો ઉપયોગ

વર્ગ વ્યાખ્યાનોના વિકલ્પ રૂપે નામાંકિત તજજ્ઞો દ્વારા તૈયાર કરાવેલી સ્વ- અધ્યયન માટે પ્રકાશિત બી.એ. અભ્યાસસામગ્રી દરેક વિદ્યાર્થીને આપવામાં છે. વિદ્યાર્થી પોતાની અનુકૂળતા મુજબ પોતાની પસંદગીના સમયે અને સ્થળે અભ્યાસ કરી શકે છે. અભ્યાસપૂરક

એવી દૃશ્ય - શ્રાવ્ય માધ્યમો તથા રેડિયો ઉપર પણ કાઉન્સિલિંગ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને બી.એ. ની અભ્યાસસામગ્રી ઉપલબ્ધ કરાવવાનો હેતુ છે. આમ, યુનિવર્સિટી બહુ માધ્યમ શિક્ષણપદ્ધતિની સુવિધા પૂરી પાડે છે.

➤ અભ્યાસ- સામગ્રીની ઉપલબ્ધતા

મુદ્રિત સ્વરૂપે ઉપલબ્ધ : દૂરવર્તી શિક્ષણના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોને અનુરૂપ તૈયાર થયેલી બ્લોક - યુનિટ વાઈઝ અભ્યાસસામગ્રીને મુદ્રિત સ્વરૂપે, પ્રવેશ મેળવનારે વિદ્યાર્થીને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

ઓડિયો - વિડીયો રેકોર્ડિંગ : અભ્યાસસામગ્રી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના સુસજ્જ ચૈતન્ય સ્ટુડીયોમાં ઓડિયો - વિડીયો રેકોર્ડિંગ દ્વારા વિશાળ વિદ્યાર્થીસમૂહને ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે રીતે યુનિવર્સિટીના વેબ પોર્ટલ તથા અન્ય માધ્યમો જેવા કે સ્વાધ્યાય રેડિયો/ સ્વાધ્યાય ટી.વી./ વંદે - ગુજરાત- ચેનલ જેવા માધ્યમોમાં ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

➤ પરામર્શન વર્ગો

અભ્યાસસામગ્રીના અધ્યયનમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓના નિવારણ માટે તથા જરૂરી માર્ગદર્શન પૂરું પાડવા અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર વિષયના તજજ્ઞો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક માટે પરામર્શન બેઠકો નિયત કર્યા અનુસાર યોજવામાં આવે છે. જેમાં બી.એ. ના વિદ્યાર્થી પોતાની જરૂરિયાત મુજબ હાજરી આપી શકે છે.

➤ સ્વાધ્યાયકાર્યો

બી.એ. અભ્યાસક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો પૂર્ણ કરી દરેક વિદ્યાર્થીએ સત્રાંત પરીક્ષા પહેલાં રજૂ કરવાનું આવશ્યક છે. અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર આપેલા બી.એ. ના સ્વાધ્યાયકાર્યોનું મૂલ્યાંકન કરી જરૂરી સૂચનાઓ સાથે વિદ્યાર્થીને આગળ અભ્યાસક્રમમાં ઉપયોગી માર્ગદર્શન મળી રહે તે માટે વિદ્યાર્થીને પરત મળે છે.

➤ અભ્યાસક્રમની મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

વિદ્યાર્થીઓના પ્રગતિના મૂલ્યાંકન માટે દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિ અનુસાર ત્રિપાંખીયો અભિગમ અપનાવવામાં આવે છે .

○ સ્વમૂલ્યાંકન :

અભ્યાસ સામગ્રીમાં નિયત મુદ્દાઓને અંતે 'તમારી પ્રગતિ ચકાસો' દ્વારા વિદ્યાર્થી પોતાનું સ્વમૂલ્યાંકન કરતા રહી અભ્યાસ આગળ ચાલુ રાખી શકે છે.

○ સતત મૂલ્યાંકન :

પાઠ્યક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો દ્વારા સતત મૂલ્યાંકન થાય છે જેનો ગુણભાર 30% છે.

○ સત્રના અંતે મૂલ્યાંકન :

સત્રને અંતે લેવાતી પરીક્ષા દ્વારા મૂલ્યાંકન થાય છે જેના 70% ગુણભાર હોય છે .

➤ પરીક્ષા :

સત્રાંત પરીક્ષા : સત્રાંત પરીક્ષા વર્ષમાં બે વાર યોજવામાં આવે છે, જેનો પ્રારંભ અનુક્રમે જાન્યુઆરી અને જૂન માસમાં થાય છે. પરીક્ષાના સમયપત્રક અને પરીક્ષાને લગતી અન્ય વિગતો યોગ્ય સમયે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર દર્શાવવામાં આવે છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર : સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીનું અભ્યાસકેન્દ્ર/ પ્રોગ્રામકેન્દ્ર અથવા નજીકનું પરીક્ષા કેન્દ્ર વિદ્યાર્થીને ફાળવવામાં આવશે. તેમ છતાં યુનિવર્સિટી દ્વારા જે - તે સમયે પરીક્ષા કેન્દ્રમાં ફેરફાર કરવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને બંધનકર્તા રહેશે.

સત્રાંત પરીક્ષામાં બેસવા માટે :

- નોંધણી પછી અભ્યાસક્રમનો લઘુત્તમગાળો પૂર્ણ થયેલ હોવો જોઈએ.
- નિયત સ્વાધ્યાયકાર્યો નિશ્ચિત થયેલ સમયમર્યાદામાં રજૂ કરેલ હોવાં જોઈએ.
- પરીક્ષા ફોર્મ નિયત સમયમર્યાદામાં ભરેલું હોવું જોઈએ.
- જો આપ પાછલી પરીક્ષામાં બેઠાં હો અને તેનું પરિણામ ન આવ્યું હોય તો પણ આપને સલાહ છે કે, પરિણામની રાહ જોયા સિવાય આપેલ પરીક્ષાના પાઠ્યક્રમ સહિત પરીક્ષા ફોર્મ ભરી સમયસર મોકલવું. જેથી તમારે લેટ ફી ભરવી પડે નહીં. વિદ્યાર્થીઓ માટે પરીક્ષાફોર્મ વેબસાઈટ પર જે- તે સમયે ઉપલબ્ધ રહેશે. વધુ માહિતી માટે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ : www.baou.edu.in પર સંપર્ક કરવાનો રહેશે.

➤ ગ્રંથાલય અને તેના રિસોર્સની ઉપયોગિતા

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની વિવેકાનંદ લાયબ્રેરી યુનિવર્સિટીની વર્તમાન અને ભવિષ્યની શૈક્ષણિક તથા સંદર્ભ સામગ્રી માટેની જરૂરયાતોને પહોંચી વળવા સજ્જ

છે. યુનિવર્સિટી પરિસરમાં આવેલું આ ગ્રંથાલય કાર્યલય સમય દરમ્યાન દરેક વિદ્યાર્થીઓ માટે સહજતાથી ઉપલબ્ધ છે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા દરેક અભ્યાસકેન્દ્રને સંદર્ભ સાહિત્ય પૂરું પાડવામાં આવે છે. અભ્યાસકેન્દ્ર પર વિદ્યાર્થીને પૂરતા પ્રમાણમાં વાચનસામગ્રી મળી રહે તે હેતુથી પર્યાપ્ત માળખાકીય સુવિધા સાથે પુસ્તકો - કબાટ પૂરા પાડવામાં આવે છે. રાજ્યની અન્ય યુનિવર્સિટીના ગ્રંથાલયોનો ઉપયોગ વિદ્યાર્થી કરી શકે તે બાબત સુચારુ વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે.

CENTER LIST (બી.એ ગુજરાતી)

No.	Courses	Center Code	Study Centre	Contact
1.	બી.એ (ગુજરાતી)	0001	Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Jyotirmay Parisar, Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481.	--
2.	બી.એ (ગુજરાતી)	0101	L.D.Arts College, Amrut Modi School of Management Campus, Opp. Andhajan Mandal, Vastrapur, Ahmedabad-380015	- Emailbaou.0101@baou.edu.in
3.	બી.એ (ગુજરાતી)	0102	Smt. A. P. Patel Arts College & Late Shri N. P. Patel Commerce College, Naroda, Ahmedabad-382330.	Pro. Incharge Shri J.B.Patel Mobile9978408702, 9825054490 Emailbaou.0102@baou.edu.in
4.	બી.એ (ગુજરાતી)	0104	Central Jail, Sabarmati, Ahmedabad-27.	Pro. Incharge Shri V.M. Bhatt Mobile9978405625, 9825006886 Emailbaou.0104@baou.edu.in
5.	બી.એ (ગુજરાતી)	0108	Sardar Vallabhbbhai Patel, Vanijya Mahavidyalaya, Relief Road, Ahmedabad-380001.	Co-Ordinator Shri B.N. Sitvala Mobile9978408703, 9825559563 Emailbaou.0108@baou.edu.in
6.	બી.એ (ગુજરાતી)	0111	Shri D. C. M. Arts & Commerce College, Viramgam, Dist. Ahmedabad-382150.	Co-Ordinator Shri Vipul Rajpuria Mobile9978408705, 9428043850 Emailbaou.0111@baou.edu.in
7.	બી.એ (ગુજરાતી)	0121	Shri H.K. Arts College, Ashram Road, Ahmedabad-380009.	Co-Ordinator Shri Subhasbhai Brahmbhat Mobile9978408708, 9898718969,

				9824251430 Emailbaou.0121@baou.edu.in
8.	બી.એ (ગુજરાતી)	0127	Shri Swaminarayan Arts College, Shah-e-alam, Tolnaka, Gita Mandir Road, Ahmedabad-380022.	Co-Ordinator Shri D.D. Vekariya Mobile9426186980 Emailbaou.0127@baou.edu.in
9.	બી.એ (ગુજરાતી)	0128	Uniya Arts College Bhagwat Vidyapith Road, Near Sarkhej - Gandhinagar Highway, Sola, Ahmedabad, Gujarat 380060	Dr. Rameshbahadur Singh S Kshatriya, DR. MANISH CHUDASAMA Mobile9998931902, 8460569771 Emailbaou.0128@baou.edu.in
10.	બી.એ (ગુજરાતી)	0150	Hindi Bhasha Prachar, C/o Sheth C.L. Commerce College, Nr. Church, Opp. Sonaria Block, Rakhial Road, Ahmedabad-380021.	Pro. Incharge Shri H.G. Agraval Mobile9978408715, 9426356575 Emailbaou.0150@baou.edu.in
11.	બી.એ (ગુજરાતી)	0175	Gujarat Arts & Science College, Ellisbridge, Ahmedabad-380006.	Co-Ordinator Shri A.S. Rothod Mobile9824514744 Emailbaou.0175@baou.edu.in
12.	બી.એ (ગુજરાતી)	0177	NIEM-The Institute of Event Management, 8, Panchratn, Above HDFC Bank, C.G. Road,Panchvati, Ahmedabad-380006	-
13.	બી.એ (ગુજરાતી)	0179	SILVER OAK COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY, AHMEDABAD,382481	- Emailbaou.0179@baou.edu.in
14.	બી.એ (ગુજરાતી)	0204	Smt. Santaben Haribhai Gajera, Shaikshani Sankul, Chakkargadh Road, Amreli-365601.	Pro. Incharge Dr. V.M. Ramani Emailvimalkamani@rediffmail.com, www.amrelisankul.org
15.	બી.એ (ગુજરાતી)	0205	Shri G.M. Bilakhia College of Arts & Commerce College, At. Vanda, Ta. Savarkundla, Dist. Amreli-367525.	Pro. Incharge Shri P.P. Bhaliya Mobile9978408723, 9998912528, 9879461313

				Emailbaou.0205@baou.edu.in
16.	બી.એ (ગુજરાતી)	0219	Amreli Sub Jail, Amreli-365601.	Pro. Incharge Shri K.R. Teraiya Emailbaou.0219@baou.edu.in
17.	બી.એ (ગુજરાતી)	0401	Nalini-Arvind & T.V. Arts College, At & Po. Vallabh Vidyanagar, Dist. Anand-388120	Dr. M.G. Mansuri / Dr. B.M. Zala / Dr. M.D. Mishra Mobile9825018196 / 9316686628 Emailbaou.0401@baou.edu.in
18.	બી.એ (ગુજરાતી)	0415	Shri R.K. Parikh Arts & Science College, Dantali Road, Petlad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Dr. Uday H. Vyas Mobile9427356588 Emailbaou.0415@baou.edu.in
19.	બી.એ (ગુજરાતી)	0416	Patel J.B.R. Arts, Patel A.M.R. Commerce & Patel J.D.K.D. Science College, Near Civil Court, At. Borsad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Shri V.N. Bhoi Mobile9428490388 Emailbaou.0416@baou.edu.in
20.	બી.એ (ગુજરાતી)	1701	Shri S. K. Shah & Shrikrushan O. M. Arts College, At. Ta. Modasa, Dist. Sabarkantha-383315.	Co-Ordinator Dr. P.R. Sinh Mobile9727612356 Emailbaou.1701@baou.edu.in
21.	બી.એ (ગુજરાતી)	1708	Arts College, At. Shamlaji, Ta. Bhiloda, Dist. Arvalli(N.G.)	- Emailbaou.1708@baou.edu.in
22.	બી.એ (ગુજરાતી)	1710	Mahila Arts & Commerce College, Dhansura, Sabarkantha	Gopalkrishna Solanki Mobile9426333438 Emailbaou.1710@baou.edu.in
23.	બી.એ (ગુજરાતી)	1732	Modasa Sub Jail, At. & Po. Modasa, Dist. Arvalli	Pro. Incharge Shri S.S. Panchal Emailbaou.1732@baou.edu.in

24.	બી.એ (ગુજરાતી)	1734	Government Arts & Commerece College, At.Ta. Meghraj, Arvalli	- Emailbaou.1734@baou.edu.in
25.	બી.એ (ગુજરાતી)	1001	Nutan Bharti, At.& Po. Madana(Gadh), Dist. Banaskantha-385519.	Co-Ordinator Dr. K.R. Vohra Mobile9428757532, 9427262957 Emailbaou.1001@baou.edu.in
26.	બી.એ (ગુજરાતી)	1002	R. R. Mehta College of Science & C.L. Parikh College of Commerce, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha-385001.	Co-Ordinator Shri M.M. Chaudhry Mobile9428023124 Emailbaou.1002@baou.edu.in
27.	બી.એ (ગુજરાતી)	1007	Mahila Arts College, Adarsh Campus, Dairy Road, At. & Po. Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Smt. Manishaben Patel Emailbaou.1007@baou.edu.in
28.	બી.એ (ગુજરાતી)	1016	Shri U. H. Chaudhari Arts College, Vadgam, Palanpur Highway, Banaskantha	- Emailbaou.1016@baou.edu.in
29.	બી.એ (ગુજરાતી)	1020	Kankrej Arts & Commerce College, At. & Po. Thara, Ta. Kankrej, Dist. Banaskantha-375555.	Pro. Incharge Shri J.P. Acharya Mobile9978408765, 9427393377, 9427030772 Emailbaou.1020@baou.edu.in
30.	બી.એ (ગુજરાતી)	1021	Palanpur District Jail, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Shri J.R. Taral Emailbaou.1021@baou.edu.in
31.	બી.એ (ગુજરાતી)	1026	D .N. P. Arts And Commerce College, Nr. Kachchhi Coloni, Deesa, Dist. Banaskantha-385535	Dr. Jigneshkumar Sankarlal Varvadiya Emailbaou.1026@baou.edu.in

32.	બી.એ (ગુજરાતી)	1027	Government Arts College Amirgadh (Sarkari Vinayan College, Amirgadh)	Co-Ordinator
33.	બી.એ (ગુજરાતી)	1029	Shri Ambaji Commerce College, Danta Road, Kumbhariya-Ambaji, Ta. Danta, Dist. Banaskantha	-
34.	બી.એ (ગુજરાતી)	1030	A.P. Trivedi Arts, Commerce and Science College, Khorda, Po. Jetda, Thrad-Dessa Highway, Ta. Tharad, Dist, Banaskantha-385535	-
35.	બી.એ (ગુજરાતી)	1031	Saraswati Arts, Commerce & Science College, At & Post : Vadgam,Memadpur,Banaskantha-385421	- Emailbaou.1031@baou.edu.in
36.	બી.એ (ગુજરાતી)	1106	Satyam College Of Education, Tapovan Sankul Nilkantheshvar Mahadev Road, National Highway No-8 Zadeshvar,Bharuch	Pro. Incharge Smt. Rashmiben Patel Mobile9426761676 Emailbaou.1106@baou.edu.in
37.	બી.એ (ગુજરાતી)	1112	Bharuch Sub Jail, Bharuch-390002.	Pro. Incharge Shri D.D. Prajapati Mobile9426759111 Emailbaou.1112@baou.edu.in
38.	બી.એ (ગુજરાતી)	1201	Shikshan Shashtra Bhavan, Near University Karyalay, Bhavanagar University, Bhavnagar-364002.	Co-Ordinator Shri J.P. Maiyani Emailbaou.1201@baou.edu.in
39.	બી.એ (ગુજરાતી)	1209	K.R. DOSHI BSW COLLEGE, PLOT NO. 1335, K.R. DOSHI VIDYA SANKUL, OPP- TV KENDRA, BHAVNAGAR	-
40.	બી.એ (ગુજરાતી)	1220	Bhavnagar District Jail, Bhavnagar.	Pro. Incharge Shri M.I. Shekh Mobile9727430342, 9898251993 Emailbaou.1220@baou.edu.in

41.	બી.એ (ગુજરાતી)	1223	Gopinathji Mahila Arts and Commerce College, Sihor, Bhavnagar	- Emailbaou.1223@baou.edu.in
42.	બી.એ (ગુજરાતી)	1224	Kavishri Botadkar Arts and Commerce College, Shri Himmatbhai Marg, Botad, Dist. Botad	-
43.	બી.એ (ગુજરાતી)	0901	Navjivan Arts & Commerce College, Jhalod Road, Dahod-389151	Co-Ordinator Shri G.G. Sangada Mobile9978408755, 9879159020 Emailbaou.0901@baou.edu.in
44.	બી.એ (ગુજરાતી)	0902	Y. S. Arts K. S. Shah Commerce College, At. & Po. Devgadhi Bariya, Dist. Dahod-389380.	Pro. Incharge Shri R.N. Suthar Mobile9427492471, 9426353320, 9228219426 Emailbaou.0902@baou.edu.in
45.	બી.એ (ગુજરાતી)	0906	Shri K.R. Desai Arts & Commerce College, Nr. P.T.C. College, At.Po.Ta. Jhalod, Dist. Dahod - 389170	Pro. Incharge Dr. M.G. Shekh Mobile9427077998 Emailbaou.0906@baou.edu.in
46.	બી.એ (ગુજરાતી)	0907	Co-ordinator, Gurjar Bharti Mahila B.Ed. College, Manorath Banglow,Prakruti Nagar,Dahod-389151.	Shri Anilbhai Matabhai Paragi Emailbaou.0907@baou.edu.in
47.	બી.એ (ગુજરાતી)	0501	Government Arts College, Sector-15, Gandhinagar-382016.	Co-Ordinator Shri N.H. Mistry Emailbaou.0501@baou.edu.in
48.	બી.એ (ગુજરાતી)	0510	Shri P.H.G. Municipal Arts & Science College,Near Ambikanagar highway,Vakhariya Campus, Kalol, Dist. Gandhinagar-382721.	Co-Ordinator Dr. H.K. Solanki Mobile9979031668 Emailbaou.0510@baou.edu.in
49.	બી.એ (ગુજરાતી)	0529	Shri P.K. Chaudhari Mahila Arts College, Sector-7, Gandhinagar-382007.	Pro. Incharge Smt. Gitaben Chaudhry Mobile9978408743, 9824745250

				Emailbaou.0529@baou.edu.in
50.	બી.એ (ગુજરાતી)	0731	Shri Swaminarayan B.Ed. College, At.Po. Prabhas-Patan, Ta. Veraval, Dist. Gir Somnath	- Emailbaou.0731@baou.edu.in
51.	બી.એ (ગુજરાતી)	0612	Jamnagar District Jail, Jamnagar-361008.	Pro. Incharge Shri N.G. Baria Emailbaou.0612@baou.edu.in
52.	બી.એ (ગુજરાતી)	0613	Vidyasagar Infotech College, Silver Plaza, 7 Patel Colony, Nr. Deep Bhavan, Jamnagar - 361008	- Emailbaou.0613@baou.edu.in
53.	બી.એ (ગુજરાતી)	0701	Shri Shardagram Arts & Commerce College, At.Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Co-Ordinator Dr. H.D. Zankat Mobile9978408746, 9898272742, 9904129337 Emailbaou.0701@baou.edu.in
54.	બી.એ (ગુજરાતી)	0704	Junagadh District Jail, Junagadh-362001.	Pro. Incharge Shri A.B. Kambodiya Emailbaou.0704@baou.edu.in
55.	બી.એ (ગુજરાતી)	0710	Shri K.D.Barad Smark Sanchalit Arts & Computer Science College,Mu.Shiloh, Kodinar Highway,Ta.Una, Ji.Junagadh-362540	Pro. Incharge Shri V.P. Barad Mobile9978408748, 9974662966, 9904114907 Emailbaou.0710@baou.edu.in
56.	બી.એ (ગુજરાતી)	0715	Shri Sardar Patel Education Trust Sanchalit Mahila Arts & Commerce College, Joshipura, Dist. Junagadh-362002.	Sanjaykumar G. Dhanani Mobile7383601125 Emailbaou.0715@baou.edu.in
57.	બી.એ (ગુજરાતી)	0716	Smt. V. M. Chandra Arts College, At. Loej, Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Pro. Incharge Shri R.K. Vada Mobile9978408750, 9978056662, 9824514215 Emailbaou.0716@baou.edu.in

58.	બી.એ (ગુજરાતી)	0418	Kheda Arts College, National highway No.8, Kheda-387411.	Co-Ordinator Shri Dineshchandra C. Bhatt Mobile9428647172 Emailbaou.0418@baou.edu.in
59.	બી.એ (ગુજરાતી)	0431	Nadiad District Jail, At. Nadiad, Dist. Kheda-387002.	Pro. Incharge Shri N.A. Desai Mobile9909014796 Emailbaou.0431@baou.edu.in
60.	બી.એ (ગુજરાતી)	0432	C.B.Patel Arts College, College Campas, College road, At. Nadiad, Dist. Kheda-387001.	Pro. Incharge Dr. M.R. Patel Mobile9824043050 Emailbaou.0432@baou.edu.in
61.	બી.એ (ગુજરાતી)	0434	Government Arts & Commerce College, Kathlal, Dist. Kheda	- Email0434@baou.edu.in
62.	બી.એ (ગુજરાતી)	0435	M. D. Shah and B. D. Patel Arts College, Mahudha, Kheda-387335	- Emailbaou.0435@baou.edu.in
63.	બી.એ (ગુજરાતી)	0301	J.B. Thakkar College of Commerce, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Pro. Sarang Dave Mobile9429810822 Emailbaou.0301@baou.edu.in
64.	બી.એ (ગુજરાતી)	0302	Tolani Commerce College, At. Adipur, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Prof. Gaurav Thakor Mobile8732939627 Emailbaou.0302@baou.edu.in
65.	બી.એ (ગુજરાતી)	0304	Sheth Surji Vallabhdas Arts and Commerce College, Nagalpur Road, Mandvi-Kutch	Pro. Incharge Dr. Chandrakant Patel Mobile9904038620, 9824878123 Emailbaou.0304@baou.edu.in

66.	બી.એ (ગુજરાતી)	0308	Bhuj Palara Jail, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch.	Pro. Incharge Shri S.R. Rabari Emailbaou.0308@baou.edu.in
67.	બી.એ (ગુજરાતી)	0309	Shri S.D. Shethiya College of Education, Mundra, Kutch	- Emailbaou.0309@baou.edu.in
68.	બી.એ (ગુજરાતી)	1301	Municipal Arts & Science College, At & Po. Nagalpur, Dist. Mahesana-384002.	Co-Ordinator Shri V.J. Vaidh Emailbaou.1301@baou.edu.in
69.	બી.એ (ગુજરાતી)	1302	The Kheralu Nagrik Sahkari Bank Limited, Arts & Commerce College, At & Po. Kheralu, Dist. Mahesana-384325.	Co-Ordinator Dr. N.K. Vankar Mobile9978408776, 9825268183, 9429319109 Emailbaou.1302@baou.edu.in
70.	બી.એ (ગુજરાતી)	1304	Shri M. M. Shah Mahila Arts College, Opp. Petrol Pump, At. & Po. Kadi, Dist. Mahesana-382615.	Co-Ordinator Dr. P.V. CHAUDHARI Mobile9427677331 Emailbaou.1304@baou.edu.in
71.	બી.એ (ગુજરાતી)	1305	Shri B. P. B. Arts & M. H. G. Commerce College, At & Po. Unza, Dist. Mahesana-384170.	Co-Ordinator Shri Jayvardhan Gandhi Mobile9978408778, 9925733737, 9824354472 Emailbaou.1305@baou.edu.in
72.	બી.એ (ગુજરાતી)	1308	Shri Maharshi Dayanad Saraswati Kelvani Mandal, Station Road, At. Ta. Visnagar, Dist. Mahesana-384315.	Mr. Rohit P. Jani Mobile09998099200 Emailbaou.1308@baou.edu.in
73.	બી.એ (ગુજરાતી)	1310	Shri Sarvjanik Kelvani Mandal, Vidya Sankul, Near Arvind Baug, Dist. Mahesana-384001.	Shri Ghanshyambhai k. Gadhvi Mobile7490808290 Emailbaou.1310@baou.edu.in

74.	બી.એ (ગુજરાતી)	1313	Smt. R. M. Prajapati Arts College, At.& Po. Satlasna, Dist. Mahesana-384330.	Pro. Incharge Shri J.N. Barot Mobile9586326111,9426362329 Emaildryayeshbaror@yahoo.co.in artscollegesatlasana@gmail.com
75.	બી.એ (ગુજરાતી)	1331	Mahesana District Jail, Mahesana-380002.	Pro. Incharge Shri I.V. Chaudhry Mobile9825492131 Emailbaou.1331@baou.edu.in
76.	બી.એ (ગુજરાતી)	1333	M. N. College, Visnagar, Mahesana	- Emailbaou.1333@baou.edu.in
77.	બી.એ (ગુજરાતી)	1334	Sardar Patel B.ed. College, Vadnagar	-
78.	બી.એ (ગુજરાતી)	1335	Revaba Sarvjnik Education college, Maheshana	- Emailbaou.1335@baou.edu.in
79.	બી.એ (ગુજરાતી)	1336	Suvidha Education Trust,Heduva(Rajgar), Becharaji Road,Ta.Dist. Mehsana-384002	- Emailbaou.1336@baou.edu.in
80.	બી.એ (ગુજરાતી)	1337	Utthan, B.S.W. College,Veda,Mehsana-382855	- Emailbaou.1337
81.	બી.એ (ગુજરાતી)	1338	Shri Amardeep Educational Trust Sanchalit B. Ed College,Pilvai, Vijapur, Mahesana 382850	- Emailbaou.1338@baou.edu.in
82.	બી.એ (ગુજરાતી)	1735	Kamlaben Chhabildas Sheth Arts College, At.Ta. Birpur, Dist. Mahisagar	-

83.	બી.એ (ગુજરાતી)	1739	C. & S. H. Desai Arts and L. K. L. Doshi Commerce College, Balasinor, Mahisagar	-
84.	બી.એ (ગુજરાતી)	1403	Shri U. N. Maheta Arts College, At. Ta. Morbi, Dist. Morbi-363641.	Co-Ordinator Shri K. R. Dangi Mobile8866740851 Emailbaou.1403@baou.edu.in
85.	બી.એ (ગુજરાતી)	1446	Matrushri Vrajkuvarben Maganlal Maheta, Technical, At.Po.Ta. Vankaner, Morbi	- Emailbaou.1416@baou.edu.in
86.	બી.એ (ગુજરાતી)	1447	Navyug College, Virpar, Morbi-363650	- Emailbaou.1447@baou.edu.in
87.	બી.એ (ગુજરાતી)	1449	Parangat B.Ed. College, Maharshi Gurukul Campus, Ranakpur Road, Halvad, Dist. Morbi- 363330	- Emailbaou.1449@baou.edu.in
88.	બી.એ (ગુજરાતી)	1523	Rajpipla Sub Jail, At. Rajpipla, Dist. Narmada.	M. L. Gamara Mobile9228220554 Emailbaou.1523@baou.edu.in
89.	બી.એ (ગુજરાતી)	2301	M. R. Arts & Sci. College, Rajpipla, Dist. Narmada-393145.	Co-Ordinator Shri K.B. Shidha Mobile8866861697 Emailbaou.2301@baou.edu.in
90.	બી.એ (ગુજરાતી)	1023	Navsari Sub Jail, Navsari-396445.	Pro. Incharge Shri L.M. Rathod Emailbaou.1023@baou.edu.in
91.	બી.એ (ગુજરાતી)	2201	Shri M. R. Desai Arts & Shri E. E. Laher Kosadiya Commerce College, At. & Po. Chikhli, Dist. Navsari-396521.	Co-Ordinator Shri G.B. Patel Mobile9879203452,9925678723 Emailbaou.2201@baou.edu.in

92.	બી.એ (ગુજરાતી)	0908	Godhara Sub Jail, At. Godhara, Dist. Panchmahal-389001.	Pro. Incharge Shri H.D. Gameti Emailbaou.0908@baou.edu.in
93.	બી.એ (ગુજરાતી)	1601	Shri Sarvjanik Commerce College, At. & Po. Godhra, Dist. Panchmahal-389001.	Co-Ordinator Shri G.H. Dave Mobile9978408531, 9427492183, 9879554946 Emailbaou.1601@baou.edu.in
94.	બી.એ (ગુજરાતી)	1603	M. M. Gandhi Arts & Commerce College, At. Ta. Kalol, Dist. Panchmahal-389330.	Pro. Incharge Shri I.P. Mekvan Mobile9978408532, 9426339493, 9825994944 Emailbaou.1603@baou.edu.in
95.	બી.એ (ગુજરાતી)	1604	Adivasi Arts & Commerce College, At. Ta. Santrampur, Dist. Panchmahal-389260.	Pro. Incharge Shri I.L. Rathva Mobile9428461664 Emailbaou.1604@baou.edu.in
96.	બી.એ (ગુજરાતી)	1608	Shri MuktiJivan Swamibapa Arts College, At. & Po. Vaghjipura, Ta. Shahera, Dist. Panchmahal-389120.	Pro. Incharge Shri K.F. Parmar Mobile9428780943, 9428139623 Emailbaou.1608@baou.edu.in
97.	બી.એ (ગુજરાતી)	1613	Shri S. P. Patel Arts College, At. & Po. Simaliya, Ta. Ghoghamba, Dist. Panchmahal-389341.	Pro. Incharge Dr. D.R. Amin Mobile9925944579 Emailbaou.1613@baou.edu.in
98.	બી.એ (ગુજરાતી)	1003	Shri T.A. Arts & J.V. Commerce College, Kandla Highway, At. & Po. Radhanpur, Dist. Patan-40.	Co-Ordinator Dr. C.M. Thakkar Mobile9978408757, 9825915116 Emailbaou.1003@baou.edu.in
99.	બી.એ (ગુજરાતી)	2401	C/O Department of Mathematics, Hemchandracharya North Gujarat University Campus, Patan- 384265	Co-Ordinator Shri M.B. Prajapati Mobile9879875230 Emailbaou.2401@baou.edu.in

100.	બી.એ (ગુજરાતી)	2411	Ahmed Vikas Mandal, Maktabah Jafariyah,(knowledge and Reserch Academy), Sedrana-square, TA. Sidhpur, Dist. Patan-384151.	Pro. Incharge Shri S.A. Momin Mobile9427330429 Emailbaou.2411@baou.edu.in
101.	બી.એ (ગુજરાતી)	2412	Government Arts and Commerce College, At.Po. Sami, Patan	- Emailbaou.2412@baou.edu.in
102.	બી.એ (ગુજરાતી)	2413	Shri Akhil Anjana Kelvani Mandal (Shri Adarsh Science College), Patan	- Emailbaou.2413@baou.edu.in
103.	બી.એ (ગુજરાતી)	2414	Mahrshidayanad Arts and Commerce College, Baspa, Ta-Sami, Dist-Patan 384245	- Emailbaou.2414@baou.edu.in
104.	બી.એ (ગુજરાતી)	2415	Jethiba K. Patel Arts College & B. A. Patel & D. B. Vyas Commerce College, Ruppur-Chansasma,Di. Patan-384220	- Emailbaou.2415@baou.edu.in
105.	બી.એ (ગુજરાતી)	2416	Patan Sub Jail,Patan-384265	- Emailbaou.2416@baou.edu.in
106.	બી.એ (ગુજરાતી)	1901	Shri S. M. J. Arts & Commerce College, At.Ta. Kutiyana, Dist. Porbandar-362650.	Pro. Incharge Shri A.I. Dhadhaliya Mobile9978408547, 9427264831, 9427278598 Emailbaou.1901@baou.edu.in
107.	બી.એ (ગુજરાતી)	1904	Porbandar District Jail, Porbandar.	Pro. Incharge Shri H.B. Rajrav Emailbaou.1904@baou.edu.in

108.	બી.એ (ગુજરાતી)	1401	Regional Centre Rajkot Besides Department of History, Saurashtra University, Rajkot	Co-Ordinator Shachi Bhatt Mobile+91 99784 08904, +91 94082 74320 Emailbaou.1401@baou.edu.in
109.	બી.એ (ગુજરાતી)	1408	Sarvjanik Mahila Arts & Commerce College, Kailashnagar, Bhavnagar Road, At. & Po. Aatkot, Ta. Jasdan, Dist. Rajkot-360040.	Pro. Incharge Shri D.K. Saiyad Mobile9978408520, 9824821714, 9374834029 Emailbaou.1408@baou.edu.in
110.	બી.એ (ગુજરાતી)	1413	Shri Haribapa Che. Trust Sanchalit Arts Commerce College, Maninagar, Lati Plot, At. & Po. Jasdan, Dist.Rajkot-360050.	Pro. Incharge Shri S.R. Bhatt Mobile9978408522, 9479180164, 9426165327 Emailbaou.1413@baou.edu.in
111.	બી.એ (ગુજરાતી)	1439	Rajkot District Jail, Rajkot-360001.	Pro. Incharge Shri S.I. Vora Emailbaou.1439@baou.edu.in
112.	બી.એ (ગુજરાતી)	1440	Morbi Sub Jail, At. & Po. Morbi, Dist.Rajkot.	Pro. Incharge Shri V.B. Chuhan Emailbaou.1440@baou.edu.in
113.	બી.એ (ગુજરાતી)	1441	Gondal Sub Jail, At. & Po. Gondal, Dist. Rajkot.	Pro. Incharge Shri R.K. Thakor Emailbaou.1441@baou.edu.in
114.	બી.એ (ગુજરાતી)	1443	Shri Arjunlal Hirani College of Journalism & Performing Arts, At.Po. Rajkot, Ta.Dist. Rajkot	-
115.	બી.એ (ગુજરાતી)	1445	Shri G.K. & C.K. Bosmiya Arts & Commerce College, Jetpur, Rajkot	- Emailbaou.1445@baou.edu.in

116.	બી.એ (ગુજરાતી)	1448	1448-Geetanjali Institute Of Education, At Geetanjali Bhavan, Ajanta Park,Sadhu Vasvani Road, Rajkot-360002	- Emailbaou.1448@baou.edu.in
117.	બી.એ (ગુજરાતી)	1450	1450-Smt.R. P. Bhalodia Mahila Arts, Commerce & Shree N. P. Bhalodia Science College,Kolki Road, Ta- Upleta,Dist- Rajkot-360490	- Emailbaou.1450@baou.edu.in
118.	બી.એ (ગુજરાતી)	1702	Idar Anjna Patidar H. K. M. Arts & P. N. Patel Commerce College, At. & Po. Idar, Dist. Sabarkantha-383430.	Co-Ordinator Shri H.B. Pandya Mobile9104143072 Emailbaou.1702@baou.edu.in
119.	બી.એ (ગુજરાતી)	1703	Sheth H. P. Arts & Talod S. M. Commerce College, At. Ta. Talod, Dist. Sabarkantha-383215.	Co-Ordinator Shri K.J. Desai Mobile9426354151 Emailbaou.1703@baou.edu.in
120.	બી.એ (ગુજરાતી)	1704	D. D. Thakar Arts & K. J. Patel Commerce College, At. Ta. Khedbrahma, Dist. Sabarkantha-383255.	Pro. Incharge Shri Rohit Desai Mobile9427364153 Emailbaou.1704@baou.edu.in
121.	બી.એ (ગુજરાતી)	1709	Co-ordinator,S.S Mehta arts & M.M.Patel Commerce College, Himmatnagar	Dr. Arvind K. Patel Mobile9428642049 Emailbaou.1709@baou.edu.in
122.	બી.એ (ગુજરાતી)	1720	Smt. M. C. Desai Arts & Commerce College, National Highway No. 8, Kamalpur, At. Po. Ta. Pratij, Dist. Sabarkantha-383205.	Pro. Incharge Dr. Kameshvar Ramprasad Mobile9825377415, 9879493646 Emailbaou.1720@baou.edu.in
123.	બી.એ (ગુજરાતી)	1731	Himatnagar Sub Jail, At. & Po. Himatnagar, Dist. Sabarkantha.	Pro. Incharge Shri R.S. Bhuriya

124.	બી.એ (ગુજરાતી)	1733	M.M. Chaudhari Arts College, Rajendranagar, Sabarkantha	- Emailbaou.1733
125.	બી.એ (ગુજરાતી)	1736	Government Arts & Commerce College, Jadar, Ta. Idar, Dist. Sabarkantha	-
126.	બી.એ (ગુજરાતી)	1737	Arts College Androkha, At.Po. Androkha, Ta. Vijaynagar, Dist. Sabarkantha	-
127.	બી.એ (ગુજરાતી)	1738	Asian Institute of Technology, At.Po.Ta. Vadali, Sabarkantha	- Emailbaou.1738@baou.edu.in
128.	બી.એ (ગુજરાતી)	1740	Experimental College of Education, Railway, Station Rd, Prantij, Dist-Sabarkatha-383205	- Emailbaou.1740@baou.edu.in
129.	બી.એ (ગુજરાતી)	1801	Sir K. P. College of Commerce, Athva Lines, Surat-395001.	Co-Ordinator Shri S.R. Vasave Mobile9429015187 Emailbaou.1801@baou.edu.in
130.	બી.એ (ગુજરાતી)	1818	Surat District Jail, Surat.	Pro. Incharge Shri M.D. Doshi Mobile9825220313 Emailbaou.1818@baou.edu.in
131.	બી.એ (ગુજરાતી)	1828	J.Z. Shah Arts & H.P. Commerce College, Amroli, Surat	- Emailbaou.1828@baou.edu.in
132.	બી.એ (ગુજરાતી)	1829	Government Science College, Vankal, Surat	- Emailbaou.1829@baou.edu.in

133.	બી.એ (ગુજરાતી)	1820	Veer Narmad South Gujarat University, Surat.	- Email : baou.1820@baou.edu.in
134.	બી.એ (ગુજરાતી)	1831	1831-Agarwal Vidya Vihar English Medium College, Vesu-Abhwa Road, Surat-395007	- Emailbaou.1831@baou.edu.in
135.	બી.એ (ગુજરાતી)	2001	Shri M. P. Shah Commerce College, Surendranagar-360578.	Co-Ordinator Manishbhai H. Shah Emailbaou.2001@baou.edu.in
136.	બી.એ (ગુજરાતી)	2014	Shri A. R. S. Sakhida Arts, Shri C. C. Gedivala Commerce & Shri C. C. Home Science College, Mill Raod, At. Ta. Limdi, Dist. Surendranagar-363421.	Pro. Incharge Dr. S.G. Purohit Mobile9427045605, 9924058839 Emailbaou.2014@baou.edu.in
137.	બી.એ (ગુજરાતી)	2017	Surendranagar Sub Jail, Surendranagar.	Pro. Incharge Shri N.U. Baraiya Emailbaou.2017@baou.edu.in
138.	બી.એ (ગુજરાતી)	2018	Government Arts College, Ta. Chotila, Surendranagar	- Emailbaou.2018@baou.edu.in
139.	બી.એ (ગુજરાતી)	2019	Pujy L.M. Vora College of Arts and Commerce College, Sayla, Surendranagar	- Emailbaou.2019@baou.edu.in
140.	બી.એ (ગુજરાતી)	2020	Shri Swami Vivekanand College, Opp. I.T.I., Nr. Bus Stand, Surendranagar-363001	-
141.	બી.એ (ગુજરાતી)	2021	Sanskriti College of Management, Surendranagar-363002	- Emailbaou.1021@baou.edu.in

142.	બી.એ (ગુજરાતી)	1802	Smt. R. P. Chauhan Arts & Smt. J. K. Shah & Shri K. D. Shah Commerce College, At. & Po. Vyara, Dist. Tapi-394650.	Co-Ordinator Shri B.N. Patel Mobile9879083635 Emailboau.1802@baou.edu.in
143.	બી.એ (ગુજરાતી)	1503	Madhyasth Jail, Vadodra-390001.	Person Emailbaou.1503@baou.edu.in
144.	બી.એ (ગુજરાતી)	1505	Shri M. T. Rathva Arts College & Commerce College, At. & Po. PaviJetpur, Dist. Vadodara-391160.	Pro. Incharge Shri Y.K. Pathan Mobile9879471231 Emailbaou.1505@baou.edu.in
145.	બી.એ (ગુજરાતી)	1506	Shri Natvarsinhji Arts & Science & Commerce College, At.Po.Ta. Chhota Udepur, Dist. Vadodara-391165.	Co-Ordinator Shri V.M. Patel Mobile9426761789, 9426399980 Emailbaou.1506@baou.edu.in
146.	બી.એ (ગુજરાતી)	1517	Sheth T. C. Kapadia Arts & Commerce College, At. Ta. Bodeli, Dist.Vadodra-391135.	Pro. Incharge Shri B.M. Solanki Mobile9979249818 Emailbaou.1517@baou.edu.in
147.	બી.એ (ગુજરાતી)	1524	Chhota Udepur Sub Jail, At. & Po. Chhotaudepur, Dist. Vadodara.	Pro. Incharge Shri P.B. Vasava Emailbaou.1524@baou.edu.in
148.	બી.એ (ગુજરાતી)	1525	Shri Hansa Mehta Library, M.S. University, Vadodara-390002	- Emailbaou.1525@boau.edu.in
149.	બી.એ (ગુજરાતી)	1526	Savali Taluka Kelvani Mandal, Savali, Vadodara	- Emailbaou.1526@baou.edu.in
150.	બી.એ (ગુજરાતી)	1527	Late M.C. Parmar B.Ed. College, At.Po. Ankhhol, Khtamba, Ta.Dist. Vadodara	-

151.	બી.એ (ગુજરાતી)	1528	Parul Institute of Engineering & Technology (Diploma Studies), At.Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodar-391760	- Mobile9328920061 Emailbaou.1528@baou.edu.in
152.	બી.એ (ગુજરાતી)	2501	Shri Vanraj Arts & Commerce College, At & Po. Dharmpur, Dist. Valsad-396050.	Co-Ordinator Shri V.D. Patel Mobile9978408333, 9898617751, 9998259423 Emailbaou.2501@baou.edu.in
153.	બી.એ (ગુજરાતી)	2507	Smt. C.D. Jobaliya Rofel Arts & Smt. I.S.R. Achhariwala Rofel Commerece College, Rofel Campus Vapi-Namdha Road, Po.Box.No.67, Vapi, Valsad-396191	- Emailbaou.2507@baou.edu.in

આભાર

PROGRAMME GUIDE
Bachelor of Arts in Sanskrit

Syllabus

Effective from August 2017

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University,

(Established by the Government of Gujarat)

“Jyotirmay”, Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,

S.G. Highway, Chharodi, Ahmedabad,

Gujarat PIN 382481

Website : www.baou.edu.in

Index

Sr. No.	Information	Page no.
	Message from Programme Coordinator	4
1	Basic Information	5
	BA Sanskrit Programme Objectives	
	Duration of the Programme	
	Programme fees	
	Medium of instruction	
	Credit system	
	Programme structure	
	Recognition	
	Associate studentship Scheme and Dual Degree System	
	Support Services	
	News letter	
	Contact information for BA Sanskrit Programme Coordinator	
	Credit Transfer Scheme	
2	Instructional system	10
	Print Material	
	Counseling sessions	
3	Importance of Visiting websites	11
4	BA Sanskrit Programme Syllabus (effective from August 2017)	11
	First Year BA Syllabus	
	Second Year Syllabus	
	Third Year Syllabus	

5	Evaluation System	18
	Methodology of evaluation in the Open Distance learning	
	Instructions for Assignments	
	General guideline for Term End Examinations	
6	Old Question papers	22
7	Other useful information	22
8	Some useful contact details	23
9	Regional centers of the University	23

Message from Programme Coordinator

Dear Students,

We welcome you at the campus of Open University..! This campus is Open in the sense that it gives you freedom and flexibility in respect of time and place, broadness of subjects to choose from and prepares you for the forthcoming future. The special thing of BAOU (Babasaheb Ambedkar Open University) is that it caters you the knowledge in our own regional language Gujarati. However if you wish to study in Sanskrit/Hindi/English language, you are free to do it for BA Sanskrit Programme.

This Programme guide of Bachelor of Arts Programme in Sanskrit guides you in studying in ODL system as well as in Sanskrit subject.

Being a student of higher education, you need to be responsible to yourself and study thoroughly this programme guide. You will get information regarding uses and importance of website of the University, Examination system, contact details and such all other information that you will be in need during the whole journey of getting degree of BA in the subject of Sanskrit.

We wish you a very bright future ahead...!

**Programme Coordinators,
BA Sanskrit,**

Email ID- anand.pandva@baou.edu.in swati.shah@baou.edu.in

1 Basic Information

BA Sanskrit Programme Objectives

- Introduce the learners to the main theme and topics of discipline in humanities.
- Provide the learners with the information and skill necessary to understand and analyse their world.
- Impart reading and writing skills through assignments and exercise of such kind at an undergraduate level.
- Expose the learner to the importance of interdisciplinary.

Duration of the Programme: (3 years, maximum 8 years)

Students can keep continue their programme even if they fail their all papers in a given respective year, they can get admission in the next year i.e. in 2nd or the 3rd year's courses, but, In case, a student is not able to pass the programme in 3 years' or 8 years' maximum limit, he/she will have to apply again for readmission for the remaining courses of the programme.

Student will be eligible to appear in the remaining courses' exams only after paying fees.

▪ Programme fees: (in Indian Rupees)

Year	Male/boys	Female/ girls
First	1800/-	1200/-
Second	1800/-	1200/-
Third	1800/-	1200/-

Medium of instruction:

The medium of instruction and language of print Self Learning Material is only in Gujarati however, students may adopt languages like Sanskrit/Hindi/English for their study and write answers in assignments and Term End Exams.

Credit system:

The University follows the 'Credit System' for its programmers. Each credit is worth 30 hours of student study time, comprising all the learning activities. Thus, a four-credit course involves 120 study hours and a five credit course will require students to study for 150 hours. This helps the student to understand the academic effort one has to put into successfully complete a course. Completion of the programme requires successful completion of both assignments and the Term End Examination of each course in the programme.

Programme structure:

The University has adopted yearly pattern for its BA programme, it is divided in three years. Students may get admission either for February to January Term or from August to July term. After completion of one year, students have liberty to appear in examinations taken twice in year after every six month gap. (in the month of January and July every year). Following is the programme structure of BA in Sanskrit:

First Year B.A. in Sanskrit

Paper No.	Types of Syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper-1	Select any two subjects from the following subjects • Sanskrit (SKT-COM-01) • Hindi (HNDCOM -01)	4
2.	Compulsory Subject: Paper-2	• Gujarati (GUJ-COM-01) • English (ENG-COM-01)	4
3.	Main Subject: Paper- 1	• સંસ્કૃત ગદ્યસાહિત્ય અને પદ્યસાહિત્ય (SKTM-01)	5
4.	Main Subject: Paper- 2	• સંસ્કૃત નાટ્ય, સ્તોત્ર અને મુક્તક કાવ્યો (SKTM-02)	5
5.	Subsidiary Subject: Paper- 1	Select any one subject as subsidiary subject from the below mentioned subjects. There will be two papers of the selected subject. • Gujarati (GUJS-01,02)	5
6.	Subsidiary Subject: Paper- 2	• Hindi (HNDS -01,02) • History (HISS-01,02)	5

		<ul style="list-style-type: none"> • Sociology(SOCS-01,02) • Political Science (PSCS-01,02) • English (ENGS-01,02) • Public Administration (PUA-01,02) • Economics (ECOS-01,02) 	
7.	Compulsory Paper- 3	• Human Environment (ENV-COM-01)	4
First Year Total Credit			32

Second Year B.A. in Sanskrit

Paper No.	Types of syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any one subject as compulsory subject from below mentioned subjects <ul style="list-style-type: none"> • Sanskrit (SKT-COM-02) • Hindi (HNDCOM -02) • Gujarati (GUJ-COM-02) • English (ENG-COM-02) 	4
2.	Main Subject: Paper- 3	• વૈદિક સાહિત્ય અને ઉપનિષદ સાહિત્ય (SKTM-03)	5
3.	Main Subject: Paper- 4	• આર્ષ મહાકાવ્યો (SKTM-04)	5
4.	Main Subject: Paper- 5	• સ્વપ્નવાસવદત્તમ અને વિક્રમોર્વશીયમ (SKTM-05)	5
5.	Subsidiary Subject: Paper- 3	Select any one subject as subsidiary subject from the below mentioned subjects. There will be two papers of the selected subject. <ul style="list-style-type: none"> • Gujarati (GUJS-03,04) 	5
6.	Subsidiary Subject: Paper- 4	<ul style="list-style-type: none"> • Hindi (HNDS -03,04) • History (HISS-03,04) • Sociology(SOCS-03,04) • Political Science (PSCS-03,04) • English (ENGS-03,04) • Public Administration(PUA-03,04) • Economics (ECOS-03,04) 	5
7.	Compulsory Paper-2	Select any one subject from the following 1. Foundation Course in Tourism 2. Introduction to yoga 3. Rural Health: An Introduction 4. Naturopathy 5. Human rights: Society and development 6. NGO Management 7. Dr. Babasaheb Ambedkar Life and thought	5
Second Year Total Credit			33

Third Year B.A. in Sanskrit

Paper No.	Types of syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any one subject as compulsory subject from below mentioned subjects <ul style="list-style-type: none"> • Sanskrit (SKT-COM-03) • Hindi (HNDCOM -03) • Gujarati (GUJ-COM-03) 	4

		• English (ENG-COM-03)	
2.	Main Subject: Paper- 6	• બુદ્ધચરિત અને ચૌરપંચાશિકા (SKTM-06)	5
3.	Main Subject: Paper- 7	• અલંકાર સાહિત્ય (SKTM-07)	5
4.	Main Subject: Paper- 8	• વ્યાવહારિક વ્યાકરણ અને કર્ણભાર (SKTM-08)	5
5.	Main Subject: Paper- 9	• અપહિત અનુવાદો નિબંધો અને ભાષાવિજ્ઞાન (SKTM-09)	5
6.	Main Subject: Paper- 10	• ભારતીય દર્શનો (SKTM-10)	5
7.	Compulsory Subject Paper-1	Select any one subject from the below given subjects 1. Feature Writing 2. Writing for Radio 3. Market Process 4. Documentation of the export process 5. Secretarial practice 6. Office management system and management 7. Value education and spirituality	4
Third year Total Credit			33
Total credit of first, second and third year (32+33+33)			98

Recognition:

The Dr. Babasaheb Ambedkar Open University (BAOU) has been established by the Government of Gujarat Act no. 14 of 13th April, 1994. The University is also recognized by the Distance Education Bureau (DEB), University Grant Commission (UGC). The University provides education as per the norms of the DEB, UGC and follows rules and regulations of the Government of Gujarat.

Ref. : <https://www.ugc.ac.in/pdfnews/FINAL%20RECOGNITION%20STATUS%202008-05-2019.pdf>

<https://www.ugc.ac.in/deb>

Associate studentship Scheme and Dual Degree System:

Under this scheme, students can pursue more courses with the main Programme. As per UGC/ DEB norms, students can opt for minimum 8 to maximum 33 credit courses with their main full degree course, however, students cannot enroll for more course/s offered under the same BA Sanskrit Programme. Under Associate student scheme.

Here UGC gives a very good chance to students to improve their career prospects though. Students enrolled in a programme in any conventional University can now enroll themselves for another Degree programme from any UGC recognized Open University.

Student support Services:

In order to provide individualized support to its learners, the University has created a number of Study Centers throughout the state for this Programme. These are administratively coordinated by the Regional Centers. The Study Centers are the contact points for the students on all major aspects of the Programme. These include counseling sessions, practical, reference library facilities, disseminating information and advice, facilities for audio-visual training aids and teleconferencing.

The University may not always be able to communicate to all the students individually. All the important communications are sent to the Regional Directors who in turn will intimate them to the Study Centre Coordinators. The coordinators display such circulars / notifications on their notice boards for the benefit of the students. You are, therefore, advised to be in touch with your Study Centre Coordinator on a more regular basis so as to get the latest information about assignments, submission schedules (assignments and examination forms), declaration of results, etc. You are also advised to be in touch with BAOU website so that you are updated to the latest developments in BA Sanskrit.

Newsletter:

BAOU Newsletter “Gnan Ganga (Jnan Ganga/ Gyan Ganga)” can be accessed from the BAOU website. You can see reports of all activities and news and information of the University.

Contact information for BA Sanskrit Programme Coordinator:

Students may contact the BA Sanskrit Programme Coordinator by sending a communication through post to, ‘The BA Sanskrit Programme Coordinator, SHSS, “Jyotirmay”, Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg, S.G. Highway, Chharodi, Ahmedabad, Gujarat PIN 382481’, or can send an Email to anand.pandya@baou.edu.in or swati.shah@baou.edu.in

Credit Transfer Scheme:

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University facilitates Transfer of Credits, if a student has passed or wish to pass any particular course/s from other UGC recognized university of India or outside India. The student’s transferable credit will go through the evaluation process to check eligibility as per the University criteria. Details policy for this can be read on the University website under Policy tab.

2 Instructional system

The methodology of instruction in this university is different from that of the conventional universities. The Open University system is more learner-oriented, and the student has to be an active participation the teaching-learning process. Most of the instruction is imparted through a distance with only a small component of face-to-face communication. The University follows a multi-channel approach for instruction. It comprises a suitable mix of:

- self-instructional printed material
- Audio-video programmes transmitted through Vande Gujarat TV Channel.
- face-to-face counseling at Study Centers by academic counselors.
- reference library at study center
- Web based academic support: e-content available on Website of the University.

- Assignments

Print Material:

Printed materials are the primary form of instructional materials. These are supplied to the learners in the form of several booklets called blocks. Each block consists of several units. The size of a unit such that the material given therein may be expected to be studied by a student in a session of about 4 to 6 hours of study. Therefore, you have to concentrate mainly on the print materials, which we send to you. However, the fast pace of computer industry necessitates that students must do some additional readings. Students are advised to study reference books without fail. Studying the printed material one may not be sufficient to write assignments and prepare for the term-end Examinations. Some reference books are available at your study centre. There may be delays in the receipt of printed study materials by the students owing to different reasons. However, students are advised to download the course material that is available on BAOU website and start studying. They are also advised that they attend to the video lectures uploaded to YouTube.

Counseling sessions:

In Open and Distance Learning (ODL) system, face-to-face contact between the learners and their Tutors/counselors are relatively less. The purpose of such a contact is to answer some of your questions and clarify your doubts that may not be possible through any other means of communication. It also provides you with an opportunity to meet your fellow students. There are academic counselors at the Study Centers to provide counseling and guidance to you in the courses that you have chosen for study. Normally, these sessions will be held at the study centers on Saturdays and Sundays. You should note that the counseling sessions would be very different from the classroom teaching or lectures. Counselors will not be delivering lectures as in conventional teaching. They will try to help you to overcome difficulties that you face while studying for the BCA programme. In these sessions, you must try to resolve your subject-based difficulties and any other related issues.

Before attending the counseling session for each course, please go through your course material as per the session schedule and make a plan of the points to be discussed.

Counseling sessions details:

As per UGC, DEB norms, There will be total 16 hours of counseling every year for each course at study centers.

3 Importance of Visiting websites

BAOU website is must to visit for all stakeholders of the University. It gives latest information updated constantly. In addition to this students have to fill their admission and examination forms online from the website. Students can access their study material, syllabus; old question papers assignments etc. from the website from the *student e corner* section.

Also students will get information regarding various circulars, government announcements and other student related activities from the website.

4 BA Sanskrit Programme Syllabus (effective from August 2017)

First Year BA Syllabus (effective from August 2017 to August 2019)

FYBA paper 1 સંસ્કૃત ગદ્યસાહિત્ય અને પદ્યસાહિત્ય

Paper code : SKTM-01

Blocks	Units
1. પંચતંત્ર તથા હિતોપદેશની વાર્તાઓ	1. સંસ્કૃત ગદ્ય સાહિત્ય 2. નિયત ગદ્યખંડો (અન્વય, શબ્દાર્થ, ભાષાંતર સાથે) 3. કથાસાહિત્ય ઉદ્ભવ – વિકાસ
2. પંચમહાકાવ્ય, ખંડકાવ્ય, સંધિ	1. સંસ્કૃત પદ્યસાહિત્ય : મહાકાવ્યનું સ્વરૂપ અને સંસ્કૃતસાહિત્યનાં પાંચ મહાકાવ્યોનો પરિચય 2. પદ્યાંશો

FYBA paper 2: સંસ્કૃત નાટ્ય, સ્તોત્ર અને મુક્તક કાવ્યો

Paper code: SKTM -02

Blocks	Units
1. નાટક, નાટિકા, પ્રકરણ	1. નાટ્યકારો અને કૃતિઓ: ભાસ, કાલિદાસ, શૂદ્રક 2. નાટ્યકારો અને કૃતિઓ: સમ્રાટ હર્ષવર્ધન અને ભવભૂતિ 3. નાટ્યકારો અને કૃતિઓ: શંકરલાલ શાસ્ત્રી, મૂળશંકર યાજ્ઞિક, જનક શંકર દવે
2. શતકત્રય અને સુભાષિતો	1. સ્તોત્રકાવ્યો અને શિવમહિમ્ન સ્તોત્ર 2. ગંગાલહરી 3. શતકત્રય (નિયતાંશ) 4. અમરુશતકમ્ (નિયતાંશ)

Second Year Syllabus

SYBA paper 3: વૈદિક સાહિત્ય અને ઉપનિષદ સાહિત્ય

Paper code : SKTM-03

1. વૈદિક સાહિત્ય, ઉપનિષદ સાહિત્ય	1. વૈદિક સાહિત્યનો પરિચય 2. વેદ મંત્રો (કુલ ૩૪ મંત્રો) 3. ઉપનિષદ – મંત્રો (કુલ ૧૯)
2. શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા	1. ગ્રંથ પરિચય 2. અધ્યાયોનો સંક્ષિપ્તસાર 3. શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા : સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન 4. શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતાનો નિયત સંસ્કૃત અંશ

SYBA paper 4: આર્ષ મહાકાવ્યો

Paper code: SKTM -04

1. વાલ્મીકિ રામાયણ – સુંદરકાંડ (સર્ગ ૧, નિયતાંશ)	1. વાલ્મીકિ રામાયણ: એક મહાકાવ્ય – મૂલ્યાંકન 2. આદિકવિ વાલ્મીકિ અને રામાયણમાં મુખ્ય પ્રશ્નો 3. રમ્યા રમાયણી કથા અને સુંદરકાંડ (નિયતાંશ)
2. મહાભારત – નિયત શ્લોકો	1. કૃતિ કર્તા અને સમય 2. પર્વવાર કથાનક 3. મહાભારતનું મહત્ત્વ અને મૂલ્યબોધ 4. નિયત પદ્યો, શબ્દાર્થ અને ભાષાંતર

SYBA Paper 5: સ્વપ્નવાસવદત્તમ અને વિક્રમોર્વશીયમ

Paper code: SKTM -05

1. મહાકવિ ભાસ રચિત સ્વપ્નવાસવદત્તમ: અંક ૫	1. સંસ્કૃત નાટકની ઉત્પત્તિ અને વિકાસ, મહાકવિ ભાસનાં નાટકો 2. મહાકવિ ભાસ અને સ્વપ્નવાસવદત્તમ 3. સ્વપ્નવાસવદત્તમની વસ્તુસંકલના 4. સ્વપ્નવાસવદત્તમ અંક ૫
2. મહાકવિ કાલિદાસ રચિત વિક્રમોર્વશીયમ	1. રૂપકનો અર્થ અને પ્રસિદ્ધ રૂપકકારો અને

અંક ૧	કાલિદાસ 2. વિક્રમોર્વશીયની વસ્તુસંકલના 3. કાલિદાસની શૈલી અને વિક્રમોર્વશીય 4. વિક્રમોર્વશીય : પ્રથમ અંક
-------	--

Third Year Syllabus

TYBA paper 6: બુદ્ધચરિત અને ચૌરપંચાશિકા

Paper code: SKTM -06

Block	Units
1. અશ્વઘોષરચિત 'બુદ્ધચરિત' સર્ગ-૩	1. અશ્વઘોષનું જીવન અને કવન 2. બુદ્ધચરિત - એક મહાકાવ્ય 3. બુદ્ધચરિતનું સક્ષિપ્ત કથાનક 4. બુદ્ધચરિત સર્ગ ૩ મૂળ સંસ્કૃત અને સમજૂતી 5. બુદ્ધચરિત સર્ગ ૩ રસદર્શન 6. અશ્વઘોષની શૈલી 7. અશ્વઘોષ અને કાલિદાસ
2. બુદ્ધચરિત અને ચૌરપંચાશિકા	1. ચૌરપંચાશિકાના કર્તા બિલ્હણ- જીવન, સમય અને કૃતિઓ 2. ચૌરપંચાશિકા – સ્વરૂપ અને પરંપરા 3. ચૌરપંચાશિકા- એક આસ્વાદ 4. ચૌરપંચાશિકા (સંસ્કૃત શ્લોકો, અનુવાદ અને ટિપ્પણી)

TYBA paper 7: અલંકાર સાહિત્ય

Paper code: SKTM -07

Block	Units
-------	-------

1. સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્ર પરિચય	1. કાવ્યશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ 2. કાવ્યશાસ્ત્રની વિકાસ પરંપરા 3. સાહિત્ય સંપ્રદાયો – વિચારપ્રવાહો 4. સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં કાવ્યની વ્યાખ્યા 5. રસસિક્કાન્ત અને ધ્વનિસિક્કાન્ત
2. દશરૂપક પ્રકાશ -૧	1. નાટ્યશાસ્ત્ર : ઉદ્ભવ અને વિકાસ 2. આચાર્ય ધનંજય અને દશરૂપક 3. મંગલાચરણ અને ગ્રંથરચનાની ભૂમિકા 4. રૂપક, નૃત્ય, નૃત્ત 5. કથાવસ્તુના પ્રકારો અને પાંચ અર્થપ્રકૃતિઓ 6. પાંચ અવસ્થા 7. પાંચ સંધિઓ 8. પાંચ અર્થોપક્ષેપકો 9. નાટ્યધર્મની દૃષ્ટિએ કથાવસ્તુના પ્રકારો
3. કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ – ૧	1. કાવ્યશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ 2. મમ્મટનું જીવન, સમય, વિક્રતા અને ગ્રંથકર્તૃત્વ 3. કાવ્યપ્રકાશ – ઉલ્લાસ ૧ (કારિકા – વૃત્તિ ઉદાહરણ સહિત) 4. કાવ્યનાં પ્રયોજનો, હેતુઓ, લક્ષણો અને પ્રકારો 5. પૂર્વાપર સંબંધો (અભ્યાસનોંધ)
4. હેમચંદ્રાચાર્ય પ્રણીત કાવ્યાનુશાસન	1. અચાર્ય હેમચંદ્ર : જીવન, સમય અને કૃતિઓ 2. અલંકારોની વ્યાખ્યા 3. અલંકારોના પારસ્પરિક ભેદો

TYBA paper 8: વ્યાવહારિક વ્યાકરણ અને કર્ણભાર

Paper code: SKTM -08

Block	Units
1. અધિત વ્યાકરણના વ્યાવહારિક ઉપયોગ	1. સંધિ- વ્યાખ્યા અને પ્રકારો 2. સમાસ - વ્યાખ્યા અને પ્રકારો 3. સંસ્કૃત ભાષાના નોંધપાત્ર ભાષાપ્રયોગો

	4. ભાસ રચિત કર્ણભારનું સમીક્ષાત્મક અધ્યયન
2. વ્યાકરણ રૂપો, પ્રહેલિકાઓ, ભાષાંતર અને અર્થની સ્પષ્ટતા	1. સંસ્કૃત ભાષા, સ્વરો અને વ્યંજનો 2. વર્તમાનકાળનાં પ્રત્યયો અને સર્વનામનાં રૂપોનો પરિચય 3. પ્રથમાદિ વિભક્તિઓ 4. સ્વરાન્ત, વ્યજનાંત નામ અને સર્વનામના રૂપો 5. ક્રિયાપ્રકરણ 6. પ્રહેલિકાઓ

TYBA paper 9: અપઠિત અનુવાદો નિબંધો અને ભાષાવિજ્ઞાન

Paper code: SKTM -09

Block	Units
1. સંસ્કૃત ગદ્યખંડો, પદ્યખંડો, અનુવાદ અને નિબંધો	1. ૨૦ ગદ્યખંડો 2. ૧૦ પદ્યખંડો 3. ૨૦ ગદ્યખંડો 4. ૧૨ નિબંધો
2. ભાષાવિજ્ઞાનમ	1. ભાષાશાસ્ત્ર 2. વૈદિક સંસ્કૃત અને પ્રશિષ્ટ સંસ્કૃતના ભેદ 3. ભાષાકુળો અને ભારોપીય ભાષાકુળ 4. સ્વર – વ્યંજન સ્થાન અને પ્રત્યયાન્ત વર્ગીકરણ

TYBA paper 10: ભારતીય દર્શનો

Paper code: SKTM -10

Blocks	Units
1. સાંખ્ય – યોગ	1. ભારતીય દર્શનોની વિભાવના 2. સાંખ્યદર્શન – પરંપરા અને સાહિત્ય 3. સાંખ્યદર્શન – પ્રમુખસિદ્ધાંતો 4. સાંખ્યદર્શન – પારિભાષિક સંજ્ઞાઓ 5. સાંખ્યદર્શન નિયત પાઠ્યાંશ 6. યોગદર્શન – પરંપરા અને સાહિત્ય 7. યોગદર્શન – પ્રમુખસિદ્ધાંતો 8. યોગદર્શન – પારિભાષિક સંજ્ઞાઓ

	9. યોગદર્શન નિયત પાઠ્યાંશ
2. ચાર્વાક, જૈન અને બૌદ્ધ	1. ભારતીય દર્શનની વિભાવના 2. ચાર્વાક દર્શન 3. જૈન દર્શન 4. બૌદ્ધ દર્શન 5. ચાર્વાક, જૈન અને બૌદ્ધ દર્શનની પારિભાષિક સંજ્ઞાઓનો પરિચય

Note: Detailed syllabus of subsidiary, compulsory / foundation courses can be accessed from their respective Programme guides and from the University websites.

Evaluation System

In order to be able to appear for the Term-end examination, it is a requirement that the student submit all the assignments according to the prescribed schedule. All students will be required to give an undertaking to this effect, and should it be later found that they had in fact not submitted the assignments as prescribed; the results for the Term-end examination will be withheld and may be cancelled.

The following is the evaluation methodology of various courses of BA in Sanskrit:

In the following methodology, Min. Marks indicate Qualifying Marks/Passing Marks. It is essential to pass in each of the components of the course individually to be declared as successful in there spective course.

5 Methodology of evaluation in the Open Distance learning

- a) **Continuous Evaluation** :Max. Marks: 30, Min. Marks: 11, Weightage : 30%
- b) **Term End Examination** :Max. Marks: 70, Min. Marks: 25, Weightage: 70%,
Duration of TEE: 3 hours

Instructions for Assignments:

While answering Assignments, the following guidelines are required to be followed:

1) Tips for assignments

The word limits for answering most of the questions are mentioned with them if no word limits prescribed, and then assume it to be about 300 words. You will find it useful to keep the following points in mind:

i) Planning: Read the assignment carefully. Go through the units on which they are based. Make some points regarding each question and rearrange these in logical order.

ii) Organization: Be a little more selective and analytical before drawing up a rough outline of your answer. In an essay-type question give adequate attention to your introduction and conclusion. The introduction must offer brief interpretation of the question and how you propose to develop it. The conclusion must summarize your response to the question. Make sure that your answer:

a) is logical and coherent;

b) has clear connection between sentences and paragraphs;

c) is written correctly giving adequate consideration to your expression, style and presentation;

d) Does not exceed the number of words indicated (if any) in your questions.

iii) Presentation: Once you are satisfied with your answers, you can write down the final version for submission, writing each answer neatly and underlining the points you want to emphasize.

2) The following format is to be followed for submission of the assignment:

The top of the first page of your response sheet for each assignment should look like this:

PROGRAMME TITLE : ..... ENROLMENT No. : .....

COURSE CODE : ..... NAME : .....

COURSE TITLE : ..... ADDRESS : .....

ASSIGNMENT CODE : ..... SIGNATURE : .....

STUDY CENTRE : ..... DATE : .....

4) Read instructions for submission of assignments given here. The assignments response sheets should be hand written. However the s/w coding, snapshots, test cases etc. can be in the printed form. **Students should not reproduce their answers from the units sent to them by the University. If they reproduce from the units, they will get poor marks for the respective question.**

5) The students should write each assignment separately. All the assignments should not be written in continuity.

6) **The students should write the question number with each answer. Photocopy of the submitted assignment is to be retained by the student for his or her own record and future reference, if any.**

7) The students should use only A4 size paper for their response and tag all the pages carefully. Avoid using very thin paper. They should allow a 4-cm. margin on the left and at least 4 lines in between each answer. This may facilitate the evaluator to write useful comments on the margins at appropriate places.

8) **The students should not copy the assignments from others. If copying is noticed, the assignments of such students will be rejected, and disciplinary action will be taken against the students as per rules of the University.**

9) **The completed assignment response should be sent to the Coordinator of the Study Centre. Under no circumstances should they be sent to any other department or the**

School at Headquarters, for evaluation. After submitting the assignment at the Study Centre in person, the students should get the acknowledgement from the Co-ordinator on the prescribed assignment-cum-acknowledgement card (**Form No. 1**) otherwise, the assignment response should be sent under certificate of posting through post. The students should get back evaluated assignments from their study centers within one month of its submission for the feedback and for their future guidance.

10) In case the student has requested for a change of Study Centre, s/he should submit her/his Assignments only to the original Study Centre until the University effects the change of Study Centre.

Guidelines Regarding the Submission of Assignments

1) It is compulsory for the students to submit all the prescribed assignments. They will not be allowed to appear for the term-end examination of a course if they do not submit the specified number of assignments in time for that course.

2) Whenever the students receive a set of assignments, they should check them immediately and ask for missing pages, if any, from Registrar or the Co-ordinator of the study centre or else **download them from the BAOU website**.

3) The assignment responses should be complete in all respects. Before submission, the students should ensure that they have answered all the questions in all assignments. Incomplete answer sheets bring poor grades.

4) The Coordinator of the Study Centre has the right to reject the assignments received after the due date. Therefore, the students are advised to submit their assignments before the due date.

5) Students should enclose a self-addressed stamped assignment remittance-cum-acknowledgement card with each assignment response to ensure the delivery of assignments before the last dates prescribed for submission of assignments.

6) In case any student fails to submit the assignments or fails to score minimum qualifying Marks's/he has to wait for fresh assignments meant for the current batch of students. The request for the new assignments in the prescribed form is to be addressed to the Registrar.

7) For their own record, students should retain a photocopy of all the assignment responses, which they submit to the Co-ordinator of their Study Centre. If they do not get back their duly evaluated ASSIGNMENT within a month after submission, they should try to get it from their Study Centre personally. This may help them to improve upon future assignments.

8) As per the University norms, once the student's scores pass marks in an assignment, they cannot re-submit it for improvement of marks.

9) Assignments are not subject to re-evaluation except for factual errors, if any. The discrepancy noticed by the students in the evaluated assignments should be brought to the notice of the Co-ordinator of the Study Centre, so that he forwards the correct score to SED at Headquarters.

10) The students should not enclose or express doubts for clarification, if any, along with the assignments. They should send their doubts in a separate cover to the Registrar. While doing so they should give their complete Enrolment number, name, address, programme code.

11) In case of *not successfully completed* or missed assignments, the assignments should be demanded only if your registration for that course is valid.

12) Assignments should not be demanded to improve your score if you have secured minimum qualifying score in a course.

13) Please do not submit your assignment responses twice either at the same Study Centre or at different Study Centers for evaluation.

General guideline for Term End Examinations:

1) To be eligible to appear the Term-end Examination in any course, the students are required to fulfill the following conditions:

- a) they should have paid the fee due for that semester
- b) they should have opted and pursued the prescribed course
- c) they should have submitted the examination form in time along with the requisite fees (if any).
- d) they should have submitted the required number of assignments within due dates before taking the examination
- e) their registration for the programme should be valid.

2) The University conducts term-end examinations twice a year, in July and January. The student can take the examination only after the minimum period prescribed for the course of study has elapsed.

3) Examination date schedule indicating the date and time of examination for each course is sent to all the study centers in advance. The same is also notified through BAOU Newsletter from time to time and also will be displayed on the BAOU's website also.

4) The examination form has to be submitted on-line. The fees and the guidelines are given below:

Guidelines and instructions for submission of online examination form

i) Students are required to pay examination fee **for each course** (if any) if the student is appearing for the first time or failed earlier examinations for theory as well as practical. Payment can be made through the designated banks and online. For details of fee, please refer to examination form.

ii) No Examination Fee is required to be paid for the courses, where results of Term-end examination are awaited on the date of submission of examination form. Results of Term end examination are available on University website <http://www.baou.edu.in>. Please see result status before filling up the examination form.

iii) Select and enter Programme code and Examination Centre Code from the options available. If the centre opted by the student is not activated as examination centre or not allotted for any other reason, alternative examination centre will be allotted.

iv) Select courses carefully. Courses for theory as well as practical needs to be selected separately from the list appearing on the screen.

v) University issues hall-ticket to the students two weeks before commencement of Term-end Examination and also uploads the information on the University website. If you do not receive hall-ticket one week before commencement of examination, please download the hall-ticket from the website and report to the Examination Centre with your Identify Card issued by the University.

vi) Students will be allowed to appear in Term-end Examination for those courses only whose registration is valid and have completed the prescribed minimum duration of study.

vii) Students must carry their I –card, hall ticket / examination slip to the examination center.

In case a student fails to receive the intimation slip 15 days before the commencement of the examination, they should get in touch with the Study Centre/Regional Centre/SED at headquarters

Indicating their enrolment no., name, address and programme.

The students will be entitled to appear for the examination only at the study centre **OR** at the examination centre allotted to them and **NOT** at any other centre without specific permission from the University. The Examination Centre once opted for in a form shall not be changed.

All the Study Centers/Regional Centers concerned will get a copy of the term-end examination result and also you can download it from our website.

Although all efforts will be made to declare the results in time, there will be no binding on the University to declare the results of the last examination before the commencement of next examination. The students may, therefore, fill up the examination form without necessarily waiting for the result and get it cancelled at a later date, if so desired. In case the student gets result after filling up the exam form, s/he should not re-appear in the course qualified by her/him with a view to improve the qualified score.

The students can get their Term-end Examination result reevaluated. They should apply in prescribed form and Fee for reevaluation is charged per course. This amount is refunded if there is a mistake in checking of answer-book.

Duplicate Grade Card/marks sheet will be issued on a request from the students in prescribed form against payment of charge.

Students who fail to complete the minimum required number of course(s) prescribed for the Programme within the allotted period of study shall cease to be on the rolls of this University for that programme till they re-enroll themselves, if they wish to do so. For completing reregistration students are advised to get in touch with the Regional Director concerned.

6 Old Question papers

Students can access old question papers from the website from the student e corner tab.

7 Other useful Information

Availability of scholarship: Students are given scholarship facilities as per the norms of the State Government.

Change of Regional Centre and Study Centre

Counseling facilities are not available for all the programmes at all the study centers. As such, students are advised to make sure that counseling facilities are available, for the subject s/he has chosen, at the new centre opted for. Request for change of Study Centre is acceded to subject to availability of seats for the programme at the new centre asked for only on compelling grounds. Students are required to get a NOC from the Regional center where they are willing to get themselves transferred.

When a student wants transfer from one region to another, s/he has to write to that effect to the Regional Centre from where s/he is seeking a transfer marking copies to the Regional Centre wheres/he would like to be transferred to and also to Registrar, BAOU, Ahmedabad. Further, s/he has to obtain a certificate from the Co-ordinator of the Study Centre from where s/he is seeking transfer from, regarding the number of assignments submitted. The Regional Director from where the student is seeking the transfer will transfer all records including details of fee payment to the Regional Centre where the student is going, under intimation to the Registrar and the student. The transfer will be permitted only if seats are available at the new Study Centre.

Disputes on Admission and other University Matters

In case of any dispute, the place of jurisdiction for filing of a suit/plaint/petition will be only at Ahmedabad.

Term End Examination Form and other forms can be downloaded from <http://www.baou.edu.in>

8 Some useful contact details

Telephone numbers of the Divisions/ Schools are provided on the website under the “Contact Us” option.

University Head Office Address:

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University,

“JyotirmayParisar”,

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,

Chharodi, S. G. Highway,

Ahmedabad, Gujarat. PIN 382481.

9 Regional Centers of the University

Srl no.	Regional centre	Email ID
1	Ahmedabad	
2	Surat	rcsurat@baou.edu.in
3	Bhuj	rcbhuj@baou.edu.in
4	Patan	rcpatan@baou.edu.in
5	Rajkot	rcrajkot@baou.edu.in
6	ChhotaUdepur	

PROGRAMME GUIDE
Bachelor of Arts in Sanskrit

Syllabus

Effective from January 2020

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University,

(Established by the Government of Gujarat)

“Jyotirmay”, Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,

S.G. Highway, Chharodi, Ahmedabad,

Gujarat PIN 382481

Website : www.baou.edu.in

Index

Sr. No.	Information	Page no.
	Message from Programme Coordinator	4
1	Basic Information	5
	BA Sanskrit Programme Objectives	
	Duration of the Programme	
	Programme fees	
	Medium of instruction	
	Credit system	
	Programme structure	
	Recognition	
	Associate studentship Scheme and Dual Degree System	
	Support Services	
	News letter	
	Contact information for BA Sanskrit Programme Coordinator	
	Credit Transfer Scheme	
2	Instructional system	10
	Print Material	
	Counseling sessions	
3	Importance of Visiting websites	11
4	BA Sanskrit Programme Syllabus (effective from January 2020)	11
	First Year BA Syllabus	
	Second Year Syllabus	

	Third Year Syllabus	
5	Evaluation System	18
	Methodology of evaluation in the Open Distance learning	
	Instructions for Assignments	
	General guideline for Term End Examinations	
6	Old Question papers	22
7	Other useful information	22
8	Some useful contact details	23
9	Regional centers of the University	23

Message from Programme Coordinator

Dear Students,

We welcome you to the campus of Open University..! This campus is Open in the sense that it gives you freedom and flexibility in respect of time and place, broadness of subjects to choose from and prepares you for the forthcoming future. The special thing of BAOU (Babasaheb Ambedkar Open University) is that it caters to you the knowledge in our own regional language Gujarati. However if you wish to study in Sanskrit/Hindi/English language, you are free to do it for BA Sanskrit Programme.

This Programme guide of Bachelor of Arts Programme in Sanskrit guides you in studying in ODL system as well as in Sanskrit subject.

Being a student of higher education, you need to be responsible to yourself and study thoroughly this programme guide. You will get information regarding uses and importance of the website of the University, Examination system, contact details and such other information that you will be in need during the whole journey of getting a degree of BA in the subject of Sanskrit.

We wish you a very bright future ahead...!

**Programme Coordinators,
BA Sanskrit,**

Email ID- anand.pandya@baou.edu.in swati.shah@baou.edu.in

1 Basic Information

BA Sanskrit Programme Objectives

- Introduce the learners to the main theme and topics of discipline in humanities.
- Provide the learners with the information and skill necessary to understand and analyse their world.
- Impart reading and writing skills through assignments and exercise of such kind at an undergraduate level.
- Expose the learner to the importance of interdisciplinary.

Duration of the Programme: (3 years, maximum 8 years)

Students can keep continue their programme even if they fail their all papers in a given respective year, they can get admission in the next year i.e. in 2nd or the 3rd year's courses, but, In case, a student is not able to pass the programme in 3 years' or 8 years' maximum limit, he/she will have to apply again for readmission for the remaining courses of the programme. Student will be eligible to appear in the remaining courses' exams only after paying fees.

- **Programme fees:** (in Indian Rupees)

Year	Male/boys	Female/ girls
First	1800/-	1200/-
Second	1800/-	1200/-
Third	1800/-	1200/-

Medium of instruction:

The medium of instruction and language of print Self Learning Material is only in Gujarati however, students may adopt languages like Sanskrit/Hindi/English for their study and write answers in assignments and Term End Exams.

Credit system:

The University follows the 'Credit System' for its programmers. Each credit is worth 30 hours of student study time, comprising all the learning activities. Thus, a four-credit course involves 120 study hours and a five credit course will require students to study for 150 hours. This helps the student to understand the academic effort one has to put into successfully completing a course. Completion of the programme requires successful completion of both assignments and the Term End Examination of each course in the programme.

Programme structure:

The University has adopted a yearly pattern for its BA programme, it is divided into three years. Students may get admission either for February to January Term or from August to July term. After completion of one year, students have liberty to appear in examinations taken twice in a year after every six month gap. (in the month of January and July every year). Following is the programme structure of BA in Sanskrit:

First Year B.A. in Sanskrit

Paper No.	Types of Syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any two subjects from the following subjects <ul style="list-style-type: none"> ● Sanskrit (SKT-COM-101) ● Hindi (HNDCOM -101) ● Gujarati (GUJ-COM-101) ● English (ENG-COM-101) 	4
2.	Compulsory Subject: Paper- 2		4
3.	Main Subject: Paper- 1	● સંસ્કૃત પદ્ય અને ગદ્યસાહિત્ય (SKTM-101)	5
4.	Main Subject: Paper- 2	● સંસ્કૃત નાટ્ય, સ્તોત્ર અને મુક્તક કાવ્યો (SKTM-102)	5
5.	Subsidiary Subject: Paper- 1	Select any one subject as subsidiary subject from the below mentioned subjects. There will be two papers of the selected subject. <ul style="list-style-type: none"> ● Gujarati (GUJS-101,102) ● Hindi (HNDS -101,102) 	5
6.	Subsidiary Subject: Paper- 2	<ul style="list-style-type: none"> ● History (HISS-101,102) ● Sociology(SOCS-101,102) ● Political Science (PSCS-101,102) ● English (ENGS-101,102) ● Public Administration(PUA-101,102) ● Economics (ECOS-101,102) 	5
7.	Compulsory Paper- 3	● Human Environment (ENV-COM-101)	4
First Year Total Credit			32

Second Year B.A. in Sanskrit

Paper No.	Types of syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any one subject as compulsory subject from below mentioned subjects <ul style="list-style-type: none"> ● Sanskrit (SKT-COM-202) ● Hindi (HNDCOM -202) ● Gujarati (GUJ-COM-202) ● English (ENG-COM-202) 	4
2.	Main Subject: Paper- 3	● અર્ષ મહાકાવ્યો (SKTM-203)	5

3.	Main Subject: Paper- 4	● वैदिक साहित्य અને ઉપનિષદ (SKTM-204)	5
4.	Main Subject: Paper- 5	● અલંકારશાસ્ત્ર અને નાટ્યસાહિત્ય (SKTM-205)	5
5.	Subsidiary Subject: Paper- 3	Select any one subject as subsidiary subject from the below mentioned subjects. There will be two papers of the selected subject. ● Gujarati (GUJS-203,204) ● Hindi (HNDS -203,204)	5
6.	Subsidiary Subject: Paper- 4	● History (HISS-203,204) ● Sociology(SOCS-203,204) ● Political Science (PSCS-203,204) ● English (ENGS-203,204) ● Public Administration(PUA-203,204) ● Economics (ECOS-203,204)	5
7.	Compulsory Paper-2	Select any one subject from the following 1. Foundation Course in Tourism 2. Introduction to yoga 3. Rural Health: An Introduction 4. Naturopathy 5. Human rights: Society and development 6. NGO Management 7. Dr. Babasaheb Ambedkar Life and thought	5
Second Year Total Credit			33

Third Year B.A. in Sanskrit

Paper No.	Types of syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any one subject as compulsory subject from below mentioned subjects ● Sanskrit (SKT-COM-303) ● Hindi (HNDCOM -303) ● Gujarati (GUJ-COM-303) ● English (ENG-COM-303)	4
2.	Main Subject: Paper- 6	● વ્યાકરણ, ભાષાવિજ્ઞાન અને અર્થશાસ્ત્ર (SKTM-306)	5
3.	Main Subject: Paper- 7	● દર્શન (SKTM-307)	5
4.	Main Subject: Paper- 8	● અલંકાર શાસ્ત્ર (SKTM-308)	5

5.	Main Subject: Paper- 9	● संस्कृत साहित्य (SKTM-309)	5
6.	Main Subject: Paper- 10	● अपहृत संस्कृत (SKTM-310)	5
7.	Compulsory Subject Paper-1	Select any one subject from the below given subjects 1. Feature Writing 2. Writing for Radio 3. Market Process 4. Documentation of the export process 5. Secretarial practice 6. Office management system and management 7. Value education and spirituality	4
Third year Total Credit			33
Total credit of first, second and third year (32+33+33)			98

Recognition:

The Dr. Babasaheb Ambedkar Open University (BAOU) has been established by the Government of Gujarat Act no. 14 of 13th April, 1994. The University is also recognized by the Distance Education Bureau (DEB), University Grant Commission (UGC). The University provides education as per the norms of the DEB, UGC and follows rules and regulations of the Government of Gujarat.

Ref. : <https://www.ugc.ac.in/pdfnews/FINAL%20RECOGNITION%20STATUS%2008-05-2019.pdf>

<https://www.ugc.ac.in/deb>

Associate studentship Scheme and Dual Degree System:

Under this scheme, students can pursue more courses with the main Programme. As per UGC/ DEB norms, students can opt for minimum 8 to maximum 33 credit courses with their main full degree course, however, students cannot enroll for more course/s offered under the same BA Sanskrit Programme. Under Associate student scheme.

Here UGC gives a very good chance to students to improve their career prospects though. Students enrolled in a programme in any conventional University can now enroll themselves for another Degree programme from any UGC recognized Open University.

Student support Services:

In order to provide individualized support to its learners, the University has created a number of Study Centers throughout the state for this Programme. These are administratively coordinated by the Regional Centers. The Study Centers are the contact points for the students on all major aspects of the Programme. These include counseling sessions, practical, reference library facilities, disseminating information and advice, facilities for audio-visual training aids and teleconferencing.

The University may not always be able to communicate to all the students individually. All the important communications are sent to the Regional Directors who in turn will intimate them to the Study Centre Coordinators. The coordinators display such circulars / notifications on their notice boards for the benefit of the students. You are, therefore, advised to be in touch with your Study Centre Coordinator on a more regular basis so as to get the latest information about assignments, submission schedules (assignments and examination forms), declaration of results, etc. You are also advised to be in touch with BAOU website so that you are updated to the latest developments in BA Sanskrit.

Newsletter:

BAOU Newsletter “Gnan Ganga (Jnan Ganga/ Gyan Ganga)” can be accessed from the BAOU website. You can see reports of all activities and news and information of the University.

Contact information for BA Sanskrit Programme Coordinator:

Students may contact the BA Sanskrit Programme Coordinator by sending a communication through post to, ‘The BA Sanskrit Programme Coordinator, SHSS, “Jyotirmay”, Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg, S.G. Highway, Chharodi, Ahmedabad, Gujarat PIN 382481’, or can send an Email to anand.pandya@baou.edu.in or swati.shah@baou.edu.in

Credit Transfer Scheme:

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University facilitates Transfer of Credits, if a student has passed or wish to pass any particular course/s from other UGC recognized university of India or outside India. The student’s transferable credit will go through the evaluation process to check eligibility as per the University criteria. Details policy for this can be read on the University website under Policy tab.

2 Instructional system

The methodology of instruction in this university is different from that of the conventional universities. The Open University system is more learner-oriented, and the student has to be an active participation the teaching-learning process. Most of the instruction is imparted through a distance with only a small component of face-to-face communication. The University follows a multi-channel approach for instruction. It comprises a suitable mix of:

- self-instructional printed material
- Audio-video programmes transmitted through Vande Gujarat TV Channel.
- face-to-face counseling at Study Centers by academic counselors.
- reference library at study center
- Web based academic support: e-content available on Website of the University.

- Assignments

Print Material:

Printed materials are the primary form of instructional materials. These are supplied to the learners in the form of several booklets called blocks. Each block consists of several units. The size of a unit such that the material given therein may be expected to be studied by a student in a session of about 4 to 6 hours of study. Therefore, you have to concentrate mainly on the print materials, which we send to you. However, the fast pace of computer industry necessitates that students must do some additional readings. Students are advised to study reference books without fail. Studying the printed material one may not be sufficient to write assignments and prepare for the term-end Examinations. Some reference books are available at your study centre. There may be delays in the receipt of printed study materials by the students owing to different reasons. However, students are advised to download the course material that is available on BAOU website and start studying. They are also advised that they attend to the video lectures uploaded to YouTube.

Counseling sessions:

In Open and Distance Learning (ODL) system, face-to-face contact between the learners and their Tutors/counselors are relatively less. The purpose of such a contact is to answer some of your questions and clarify your doubts that may not be possible through any other means of communication. It also provides you with an opportunity to meet your fellow students. There are academic counselors at the Study Centers to provide counseling and guidance to you in the courses that you have chosen for study. Normally, these sessions will be held at the study centers on Saturdays and Sundays. You should note that the counseling sessions would be very different from the classroom teaching or lectures. Counselors will not be delivering lectures as in conventional teaching. They will try to help you to overcome difficulties that you face while studying for the BCA programme. In these sessions, you must try to resolve your subject-based difficulties and any other related issues.

Before attending the counseling session for each course, please go through your course material as per the session schedule and make a plan of the points to be discussed.

Counseling sessions details:

As per UGC, DEB norms, There will be total 16 hours of counseling every year for each course at study centers.

3 Importance of Visiting websites

BAOU website is must to visit for all stakeholders of the University. It gives latest information updated constantly. In addition to this students have to fill their admission and examination forms online from the website. Students can access their study material, syllabus; old question papers assignments etc. from the website from the *student e corner* section.

Also students will get information regarding various circulars, government announcements and other student related activities from the website.

4 BA Sanskrit Programme Syllabus (effective from August 2017)

First Year BA Syllabus (effective from August 2017 to August 2019)

FYBA paper 1 સંસ્કૃત પદ્ય અને ગદ્ય સાહિત્ય

Paper code : SKTM-101

FYBA paper 2: સંસ્કૃત નાટ્ય, સ્તોત્ર અને મુક્તક કાવ્યો

Paper code: SKTM -02

વિભાગ- 1	ભાસ રચિત સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ : અંક- ૧, ૨ અને ૩ યુનિટ ૧ સ્વપ્નવાસવદત્ત કથાસાર યુનિટ ૨ અંક ૧ યુનિટ ૩ અંક ૨ અને ૩ યુનિટ ૪ સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	(યુનિટ- 4)
વિભાગ- 2	સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ : અંક- ૪ અને ૫ યુનિટ ૧ અંક ૪ યુનિટ ૨ અંક ૪ યુનિટ ૩ અંક ૫ યુનિટ ૪ અંક ૫ યુનિટ ૫ સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	(યુનિટ- 5)
વિભાગ- 3	જગન્નાથ વિરચિત ગંગાલહરી (૧ થી ૨૪ શ્લોકો) યુનિટ ૧ કવિ જગન્નાથ અને સ્તોત્રકાવ્યનો પરિચય યુનિટ ૨ ગંગાલહરી (૧ થી ૧૨ શ્લોકો) યુનિટ ૩ ગંગાલહરી (૧૩ થી ૨૪ શ્લોકો) યુનિટ ૪ સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો	(યુનિટ- 4)
વિભાગ- 4	ભર્તૃહરિ રચિત શતકત્રય (નીતિશતક , વૈરાગ્યશતક અને શૃંગારશતક નિયત શ્લોકો) (યુનિટ -4) યુનિટ ૧ ભર્તૃહરિ અને મુક્તક કાવ્યનો પરિચય યુનિટ ૨ શૃંગારશતકના નિયત શ્લોકો અને પ્રશ્નો (શ્લોક ક્રમાંક : ૧,૨,૩,૬,૧૦,૩૪,૩૬,૪૨,૫૧,૫૨,૫૮) યુનિટ ૩ વૈરાગ્યશતકના નિયત શ્લોકો અને પ્રશ્નો (શ્લોક ક્રમાંક : ૧,૪,૫,૧૩,૧૭,૨૦,૨૩,૨૫,૨૯,૩૩,૩૬) યુનિટ ૪ નીતિશતકના નિયત શ્લોકો અને પ્રશ્નો (શ્લોક ક્રમાંક : ૧,૪,૫,૮,૧૦,૧૧,૧૨,૧૩,૧૬,૧૯,૨૦,૫૧) (કુલ ૩૪ શ્લોકો)	

Second Year Syllabus

SYBA paper 3: आर्ष मकाव्यो

विभाग- 1 रामायण : सुंदरकांड (नियतांश)

युनिट १ रामायणनो परिचय अने सुंदरकांडनो कथासार

युनिट २ सुंदरकांड सर्ग-१३

युनिट ३ सुंदरकांड सर्ग-१८ अने १९

युनिट ४ सुंदरकांड सर्ग-२५

युनिट ५ समीक्षात्मक प्रश्नो

विभाग- 2 महाभारत : विराटपर्व (नियतांश)

युनिट १ महाभारतनो परिचय अने विराटपर्वनो कथासार

युनिट २ विराटपर्व अध्याय – ५ अने ६

युनिट ३ विराटपर्व अध्याय – १२ अने १३

युनिट ४ समीक्षात्मक प्रश्नो

विभाग- 3 श्रीमद् भगवद्गीता (नियत अध्याय)

युनिट १ श्रीमद् भगवद्गीता : सामान्य परिचय

युनिट २ अध्याय-१

युनिट ३ अध्याय-२ (श्लोक ११ थी ३० अने ५४ थी ७२)

युनिट ४ अध्याय-३

विभाग- 4 श्रीमद् भगवद्गीता (नियत अध्याय)

युनिट १ अध्याय १०

युनिट २ अध्याय १२

युनिट ३ अध्याय १५

युनिट ४ समीक्षात्मक प्रश्नो

Paper code : SKTM-203

SYBA paper 4: વૈદિક સાહિત્ય અને ઉપનિષદ

Paper code: SKTM -204

વિભાગ- 1 વૈદિક સાહિત્યનો પરિચય

યુનિટ ૧ વેદનો અર્થ અને વેદની સંહિતાઓ

યુનિટ ૨ બ્રાહ્મણગ્રંથો અને આરણ્યક ગ્રંથો

યુનિટ ૩ ઉપનિષદો

યુનિટ ૪ વેદાંગ

વિભાગ- 2 ઋગ્વેદ- અથર્વવેદના નિયત મંત્રો

યુનિટ ૧ અગ્નિસૂક્ત (ઋગ્વેદ-૧.૧)

યુનિટ ૨ ઈન્દ્રસૂક્ત (ઋગ્વેદ-૨.૧૨)

યુનિટ ૩ વિશ્વામિત્ર-નદી સૂક્ત (ઋગ્વેદ-૩.૩૩)

યુનિટ ૪ (1) મેઘાજનનસૂક્ત (અથર્વવેદ-૧.૧)

(2) સત્યાનૃતસમીક્ષકો વરુણઃ (અથર્વવેદ-૪.૧૬)

(3) રાષ્ટ્રસભા (અથર્વવેદ-૭.૧૨)

યુનિટ ૫ પૃથ્વીસૂક્ત-(૧ થી ૨૧ મંત્રો) (અથર્વવેદ-૧૨.૧)

વિભાગ- 3 ઇશાવાસ્ય ઉપનિષદ

યુનિટ ૧ ઉપનિષદ સાહિત્યમાં ઇશાવાસ્ય ઉપનિષદનું સ્થાન

યુનિટ ૨ મંત્ર ૧ થી ૮

યુનિટ ૩ મંત્ર ૯ થી ૧૮

યુનિટ ૪ સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો

વિભાગ- 4 કેનોપનિષદ

યુનિટ ૧ ખંડ-૧

યુનિટ ૨ ખંડ-૨

યુનિટ ૩ ખંડ-૩

યુનિટ ૪ ખંડ-૪

SYBA Paper 5: અલંકારશાસ્ત્ર અને નાટ્યસાહિત્ય

Paper code: SKTM -205

વિભાગ- 1 અલંકારશાસ્ત્રનો પરિચય અને કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ- ૧

યુનિટ ૧ અલંકારશાસ્ત્ર અને તેની વિચાર પરંપરા

યુનિટ ૨ આચાર્ય મમ્મટ અને કાવ્યપ્રકાશ : સામાન્ય પરિચય

યુનિટ ૩ કાવ્યપ્રકાશ : ઉલ્લાસ-૧ કારિકા-૧-૨

યુનિટ ૪ કાવ્યપ્રકાશ : ઉલ્લાસ-૧ કારિકા-૩

યુનિટ ૫ કાવ્યપ્રકાશ : ઉલ્લાસ-૧ કારિકા-૪-૫

વિભાગ- 2 ધનંજય વિરચિત દશરૂપક : પ્રકાશ- ૧

યુનિટ ૧ આચાર્ય ધનંજય અને દશરૂપક

યુનિટ ૨ કારિકા ૧ થી ૨૨A

યુનિટ ૩ કારિકા ૨૨B થી ૫૬

યુનિટ ૪ કારિકા ૫૭ થી ૬૮

વિભાગ- 3 કાલિદાસ વિરચિત વિક્રમોર્વશીયમ્ અંક- ૧

યુનિટ ૧ કાલિદાસ અને વિક્રમોર્વશીયમ્ પરિચય

યુનિટ ૨ વિક્રમોર્વશીયમ્ : અંક-૧ આરંભ થી શ્લોક ૯ સુધી

યુનિટ ૩ વિક્રમોર્વશીયમ્ : અંક-૧ શ્લોક ૯ પછીથી અંક સમાપ્તિ સુધી

યુનિટ ૪ વિષયવસ્તુ આધારિત સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો

વિભાગ- 4 વિક્રમોર્વશીયમ્ અંક- ૨

યુનિટ ૧ અંક-૨ આરંભથી શ્લોક ૯ સુધી

યુનિટ ૨ અંક-૨ શ્લોક ૯ પછીથી - તત્તઃ પ્રવિશતિ-થી શ્લોક ૧૫ સુધી

યુનિટ ૩ અંક-૨ શ્લોક ૧૫ પછીથી અંક સમાપ્તિ સુધી

યુનિટ ૪ વિષયવસ્તુ આધારિત સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો

Third Year Syllabus

TYBA paper 6: વ્યાકરણ, ભાષાવિજ્ઞાન અને અર્થશાસ્ત્ર

Paper code: SKTM -306

વિભાગ-૧ : સિદ્ધાન્તકૌમુદી-કારક પ્રકરણ : વિભક્તિ-૧,૨ અને ૩ (યુનિટ-૫)

યુનિટ ૧ પાણિનીય વ્યાકરણ પરંપરા

યુનિટ ૨ સિદ્ધાન્તકૌમુદી પરિચય

યુનિટ ૩ પ્રથમા વિભક્તિ અને દ્વિતીયા વિભક્તિ સૂત્ર-૧ થી ૧૨ (કર્મપ્રવચનીય પૂર્વેના)

યુનિટ ૪ દ્વિતીયા વિભક્તિ સૂત્ર ૧૩થી અંતિમ સૂત્ર સુધી

યુનિટ ૫ તૃતીયા વિભક્તિ (સંપૂર્ણ)

વિભાગ-૨ : વિભક્તિ-૪ અને ૫

યુનિટ ૧ ચતુર્થી વિભક્તિ સૂત્ર ૧ થી ૧૨

યુનિટ ૨ ચતુર્થી વિભક્તિ સૂત્ર ૧૩થી ૧૭ (અંતિમ સૂત્ર સુધી)

યુનિટ ૩ પંચમી વિભક્તિ સૂત્ર ૧ થી ૧૧

યુનિટ ૪ પંચમી વિભક્તિ સૂત્ર ૧૨ થી અંતિમ સૂત્ર સુધી

વિભાગ-૩ : ભાષાવિજ્ઞાન

યુનિટ ૧ ભાષાની ઉત્પત્તિ અંગેના વિવિધ મતો અને ભાષાવિજ્ઞાનના અધ્યયનની પદ્ધતિઓ.

યુનિટ ૨ ભાષાવિજ્ઞાનનાં અંગો

યુનિટ ૩ ભાષાકુળ અને ભારૈપિય ભાષાઓ

યુનિટ ૪ વેદ અને અવેસ્તાની તુલના

વિભાગ-૪ : અર્થશાસ્ત્ર (અધિકરણ- ૬ અને ૭)

યુનિટ ૧ કૌટિલ્ય અને અર્થશાસ્ત્ર

યુનિટ ૨ અધિકરણ-૬ અધ્યાય-૧

યુનિટ ૩ અધિકરણ-૬ અધ્યાય-૨

યુનિટ ૪ અધિકરણ-૭ અધ્યાય-૧

TYBA paper 7: ດຣຸໂຕ
Paper code: SKTM -307

વિભાગ-૧ : સાંખ્યકારિકા (નિયત કારિકાઓ)

યુનિટ ૧ ભારતીય દર્શનોનો પરિચય

યુનિટ ૨ સાંખ્યદર્શન : પરંપરા અને સાહિત્ય

યુનિટ ૩ સાંખ્યકારિકા : કારિકા ૧ થી ૧૪

યુનિટ ૪ સાંખ્યકારિકા ૧૫ થી ૩૧

યુનિટ ૫ સાંખ્યકારિકા ૩૨ થી ૬૯

વિભાગ-૨ : યોગદર્શન

યુનિટ ૧ યોગદર્શન : પરંપરા અને સાહિત્ય

યુનિટ ૨ યોગદર્શનના પ્રમુખ સિદ્ધાંતો

યુનિટ ૩ યોગદર્શન-પ્રથમપાઠ સૂત્ર ૧ થી ૨૩

યુનિટ ૪ યોગદર્શન-પ્રથમપાઠ સૂત્ર ૨૪ થી ૫૧

વિભાગ-૩ : તર્કસંગ્રહ (નિયતાંશ)

યુનિટ ૧ ન્યાય-વૈશેષિક દર્શન : પરંપરા અને સાહિત્ય

યુનિટ ૨ તર્કસંગ્રહ – પ્રારંભથી મન નિરૂપણ સુધી

યુનિટ ૩ તર્કસંગ્રહ – રસનિરૂપણથી અસાધારણકારણ સુધી

યુનિટ ૪ તર્કસંગ્રહ – ચાર પ્રમાણો- ચતુર્વિધપ્રમાણ: (હેત્વાભાસ સિવાય)

વિભાગ-૪ : વેદાન્તસાર

યુનિટ ૧ વેદાન્તદર્શન પરંપરા અને સાહિત્ય

યુનિટ ૨ અધ્યાય ૧ અને ૨

યુનિટ ૩ અધ્યાય ૩

યુનિટ ૪ અધ્યાય ૫

TYBA paper 8: યદંકર શલ્સ

Paper code: SKTM -308

વિભાગ-૧ : કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ-૨ (શબ્દશક્તિઓ)

યુનિટ ૧ કાવ્યપ્રકાશ-ઉલ્લાસ-૨ કારિકા ૧ થી ૩

યુનિટ ૨ ઉલ્લાસ-૨ કારિકા ૪ થી ૬

યુનિટ ૩ ઉલ્લાસ-૨ કારિકા ૭ થી ૧૨

યુનિટ ૪ ઉલ્લાસ-૨ કારિકા ૧૩ થી ૧૫

યુનિટ ૫ સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો

વિભાગ -૩ કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૧૦ નિયત-૧૦ અલંકારો)

યુનિટ ૧ ઉલ્લાસ-૧૦ : અલંકારો : ઉપમા (ભેદ સિવાય) અને અનન્વય

યુનિટ ૨ ઉલ્લાસ-૧૦ અલંકારો : ઉત્પ્રેક્ષા, રૂપક અને અપહ્રુતિ

યુનિટ ૩ ઉલ્લાસ-૧૦ અલંકારો : શ્લેષ, સમાસોક્તિ અને નિદર્શના

યુનિટ ૪ ઉલ્લાસ-૧૦ અલંકારો : અપ્રસ્તુતપ્રશંસા અને અતિશયોક્તિ

વિભાગ -૩ કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ-૧૦ નિયત-૧૦ અલંકારો)

યુનિટ ૧ ઉલ્લાસ-૧૦ અલંકારો : પ્રતિવસ્તુપમા, દ્રષ્ટાંત, દીપક અને તુલ્યયોગિતા

યુનિટ ૨ ઉલ્લાસ-૧૦ અલંકારો : વિભાવના અને વિશેષોક્તિ

યુનિટ ૩ ઉલ્લાસ-૧૦ અલંકારો : અર્થાન્તરન્યાસ

યુનિટ ૪ ઉલ્લાસ-૧૦ અલંકારો : સ્વભાવોક્તિ, વ્યાજસ્તુતિ અને કાવ્યલિંગ

વિભાગ-૪ : કાવ્યાદર્શ : પરિચ્છેદ-૧

યુનિટ ૧ મહાકવિ દંડી અને કાવ્યાદર્શ : સામાન્ય પરિચય

યુનિટ ૨ કાવ્યાદર્શ : પરિચ્છેદ-૧ કારિકા ૧ થી ૧૩

યુનિટ ૩ કાવ્યાદર્શ : પરિચ્છેદ-૧ કારિકા ૧૪ થી ૨૨

યુનિટ ૪ કાવ્યાદર્શ : પરિચ્છેદ-૧ કારિકા ૨૩ થી ૩૯

TYBA paper 9: संस्कृत साहित्य

Paper code: SKTM-309

વિભાગ-1 : અભિજ્ઞાનશાકુન્તલ અંક-૧ અને ૨
યુનિટ ૧ સંસ્કૃત સાહિત્યમાં અભિજ્ઞાનશાકુન્તલનું અદ્વિતીય સ્થાન
યુનિટ ૨ અંક-૧
યુનિટ ૩ અંક-૧
યુનિટ ૪ અંક-૨
યુનિટ ૫ અંક-૨

વિભાગ -૨ અભિજ્ઞાનશાકુન્તલ અંક-૩ અને ૪
યુનિટ ૧ અંક-૩
યુનિટ ૨ અંક-૪
યુનિટ ૩ અંક-૪
યુનિટ ૪ સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો

વિભાગ-૩ : આદિત્યહૃદયસ્તોત્ર અને ચર્પટપંચરિકાસ્તોત્ર
યુનિટ ૧ સ્તોત્રસાહિત્યનો પરિચય
યુનિટ ૨ આદિત્યહૃદયસ્તોત્ર
યુનિટ ૩ ચર્પટપંચરિકાસ્તોત્ર
યુનિટ ૪ શકાદયસ્તુતિ (શ્લોક ૧ થી ૧૫)

વિભાગ-૪ : વિદુરનીતિ (અધ્યાય-૭)
યુનિટ ૧ વિદુરનીતિમાં પ્રતિપાદિત નૈતિક જીવન અને મૂલ્યબોધ
યુનિટ ૨ વિદુરનીતિ અધ્યાય-૭ : શ્લોક ૧ થી ૨૫
યુનિટ ૩ વિદુરનીતિ અધ્યાય-૭ : શ્લોક ૨૬ થી ૫૦
યુનિટ ૪ વિદુરનીતિ અધ્યાય-૭ : શ્લોક ૫૧ થી ૮૪ (અંતિમ શ્લોક સુધી)

TYBA paper 10: अढलत संसुकृत
Paper code: SKTM -310

વિભાગ-૧ : વ્યાવહારિક સંસ્કૃત વ્યાકરણ (સમાસ, સંધિ, કૃદન્ત, કર્તારિ-કર્મણિ-ભાવે પ્રયોગ અને પ્રેરકપ્રયોગ)

યુનિટ ૧ સમાસ : દ્રઙ્, કર્મધારય, તત્પુરુષ

યુનિટ ૨ સમાસ : બહુવ્રીહિ, અવ્યયીભાવ, દ્વિગુ

યુનિટ ૩ સંધિ : સ્વરસંધિ, વ્યંજનસંધિ અને વિસર્ગસંધિ

યુનિટ ૪ કૃદન્ત : કર્મણિ ભૂતકૃદન્ત, સમ્બન્ધક ભૂતકૃદન્ત, હેત્વર્થ કૃદન્ત અને વિદ્યર્થ કૃદન્ત

યુનિટ ૫ કર્તારિ-કર્મણિ-ભાવે પ્રયોગ અને પ્રેરક પ્રયોગ

વિભાગ-૨ : સંસ્કૃત છંદો (નિયત છંદો)

યુનિટ ૧ છંદ : ઉત્પત્તિ, વિકાસ અને પરંપરા

યુનિટ ૨ છંદ : શાસ્ત્રીય સંજ્ઞાઓ

યુનિટ ૩ પસંદગીના છંદો :

અનુષ્ટુપ, ઉપજાતિ, દ્રુતવિલંબિત, શાલિની, વંશસ્થવિલ, તોટક, ભુજંગપ્રયાત

યુનિટ ૪ પસંદગીના છંદો :

વસન્તતિલકા, માલિની, શિખરિણી, પૃથ્વી, મન્દાકાન્તા, શાર્દૂલવિક્રીડિત, સગ્ધરા

વિભાગ-૩ : અનુવાદ (સંસ્કૃતમાંથી ગુજરાતી અને ગુજરાતીમાંથી સંસ્કૃત)

સંસ્કૃત નિબંધ, અર્થાવબોધ

યુનિટ ૧ સંસ્કૃતમાંથી ગુજરાતી અનુવાદ (૪ ગદ્યખંડો અને ૪ પદ્યખંડો)

યુનિટ ૨ ગુજરાતીમાંથી સંસ્કૃત અનુવાદ (૬ ગદ્યખંડો)

યુનિટ ૩ સંસ્કૃત નિબંધ લેખન

૧ ભારતીયા સંસ્કૃતિઃ।

૨ વિદ્યાધનં સર્વધનપ્રધાનમ્।

૩ જનની જન્મભૂમિશ્ચ સ્વર્ગાદપિ ગરીયસિ।

૪ કવિ કુલગુરુકાલિદાસઃ।

૫ રમ્યા રામાયણી કથા।

૬ સજ્જન સંજ્ગતિઃ / સન્મિત્રસ્ય લક્ષણાનિ।

૭ સત્યમેવ જયતે।

૮ ગૌતા સુગૌતા કર્તવ્યા।

યુનિટ ૪ અર્થાવબોધ (૬ ગદ્યખંડો)

વિભાગ-૪ : સુભાષિતો અને વિનોદપદ્યાનિ

યુનિટ ૧ મુક્તક કાવ્ય તરીકે સુભાષિત અને તેમાં નિરૂપિત જીવનબોધ

યુનિટ ૨ સુભાષિતો (પસંદગીના)

યુનિટ ૩ સુભાષિતો (પસંદગીના)

યુનિટ ૪ વિનોદપદ્યાનિ

Note: Detailed syllabus of subsidiary, compulsory / foundation courses can be accessed from their respective Programme guides and from the University websites.

Evaluation System

In order to be able to appear for the Term-end examination, it is a requirement that the student submit all the assignments according to the prescribed schedule. All students will be required to give an undertaking to this effect, and should it be later found that they had in fact not submitted the assignments as prescribed; the results for the Term-end examination will be withheld and may be cancelled.

The following is the evaluation methodology of various courses of BA in Sanskrit:

In the following methodology, Min. Marks indicate Qualifying Marks/Passing Marks. It is essential to pass in each of the components of the course individually to be declared as successful in there spectve course.

5 Methodology of evaluation in the Open Distance learning

a) **Continuous Evaluation** :Max. Marks: 30, Min. Marks: 11, Weightage : 30%

b) **Term End Examination** :Max. Marks: 70, Min. Marks: 25, Weightage: 70%,

Duration of TEE: 3 hours

Instructions for Assignments:

While answering Assignments, the following guidelines are required to be followed:

1) **Tips for assignments**

The word limits for answering most of the questions are mentioned with them if no word limits prescribed, and then assume it to be about 300 words. You will find it useful to keep the following points in mind:

i) **Planning:** Read the assignment carefully. Go through the units on which they are based. Make some points regarding each question and rearrange these in logical order.

ii) **Organization:** Be a little more selective and analytical before drawing up a rough outline of your answer. In an essay-type question give adequate attention to your introduction and conclusion. The introduction must offer brief interpretation of the question and how you propose to develop it. The conclusion must summarize your response to the question. Make sure that your answer:

a) is logical and coherent;

b) has clear connection between sentences and paragraphs;

c) is written correctly giving adequate consideration to your expression, style and presentation;

d) Does not exceed the number of words indicated (if any) in your questions.

iii) **Presentation:** Once you are satisfied with your answers, you can write down the final version for submission, writing each answer neatly and underlining the points you want to emphasize.

2) The following format is to be followed for submission of the assignment:

The top of the first page of your response sheet for each assignment should look like this:

PROGRAMME TITLE : ..... ENROLMENT No. : .....

COURSE CODE : ..... NAME : .....

COURSE TITLE : ..... ADDRESS : .....

ASSIGNMENT CODE : ..... SIGNATURE : .....

STUDY CENTRE : ..... DATE : .....

4) Read instructions for submission of assignments given here. The assignments response sheets should be hand written. However the s/w coding, snapshots, test cases etc. can be in the printed

form. **Students should not reproduce their answers from the units sent to them by the University. If they reproduce from the units, they will get poor marks for the respective question.**

5) The students should write each assignment separately. All the assignments should not be written in continuity.

6) **The students should write the question number with each answer. Photocopy of the submitted assignment is to be retained by the student for his or her own record and future reference, if any.**

7) The students should use only A4 size paper for their response and tag all the pages carefully. Avoid using very thin paper. They should allow a 4-cm. margin on the left and at least 4 lines in between each answer. This may facilitate the evaluator to write useful comments on the margins at appropriate places.

8) **The students should not copy the assignments from others. If copying is noticed, the assignments of such students will be rejected, and disciplinary action will be taken against the students as per rules of the University.**

9) **The completed assignment response should be sent to the Coordinator of the Study Centre. Under no circumstances should they be sent to any other department or the School at Headquarters,** for evaluation. After submitting the assignment at the Study Centre in person, the students should get the acknowledgement from the Co-ordinator on the prescribed assignment-cum-acknowledgement card (**Form No. 1**) otherwise, the assignment response should be sent under certificate of posting through post. The students should get back evaluated assignments from their study centers within one month of its submission for the feedback and for their future guidance.

10) In case the student has requested for a change of Study Centre, s/he should submit her/his Assignments only to the original Study Centre until the University effects the change of Study Centre.

Guidelines Regarding the Submission of Assignments

1) It is compulsory for the students to submit all the prescribed assignments. They will not be allowed to appear for the term-end examination of a course if they do not submit the specified number of assignments in time for that course.

2) Whenever the students receive a set of assignments, they should check them immediately and ask for missing pages, if any, from Registrar or the Co-ordinator of the study centre or else **download them from the BAOU website.**

3) The assignment responses should be complete in all respects. Before submission, the students should ensure that they have answered all the questions in all assignments. Incomplete answer sheets bring poor grades.

4) The Coordinator of the Study Centre has the right to reject the assignments received after the due date. Therefore, the students are advised to submit their assignments before the due date.

5) Students should enclose a self-addressed stamped assignment remittance-cum-acknowledgement card with each assignment response to ensure the delivery of assignments before the last dates prescribed for submission of assignments.

6) In case any student fails to submit the assignments or fails to score minimum qualifying Marks's/he has to wait for fresh assignments meant for the current batch of students. The request for the new assignments in the prescribed form is to be addressed to the Registrar.

7) For their own record, students should retain a photocopy of all the assignment responses,

which they submit to the Co-ordinator of their Study Centre. If they do not get back their duly evaluated ASSIGNMENT within a month after submission, they should try to get it from their Study Centre personally. This may help them to improve upon future assignments.

8) As per the University norms, once the student's scores pass marks in an assignment, they cannot re-submit it for improvement of marks.

9) Assignments are not subject to re-evaluation except for factual errors, if any. The discrepancy noticed by the students in the evaluated assignments should be brought to the notice of the Co-ordinator of the Study Centre, so that he forwards the correct score to SED at Headquarters.

10) The students should not enclose or express doubts for clarification, if any, along with the assignments. They should send their doubts in a separate cover to the Registrar. While doing so they should give their complete Enrolment number, name, address, programme code.

11) In case of *not successfully completed* or missed assignments, the assignments should be demanded only if your registration for that course is valid.

12) Assignments should not be demanded to improve your score if you have secured minimum qualifying score in a course.

13) Please do not submit your assignment responses twice either at the same Study Centre or at different Study Centers for evaluation.

General guideline for Term End Examinations:

1) To be eligible to appear the Term-end Examination in any course, the students are required to fulfill the following conditions:

a) they should have paid the fee due for that semester

b) they should have opted and pursued the prescribed course

c) they should have submitted the examination form in time along with the requisite fees (if any).

d) they should have submitted the required number of assignments within due dates before taking the examination

e) their registration for the programme should be valid.

2) The University conducts term-end examinations twice a year, in July and January. The student can take the examination only after the minimum period prescribed for the course of study has elapsed.

3) Examination date schedule indicating the date and time of examination for each course is sent to all the study centers in advance. The same is also notified through BAOU Newsletter from time to time and also will be displayed on the BAOU's website also.

4) The examination form has to be submitted on-line. The fees and the guidelines are given below:

Guidelines and instructions for submission of online examination form

i) Students are required to pay examination fee **for each course** (if any) if the student is appearing for the first time or failed earlier examinations for theory as well as practical. Payment can be made through the designated banks and online. For details of fee, please refer to examination form.

ii) No Examination Fee is required to be paid for the courses, where results of Term-end examination are awaited on the date of submission of examination form. Results of Term end examination are available on University website <http://www.baou.edu.in>. Please see result status before filling up the examination form.

iii) Select and enter Programme code and Examination Centre Code from the options available. If the centre opted by the student is not activated as examination centre or not allotted for any

other reason, alternative examination centre will be allotted.

iv) Select courses carefully. Courses for theory as well as practical needs to be selected separately from the list appearing on the screen.

v) University issues hall-ticket to the students two weeks before commencement of Term-end Examination and also uploads the information on the University website. If you do not receive hall-ticket one week before commencement of examination, please download the hall-ticket from the website and report to the Examination Centre with your Identify Card issued by the University.

vi) Students will be allowed to appear in Term-end Examination for those courses only whose registration is valid and have completed the prescribed minimum duration of study.

vii) Students must carry their I –card, hall ticket / examination slip to the examination center.

In case a student fails to receive the intimation slip 15 days before the commencement of the examination, they should get in touch with the Study Centre/Regional Centre/SED at headquarters

Indicating their enrolment no., name, address and programme.

The students will be entitled to appear for the examination only at the study centre **OR** at the examination centre allotted to them and **NOT** at any other centre without specific permission from the University. The Examination Centre once opted for in a form shall not be changed.

All the Study Centers/Regional Centers concerned will get a copy of the term-end examination result and also you can download it from our website.

Although all efforts will be made to declare the results in time, there will be no binding on the University to declare the results of the last examination before the commencement of next examination. The students may, therefore, fill up the examination form without necessarily waiting for the result and get it cancelled at a later date, if so desired. In case the student gets result after filling up the exam form, s/he should not re-appear in the course qualified by her/ him with a view to improve the qualified score.

The students can get their Term-end Examination result reevaluated. They should apply in prescribed form and Fee for reevaluation is charged per course. This amount is refunded if there is a mistake in checking of answer-book.

Duplicate Grade Card/marks sheet will be issued on a request from the students in prescribed form against payment of charge.

Students who fail to complete the minimum required number of course(s) prescribed for the Programme within the allotted period of study shall cease to be on the rolls of this University for that programme till they re-enroll themselves, if they wish to do so. For completing reregistration students are advised to get in touch with the Regional Director concerned.

6 Old Question papers

Students can access old question papers from the website from the student e corner tab.

7 Other useful Information

Availability of scholarship: Students are given scholarship facilities as per the norms of the State Government.

Change of Regional Centre and Study Centre

Counseling facilities are not available for all the programmes at all the study centers. As such, students are advised to make sure that counseling facilities are available, for the subject s/he has chosen, at the new centre opted for. Request for change of Study Centre is acceded to subject to availability of seats for the programme at the new centre asked for only on compelling grounds. Students are required to get a NOC from the Regional center where they are willing to get themselves transferred.

When a student wants transfer from one region to another, s/he has to write to that effect to the Regional Centre from where s/he is seeking a transfer marking copies to the Regional Centre wheres/he would like to be transferred to and also to Registrar, BAOU, Ahmedabad. Further, s/he has to obtain a certificate from the Co-ordinator of the Study Centre from where s/he is seeking transfer from, regarding the number of assignments submitted. The Regional Director from where the student is seeking the transfer will transfer all records including details of fee payment to the Regional Centre where the student is going, under intimation to the Registrar and the student. The transfer will be permitted only if seats are available at the new Study Centre.

Disputes on Admission and other University Matters

In case of any dispute, the place of jurisdiction for filing of a suit/plaint/petition will be only at Ahmedabad.

Term End Examination Form and other forms can be downloaded from <http://www.baou.edu.in>

8 Some useful contact details

Telephone numbers of the Divisions/ Schools are provided on the website under the “Contact Us” option.

University Head Office Address:

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University,
 “JyotirmayParisar”,
 Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,
 Chharodi, S. G. Highway,
 Ahmedabad, Gujarat. PIN 382481.

9 Regional Centers of the University

Srl no.	Regional centre	Email ID
1	Ahmedabad	
2	Surat	rcsurat@baou.edu.in
3	Bhuj	rcbhuj@baou.edu.in
4	Patan	rcpatan@baou.edu.in
5	Rajkot	rcrajkot@baou.edu.in
6	ChhotaUdepur	

B.A. અભ્યાસક્રમ માર્ગદર્શિકા

પ્રોગ્રામ ગાઈડ

Bachelor of Arts

SOCIOLOGY

AUG-2017

DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY

(Established by Government of Gujarat)

'Jyotirmay' Parisar,

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,

Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481

CONTENT

No.	Subject	Page No.
1.	અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક	03
2.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો	03
3.	પ્રવેશપાત્રતા	04
4.	અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા	04
5.	અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો	05
6.	અભ્યાસક્રમ ફેરબદલી	06
7.	અભ્યાસક્રમની ફી	06
8.	શિક્ષણનું માધ્યમ	06
9.	SC/ST Cell	06
10.	B.A. અભ્યાસક્રમની ત્રિ- વર્ષીય રૂપરેખા	09
11.	B.A. અભ્યાસક્રમમાં લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા	14
12.	વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ	14
13.	અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન	14
	Centre List	18

1. અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક

ગુજરાત રાજ્યના સમગ્ર ભૌગોલિક વિસ્તારને આવરી લેતી રાજ્યની એકમાત્ર ઓપન યુનિવર્સિટી બેચલર ઓફ આર્ટસના અભ્યાસક્રમ દ્વારા વિનયન વિદ્યાશાખામાં અંગ્રેજી, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, સમાજશાસ્ત્ર , ઇતિહાસ તથા રાજ્યશાસ્ત્ર ,જાહેર વહીવટ, બેચલર ઓફ લાયબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન સાયન્સ જેવા વિષયોમાં સ્નાતક પદવીનો અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે.

યુ.જી.સી DEB ODL અધિનિયમ -2017 અન્વયે વખતોવખત મળેલ માર્ગદર્શિકા તથા યુનિવર્સિટીના સર્વોચ્ચ સત્તામંડળની મંજૂરી અન્વયે રચાયેલી વિવિધ વિષય સમિતિઓ દ્વારા અભ્યાસક્રમનું ઘડતર થાય છે.

ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવા ઈચ્છુક, પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર કોઇપણ જિજ્ઞાસુ દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિથી , સ્થળ – સમયના બંધનોથી મુક્ત રહીને સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થી યુ.જી.સી. માન્યતા પ્રાપ્ત કોઇપણ યુનિવર્સિટીમાં અનુસ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ કરીને સંબંધિત વિષયમાં શૈક્ષણિક કારકિર્દી આગળ વધારી શકે છે. સ્નાતક પદવી આધારિત કારકિર્દી નિર્માણ કે રોજગારીની તકો માટે તે યુ.જી.સી માન્ય દરેક યુનિવર્સિટીના સ્નાતક પદવી મેળવનારની સમકક્ષ સમાન તક ધરાવે છે.

2. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો

- અત્યાધુનિક સંચાર માધ્યમો, માહિતી પ્રસારણ તથા જ્ઞાન સંપાદનની અનેકવિધ શક્યતાઓને ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે લાગુ કરી વ્યાપક જનસમાજના બૌદ્ધિક, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે સક્રિયતાપૂર્વક પ્રયાસ કરવો.
- રાજ્યની વસ્તીના દરેક વર્ગને ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની સમાન તકો પૂરી પાડવી.
- સમાજના શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષને પ્રાથમિકતા આપવી.
- રાજ્યના શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને પ્રોત્સાહિત કરવી.

- પરંપરાગત યુનિવર્સિટી શિક્ષણથી વંચિત વિદ્યાર્થી સમુદાય તથા તકના અભાવે કે આર્થિક, સામાજિક સંગોજોના કારણે જેમનો અભ્યાસ અધૂરો રહી ગયો હોય તેમને ઘરબેઠાં અભ્યાસ કરવાની અનુકૂળતા ઉપલબ્ધ કરાવવી.
- શ્રમજીવીઓ અને ગૃહિણીઓનો એક વર્ગ પોતાની શૈક્ષણિક લાયકાતમાં અભિવૃદ્ધિ કરવા ઈચ્છે છે તેમને ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવવા પ્રોત્સાહિત કરવા.
- નોકરી - વ્યવસાયમાં પ્રવૃત્ત કે જેલમાં સજા ભોગવતા કેદીઓ, અંતરિયાળ ગ્રામ વિસ્તારના ઉચ્ચ શિક્ષણથી વંચિત જનસમુદાય માટે અભ્યાસની તક પૂરી પાડવી .

3. પ્રવેશપાત્રતા

B.A. અભ્યાસક્રમ :

ઘોરણ - 12 અથવા સમકક્ષ અથવા ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અને ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી બી.પી.પી. અથવા ઘોરણ - 10 પછી માન્ય સંસ્થામાં ત્રણ વર્ષનો ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ અથવા માન્ય સંસ્થામાંથી PTC પાસ અથવા ઘોરણ - 10 પછી ITA ના બે કે તેથી વધુ વર્ષના માન્યતા પ્રાપ્ત અભ્યાસક્રમમાં ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થી સ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ માટે પ્રવેશ પાત્રતા ધરાવે છે .

4. અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા

બી.એ. : પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર વિદ્યાર્થી.....

પ્રથમ વર્ષ

મુખ્ય વિષય સમાજશાસ્ત્ર, વિષય તરીકે પસંદ કરી જે તે વિષયમાં સ્નાતક ઉત્તીર્ણ થયા બાદ પદવી મેળવી શકે છે. મુખ્ય વિષય તરીકે જે વિષય પસંદ થયો હોય તેના પ્રથમ વર્ષે - બે, બીજા વર્ષે - ત્રણ તથા ત્રીજા વર્ષે - પાંચ ; એમ કુલ દસ પેપર ; ત્રણ વર્ષ દરમિયાન ભણવાના થાય છે.

પ્રથમ ગૌણ : બી.એ. સમાજશાસ્ત્રમાં મુખ્ય વિષય તરીકે પસંદ થયેલ સમાજશાસ્ત્ર વિષય સિવાયનો વિષય પ્રથમ ગૌણ તરીકે પસંદ કરવાનો થાય છે. પ્રથમ ગૌણ તરીકે પસંદ કરેલ વિષયના પ્રથમ વર્ષે બે તથા બીજા વર્ષે બે ; એમ કુલ ચાર પેપર ભણવાના થાય છે.

- પ્રથમ વર્ષે ચારમાંથી બે ભાષાઓ ઉપરાંત વૈશ્વિક રીતે મહત્વ ધરાવતો વિષય ‘ માનવ પર્યાવરણ’ નો વિકલ્પ પણ ફરજિયાત વિષય તરીકે ભણવવામાં આવે છે.

દ્વિતીય વર્ષ

બી.એ. સમાજશાસ્ત્રમાં મુખ્ય વિષય ના કુલ 3 પાઠ્યક્રમ અને પ્રથમ ગૌણ વિષય ઉપરાંત ફરજિયાત વિષય તરીકે હિન્દી, સંસ્કૃત, ગુજરાતી ; ત્રણ ભારતીય ભાષા તથા અંગ્રેજી; એમ કુલ ચાર વિષય પૈકી એકની પસંદગી કરવાની થાય છે.

ફરજિયાત વિષય : પેપર – 2 તરીકે કુલ સાત પેપરના વિકલ્પ આપવામાં આવે છે. જે પૈકી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવાનો થાય છે. આ સાત વિષયની માહિતિ અભ્યાસક્રમ અંગેની ત્રિ- વર્ષીય રૂપરેખામાં સમાવિષ્ટ છે.

તૃતીય વર્ષ :

સમાજશાસ્ત્રના મુખ્ય વિષય તરીકે પસંદ થયેલ વિષયના કુલ 5 પેપરનો અભ્યાસ કરવાનો થાય છે. ઉપરાંત ફરજિયાત વિષય તરીકે ; ગુજરાતી, સંસ્કૃત, હિન્દી એમ ત્રણ ભારતીય ભાષાઓ ઉપરાંત અંગ્રેજી એમ કુલ ચાર ભાષાઓ પૈકી એક ભાષા પસંદગીનો વિકલ્પ આપવામાં આવે છે. તૃતીય વર્ષમાં ફરજિયાત વિષય તરીકે કુલ સાત વિષય વિકલ્પ તરીકે આપવામાં આવે છે; જેમાંથી એક વિષય પસંદ કરવાનો છે.

નોંધ : બી.એ. ના ત્રણ વર્ષ દરમિયાન પસંદ કરવાના થતા વિષયોની દરેક વર્ષ મુજબની સૂચિ બી.એ. અભ્યાસક્રમની ત્રિ – વર્ષીય રૂપરેખામાં વિષય – પેપર શીર્ષક સાથે દર્શાવેલ છે.

5. અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો

B.A. અભ્યાસક્રમ :

લઘુત્તમ સમયમર્યાદા ત્રણ વર્ષ અને મહત્તમ સમયમર્યાદા આઠ વર્ષની રહેશે. સમયમર્યાદા દરમ્યાન સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ નહીં કરી શકે તો અભ્યાસક્રમ પૂરો કરવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીએ રી-એડમીશન લેવાનું રહેશે. જે માટે એડમીશન લીધાથી મહત્તમ સમયમર્યાદા પૂર્ણ થયા બાદના બે વર્ષ સુધીમાં અભ્યાસક્રમ ઉત્તીર્ણ કરવાનો રહેશે.

6. અભ્યાસક્રમની ફેરબદલી

અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકશે. જે માટે તેણે નિયતપત્રકમાં નિયત ફી રૂ. 100 /- ભરવાની રહેશે અને નિયામક (વિદ્યાર્થી સેવાઓ) ને અરજી કરવાની રહેશે. સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીની ઈચ્છાનુસાર ફેરબદલી કરી આપવામાં આવે છે, પરંતુ અભ્યાસકેન્દ્ર પર ફાળવેલ સંખ્યા અંગે કોઈ મર્યાદા હોય તો તેવા અભ્યાસક્રમોના કિસ્સામાં તેમજ જો આવા અભ્યાસકેન્દ્ર ઉપર આ અભ્યાસક્રમ કે પાઠ્યક્રમ ચાલતો ન હોય તો અભ્યાસકેન્દ્રની ફેરબદલી થઈ શકશે નહીં. આ બાબતે વિદ્યાર્થીની અરજીના આધારે યુનિવર્સિટી દ્વારા જે નિર્ણય લેવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને માન્ય રહેશે. પરીક્ષા ટર્મ પૂર્ણ થયા બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં. વેબસાઈટ પર પ્રવેશ યાદી જાહેર થયાના 60 દિવસ બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં.

7. અભ્યાસક્રમની ફી

B.A. અભ્યાસક્રમ :

ભાઈઓ માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1800/-, દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1800/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1800/-

બહેનો માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1200/- , દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1200/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1200/-

8. શિક્ષણનું માધ્યમ

ગુજરાતી (હિન્દી તથા અંગ્રેજી પાઠ્યક્રમોમાં શિક્ષણનું માધ્યમ જે -તે ભાષા જ રહેશે.)

9. SC/ ST Cell

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર મુક્ત યુનિવર્સિટીમાં એસસી / એસટી વિભાગ 2002 થી કાર્યરત છે. આ યોજનાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિતજનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને સરકાર દ્વારા આપવામાં આવતી મેટ્રિક પછીની શિષ્યવૃત્તિનો લાભ પહોંચાડવાનો છે.

વર્ષ દરમિયાન, એસસી / એસટી વિભાગ દ્વારા માંગવામાં આવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત માહિતી અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ કચેરી - ગાંધીનગર અને આદિજાતિ વિકાસ કમિશનર, ગુજરાત રાજ્ય ગાંધીનગરને તેમજ SEBC કચેરી, અમદાવાદ ખાતે મોકલવામાં આવી છે. વર્ષ દરમિયાન મહેસાણા, બનાસકાંઠા, અમદાવાદ, સાબરકાંઠા, ગાંધીનગર, જૂનાગઢ, વડોદરા, પાટણ, અમરેલી, આણંદ, ભરૂચ, નર્મદા, રાજકોટ, ભાવનગર, પંચમહાલ, સુરત, જામનગર, અને પોરબંદરમાંથી શિષ્યવૃત્તિની રકમ DBTS તેમજ ચેક દ્વારા જમા કરવામાં આવે છે. ગુજરાતના વિવિધ જિલ્લાઓ. માહિતી અધિકાર અધિનિયમ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી વિદ્યાર્થીઓની શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત એપ્લિકેશનો અને અરજીઓ સંબંધિત માહિતી આપવામાં આવે છે.

શૈક્ષણિક વર્ષ August, 2017 થી પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ ફોર્મ ડિજિટલ ગુજરાત પોર્ટલ(www.digitalgujarat.gov.in)માં તમામ કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ માટે ભરવામાં આવે છે, જેઓ ગુજરાત સરકારના ધારાધોરણ મુજબ પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે. તદ્ઉપરાંત નેશનલ સ્કોલરશીપ પોર્ટલ (www.scholarships.gov.in)પર ધાર્મિક લઘુમતીના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ SC,ST, અને કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ પણ શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે.

Sr. No.	Digital Gujarat Portal : All Schemes For Dr. Babasaheb Ambedkar Open University	
Scheduled Caste (SC)		
1	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme)	Fee-filled students
2	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme) (Freeship Card Student Only)	Students with Freeship Card
3	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income between 2.50 Lac to 6 Lac) (State Government Scheme)	Higher Income
	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income more than 6 Lac) (State Government Scheme)	
4	(BCK – 11) Fellowship scheme for M.Phil., Ph.D. For SC students	M.Phil. - Ph.D. Students
Scheduled Tribe (ST)		
1	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship	Fee-filled students
2	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship (Freeship Card/Medical Loan Student Only)	Students with Freeship Card
3	Post-Matric Scholarship for girls (Having annual family income more than 2.50 Lac) (Freeship Card / Medical Loan Student Only)	Higher Income
	VKY – 156 Post Matric Scholarship for ST Girls Students Having Annual Family Income more than 2.50 Lakh	
Socially & Educationally Backward Class (SEBC)		
1	BCK – 81C Scholarship for students studying Dr. Ambedkar and Indira Gandhi Open University (SEBC)	
2	BCK – 81A Post Matric Scholarship of Government of India for the OBC Students	
3	Dr. Ambedkar Post Matric Scholarship of Government of India for Economic backward class Students	
Direct Social Defence		
1	Post Matric Scholarship for Disable Students (College/Institute)	

10. અભ્યાસક્રમની ત્રિ - વર્ષીય રૂપરેખા

પ્રથમ વર્ષ B.A.
(F.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય	ક્રેડિટ	
1	ફરજિયાત વિષય પેપર - 1	સંસ્કૃત SKTCOM-01 (Compulsory Subject-01) હિન્દી HND-COM-01 (Compulsory Subject-01) ગુજરાતી GUJ- COM-01 (Compulsory Subject-01)	4	
2	ફરજિયાત વિષય પેપર - 2	English ENG- COM-01 (Compulsory Subject-01)	4	
	મુખ્ય વિષય	સમાજશાસ્ત્ર		
3	મુખ્ય વિષય પેપર -1		SOCM-1 (સમાજનો અભ્યાસ -0૧)	5
4	મુખ્ય વિષય પેપર -2		SOCM-2 (ભારતમાં સમાજ ભાગ-1)	5
5	ગૌણ વિષય : પેપર -1		નીચેના પૈકી કોઈ એક વિષય મુખ્ય તરીકે પસંદ કરવો. જેના બે પેપર રહેશે.	5
6	ગૌણ વિષય : પેપર -2			5
		સંસ્કૃત	SKTS -1 (સંસ્કૃત ગદ્ય અને પદ્ય સાહિત્ય)	
			SKTS -2 (સંસ્કૃત નાટ્યસ્રોત અને મુક્ત કાવ્ય)	
		હિન્દી	HNDS-1 (હિન્દી કહાની ઓર ઉપન્યાસ)	
			HNDS -2 (નાટક ઓર નિબંધ)	
		ગુજરાતી	GUJS-1 (ગુજરાતી ગદ્ય)	
			GUJS-2 (ગુજરાતી પદ્ય)	
		અંગ્રેજી	ENGS-1 (English-Language through Literature)	
			ENGS-2 (English- The Structure of Modern English)	

		ઈતિહાસ	HAIS-1 (પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ – પ્રાગ ઐતિહાસિક કાળથી ઇ.સ. પૂર્વેની ચોથી સદી સુધી)	
			HAIS-2 (પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ – ઇ.સ. પૂર્વેની 320 થી ઇ.સ. 8 મી સદી સુધી)	
		રાજ્યશાસ્ત્ર	PSCS-1 (રાજ્યશાસ્ત્રનો પરિચય)	
			PSCS-2 (સરકારી તંત્રવ્યવસ્થા)	
		જાહેર વહીવટ	PADS-1 (જાહેર વહીવટના સિદ્ધાંતો)	
			PADS-2 (સંચાલનના સિદ્ધાંતો)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOS-1 (અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો ભાગ-1)	
			ECOMS-2 (સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ : ભાગ -1)	
	ફરજિયાત વિષય : પેપર -3		માનવ પર્યાવરણ	4
				32

**દ્વિતીય વર્ષ B.A.
(S.Y.B.A.)**

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય	ક્રેડિટ
1	ફરજિયાત વિષય : પેપર -1	નીચેના પૈકી પ્રથમ વર્ષમાં ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરેલ વિષયમાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.	4
		સંસ્કૃત	SKTCOM-02 (Compulsory Subject-02)
		હિન્દી	HND-COM-02 (Compulsory Subject-02)
		ગુજરાતી	GUJ- COM-02(Compulsory Subject-02)
		English	ENG- COM-02 (Compulsory Subject-02)

સમાજશાસ્ત્ર

2	મુખ્ય વિષય : પેપર - 3		SOCM-3 (સમાજનો અભ્યાસ -02)	5
3	મુખ્ય વિષય : પેપર - 4		SOCM-4 (ભારતમાં સમાજ ભાગ-2)	5
4	મુખ્ય વિષય : પેપર - 5		SOCM-5 (સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકો ભાગ-1)	5
5	ગૌણ વિષય : પેપર -3	ગૌણ વિષય તરીકે એક વિષયની પસંદગી કરવાની રહેશે. જેના બે પેપર રહેશે.		5
6	ગૌણ વિષય : પેપર -4			5
		સંસ્કૃત	SKTS -3 (વૈદિક સાહિત્ય અને ઉપનિષદ સાહિત્ય)	
			SKTS -4 (આર્ષ મહાકાવ્યો)	
		હિન્દી	HNDS-3 (હિન્દી કાવ્ય -૧)	
			HNDS -4 (હિન્દી કાવ્ય -૨)	
		ગુજરાતી	GUJS-3 (મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ)	
			GUJS-4 (મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ - આખ્યાન)	
		અંગ્રેજી	ENGS-3 (English-Language through Literature)	
			ENGS-4 (English- The Structure of Modern English)	
		ઇતિહાસ	HISS-3 (ભારતનો ઇતિહાસ - ઈ.સ. 8 મી સદીથી ઈ.સ.13 મી સદી)	
			HISS-4 (ભારતનો ઇતિહાસ - સલ્તનત યુગ - ઈ.સ.13 મી સદીથી ઈ.સ. 15 મી સદી)	
		રાજ્યશાસ્ત્ર	PSCS-3 (ભારતીય સરકાર અને રાજકારણ)	
			PSCS -4 (આધુનિક બંધારણો)	
		જાહેર વહીવટ	PADS-3 (ભારતીય વહીવટ)	
			PADS-4 (નાગરિક વહીવટ)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOS-3 (અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો ભાગ-2)	
			ECOS-4 (સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો	

			ભારતનો આર્થિક વિકાસ : ભાગ -2)	
	ફરજિયાત વિષય : પેપર - 2	નીચેના પૈકી એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		1.	પ્રવાસન બુનિયાદી પાઠ્યક્રમ	
		2.	યોગ પરિચય	
		3.	નેચરોપેથી	
		4.	ગ્રામ્ય સ્વાસ્થ્ય : એક પરિચય	
		5.	માનવ અધિકાર : સમાજ અને વિકાસ	
		6.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરનું જીવન ચરિત્ર અને રાષ્ટ્રીય જીવનમાં પ્રદાન	
		7.	NGO સંચાલન	
				33

તૃતીય વર્ષ બી.એ.

(T.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય		કેડિટ
1	ફરજિયાત વિષય : પેપર -1	નીચેના પૈકી પ્રથમ વર્ષમાં ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરેલ વિષયમાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		સંસ્કૃત	SKTCOM-03 (Compulsory Subject-03)	
		હિન્દી	HND-COM-03 (Compulsory Subject-03)	
		ગુજરાતી	GUJ- COM-03(Compulsory Subject-03)	
		English	ENG- COM-03 (Compulsory Subject-03)	
સમાજશાસ્ત્ર				
2	મુખ્ય વિષય : પેપર -6		SOCM-6 (સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકો-02)	5
3	મુખ્ય વિષય : પેપર -7		SOCM-7 (સામાજિક સ્તરીકરણ)	5
4	મુખ્ય વિષય : પેપર -8		SOCM-8 (સમાજ અને ધર્મ)	5
5	મુખ્ય વિષય : પેપર -9		SOCM-9 (ભારતમાં સામાજિક સમસ્યાઓ)	5
6	મુખ્ય વિષય : પેપર -10		SOCM-10 (સામાજિક કલ્યાણ અને કાનૂનીકરણ)	5
7	ફરજિયાત વિષય : પેપર -2	નીચેનામાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		1.	ફીચર લેખન	
		2.	રેડિયો માટે લેખન	
		3.	બજાર પ્રક્રિયા	
		4.	નિકાસ પ્રક્રિયા અને દસ્તાવેજીકરણ	
		5.	કાર્યાલય વ્યવસ્થાતંત્ર અને સંચાલન	
		6.	સેક્ટરીયલ પ્રેક્ટીસ	
		7.	મૂલ્ય શિક્ષણ અને આધ્યાત્મિકતા	
				33
			પ્રથમ, દ્વિતીય, તૃતીય વર્ષની કુલ કેડિટ	98

11. અભ્યાસક્રમમાં ઉપલબ્ધ લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા

B.A. અભ્યાસક્રમ અને BLIS અભ્યાસક્રમ અંતર્ગત લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવા માટે અભિમુખતા શિબિર, વિદ્યાર્થી પ્રવેશ માટે પરિચય બેઠકો, ગ્રામ સંપર્ક, યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓ સાથે બેઠકો, સંયોજક દ્વારા પોતાના વિસ્તારમાં જાહેરાત કરી વિદ્યાર્થી પ્રવેશ વધે તે માટેના પ્રયત્નો તથા યુનિવર્સિટીના પ્રયત્નોને કારણે શૈક્ષણિક ટીઠ વિદ્યાર્થીઓની પ્રવેશ સંખ્યામાં વધારો કરી શકાય.

12. વિદ્યાર્થી સહાય સેવા

વિદ્યાર્થી સ્વ - અધ્યયન સામગ્રીનો ઉપયોગ કરી શકે અને પાઠ્યક્રમમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓનું નિવારણ થઈ શકે તે માટે વિદ્યાર્થીએ પસંદ કરેલ અભ્યાસકેન્દ્ર યુનિવર્સિટી ખાતે અનુભવી પરામર્શકની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે. દરેક વિદ્યાર્થી પોતાને નજીક તથા અનુકૂળ અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરી શકે છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓને વહીવટી બાબતો અંગેની સહાય માટે યુનિવર્સિટીમાં વિદ્યાર્થી સહાયસેવા વિભાગનો પ્રત્યક્ષ કે પત્ર/ઈમેઈલથી સંપર્ક કરવાની વ્યવસ્થા છે.

13. અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન

➤ અભ્યાસસામગ્રી

યુનિવર્સિટી દ્વારા દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને અનુરૂપ બી.એ. અભ્યાસસામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવે છે. વિવિધ સંદર્ભગ્રંથોના સહાયથી સરળ પ્રવાહી ભાષામાં તૈયાર થયેલી અભ્યાસસામગ્રી દ્વારા ઘર બેઠાં અભ્યાસ કરી રહેલ વિદ્યાર્થી પોતાના વિષય ક્ષેત્રમાં અન્ય પરંપરાગત યુનિવર્સિટી સમકક્ષ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ મેળવી શકે તે માટે કાળજી રાખવામાં આવે છે.

➤ વિવિધ માધ્યમોનો ઉપયોગ

વર્ગ વ્યાખ્યાનોના વિકલ્પ રૂપે નામાંકિત તજજ્ઞો દ્વારા તૈયાર કરાવેલી સ્વ- અધ્યયન માટે પ્રકાશિત બી.એ. અભ્યાસસામગ્રી દરેક વિદ્યાર્થીને આપવામાં છે. વિદ્યાર્થી પોતાની અનુકૂળતા મુજબ પોતાની પસંદગીના સમયે અને સ્થળે અભ્યાસ કરી શકે છે. અભ્યાસપૂરક

એવી દૃશ્ય - શ્રાવ્ય માધ્યમો તથા રેડિયો ઉપર પણ કાઉન્સિલિંગ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને બી.એ. ની અભ્યાસસામગ્રી ઉપલબ્ધ કરાવવાનો હેતુ છે. આમ, યુનિવર્સિટી બહુ માધ્યમ શિક્ષણપદ્ધતિની સુવિધા પૂરી પાડે છે.

➤ અભ્યાસ- સામગ્રીની ઉપલબ્ધતા

મુદ્રિત સ્વરૂપે ઉપલબ્ધ : દૂરવર્તી શિક્ષણના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોને અનુરૂપ તૈયાર થયેલી બ્લોક - યુનિટ વાઈઝ અભ્યાસસામગ્રીને મુદ્રિત સ્વરૂપે , પ્રવેશ મેળવનારે વિદ્યાર્થીને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

ઓડિયો - વિડીયો રેકોર્ડિંગ : અભ્યાસસામગ્રી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના સુસજ્જ ચૈતન્ય સ્ટુડીયોમાં ઓડિયો - વિડીયો રેકોર્ડિંગ દ્વારા વિશાળ વિદ્યાર્થીસમૂહને ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે રીતે યુનિવર્સિટીના વેબ પોર્ટલ તથા અન્ય માધ્યમો જેવા કે સ્વાધ્યાય રેડિયો/ સ્વાધ્યાય ટી.વી./ વંદે - ગુજરાત- ચેનલ જેવા માધ્યમોમાં ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

➤ પરામર્શન વર્ગો

અભ્યાસસામગ્રીના અધ્યયનમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓના નિવારણ માટે તથા જરૂરી માર્ગદર્શન પૂરું પાડવા અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર વિષયના તજજ્ઞો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક માટે પરામર્શન બેઠકો નિયત કર્યા અનુસાર યોજવામાં આવે છે. જેમાં બી.એ. ના વિદ્યાર્થી પોતાની જરૂરિયાત મુજબ હાજરી આપી શકે છે.

➤ સ્વાધ્યાયકાર્યો

બી.એ. અભ્યાસક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો પૂર્ણ કરી દરેક વિદ્યાર્થીએ સત્રાંત પરીક્ષા પહેલાં રજૂ કરવાનું આવશ્યક છે. અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર આપેલા બી.એ. ના સ્વાધ્યાયકાર્યોનું મૂલ્યાંકન કરી જરૂરી સૂચનાઓ સાથે વિદ્યાર્થીને આગળ અભ્યાસક્રમમાં ઉપયોગી માર્ગદર્શન મળી રહે તે માટે વિદ્યાર્થીને પરત મળે છે.

➤ અભ્યાસક્રમની મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

વિદ્યાર્થીઓના પ્રગતિના મૂલ્યાંકન માટે દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિ અનુસાર ત્રિપાંખીયો અભિગમ અપનાવવામાં આવે છે .

○ સ્વમૂલ્યાંકન :

અભ્યાસ સામગ્રીમાં નિયત મુદ્દાઓને અંતે 'તમારી પ્રગતિ ચકાસો' દ્વારા વિદ્યાર્થી પોતાનું સ્વમૂલ્યાંકન કરતા રહી અભ્યાસ આગળ ચાલુ રાખી શકે છે.

○ સતત મૂલ્યાંકન :

પાઠ્યક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો દ્વારા સતત મૂલ્યાંકન થાય છે જેનો ગુણભાર 30% છે.

○ સત્રના અંતે મૂલ્યાંકન :

સત્રને અંતે લેવાતી પરીક્ષા દ્વારા મૂલ્યાંકન થાય છે જેના 70% ગુણભાર હોય છે .

➤ પરીક્ષા :

સત્રાંત પરીક્ષા : સત્રાંત પરીક્ષા વર્ષમાં બે વાર યોજવામાં આવે છે, જેનો પ્રારંભ અનુક્રમે જાન્યુઆરી અને જૂન માસમાં થાય છે. પરીક્ષાના સમયપત્રક અને પરીક્ષાને લગતી અન્ય વિગતો યોગ્ય સમયે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર દર્શાવવામાં આવે છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર : સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીનું અભ્યાસકેન્દ્ર/ પ્રોગ્રામકેન્દ્ર અથવા નજીકનું પરીક્ષા કેન્દ્ર વિદ્યાર્થીને ફાળવવામાં આવશે. તેમ છતાં યુનિવર્સિટી દ્વારા જે - તે સમયે પરીક્ષા કેન્દ્રમાં ફેરફાર કરવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને બંધનકર્તા રહેશે.

સત્રાંત પરીક્ષામાં બેસવા માટે :

- નોંધણી પછી અભ્યાસક્રમનો લઘુત્તમગાળો પૂર્ણ થયેલ હોવો જોઈએ.
- નિયત સ્વાધ્યાયકાર્યો નિશ્ચિત થયેલ સમયમર્યાદામાં રજૂ કરેલ હોવાં જોઈએ.
- પરીક્ષા ફોર્મ નિયત સમયમર્યાદામાં ભરેલું હોવું જોઈએ.
- જો આપ પાછલી પરીક્ષામાં બેઠાં હો અને તેનું પરિણામ ન આવ્યું હોય તો પણ આપને સલાહ છે કે, પરિણામની રાહ જોયા સિવાય આપેલ પરીક્ષાના પાઠ્યક્રમ સહિત પરીક્ષા ફોર્મ ભરી સમયસર મોકલવું. જેથી તમારે લેટ ફી ભરવી પડે નહીં. વિદ્યાર્થીઓ માટે પરીક્ષાફોર્મ વેબસાઈટ પર જે- તે સમયે ઉપલબ્ધ રહેશે. વધુ માહિતી માટે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ : www.baou.edu.in પર સંપર્ક કરવાનો રહેશે.

➤ ગ્રંથાલય અને તેના રિસોર્સની ઉપયોગિતા

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની વિવેકાનંદ લાયબ્રેરી યુનિવર્સિટીની વર્તમાન અને ભવિષ્યની શૈક્ષણિક તથા સંદર્ભ સામગ્રી માટેની જરૂરયાતોને પહોંચી વળવા સજ્જ

છે. યુનિવર્સિટી પરિસરમાં આવેલું આ ગ્રંથાલય કાર્યલય સમય દરમિયાન દરેક વિદ્યાર્થીઓ માટે સહજતાથી ઉપલબ્ધ છે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા દરેક અભ્યાસકેન્દ્રને સંદર્ભ સાહિત્ય પૂરું પાડવામાં આવે છે. અભ્યાસકેન્દ્ર પર વિદ્યાર્થીને પૂરતા પ્રમાણમાં વાચનસામગ્રી મળી રહે તે હેતુથી પર્યાપ્ત માળખાકીય સુવિધા સાથે પુસ્તકો - કબાટ પૂરા પાડવામાં આવે છે. રાજ્યની અન્ય યુનિવર્સિટીના ગ્રંથાલયોનો ઉપયોગ વિદ્યાર્થી કરી શકે તે બાબત સુચારુ વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે.

CENTER LIST (BECHLOR DEGREE PROGRAAMME)

No.	Courses	Center Code	Study Centre	Contact
1.	B.A., BLIS	0001	Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Jyotirmay Parisar, Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481.	--
2.	B.A.	0101	L.D.Arts College, Amrut Modi School of Management Campus, Opp. Andhajan Mandal, Vastrapur, Ahmedabad-380015	- Emailbaou.0101@baou.edu.in
3.	B.A.	0102	Smt. A. P. Patel Arts College & Late Shri N. P. Patel Commerce College, Naroda, Ahmedabad-382330.	Pro. Incharge Shri J.B.Patel Mobile9978408702, 9825054490 Emailbaou.0102@baou.edu.in
4.	B.A.	0104	Central Jail, Sabarmati, Ahmedabad-27.	Pro. Incharge Shri V.M. Bhatt Mobile9978405625, 9825006886 Emailbaou.0104@baou.edu.in
5.	B.A., B.COM.	0108	Sardar Vallabhbhai Patel, Vanijya Mahavidyalaya, Relief Road, Ahmedabad-380001.	Co-Ordinator Shri B.N. Sitvala Mobile9978408703, 9825559563 Emailbaou.0108@baou.edu.in
6.	B.A., B.COM.	0111	Shri D. C. M. Arts & Commerce College, Viramgam, Dist. Ahmedabad-382150.	Co-Ordinator Shri Vipul Rajpuria Mobile9978408705, 9428043850 Emailbaou.0111@baou.edu.in
7.	B.A.	0121	Shri H.K. Arts College, Ashram Road, Ahmedabad-380009.	Co-Ordinator Shri Subhasbhai Brahmbhat Mobile9978408708, 9898718969, 9824251430 Emailbaou.0121@baou.edu.in

8.	B.A.	0127	Shri Swaminarayan Arts College, Shah-e-alam, Tolnaka, Gita Mandir Road, Ahmedabad-380022.	Co-Ordinator Shri D.D. Vekariya Mobile9426186980 Emailbaou.0127@baou.edu.in
9.	B.A.	0128	Umiya Arts College Bhagwat Vidyapith Road, Near Sarkhej - Gandhinagar Highway, Sola, Ahmedabad, Gujarat 380060	Dr. Rameshbahadur Singh S Kshatriya, DR. MANISH CHUDASAMA Mobile9998931902, 8460569771 Emailbaou.0128@baou.edu.in
10.	B.A.	0150	Hindi Bhasha Prachar, C/o Sheth C.L. Commerce College, Nr. Church, Opp. Sonaria Block, Rakhial Road, Ahmedabad-380021.	Pro. Incharge Shri H.G. Agraval Mobile9978408715, 9426356575 Emailbaou.0150@baou.edu.in
11.	B.A.	0175	Gujarat Arts & Science College, Ellisbridge, Ahmedabad-380006.	Co-Ordinator Shri A.S. Rothod Mobile9824514744 Emailbaou.0175@baou.edu.in
12.	B.A.	0177	NIEM-The Institute of Event Management, 8, Panchratn, Above HDFC Bank, C.G. Road,Panchvati, Ahmedabad-380006	-
13.	B.A., BLIS	0179	SILVER OAK COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY, AHMEDABAD,382481	- Emailbaou.0179@baou.edu.in
14.	B.A.	0204	Smt. Santaben Haribhai Gajera, Shaikshanik Sankul, Chakkargadh Road, Amreli-365601.	Pro. Incharge Dr. V.M. Ramani Emailvimalkamani@rediffmail.com, www.amrelisankul.org
15.	B.A.	0205	Shri G.M. Bilakhia College of Arts & Commerce College, At. Vanda, Ta. Savarkundla, Dist. Amreli-367525.	Pro. Incharge Shri P.P. Bhaliya Mobile9978408723, 9998912528, 9879461313 Emailbaou.0205@baou.edu.in
16.	B.A.	0219	Amreli Sub Jail, Amreli-365601.	Pro. Incharge Shri K.R. Teraiya Emailbaou.0219@baou.edu.in

17.	B.A.	0401	Nalini-Arvind & T.V. Arts College, At & Po. Vallabh Vidyanagar, Dist. Anand-388120	Dr. M.G. Mansuri / Dr. B.M. Zala / Dr. M.D. Mishra Mobile9825018196 / 9316686628 Emailbaou.0401@baou.edu.in
18.	B.A., B.COM.	0415	Shri R.K. Parikh Arts & Science College, Dantali Road, Petlad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Dr. Uday H. Vyas Mobile9427356588 Emailbaou.0415@baou.edu.in
19.	B.A.	0416	Patel J.B.R. Arts, Patel A.M.R. Commerce & Patel J.D.K.D. Science College, Near Civil Court, At. Borsad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Shri V.N. Bhoi Mobile9428490388 Emailbaou.0416@baou.edu.in
20.	B.A.	1701	Shri S. K. Shah & Shrikrushan O. M. Arts College, At. Ta. Modasa, Dist. Sabarkantha-383315.	Co-Ordinator Dr. P.R. Sinh Mobile9727612356 Emailbaou.1701@baou.edu.in
21.	B.A.	1708	Arts College, At. Shamlaji, Ta. Bhiloda, Dist. Arvalli(N.G.)	- Emailbaou.1708@baou.edu.in
22.	B.A.	1710	Mahila Arts & Commerce College, Dhansura, Sabarkantha	Gopalkrishna Solanki Mobile9426333438 Emailbaou.1710@baou.edu.in
23.	B.A.	1732	Modasa Sub Jail, At. & Po. Modasa, Dist. Arvalli	Pro. Incharge Shri S.S. Panchal Emailbaou.1732@baou.edu.in
24.	B.A.	1734	Government Arts & Commerece College, At.Ta. Meghraj, Arvalli	- Emailbaou.1734@baou.edu.in
25.	B.A.	1001	Nutan Bharti, At.& Po. Madana(Gadh), Dist. Banaskantha-385519.	Co-Ordinator Dr. K.R. Vohra Mobile9428757532, 9427262957 Emailbaou.1001@baou.edu.in
26.	B.A., BLIS	1002	R. R. Mehta College of Science & C.L. Parikh	Co-Ordinator Shri M.M.

			College of Commerce, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha-385001.	Chaudhry Mobile9428023124 Emailbaou.1002@baou.edu.in
27.	B.A.	1007	Mahila Arts College, Adarsh Campus, Dairy Road, At. & Po. Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Smt. Manishaben Patel Emailbaou.1007@baou.edu.in
28.	B.A.	1016	Shri U. H. Chaudhari Arts College, Vadgam, Palanpur Highway, Banaskantha	- Emailbaou.1016@baou.edu.in
29.	B.A.	1020	Kankrej Arts & Commerce College, At. & Po. Thara, Ta. Kankrej, Dist. Banaskantha-375555.	Pro. Incharge Shri J.P. Acharya Mobile9978408765, 9427393377, 9427030772 Emailbaou.1020@baou.edu.in
30.	B.A.	1021	Palanpur District Jail, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Shri J.R. Taral Emailbaou.1021@baou.edu.in
31.	B.A.	1026	D .N. P. Arts And Commerce College, Nr. Kachchhi Coloni, Deesa, Dist. Banaskantha-385535	Dr. Jigneshkumar Sankarlal Varvadiya Emailbaou.1026@baou.edu.in
32.	B.A.	1027	Government Arts College Amirgadh (Sarkari Vinayan College, Amirgadh)	Co-Ordinator
33.	B.A	1029	Shri Ambaji Commerce College, Danta Road, Kumbhariya-Ambaji, Ta. Danta, Dist. Banaskantha	-
34.	B.A.	1030	A.P. Trivedi Arts, Commerce and Science College, Khorda, Po. Jetda, Thrad-Dessa Highway, Ta. Tharad, Dist, Banaskantha-385535	-
35.	B.A.	1031	Saraswati Arts, Commerce & Science College, At	-

			& Post : Vadgam,Memadpur,Banaskantha-385421	Emailbaou.1031@baou.edu.in
36.	B.A., B.COM.	1106	Satyam College Of Education, Tapovan Sankul Nilkantheshvar Mahadev Road, National Highway No-8 Zadeshvar,Bharuch	Pro. Incharge Smt. Rashmiben Patel Mobile9426761676 Emailbaou.1106@baou.edu.in
37.	B.A.	1112	Bharuch Sub Jail, Bharuch-390002.	Pro. Incharge Shri D.D. Prajapati Mobile9426759111 Emailbaou.1112@baou.edu.in
38.	B.A. BLIS	1201	Shikshan Shashtra Bhavan, Near University Karyalay, Bhavanagar University, Bhavnagar-364002.	Co-Ordinator Shri J.P. Maiyani Emailbaou.1201@baou.edu.in
39.	B.A.,BLIS	1209	K.R. DOSHI BSW COLLEGE, PLOT NO. 1335, K.R. DOSHI VIDYA SANKUL, OPP- TV KENDRA, BHAVNAGAR	-
40.	B.A.	1220	Bhavnagar District Jail, Bhavnagar.	Pro. Incharge Shri M.I. Shekh Mobile9727430342, 9898251993 Emailbaou.1220@baou.edu.in
41.	B.A.	1223	Gopinathji Mahila Arts and Commerce College, Sihor, Bhavnagar	- Emailbaou.1223@baou.edu.in
42.	B.A.	1224	Kavishri Botadkar Arts and Commerce College, Shri Himmatbhai Marg, Botad, Dist. Botad	-
43.	B.A., BLIS	0901	Navjivan Arts & Commerce College, Jhalod Road, Dahod-389151	Co-Ordinator Shri G.G. Sangada Mobile9978408755, 9879159020 Emailbaou.0901@baou.edu.in
44.	B.A.	0902	Y. S. Arts K. S. Shah Commerce College, At. & Po. Devgadhi Bariya, Dist. Dahod-389380.	Pro. Incharge Shri R.N. Suthar Mobile9427492471, 9426353320,

				9228219426 Emailbaou.0902@baou.edu.in
45.	B.A.	0906	Shri K.R. Desai Arts & Commerce College, Nr. P.T.C. College, At.Po.Ta. Jhalod, Dist. Dahod - 389170	Pro. Incharge Dr. M.G. Shekh Mobile9427077998 Emailbaou.0906@baou.edu.in
46.	B.A., BLIS	0907	Co-ordinator, Gurjar Bharti Mahila B.Ed. College, Manorath Banglow,Prakruti Nagar,Dahod-389151.	Shri Anilbhai Matabhai Paragi Emailbaou.0907@baou.edu.in
47.	B.A.	0501	Government Arts College, Sector-15, Gandhinagar-382016.	Co-Ordinator Shri N.H. Mistry Emailbaou.0501@baou.edu.in
48.	B.A.	0510	Shri P.H.G. Municipal Arts & Science College,Near Ambikanagar highway,Vakhariya Campus, Kalol, Dist. Gandhinagar-382721.	Co-Ordinator Dr. H.K. Solanki Mobile9979031668 Emailbaou.0510@baou.edu.in
49.	B.A.	0529	Shri P.K. Chaudhari Mahila Arts College, Sector-7, Gandhinagar-382007.	Pro. Incharge Smt. Gitaben Chaudhry Mobile9978408743, 9824745250 Emailbaou.0529@baou.edu.in
50.	B.A.	0731	Shri Swaminarayan B.Ed. College, At.Po. Prabhas-Patan, Ta. Veraval, Dist. Gir Somnath	- Emailbaou.0731@baou.edu.in
51.	B.A.	0612	Jamnagar District Jail, Jamnagar-361008.	Pro. Incharge Shri N.G. Baria Emailbaou.0612@baou.edu.in
52.	B.A.	0613	Vidyasagar Infotech College, Silver Plaza, 7 Patel Colony, Nr. Deep Bhavan, Jamnagar - 361008	- Emailbaou.0613@baou.edu.in
53.	B.A.	0701	Shri Shardagram Arts & Commerce College, At.Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Co-Ordinator Dr. H.D. Zankat Mobile9978408746, 9898272742, 9904129337 Emailbaou.0701@baou.edu.in

54.	B.A.	0704	Junagadh District Jail, Junagadh-362001.	Pro. Incharge Shri A.B. Kambodiya Emailbaou.0704@baou.edu.in
55.	B.A.	0710	Shri K.D.Barad Smark Sanchalit Arts & Computer Science College,Mu.Shiloj, Kodinar Highway,Ta.Una, Ji.Junagadh-362540	Pro. Incharge Shri V.P. Barad Mobile9978408748, 9974662966, 9904114907 Emailbaou.0710@baou.edu.in
56.	B.A.	0715	Shri Sardar Patel Education Trust Sanchalit Mahila Arts & Commerce College, Joshipura, Dist. Junagadh-362002.	Sanjaykumar G. Dhanani Mobile7383601125 Emailbaou.0715@baou.edu.in
57.	B.A.	0716	Smt. V. M. Chandra Arts College, At. Loej, Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Pro. Incharge Shri R.K. Vada Mobile9978408750, 9978056662, 9824514215 Emailbaou.0716@baou.edu.in
58.	B.A.	0418	Kheda Arts College, Nationl highway No.8, Kheda-387411.	Co-Ordinator Shri Dineshchandra C. Bhatt Mobile9428647172 Emailbaou.0418@baou.edu.in
59.	B.A.	0431	Nadiad District Jail, At. Nadiad, Dist. Kheda-387002.	Pro. Incharge Shri N.A. Desai Mobile9909014796 Emailbaou.0431@baou.edu.in
60.	B.A.	0432	C.B.Patel Arts College, College Campas, College road, At. Nadiad, Dist. Kheda-387001.	Pro. Incharge Dr. M.R. Patel Mobile9824043050 Emailbaou.0432@baou.edu.in
61.	B.A.	0434	Government Arts & Commerce College, Kathlal, Dist. Kheda	- Email0434@baou.edu.in
62.	B.A.	0435	M. D. Shah and B. D. Patel Arts College, Mahudha, Kheda-387335	- Emailbaou.0435@baou.edu.in

63.	B.A.,BLIS	0301	J.B. Thakkar College of Commerce, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Pro. Sarang Dave Mobile9429810822 Emailbaou.0301@baou.edu.in
64.	B.A., BLIS	0302	Tolani Commerce College, At. Adipur, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Prof. Gaurav Thakor Mobile8732939627 Emailbaou.0302@baou.edu.in
65.	B.A.	0304	Sheth Surji Vallabhdas Arts and Commerce College, Nagalpur Road, Mandvi-Kutch	Pro. Incharge Dr. Chandrakant Patel Mobile9904038620, 9824878123 Emailbaou.0304@baou.edu.in
66.	B.A.	0308	Bhuj Palara Jail, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch.	Pro. Incharge Shri S.R. Rabari Emailbaou.0308@baou.edu.in
67.	B.A.	0309	Shri S.D. Shethiya College of Education, Mundra, Kutch	- Emailbaou.0309@baou.edu.in
68.	B.A., BLIS	1301	Municipal Arts & Science College, At & Po. Nagalpur, Dist. Mahesana-384002.	Co-Ordinator Shri V.J. Vaidh Emailbaou.1301@baou.edu.in
69.	B.A.	1302	The Kheralu Nagrik Sahkari Bank Limited, Arts & Commerce College, At & Po. Kheralu, Dist. Mahesana-384325.	Co-Ordinator Dr. N.K. Vankar Mobile9978408776, 9825268183, 9429319109 Emailbaou.1302@baou.edu.in
70.	B.A.	1304	Shri M. M. Shah Mahila Arts College, Opp. Petrol Pump, At. & Po. Kadi, Dist. Mahesana-382615.	Co-Ordinator Dr. P.V. CHAUDHARI Mobile9427677331 Emailbaou.1304@baou.edu.in
71.	B.A.	1305	Shri B. P. B. Arts & M. H. G. Commerce College, At & Po. Unza, Dist. Mahesana-384170.	Co-Ordinator Shri Jayvardhan Gandhi Mobile9978408778, 9925733737,

				9824354472 Emailbaou.1305@baou.edu.in
72.	B.A.	1308	Shri Maharshi Dayanad Saraswati Kelvani Mandal, Station Road, At. Ta. Visnagar, Dist. Mahesana-384315.	Mr. Rohit P. Jani Mobile09998099200 Emailbaou.1308@baou.edu.in
73.	B.A., BLIS	1310	Shri Sarvjanik Kelvani Mandal, Vidya Sankul, Near Arvind Baug, Dist. Mahesana-384001.	Shri Ghanshyambhai k. Gadhvi Mobile7490808290 Emailbaou.1310@baou.edu.in
74.	B.A.	1313	Smt. R. M. Prajapati Arts College, At.& Po. Satlasna, Dist. Mahesana-384330.	Pro. Incharge Shri J.N. Barot Mobile9586326111,9426362329 Emaildryayeshbaror@yahoo.co.in artscollegesatlasana@gmail.com
75.	B.A.	1331	Mahesana District Jail, Mahesana-380002.	Pro. Incharge Shri I.V. Chaudhry Mobile9825492131 Emailbaou.1331@baou.edu.in
76.	B.A.	1333	M. N. College, Visnagar, Mahesana	- Emailbaou.1333@baou.edu.in
77.	B.A.	1334	Sardar Patel B.ed. College, Vadnagar	-
78.	B.A., BLIS	1335	Revaba Sarvjanik Education college, Maheshana	- Emailbaou.1335@baou.edu.in
79.	B.A., BLIS	1336	Suvidha Education Trust,Heduva(Rajgar), Becharaji Road,Ta.Dist. Mehsana-384002	- Emailbaou.1336@baou.edu.in
80.	B.A.	1337	Utthan, B.S.W. College,Veda,Mehsana-382855	- Emailbaou.1337
81.	B.A.	1338	Shri Amardeep Educational Trust Sanchalit B. Ed	-

			College,Pilvai, Vijapur, Mahesana 382850	Emailbaou.1338@baou.edu.in
82.	B.A.	1735	Kamlaben Chhabildas Sheth Arts College, At.Ta. Birpur, Dist. Mahisagar	-
83.	B.A., BLIS	1739	C. & S. H. Desai Arts and L. K. L. Doshi Commerce College,Balasinor, Mahisagar	-
84.	B.A.	1403	Shri U. N. Maheta Arts College, At. Ta. Morbi, Dist. Morbi-363641.	Co-Ordinator Shri K. R. Dangi Mobile8866740851 Emailbaou.1403@baou.edu.in
85.	B.A.	1446	Matrushri Vrajkuvarben Maganlal Maheta, Technical, At.Po.Ta. Vankaner, Morbi	- Emailbaou.1416@baou.edu.in
86.	B.A.	1447	Navyug College, Virpar, Morbi-363650	- Emailbaou.1447@baou.edu.in
87.	B.A.	1449	Parangat B.Ed. College, Maharshi Gurukul Campus, Ranakpur Road, Halvad, Dist. Morbi-363330	- Emailbaou.1449@baou.edu.in
88.	B.A.	1523	Rajpipla Sub Jail, At. Rajpipla, Dist. Narmada.	M. L. Gamara Mobile9228220554 Emailbaou.1523@baou.edu.in
89.	B.A.	2301	M. R. Arts & Sci. College, Rajpipla, Dist. Narmada-393145.	Co-Ordinator Shri K.B. Shidha Mobile8866861697 Emailbaou.2301@baou.edu.in
90.	B.A.	1023	Navsari Sub Jail, Navsari-396445.	Pro. Incharge Shri L.M. Rathod Emailbaou.1023@baou.edu.in
91.	B.A., BLIS	2201	Shri M. R. Desai Arts & Shri E. E. Laher Kosadiya Commerce College, At. & Po. Chikhli,	Co-Ordinator Shri G.B. Patel Mobile9879203452,9925678723

			Dist. Navsari-396521.	Emailbaou.2201@baou.edu.in
92.	B.A.	0908	Godhara Sub Jail, At. Godhara, Dist. Panchmahal-389001.	Pro. Incharge Shri H.D. Gameti Emailbaou.0908@baou.edu.in
93.	B.A. BLIS	1601	Shri Sarvjanik Commerce College, At. & Po. Godhra, Dist. Panchmahal-389001.	Co-Ordinator Shri G.H. Dave Mobile9978408531, 9427492183, 9879554946 Emailbaou.1601@baou.edu.in
94.	B.A.	1603	M. M. Gandhi Arts & Commerce College, At. Ta. Kalol, Dist. Panchmahal-389330.	Pro. Incharge Shri I.P. Mekvan Mobile9978408532, 9426339493, 9825994944 Emailbaou.1603@baou.edu.in
95.	B.A.	1604	Adivasi Arts & Commerce College, At. Ta. Santrampur, Dist. Panchmahal-389260.	Pro. Incharge Shri I.L. Rathva Mobile9428461664 Emailbaou.1604@baou.edu.in
96.	B.A.	1608	Shri MuktJivan Swamibapa Arts College, At. & Po. Vaghjipura, Ta. Shahera, Dist. Panchmahal-389120.	Pro. Incharge Shri K.F. Parmar Mobile9428780943, 9428139623 Emailbaou.1608@baou.edu.in
97.	B.A.	1613	Shri S. P. Patel Arts College, At. & Po. Simaliya, Ta. Ghoghamba, Dist. Panchmahal-389341.	Pro. Incharge Dr. D.R. Amin Mobile9925944579 Emailbaou.1613@baou.edu.in
98.	B.A.	1003	Shri T.A. Arts & J.V. Commerce College, Kandla Highway, At. & Po. Radhanpur, Dist. Patan-40.	Co-Ordinator Dr. C.M. Thakkar Mobile9978408757, 9825915116 Emailbaou.1003@baou.edu.in
99.	B.A., BLIS	2401	C/O Department of Mathematics, Hemchandracharya North Gujarat University Campus, Patan- 384265	Co-Ordinator Shri M.B. Prajapati Mobile9879875230 Emailbaou.2401@baou.edu.in

100.	B.A.	2411	Ahmed Vikas Mandal, Maktabah Jafariyah,(knowledge and Reserch Academy), Sedrana-square, TA. Sidhpur, Dist. Patan-384151.	Pro. Incharge Shri S.A. Momin Mobile9427330429 Emailbaou.2411@baou.edu.in
101.	B.A.	2412	Government Arts and Commerce College, At.Po. Sami, Patan	- Emailbaou.2412@baou.edu.in
102.	B.A.	2413	Shri Akhil Anjana Kelvani Mandal (Shri Adarsh Science College), Patan	- Emailbaou.2413@baou.edu.in
103.	B.A.	2414	Mahrshidayanad Arts and Commerce College, Baspa, Ta-Sami, Dist-Patan 384245	- Emailbaou.2414@baou.edu.in
104.	B.A.	2415	Jethiba K. Patel Arts College & B. A. Patel & D. B. Vyas Commerce College, Ruppur-Chansasma,Di. Patan-384220	- Emailbaou.2415@baou.edu.in
105.	B.A.	2416	Patan Sub Jail,Patan-384265	- Emailbaou.2416@baou.edu.in
106.	B.A.	1901	Shri S. M. J. Arts & Commerce College, At.Ta. Kutiyana, Dist. Porbandar-362650.	Pro. Incharge Shri A.I. Dhadhaliya Mobile9978408547, 9427264831, 9427278598 Emailbaou.1901@baou.edu.in
107.	B.A.	1904	Porbandar District Jail, Porbandar.	Pro. Incharge Shri H.B. Rajrav Emailbaou.1904@baou.edu.in
108.	B.A. BLIS	1401	Regional Centre Rajkot Besides Department of History, Saurashtra University, Rajkot	Co-Ordinator Shachi Bhatt Mobile+91 99784 08904, +91 94082 74320 Emailbaou.1401@baou.edu.in
109.	B.A.	1408	Sarvjanik Mahila Arts & Commerce College,	Pro. Incharge Shri D.K. Saiyad

			Kailashnagar, Bhavnagar Road, At. & Po. Aatkot, Ta. Jasdán, Dist. Rajkot-360040.	Mobile9978408520, 9824821714, 9374834029 Emailbaou.1408@baou.edu.in
110.	B.A.	1413	Shri Haribapa Che. Trust Sanchalit Arts Commerce College, Maninagar, Lati Plot, At. & Po. Jasdán, Dist.Rajkot-360050.	Pro. Incharge Shri S.R. Bhatt Mobile9978408522, 9479180164, 9426165327 Emailbaou.1413@baou.edu.in
111.	B.A.	1439	Rajkot District Jail, Rajkot-360001.	Pro. Incharge Shri S.I. Vora Emailbaou.1439@baou.edu.in
112.	B.A.	1440	Morbi Sub Jail, At. & Po. Morbi, Dist.Rajkot.	Pro. Incharge Shri V.B. Chuhan Emailbaou.1440@baou.edu.in
113.	B.A.	1441	Gondal Sub Jail, At. & Po. Gondal, Dist. Rajkot.	Pro. Incharge Shri R.K. Thakor Emailbaou.1441@baou.edu.in
114.	B.A.	1443	Shri Arjunlal Hirani College of Journalism & Performing Arts, At.Po. Rajkot, Ta.Dist. Rajkot	-
115.	B.A.	1445	Shri G.K. & C.K. Bosmiya Arts & Commerce College, Jetpur, Rajkot	- Emailbaou.1445@baou.edu.in
116.	B.A., BLIS	1448	1448-Geetanjali Institute Of Education, At Geetanjali Bhavan, Ajanta Park,Sadhu Vasvani Road, Rajkot-360002	- Emailbaou.1448@baou.edu.in
117.	B.A.	1450	1450-Smt.R. P. Bhalodia Mahila Arts, Commerce & Shree N. P. Bhalodia Science College,Kolki Road, Ta- Upleta,Dist- Rajkot-360490	- Emailbaou.1450@baou.edu.in
118.	B.A.	1702	Idar Anjna Patidar H. K. M. Arts & P. N. Patel Commerce College, At. & Po. Idar, Dist. Sabarkantha-383430.	Co-Ordinator Shri H.B. Pandya Mobile9104143072 Emailbaou.1702@baou.edu.in

119.	B.A.	1703	Sheth H. P. Arts & Talod S. M. Commerce College, At. Ta. Talod, Dist. Sabarkantha-383215.	Co-Ordinator Shri K.J. Desai Mobile9426354151 Emailbaou.1703@baou.edu.in
120.	B.A., BLIS	1704	D. D. Thakar Arts & K. J. Patel Commerce College, At. Ta. Khedbrahma, Dist. Sabarkantha-383255.	Pro. Incharge Shri Rohit Desai Mobile9427364153 Emailbaou.1704@baou.edu.in
121.	B.A.,	1709	Co-ordinator,S.S Mehta arts & M.M.Patel Commerce College, Himmatnagar	Dr. Arvind K. Patel Mobile9428642049 Emailbaou.1709@baou.edu.in
122.	B.A.,	1720	Smt. M. C. Desai Arts & Commerce College, National Highway No. 8, Kamalpur, At. Po. Ta. Pratij, Dist. Sabarkantha-383205.	Pro. Incharge Dr. Kameshvar Ramprasad Mobile9825377415, 9879493646 Emailbaou.1720@baou.edu.in
123.	B.A.	1731	Himatnagar Sub Jail, At. & Po. Himatnagar, Dist. Sabarkantha.	Pro. Incharge Shri R.S. Bhuriya
124.	B.A.	1733	M.M. Chaudhari Arts College, Rajendranagar, Sabarkantha	- Emailbaou.1733
125.	B.A.,	1736	Government Arts & Commerce College, Jadar, Ta. Idar, Dist. Sabarkantha	-
126.	B.A.	1737	Arts College Androkha, At.Po. Androkha, Ta. Vijaynagar, Dist. Sabarkantha	-
127.	B.A.	1738	Asian Institute of Technology, At.Po.Ta. Vadali, Sabarkantha	- Emailbaou.1738@baou.edu.in
128.	B.A.	1740	Experimental College of Education, Railway, Station Rd, Prantij, Dist-Sabarkatha-383205	- Emailbaou.1740@baou.edu.in

129.	B.A.,	1801	Sir K. P. College of Commerce, Athva Lines, Surat-395001.	Co-Ordinator Shri S.R. Vasave Mobile9429015187 Emailbaou.1801@baou.edu.in
130.	B.A.	1818	Surat District Jail, Surat.	Pro. Incharge Shri M.D. Doshi Mobile9825220313 Emailbaou.1818@baou.edu.in
131.	B.A.	1828	J.Z. Shah Arts & H.P. Commerce College, Amroli, Surat	- Emailbaou.1828@baou.edu.in
132.	B.A.	1829	Government Science College, Vankal, Surat	- Emailbaou.1829@baou.edu.in
133.	BLIS	1820	Veer Narmad South Gujarat University, Surat.	- Email : baou.1820@baou.edu.in
134.	B.A.	1831	1831-Agarwal Vidya Vihar English Medium College, Vesu-Abhwa Road, Surat-395007	- Emailbaou.1831@baou.edu.in
135.	B.A., BLIS	2001	Shri M. P. Shah Commerce College, Surendranagar-360578.	Co-Ordinator Manishbhai H. Shah Emailbaou.2001@baou.edu.in
136.	B.A.,	2014	Shri A. R. S. Sakhida Arts, Shri C. C. Gedivala Commerce & Shri C. C. Home Science College, Mill Raod, At. Ta. Limdi, Dist. Surendranagar-363421.	Pro. Incharge Dr. S.G. Purohit Mobile9427045605, 9924058839 Emailbaou.2014@baou.edu.in
137.	B.A.	2017	Surendranagar Sub Jail, Surendranagar.	Pro. Incharge Shri N.U. Baraiya Emailbaou.2017@baou.edu.in
138.	B.A.,BLIS	2018	Government Arts College, Ta. Chotila, Surendranagar	- Emailbaou.2018@baou.edu.in
139.	B.A.	2019	Pujy L.M. Vora College of Arts and Commerce	-

			College, Sayla, Surendranagar	Emailbaou.2019@baou.edu.in
140.	B.A., BLIS	2020	Shri Swami Vivekanand College, Opp. I.T.I., Nr. Bus Stand, Surendranagar-363001	-
141.	B.A.	2021	Sanskriti College of Management, Surendranagar-363002	- Emailbaou.1021@baou.edu.in
142.	B.A.,BLIS	1802	Smt. R. P. Chauhan Arts & Smt. J. K. Shah & Shri K. D. Shah Commerce College, At. & Po. Vyara, Dist. Tapi-394650.	Co-Ordinator Shri B.N. Patel Mobile9879083635 Emailboau.1802@baou.edu.in
143.	B.A.,	1503	Madhyasth Jail, Vadodra-390001.	Person Emailbaou.1503@baou.edu.in
144.	B.A.	1505	Shri M. T. Rathva Arts College & Commerce College, At. & Po. PaviJetpur, Dist. Vadodara-391160.	Pro. Incharge Shri Y.K. Pathan Mobile9879471231 Emailbaou.1505@baou.edu.in
145.	B.A.	1506	Shri Natvarsinhji Arts & Science & Commerce College, At.Po.Ta. Chhota Udepur, Dist. Vadodara-391165.	Co-Ordinator Shri V.M. Patel Mobile9426761789, 9426399980 Emailbaou.1506@baou.edu.in
146.	B.A.	1517	Sheth T. C. Kapadia Arts & Commerce College, At. Ta. Bodeli, Dist. Vadodra-391135.	Pro. Incharge Shri B.M. Solanki Mobile9979249818 Emailbaou.1517@baou.edu.in
147.	B.A.	1524	Chhota Udepur Sub Jail, At. & Po. Chhotaudepur, Dist. Vadodara.	Pro. Incharge Shri P.B. Vasava Emailbaou.1524@baou.edu.in
148.	B.A., BLIS	1525	Shri Hansa Mehta Library, M.S. University, Vadodara-390002	- Emailbaou.1525@boau.edu.in
149.	B.A.	1526	Savali Taluka Kelvani Mandal, Savali, Vadodara	- Emailbaou.1526@baou.edu.in

150.	B.A.	1527	Late M.C. Parmar B.Ed. College, At.Po. Ankhhol, Khtamba, Ta.Dist. Vadodara	-
151.	B.A.	1528	Parul Institute of Engineering & Technology (Diploma Studies), At.Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodar-391760	- Mobile9328920061 Emailbaou.1528@baou.edu.in
152.	B.A., BLIS	2501	Shri Vanraj Arts & Commerce College, At & Po. Dharpur, Dist. Valsad-396050.	Co-Ordinator Shri V.D. Patel Mobile9978408333, 9898617751, 9998259423 Emailbaou.2501@baou.edu.in
153.	B.A.	2507	Smt. C.D. Jobaliya Rofel Arts & Smt. I.S.R. Achhariwala Rofel Commerece College, Rofel Campus Vapi-Namdha Road, Po.Box.No.67, Vapi, Valsad-396191	- Emailbaou.2507@baou.edu.in

આભાર

B.A. અભ્યાસક્રમ માર્ગદર્શિકા

પ્રોગ્રામ ગાઈડ

Bachelor of Arts

SOCIOLOGY

FEB-2020

DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY

(Established by Government of Gujarat)

'Jyotirmay' Parisar,

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,

Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481

CONTENT

No.	Subject	Page No.
1.	અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક	03
2.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો	03
3.	પ્રવેશપાત્રતા	04
4.	અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા	04
5.	અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો	05
6.	અભ્યાસક્રમ ફેરબદલી	06
7.	અભ્યાસક્રમની ફી	06
8.	શિક્ષણનું માધ્યમ	06
9.	SC/ST Cell	06
10.	B.A. અભ્યાસક્રમની ત્રિ- વર્ષીય રૂપરેખા	09
11.	B.A. અભ્યાસક્રમમાં લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા	14
12.	વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ	14
13.	અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન	14
	Centre List	18

1. અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક

ગુજરાત રાજ્યના સમગ્ર ભૌગોલિક વિસ્તારને આવરી લેતી રાજ્યની એકમાત્ર ઓપન યુનિવર્સિટી બેચલર ઓફ આર્ટસના અભ્યાસક્રમ દ્વારા વિનયન વિદ્યાશાખામાં અંગ્રેજી, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, સમાજશાસ્ત્ર , ઇતિહાસ તથા રાજ્યશાસ્ત્ર ,જાહેર વહીવટ, બેચલર ઓફ લાયબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન સાયન્સ જેવા વિષયોમાં સ્નાતક પદવીનો અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે.

યુ.જી.સી DEB ODL અધિનિયમ -2017 અન્વયે વખતોવખત મળેલ માર્ગદર્શિકા તથા યુનિવર્સિટીના સર્વોચ્ચ સત્તામંડળની મંજૂરી અન્વયે રચાયેલી વિવિધ વિષય સમિતિઓ દ્વારા અભ્યાસક્રમનું ઘડતર થાય છે.

ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવા ઈચ્છુક, પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર કોઇપણ જિજ્ઞાસુ દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિથી , સ્થળ – સમયના બંધનોથી મુક્ત રહીને સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થી યુ.જી.સી. માન્યતા પ્રાપ્ત કોઇપણ યુનિવર્સિટીમાં અનુસ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ કરીને સંબંધિત વિષયમાં શૈક્ષણિક કારકિર્દી આગળ વધારી શકે છે. સ્નાતક પદવી આધારિત કારકિર્દી નિર્માણ કે રોજગારીની તકો માટે તે યુ.જી.સી માન્ય દરેક યુનિવર્સિટીના સ્નાતક પદવી મેળવનારની સમકક્ષ સમાન તક ધરાવે છે.

2. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો

- અત્યાધુનિક સંચાર માધ્યમો, માહિતી પ્રસારણ તથા જ્ઞાન સંપાદનની અનેકવિધ શક્યતાઓને ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે લાગુ કરી વ્યાપક જનસમાજના બૌદ્ધિક, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે સક્રિયતાપૂર્વક પ્રયાસ કરવો.
- રાજ્યની વસ્તીના દરેક વર્ગને ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની સમાન તકો પૂરી પાડવી.
- સમાજના શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષને પ્રાથમિકતા આપવી.
- રાજ્યના શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને પ્રોત્સાહિત કરવી.

- પરંપરાગત યુનિવર્સિટી શિક્ષણથી વંચિત વિદ્યાર્થી સમુદાય તથા તકના અભાવે કે આર્થિક, સામાજિક સંગોજોના કારણે જેમનો અભ્યાસ અધૂરો રહી ગયો હોય તેમને ઘરબેઠાં અભ્યાસ કરવાની અનુકૂળતા ઉપલબ્ધ કરાવવી.
- શ્રમજીવીઓ અને ગૃહિણીઓનો એક વર્ગ પોતાની શૈક્ષણિક લાયકાતમાં અભિવૃદ્ધિ કરવા ઈચ્છે છે તેમને ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવવા પ્રોત્સાહિત કરવા.
- નોકરી – વ્યવસાયમાં પ્રવૃત્ત કે જેલમાં સજા ભોગવતા કેદીઓ, અંતરિયાળ ગ્રામ વિસ્તારના ઉચ્ચ શિક્ષણથી વંચિત જનસમુદાય માટે અભ્યાસની તક પૂરી પાડવી .

3. પ્રવેશપાત્રતા

B.A. અભ્યાસક્રમ :

ઘોરણ – 12 અથવા સમકક્ષ અથવા ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અને ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી બી.પી.પી. અથવા ઘોરણ – 10 પછી માન્ય સંસ્થામાં ત્રણ વર્ષનો ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ અથવા માન્ય સંસ્થામાંથી PTC પાસ અથવા ઘોરણ – 10 પછી ITA ના બે કે તેથી વધુ વર્ષના માન્યતા પ્રાપ્ત અભ્યાસક્રમમાં ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થી સ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ માટે પ્રવેશ પાત્રતા ધરાવે છે .

4. અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા

બી.એ. : પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર વિદ્યાર્થી.....

પ્રથમ વર્ષ

મુખ્ય વિષય સમાજશાસ્ત્ર, વિષય તરીકે પસંદ કરી જે તે વિષયમાં સ્નાતક ઉત્તીર્ણ થયા બાદ પદવી મેળવી શકે છે. મુખ્ય વિષય તરીકે જે વિષય પસંદ થયો હોય તેના પ્રથમ વર્ષે – બે, બીજા વર્ષે – ત્રણ તથા ત્રીજા વર્ષે – પાંચ ; એમ કુલ દસ પેપર ; ત્રણ વર્ષ દરમિયાન ભણવાના થાય છે.

પ્રથમ ગૌણ : બી.એ. સમાજશાસ્ત્રમાં મુખ્ય વિષય તરીકે પસંદ થયેલ સમાજશાસ્ત્ર વિષય સિવાયનો વિષય પ્રથમ ગૌણ તરીકે પસંદ કરવાનો થાય છે. પ્રથમ ગૌણ તરીકે પસંદ કરેલ વિષયના પ્રથમ વર્ષે બે તથા બીજા વર્ષે બે ; એમ કુલ ચાર પેપર ભણવાના થાય છે.

- પ્રથમ વર્ષે ચારમાંથી બે ભાષાઓ ઉપરાંત વૈશ્વિક રીતે મહત્વ ધરાવતો વિષય ‘ માનવ પર્યાવરણ’ નો વિકલ્પ પણ ફરજિયાત વિષય તરીકે ભણવવામાં આવે છે.

દ્વિતીય વર્ષ

બી.એ. સમાજશાસ્ત્રમાં મુખ્ય વિષય ના કુલ 3 પાઠ્યક્રમ અને પ્રથમ ગૌણ વિષય ઉપરાંત ફરજિયાત વિષય તરીકે હિન્દી, સંસ્કૃત, ગુજરાતી ; ત્રણ ભારતીય ભાષા તથા અંગ્રેજી; એમ કુલ ચાર વિષય પૈકી એકની પસંદગી કરવાની થાય છે.

ફરજિયાત વિષય : પેપર – 2 તરીકે કુલ સાત પેપરના વિકલ્પ આપવામાં આવે છે. જે પૈકી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવાનો થાય છે. આ સાત વિષયની માહિતિ અભ્યાસક્રમ અંગેની ત્રિ- વર્ષીય રૂપરેખામાં સમાવિષ્ટ છે.

તૃતીય વર્ષ :

સમાજશાસ્ત્રના મુખ્ય વિષય તરીકે પસંદ થયેલ વિષયના કુલ 5 પેપરનો અભ્યાસ કરવાનો થાય છે. ઉપરાંત ફરજિયાત વિષય તરીકે ; ગુજરાતી, સંસ્કૃત, હિન્દી એમ ત્રણ ભારતીય ભાષાઓ ઉપરાંત અંગ્રેજી એમ કુલ ચાર ભાષાઓ પૈકી એક ભાષા પસંદગીનો વિકલ્પ આપવામાં આવે છે. તૃતીય વર્ષમાં ફરજિયાત વિષય તરીકે કુલ સાત વિષય વિકલ્પ તરીકે આપવામાં આવે છે; જેમાંથી એક વિષય પસંદ કરવાનો છે.

નોંધ : બી.એ. ના ત્રણ વર્ષ દરમિયાન પસંદ કરવાના થતા વિષયોની દરેક વર્ષ મુજબની સૂચિ બી.એ. અભ્યાસક્રમની ત્રિ – વર્ષીય રૂપરેખામાં વિષય – પેપર શીર્ષક સાથે દર્શાવેલ છે.

5. અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો

B.A. અભ્યાસક્રમ :

લઘુત્તમ સમયમર્યાદા ત્રણ વર્ષ અને મહત્તમ સમયમર્યાદા આઠ વર્ષની રહેશે. સમયમર્યાદા દરમ્યાન સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ નહીં કરી શકે તો અભ્યાસક્રમ પૂરો કરવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીએ રી-એડમીશન લેવાનું રહેશે. જે માટે એડમીશન લીધાથી મહત્તમ સમયમર્યાદા પૂર્ણ થયા બાદના બે વર્ષ સુધીમાં અભ્યાસક્રમ ઉત્તીર્ણ કરવાનો રહેશે.

6. અભ્યાસક્રમની ફેરબદલી

અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકશે. જે માટે તેણે નિયતપત્રકમાં નિયત ફી રૂ. 100 /- ભરવાની રહેશે અને નિયામક (વિદ્યાર્થી સેવાઓ) ને અરજી કરવાની રહેશે. સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીની ઈચ્છાનુસાર ફેરબદલી કરી આપવામાં આવે છે, પરંતુ અભ્યાસકેન્દ્ર પર ફાળવેલ સંખ્યા અંગે કોઈ મર્યાદા હોય તો તેવા અભ્યાસક્રમોના કિસ્સામાં તેમજ જો આવા અભ્યાસકેન્દ્ર ઉપર આ અભ્યાસક્રમ કે પાઠ્યક્રમ ચાલતો ન હોય તો અભ્યાસકેન્દ્રની ફેરબદલી થઈ શકશે નહીં. આ બાબતે વિદ્યાર્થીની અરજીના આધારે યુનિવર્સિટી દ્વારા જે નિર્ણય લેવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને માન્ય રહેશે. પરીક્ષા ટર્મ પૂર્ણ થયા બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં. વેબસાઈટ પર પ્રવેશ યાદી જાહેર થયાના 60 દિવસ બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં.

7. અભ્યાસક્રમની ફી

B.A. અભ્યાસક્રમ :

ભાઈઓ માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1800/-, દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1800/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1800/-

બહેનો માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1200/- , દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1200/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1200/-

8. શિક્ષણનું માધ્યમ

ગુજરાતી (હિન્દી તથા અંગ્રેજી પાઠ્યક્રમોમાં શિક્ષણનું માધ્યમ જે -તે ભાષા જ રહેશે.)

9. SC/ ST Cell

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર મુક્ત યુનિવર્સિટીમાં એસસી / એસટી વિભાગ 2002 થી કાર્યરત છે. આ યોજનાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિતજનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને સરકાર દ્વારા આપવામાં આવતી મેટ્રિક પછીની શિષ્યવૃત્તિનો લાભ પહોંચાડવાનો છે.

વર્ષ દરમિયાન, એસસી / એસટી વિભાગ દ્વારા માંગવામાં આવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત માહિતી અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ કચેરી - ગાંધીનગર અને આદિજાતિ વિકાસ કમિશનર, ગુજરાત રાજ્ય ગાંધીનગરને તેમજ SEBC કચેરી, અમદાવાદ ખાતે મોકલવામાં આવી છે. વર્ષ દરમિયાન મહેસાણા, બનાસકાંઠા, અમદાવાદ, સાબરકાંઠા, ગાંધીનગર, જૂનાગઢ, વડોદરા, પાટણ, અમરેલી, આણંદ, ભરૂચ, નર્મદા, રાજકોટ, ભાવનગર, પંચમહાલ, સુરત, જામનગર, અને પોરબંદરમાંથી શિષ્યવૃત્તિની રકમ DBTS તેમજ ચેક દ્વારા જમા કરવામાં આવે છે. ગુજરાતના વિવિધ જિલ્લાઓ. માહિતી અધિકાર અધિનિયમ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી વિદ્યાર્થીઓની શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત એપ્લિકેશનો અને અરજીઓ સંબંધિત માહિતી આપવામાં આવે છે.

શૈક્ષણિક વર્ષ August, 2017 થી પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ ફોર્મ ડિજિટલ ગુજરાત પોર્ટલ(www.digitalgujarat.gov.in)માં તમામ કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ માટે ભરવામાં આવે છે, જેઓ ગુજરાત સરકારના ધારાધોરણ મુજબ પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે. તદ્ઉપરાંત નેશનલ સ્કોલરશીપ પોર્ટલ (www.scholarships.gov.in)પર ધાર્મિક લઘુમતીના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ SC,ST, અને કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ પણ શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે.

Sr. No.	Digital Gujarat Portal : All Schemes For Dr. Babasaheb Ambedkar Open University	
Scheduled Caste (SC)		
1	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme)	Fee-filled students
2	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme) (Freeship Card Student Only)	Students with Freeship Card
3	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income between 2.50 Lac to 6 Lac) (State Government Scheme)	Higher Income
	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income more than 6 Lac) (State Government Scheme)	
4	(BCK – 11) Fellowship scheme for M.Phil., Ph.D. For SC students	M.Phil. - Ph.D. Students
Scheduled Tribe (ST)		
1	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship	Fee-filled students
2	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship (Freeship Card/Medical Loan Student Only)	Students with Freeship Card
3	Post-Matric Scholarship for girls (Having annual family income more than 2.50 Lac) (Freeship Card / Medical Loan Student Only)	Higher Income
	VKY – 156 Post Matric Scholarship for ST Girls Students Having Annual Family Income more than 2.50 Lakh	
Socially & Educationally Backward Class (SEBC)		
1	BCK – 81C Scholarship for students studying Dr. Ambedkar and Indira Gandhi Open University (SEBC)	
2	BCK – 81A Post Matric Scholarship of Government of India for the OBC Students	
3	Dr. Ambedkar Post Matric Scholarship of Government of India for Economic backward class Students	
Direct Social Defence		
1	Post Matric Scholarship for Disable Students (College/Institute)	

10. અભ્યાસક્રમની ત્રિ - વર્ષીય રૂપરેખા

પ્રથમ વર્ષ B.A.
(F.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય	ક્રેડિટ	
1	ફરજિયાત વિષય પેપર - 1	સંસ્કૃત SKTCOM-01 (Compulsory Subject-01) હિન્દી HND-COM-01 (Compulsory Subject-01) ગુજરાતી GUJ- COM-01 (Compulsory Subject-01)	4	
2	ફરજિયાત વિષય પેપર - 2	English ENG- COM-01 (Compulsory Subject-01)	4	
	મુખ્ય વિષય	સમાજશાસ્ત્ર		
3	મુખ્ય વિષય પેપર -1		SOCM-101 (સમાજશાસ્ત્ર પરિચય)	5
4	મુખ્ય વિષય પેપર -2		SOCM-102 (ભારતમાં સમાજ)	5
5	ગૌણ વિષય : પેપર -1		નીચેના પૈકી કોઈ એક વિષય મુખ્ય તરીકે પસંદ કરવો. જેના બે પેપર રહેશે.	5
6	ગૌણ વિષય : પેપર -2			5
		સંસ્કૃત	SKTS -1 (સંસ્કૃત ગદ્ય અને પદ્ય સાહિત્ય)	
			SKTS -2 (સંસ્કૃત નાટ્યસ્રોત અને મુક્ત કાવ્ય)	
		હિન્દી	HNDS-1 (હિન્દી કહાની ઓર ઉપન્યાસ)	
			HNDS -2 (નાટક ઓર નિબંધ)	
		ગુજરાતી	GUJS-1 (ગુજરાતી ગદ્ય)	
			GUJS-2 (ગુજરાતી પદ્ય)	
		અંગ્રેજી	ENGS-1 (English-Language through Literature)	
			ENGS-2 (English- The Structure of Modern English)	

		ઇતિહાસ	HAIS-1 (પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ – પ્રાગ ઐતિહાસિક કાળથી ઇ.સ. પૂર્વેની ચોથી સદી સુધી)	
			HAIS-2 (પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ – ઇ.સ. પૂર્વેની 320 થી ઇ.સ. 8 મી સદી સુધી)	
		રાજ્યશાસ્ત્ર	PSCS-1 (રાજ્યશાસ્ત્રનો પરિચય)	
			PSCS -2 (સરકારી તંત્રવ્યવસ્થા)	
		જાહેર વહીવટ	PADS-1 (જાહેર વહીવટના સિદ્ધાંતો)	
			PADS-2 (સંચાલનના સિદ્ધાંતો)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOS-1 (અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો ભાગ-1)	
			ECOMS-2 (સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ : ભાગ -1)	
	ફરજિયાત વિષય : પેપર -3		માનવ પર્યાવરણ	4
				32

**દ્વિતીય વર્ષ B.A.
(S.Y.B.A.)**

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય	ક્રેડિટ
1	ફરજિયાત વિષય : પેપર -1	નીચેના પૈકી પ્રથમ વર્ષમાં ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરેલ વિષયમાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.	4
		સંસ્કૃત	SKTCOM-02 (Compulsory Subject-02)
		હિન્દી	HND-COM-02 (Compulsory Subject-02)
		ગુજરાતી	GUJ- COM-02(Compulsory Subject-02)
		English	ENG- COM-02 (Compulsory Subject-02)

સમાજશાસ્ત્ર

2	મુખ્ય વિષય : પેપર - 3		SOCM-203 (ભારતમાં સામાજિક સમસ્યાઓ)	5
3	મુખ્ય વિષય : પેપર - 4		SOCM-204 (ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર)	5
4	મુખ્ય વિષય : પેપર - 5		SOCM-205 (આદિવાસી સમાજનું સમાજશાસ્ત્ર)	5
5	ગૌણ વિષય : પેપર -3	ગૌણ વિષય તરીકે એક વિષયની પસંદગી કરવાની રહેશે. જેના બે પેપર રહેશે.		5
6	ગૌણ વિષય : પેપર -4			5
		સંસ્કૃત	SKTS -3 (વૈદિક સાહિત્ય અને ઉપનિષદ સાહિત્ય)	
			SKTS -4 (આર્ષ મહાકાવ્યો)	
		હિન્દી	HNDS-3 (હિન્દી કાવ્ય -૧)	
			HNDS -4 (હિન્દી કાવ્ય -૨)	
		ગુજરાતી	GUJS-3 (મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ)	
			GUJS-4 (મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ - આખ્યાન)	
		અંગ્રેજી	ENGS-3 (English-Language through Literature)	
			ENGS-4 (English- The Structure of Modern English)	
		ઇતિહાસ	HISS-3 (ભારતનો ઇતિહાસ - ઇ.સ. 8 મી સદીથી ઇ.સ.13 મી સદી)	
			HISS-4 (ભારતનો ઇતિહાસ - સલ્તનત યુગ - ઇ.સ.13 મી સદીથી ઇ.સ. 15 મી સદી)	
		રાજ્યશાસ્ત્ર	PSCS-3 (ભારતીય સરકાર અને રાજકારણ)	
			PSCS -4 (આધુનિક બંધારણો)	
		જાહેર વહીવટ	PADS-3 (ભારતીય વહીવટ)	
			PADS-4 (નાગરિક વહીવટ)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOS-3 (અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો ભાગ-2)	

			ECOS-4 (स्वातंत्र्य प्राप्ति पछीनो भारतनो आर्थिक विकास : भाग -2)	
	इरजियात विषय : पेपर - 2	नीचेना पैकी अेक विषय पसंठ करवो.		4
		1.	प्रवासन बुनियादी पाठ्यक्रम	
		2.	योग परियय	
		3.	नेचरोपेथी	
		4.	ग्राम्य स्वास्थ्य : अेक परियय	
		5.	मानव अधिकार : समाज अने विकास	
		6.	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरनुं ज़वन चरित्र अने राष्ट्रीय ज़वनमां प्रदान	
		7.	NGO संचालन	
				33

તૃતીય વર્ષ બી.એ.

(T.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય		કેડિટ
1	ફરજિયાત વિષય : પેપર -1	નીચેના પૈકી પ્રથમ વર્ષમાં ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરેલ વિષયમાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		સંસ્કૃત	SKTCOM-03 (Compulsory Subject-03)	
		હિન્દી	HND-COM-03 (Compulsory Subject-03)	
		ગુજરાતી	GUJ- COM-03(Compulsory Subject-03)	
		English	ENG- COM-03 (Compulsory Subject-03)	
	સમાજશાસ્ત્ર			
2	મુખ્ય વિષય : પેપર -6		SOCM-306 (સમાજશાસ્ત્રીય વિચારકો)	5
3	મુખ્ય વિષય : પેપર -7		SOCM-307 (સામાજિક સંશોધન પદ્ધતિઓ)	5
4	મુખ્ય વિષય : પેપર -8		SOCM-308 (કુટુંબ, લગ્ન અને સગાઈસંબંધો)	5
5	મુખ્ય વિષય : પેપર -9		SOCM-309 (સામાજિક કલ્યાણ અને કાનૂનીકરણ)	5
6	મુખ્ય વિષય : પેપર -10		SOCM-310 (વસ્તી અને સમાજ)	5
7	ફરજિયાત વિષય : પેપર -2	નીચેનામાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		1.	ફીચર લેખન	
		2.	રેડિયો માટે લેખન	
		3.	બજાર પ્રક્રિયા	
		4.	નિકાસ પ્રક્રિયા અને દસ્તાવેજીકરણ	
		5.	કાર્યાલય વ્યવસ્થાતંત્ર અને સંચાલન	
		6.	સેક્ટરીયલ પ્રેક્ટીસ	
		7.	મૂલ્ય શિક્ષણ અને આધ્યાત્મિકતા	
				33
			પ્રથમ, દ્વિતીય, તૃતીય વર્ષની કુલ કેડિટ	98

11. અભ્યાસક્રમમાં ઉપલબ્ધ લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા

B.A. અભ્યાસક્રમ અને BLIS અભ્યાસક્રમ અંતર્ગત લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવા માટે અભિમુખતા શિબિર, વિદ્યાર્થી પ્રવેશ માટે પરિચય બેઠકો, ગ્રામ સંપર્ક, યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓ સાથે બેઠકો, સંયોજક દ્વારા પોતાના વિસ્તારમાં જાહેરાત કરી વિદ્યાર્થી પ્રવેશ વધે તે માટેના પ્રયત્નો તથા યુનિવર્સિટીના પ્રયત્નોને કારણે શૈક્ષણિક દીઠ વિદ્યાર્થીઓની પ્રવેશ સંખ્યામાં વધારો કરી શકાય.

12. વિદ્યાર્થી સહાય સેવા

વિદ્યાર્થી સ્વ - અધ્યયન સામગ્રીનો ઉપયોગ કરી શકે અને પાઠ્યક્રમમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓનું નિવારણ થઈ શકે તે માટે વિદ્યાર્થીએ પસંદ કરેલ અભ્યાસકેન્દ્ર યુનિવર્સિટી ખાતે અનુભવી પરામર્શકની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે. દરેક વિદ્યાર્થી પોતાને નજીક તથા અનુકૂળ અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરી શકે છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓને વહીવટી બાબતો અંગેની સહાય માટે યુનિવર્સિટીમાં વિદ્યાર્થી સહાયસેવા વિભાગનો પ્રત્યક્ષ કે પત્ર/ઈમેઈલથી સંપર્ક કરવાની વ્યવસ્થા છે.

13. અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન

➤ અભ્યાસસામગ્રી

યુનિવર્સિટી દ્વારા દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને અનુરૂપ બી.એ. અભ્યાસસામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવે છે. વિવિધ સંદર્ભગ્રંથોના સહાયથી સરળ પ્રવાહી ભાષામાં તૈયાર થયેલી અભ્યાસસામગ્રી દ્વારા ઘર બેઠાં અભ્યાસ કરી રહેલ વિદ્યાર્થી પોતાના વિષય ક્ષેત્રમાં અન્ય પરંપરાગત યુનિવર્સિટી સમકક્ષ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ મેળવી શકે તે માટે કાળજી રાખવામાં આવે છે.

➤ વિવિધ માધ્યમોનો ઉપયોગ

વર્ગ વ્યાખ્યાનોના વિકલ્પ રૂપે નામાંકિત તજજ્ઞો દ્વારા તૈયાર કરાવેલી સ્વ- અધ્યયન માટે પ્રકાશિત બી.એ. અભ્યાસસામગ્રી દરેક વિદ્યાર્થીને આપવામાં છે. વિદ્યાર્થી પોતાની અનુકૂળતા મુજબ પોતાની પસંદગીના સમયે અને સ્થળે અભ્યાસ કરી શકે છે. અભ્યાસપૂરક

એવી દૃશ્ય - શ્રાવ્ય માધ્યમો તથા રેડિયો ઉપર પણ કાઉન્સિલિંગ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને બી.એ. ની અભ્યાસસામગ્રી ઉપલબ્ધ કરાવવાનો હેતુ છે. આમ, યુનિવર્સિટી બહુ માધ્યમ શિક્ષણપદ્ધતિની સુવિધા પૂરી પાડે છે.

➤ અભ્યાસ- સામગ્રીની ઉપલબ્ધતા

મુદ્રિત સ્વરૂપે ઉપલબ્ધ : દૂરવર્તી શિક્ષણના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોને અનુરૂપ તૈયાર થયેલી બ્લોક - યુનિટ વાઈઝ અભ્યાસસામગ્રીને મુદ્રિત સ્વરૂપે , પ્રવેશ મેળવનારે વિદ્યાર્થીને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

ઓડિયો - વિડીયો રેકોર્ડિંગ : અભ્યાસસામગ્રી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના સુસજ્જ ચૈતન્ય સ્ટુડીયોમાં ઓડિયો - વિડીયો રેકોર્ડિંગ દ્વારા વિશાળ વિદ્યાર્થીસમૂહને ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે રીતે યુનિવર્સિટીના વેબ પોર્ટલ તથા અન્ય માધ્યમો જેવા કે સ્વાધ્યાય રેડિયો/ સ્વાધ્યાય ટી.વી./ વંદે - ગુજરાત- ચેનલ જેવા માધ્યમોમાં ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

➤ પરામર્શન વર્ગો

અભ્યાસસામગ્રીના અધ્યયનમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓના નિવારણ માટે તથા જરૂરી માર્ગદર્શન પૂરું પાડવા અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર વિષયના તજજ્ઞો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક માટે પરામર્શન બેઠકો નિયત કર્યા અનુસાર યોજવામાં આવે છે. જેમાં બી.એ. ના વિદ્યાર્થી પોતાની જરૂરિયાત મુજબ હાજરી આપી શકે છે.

➤ સ્વાધ્યાયકાર્યો

બી.એ. અભ્યાસક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો પૂર્ણ કરી દરેક વિદ્યાર્થીએ સત્રાંત પરીક્ષા પહેલાં રજૂ કરવાનું આવશ્યક છે. અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર આપેલા બી.એ. ના સ્વાધ્યાયકાર્યોનું મૂલ્યાંકન કરી જરૂરી સૂચનાઓ સાથે વિદ્યાર્થીને આગળ અભ્યાસક્રમમાં ઉપયોગી માર્ગદર્શન મળી રહે તે માટે વિદ્યાર્થીને પરત મળે છે.

➤ અભ્યાસક્રમની મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

વિદ્યાર્થીઓના પ્રગતિના મૂલ્યાંકન માટે દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિ અનુસાર ત્રિપાંખીયો અભિગમ અપનાવવામાં આવે છે .

○ સ્વમૂલ્યાંકન :

અભ્યાસ સામગ્રીમાં નિયત મુદ્દાઓને અંતે 'તમારી પ્રગતિ ચકાસો' દ્વારા વિદ્યાર્થી પોતાનું સ્વમૂલ્યાંકન કરતા રહી અભ્યાસ આગળ ચાલુ રાખી શકે છે.

○ સતત મૂલ્યાંકન :

પાઠ્યક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો દ્વારા સતત મૂલ્યાંકન થાય છે જેનો ગુણભાર 30% છે.

○ સત્રના અંતે મૂલ્યાંકન :

સત્રને અંતે લેવાતી પરીક્ષા દ્વારા મૂલ્યાંકન થાય છે જેના 70% ગુણભાર હોય છે .

➤ પરીક્ષા :

સત્રાંત પરીક્ષા : સત્રાંત પરીક્ષા વર્ષમાં બે વાર યોજવામાં આવે છે, જેનો પ્રારંભ અનુક્રમે જાન્યુઆરી અને જૂન માસમાં થાય છે. પરીક્ષાના સમયપત્રક અને પરીક્ષાને લગતી અન્ય વિગતો યોગ્ય સમયે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર દર્શાવવામાં આવે છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર : સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીનું અભ્યાસકેન્દ્ર/ પ્રોગ્રામકેન્દ્ર અથવા નજીકનું પરીક્ષા કેન્દ્ર વિદ્યાર્થીને ફાળવવામાં આવશે. તેમ છતાં યુનિવર્સિટી દ્વારા જે - તે સમયે પરીક્ષા કેન્દ્રમાં ફેરફાર કરવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને બંધનકર્તા રહેશે.

સત્રાંત પરીક્ષામાં બેસવા માટે :

- નોંધણી પછી અભ્યાસક્રમનો લઘુત્તમગાળો પૂર્ણ થયેલ હોવો જોઈએ.
- નિયત સ્વાધ્યાયકાર્યો નિશ્ચિત થયેલ સમયમર્યાદામાં રજૂ કરેલ હોવાં જોઈએ.
- પરીક્ષા ફોર્મ નિયત સમયમર્યાદામાં ભરેલું હોવું જોઈએ.
- જો આપ પાછલી પરીક્ષામાં બેઠાં હો અને તેનું પરિણામ ન આવ્યું હોય તો પણ આપને સલાહ છે કે, પરિણામની રાહ જોયા સિવાય આપેલ પરીક્ષાના પાઠ્યક્રમ સહિત પરીક્ષા ફોર્મ ભરી સમયસર મોકલવું. જેથી તમારે લેટ ફી ભરવી પડે નહીં. વિદ્યાર્થીઓ માટે પરીક્ષાફોર્મ વેબસાઈટ પર જે- તે સમયે ઉપલબ્ધ રહેશે. વધુ માહિતી માટે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ : www.baou.edu.in પર સંપર્ક કરવાનો રહેશે.

➤ ગ્રંથાલય અને તેના રિસોર્સની ઉપયોગિતા

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની વિવેકાનંદ લાયબ્રેરી યુનિવર્સિટીની વર્તમાન અને ભવિષ્યની શૈક્ષણિક તથા સંદર્ભ સામગ્રી માટેની જરૂરયાતોને પહોંચી વળવા સજ્જ

છે. યુનિવર્સિટી પરિસરમાં આવેલું આ ગ્રંથાલય કાર્યલય સમય દરમિયાન દરેક વિદ્યાર્થીઓ માટે સહજતાથી ઉપલબ્ધ છે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા દરેક અભ્યાસકેન્દ્રને સંદર્ભ સાહિત્ય પૂરું પાડવામાં આવે છે. અભ્યાસકેન્દ્ર પર વિદ્યાર્થીને પૂરતા પ્રમાણમાં વાચનસામગ્રી મળી રહે તે હેતુથી પર્યાપ્ત માળખાકીય સુવિધા સાથે પુસ્તકો - કબાટ પૂરા પાડવામાં આવે છે. રાજ્યની અન્ય યુનિવર્સિટીના ગ્રંથાલયોનો ઉપયોગ વિદ્યાર્થી કરી શકે તે બાબત સુચારુ વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે.

CENTER LIST (BECHLOR DEGREE PROGRAAMME)

No.	Courses	Center Code	Study Centre	Contact
1.	B.A., BLIS	0001	Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Jyotirmay Parisar, Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481.	--
2.	B.A.	0101	L.D.Arts College, Amrut Modi School of Management Campus, Opp. Andhajan Mandal, Vastrapur, Ahmedabad-380015	- Emailbaou.0101@baou.edu.in
3.	B.A.	0102	Smt. A. P. Patel Arts College & Late Shri N. P. Patel Commerce College, Naroda, Ahmedabad-382330.	Pro. Incharge Shri J.B.Patel Mobile9978408702, 9825054490 Emailbaou.0102@baou.edu.in
4.	B.A.	0104	Central Jail, Sabarmati, Ahmedabad-27.	Pro. Incharge Shri V.M. Bhatt Mobile9978405625, 9825006886 Emailbaou.0104@baou.edu.in
5.	B.A., B.COM.	0108	Sardar Vallabhbhai Patel, Vanijya Mahavidyalaya, Relief Road, Ahmedabad-380001.	Co-Ordinator Shri B.N. Sitvala Mobile9978408703, 9825559563 Emailbaou.0108@baou.edu.in
6.	B.A., B.COM.	0111	Shri D. C. M. Arts & Commerce College, Viramgam, Dist. Ahmedabad-382150.	Co-Ordinator Shri Vipul Rajpuria Mobile9978408705, 9428043850 Emailbaou.0111@baou.edu.in
7.	B.A.	0121	Shri H.K. Arts College, Ashram Road, Ahmedabad-380009.	Co-Ordinator Shri Subhasbhai Brahmbhat Mobile9978408708, 9898718969, 9824251430 Emailbaou.0121@baou.edu.in

8.	B.A.	0127	Shri Swaminarayan Arts College, Shah-e-alam, Tolnaka, Gita Mandir Road, Ahmedabad-380022.	Co-Ordinator Shri D.D. Vekariya Mobile9426186980 Emailbaou.0127@baou.edu.in
9.	B.A.	0128	Umiya Arts College Bhagwat Vidyapith Road, Near Sarkhej - Gandhinagar Highway, Sola, Ahmedabad, Gujarat 380060	Dr. Rameshbahadur Singh S Kshatriya, DR. MANISH CHUDASAMA Mobile9998931902, 8460569771 Emailbaou.0128@baou.edu.in
10.	B.A.	0150	Hindi Bhasha Prachar, C/o Sheth C.L. Commerce College, Nr. Church, Opp. Sonaria Block, Rakhial Road, Ahmedabad-380021.	Pro. Incharge Shri H.G. Agraval Mobile9978408715, 9426356575 Emailbaou.0150@baou.edu.in
11.	B.A.	0175	Gujarat Arts & Science College, Ellisbridge, Ahmedabad-380006.	Co-Ordinator Shri A.S. Rothod Mobile9824514744 Emailbaou.0175@baou.edu.in
12.	B.A.	0177	NIEM-The Institute of Event Management, 8, Panchratn, Above HDFC Bank, C.G. Road,Panchvati, Ahmedabad-380006	-
13.	B.A., BLIS	0179	SILVER OAK COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY, AHMEDABAD,382481	- Emailbaou.0179@baou.edu.in
14.	B.A.	0204	Smt. Santaben Haribhai Gajera, Shaikshanik Sankul, Chakkargadh Road, Amreli-365601.	Pro. Incharge Dr. V.M. Ramani Emailvimalkamani@rediffmail.com, www.amrelisankul.org
15.	B.A.	0205	Shri G.M. Bilakhia College of Arts & Commerce College, At. Vanda, Ta. Savarkundla, Dist. Amreli-367525.	Pro. Incharge Shri P.P. Bhaliya Mobile9978408723, 9998912528, 9879461313 Emailbaou.0205@baou.edu.in
16.	B.A.	0219	Amreli Sub Jail, Amreli-365601.	Pro. Incharge Shri K.R. Teraiya Emailbaou.0219@baou.edu.in

17.	B.A.	0401	Nalini-Arvind & T.V. Arts College, At & Po. Vallabh Vidyanagar, Dist. Anand-388120	Dr. M.G. Mansuri / Dr. B.M. Zala / Dr. M.D. Mishra Mobile9825018196 / 9316686628 Emailbaou.0401@baou.edu.in
18.	B.A., B.COM.	0415	Shri R.K. Parikh Arts & Science College, Dantali Road, Petlad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Dr. Uday H. Vyas Mobile9427356588 Emailbaou.0415@baou.edu.in
19.	B.A.	0416	Patel J.B.R. Arts, Patel A.M.R. Commerce & Patel J.D.K.D. Science College, Near Civil Court, At. Borsad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Shri V.N. Bhoi Mobile9428490388 Emailbaou.0416@baou.edu.in
20.	B.A.	1701	Shri S. K. Shah & Shrikrushan O. M. Arts College, At. Ta. Modasa, Dist. Sabarkantha-383315.	Co-Ordinator Dr. P.R. Sinh Mobile9727612356 Emailbaou.1701@baou.edu.in
21.	B.A.	1708	Arts College, At. Shamlaji, Ta. Bhiloda, Dist. Arvalli(N.G.)	- Emailbaou.1708@baou.edu.in
22.	B.A.	1710	Mahila Arts & Commerce College, Dhansura, Sabarkantha	Gopalkrishna Solanki Mobile9426333438 Emailbaou.1710@baou.edu.in
23.	B.A.	1732	Modasa Sub Jail, At. & Po. Modasa, Dist. Arvalli	Pro. Incharge Shri S.S. Panchal Emailbaou.1732@baou.edu.in
24.	B.A.	1734	Government Arts & Commerece College, At.Ta. Meghraj, Arvalli	- Emailbaou.1734@baou.edu.in
25.	B.A.	1001	Nutan Bharti, At.& Po. Madana(Gadh), Dist. Banaskantha-385519.	Co-Ordinator Dr. K.R. Vohra Mobile9428757532, 9427262957 Emailbaou.1001@baou.edu.in
26.	B.A., BLIS	1002	R. R. Mehta College of Science & C.L. Parikh	Co-Ordinator Shri M.M.

			College of Commerce, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha-385001.	Chaudhry Mobile9428023124 Emailbaou.1002@baou.edu.in
27.	B.A.	1007	Mahila Arts College, Adarsh Campus, Dairy Road, At. & Po. Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Smt. Manishaben Patel Emailbaou.1007@baou.edu.in
28.	B.A.	1016	Shri U. H. Chaudhari Arts College, Vadgam, Palanpur Highway, Banaskantha	- Emailbaou.1016@baou.edu.in
29.	B.A.	1020	Kankrej Arts & Commerce College, At. & Po. Thara, Ta. Kankrej, Dist. Banaskantha-375555.	Pro. Incharge Shri J.P. Acharya Mobile9978408765, 9427393377, 9427030772 Emailbaou.1020@baou.edu.in
30.	B.A.	1021	Palanpur District Jail, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Shri J.R. Taral Emailbaou.1021@baou.edu.in
31.	B.A.	1026	D .N. P. Arts And Commerce College, Nr. Kachchhi Coloni, Deesa, Dist. Banaskantha-385535	Dr. Jigneshkumar Sankarlal Varvadiya Emailbaou.1026@baou.edu.in
32.	B.A.	1027	Government Arts College Amirgadh (Sarkari Vinayan College, Amirgadh)	Co-Ordinator
33.	B.A	1029	Shri Ambaji Commerce College, Danta Road, Kumbhariya-Ambaji, Ta. Danta, Dist. Banaskantha	-
34.	B.A.	1030	A.P. Trivedi Arts, Commerce and Science College, Khorda, Po. Jetda, Thrad-Dessa Highway, Ta. Tharad, Dist, Banaskantha-385535	-
35.	B.A.	1031	Saraswati Arts, Commerce & Science College, At	-

			& Post : Vadgam,Memadpur,Banaskantha-385421	Emailbaou.1031@baou.edu.in
36.	B.A., B.COM.	1106	Satyam College Of Education, Tapovan Sankul Nilkantheshvar Mahadev Road, National Highway No-8 Zadeshvar,Bharuch	Pro. Incharge Smt. Rashmiben Patel Mobile9426761676 Emailbaou.1106@baou.edu.in
37.	B.A.	1112	Bharuch Sub Jail, Bharuch-390002.	Pro. Incharge Shri D.D. Prajapati Mobile9426759111 Emailbaou.1112@baou.edu.in
38.	B.A. BLIS	1201	Shikshan Shashtra Bhavan, Near University Karyalay, Bhavanagar University, Bhavnagar-364002.	Co-Ordinator Shri J.P. Maiyani Emailbaou.1201@baou.edu.in
39.	B.A.,BLIS	1209	K.R. DOSHI BSW COLLEGE, PLOT NO. 1335, K.R. DOSHI VIDYA SANKUL, OPP- TV KENDRA, BHAVNAGAR	-
40.	B.A.	1220	Bhavnagar District Jail, Bhavnagar.	Pro. Incharge Shri M.I. Shekh Mobile9727430342, 9898251993 Emailbaou.1220@baou.edu.in
41.	B.A.	1223	Gopinathji Mahila Arts and Commerce College, Sihor, Bhavnagar	- Emailbaou.1223@baou.edu.in
42.	B.A.	1224	Kavishri Botadkar Arts and Commerce College, Shri Himmatbhai Marg, Botad, Dist. Botad	-
43.	B.A., BLIS	0901	Navjivan Arts & Commerce College, Jhalod Road, Dahod-389151	Co-Ordinator Shri G.G. Sangada Mobile9978408755, 9879159020 Emailbaou.0901@baou.edu.in
44.	B.A.	0902	Y. S. Arts K. S. Shah Commerce College, At. & Po. Devgadhi Bariya, Dist. Dahod-389380.	Pro. Incharge Shri R.N. Suthar Mobile9427492471, 9426353320,

				9228219426 Emailbaou.0902@baou.edu.in
45.	B.A.	0906	Shri K.R. Desai Arts & Commerce College, Nr. P.T.C. College, At.Po.Ta. Jhalod, Dist. Dahod - 389170	Pro. Incharge Dr. M.G. Shekh Mobile9427077998 Emailbaou.0906@baou.edu.in
46.	B.A., BLIS	0907	Co-ordinator, Gurjar Bharti Mahila B.Ed. College, Manorath Banglow,Prakruti Nagar,Dahod-389151.	Shri Anilbhai Matabhai Paragi Emailbaou.0907@baou.edu.in
47.	B.A.	0501	Government Arts College, Sector-15, Gandhinagar-382016.	Co-Ordinator Shri N.H. Mistry Emailbaou.0501@baou.edu.in
48.	B.A.	0510	Shri P.H.G. Municipal Arts & Science College,Near Ambikanagar highway,Vakhariya Campus, Kalol, Dist. Gandhinagar-382721.	Co-Ordinator Dr. H.K. Solanki Mobile9979031668 Emailbaou.0510@baou.edu.in
49.	B.A.	0529	Shri P.K. Chaudhari Mahila Arts College, Sector-7, Gandhinagar-382007.	Pro. Incharge Smt. Gitaben Chaudhry Mobile9978408743, 9824745250 Emailbaou.0529@baou.edu.in
50.	B.A.	0731	Shri Swaminarayan B.Ed. College, At.Po. Prabhas-Patan, Ta. Veraval, Dist. Gir Somnath	- Emailbaou.0731@baou.edu.in
51.	B.A.	0612	Jamnagar District Jail, Jamnagar-361008.	Pro. Incharge Shri N.G. Baria Emailbaou.0612@baou.edu.in
52.	B.A.	0613	Vidyasagar Infotech College, Silver Plaza, 7 Patel Colony, Nr. Deep Bhavan, Jamnagar - 361008	- Emailbaou.0613@baou.edu.in
53.	B.A.	0701	Shri Shardagram Arts & Commerce College, At.Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Co-Ordinator Dr. H.D. Zankat Mobile9978408746, 9898272742, 9904129337 Emailbaou.0701@baou.edu.in

54.	B.A.	0704	Junagadh District Jail, Junagadh-362001.	Pro. Incharge Shri A.B. Kambodiya Emailbaou.0704@baou.edu.in
55.	B.A.	0710	Shri K.D.Barad Smark Sanchalit Arts & Computer Science College,Mu.Shiloj, Kodinar Highway,Ta.Una, Ji.Junagadh-362540	Pro. Incharge Shri V.P. Barad Mobile9978408748, 9974662966, 9904114907 Emailbaou.0710@baou.edu.in
56.	B.A.	0715	Shri Sardar Patel Education Trust Sanchalit Mahila Arts & Commerce College, Joshipura, Dist. Junagadh-362002.	Sanjaykumar G. Dhanani Mobile7383601125 Emailbaou.0715@baou.edu.in
57.	B.A.	0716	Smt. V. M. Chandra Arts College, At. Loej, Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Pro. Incharge Shri R.K. Vada Mobile9978408750, 9978056662, 9824514215 Emailbaou.0716@baou.edu.in
58.	B.A.	0418	Kheda Arts College, National highway No.8, Kheda-387411.	Co-Ordinator Shri Dineshchandra C. Bhatt Mobile9428647172 Emailbaou.0418@baou.edu.in
59.	B.A.	0431	Nadiad District Jail, At. Nadiad, Dist. Kheda-387002.	Pro. Incharge Shri N.A. Desai Mobile9909014796 Emailbaou.0431@baou.edu.in
60.	B.A.	0432	C.B.Patel Arts College, College Campas, College road, At. Nadiad, Dist. Kheda-387001.	Pro. Incharge Dr. M.R. Patel Mobile9824043050 Emailbaou.0432@baou.edu.in
61.	B.A.	0434	Government Arts & Commerce College, Kathlal, Dist. Kheda	- Email0434@baou.edu.in
62.	B.A.	0435	M. D. Shah and B. D. Patel Arts College, Mahudha, Kheda-387335	- Emailbaou.0435@baou.edu.in

63.	B.A.,BLIS	0301	J.B. Thakkar College of Commerce, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Pro. Sarang Dave Mobile9429810822 Emailbaou.0301@baou.edu.in
64.	B.A., BLIS	0302	Tolani Commerce College, At. Adipur, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Prof. Gaurav Thakor Mobile8732939627 Emailbaou.0302@baou.edu.in
65.	B.A.	0304	Sheth Surji Vallabhdas Arts and Commerce College, Nagalpur Road, Mandvi-Kutch	Pro. Incharge Dr. Chandrakant Patel Mobile9904038620, 9824878123 Emailbaou.0304@baou.edu.in
66.	B.A.	0308	Bhuj Palara Jail, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch.	Pro. Incharge Shri S.R. Rabari Emailbaou.0308@baou.edu.in
67.	B.A.	0309	Shri S.D. Shethiya College of Education, Mundra, Kutch	- Emailbaou.0309@baou.edu.in
68.	B.A., BLIS	1301	Municipal Arts & Science College, At & Po. Nagalpur, Dist. Mahesana-384002.	Co-Ordinator Shri V.J. Vaidh Emailbaou.1301@baou.edu.in
69.	B.A.	1302	The Kheralu Nagrik Sahkari Bank Limited, Arts & Commerce College, At & Po. Kheralu, Dist. Mahesana-384325.	Co-Ordinator Dr. N.K. Vankar Mobile9978408776, 9825268183, 9429319109 Emailbaou.1302@baou.edu.in
70.	B.A.	1304	Shri M. M. Shah Mahila Arts College, Opp. Petrol Pump, At. & Po. Kadi, Dist. Mahesana-382615.	Co-Ordinator Dr. P.V. CHAUDHARI Mobile9427677331 Emailbaou.1304@baou.edu.in
71.	B.A.	1305	Shri B. P. B. Arts & M. H. G. Commerce College, At & Po. Unza, Dist. Mahesana-384170.	Co-Ordinator Shri Jayvardhan Gandhi Mobile9978408778, 9925733737,

				9824354472 Emailbaou.1305@baou.edu.in
72.	B.A.	1308	Shri Maharshi Dayanad Saraswati Kelvani Mandal, Station Road, At. Ta. Visnagar, Dist. Mahesana-384315.	Mr. Rohit P. Jani Mobile09998099200 Emailbaou.1308@baou.edu.in
73.	B.A., BLIS	1310	Shri Sarvjanik Kelvani Mandal, Vidya Sankul, Near Arvind Baug, Dist. Mahesana-384001.	Shri Ghanshyambhai k. Gadhvi Mobile7490808290 Emailbaou.1310@baou.edu.in
74.	B.A.	1313	Smt. R. M. Prajapati Arts College, At.& Po. Satlasna, Dist. Mahesana-384330.	Pro. Incharge Shri J.N. Barot Mobile9586326111,9426362329 Emaildryayeshbaror@yahoo.co.in artscollegesatlasana@gmail.com
75.	B.A.	1331	Mahesana District Jail, Mahesana-380002.	Pro. Incharge Shri I.V. Chaudhry Mobile9825492131 Emailbaou.1331@baou.edu.in
76.	B.A.	1333	M. N. College, Visnagar, Mahesana	- Emailbaou.1333@baou.edu.in
77.	B.A.	1334	Sardar Patel B.ed. College, Vadnagar	-
78.	B.A., BLIS	1335	Revaba Sarvjnik Education college, Maheshana	- Emailbaou.1335@baou.edu.in
79.	B.A., BLIS	1336	Suvidha Education Trust,Heduva(Rajgar), Becharaji Road,Ta.Dist. Mehsana-384002	- Emailbaou.1336@baou.edu.in
80.	B.A.	1337	Utthan, B.S.W. College,Veda,Mehsana-382855	- Emailbaou.1337
81.	B.A.	1338	Shri Amardeep Educational Trust Sanchalit B. Ed	-

			College,Pilvai, Vijapur, Mahesana 382850	Emailbaou.1338@baou.edu.in
82.	B.A.	1735	Kamlaben Chhabildas Sheth Arts College, At.Ta. Birpur, Dist. Mahisagar	-
83.	B.A., BLIS	1739	C. & S. H. Desai Arts and L. K. L. Doshi Commerce College,Balasinor, Mahisagar	-
84.	B.A.	1403	Shri U. N. Maheta Arts College, At. Ta. Morbi, Dist. Morbi-363641.	Co-Ordinator Shri K. R. Dangi Mobile8866740851 Emailbaou.1403@baou.edu.in
85.	B.A.	1446	Matrushri Vrajkuvarben Maganlal Maheta, Technical, At.Po.Ta. Vankaner, Morbi	- Emailbaou.1416@baou.edu.in
86.	B.A.	1447	Navyug College, Virpar, Morbi-363650	- Emailbaou.1447@baou.edu.in
87.	B.A.	1449	Parangat B.Ed. College, Maharshi Gurukul Campus, Ranakpur Road, Halvad, Dist. Morbi-363330	- Emailbaou.1449@baou.edu.in
88.	B.A.	1523	Rajpipla Sub Jail, At. Rajpipla, Dist. Narmada.	M. L. Gamara Mobile9228220554 Emailbaou.1523@baou.edu.in
89.	B.A.	2301	M. R. Arts & Sci. College, Rajpipla, Dist. Narmada-393145.	Co-Ordinator Shri K.B. Shidha Mobile8866861697 Emailbaou.2301@baou.edu.in
90.	B.A.	1023	Navsari Sub Jail, Navsari-396445.	Pro. Incharge Shri L.M. Rathod Emailbaou.1023@baou.edu.in
91.	B.A., BLIS	2201	Shri M. R. Desai Arts & Shri E. E. Laher Kosadiya Commerce College, At. & Po. Chikhli,	Co-Ordinator Shri G.B. Patel Mobile9879203452,9925678723

			Dist. Navsari-396521.	Emailbaou.2201@baou.edu.in
92.	B.A.	0908	Godhara Sub Jail, At. Godhara, Dist. Panchmahal-389001.	Pro. Incharge Shri H.D. Gameti Emailbaou.0908@baou.edu.in
93.	B.A. BLIS	1601	Shri Sarvjanik Commerce College, At. & Po. Godhra, Dist. Panchmahal-389001.	Co-Ordinator Shri G.H. Dave Mobile9978408531, 9427492183, 9879554946 Emailbaou.1601@baou.edu.in
94.	B.A.	1603	M. M. Gandhi Arts & Commerce College, At. Ta. Kalol, Dist. Panchmahal-389330.	Pro. Incharge Shri I.P. Mekvan Mobile9978408532, 9426339493, 9825994944 Emailbaou.1603@baou.edu.in
95.	B.A.	1604	Adivasi Arts & Commerce College, At. Ta. Santrampur, Dist. Panchmahal-389260.	Pro. Incharge Shri I.L. Rathva Mobile9428461664 Emailbaou.1604@baou.edu.in
96.	B.A.	1608	Shri MuktJivan Swamibapa Arts College, At. & Po. Vaghjipura, Ta. Shahera, Dist. Panchmahal-389120.	Pro. Incharge Shri K.F. Parmar Mobile9428780943, 9428139623 Emailbaou.1608@baou.edu.in
97.	B.A.	1613	Shri S. P. Patel Arts College, At. & Po. Simaliya, Ta. Ghoghamba, Dist. Panchmahal-389341.	Pro. Incharge Dr. D.R. Amin Mobile9925944579 Emailbaou.1613@baou.edu.in
98.	B.A.	1003	Shri T.A. Arts & J.V. Commerce College, Kandla Highway, At. & Po. Radhanpur, Dist. Patan-40.	Co-Ordinator Dr. C.M. Thakkar Mobile9978408757, 9825915116 Emailbaou.1003@baou.edu.in
99.	B.A., BLIS	2401	C/O Department of Mathematics, Hemchandracharya North Gujarat University Campus, Patan- 384265	Co-Ordinator Shri M.B. Prajapati Mobile9879875230 Emailbaou.2401@baou.edu.in

100.	B.A.	2411	Ahmed Vikas Mandal, Maktabah Jafariyah,(knowledge and Reserch Academy), Sedrana-square, TA. Sidhpur, Dist. Patan-384151.	Pro. Incharge Shri S.A. Momin Mobile9427330429 Emailbaou.2411@baou.edu.in
101.	B.A.	2412	Government Arts and Commerce College, At.Po. Sami, Patan	- Emailbaou.2412@baou.edu.in
102.	B.A.	2413	Shri Akhil Anjana Kelvani Mandal (Shri Adarsh Science College), Patan	- Emailbaou.2413@baou.edu.in
103.	B.A.	2414	Mahrshidayanad Arts and Commerce College, Baspa, Ta-Sami, Dist-Patan 384245	- Emailbaou.2414@baou.edu.in
104.	B.A.	2415	Jethiba K. Patel Arts College & B. A. Patel & D. B. Vyas Commerce College, Ruppur-Chansasma,Di. Patan-384220	- Emailbaou.2415@baou.edu.in
105.	B.A.	2416	Patan Sub Jail,Patan-384265	- Emailbaou.2416@baou.edu.in
106.	B.A.	1901	Shri S. M. J. Arts & Commerce College, At.Ta. Kutiyana, Dist. Porbandar-362650.	Pro. Incharge Shri A.I. Dhadhaliya Mobile9978408547, 9427264831, 9427278598 Emailbaou.1901@baou.edu.in
107.	B.A.	1904	Porbandar District Jail, Porbandar.	Pro. Incharge Shri H.B. Rajrav Emailbaou.1904@baou.edu.in
108.	B.A. BLIS	1401	Regional Centre Rajkot Besides Department of History, Saurashtra University, Rajkot	Co-Ordinator Shachi Bhatt Mobile+91 99784 08904, +91 94082 74320 Emailbaou.1401@baou.edu.in
109.	B.A.	1408	Sarvjanik Mahila Arts & Commerce College,	Pro. Incharge Shri D.K. Saiyad

			Kailashnagar, Bhavnagar Road, At. & Po. Aatkot, Ta. Jasdán, Dist. Rajkot-360040.	Mobile9978408520, 9824821714, 9374834029 Emailbaou.1408@baou.edu.in
110.	B.A.	1413	Shri Haribapa Che. Trust Sanchalit Arts Commerce College, Maninagar, Lati Plot, At. & Po. Jasdán, Dist.Rajkot-360050.	Pro. Incharge Shri S.R. Bhatt Mobile9978408522, 9479180164, 9426165327 Emailbaou.1413@baou.edu.in
111.	B.A.	1439	Rajkot District Jail, Rajkot-360001.	Pro. Incharge Shri S.I. Vora Emailbaou.1439@baou.edu.in
112.	B.A.	1440	Morbi Sub Jail, At. & Po. Morbi, Dist.Rajkot.	Pro. Incharge Shri V.B. Chuhan Emailbaou.1440@baou.edu.in
113.	B.A.	1441	Gondal Sub Jail, At. & Po. Gondal, Dist. Rajkot.	Pro. Incharge Shri R.K. Thakor Emailbaou.1441@baou.edu.in
114.	B.A.	1443	Shri Arjunlal Hirani College of Journalism & Performing Arts, At.Po. Rajkot, Ta.Dist. Rajkot	-
115.	B.A.	1445	Shri G.K. & C.K. Bosmiya Arts & Commerce College, Jetpur, Rajkot	- Emailbaou.1445@baou.edu.in
116.	B.A., BLIS	1448	1448-Geetanjali Institute Of Education, At Geetanjali Bhavan, Ajanta Park,Sadhu Vasvani Road, Rajkot-360002	- Emailbaou.1448@baou.edu.in
117.	B.A.	1450	1450-Smt.R. P. Bhalodia Mahila Arts, Commerce & Shree N. P. Bhalodia Science College,Kolki Road, Ta- Upleta,Dist- Rajkot-360490	- Emailbaou.1450@baou.edu.in
118.	B.A.	1702	Idar Anjna Patidar H. K. M. Arts & P. N. Patel Commerce College, At. & Po. Idar, Dist. Sabarkantha-383430.	Co-Ordinator Shri H.B. Pandya Mobile9104143072 Emailbaou.1702@baou.edu.in

119.	B.A.	1703	Sheth H. P. Arts & Talod S. M. Commerce College, At. Ta. Talod, Dist. Sabarkantha-383215.	Co-Ordinator Shri K.J. Desai Mobile9426354151 Emailbaou.1703@baou.edu.in
120.	B.A., BLIS	1704	D. D. Thakar Arts & K. J. Patel Commerce College, At. Ta. Khedbrahma, Dist. Sabarkantha-383255.	Pro. Incharge Shri Rohit Desai Mobile9427364153 Emailbaou.1704@baou.edu.in
121.	B.A.,	1709	Co-ordinator,S.S Mehta arts & M.M.Patel Commerce College, Himmatnagar	Dr. Arvind K. Patel Mobile9428642049 Emailbaou.1709@baou.edu.in
122.	B.A.,	1720	Smt. M. C. Desai Arts & Commerce College, National Highway No. 8, Kamalpur, At. Po. Ta. Pratij, Dist. Sabarkantha-383205.	Pro. Incharge Dr. Kameshvar Ramprasad Mobile9825377415, 9879493646 Emailbaou.1720@baou.edu.in
123.	B.A.	1731	Himatnagar Sub Jail, At. & Po. Himatnagar, Dist. Sabarkantha.	Pro. Incharge Shri R.S. Bhuriya
124.	B.A.	1733	M.M. Chaudhari Arts College, Rajendranagar, Sabarkantha	- Emailbaou.1733
125.	B.A.,	1736	Government Arts & Commerce College, Jadar, Ta. Idar, Dist. Sabarkantha	-
126.	B.A.	1737	Arts College Androkha, At.Po. Androkha, Ta. Vijaynagar, Dist. Sabarkantha	-
127.	B.A.	1738	Asian Institute of Technology, At.Po.Ta. Vadali, Sabarkantha	- Emailbaou.1738@baou.edu.in
128.	B.A.	1740	Experimental College of Education, Railway, Station Rd, Prantij, Dist-Sabarkatha-383205	- Emailbaou.1740@baou.edu.in

129.	B.A.,	1801	Sir K. P. College of Commerce, Athva Lines, Surat-395001.	Co-Ordinator Shri S.R. Vasave Mobile9429015187 Emailbaou.1801@baou.edu.in
130.	B.A.	1818	Surat District Jail, Surat.	Pro. Incharge Shri M.D. Doshi Mobile9825220313 Emailbaou.1818@baou.edu.in
131.	B.A.	1828	J.Z. Shah Arts & H.P. Commerce College, Amroli, Surat	- Emailbaou.1828@baou.edu.in
132.	B.A.	1829	Government Science College, Vankal, Surat	- Emailbaou.1829@baou.edu.in
133.	BLIS	1820	Veer Narmad South Gujarat University, Surat.	- Email : baou.1820@baou.edu.in
134.	B.A.	1831	1831-Agarwal Vidya Vihar English Medium College, Vesu-Abhwa Road, Surat-395007	- Emailbaou.1831@baou.edu.in
135.	B.A., BLIS	2001	Shri M. P. Shah Commerce College, Surendranagar-360578.	Co-Ordinator Manishbhai H. Shah Emailbaou.2001@baou.edu.in
136.	B.A.,	2014	Shri A. R. S. Sakhida Arts, Shri C. C. Gedivala Commerce & Shri C. C. Home Science College, Mill Raod, At. Ta. Limdi, Dist. Surendranagar-363421.	Pro. Incharge Dr. S.G. Purohit Mobile9427045605, 9924058839 Emailbaou.2014@baou.edu.in
137.	B.A.	2017	Surendranagar Sub Jail, Surendranagar.	Pro. Incharge Shri N.U. Baraiya Emailbaou.2017@baou.edu.in
138.	B.A.,BLIS	2018	Government Arts College, Ta. Chotila, Surendranagar	- Emailbaou.2018@baou.edu.in
139.	B.A.	2019	Pujy L.M. Vora College of Arts and Commerce	-

			College, Sayla, Surendranagar	Emailbaou.2019@baou.edu.in
140.	B.A., BLIS	2020	Shri Swami Vivekanand College, Opp. I.T.I., Nr. Bus Stand, Surendranagar-363001	-
141.	B.A.	2021	Sanskriti College of Management, Surendranagar-363002	- Emailbaou.1021@baou.edu.in
142.	B.A.,BLIS	1802	Smt. R. P. Chauhan Arts & Smt. J. K. Shah & Shri K. D. Shah Commerce College, At. & Po. Vyara, Dist. Tapi-394650.	Co-Ordinator Shri B.N. Patel Mobile9879083635 Emailboau.1802@baou.edu.in
143.	B.A.,	1503	Madhyasth Jail, Vadodra-390001.	Person Emailbaou.1503@baou.edu.in
144.	B.A.	1505	Shri M. T. Rathva Arts College & Commerce College, At. & Po. PaviJetpur, Dist. Vadodara-391160.	Pro. Incharge Shri Y.K. Pathan Mobile9879471231 Emailbaou.1505@baou.edu.in
145.	B.A.	1506	Shri Natvarsinhji Arts & Science & Commerce College, At.Po.Ta. Chhota Udepur, Dist. Vadodara-391165.	Co-Ordinator Shri V.M. Patel Mobile9426761789, 9426399980 Emailbaou.1506@baou.edu.in
146.	B.A.	1517	Sheth T. C. Kapadia Arts & Commerce College, At. Ta. Bodeli, Dist. Vadodra-391135.	Pro. Incharge Shri B.M. Solanki Mobile9979249818 Emailbaou.1517@baou.edu.in
147.	B.A.	1524	Chhota Udepur Sub Jail, At. & Po. Chhotaudepur, Dist. Vadodara.	Pro. Incharge Shri P.B. Vasava Emailbaou.1524@baou.edu.in
148.	B.A., BLIS	1525	Shri Hansa Mehta Library, M.S. University, Vadodara-390002	- Emailbaou.1525@boau.edu.in
149.	B.A.	1526	Savali Taluka Kelvani Mandal, Savali, Vadodara	- Emailbaou.1526@baou.edu.in

150.	B.A.	1527	Late M.C. Parmar B.Ed. College, At.Po. Ankhhol, Khtamba, Ta.Dist. Vadodara	-
151.	B.A.	1528	Parul Institute of Engineering & Technology (Diploma Studies), At.Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodar-391760	- Mobile9328920061 Emailbaou.1528@baou.edu.in
152.	B.A., BLIS	2501	Shri Vanraj Arts & Commerce College, At & Po. Dharpur, Dist. Valsad-396050.	Co-Ordinator Shri V.D. Patel Mobile9978408333, 9898617751, 9998259423 Emailbaou.2501@baou.edu.in
153.	B.A.	2507	Smt. C.D. Jobaliya Rofel Arts & Smt. I.S.R. Achhariwala Rofel Commerece College, Rofel Campus Vapi-Namdha Road, Po.Box.No.67, Vapi, Valsad-396191	- Emailbaou.2507@baou.edu.in

આભાર

PROGRAMME GUIDE

Bachelor of Arts in Economics

Syllabus (revised)

Effective from August 2017 to August 2019

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University,

(Established by the Government of Gujarat)

“Jyotirmay”, Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,

S.G. Highway, Chharodi, Ahmedabad,

Gujarat PIN 382481

Website : www.baou.edu.in

Index

Sr. No.	Information	Page no.
	Message from Programme Coordinator	4
1	Basic Information	4
	BA Economics Programme Objectives	
	Duration of the Programme	
	Programme fees	
	Medium of instruction	
	Credit system	
	Programme structure	
	Recognition	
	Associate studentship Scheme and Dual Degree System	
	Support Services	
	News letter	
	Contact information for BA Economics Programme Coordinator	
	Credit Transfer Scheme	
2	Instructional system	08
	Print Material	
	Counseling sessions	
3	Importance of Visiting websites	09
4	BA Economics Programme Syllabus (effective from August 2017)	10
	First Year BA Syllabus	
	Second Year Syllabus	
	Third Year Syllabus	

5	Evaluation System	14
	Methodology of evaluation in the Open Distance learning	
	Instructions for Assignments	
	General guideline for Term End Examinations	
6	Old Question papers	18
7	Other useful information	18
8	Some useful contact details	18
9	Regional centres of the University	19

Message from Programme Coordinator

Dear Students,

We welcome you at the campus of Open University..! This campus is Open in the sense that it gives you freedom and flexibility in respect of time and place, broadness of subjects to choose from and prepares you for the forthcoming future. The spatial thing of BAOU (**B**abasaheb **A**mbedkar **O**pen **U**niversity) is that it caters you the knowledge in our own regional language Gujarati. However if you wish to study in Hindi or English language, you are free to do it for BA Economics Programme.

This Programme guide of Bachelor of Arts Programme in Economics guides you in studying in ODL system as well as in Economics subject.

Being a student of higher education, you need to be responsible to yourself and study thoroughly this programme guide. You will get information regarding uses and importance of website of the University, Examination system, contact details and such all other information that you will be in need during the whole journey of getting degree of BA in the subject of Economics.

We wish you a very bright future ahead...!

**Programme Coordinators,
BA Economics,**

**Email ID- kruti.chhaya@baou.edu.in; jivraj.zanpadiya@baou.edu.in;
economics@baou.edu.in**

1 Basic Information

BA Economics Programme Objectives

- ✓ To make learner aware with the basic concepts and terminologies of Economics.
- ✓ To introduce different aspects of regional and National Economies to the learners.
- ✓ To make learners able to analyze economic policies
- ✓ To sensitize learners towards contemporary issues and phenomena occurring in the economies at local and at the world level.
- ✓ To give understanding of different sectors of economy, their individuality and interconnections.
- ✓ To introduce learners uses and applications of Information technology and computer in the study of Economics.
- ✓ To familiarize learners with research methodology in social sciences with the ses of statistical tools..
- ✓ To introduce students multidisciplinary nature of the subject economics.

- ✓ To guide learners in improvement of their professional management and personal life management through the syllabus.

Duration of the Programme: (3 years, maximum 8 years)

Students can keep continue their programme even if they fail their all papers in a given respective year, they can get admission in the next year i.e. in 2nd or the 3rd year's courses, but , In case, a student is not able to pass the programme in 3 years' or 6 years' maximum limit, he/she will have to apply again for readmission for the remaining courses of the programme. Student will be eligible to appear in the remaining courses' exams only after paying fees.

▪ **Programme fees: (in Indian Rupees)**

Year	Male/boys	Female/ girls
First	1800/-	1200/-
Second	1800/-	1200/-
Third	1800/-	1200/-

Medium of instruction:

The medium of instruction and language of print Self Learning Material is only Gujarati, however, students may adopt languages like Hindi or English for their study and write answers in assignments and Term End Exams.

Credit system :

The University follows the 'Credit System' for its programmers. Each credit is worth 30 hours of student study time, comprising all the learning activities. Thus, a four-credit course involves 120 study hours and a five credit course will require students to study for 150 hours. This helps the student to understand the academic effort one has to put into successfully complete a course. Completion of the programme requires successful completion of both assignments and the Term End Examination of each course in the programme.

Programme structure:

The University has adopted yearly pattern for its BA programme, it is divided in three years. Students may get admission either for February to January Term or from August to July term. After completion of one year, students have liberty to appear in examinations taken twice in year after every six month gap. (In the month of January and July every year). Following is the programme structure of BA in Economics:

First Year BA

Paper No.	Types of Syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any two subjects from the following subjects Sanskrit (SKT-COM-01) Hindi (HND-COM -01) Gujarati (GUJ-COM-01)	4
2.	Compulsory Subject: Paper- 2	English (ENG-COM-01)	4
3.	Main Subject: Paper- 1	Fundamental Concepts of Economics – part 1 (ECOM-01)	5
4.	Main Subject: Paper- 2	Economic Development of India after Independence – Part 1(ECOM-02)	5
5.	Subsidiary Subject: Paper- 1	Select any one subject as subsidiary subject from the below mentioned subjects. There will be two papers of the selected subject. Sanskrit (SKTS-01,02) Sociology(SOCS-01,02)	5
6.	Subsidiary Subject: Paper- 2	Hindi (HNDS -01, 02) Political Science(PSCS-01,02) Gujarati (GUJS-01,02) History (HISS-01,02) English (ENGS-01,02) Public Administration(PADS-01,02)	5
7.	Compulsory Paper- 3	Human Environment ENVCOM-01	4
First year Total Credit			32

Second Year BA

Paper No.	Types of syllabus	Subject and Code
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any one subject as compulsory subject from below mentioned subjects Sanskrit (SKT-COM-02) Hindi (HND-COM -02) Gujarati (GUJ-COM-02) English (ENG-COM-02)
2.	Main Subject: Paper- 3	Fundamental concepts of Economics- part 2 (ECOM-03)

3.	Main Subject: Paper- 4	Economic development of India after Independence – part 2(ECOM-O4)	5
4.	Main Subject: Paper- 5	Primary statistical methods and survey methods(ECOM-O5)	5
5.	Subsidiary Subject: Paper- 3	Select any one subject as subsidiary subject from the below mentioned subjects. There will be two papers of the selected subject. Sanskrit (SKTS-03,04) Sociology(SOCS-03,04)	5
6.	Subsidiary Subject: Paper- 4	Hindi (HNDS -03,04) Political Science(PSCS-03,04) Gujarati (GUJS-03,04) History (HISS-03,04) English (ENGS-03,04) Public Administration(PADS-03,04)	5
7.	Compulsory Paper-2	Select any one subject from the following 1. Foundation Course in Tourism (ATMCOM01) 2. Introduction to yoga (AYSCOM-01) 3. Rural Health: An Introduction (ARHCOM-01) 4. Naturopathy (AINCOM-01) 5. Human rights: Society and development (AHRCOM-01) 6. NGO Management (ANMCOM-01) 7. Dr Babasaheb Ambedkar Life and thought (ALTCOM-01)	5
Second year Total Credit			33

Third Year BA

Paper No.	Types of syllabus	Subject and Code
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any one subject as compulsory subject from below mentioned subjects Sanskrit (SKT-COM-03) Hindi (HND-COM -03) Gujarati (GUJ-COM-03) English (ENG-COM-03)
2.	Main Subject: Paper- 6	Agriculture in India during colonial rule(ECOM-O6)
3.	Main Subject: Paper- 7	Green Revolution and modern agriculture in India(ECOM-O7)

4.	Main Subject: Paper- 8	Experiences of Economic Development in the World (ECOM-O8)	5
5.	Main Subject: Paper- 9	Modern Economic growth and contemporary issues of development (ECOM-O9)	5
6.	Main Subject: Paper- 10	Economic thoughts and policies(ECOM-10)	5
7.	Compulsory Subject Paper-1	Select any one subject from the below given subjects 1. Feature Writing (AFW-COM-01) 2. Writing for Radio (AWR-COM-01) 3. Market Process (AMK-COM-01) 4. Documentation of the export process (AED-COM-01) 5. Secretarial practice (ASP-COM-01) 6. Office Administrative system and management (AOM-COM-01) 7. Value education and spirituality (AVES- COM-01)	4
Third year Total Credit			33
Total credit of first, second and third year (32+33+33)			98

Recognition:

The Dr. Babasaheb Ambedkar Open University (BAOU) has been established by the Government of Gujarat Act no. 14 of 13th April, 1994. The University is also recognized by the Distance Education Bureau (DEB), University Grant Commission (UGC). The University provides education as per the norms of the DEB, UGC and follows rules and regulations of the Government of Gujarat. (ref. <https://www.ugc.ac.in/pdfnews/FINAL%20RECOGNITION%20STATUS%2008-05-2019.pdf/>) (<https://www.ugc.ac.in/deb/>).

Associate studentship Scheme and Dual Degree System:

Under this scheme, students can pursue more courses with the main Programme. As per UGC/ DEB norms, students can opt for minimum 8 to maximum 32 credit courses with their main full degree course, however, students cannot enroll for more course/s offered under the same BA Economics Programme. Under Associate student scheme.

Here UGC gives a very good chance to students to improve their career prospects though. Students enrolled in a programme in any conventional University can now enroll themselves for another Degree programme from any UGC recognized Open University.

Student support Services:

In order to provide individualized support to its learners, the University has created a number of Study Centers throughout the state for this Programme. These are administratively coordinated by the Regional Centres. The Study Centres are the contact points for the students on all major aspects of the Programme. These include counseling sessions, practical, reference library facilities,

disseminating information and advice, facilities for audio-visual training aids and teleconferencing. The University may not always be able to communicate to all the students individually. All the important communications are sent to the Regional Directors who in turn will intimate them to the Study Centre Coordinators. The coordinators display such circulars / notifications on their notice boards for the benefit of the students. You are, therefore, advised to be in touch with your Study Centre Coordinator on a more regular basis so as to get the latest information about assignments, submission schedules (assignments and examination forms), declaration of results, etc. You are also advised to be in touch with BAOU website so that you are updated to the latest developments in BA Economics

Newsletter:

BAOU Newsletter (“Gnan Ganga / Gyan Ganga”) can be accessed from the BAOU website. You can see reports of all activities and news and information of the University.

Contact information for BA Economics Programme Coordinator:

Students may contact the BA Economics Programme Coordinator by sending a communication through post to The BA Economics Programme Coordinator, SHSS, “Jyotirmay”, Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg, S.G. Highway, Chharodi, Ahmedabad, Gujarat PIN 382481, or can send an Email to kruti.chhaya@baou.edu.in or jivraj.zanpadiya@baou.edu.in.

Credit Transfer Scheme:

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University facilitates Transfer of Credits, if a student has passed or wish to pass any particular course/s from other UGC recognized university of India or outside India. The student’s transferable credit will go through the evaluation process to check eligibility as per the University criteria. Details of policy for this can be read on the University website under Policy tab.

2 Instructional system

The methodology of instruction in this university is different from that of the conventional universities. The Open University system is more learner-oriented, and the student has to be an active participant in the teaching-learning process. Most of the instruction is imparted through a distance with only a small component of face-to-face communication. The University follows a multi-channel approach for instruction. It comprises a suitable mix of:

- self-instructional printed material
- Audio-video programs transmitted through Vande Gujarat TV Channel.
- face-to-face counseling at Study Centers by academic counselors
- reference library at study center
- Web based academic support: e-content available on Website of the University.
- assignments

Print Material:

Printed materials are the primary form of instructional materials. These are supplied to the learners in the form of several booklets called blocks. Each block consists of several units. The size of a unit is such that the material given therein may be expected to be studied by a student in a session of about 4 to 6 hours of study. Therefore, you have to concentrate mainly on the print materials, which we send to you. However, the fast pace of computer industry necessitates that students must do some additional readings. Students are advised to study reference books without fail. Studying the printed material alone may not be sufficient to write assignments and prepare for the term-end Examinations. Some reference books are available at your study centre. There may be delays in the receipt of printed study materials by the students owing to different reasons. However, students are advised to download the course material that is available on BAOU website and start studying. They are also advised that they attend to the video lectures uploaded to YouTube.

Counseling sessions:

In Open and Distance Learning (ODL) system, face-to-face contact between the learners and their Tutors/counselors are relatively less. The purpose of such a contact is to answer some of your questions and clarify your doubts that may not be possible through any other means of communication. It also provides you with an opportunity to meet your fellow students. There are academic counselors at the Study Centres to provide counseling and guidance to you in the courses that you have chosen for study. Normally, these sessions will be held at the study centres

On Saturdays and Sundays. You should note that the counseling sessions would be very different from the classroom teaching or lectures. Counselors will not be delivering lectures as in conventional teaching. They will try to help you to overcome difficulties that you face while studying for the BCA programme. In these sessions, you must try to resolve your subject-based difficulties and any other related issues.

Before attending the counseling session for each course, please go through your course material as per the session schedule and make a plan of the points to be discussed.

Counseling sessions details:

As per UGC, DEB norms, There will be total 16 hours of counseling every year for each course at study centres.

3 Importance of Visiting websites

BAOU website is must to visit for all stakeholders of the University. It gives latest information updated constantly. In addition to this students have to fill their admission and examination forms online from the website. Students can access their study material, syllabus; old question papers assignments etc. from the website from the *student e corner* section.

Also students will get information regarding various circulars, government announcements and other student related activities from the website.

4 BA Economics Programme Syllabus (effective from August 2017 to August 2019)

FYBA paper 1: Fundamental concepts of Economics – part 1

Paper code : ECOM1

Blocks	Units
--------	-------

1. Economics and the economy	1. Nature and significance of economics 2. Role of households, firms and government in economic activity Appendix to block 1
2. Pricing under competition	3. Equilibrium in a single product market Appendix to unit 3 block 2 4. Factor supply and demand and general equilibrium Appendix to unit 4 block 2
3. Measurement and determination of national income	5. The concept of national wealth, capital and income: elements of national income accounting Appendix to unit 5 block 3 6. Determination of national income Appendix to unit 6 block 3
4. Money, output and general price level	7. Role of money in the economy and demand for money Appendix to unit 7 8. The supply of money, the financial system and monetary policy Appendix to unit 8 9. Measurement of price level and inflation Appendix to unit 9

FYBA paper 2: Economic development of India after Independence- part 1
Paper code: ECOM 2

Block	Unit
1. The colonial legacy: major features	1. Colonial legacy: structure of dependence 2. Agriculture structure: 1850 to 1940 3. Industry, transport and management
2. Structure of the Indian Economy 1950 – 80	4. The asset structure and inequalities 5. National income: its composition and the Inter-sectoral pattern
3. Natural and human resources	6. Natural resources- on the soil and under it 7. Demographic trends and population policies

4. Planning for development	8. The state and the planning strategy 9. Financing the plans
5. Money, banking and public finance	10. Monetary policy, banking and cooperatives 11. Public finance

Second Year Syllabus

SYBA paper 3: Fundamental concepts of Economics – part 2

Paper code : ECOM3

5. Consumers' equilibrium	10. The consumer's demand Appendix to unit 10 11. Prices, income and consumer's equilibrium Appendix to unit 11
6. Equilibrium of the firm	12. Production function, costs and supply under perfect competition Appendix to unit 12 13. Market forms: Monopoly, Duopoly, Oligopoly and monopolistic competition Appendix to unit 13
7. Distribution of Income	14. The marginal productivity of distribution and wage determination 15. Rent, Interest and Profit 16. Theories of Income shares Appendix to unit 16
8. International trade and payments	17. International free trade theories and their critique Appendix to unit 17 18. The monetary aspects of international trade: the balance of payments Appendix to unit 18
9. Modern economic growth and underdevelopment	19. Modern economic growth 20. Development and underdevelopment

SYBA paper 4: Economic development of India after Independence- part 2

Paper code: ECOM 4

6. Sectoral study of the Indian	12. Agriculture: the legacy
---------------------------------	-----------------------------

economy: agriculture	13. Agriculture since independence
7. The industrial sector since independence	14. Industry: policy regulation, small scale and public sector 15. Industrial progress, sickness and finance, foreign trade regime and capital
8. Foreign trade and the balance of payments	16. Exports and imports: structure, composition and the terms of trade 17. Balance of payment of India
9. Urbanization, transportation and urban facilities	18. Patterns and problems of urbanization in India 19. The transport system, urbanization and Urban facilities
10. Conditions of labour and its quality	20. Industrial labour 21. Rural labour, employment and working women 22. The quality of labour: education and health

SYBA Paper 5: Primary statistical methods and survey methods

Paper code: ECOM 5

1. Basic concepts and sources of statistics	1. Statistics: errors, uses and misuses 2. Some concepts and sources of statistics
2. Presentation of statistical data	3. Abbreviation, Classification, tabulation and series formation of the data 4. Graphical representation of statistical data
3. Summarization of univariate data	5. Statistical variable and measures of average 6. Measures of dispersion
4. Index numbers and time series	7. Index numbers 8. Time series and the components
5. Sampling theory and statistical inferences	9. Basic concepts of sampling and sampling distribution 10. Statistical inferences: estimation and hypothesis testing

TYBA paper 6: Agriculture in India during colonial rule

Paper code: ECOM 6

Block	Units
1. Colonialism and Under development 1760 to 1950	1. Advent of British rule and its impact on Indian Agriculture: 1760 to 1840 2. The beginning of agriculture sector 3. Famines in India: 1760 to 1943
2. Land ownership, agriculture structure and rural credit	4. Evolution of land as property in India 5. Agrarian structure on the morrow of independence and after 6. Rural credit on the morrow of independence
3. Growth and instability in Indian agriculture and the water regime	7. Food grains, cash crops and regionalism of growth of crop production 8. Annual harvest instability and agro-climatic zoning in india
4. Major and minor irrigation in India	9. Major irrigation in India 10. Minor irrigation in India 11. Major and minor irrigation: relative economics

TYBA paper 7: Green Revolution and modern agriculture in India

Paper code: ECOM 7

Block	Units
5. Technological change, the green revolution and the distribution of gain	12. The green revolution: nature and extent 13. The new technology and distribution of gains
6. Droughts, floods, relief and the public distribution system	14. Droughts, floods, relief 15. The public distribution system (PDS) and interstate disparity in availability of foodgrains
7. Resource mobilization and the agrarian structure: prices, taxation, subsidy, marketing and storage	16. Agriculture and the exchange economy: terms of trade affecting agriculture 17. Agricultural taxes, subsidies, marketing and storage
8. Rural poverty and inequality in rural	18. Poverty and inequality in rural india

India	19. Rural poverty alleviation programmes
-------	--

TYBA paper 8: Experiences of Economic Development in the
Paper code: ECOM 8

Block	Units
1. Economic History of U.K.: part I	1. Structural changes in agriculture: old slavery to second unification 2. Industrial revolution
2. Economic history of U.K.: part II	3. Evolution of rival nations, export of capital and first war (1870-1914) 4. Years of civil war (1919-1939)
3. Economic history of Japan-I	5. Japan at the eve of Meiji restoration 6. Spatial features of transition towards capitalism in Japan: Agriculture and Industry
4. Economic History of Japan –II	7. Japan’s strategy for industrialization till 1 st world war 8. Japan’s industrialization between two world wars
5. Economic development of Russia –I	9. Economic development of Russia: 1860-1917 10. October Revolution and Economic Development: 1917-1920
6. Economic Development of Russia –II	11. Economic Development of Russia: 1921-1928 12. Economic Development of Russia: 1928-1941

TYBA paper 9: Modern Economic growth and contemporary issues of development
Paper code: ECOM 9

Block	Units
7. Modern Economic growth: general Experience	13. Modern economic growth rate, structure and extent 14. Approaches to different stages of development
8. Unequal exchange, colonial transfers and monetary arrangement for industrial revolution and export of capital	15. Colonial trade and transfer during 16 th to 18 th century 16. Theories for underdevelopment and colonial monetary system and capitalism in 19 th century
9. Development of underdeveloped	17. Center- boundary thesis: Latin American School 18. Dual Economy/ Economy with excess labour supply

10. Contemporary issues regarding development	19. Unequal exchange, global Accumulation and underdevelopment 20. Critical situation in developmental planning: contemporary problems
---	---

TYBA paper 10: Economic thoughts and policies

Paper code: ECOM 10

Blocks	Units
Economic thoughts and policies	<ol style="list-style-type: none"> 1. Appendix to block 1 – economics drain- analytical model 2. Appendix 1 to block 2 – measures of inequality 3. Appendix 2 to block 2 problem of regional imbalance 4. Appendix to block 3 – demographic measures 5. Appendix 1 to block 4 – plan models in Indian planning 6. Appendix 2 to block 4 – choice of techniques: output and surplus maximization and technology 7. Appendix 1 to block 5 fiscal federalism in India 8. Appendix 2 to block 5 - some aspects of fiscal imbalance 9. Appendix to block 7 – public sector enterprises in India and privatization debate 10. Appendix to block 8 – terms of trade and tariffs 11. Appendix 1 to block 10 - economics of education 12. Appendix 2 to block 10 – workers’ participation in management 13. Appendix 3 to block 10 – technological progress and total factor production

5 Evaluation System

In order to be able to appear for the Term-end examination, it is a requirement that the student submit all the assignments according to the prescribed schedule. All students will be required to give an undertaking to this effect, and should it be later found that they had in fact not submitted the assignments as prescribed; the results for the Term-end examination will be withheld and may be cancelled.

The following is the evaluation methodology of various courses of BA in Economics:

In the following methodology, Min. Marks indicate Qualifying Marks/Passing Marks. It is essential to pass in each of the components of the course individually to be declared as successful in the respective course.

Methodology of evaluation in the Open Distance learning

- a) **Continuous Evaluation** : Max. Marks: 30, Min. Marks: 11, Weightage : 30%
- b) **Term End Examination** : Max. Marks: 70, Min. Marks: 25, Weightage: 70%,

Duration of TEE: 3 hours

Instructions for Assignments:

While answering Assignments, the following guidelines are required to be followed:

1) Tips for assignments

The word limits for answering most of the questions are mentioned with them if no word limit is prescribed, and then assume it to be about 300 words. You will find it useful to keep the following points in mind:

i) Planning: Read the assignment carefully. Go through the units on which they are based. Make some points regarding each question and rearrange these in logical order.

ii) Organisation: Be a little more selective and analytical before drawing up a rough outline of your answer. In an essay-type question give adequate attention to your introduction and conclusion. The introduction must offer brief interpretation of the question and how you propose to develop it. The conclusion must summarize your response to the question. Make sure that your answer:

- a) is logical and coherent;
- b) has clear connection between sentences and paragraphs;
- c) is written correctly giving adequate consideration to your expression, style and presentation;
- d) Does not exceed the number of words indicated (if any) in your questions.

iii) Presentation: Once you are satisfied with your answers, you can write down the final version for submission, writing each answer neatly and underlining the points you want to emphasize.

2) The following format is to be followed for submission of the assignment:

The top of the first page of your response sheet for each assignment should look like this:

PROGRAMME TITLE : ..... ENROLMENT No. : .....
COURSE CODE : ..... NAME : .....
COURSE TITLE : ..... ADDRESS : .....
ASSIGNMENT CODE : .....SIGNATURE : .....
STUDY CENTRE : ..... DATE : .....

4) Read instructions for submission of assignments given here. The assignments response sheets should be hand written. However the s/w coding, snapshots, test cases etc. can be in the printed form. **Students should not reproduce their answers from the units sent to them by the University. If they reproduce from the units, they will get poor marks for the respective question.**

5) The students should write each assignment separately. All the assignments should not be written in continuity.

6) **The students should write the question number with each answer. Photocopy of the submitted assignment is to be retained by the student for his or her own record and future reference, if any.**

7) The students should use only A4 size paper for their response and tag all the pages carefully. Avoid using very thin paper. They should allow a 4-cm. margin on the left and at least 4 lines in between each answer. This may facilitate the evaluator to write useful comments on the margins at appropriate places.

8) **The students should not copy the assignments from others. If copying is noticed, the assignments of such students will be rejected, and disciplinary action will be taken against the students as per rules of the University.**

9) **The completed assignment response should be sent to the Coordinator of the Study Centre. Under no circumstances should they be sent to any other department or the School at Headquarters, for evaluation. After submitting the assignment at the Study Centre in person, the students should get the acknowledgement from the Co-ordinator on the prescribed assignment-cum-acknowledgement card (Form No. 1) otherwise, the assignment response should be sent under certificate of posting through post. The students should get back evaluated assignments from their**

study centres within one month of its submission for the feedback and for their future guidance.

10) In case the student has requested for a change of Study Centre, s/he should submit her/his Assignments only to the original Study Centre until the University effects the change of Study Centre.

Guidelines Regarding the Submission of Assignments

1) It is compulsory for the students to submit all the prescribed assignments. They will not be allowed to appear for the term-end examination of a course if they do not submit the specified number of assignments in time for that course.

2) Whenever the students receive a set of assignments, they should check them immediately and ask for missing pages, if any, from Registrar or the Coordinator of the study centre or else **download them from the BAOU website.**

3) The assignment responses should be complete in all respects. Before submission, the students should ensure that they have answered all the questions in all assignments. Incomplete answer sheets bring poor grades.

4) The Coordinator of the Study Centre has the right to reject the assignments received after the due date. Therefore, the students are advised to submit their assignments before the due date.

5) Students should enclose a self-addressed stamped assignment remittance-cum-acknowledgement card with each assignment response to ensure the delivery of assignments before the last dates prescribed for submission of assignments.

6) In case any student fails to submit the assignments or fails to score minimum qualifying marks, s/he has to wait for fresh assignments meant for the current batch of students. The request for the new assignments in the prescribed form is to be addressed to the Registrar.

7) For their own record, students should retain a photocopy of all the assignment responses, which they submit to the Coordinator of their Study Centre. If they do not get back their duly evaluated ASSIGNMENT within a month after submission, they should try to get it from their Study Centre personally. This may help them to improve upon future assignments.

8) As per the University norms, once the student's scores pass marks in an assignment, they can not re-submit it for improvement of marks.

9) Assignments are not subject to re-evaluation except for factual errors, if any. The discrepancy noticed by the students in the evaluated assignments should be brought to the notice of the Coordinator of the Study Centre, so that he forwards the correct score to SED at Headquarters.

10) The students should not enclose or express doubts for clarification, if any, along with the assignments. They should send their doubts in a separate cover to the Registrar. While doing so they should give their complete Enrolment number, name, address, programme code.

11) In case of *not successfully completed* or missed assignments, the assignments should be demanded only if your registration for that course is valid.

12) Assignments should not be demanded to improve your score if you have secured minimum qualifying score in a course.

13) Please do not submit your assignment responses twice either at the same Study Centre or at different Study Centres for evaluation.

General guideline for Term End Examinations:

1) To be eligible to appear the Term-end Examination in any course, the students are required to fulfill the following conditions:

- a) they should have paid the fee due for that semester
- b) they should have opted and pursued the prescribed course
- c) they should have submitted the examination form in time along with the requisite fees (if any).
- d) they should have submitted the required number of assignments within due dates before taking the examination

- e) their registration for the programme should be valid.
- 2) The University conducts term-end examinations twice a year, in July and January. The student can take the examination only after the minimum period prescribed for the course of study has elapsed.
- 3) Examination date schedule indicating the date and time of examination for each course is sent to all the study centres in advance. The same is also notified through BAOU Newsletter from time to time and also will be displayed on the BAOU's website also.
- 4) The examination form has to be submitted on-line. The fees and the guidelines are given below:
- Guidelines and instructions for submission of online examination form**
- i) Students are required to pay examination fee **for each course** (if any) if the student is appearing for the first time or failed earlier examinations for theory as well as practical. Payment can be made through the designated banks and online. For details of fee, please refer to examination form.
  - ii) No Examination Fee is required to be paid for the courses, where results of Term-end examination are awaited on the date of submission of examination form. Results of Term end examination are available on University website <http://www.baou.edu.in>. Please see result status before filling up the examination form.
  - iii) Select and enter Programme code and Examination Centre Code from the options available. If the centre opted by the student is not activated as examination centre or not allotted for any other reason, alternative examination centre will be allotted.
  - iv) Select courses carefully. Courses for theory as well as practical needs to be selected separately from the list appearing on the screen.
  - v) University issues hall-ticket to the students two weeks before commencement of Term-end Examination and also uploads the information on the University website. If you do not receive hall-ticket one week before commencement of examination, please download the hall-ticket from the website and report to the Examination Centre with your Identify Card issued by the University.
  - vi) Students will be allowed to appear in Term-end Examination for those courses only whose registration is valid and have completed the prescribed minimum duration of study.
  - vii) Students must carry their I-card, hall ticket / examination slip to the examination center.

In case a student fails to receive the intimation slip 15 days before the commencement of the examination, they should get in touch with the Study Centre/Regional Centre/SED at headquarters indicating their enrolment no., name, address and programme.

The students will be entitled to appear for the examination only at the study centre **OR** at the examination centre allotted to them and **NOT** at any other centre without specific permission from the University. The Examination Centre once opted for in a form shall not be changed.

All the Study Centres/Regional Centres concerned will get a copy of the term-end examination result and also you can download it from our website.

Although all efforts will be made to declare the results in time, there will be no binding on the University to declare the results of the last examination before the commencement of next examination. The students may, therefore, fill up the examination form without necessarily waiting for the result and get it cancelled at a later date, if so desired. In case the student gets result after filling up the exam form, s/he should not re-appear in the course qualified by her/ him with a view to improve the qualified score.

The students can get their Term-end Examination result reevaluated. They should apply in prescribed form and Fee for reevaluation is charged per course. This amount is refunded if there is a mistake in checking of answer-book.

Duplicate Grade Card/marks sheet will be issued on a request from the students in prescribed form against payment of charge.

Students who fail to complete the minimum required number of course(s) prescribed for the Programme within the allotted period of study shall cease to be on the rolls of this University for that programme till they re-enroll themselves, if they wish to do so. For completing reregistration

students are advised to get in touch with the Regional Director concerned.

6 Old Question papers

Students can access old question papers from the website from the student e corner tab.

7 Other useful Information

Availability of scholarship: Students are given scholarship facilities as per the norms of the State Government.

Change of Regional Centre and Study Centre

Counseling facilities are not available for all the programmes at all the study centres. As such, students are advised to make sure that counselling facilities are available, for the subject s/he has chosen, at the new centre opted for. Request for change of Study Centre is acceded to subject to availability of seats for the programme at the new centre asked for only on compelling grounds. Students are required to get a NOC from the Regional center where they are willing to get themselves transferred.

When a student wants transfer from one region to another, s/he has to write to that effect to the Regional Centre from where s/he is seeking a transfer marking copies to the Regional Centre where s/he would like to be transferred to and also to Registrar, BAOU, Ahmedabad. Further, s/he has to obtain a certificate from the Coordinator of the Study Centre from where s/he is seeking transfer from, regarding the number of assignments submitted. The Regional Director from where the student is seeking the transfer will transfer all records including details of fee payment to the Regional Centre where the student is going, under intimation to the Registrar and the student. The transfer will be permitted only if seats are available at the new Study Centre.

Disputes on Admission and other University Matters

In case of any dispute, the place of jurisdiction for filing of a suit/plaint/petition will be only at Ahmedabad.

Term End Examination Form and other forms can be downloaded from <http://www.baou.edu.in>

8 Some useful contact details

Telephone numbers of the Divisions/ Schools are provided on the website under the “Contact Us” option.

University Head Office Address:

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University,
“Jyotirmay Parisar”,

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,
Chharodi, S. G. Highway,
Ahmedabad, Gujarat. PIN 382481.

9 Regional Centers of the University

Srl no.	Regional centre	Email ID
1	Ahmedabad	

2	Surat	rcsurat@baou.edu.in
3	Bhuj	rcbhuj@baou.edu.in
4	Patan	rcpatan@baou.edu.in
5	Rajkot	rcrajkot@baou.edu.in
6	ChhotaUdepur	

χ χ χ

PROGRAMME GUIDE
Bachelor of Arts in Economics

Syllabus (revised)

Effective from January- February 2020

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University,

(Established by the Government of Gujarat)

“Jyotirmay”, Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,

S.G. Highway, Chharodi, Ahmedabad,

Gujarat PIN 382481

Website : www.baou.edu.in

Sr. No.	Information	Page no.
	Message from Programme Coordinator	4
1	Basic Information	4
	BA Economics Programme Objectives	
	Duration of the Programme	
	Programme fees	
	Medium of instruction	
	Credit system	
	Programme structure	
	Recognition	
	Associate studentship Scheme and Dual Degree System	
	Support Services	
	News letter	
	Contact information for BA Economics Programme Coordinator	
	Credit Transfer Scheme	
2	Instructional system	09
	Print Material	
	Counseling sessions	
3	Importance of Visiting websites	10
4	BA Economics Programme Syllabus (effective from August 2020)	10
	First Year BA Syllabus	
	Second Year Syllabus	
	Third Year Syllabus	
5	Evaluation System	21
	Methodology of evaluation in the Open Distance learning	
	Instructions for Assignments	

	General guideline for Term End Examinations	
6	Old Question papers	26
7	Other useful information	26
8	Some useful contact details	26
9	Regional centres of the University	27

Message from Programme Coordinator

Dear Students,

We welcome you at the campus of Open University..! This campus is Open in the sense that it gives you freedom and flexibility in respect of time and place, broadness of subjects to choose from and prepares you for the forthcoming future. The special thing of BAOU (**B**abasaheb **A**mbedkar **O**pen **U**niversity) is that it caters you the knowledge in our own regional language Gujarati. However if you wish to study in Hindi or English language, you are free to do it for BA Economics Programme.

This Programme guide of Bachelor of Arts Programme in Economics guides you in studying in ODL system as well as in Economics subject.

Being a student of higher education, you need to be responsible to yourself and study thoroughly this programme guide. You will get information regarding uses and importance of website of the University, Examination system, contact details and such all other information that you will be in need during the whole journey of getting degree of BA in the subject of Economics.

We wish you a very bright future ahead...!

**Programme Coordinators,
BA Economics,**

**Email ID- kruti.chhava@baou.edu.in; jivraj.zanpadiya@baou.edu.in;
economics@baou.edu.in**

1. Basic Information

BA Economics Programme Objectives

- ✓ To make learner aware with the basic concepts and terminologies of Economics.
- ✓ To introduce different aspects of regional and National Economies to the learners.
- ✓ To make learners able to analyze economic policies
- ✓ To sensitize learners towards contemporary issues and phenomena occurring in the economies at local and at the world level.
- ✓ To give understanding of different sectors of economy, their individuality and interconnections.
- ✓ To introduce learners uses and applications of Information technology and computer in the study of Economics.
- ✓ To familiarize learners with research methodology in social sciences with the use of statistical tools..

- ✓ To introduce students multidisciplinary nature of the subject economics
- ✓ To guide learners in improvement of their professional management and personal life management through the syllabus.

Duration of the Programme: (3 years, maximum 8 years)

Students can keep continue their programme even if they fail their all papers in a given respective year, they can get admission in the next year i.e. in 2nd or the 3rd year's courses, but , In case, a student is not able to pass the programme in 3 years' or 6 years' maximum limit, he/she will have to apply again for readmission for the remaining courses of the programme. Student will be eligible to appear in the remaining courses' exams only after paying fees.

- Programme fees: (in Indian Rupees)

Year	Male/boys	Female/ girls
First	1800/-	1200/-
Second	1800/-	1200/-
Third	1800/-	1200/-

Medium of instruction:

The medium of instruction and language of print Self Learning Material is only Gujarati, however, students may adopt languages like Hindi or English for their study and write answers in assignments and Term End Exams.

Credit system :

The University follows the 'Credit System' for its programmers. Each credit is worth 30 hours of student study time, comprising all the learning activities. Thus, a four-credit course involves 120 study hours and a five credit course will require students to study for 150 hours. This helps the student to understand the academic effort one has to put into successfully complete a course. Completion of the programme requires successful completion of both assignments and the Term End Examination of each course in the programme.

Programme structure:

The University has adopted yearly pattern for its BA programme, it is divided in three years. Students may get admission either for February to January Term or from August to July term. After completion of one year, students have liberty to appear in examinations taken twice in year after every six month gap. (In the month of January and July every year). Following is the programme structure of BA in Economics

Programme Structure (BA in Economics)

First Year BA in Economics

Paper No.	Types of Syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any two subjects from the following subjects Sanskrit (SKT-COM-101) Hindi (HND-COM -101) Gujarati (GUJ-COM-101) English (ENG-COM-101)	4
2.	Compulsory Subject: Paper- 2		4
3.	Main Subject: Paper- 1	Basics of Economics (ECOM101)	5
4.	Main Subject: Paper- 2	Introduction to Indian Economy (ECOM102)	5
5.	Subsidiary Subject: Paper- 1	Select any one subject as subsidiary subject from the below mentioned subjects. There will be two papers of the selected subject. Sanskrit (SKTS-101,102) Sociology(SOCS-101,102) Hindi (HNDS -101,102) Political Science(PSCS-101,102) Gujarati (GUJS-101,102) History (HISS-101,102) English (ENGS-101,102) Public Administration(PADS-101,102)	5
6.	Subsidiary Subject: Paper- 2		5
7.	Compulsory Paper- 3	Human Environment ENVCOM-01	4
First year Total Credit			32

Second Year BA in Economics

Paper No.	Types of syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any one subject as compulsory subject from below mentioned subjects Sanskrit (SKT-COM-202) Hindi (HND-COM -202) Gujarati (GUJ-COM-202)	4

		English (ENG-COM-202)	
2.	Main Subject: Paper- 3	Microeconomics (ECOM203)	5
3.	Main Subject: Paper- 4	Economy of Gujarat (ECOM204)	5
4.	Main Subject: Paper- 5	Introduction to Statistics (ECOM-205 (A)) Or Application of Computer in Economics (ECOM205(b))	5
5.	Subsidiary Subject: Paper- 3	Select any one subject as subsidiary subject from the below mentioned subjects. There will be two papers of the selected subject. Sanskrit (SKTS-203,204) Sociology(SOCS-203,204)	5
6.	Subsidiary Subject: Paper- 4	Hindi (HNDS -203,204) Political Science(PSCS-03,04) Gujarati (GUJS-203,204) History (HISS-203,204) English (ENGS-203,204) Public Administration(PADS-203,204)	5
7.	Compulsory Paper-2	Select any one subject from the following 1. Foundation Course in Tourism (ATMCOM01) 2. Introduction to yoga (AYSCOM-01) 3. Rural Health: An Introduction (ARHCOM-01) 4. Naturopathy (AINCOM-01) 5. Human rights: Society and development (AHRCOM-01) 6. NGO Management (ANMCOM-01) 7. Dr Babasaheb Ambedkar Life and thought (ALTCOM-01)	5
Second year Total Credit			33

Third Year BA in Economics

Paper No.	Types of syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any one subject as compulsory subject from below mentioned subjects Sanskrit (SKT-COM-303) Hindi (HND-COM -303) Gujarati (GUJ-COM-303)	4

		English (ENG-COM-303)	
2.	Main Subject: Paper- 6	Macroeconomics (ECOM306)	5
3.	Main Subject: Paper- 7	Public Finance and International trade (ECOM307)	5
4.	Main Subject: Paper- 8	Economic growth and Development (ECOM308)	5
5.	Main Subject: Paper- 9	Statistics (ECOM309)	5
6.	Main Subject: Paper- 10	Economic Essays (ECOM310 (a)) OR Project (ECOM310(b))	5
7.	Compulsory Subject Paper-1	Select any one subject from the below given subjects 1. Feature Writing (AFW-COM-01) 2. Writing for Radio (AWR-COM-01) 3. Market Process (AMK-COM-01) 4. Documentation of the export process (AED-COM-01) 5. Secretarial practice (ASP-COM-01) 6. Office Administrative system and management (AOM-COM-01) 7. Value education and spirituality (AVES- COM-01)	4
Third year Total Credit			33
Total credit of first, second and third year (32+33+33)			98

Recognition:

The Dr. Babasaheb Ambedkar Open University (BAOU) has been established by the Government of Gujarat Act no. 14 of 13th April, 1994. The University is also recognized by the Distance Education Bureau (DEB), University Grant Commission (UGC). The University provides education as per the norms of the DEB, UGC and follows rules and regulations of the Government of Gujarat. (ref. <https://www.ugc.ac.in/pdfnews/FINAL%20RECOGNITION%20STATUS%2008-05-2019.pdf/>) (<https://www.ugc.ac.in/deb/>).

Associate studentship Scheme and Dual Degree System:

Under this scheme, students can pursue more courses with the main Programme. As per UGC/ DEB norms, students can opt for minimum 8 to maximum 32 credit courses with their main full degree course, however, students cannot enroll for more course/s offered under the same BA Economics Programme. Under Associate student scheme.

Here UGC gives a very good chance to students to improve their career prospects though. Students enrolled in a programme in any conventional University can now enroll themselves for another Degree programme from any UGC recognized Open University.

Student support Services:

In order to provide individualized support to its learners, the University has created a number of Study Centers throughout the state for this Programme. These are administratively coordinated by the Regional Centres. The Study Centres are the contact points for the students on all major aspects of the Programme. These include counseling sessions, practical, reference library facilities, disseminating information and advice, facilities for audio-visual training aids and teleconferencing.

The University may not always be able to communicate to all the students individually. All the important communications are sent to the Regional Directors who in turn will intimate them to the Study Centre Coordinators. The coordinators display such circulars / notifications on their notice boards for the benefit of the students. You are, therefore, advised to be in touch with your Study Centre Coordinator on a more regular basis so as to get the latest information about assignments, submission schedules (assignments and examination forms), declaration of results, etc. You are also advised to be in touch with BAOU website so that you are updated to the latest developments in BA Economics.

Newsletter:

BAOU Newsletter “(Gnan Ganga Gyan Ganga)” can be accessed from the BAOU website. You can see reports of all activities and news and information of the University.

Contact information for BA Economics Programme Coordinator:

Students may contact the BA Economics Programme Coordinator by sending a communication through post to The BA Economics Programme Coordinator, SHSS, “Jyotirmay”, Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg, S.G. Highway, Chharodi, Ahmedabad, Gujarat PIN 382481, or can send an Email to kruti.chhaya@baou.edu.in or jivraj.zanpadiya@baou.edu.in.

Credit Transfer Scheme:

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University facilitates Transfer of Credits, if a student has passed or wish to pass any particular course/s from other UGC recognized university of India or outside India. The student’s transferable credit will go through the evaluation process to check eligibility as per the University criteria. Details policy for this can be read on the University website under Policy tab.

2. Instructional System

The methodology of instruction in this university is different from that of the conventional universities. The Open University system is more learner-oriented, and the student has to be an active participant in the teaching-learning process. Most of the instruction is imparted through a distance mode with only a small

component of face-to-face communication. The University follows a multi-channel approach for instruction. It comprises a suitable mix of:

- self-instructional printed material
- Audio-video programs transmitted through Vande Gujarat TV Channel.
- face-to-face counseling at Study Centers by academic counselors
- reference library at study center
- Web based academic support: e-content available on Website of the University.
- Assignments

Print Material:

Printed materials are the primary form of instructional materials. These are supplied to the learners in the form of several booklets called blocks. Each block consists of several units. The size of a unit is such that the material given therein may be expected to be studied by a student in a session of about 4 to 6 hours of study. Therefore, you have to concentrate mainly on the print materials, which we send to you. However, the fast pace of computer industry necessitates that students must do some additional readings. Students are advised to study reference books without fail. Studying the printed material alone may not be sufficient to write assignments and prepare for the term-end Examinations. Some reference books are available at your study centre. There may be delays in the receipt of printed study materials by the students owing to different reasons. However, students are advised to download the course material that is available on BAOU website and start studying. They are also advised that they attend to the video lectures uploaded to YouTube.

Counseling sessions:

In Open and Distance Learning (ODL) system, face-to-face contact between the learners and their

Tutors/counselors are relatively less. The purpose of such a contact is to answer some of your questions and clarify your doubts that may not be possible through any other means of communication. It also provides you with an opportunity to meet your fellow students. There are academic counselors at the Study Centres to provide counseling and guidance to you in the courses that you have chosen for study. Normally, these sessions will be held at the study centres

On Saturdays and Sundays. You should note that the counseling sessions would be very different from the classroom teaching or lectures. Counselors will not be delivering lectures as in conventional teaching. They will try to help you to overcome difficulties that you face while studying for the BCA programme. In these sessions, you must try to resolve your subject-based difficulties and any other related issues.

Before attending the counseling session for each course, please go through your course material as per the session schedule and make a plan of the points to be discussed.

Counseling session's details:

As per UGC, DEB norms, There will be total 16 hours of counseling every year for each course at study centres.

3. Importance of visiting website of the University:

BAOU website is must to visit for all stakeholders of the University. It gives latest information updated constantly. In addition to this students have to fill their admission and examination forms online from the website. Students can access their study material, syllabus; old question papers assignments etc. from the website from the *student e corner* section.

Also students will get information regarding various circulars, government announcements and other student related activities from the website.

4. BA Economics Programme structure effective from January- February 2020 onwards

5. F.Y.B.A paper 1

6. Paper Name: Basics of Economics

7. Course Code: ECOM101/ ECOS 101

Unit no.	Title
Unit-1	Introduction to Economics – I: Definition, form, scope of economics
Unit-2	Introduction to Economics – II: Micro and Macroeconomics - meaning, relationship, difference, importance
Unit-3	Special concepts of economics: Capital, wealth, lucrative, service, product, demand, supply, quantity, value, price, market, national income,
Unit-4	The principle of Demand: Demand Schedule and Demand theory Explanation, Exceptions of theory of Demand
Unit-5	Change in demand: Factors affecting demand, contraction and expansion in demand
Unit-6	The principle of supply: An explanation of the theory of supply, schedule and graphical presentation, exceptions to the theory of supply
Unit-7	Change in supply: Factors affecting supply, contraction and expansion of supply
Unit-8	Types of Market – I: Different types of market based on (number of sellers and buyers), Monopoly, Perfect Competition - meaning and characteristics
Unit-9	Types of Market–II: Monopolistic Competition, Oligopoly, Duopoly- Meaning, Features
Unit-10	Factors of Production – I: Land, labor - meaning, characteristics
Unit-11	Factors of Production – II: Capital, Entrepreneur - meaning, attributes
Unit-12	Concepts of Cost: - Meaning, total, fixed, average, marginal, alternative, financial, implicit, real

Unit-13	Concepts of Income: - meaning, Total, average, marginal, permanent, personal, financial, real, national income, per capita
Unit-14	Utility analysis– I: average, marginal, total, ordinal and cardinal utility, diminishing marginal utility theory and obtaining Demand curve from utility analysis.
Unit-15	Utility analysis– II: Theory of equi-marginal utility, Consumer Satisfaction
Unit-16	Pricing – I: equilibrium price by market forces of demand and supply, Effect on cost by change in demand and supply.
Unit-17	Pricing – II: Pricing according to government policy – price ceiling and floor prices

Paper Name Introduction to the Indian economy
Course Code: ECOM102/ECOS102

Unit	Title
Unit-1	Introduction to Indian Economy – I: geography of India- India's geographical location, states, political features
Unit-2	Introduction to Indian Economy – II: Classification of countries of the world (developed, underdeveloped, developing), Indian economy as a developing economy, characteristics of Indian economy (Introduction to mixed economy here).
Unit-3	National Income- :I India's national income and per capita income
Unit-4	National Income- II: India's national income and per capita income growth rate, And factors affecting per capita income.
Unit-5	Agriculture of India – I: Definition, importance, attributes
Unit-6	Agriculture of India – II: Status of Agriculture in India, Government Policy (Introduction)
Unit-7	Industry sector of India – I: Definition, importance, attributes
Unit-8	Industry sector of India – II: Status of Industries in India, Government Policy (Introduction)
Unit-9	Service sector of India – I: Definition, importance, attributes
Unit-10	Service sector of India – II: Status of Service Sector of India, Government

	Policy (Introduction)
Unit-11	Environment-I The meaning of the environment, types and elements of the environment, problem of pollution, relationship between environment and economics.
Unit-12	Environment-II: India's Natural Environment, India's Social Environment, Government Policy on Environment
Unit-13	India's internal (inter-state) trade: Trade in goods and services originating in different states of India, share of states in total trade
Unit-14	International trade of India: India's import and export of goods and services, Volume, Direction and constitution of India's international trade, India's share in global trade.
Unit-15	Demography of India: population, census, population characteristics, Is population growth (explosion) a problem?
Unit-16	Problems of Indian Economy – Poverty: extent of poverty, Causes of Poverty in India, Remedies, Government Policy
Unit-17	Problems of Indian Economy – Unemployment: Meaning, unemployment ratio, causes, remedy, government policy -

Course Name: S.Y.B.A paper 3

Paper Name: Micro economics

Course Code: ECOM203/ECOS203

Unit	Title
Unit-1	Introduction to Micro Economics: The meaning, function, relation between microeconomics and macroeconomics, forms, components, limitations, importance of the study of microeconomics
Unit-2	Consumer Behavior: Indifference curve Analysis
Unit-3	Elasticity of demand: elasticity of demand (income, cost, cross) consumer surplus
Unit-4	Cost curves and theory of cost: theory of cost, types of costs, short and long run cost curves, theory of supply, price elasticity of supply.

Unit-5	Theory of Production and Production Cost: Production Function, Iso-Cost and Isoquant curves, Theory of factor Substitution
Unit-6	Theory of variable proportion: Economies of scale
Unit-7	Equilibrium of Firm and pricing –I: Perfect Competition,
Unit-8	Equilibrium and pricing of firm – II: Monopoly - meaning, features, Price discrimination, types, price discrimination and social welfare
Unit-9	Equilibrium and pricing of firm - III Monopolistic competition meaning, features and equilibrium of firm.
Unit-10	Equilibrium and Pricing of Firms – IV: Oligopoly Meaning, Characteristics and Kinky Demand Curve
Unit-11	Factor Pricing – Wage - I: meaning of wage, theory of marginal productivity of distribution
Unit-12	Factor Pricing - Wage-II: the difference between financial wages and real wages, labor unions and wage determination, collective bargaining power.
Unit-13	Factor Pricing - Interest – I: meaning of interest, gross interest and net interest, loanable fund theory,
Unit-14	Factor Pricing - Interest - II Liquidity preference theory of Keynes,
Unit-15	Factor Pricing – Rent: meaning of rent, causes of rent, differential rent, Quasi rent.
Unit-16	Profit: meaning of profit, gross profit and net profit, innovation, risk, uncertainty theory of rent
Unit-17	Welfare Economics: The concept of welfare, classical concept of welfare economics (Pigou), the social compensation test.

Course Name:S.Y.B.A paper 4
Paper Name: Economy of Gujarat
Course Code: ECOM204/ECOS204

Unit	Title
Unit-1	Regional Economics – I:What is the region ?, the importance of studying regional economics, theory of regional status,
Unit-2	Regional Economics-II :Different Types of Regions, Regional Income, Indicators of Regional Development, State Domestic Product
Unit-3	Introduction of Gujarat Region - I Gujarat's geographical location, natural environmental aspects of Gujarat, pollution conditions.
Unit-4	Introduction to Gujarat Region-II Political History, Districts
Unit-5	Agricultural Sector of Gujarat - Types of land in Gujarat, proportion of cultivable land, major crops , agricultural practices,
Unit-6	Major Crops of Gujarat, Production Quantity and Trends,
Unit-7	Agriculture Development and Planning: Gujarat's agriculture problems, development and assistance schemes (state, center)
Unit-8	Industries of Gujarat: Industries of Gujarat, Location, Industrial Production,
Unit-9	Industrial Development and Planning: Industrial Development Opportunities, Industrial Development Barriers, Development and Support Policy
Unit-10	Gujarat state of education, problems, privatization, public policy
Unit-11	Health facilities: status, problems, privatization, public policy in Gujarat
Unit-12	Transportation facilities: Railways, roads, aviation, waterways, etc., problems, future development opportunities
Unit-13	Communication & Banking: status of communication and banking, problems, future development opportunities
Unit-14	Trade of Gujarat: with other states (interstate) and Gujarat's contribution to international trade with other countries
Unit-15	Demography of Gujarat: Population Characteristics, Birth Rate, Mortality, Population Growth Rate
Unit-16	Urbanization and cities of Gujarat: Definition of city, definition of urbanization, causes of urbanization, effects, cities of Gujarat

Unit-17	Important Cities of Gujarat: Important cities of Gujarat and their economic features
---------	--

Course Name: S.Y.B.A paper 5

Paper Name: introduction to statistics

Course Code: ECOM205

Unit	Title
Unit-1	An introduction to mathematics
Unit-2	The principles of counting
Unit-3	The quadratic equation
Unit-4	Determinant (2x2), mathematical, process on matrix
Unit-5	Function, types of functionality
Unit-6	Target
Unit-7	Deviation, rules of deviation (1st order, 2nd order)
Unit-8	Series, shaded ap. GP (nth term, sum of n terms, parallel median, ratio median)
Unit-9	Introduction to Statistics, Types of Information, Primary and Secondary Information)
Unit-10	Taxonomy, table composition
Unit-11	Graphical representation of statistical data
Unit-12	Intermediate temperature measurements (Median, median, multiplier)Simple, discrete, continuous
Unit-13	Dispersion All 4 Methods Relative, absolute
Unit-14	Basic Concept of Sampling (with Replacement, without replacement)
Unit-15	Types of Examples (Simple Random, Systematic, Stratified) Advantages, Disadvantages, Benefits of Examples, Examples of Examples, population survey and sample survey difference
Unit-16	Graphical Methods for Planning

Unit-17	Dual Problem of LPP /(Duality in LPP- Linear Programming Problem)
---------	---

Course Name: T.Y.B.A paper 6
 Paper Name: Macro Economics
 Course Code: ECOM306

Unit	Title
Unit-1	The concept of national income
Unit-2	Overall equilibrium of the market - the perfect idea
Unit-3	Market Equilibrium - Keynesian Approach – I
Unit-4	Market Equilibrium - Keynesian Approach – II
Unit-5	Interest – I: Classical and neo classical approach
Unit-6	Interest – II : Keynesian Approach -IS-LM
Unit-7	Money: Money, demand for money and inflation
Unit-8	Business Cycles – I: Meaning, form, attributes, Hotrey's monetary theory, Hayek's theory
Unit-9	Business Cycles – II: Keynes, Samuelsson, Hicks, Control of Business Cycles
Unit-10	RBI
Unit-11	Commercial banks
Unit-12	Functions in NBFC, Special Bank / Development Bank etc
Unit-13	Economic growth & Economic development - meaning, relationship, source of economic growth,
Unit-14	Harrod-Domer Growth Model
Unit-15	Neo classical growth models - solo, economic development and technological advancement
Unit-16	Comprehensive economic policies and economics of development Monetary policy, fiscal policy

Unit-17	External resources for economic development IMF, World Bank
---------	--

Course Name: T.Y.B.A paper 7

Paper Name: Public finance and international trade

Course Code: ECOM307

Unit	Title
Unit-1	Public Finance - meaning, form and function, the difference between the public and the private sector
Unit-2	The theory of maximum social benefit, market failure and the role of government
Unit-3	Public expenditure - meaning, classification of public expenditure, principles of public expenditure
Unit-4	The effects of public expenditure, the tendency of public expenditure, the reasons for rise in public spending
Unit-5	Introduction to Sources of Public Income - Taxes, Public Debt (Internal, International) Public Enterprises Profit, Penalties, Fees
Unit-6	Taxes - Meaning, types, taxation principles, tax breaks, tax impact and incidence
Unit-7	Tax implications, characteristics of an ideal tax system, major government tax revenue trends
Unit-8	Public debt and financial administration - sources of public debt (internal, international), implications of public debt, methods of repayment of debt
Unit-9	India's public debt trends, reasons for increase in public debt
Unit-10	Public Budget - Budget types, classification, budget preparation, budget disbursement
Unit-11	Internal and international trade: the importance of a separate study of international trade, the importance of international trade
Unit-12	Principle of absolute advantage from international trade, theory of comparative advantage (Ricardo, Adam Smith)

Unit-13	International Trade and Exchange rate Principles (Heckscher-Ohlin, JS Mill)
Unit-14	Concepts of terms of trade: static and dynamic, floating exchange rates and purchasing power parity theory
Unit-15	Balance of payment – Meaning, capital account, current account, reserve account, balance of trade and balance of payment, foreign trade and balance of payment of India
Unit-16	Changes in India's foreign trade since 1991, the constitution of India's foreign trade
Unit-17	India's foreign trade direction, imbalances in India's Balance of Payment, causes, effects
Unit-18	Current foreign trade policy of India (EXIM policy of India)

Course Name: T.Y.B.A paper 8

Paper Name: Economic growth and development

Course Code: ECOM308

Unit	Title
Unit-1	Concepts of economic growth and economic development
Unit-2	Different schools of Economic Development
Unit-3	Measures of Economic Development-I
Unit-4	Measures of Economic Development-II
Unit-5	Sustainable development
Unit-6	Principles of Economic Development-I
Unit-7	Principles of Economic Development-II
Unit-8	Stages of economic growth
Unit-9	Approaches to economic development-I: balanced and imbalanced growth theory
Unit-10	Approaches to economic development-II: big push and minimum critical effort

Unit-11	theory of economic growth (Harod- Domar growth model)
Unit-12	Carl Marx's theory:
Unit-13	Economic development and population-I
Unit-14	Economic development and population-II
Unit-15	Economic development and poverty
Unit-16	Economic development and unemployment
Unit-17	Technical Progress and Hicks' views (neutral technological progress)

TYBA paper 9

Paper Name: statistics

Course Code: ECOM309

Unit-1	Permutation, accumulation
Unit-2	Probability (concepts, definition)
Unit-3	Wish variable, mathematical expectation (properties)
Unit-4	Probability distributions
Unit-5	Poison Distribution (Without Proof)
Unit-6	Continuous probability distribution (Normal Distribution)
Unit-7	Time series analysis-i
Unit-8	Time series analysis-ii
Unit-9	Index number-i
Unit-10	Index number-ii
Unit-11	Correlation
Unit-12	Regulation
Unit-13	Demographic methods
Unit-14	Operation Research – I Transportation problem

Unit-15	Replacement Problem
Unit-16	Assignment problem
Unit-17	Game Theory – I Game Theory – II

Course Name: T.Y.B.A paper 10

Paper Name: Economic Essays

Course Code: ECOM3010

Some Exemplary essays will be given in this paper

Unit-1	Economic growth and Development of Gujarat
Unit-2	Sustainable Development
Unit-3	Economic Growth Barriers for India
Unit-4	NITI Aayog and planning
Unit-5	Monetary policy of RBI
Unit-6	India's Growth pattern since 1951
Unit-7	demography of India
Unit-8	Redefining poverty
Unit-9	Happiness Index
Unit-10	factors affecting demand in modern economy

5. Evaluation System

In order to be able to appear for the Term-end examination, it is a requirement that the student submit all the assignments according to the prescribed schedule. All students will be required to give an undertaking to this effect, and should it be later found that they had in fact not submitted the assignments as prescribed; the results for the Term-end examination will be withheld and may be cancelled.

The following is the evaluation methodology of various courses of BA in Economics:

In the following methodology, Min. Marks indicate Qualifying Marks/Passing Marks. It is essential to pass in each of the components of the course individually to be declared as successful in the respective course

Methodology of evaluation in the Open Distance learning

a) **Continuous Evaluation** : Max. Marks: 30, Min. Marks: 11, Weightage : 30%

b) **Term End Examination** : Max. Marks: 70, Min. Marks: 25, Weightage: 70%,

Duration of TEE: 3 hours

Instructions for Assignments:

While answering Assignments, the following guidelines are required to be followed:

1) Tips for assignments

The word limits for answering most of the questions are mentioned with them if no word limit is prescribed, and then assume it to be about 300 words. You will find it useful to keep the following points in mind:

i) Planning: Read the assignment carefully. Go through the units on which they are based. Make some points regarding each question and rearrange these in logical order.

ii) Organisation: Be a little more selective and analytical before drawing up a rough outline of your answer. In an essay-type question give adequate attention to your introduction and conclusion. The introduction must offer brief interpretation of the question and how you propose to develop it. The conclusion must summarize your response to the question. Make sure that your answer:

a) is logical and coherent;

b) has clear connection between sentences and paragraphs;

c) is written correctly giving adequate consideration to your expression, style and presentation;

d) Does not exceed the number of words indicated (if any) in your questions.

iii) Presentation: Once you are satisfied with your answers, you can write down the final version for submission, writing each answer neatly and underlining the points you want to emphasize.

2) The following format is to be followed for submission of the assignment:

The top of the first page of your response sheet for each assignment should look like this:

PROGRAMME TITLE : ..... ENROLMENT No. : .....

COURSE CODE : ..... NAME : .....

COURSE TITLE : ..... ADDRESS : .....

ASSIGNMENT CODE : .....SIGNATURE : .....

STUDY CENTRE : ..... DATE : .....

- 4) Read instructions for submission of assignments given here. The assignments response sheets should be hand written. However the s/w coding, snapshots, test cases etc. can be in the printed form. **Students should not reproduce their answers from the units sent to them by the University. If they reproduce from the units, they will get poor marks for the respective question.**
- 5) The students should write each assignment separately. All the assignments should not be written in continuity.
- 6) **The students should write the question number with each answer. Photocopy of the submitted assignment is to be retained by the student for his or her own record and future reference, if any.**
- 7) The students should use only A4 size paper for their response and tag all the pages carefully. Avoid using very thin paper. They should allow a 4-cm. margin on the left and at least 4 lines in between each answer. This may facilitate the evaluator to write useful comments on the margins at appropriate places.
- 8) **The students should not copy the assignments from others. If copying is noticed, the assignments of such students will be rejected, and disciplinary action will be taken against the students as per rules of the University.**
- 9) **The completed assignment response should be sent to the Coordinator of the Study Centre. Under no circumstances should they be sent to any other department or the School at Headquarters, for evaluation. After submitting the assignment at the Study Centre in person, the students should get the acknowledgement from the Co-ordinator on the prescribed assignment-cum-acknowledgement card (Form No. 1) otherwise, the assignment response should be sent**
under certificate of posting through post. The students should get back evaluated assignments from their study centres within one month of its submission for the feedback and for their future guidance.
- 10) In case the student has requested for a change of Study Centre, s/he should submit her/his Assignments only to the original Study Centre until the University effects the change of Study Centre.

Guidelines Regarding the Submission of Assignments

- 1) It is compulsory for the students to submit all the prescribed assignments. They will not be allowed to appear for the term-end examination of a course if they do not submit the specified number of assignments in time for that course.
- 2) Whenever the students receive a set of assignments, they should check them immediately and ask for missing pages, if any, from Registrar or the Coordinator of the study centre or else **download them from the BAOU website.**

3) The assignment responses should be complete in all respects. Before submission, the students should ensure that they have answered all the questions in all assignments. Incomplete answer sheets bring poor grades.

4) The Coordinator of the Study Centre has the right to reject the assignments received after the due date. Therefore, the students are advised to submit their assignments before the due date.

5) Students should enclose a self-addressed stamped assignment remittance-cum-acknowledgement card with each assignment response to ensure the delivery of assignments before the last dates prescribed for submission of assignments.

6) In case any student fails to submit the assignments or fails to score minimum qualifying marks, s/he has to wait for fresh assignments meant for the current batch of students. The request for the new assignments in the prescribed form is to be addressed to the Registrar.

7) For their own record, students should retain a photocopy of all the assignment responses, which they submit to the Coordinator of their Study Centre. If they do not get back their duly evaluated ASSIGNMENT within a month after submission, they should try to get it from their Study Centre personally. This may help them to improve upon future assignments.

8) As per the University norms, once the student's scores pass marks in an assignment, they can not re-submit it for improvement of marks.

9) Assignments are not subject to re-evaluation except for factual errors, if any. The discrepancy noticed by the students in the evaluated assignments should be brought to the notice of the Coordinator of the Study Centre, so that he forwards the correct score to SED at Headquarters.

10) The students should not enclose or express doubts for clarification, if any, along with the assignments. They should send their doubts in a separate cover to the Registrar. While doing so they should give their complete Enrolment number, name, address, programme code.

11) In case of *not successfully completed* or missed assignments, the assignments should be demanded only if your registration for that course is valid.

12) Assignments should not be demanded to improve your score if you have secured minimum qualifying score in a course.

13) Please do not submit your assignment responses twice either at the same Study Centre or at different Study Centres for evaluation.

General guideline for Term End Examinations:

1) To be eligible to appear the Term-end Examination in any course, the students are required to fulfill the following conditions:

a) they should have paid the fee due for that semester

are available on University website <http://www.baou.edu.in>. Please see result status before filling up the examination form.

iii) b) they should have opted and pursued the prescribed course

c) they should have submitted the examination form in time along with the requisite fees (if any).

d) they should have submitted the required number of assignments within due dates before taking the examination

e) their registration for the programme should be valid.

2) The University conducts term-end examinations twice a year, in July and January. The student can take the examination only after the minimum period prescribed for the course of study has elapsed.

3) Examination date schedule indicating the date and time of examination for each course is sent to all the study centres in advance. The same is also notified through BAOU Newsletter from

time to time and also will be displayed on the BAOU's website also.

4) The examination form has to be submitted on-line The fees and the guidelines are given below:

Guidelines and instructions for submission of online examination form

i) Students are required to pay examination fee **for each course** (if any) if the student is appearing for the first time or failed earlier examinations for theory as well as practical. Payment can be made through the designated banks and online For details of fee, please refer to examination form.

ii) No Examination Fee is required to be paid for the courses, where results of Term-end examination are awaited on the date of submission of examination form. Results of Term end examination Select and enter Programme code and Examination Centre Code from the options available. If the centre opted by the student is not activated as examination centre or not allotted for any other reason, alternative examination centre will be allotted.

iv) Select courses carefully. Courses for theory as well as practical needs to be selected

separately from the list appearing on the screen.

v) University issues hall-ticket to the students two weeks before commencement of Term-end Examination and also uploads the information on the University website. If you do not receive hall-ticket one week before commencement of examination, please download the hall-ticket from the website and report to the Examination Centre with your Identify Card issued by the University.

vi) Students will be allowed to appear in Term-end Examination for those courses only whose registration is valid and have completed the prescribed minimum duration of study.

vii) Students must carry their I –card, hall ticket / examination slip to the examination center.

In case a student fails to receive the intimation slip 15 days before the commencement of the examination, they should get in touch with the Study Centre/Regional Centre/SED at headquarters

Indicating their enrolment no., name, address and programme.

The students will be entitled to appear for the examination only at the study centre **OR** at the examination centre allotted to them and **NOT** at any other centre without specific permission from the University. The Examination Centre once opted for in a form shall not be changed.

All the Study Centres/Regional Centres concerned will get a copy of the term-end examination result and also you can download it from our website.

Although all efforts will be made to declare the results in time, there will be no binding on the University to declare the results of the last examination before the commencement of next examination. The students may, therefore, fill up the examination form without necessarily waiting for the result and get it cancelled at a later date, if so desired. In case the student gets result after filling up the exam form, s/he should not re-appear in the course qualified by her/ him with a view to improve the qualified score.

The students can get their Term-end Examination result reevaluated. They should apply in prescribed form and Fee for reevaluation is charged per course. This amount is refunded if there is a mistake in checking of answer-book.

Duplicate Grade Card/marks sheet will be issued on a request from the students in prescribed form against payment of charge.

Students who fail to complete the minimum required number of course(s) prescribed for the Programme within the allotted period of study shall cease to be on the rolls of this University for that programme till they re-enroll themselves, if they wish to do so. For completing reregistration students are advised to get in touch with the Regional Director concerned.

6. Old Question papers

Students can access old question papers from the website from the student e corner tab

7. Other useful Information

Availability of scholarship: Students are given scholarship facilities as per the norms of the State Government.

Change of Regional Centre and Study Centre

Counseling facilities are not available for all the programmes at all the study centres. As such, students are advised to make sure that counselling facilities are available, for the subject s/he has chosen, at the

new centre opted for. Request for change of Study Centre is acceded to subject to availability of seats for the programme at the new centre asked for only on compelling grounds. Students are required to get a NOC from the Regional center where they are willing to get themselves transferred.

When a student wants transfer from one region to another, s/he has to write to that effect to the Regional Centre from where s/he is seeking a transfer marking copies to the Regional Centre where s/he would like to be transferred to and also to Registrar, BAOU, Ahmedabad. Further, s/he has to obtain a certificate from the Coordinator of the Study Centre from where s/he is seeking transfer from, regarding the number of assignments submitted. The Regional Director from where the student is seeking the transfer will transfer all records including details of fee payment to the Regional Centre where the student is going, under intimation to the Registrar and the student. The transfer will be permitted only if seats are available at the new Study Centre.

Disputes on Admission and other University Matters

In case of any dispute, the place of jurisdiction for filing of a suit/plaint/petition will be only at Ahmedabad.

Term End Examination Form and other forms can be downloaded from <http://www.baou.edu.in>

8. Some useful contact details

Telephone numbers of the Divisions/ Schools are provided on the website under the “Contact Us” option.

University Head Office Address:

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University,
“Jyotirmay Parisar”,
Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,
Chharodi, S. G. Highway,
Ahmedabad, Gujarat. PIN 382481.

9. Regional Centers of the University

Srl no.	Regional centre	Email ID
1	Ahmedabad	
2	Surat	rccsurat@baou.edu.in
3	Bhuj	rccbhuj@baou.edu.in
4	Patan	rccpatan@baou.edu.in
5	Rajkot	rccrajkot@baou.edu.in
6	ChhotaUdepur	

B.A. (HISTORY) અભ્યાસક્રમ માર્ગદર્શિકા

પ્રોગ્રામ ગાઈડ

Bachelor of Arts In History
new syllabus

DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY
(Established by Government of Gujarat)

'Jyotirmay' Parisar,

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,
Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481

CONTENT

No.	Subject	Page No.
1.	અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક	03
2.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો	03
3.	પ્રવેશપાત્રતા	04
4.	અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા	04
5.	અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો	06
6.	અભ્યાસક્રમ ફેરબદલી	06
7.	અભ્યાસક્રમની ફી	07
8.	શિક્ષણનું માધ્યમ	07
9.	SC/ST Cell	07
10.	B.A. અભ્યાસક્રમની ત્રિ- વર્ષીય રૂપરેખા	10
11.	B.A. અભ્યાસક્રમમાં લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા	22
12.	વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ	22
13.	અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન	22
	Centre List	26

1. અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક

ગુજરાત રાજ્યના સમગ્ર ભૌગોલિક વિસ્તારને આવરી લેતી રાજ્યની એકમાત્ર ઓપન યુનિવર્સિટી બેચલર ઓફ આર્ટ્સના અભ્યાસક્રમ દ્વારા વિનયન વિદ્યાશાખામાં અંગ્રેજી, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, સમાજશાસ્ત્ર, ઇતિહાસ તથા રાજ્યશાસ્ત્ર, જાહેર વહીવટ, બેચલર ઓફ લાયબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન સાયન્સ જેવા વિષયોમાં સ્નાતક પદવીનો અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે. મુક્ત વિશ્વવિદ્યાલયમાં ઇતિહાસ વિષય સાથે પોતાની માતૃભાષામાં સ્નાતકની ડીગ્રી લેવા રસમાં ધરાવતા લોકો માટે એક ઉત્તમ તક છે.

યુ.જી.સી DEB ODL અધિનિયમ -2017 અન્વયે વખતોવખત મળેલ માર્ગદર્શિકા તથા યુનિવર્સિટીના સર્વોચ્ચ સત્તામંડળની મંજૂરી અન્વયે રચાયેલી ઇતિહાસ વિષયની વિષય સમિતિઓ દ્વારા અભ્યાસક્રમનું ઘડતર થાય છે.

ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવા ઈચ્છુક, પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર કોઈપણ જિજ્ઞાસુ દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિથી, સ્થળ – સમયના બંધનોથી મુક્ત રહીને ઇતિહાસ વિષય સાથે સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી ઇતિહાસ વિષય સાથે સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થી યુ.જી.સી. માન્યતા પ્રાપ્ત કોઈપણ યુનિવર્સિટીમાં અનુસ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ કરીને ઇતિહાસ વિષયમાં શૈક્ષણિક કારકિર્દી આગળ વધારી શકે છે. સ્નાતક પદવી આધારિત કારકિર્દી નિર્માણ કે રોજગારીની તકો માટે તે યુ.જી.સી માન્ય દરેક યુનિવર્સિટીના સ્નાતક પદવી મેળવનારની સમકક્ષ સમાન તક ધરાવે છે.

2. ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો

- અત્યાધુનિક સંચાર માધ્યમો, માહિતી પ્રસારણ તથા જ્ઞાન સંપાદનની અનેકવિધ શક્યતાઓને ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે લાગુ કરી વ્યાપક જનસમાજના બૌદ્ધિક, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે સક્રિયતાપૂર્વક પ્રયાસ કરવો.
- રાજ્યની વસ્તીના દરેક વર્ગને ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની સમાન તકો પૂરી પાડવી.
- સમાજના શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષને પ્રાથમિકતા આપવી.
- રાજ્યના શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને પ્રોત્સાહિત કરવી.
- પરંપરાગત યુનિવર્સિટી શિક્ષણથી વંચિત વિદ્યાર્થી સમુદાય તથા તકના અભાવે કે આર્થિક, સામાજિક સંગોજોના કારણે જેમનો અભ્યાસ અધૂરો રહી ગયો હોય તેમને ઘરબેઠાં અભ્યાસ કરવાની અનુકૂળતા ઉપલબ્ધ કરાવવી.

- શ્રમજીવીઓ અને ગૃહિણીઓનો એક વર્ગ પોતાની શૈક્ષણિક લાયકાતમાં અભિવૃદ્ધિ કરવા ઈચ્છે છે તેમને ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવવા પ્રોત્સાહિત કરવા.
- નોકરી – વ્યવસાયમાં પ્રવૃત્ત કે જલમાં સજા ભોગવતા કેદીઓ, અંતરિયાળ ગ્રામ વિસ્તારના ઉચ્ચ શિક્ષણથી વંચિત જનસમુદાય માટે અભ્યાસની તક પૂરી પાડવી .

3. પ્રવેશપાત્રતા

B.A. in History અભ્યાસક્રમ :

ધોરણ – 12 અથવા સમકક્ષ અથવા ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અને ઈન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી બી.પી.પી. અથવા ધોરણ – 10 પછી માન્ય સંસ્થામાં ત્રણ વર્ષનો ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ અથવા માન્ય સંસ્થામાંથી PTC પાસ અથવા ધોરણ – 10 પછી ITI ના બે કે તેથી વધુ વર્ષના માન્યતા પ્રાપ્ત અભ્યાસક્રમમાં ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થી ઈતિહાસ વિષય સાથે સ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ માટે પ્રવેશ પાત્રતા ધરાવે છે .

4. અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા

બી.એ. : પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર વિદ્યાર્થી

પ્રથમ વર્ષ

મુખ્ય વિષય : મુખ્ય વિષય તરીકે ઈતિહાસ પસંદ કરી ઈતિહાસ વિષયમાં સ્નાતક ઉત્તીર્ણ થયા બાદ પદવી મેળવી શકે છે. ઈતિહાસ વિષય મુખ્ય વિષય તરીકે પસંદ કર્યા બાદ પ્રથમ વર્ષ – બે, બીજા વર્ષ – ત્રણ તથા ત્રીજા વર્ષ – પાંચ ; એમ કુલ દસ પેપર ; ત્રણ વર્ષ દરમિયાન ભણવાના થાય છે.

પ્રથમ ગૌણ : ગુજરાતી, અંગ્રેજી, સંસ્કૃત, સમાજશાસ્ત્ર, હિન્દી, રાજ્યશાસ્ત્ર , જાહેર વહીવટ, અર્થશાસ્ત્ર વિષયમાંથી પ્રથમ ગૌણ વિષય તરીકે પસંદ કરવાનો થાય છે. પ્રથમ ગૌણ તરીકે પસંદ કરેલ વિષયના પ્રથમ વર્ષે બે તથા બીજા વર્ષે બે ; એમ કુલ ચાર પેપર ભણવાના થાય છે.

ફરજિયાત વિષય : સંસ્કૃત, હિન્દી, ગુજરાતી, અંગ્રેજી પૈકી કોઈપણ બે વિષય પ્રથમ વર્ષે ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરવાના થાય છે. ફરજિયાત વિષય તરીકે ત્રણ ભારતીય ભાષાઓ અને એક વિદેશી ભાષા અંગ્રેજીનો વિકલ્પ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

- પ્રથમ વર્ષે બે ભાષાઓ ઉપરાંત વૈશ્વિક રીતે મહત્વ ધરાવતો વિષય ' માનવ પર્યાવરણ' નો વિકલ્પ પણ ફરજિયાત વિષય તરીકે ભણવવામાં આવે છે.

દ્વિતીય વર્ષ

બી.એ. માં મુખ્ય વિષય ઇતિહાસની સાથે ; પ્રથમ ગૌણ વિષય ઉપરાંત ફરજિયાત વિષય તરીકે હિન્દી, સંસ્કૃત, ગુજરાતી ; ત્રણ ભારતીય ભાષા તથા અંગ્રેજી; એમ કુલ ચાર વિષય પૈકી એકની પસંદગી કરવાની થાય છે.

ફરજિયાત વિષય : પેપર – 2 તરીકે કુલ સાત પેપરના વિકલ્પ આપવામાં આવે છે. જે પૈકી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવાનો થાય છે. આ સાત વિષયની માહિતી અભ્યાસક્રમ અંગેની ત્રિ- વર્ષીય રૂપરેખામાં સમાવિષ્ટ છે.

તૃતીય વર્ષ :

મુખ્ય વિષય તરીકે પસંદ કરેલ ઇતિહાસ વિષયના કુલ 5 પેપરનો અભ્યાસ કરવાનો થાય છે. ઉપરાંત ફરજિયાત વિષય તરીકે ; ગુજરાતી, સંસ્કૃત, હિન્દી એમ ત્રણ ભારતીય ભાષાઓ ઉપરાંત અંગ્રેજી એમ કુલ ચાર ભાષાઓ પૈકી એક ભાષા પસંદગીનો વિકલ્પ આપવામાં આવે છે. તૃતીય વર્ષમાં ફરજિયાત વિષય તરીકે કુલ સાત વિષય વિકલ્પ તરીકે આપવામાં આવે છે; જેમાંથી એક વિષય પસંદ કરવાનો છે.

નોંધ : બી.એ. ના ત્રણ વર્ષ દરમિયાન પસંદ કરવાના થતા વિષયોની દરેક વર્ષ મુજબની સૂચિ બી.એ. અભ્યાસક્રમની ત્રિ- વર્ષીય રૂપરેખામાં વિષય – પેપર શીર્ષક સાથે દર્શાવેલ છે.

5. અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો

B.A. IN History અભ્યાસક્રમ :

લઘુત્તમ સમયમર્યાદા ત્રણ વર્ષ અને મહત્તમ સમયમર્યાદા આઠ વર્ષની રહેશે. સમયમર્યાદા દરમિયાન સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ નહીં કરી શકે તો અભ્યાસક્રમ પૂરો કરવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીએ રી-એડમીશન લેવાનું રહેશે. જે માટે એડમીશન લીધાથી મહત્તમ સમયમર્યાદા પૂર્ણ થયા બાદના બે વર્ષ સુધીમાં અભ્યાસક્રમ ઉત્તીર્ણ કરવાનો રહેશે.

6. અભ્યાસક્રમની ફેરબદલી

કૌટુંબિક, વ્યવસાયિક કે અન્ય કોઈપણ કારણસર સ્થળાંતર થતાં વિદ્યાર્થી પોતાનું અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકશે. જે માટે તેણે નિયતપત્રકમાં નિયત ફી રૂ. 100 /- ભરવાની રહેશે અને નિયામક (વિદ્યાર્થી સેવાઓ) ને અરજી કરવાની રહેશે. સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીની ઈચ્છાનુસાર ફેરબદલી કરી આપવામાં આવે છે, પરંતુ અભ્યાસકેન્દ્ર પર ફાળવેલ સંખ્યા અંગે કોઈ મર્યાદા હોય તો તેવા અભ્યાસક્રમોના કિસ્સામાં તેમજ જો આવા અભ્યાસકેન્દ્ર ઉપર આ અભ્યાસક્રમ કે પાઠ્યક્રમ ચાલતો ન હોય તો અભ્યાસકેન્દ્રની ફેરબદલી થઈ શકશે નહીં. આ બાબતે વિદ્યાર્થીની અરજીના આધારે યુનિવર્સિટી દ્વારા જે નિર્ણય લેવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને માન્ય રહેશે. પરીક્ષા ટર્મ પૂર્ણ થયા બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં. વેબસાઈટ પર પ્રવેશ યાદી જાહેર થયાના 60 દિવસ બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં.

7. અભ્યાસક્રમની ફી

B.A. IN History અભ્યાસક્રમ :

ભાઈઓ માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1800/-, દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1800/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1800/-

બહેનો માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1200/- , દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1200/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1200/-

8. શિક્ષણનું માધ્યમ

(B.A) ઇતિહાસ અભ્યાસક્રમ : ગુજરાતી માધ્યમ

9. SC/ ST Cell

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર મુક્ત યુનિવર્સિટીમાં એસસી / એસટી વિભાગ 2002 થી કાર્યરત છે. આ યોજનાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિતજનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને સરકાર દ્વારા આપવામાં આવતી મેટ્રિક પછીની શિષ્યવૃત્તિનો લાભ પહોંચાડવાનો છે.

વર્ષ દરમિયાન, એસસી / એસટી વિભાગ દ્વારા માંગવામાં આવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત માહિતી અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ કચેરી - ગાંધીનગર અને આદિજાતિ વિકાસ કમિશનર, ગુજરાત રાજ્ય ગાંધીનગરને તેમજ SEBC કચેરી, અમદાવાદ ખાતે મોકલવામાં આવી છે. વર્ષ દરમિયાન મહેસાણા, બનાસકાંઠા, અમદાવાદ, સાબરકાંઠા, ગાંધીનગર, જૂનાગઢ, વડોદરા, પાટણ, અમરેલી, આણંદ, ભરૂચ, નર્મદા, રાજકોટ, ભાવનગર, પંચમહાલ,

સુરત, જામનગર, અને પોરબંદરમાંથી શિષ્યવૃત્તિની રકમ DBTS તેમજ ચેક દ્વારા જમા કરવામાં આવે છે. ગુજરાતના વિવિધ જિલ્લાઓ. માહિતી અધિકાર અધિનિયમ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી વિદ્યાર્થીઓની શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત એપ્લિકેશનો અને અરજીઓ સંબંધિત માહિતી આપવામાં આવે છે.

શૈક્ષણિક વર્ષ August, 2017 થી પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ ફોર્મ ડિજિટલ ગુજરાત પોર્ટલ(www.digitalgujarat.gov.in)માં તમામ કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ માટે ભરવામાં આવે છે, જેઓ ગુજરાત સરકારના ધારાધોરણ મુજબ પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે. તદ્દુપરાંત નેશનલ સ્કોલરશીપ પોર્ટલ (www.scholarships.gov.in) પર ધાર્મિક લઘુમતીના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ SC,ST, અને કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ પણ શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે.

Sr. No.	Digital Gujarat Portal : All Schemes For Dr. Babasaheb Ambedkar Open University	
Scheduled Caste (SC)		
1	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme)	Fee-filled students
2	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme) (Freeship Card Student Only)	Students with Freeship Card
3	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income between 2.50 Lac to 6 Lac) (State Government Scheme)	Higher Income
	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income more than 6 Lac) (State Government Scheme)	
4	(BCK – 11) Fellowship scheme for M.Phil., Ph.D. For SC students	M.Phil. - Ph.D. Students
Scheduled Tribe (ST)		
1	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship	Fee-filled students
2	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship (Freeship Card/Medical Loan Student Only)	Students with Freeship Card
3	Post-Matric Scholarship for girls (Having annual family income more than 2.50 Lac) (Freeship Card / Medical Loan Student Only)	Higher Income
	VKY – 156 Post Matric Scholarship for ST Girls Students Having Annual Family Income more than 2.50 Lakh	
Socially & Educationally Backward Class (SEBC)		
1	BCK – 81C Scholarship for students studying Dr. Ambedkar and Indira Gandhi Open University (SEBC)	
2	BCK – 81A Post Matric Scholarship of Government of India for the OBC Students	
3	Dr. Ambedkar Post Matric Scholarship of Government of India for Economic backward class Students	
Direct Social Defence		
1	Post Matric Scholarship for Disable Students (College/Institute)	

11. અભ્યાસક્રમની ત્રિ - વર્ષીય રૂપરેખા

પ્રથમ વર્ષ B.A. (F.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર		વિષય	ક્રેડિટ
1	ફરજિયાત વિષય પેપર - 1	સંસ્કૃત	SKTCOM-01 (Compulsory Subject-01)	4*4=8
2	ફરજિયાત વિષય પેપર - 2	હિન્દી	HND-COM-01 (Compulsory Subject-01)	
		ગુજરાતી	GUJ- COM-01 (Compulsory Subject-01)	4
		English	ENG- COM-01 (Compulsory Subject-01)	
3	મુખ્ય વિષય પેપર -1	ઈતિહાસ	HISM-101 (પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ - પ્રાગ ઐતિહાસિક કાળથી ઈ.સ. ની છઠ્ઠી સદી સુધી)	5
4	મુખ્ય વિષય પેપર -2	ઈતિહાસ	HISM-102 (ગુજરાતનો ઇતિહાસ(પ્રાગૈતિહાસિક થી ઈ.સ. 1304 સુધી))	5
5	ગૌણ વિષય : પેપર - 1		નીચેના પૈકી કોઈ એક વિષય મુખ્ય તરીકે પસંદ કરવો. જેના બે પેપર રહેશે.	5
6	ગૌણ વિષય : પેપર - 2			5
		સંસ્કૃત	SKTS -1 (સંસ્કૃત ગદ્ય અને પદ્ય સાહિત્ય)	
			SKTS -2 (સંસ્કૃત નાટ્યસ્ત્રોત અને મુક્ત કાવ્ય)	
		હિન્દી	HNDS-1 (હિન્દી કહાની ઓર ઉપન્યાસ)	
			HNDS -2 (નાટક ઓર નવિધ)	
		ગુજરાતી	GUJS-1 (ગુજરાતી ગદ્ય)	
			GUJS-2 (ગુજરાતી પદ્ય)	
		અંગ્રેજી	ENGS-1 (English-Language through Literature)	
			ENGS-2 (English- The Structure of Modern English)	
		સમાજશાસ્ત્ર	SOCS-1 (સમાજનો અભ્યાસ -૦૧)	

			SOCS-2 (ભારતમાં સમાજ ભાગ-1)	
		રાજ્યશાસ્ત્ર	PSCS-1 (રાજ્યશાસ્ત્રનો પરિચય)	
			PSCS -2 (સરકારી તંત્રવ્યવસ્થા)	
		જાહેર વહીવટ	PADS-1 (જાહેર વહીવટના સિદ્ધાંતો)	
			PADS-2 (સંચાલનના સિદ્ધાંતો)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOS-1 (અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો ભાગ-1)	
			ECOMS-2 (સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ : ભાગ -1)	
	ફરજિયાત વિષય : પેપર -3		માનવ પર્યાવરણ	4
				32

દ્વિતીય વર્ષ B.A.

(S.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય	ક્રેડિટ	
1	ફરજિયાત વિષય : પેપર -1	નીચેના પૈકી પ્રથમ વર્ષમાં ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરેલ વિષયમાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.	4	
		સંસ્કૃત	SKTCOM-02 (Compulsory Subject-02)	
		હિન્દી	HND-COM-02 (Compulsory Subject-02)	
		ગુજરાતી	GUJ- COM-02(Compulsory Subject-02)	
		English	ENG- COM-02 (Compulsory Subject-02)	
2	મુખ્ય વિષય : પેપર – 3	ઈતિહાસ	HISM-203 (ભારતનો ઇતિહાસ – ઈ.સ. 650 થી ઈ.સ.1526 સુધી)	5
3	મુખ્ય વિષય : પેપર – 4		HISM-204 (ગુજરાતનો ઇતિહાસ – ઈ.સ.1304 થી ઈ.સ. 1818 સુધી)	5
3	મુખ્ય વિષય : પેપર – 5		HISM-205 (આધુનિક યુરોપનો ઇતિહાસ – નવજાગૃતિથી સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘ સુધી)	5

5	ગૌણ વિષય : પેપર -3	પ્રથમ વર્ષમાં પસંદગી કરેલ ગૌણ વિષયના બે પેપર રહેશે.		5
6	ગૌણ વિષય : પેપર -4			5
		સંસ્કૃત	SKTS -3 (વૈદિક સાહિત્ય અને ઉપનિષદ સાહિત્ય)	
			SKTS -4 (આર્ષ મહાકાવ્યો)	
		હિન્દી	HNDS-3 (હિન્દી કાવ્ય -૧)	
			HNDS -4 (હિન્દી કાવ્ય -૨)	
		ગુજરાતી	GUJS-3 (મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ)	
			GUJS-4 (મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનું સ્વરૂપ - આખ્યાન)	
		અંગ્રેજી	ENGS-3 (English-Language through Literature)	
			ENGS-4 (English- The Structure of Modern English)	
		સમાજશાસ્ત્ર	SOCS-3 (સમાજનો અભ્યાસ -૦૨)	
			SOCS-4 (ભારતમાં સમાજ ભાગ-2)	
		રાજ્યશાસ્ત્ર	PSCS-3 (ભારતીય સરકાર અને રાજકારણ)	
			PSCS -4 (આધુનિક બંધારણો)	
		જાહેર વહીવટ	PADS-3 (ભારતીય વહીવટ)	
			PADS-4 (નાગરિક વહીવટ)	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOS-3 (અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો ભાગ-2)	
			ECOS-4 (સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ પછીનો ભારતનો આર્થિક વિકાસ : ભાગ -2)	
	ફરજિયાત વિષય : પેપર -2	નીચેના પૈકી એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		1.	પ્રવાસન બુનિયાદી પાઠ્યક્રમ	
		2.	યોગ પરિચય	
		3.	નેચરોપેથી	
		4.	ગ્રામ્ય સ્વાસ્થ્ય : એક પરિચય	
		5.	માનવ અધિકાર : સમાજ અને વિકાસ	
		6.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરનું જીવન ચરિત્ર અને રાષ્ટ્રીય જીવનમાં પ્રદાન	
		7.	NGO સંચાલન	
				33

તૃતીય વર્ષ બી.એ.

(T.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય	ક્રેડિટ	
1	ફરજિયાત વિષય : પેપર -1	નીચેના પૈકી પ્રથમ વર્ષમાં ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરેલ વિષયમાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.	4	
		સંસ્કૃત	SKTCOM-03 (Compulsory Subject-03)	
		હિન્દી	HND-COM-03 (Compulsory Subject-03)	
		ગુજરાતી	GUJ- COM-03(Compulsory Subject-03)	
		English	ENG- COM-03 (Compulsory Subject-03)	
2	મુખ્ય વિષય : પેપર -6	ઈતિહાસ	HISM-306(ઐતિહાસિક પદ્ધતિઓ)	5
4	મુખ્ય વિષય : પેપર -7		HISM-307 (ભારતનો ઈતિહાસ – ઈ.સ. 1526 થી ઈ.સ.1818 સુધી)	5
5	મુખ્ય વિષય : પેપર -8		HISM-308 (ગુજરાતનો ઈતિહાસ – ઈ.સ. 1818 થી ઈ.સ.1960 સુધી)	5
6	મુખ્ય વિષય : પેપર -9		HISM-309 (ભારતનો ઈતિહાસ – ઈ.સ. 1818 થી ઈ.સ.1964 સુધી)	5
7	મુખ્ય વિષય : પેપર -10		HISM-310 (ભારતનું બંધારણ)	5
	ફરજિયાત વિષય : પેપર -2	નીચેનામાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.	4	
		1.	ફીચર લેખન	
		2.	રેડિયો માટે લેખન	
		3.	બજાર પ્રક્રિયા	
		4.	નિકાસ પ્રક્રિયા અને દસ્તાવેજીકરણ	
		5.	કાર્યાલય વ્યવસ્થાતંત્ર અને સંચાલન	
		6.	સેક્રેટરીયલ પ્રેક્ટીસ	
		7.	મૂલ્ય શિક્ષણ અને આધ્યાત્મિકતા	
				33
			પ્રથમ, દ્વિતીય, તૃતીય વર્ષની કુલ ક્રેડિટ	98

11. અભ્યાસક્રમમાં ઉપલબ્ધ લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા

B.A. ના ઈતિહાસના અભ્યાસક્રમ અંતર્ગત લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવા માટે અભિમુખતા શિબિર, વિદ્યાર્થી પ્રવેશ માટે પરિચય બેઠકો, ગ્રામ સંપર્ક, યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓ સાથે બેઠકો, સંયોજક દ્વારા પોતાના વિસ્તારમાં જાહેરાત કરી વિદ્યાર્થી પ્રવેશ વધે તે માટેના પ્રયત્નો તથા યુનિવર્સિટીના પ્રયત્નોને કારણે શૈક્ષણિક દીઠ વિદ્યાર્થીઓની પ્રવેશ સંખ્યામાં વધારો કરી શકાય.

12. વિદ્યાર્થી સહાય સેવા

વિદ્યાર્થી સ્વ – અધ્યયન સામગ્રીનો ઉપયોગ કરી શકે અને પાઠ્યક્રમમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓનું નિવારણ થઈ શકે તે માટે વિદ્યાર્થીએ પસંદ કરેલ અભ્યાસકેન્દ્ર યુનિવર્સિટી ખાતે અનુભવી પરામર્શકની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે. દરેક વિદ્યાર્થી પોતાને નજીક તથા અનુકૂળ અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરી શકે છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓને વહીવટી બાબતો અંગેની સહાય માટે યુનિવર્સિટીમાં વિદ્યાર્થી સહાયસેવા વિભાગનો પ્રત્યક્ષ કે પત્ર/ઈમેઇલથી સંપર્ક કરવાની વ્યવસ્થા છે.

13. અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન

➤ અભ્યાસસામગ્રી

યુનિવર્સિટી દ્વારા દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને અનુરૂપ બી.એ. ઈતિહાસ વીષયની અભ્યાસસામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવે છે. વિવિધ સંદર્ભગ્રંથોના સહાયથી સરળ પ્રવાહી ભાષામાં તૈયાર થયેલી અભ્યાસસામગ્રી દ્વારા ઘર બેઠાં અભ્યાસ કરી રહેલ વિદ્યાર્થી પોતાના વિષય ક્ષેત્રમાં અન્ય પરંપરાગત યુનિવર્સિટી સમકક્ષ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ મેળવી શકે તે માટે કાળજી રાખવામાં આવે છે.

➤ વિવિધ માધ્યમોનો ઉપયોગ

વર્ગ વ્યાખ્યાનોના વિકલ્પ રૂપે નામાંકિત તજજ્ઞો દ્વારા તૈયાર કરાવેલી સ્વ- અધ્યયન માટે પ્રકાશિત બી.એ. ઈતિહાસ વીષયની અભ્યાસસામગ્રી દરેક વિદ્યાર્થીને આપવામાં છે. વિદ્યાર્થી પોતાની અનુકૂળતા મુજબ પોતાની પસંદગીના સમયે અને સ્થળે અભ્યાસ કરી શકે છે. અભ્યાસપૂરક એવી દૃશ્ય – શ્રાવ્ય માધ્યમો તથા રેડિયો ઉપર પણ કાઉન્સિલિંગ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને બી.એ. ઈતિહાસ વીષયની અભ્યાસસામગ્રી ઉપલબ્ધ કરાવવાનો હેતુ છે. આમ, યુનિવર્સિટી બહુ માધ્યમ શિક્ષણપદ્ધતિની સુવિધા પૂરી પાડે છે.

➤ અભ્યાસ- સામગ્રીની ઉપલબ્ધતા

મુદ્રિત સ્વરૂપે ઉપલબ્ધ : દૂરવર્તી શિક્ષણના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતોને અનુરૂપ તૈયાર થયેલી બ્લોક – યુનિટ વાઈઝ અભ્યાસસામગ્રીને મુદ્રિત સ્વરૂપે , પ્રવેશ મેળવનારે વિદ્યાર્થીને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

ઓડિયો – વિડીયો રેકોર્ડિંગ : અભ્યાસસામગ્રી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના સુસજ્જ ચૈતન્ય સ્ટુડીયોમાં ઓડિયો – વિડીયો રેકોર્ડિંગ દ્વારા વિશાળ વિદ્યાર્થીસમૂહને ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે રીતે યુનિવર્સિટીના વેબ પોર્ટલ તથા અન્ય માધ્યમો જેવા કે સ્વાધ્યાય રેડિયો/ સ્વાધ્યાય ટી.વી./ વૅદ – ગુજરાત- ચેનલ જેવા માધ્યમોમાં ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

➤ **પરામર્શન વર્ગો**

અભ્યાસસામગ્રીના અધ્યયનમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓના નિવારણ માટે તથા જરૂરી માર્ગદર્શન પૂરું પાડવા અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર ઇતિહાસ વિષયના તજજ્ઞો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક માટે પરામર્શન બેઠકો નિયત કર્યા અનુસાર યોજવામાં આવે છે. જેમાં બી.એ. ઇતિહાસ વીષયના વિદ્યાર્થી પોતાની જરૂરિયાત મુજબ હાજરી આપી શકે છે.

➤ **સ્વાધ્યાયકાર્યો**

બી.એ. ઇતિહાસના અભ્યાસક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો પૂર્ણ કરી દરેક વિદ્યાર્થીએ સત્રાંત પરીક્ષા પહેલાં રજૂ કરવાનું આવશ્યક છે. અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર આપેલા બી.એ.ઇતિહાસના ના સ્વાધ્યાયકાર્યોનું મૂલ્યાંકન કરી જરૂરી સૂચનાઓ સાથે વિદ્યાર્થીને આગળ અભ્યાસક્રમમાં ઉપયોગી માર્ગદર્શન મળી રહે તે માટે વિદ્યાર્થીને પરત મળે છે.

➤ **અભ્યાસક્રમની મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ**

વિદ્યાર્થીઓના પ્રગતિના મૂલ્યાંકન માટે દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિ અનુસાર ત્રિપાંખીયો અભિગમ અપનાવવામાં આવે છે .

○ **સ્વમૂલ્યાંકન :**

અભ્યાસ સામગ્રીમાં નિયત મુદ્દાઓને અંતે 'તમારી પ્રગતિ ચકાસો' દ્વારા વિદ્યાર્થી પોતાનું સ્વમૂલ્યાંકન કરતા રહી અભ્યાસ આગળ ચાલુ રાખી શકે છે.

○ **સતત મૂલ્યાંકન :**

પાઠ્યક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો દ્વારા સતત મૂલ્યાંકન થાય છે જેનો ગુણભાર 30% છે.

○ **સત્રના અંતે મૂલ્યાંકન :**

સત્રને અંતે લેવાતી પરીક્ષા દ્વારા મૂલ્યાંકન થાય છે જેના 70% ગુણભાર હોય છે .

➤ **પરીક્ષા :**

સત્રાંત પરીક્ષા : સત્રાંત પરીક્ષા વર્ષમાં બે વાર યોજવામાં આવે છે, જેનો પ્રારંભ અનુક્રમે જાન્યુઆરી અને જૂન માસમાં થાય છે. પરીક્ષાના સમયપત્રક અને પરીક્ષાને લગતી અન્ય વિગતો યોગ્ય સમયે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર દર્શાવવામાં આવે છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર : સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીનું અભ્યાસકેન્દ્ર/ પ્રોગ્રામકેન્દ્ર અથવા નજીકનું પરીક્ષા કેન્દ્ર વિદ્યાર્થીને ફાળવવામાં આવશે. તેમ છતાં યુનિવર્સિટી દ્વારા જે – તે સમયે પરીક્ષા કેન્દ્રમાં ફેરફાર કરવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને બંધનકર્તા રહેશે.

સત્રાંત પરીક્ષામાં બેસવા માટે :

- નોંધણી પછી અભ્યાસક્રમનો લઘુત્તમગાળો પૂર્ણ થયેલ હોવો જોઈએ.
- નિયત સ્વાધ્યાયકાર્યો નિષ્ક્રિય થયેલ સમયમર્યાદામાં રજૂ કરેલ હોવાં જોઈએ.
- પરીક્ષા ફોર્મ નિયત સમયમર્યાદામાં ભરેલું હોવું જોઈએ.
- જો આપ પાછલી પરીક્ષામાં બેઠાં હો અને તેનું પરિણામ ન આવ્યું હોય તો પણ આપને સલાહ છે કે, પરિણામની રાહ જોયા સિવાય આપેલ પરીક્ષાના પાઠ્યક્રમ સહિત પરીક્ષા ફોર્મ ભરી સમયસર મોકલવું. જેથી તમારે લેટ ફી ભરવી પડે નહીં. વિદ્યાર્થીઓ માટે પરીક્ષાફોર્મ વેબસાઈટ પર જે- તે સમયે ઉપલબ્ધ રહેશે. વધુ માહિતી માટે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ : www.baou.edu.in પર સંપર્ક કરવાનો રહેશે.

➤ **ઈતિહાસ વિષય અને તેના અભ્યાસની ઉપયોગિતા**

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની વિવેકાનંદ લાયબ્રેરી યુનિવર્સિટીની વર્તમાન અને ભવિષ્યની શૈક્ષણિક તથા સંદર્ભ સામગ્રી માટેની જરૂરયાતોને પહોંચી વળવા સજ્જ છે. યુનિવર્સિટી પરિસરમાં આવેલું આ ગ્રંથાલય કાર્યલય સમય દરમ્યાન દરેક વિદ્યાર્થીઓ માટે સહજતાથી ઉપલબ્ધ છે. જેમાં ઈતિહાસ વિષયને લગતા જરૂરી પુસ્તકો ઉપલબ્ધ છે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા દરેક અભ્યાસકેન્દ્રને સંદર્ભ સાહિત્ય પૂરું પાડવામાં આવે છે. અભ્યાસકેન્દ્ર પર વિદ્યાર્થીને પૂરતા પ્રમાણમાં વાચનસામગ્રી મળી રહે તે હેતુથી પર્યાપ્ત માળખાકીય સુવિધા સાથે પુસ્તકો – કબાટ પૂરા પાડવામાં આવે છે. રાજ્યની અન્ય યુનિવર્સિટીના ગ્રંથાલયોના પુસ્તકોનો ઉપયોગ વિદ્યાર્થી કરી શકે તે બાબત સુચારુ વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે.

CENTER LIST (BECHLOR DEGREE PROGRAAMME IN HISTORY)

No.	Courses	Center Code	Study Centre	Contact
1.	B.A., BLIS	0001	Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Jyotirmay Parisar, Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481.	--
2.	B.A.	0101	L.D.Arts College, Amrut Modi School of Management Campus, Opp. Andhajan Mandal, Vastrapur, Ahmedabad-380015	- Emailbaou.0101@baou.edu.in
3.	B.A.	0102	Smt. A. P. Patel Arts College & Late Shri N. P. Patel Commerce College, Naroda, Ahmedabad-382330.	Pro. Incharge Shri J.B.Patel Mobile9978408702, 9825054490 Emailbaou.0102@baou.edu.in
4.	B.A.	0104	Central Jail, Sabarmati, Ahmedabad-27.	Pro. Incharge Shri V.M. Bhatt Mobile9978405625, 9825006886 Emailbaou.0104@baou.edu.in
5.	B.A., B.COM.	0108	Sardar Vallabhbhai Patel, Vanijya Mahavidyalaya, Relief Road, Ahmedabad-380001.	Co-Ordinator Shri B.N. Sitvala Mobile9978408703, 9825559563 Emailbaou.0108@baou.edu.in
6.	B.A., B.COM.	0111	Shri D. C. M. Arts & Commerce College, Viramgam, Dist. Ahmedabad-382150.	Co-Ordinator Shri Vipul Rajpuria Mobile9978408705, 9428043850 Emailbaou.0111@baou.edu.in
7.	B.A.	0121	Shri H.K. Arts College, Ashram Road, Ahmedabad-380009.	Co-Ordinator Shri Subhasbhai Brahmbhat Mobile9978408708, 9898718969, 9824251430 Emailbaou.0121@baou.edu.in

8.	B.A.	0127	Shri Swaminarayan Arts College, Shah-e-alam, Tolnaka, Gita Mandir Road, Ahmedabad-380022.	Co-Ordinator Shri D.D. Vekariya Mobile9426186980 Emailbaou.0127@baou.edu.in
9.	B.A.	0128	Umiya Arts College Bhagwat Vidyapith Road, Near Sarkhej - Gandhinagar Highway, Sola, Ahmedabad, Gujarat 380060	Dr. Rameshbahadur Singh S Kshatriya, DR. MANISH CHUDASAMA Mobile9998931902, 8460569771 Emailbaou.0128@baou.edu.in
10.	B.A.	0150	Hindi Bhasha Prachar, C/o Sheth C.L. Commerce College, Nr. Church, Opp. Sonaria Block, Rakhial Road, Ahmedabad-380021.	Pro. Incharge Shri H.G. Agraval Mobile9978408715, 9426356575 Emailbaou.0150@baou.edu.in
11.	B.A.	0175	Gujarat Arts & Science College, Ellisbridge, Ahmedabad-380006.	Co-Ordinator Shri A.S. Rothod Mobile9824514744 Emailbaou.0175@baou.edu.in
12.	B.A.	0177	NIEM-The Institute of Event Management, 8, Panchratn, Above HDFC Bank, C.G. Road,Panchvati, Ahmedabad-380006	-
13.	B.A., BLIS	0179	SILVER OAK COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY, AHMEDABAD,382481	- Emailbaou.0179@baou.edu.in
14.	B.A.	0204	Smt. Santaben Haribhai Gajera, Shaikshanik Sankul, Chakkargadh Road, Amreli-365601.	Pro. Incharge Dr. V.M. Ramani Emailvimalkamani@rediffmail.com, www.amrelisankul.org
15.	B.A.	0205	Shri G.M. Bilakhia College of Arts & Commerce College, At. Vanda, Ta. Savarkundla, Dist. Amreli-367525.	Pro. Incharge Shri P.P. Bhaliya Mobile9978408723, 9998912528, 9879461313 Emailbaou.0205@baou.edu.in
16.	B.A.	0219	Amreli Sub Jail, Amreli-365601.	Pro. Incharge Shri K.R. Teraiya Emailbaou.0219@baou.edu.in

17.	B.A.	0401	Nalini-Arvind & T.V. Arts College, At & Po. Vallabh Vidyanagar, Dist. Anand-388120	Dr. M.G. Mansuri / Dr. B.M. Zala / Dr. M.D. Mishra Mobile9825018196 / 9316686628 Emailbaou.0401@baou.edu.in
18.	B.A., B.COM.	0415	Shri R.K. Parikh Arts & Science College, Dantali Road, Petlad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Dr. Uday H. Vyas Mobile9427356588 Emailbaou.0415@baou.edu.in
19.	B.A.	0416	Patel J.B.R. Arts, Patel A.M.R. Commerce & Patel J.D.K.D. Science College, Near Civil Court, At. Borsad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Shri V.N. Bhoi Mobile9428490388 Emailbaou.0416@baou.edu.in
20.	B.A.	1701	Shri S. K. Shah & Shrikrushan O. M. Arts College, At. Ta. Modasa, Dist. Sabarkantha-383315.	Co-Ordinator Dr. P.R. Sinh Mobile9727612356 Emailbaou.1701@baou.edu.in
21.	B.A.	1708	Arts College, At. Shamlaji, Ta. Bhiloda, Dist. Arvalli(N.G.)	- Emailbaou.1708@baou.edu.in
22.	B.A.	1710	Mahila Arts & Commerce College, Dhansura, Sabarkantha	Gopalkrishna Solanki Mobile9426333438 Emailbaou.1710@baou.edu.in
23.	B.A.	1732	Modasa Sub Jail, At. & Po. Modasa, Dist. Arvalli	Pro. Incharge Shri S.S. Panchal Emailbaou.1732@baou.edu.in
24.	B.A.	1734	Government Arts & Commerece College, At.Ta. Meghraj, Arvalli	- Emailbaou.1734@baou.edu.in
25.	B.A.	1001	Nutan Bharti, At.& Po. Madana(Gadh), Dist. Banaskantha-385519.	Co-Ordinator Dr. K.R. Vohra Mobile9428757532, 9427262957 Emailbaou.1001@baou.edu.in
26.	B.A., BLIS	1002	R. R. Mehta College of Science & C.L. Parikh	Co-Ordinator Shri M.M.

			College of Commerce, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha-385001.	Chaudhry Mobile9428023124 Emailbaou.1002@baou.edu.in
27.	B.A.	1007	Mahila Arts College, Adarsh Campus, Dairy Road, At. & Po. Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Smt. Manishaben Patel Emailbaou.1007@baou.edu.in
28.	B.A.	1016	Shri U. H. Chaudhari Arts College, Vadgam, Palanpur Highway, Banaskantha	- Emailbaou.1016@baou.edu.in
29.	B.A.	1020	Kankrej Arts & Commerce College, At. & Po. Thara, Ta. Kankrej, Dist. Banaskantha-375555.	Pro. Incharge Shri J.P. Acharya Mobile9978408765, 9427393377, 9427030772 Emailbaou.1020@baou.edu.in
30.	B.A.	1021	Palanpur District Jail, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Shri J.R. Taral Emailbaou.1021@baou.edu.in
31.	B.A.	1026	D .N. P. Arts And Commerce College, Nr. Kachchhi Coloni, Deesa, Dist. Banaskantha-385535	Dr. Jigneshkumar Sankarlal Varvadiya Emailbaou.1026@baou.edu.in
32.	B.A.	1027	Government Arts College Amirgadh (Sarkari Vinayan College, Amirgadh)	Co-Ordinator
33.	B.A	1029	Shri Ambaji Commerce College, Danta Road, Kumbhariya-Ambaji, Ta. Danta, Dist. Banaskantha	-
34.	B.A.	1030	A.P. Trivedi Arts, Commerce and Science College, Khorda, Po. Jetda, Thrad-Dessa Highway, Ta. Tharad, Dist, Banaskantha-385535	-
35.	B.A.	1031	Saraswati Arts, Commerce & Science College, At	-

			& Post : Vadgam,Memadpur,Banaskantha-385421	Emailbaou.1031@baou.edu.in
36.	B.A., B.COM.	1106	Satyam College Of Education, Tapovan Sankul Nilkantheshvar Mahadev Road, National Highway No-8 Zadeshvar,Bharuch	Pro. Incharge Smt. Rashmiben Patel Mobile9426761676 Emailbaou.1106@baou.edu.in
37.	B.A.	1112	Bharuch Sub Jail, Bharuch-390002.	Pro. Incharge Shri D.D. Prajapati Mobile9426759111 Emailbaou.1112@baou.edu.in
38.	B.A. BLIS	1201	Shikshan Shashtra Bhavan, Near University Karyalay, Bhavanagar University, Bhavnagar-364002.	Co-Ordinator Shri J.P. Maiyani Emailbaou.1201@baou.edu.in
39.	B.A.,BLIS	1209	K.R. DOSHI BSW COLLEGE, PLOT NO. 1335, K.R. DOSHI VIDYA SANKUL, OPP- TV KENDRA, BHAVNAGAR	-
40.	B.A.	1220	Bhavnagar District Jail, Bhavnagar.	Pro. Incharge Shri M.I. Shekh Mobile9727430342, 9898251993 Emailbaou.1220@baou.edu.in
41.	B.A.	1223	Gopinathji Mahila Arts and Commerce College, Sihor, Bhavnagar	- Emailbaou.1223@baou.edu.in
42.	B.A.	1224	Kavishri Botadkar Arts and Commerce College, Shri Himmatbhai Marg, Botad, Dist. Botad	-
43.	B.A., BLIS	0901	Navjivan Arts & Commerce College, Jhalod Road, Dahod-389151	Co-Ordinator Shri G.G. Sangada Mobile9978408755, 9879159020 Emailbaou.0901@baou.edu.in
44.	B.A.	0902	Y. S. Arts K. S. Shah Commerce College, At. & Po. Devgadhi Bariya, Dist. Dahod-389380.	Pro. Incharge Shri R.N. Suthar Mobile9427492471, 9426353320,

				9228219426 Emailbaou.0902@baou.edu.in
45.	B.A.	0906	Shri K.R. Desai Arts & Commerce College, Nr. P.T.C. College, At.Po.Ta. Jhalod, Dist. Dahod - 389170	Pro. Incharge Dr. M.G. Shekh Mobile9427077998 Emailbaou.0906@baou.edu.in
46.	B.A., BLIS	0907	Co-ordinator, Gurjar Bharti Mahila B.Ed. College, Manorath Banglow,Prakruti Nagar,Dahod-389151.	Shri Anilbhai Matabhai Paragi Emailbaou.0907@baou.edu.in
47.	B.A.	0501	Government Arts College, Sector-15, Gandhinagar-382016.	Co-Ordinator Shri N.H. Mistry Emailbaou.0501@baou.edu.in
48.	B.A.	0510	Shri P.H.G. Municipal Arts & Science College,Near Ambikanagar highway,Vakhariya Campus, Kalol, Dist. Gandhinagar-382721.	Co-Ordinator Dr. H.K. Solanki Mobile9979031668 Emailbaou.0510@baou.edu.in
49.	B.A.	0529	Shri P.K. Chaudhari Mahila Arts College, Sector-7, Gandhinagar-382007.	Pro. Incharge Smt. Gitaben Chaudhry Mobile9978408743, 9824745250 Emailbaou.0529@baou.edu.in
50.	B.A.	0731	Shri Swaminarayan B.Ed. College, At.Po. Prabhas-Patan, Ta. Veraval, Dist. Gir Somnath	- Emailbaou.0731@baou.edu.in
51.	B.A.	0612	Jamnagar District Jail, Jamnagar-361008.	Pro. Incharge Shri N.G. Baria Emailbaou.0612@baou.edu.in
52.	B.A.	0613	Vidyasagar Infotech College, Silver Plaza, 7 Patel Colony, Nr. Deep Bhavan, Jamnagar – 361008	- Emailbaou.0613@baou.edu.in
53.	B.A.	0701	Shri Shardagram Arts & Commerce College, At.Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Co-Ordinator Dr. H.D. Zankat Mobile9978408746, 9898272742, 9904129337 Emailbaou.0701@baou.edu.in

54.	B.A.	0704	Junagadh District Jail, Junagadh-362001.	Pro. Incharge Shri A.B. Kambodiya Emailbaou.0704@baou.edu.in
55.	B.A.	0710	Shri K.D.Barad Smark Sanchalit Arts & Computer Science College,Mu.Shiloj, Kodinar Highway,Ta.Una, Ji.Junagadh-362540	Pro. Incharge Shri V.P. Barad Mobile9978408748, 9974662966, 9904114907 Emailbaou.0710@baou.edu.in
56.	B.A.	0715	Shri Sardar Patel Education Trust Sanchalit Mahila Arts & Commerce College, Joshipura, Dist. Junagadh-362002.	Sanjaykumar G. Dhanani Mobile7383601125 Emailbaou.0715@baou.edu.in
57.	B.A.	0716	Smt. V. M. Chandra Arts College, At. Loej, Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Pro. Incharge Shri R.K. Vada Mobile9978408750, 9978056662, 9824514215 Emailbaou.0716@baou.edu.in
58.	B.A.	0418	Kheda Arts College, Nationl highway No.8, Kheda-387411.	Co-Ordinator Shri Dineshchandra C. Bhatt Mobile9428647172 Emailbaou.0418@baou.edu.in
59.	B.A.	0431	Nadiad District Jail, At. Nadiad, Dist. Kheda-387002.	Pro. Incharge Shri N.A. Desai Mobile9909014796 Emailbaou.0431@baou.edu.in
60.	B.A.	0432	C.B.Patel Arts College, College Campas, College road, At. Nadiad, Dist. Kheda-387001.	Pro. Incharge Dr. M.R. Patel Mobile9824043050 Emailbaou.0432@baou.edu.in
61.	B.A.	0434	Government Arts & Commerce College, Kathlal, Dist. Kheda	- Email0434@baou.edu.in
62.	B.A.	0435	M. D. Shah and B. D. Patel Arts College, Mahudha, Kheda-387335	- Emailbaou.0435@baou.edu.in

63.	B.A.,BLIS	0301	J.B. Thakkar College of Commerce, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Pro. Sarang Dave Mobile9429810822 Emailbaou.0301@baou.edu.in
64.	B.A., BLIS	0302	Tolani Commerce College, At. Adipur, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Prof. Gaurav Thakor Mobile8732939627 Emailbaou.0302@baou.edu.in
65.	B.A.	0304	Sheth Surji Vallabhdas Arts and Commerce College, Nagalpur Road, Mandvi-Kutch	Pro. Incharge Dr. Chandrakant Patel Mobile9904038620, 9824878123 Emailbaou.0304@baou.edu.in
66.	B.A.	0308	Bhuj Palara Jail, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch.	Pro. Incharge Shri S.R. Rabari Emailbaou.0308@baou.edu.in
67.	B.A.	0309	Shri S.D. Shethiya College of Education, Mundra, Kutch	- Emailbaou.0309@baou.edu.in
68.	B.A., BLIS	1301	Municipal Arts & Science College, At & Po. Nagalpur, Dist. Mahesana-384002.	Co-Ordinator Shri V.J. Vaidh Emailbaou.1301@baou.edu.in
69.	B.A.	1302	The Kheralu Nagrik Sahkari Bank Limited, Arts & Commerce College, At & Po. Kheralu, Dist. Mahesana-384325.	Co-Ordinator Dr. N.K. Vankar Mobile9978408776, 9825268183, 9429319109 Emailbaou.1302@baou.edu.in
70.	B.A.	1304	Shri M. M. Shah Mahila Arts College, Opp. Petrol Pump, At. & Po. Kadi, Dist. Mahesana-382615.	Co-Ordinator Dr. P.V. CHAUDHARI Mobile9427677331 Emailbaou.1304@baou.edu.in
71.	B.A.	1305	Shri B. P. B. Arts & M. H. G. Commerce College, At & Po. Unza, Dist. Mahesana-384170.	Co-Ordinator Shri Jayvardhan Gandhi Mobile9978408778, 9925733737,

				9824354472 Emailbaou.1305@baou.edu.in
72.	B.A.	1308	Shri Maharshi Dayanad Saraswati Kelvani Mandal, Station Road, At. Ta. Visnagar, Dist. Mahesana-384315.	Mr. Rohit P. Jani Mobile09998099200 Emailbaou.1308@baou.edu.in
73.	B.A., BLIS	1310	Shri Sarvjanik Kelvani Mandal, Vidya Sankul, Near Arvind Baug, Dist. Mahesana-384001.	Shri Ghanshyambhai k. Gadhvi Mobile7490808290 Emailbaou.1310@baou.edu.in
74.	B.A.	1313	Smt. R. M. Prajapati Arts College, At.& Po. Satlasna, Dist. Mahesana-384330.	Pro. Incharge Shri J.N. Barot Mobile9586326111,9426362329 Emaildryayeshbaror@yahoo.co.in artscollegesatlasana@gmail.com
75.	B.A.	1331	Mahesana District Jail, Mahesana-380002.	Pro. Incharge Shri I.V. Chaudhry Mobile9825492131 Emailbaou.1331@baou.edu.in
76.	B.A.	1333	M. N. College, Visnagar, Mahesana	- Emailbaou.1333@baou.edu.in
77.	B.A.	1334	Sardar Patel B.ed. College, Vadnagar	-
78.	B.A., BLIS	1335	Revaba Sarvjanik Education college, Maheshana	- Emailbaou.1335@baou.edu.in
79.	B.A., BLIS	1336	Suvidha Education Trust,Heduva(Rajgar), Becharaji Road,Ta.Dist. Mehsana-384002	- Emailbaou.1336@baou.edu.in
80.	B.A.	1337	Utthan, B.S.W. College,Veda,Mehsana-382855	- Emailbaou.1337
81.	B.A.	1338	Shri Amardeep Educational Trust Sanchalit B. Ed	-

			College, Pilvai, Vijapur, Mahesana 382850	Emailbaou.1338@baou.edu.in
82.	B.A.	1735	Kamlaben Chhabildas Sheth Arts College, At. Ta. Birpur, Dist. Mahisagar	-
83.	B.A., BLIS	1739	C. & S. H. Desai Arts and L. K. L. Doshi Commerce College, Balasinor, Mahisagar	-
84.	B.A.	1403	Shri U. N. Maheta Arts College, At. Ta. Morbi, Dist. Morbi-363641.	Co-Ordinator Shri K. R. Dangi Mobile 8866740851 Email baou.1403@baou.edu.in
85.	B.A.	1446	Matrushri Vrajkuvarben Maganlal Maheta, Technical, At. Po. Ta. Vankaner, Morbi	- Email baou.1416@baou.edu.in
86.	B.A.	1447	Navyug College, Virpar, Morbi-363650	- Email baou.1447@baou.edu.in
87.	B.A.	1449	Parangat B.Ed. College, Maharshi Gurukul Campus, Ranakpur Road, Halvad, Dist. Morbi-363330	- Email baou.1449@baou.edu.in
88.	B.A.	1523	Rajpipla Sub Jail, At. Rajpipla, Dist. Narmada.	M. L. Gamara Mobile 9228220554 Email baou.1523@baou.edu.in
89.	B.A.	2301	M. R. Arts & Sci. College, Rajpipla, Dist. Narmada-393145.	Co-Ordinator Shri K.B. Shidha Mobile 8866861697 Email baou.2301@baou.edu.in
90.	B.A.	1023	Navsari Sub Jail, Navsari-396445.	Pro. Incharge Shri L.M. Rathod Email baou.1023@baou.edu.in
91.	B.A., BLIS	2201	Shri M. R. Desai Arts & Shri E. E. Laher Kosadiya Commerce College, At. & Po. Chikhli,	Co-Ordinator Shri G.B. Patel Mobile 9879203452, 9925678723

			Dist. Navsari-396521.	Emailbaou.2201@baou.edu.in
92.	B.A.	0908	Godhara Sub Jail, At. Godhara, Dist. Panchmahal-389001.	Pro. Incharge Shri H.D. Gameti Emailbaou.0908@baou.edu.in
93.	B.A. BLIS	1601	Shri Sarvjanik Commerce College, At. & Po. Godhra, Dist. Panchmahal-389001.	Co-Ordinator Shri G.H. Dave Mobile9978408531, 9427492183, 9879554946 Emailbaou.1601@baou.edu.in
94.	B.A.	1603	M. M. Gandhi Arts & Commerce College, At. Ta. Kalol, Dist. Panchmahal-389330.	Pro. Incharge Shri I.P. Mekvan Mobile9978408532, 9426339493, 9825994944 Emailbaou.1603@baou.edu.in
95.	B.A.	1604	Adivasi Arts & Commerce College, At. Ta. Santrampur, Dist. Panchmahal-389260.	Pro. Incharge Shri I.L. Rathva Mobile9428461664 Emailbaou.1604@baou.edu.in
96.	B.A.	1608	Shri MuktJivan Swamibapa Arts College, At. & Po. Vaghjipura, Ta. Shahera, Dist. Panchmahal-389120.	Pro. Incharge Shri K.F. Parmar Mobile9428780943, 9428139623 Emailbaou.1608@baou.edu.in
97.	B.A.	1613	Shri S. P. Patel Arts College, At. & Po. Simaliya, Ta. Ghoghamba, Dist. Panchmahal-389341.	Pro. Incharge Dr. D.R. Amin Mobile9925944579 Emailbaou.1613@baou.edu.in
98.	B.A.	1003	Shri T.A. Arts & J.V. Commerce College, Kandla Highway, At. & Po. Radhanpur, Dist. Patan-40.	Co-Ordinator Dr. C.M. Thakkar Mobile9978408757, 9825915116 Emailbaou.1003@baou.edu.in
99.	B.A., BLIS	2401	C/O Department of Mathematics, Hemchandracharya North Gujarat University Campus, Patan- 384265	Co-Ordinator Shri M.B. Prajapati Mobile9879875230 Emailbaou.2401@baou.edu.in

100.	B.A.	2411	Ahmed Vikas Mandal, Maktabah Jafariyah,(knowledge and Reserch Academy), Sedrana-square, TA. Sidhpur, Dist. Patan-384151.	Pro. Incharge Shri S.A. Momin Mobile9427330429 Emailbaou.2411@baou.edu.in
101.	B.A.	2412	Government Arts and Commerce College, At.Po. Sami, Patan	- Emailbaou.2412@baou.edu.in
102.	B.A.	2413	Shri Akhil Anjana Kelvani Mandal (Shri Adarsh Science College), Patan	- Emailbaou.2413@baou.edu.in
103.	B.A.	2414	Mahrshidayanad Arts and Commerce College, Baspa, Ta-Sami, Dist-Patan 384245	- Emailbaou.2414@baou.edu.in
104.	B.A.	2415	Jethiba K. Patel Arts College & B. A. Patel & D. B. Vyas Commerce College, Ruppur-Chansasma,Di. Patan-384220	- Emailbaou.2415@baou.edu.in
105.	B.A.	2416	Patan Sub Jail,Patan-384265	- Emailbaou.2416@baou.edu.in
106.	B.A.	1901	Shri S. M. J. Arts & Commerce College, At.Ta. Kutiyana, Dist. Porbandar-362650.	Pro. Incharge Shri A.I. Dhadhaliya Mobile9978408547, 9427264831, 9427278598 Emailbaou.1901@baou.edu.in
107.	B.A.	1904	Porbandar District Jail, Porbandar.	Pro. Incharge Shri H.B. Rajrav Emailbaou.1904@baou.edu.in
108.	B.A. BLIS	1401	Regional Centre Rajkot Besides Department of History, Saurashtra University, Rajkot	Co-Ordinator Shachi Bhatt Mobile+91 99784 08904, +91 94082 74320 Emailbaou.1401@baou.edu.in
109.	B.A.	1408	Sarvjanik Mahila Arts & Commerce College,	Pro. Incharge Shri D.K. Saiyad

			Kailashnagar, Bhavnagar Road, At. & Po. Aatkot, Ta. Jasdán, Dist. Rajkot-360040.	Mobile9978408520, 9824821714, 9374834029 Emailbaou.1408@baou.edu.in
110.	B.A.	1413	Shri Haribapa Che. Trust Sanchalit Arts Commerce College, Maninagar, Lati Plot, At. & Po. Jasdán, Dist.Rajkot-360050.	Pro. Incharge Shri S.R. Bhatt Mobile9978408522, 9479180164, 9426165327 Emailbaou.1413@baou.edu.in
111.	B.A.	1439	Rajkot District Jail, Rajkot-360001.	Pro. Incharge Shri S.I. Vora Emailbaou.1439@baou.edu.in
112.	B.A.	1440	Morbi Sub Jail, At. & Po. Morbi, Dist.Rajkot.	Pro. Incharge Shri V.B. Chuhan Emailbaou.1440@baou.edu.in
113.	B.A.	1441	Gondal Sub Jail, At. & Po. Gondal, Dist. Rajkot.	Pro. Incharge Shri R.K. Thakor Emailbaou.1441@baou.edu.in
114.	B.A.	1443	Shri Arjunlal Hirani College of Journalism & Performing Arts, At.Po. Rajkot, Ta.Dist. Rajkot	-
115.	B.A.	1445	Shri G.K. & C.K. Bosmiya Arts & Commerce College, Jetpur, Rajkot	- Emailbaou.1445@baou.edu.in
116.	B.A., BLIS	1448	1448-Geetanjali Institute Of Education, At Geetanjali Bhavan, Ajanta Park,Sadhu Vasvani Road, Rajkot-360002	- Emailbaou.1448@baou.edu.in
117.	B.A.	1450	1450-Smt.R. P. Bhalodia Mahila Arts, Commerce & Shree N. P. Bhalodia Science College,Kolki Road, Ta- Upleta,Dist- Rajkot-360490	- Emailbaou.1450@baou.edu.in
118.	B.A.	1702	Idar Anjna Patidar H. K. M. Arts & P. N. Patel Commerce College, At. & Po. Idar, Dist. Sabarkantha-383430.	Co-Ordinator Shri H.B. Pandya Mobile9104143072 Emailbaou.1702@baou.edu.in

119.	B.A.	1703	Sheth H. P. Arts & Talod S. M. Commerce College, At. Ta. Talod, Dist. Sabarkantha-383215.	Co-Ordinator Shri K.J. Desai Mobile9426354151 Emailbaou.1703@baou.edu.in
120.	B.A., BLIS	1704	D. D. Thakar Arts & K. J. Patel Commerce College, At. Ta. Khedbrahma, Dist. Sabarkantha-383255.	Pro. Incharge Shri Rohit Desai Mobile9427364153 Emailbaou.1704@baou.edu.in
121.	B.A.,	1709	Co-ordinator,S.S Mehta arts & M.M.Patel Commerce College, Himmatnagar	Dr. Arvind K. Patel Mobile9428642049 Emailbaou.1709@baou.edu.in
122.	B.A.,	1720	Smt. M. C. Desai Arts & Commerce College, National Highway No. 8, Kamalpur, At. Po. Ta. Pratij, Dist. Sabarkantha-383205.	Pro. Incharge Dr. Kameshvar Ramprasad Mobile9825377415, 9879493646 Emailbaou.1720@baou.edu.in
123.	B.A.	1731	Himatnagar Sub Jail, At. & Po. Himatnagar, Dist. Sabarkantha.	Pro. Incharge Shri R.S. Bhuriya
124.	B.A.	1733	M.M. Chaudhari Arts College, Rajendranagar, Sabarkantha	- Emailbaou.1733
125.	B.A.,	1736	Government Arts & Commerce College, Jadar, Ta. Idar, Dist. Sabarkantha	-
126.	B.A.	1737	Arts College Androkha, At.Po. Androkha, Ta. Vijaynagar, Dist. Sabarkantha	-
127.	B.A.	1738	Asian Institute of Technology, At.Po.Ta. Vadali, Sabarkantha	- Emailbaou.1738@baou.edu.in
128.	B.A.	1740	Experimental College of Education, Railway, Station Rd, Prantij, Dist-Sabarkatha-383205	- Emailbaou.1740@baou.edu.in

129.	B.A.,	1801	Sir K. P. College of Commerce, Athva Lines, Surat-395001.	Co-Ordinator Shri S.R. Vasave Mobile9429015187 Emailbaou.1801@baou.edu.in
130.	B.A.	1818	Surat District Jail, Surat.	Pro. Incharge Shri M.D. Doshi Mobile9825220313 Emailbaou.1818@baou.edu.in
131.	B.A.	1828	J.Z. Shah Arts & H.P. Commerce College, Amroli, Surat	- Emailbaou.1828@baou.edu.in
132.	B.A.	1829	Government Science College, Vankal, Surat	- Emailbaou.1829@baou.edu.in
133.	BLIS	1820	Veer Narmad South Gujarat University, Surat.	- Email : baou.1820@baou.edu.in
134.	B.A.	1831	1831-Agarwal Vidya Vihar English Medium College, Vesu-Abhwa Road, Surat-395007	- Emailbaou.1831@baou.edu.in
135.	B.A., BLIS	2001	Shri M. P. Shah Commerce College, Surendranagar-360578.	Co-Ordinator Manishbhai H. Shah Emailbaou.2001@baou.edu.in
136.	B.A.,	2014	Shri A. R. S. Sakhida Arts, Shri C. C. Gedivala Commerce & Shri C. C. Home Science College, Mill Raod, At. Ta. Limdi, Dist. Surendranagar-363421.	Pro. Incharge Dr. S.G. Purohit Mobile9427045605, 9924058839 Emailbaou.2014@baou.edu.in
137.	B.A.	2017	Surendranagar Sub Jail, Surendranagar.	Pro. Incharge Shri N.U. Baraiya Emailbaou.2017@baou.edu.in
138.	B.A.,BLIS	2018	Government Arts College, Ta. Chotila, Surendranagar	- Emailbaou.2018@baou.edu.in
139.	B.A.	2019	Pujy L.M. Vora College of Arts and Commerce	-

			College, Sayla, Surendranagar	Emailbaou.2019@baou.edu.in
140.	B.A., BLIS	2020	Shri Swami Vivekanand College, Opp. I.T.I., Nr. Bus Stand, Surendranagar-363001	-
141.	B.A.	2021	Sanskriti College of Management, Surendranagar-363002	- Emailbaou.1021@baou.edu.in
142.	B.A.,BLIS	1802	Smt. R. P. Chauhan Arts & Smt. J. K. Shah & Shri K. D. Shah Commerce College, At. & Po. Vyara, Dist. Tapi-394650.	Co-Ordinator Shri B.N. Patel Mobile9879083635 Emailboau.1802@baou.edu.in
143.	B.A.,	1503	Madhyasth Jail, Vadodra-390001.	Person Emailbaou.1503@baou.edu.in
144.	B.A.	1505	Shri M. T. Rathva Arts College & Commerce College, At. & Po. PaviJetpur, Dist. Vadodara-391160.	Pro. Incharge Shri Y.K. Pathan Mobile9879471231 Emailbaou.1505@baou.edu.in
145.	B.A.	1506	Shri Natvarsinhji Arts & Science & Commerce College, At.Po.Ta. Chhota Udepur, Dist. Vadodara-391165.	Co-Ordinator Shri V.M. Patel Mobile9426761789, 9426399980 Emailbaou.1506@baou.edu.in
146.	B.A.	1517	Sheth T. C. Kapadia Arts & Commerce College, At. Ta. Bodeli, Dist. Vadodra-391135.	Pro. Incharge Shri B.M. Solanki Mobile9979249818 Emailbaou.1517@baou.edu.in
147.	B.A.	1524	Chhota Udepur Sub Jail, At. & Po. Chhotaudepur, Dist. Vadodara.	Pro. Incharge Shri P.B. Vasava Emailbaou.1524@baou.edu.in
148.	B.A., BLIS	1525	Shri Hansa Mehta Library, M.S. University, Vadodara-390002	- Emailbaou.1525@boau.edu.in
149.	B.A.	1526	Savali Taluka Kelvani Mandal, Savali, Vadodara	- Emailbaou.1526@baou.edu.in

150.	B.A.	1527	Late M.C. Parmar B.Ed. College, At.Po. Ankhhol, Khtamba, Ta.Dist. Vadodara	-
151.	B.A.	1528	Parul Institute of Engineering & Technology (Diploma Studies), At.Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodar-391760	- Mobile9328920061 Emailbaou.1528@baou.edu.in
152.	B.A., BLIS	2501	Shri Vanraj Arts & Commerce College, At & Po. Dharpur, Dist. Valsad-396050.	Co-Ordinator Shri V.D. Patel Mobile9978408333, 9898617751, 9998259423 Emailbaou.2501@baou.edu.in
153.	B.A.	2507	Smt. C.D. Jobaliya Rofel Arts & Smt. I.S.R. Achhariwala Rofel Commerece College, Rofel Campus Vapi-Namdha Road, Po.Box.No.67, Vapi, Valsad-396191	- Emailbaou.2507@baou.edu.in

આભાર

B.A. (HISTORY) અભ્યાસક્રમ માર્ગદર્શિકા

પ્રોગ્રામ ગાઈડ

Bachelor of Arts in History

January 2020

DR. BABASAHEB AMBEDKAR OPEN UNIVERSITY

(Established by Government of Gujarat)

'Jyotirmay' Parisar,

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Marg,

Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481

CONTENT

No.	Subject	Page No.
1.	અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક	03
2.	ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો	03
3.	પ્રવેશપાત્રતા	04
4.	અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા	04
5.	અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો	05
6.	અભ્યાસક્રમ ફેરબદલી	05
7.	અભ્યાસક્રમની ફી	06
8.	શિક્ષણનું માધ્યમ	06
9.	SC/ST Cell	06
10.	B.A. અભ્યાસક્રમની ત્રિ- વર્ષીય રૂપરેખા	09
11.	B.A. અભ્યાસક્રમમાં લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા	12
12.	વિદ્યાર્થી સહાય સેવાઓ	14
13.	અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન	14
	Centre List	17

અભ્યાસક્રમ લક્ષ્યાંક

ગુજરાત રાજ્યના સમગ્ર ભૌગોલિક વિસ્તારને આવરી લેતી રાજ્યની એકમાત્ર ઓપન યુનિવર્સિટી બેચલર ઓફ આર્ટસના અભ્યાસક્રમ દ્વારા વિનયન વિદ્યાશાખામાં અંગ્રેજી, ગુજરાતી, હિન્દી, સંસ્કૃત, સમાજશાસ્ત્ર , ઇતિહાસ તથા રાજ્યશાસ્ત્ર ,જાહેર વહીવટ, બેચલર ઓફ લાયબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન સાયન્સ, અર્થશાસ્ત્ર જેવા વિષયોમાં સ્નાતક પદવીનો અભ્યાસક્રમ ચલાવે છે. મુક્ત વિશ્વવિદ્યાલયમાં ઇતિહાસ વિષય સાથે પોતાની માતૃભાષામાં સ્નાતકની ડીગ્રી લેવા રસ ધરાવતા લોકો માટે એક ઉત્તમ તક છે.

યુ.જી.સી DEB ODL અધિનિયમ -2017 અન્વયે વખતોવખત મળેલ માર્ગદર્શિકા તથા યુનિવર્સિટીના સર્વોચ્ચ સત્તામંડળની મંજૂરી અન્વયે રચાયેલી ઇતિહાસ વિષયની વિષય સમિતિઓ દ્વારા અભ્યાસક્રમનું ઘડતર થાય છે.

ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવા ઈચ્છુક, પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર કોઇપણ જિજ્ઞાસુ દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિથી , સ્થળ – સમયના બંધનોથી મુક્ત રહીને ઇતિહાસ વિષય સાથે સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી ઇતિહાસ વિષય સાથે સ્નાતક પદવી પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થી યુ.જી.સી. માન્યતા પ્રાપ્ત કોઇપણ યુનિવર્સિટીમાં અનુસ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ કરીને ઇતિહાસ વિષયમાં શૈક્ષણિક કારકિર્દી આગળ વધારી શકે છે. સ્નાતક પદવી આધારિત કારકિર્દી નિર્માણ કે રોજગારીની તકો માટે તે યુ.જી.સી માન્ય દરેક યુનિવર્સિટીના સ્નાતક પદવી મેળવનારની સમકક્ષ સમાન તક ધરાવે છે.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના ઉદ્દેશો

- અત્યાધુનિક સંચાર માધ્યમો, માહિતી પ્રસારણ તથા જ્ઞાન સંપાદનની અનેકવિધ શક્યતાઓને ઉચ્ચ શિક્ષણ ક્ષેત્રે લાગુ કરી વ્યાપક જનસમાજના બૌદ્ધિક, સામાજિક, સાંસ્કૃતિક, આર્થિક ઉત્કર્ષ માટે સક્રિયતાપૂર્વક પ્રયાસ કરવો.

- રાજ્યની વસ્તીના દરેક વર્ગને ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરવાની સમાન તકો પૂરી પાડવી.
- સમાજના શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષને પ્રાથમિકતા આપવી.
- રાજ્યના શૈક્ષણિક માળખામાં ઓપન યુનિવર્સિટી અને દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને પ્રોત્સાહિત કરવી.
- પરંપરાગત યુનિવર્સિટી શિક્ષણથી વંચિત વિદ્યાર્થી સમુદાય તથા તકના અભાવે કે આર્થિક, સામાજિક સંગોજોના કારણે જેમનો અભ્યાસ અધૂરો રહી ગયો હોય તેમને ઘરે બેઠા અભ્યાસ કરવાની અનુકૂળતા ઉપલબ્ધ કરાવવી.
- શ્રમજીવીઓ અને ગૃહિણીઓનો એક વર્ગ પોતાની શૈક્ષણિક લાયકાતમાં અભિવૃદ્ધિ કરવા ઈચ્છે છે તેમને ઉચ્ચ શિક્ષણ મેળવવા પ્રોત્સાહિત કરવા.
- નોકરી – વ્યવસાયમાં પ્રવૃત્ત કે જેલમાં સજા ભોગવતા કેદીઓ, અંતરિયાળ ગ્રામ વિસ્તારના ઉચ્ચ શિક્ષણથી વંચિત જનસમુદાય માટે અભ્યાસની તક પૂરી પાડવી .

3. પ્રવેશપાત્રતા

B.A. in History અભ્યાસક્રમ :

ઘોરણ – 12 અથવા સમકક્ષ અથવા ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી અને ઇન્દિરા ગાંધી નેશનલ ઓપન યુનિવર્સિટીમાંથી બી.પી.પી. અથવા ઘોરણ – 10 પછી માન્ય સંસ્થામાં ત્રણ વર્ષનો ડિપ્લોમા અભ્યાસક્રમ અથવા માન્ય સંસ્થામાંથી PTC પાસ અથવા ઘોરણ – 10 પછી ITI ના બે કે તેથી વધુ વર્ષના માન્યતા પ્રાપ્ત અભ્યાસક્રમમાં ઉત્તીર્ણ વિદ્યાર્થી ઇતિહાસ વિષય સાથે સ્નાતક કક્ષાએ અભ્યાસ માટે પ્રવેશ પાત્રતા ધરાવે છે .

4. અભ્યાસક્રમ પસંદગી પ્રક્રિયા

બી.એ. : પ્રવેશપાત્રતા ધરાવનાર વિદ્યાર્થી

પ્રથમ વર્ષ

મુખ્ય વિષય તરીકે ઇતિહાસ પસંદ કરી ઇતિહાસ વિષયમાં સ્નાતક ઉત્તીર્ણ થયા બાદ પદવી મેળવી શકે છે. ઇતિહાસ વિષય મુખ્ય વિષય તરીકે પસંદ કર્યા બાદ પ્રથમ વર્ષે – બે, બીજા વર્ષે – ત્રણ તથા ત્રીજા વર્ષે – પાંચ ; એમ કુલ દસ પેપર ; ત્રણ વર્ષ દરમ્યાન ભણવાના થાય છે.

ગુજરાતી, અંગ્રેજી, સંસ્કૃત, સમાજશાસ્ત્ર, હિન્દી, રાજ્યશાસ્ત્ર , જાહેર વહીવટ, અર્થશાસ્ત્ર વિષયમાંથી પ્રથમ ગૌણ વિષય તરીકે પસંદ કરવાનો થાય છે. પ્રથમ ગૌણ તરીકે પસંદ કરેલ વિષયના પ્રથમ વર્ષે બે તથા બીજા વર્ષે બે ; એમ કુલ ચાર પેપર ભણવાના થાય છે.

સંસ્કૃત, હિન્દી, ગુજરાતી, અંગ્રેજી પૈકી કોઇપણ બે વિષય પ્રથમ વર્ષે ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરવાના થાય છે. ફરજિયાત વિષય તરીકે ત્રણ ભારતીય ભાષાઓ અને એક વિદેશી ભાષા અંગ્રેજીનો વિકલ્પ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

પ્રથમ વર્ષે બે ભાષાઓ ઉપરાંત વૈશ્વિક રીતે મહત્વ ધરાવતો વિષય ‘ માનવ પર્યાવરણ’ નો વિકલ્પ પણ ફરજિયાત વિષય તરીકે ભણાવવામાં આવે છે.

દ્વિતીય વર્ષ

બી.એ. માં મુખ્ય વિષય ઇતિહાસની સાથે ; પ્રથમ ગૌણ વિષય ઉપરાંત ફરજિયાત વિષય તરીકે હિન્દી, સંસ્કૃત, ગુજરાતી ; ત્રણ ભારતીય ભાષા તથા અંગ્રેજી; એમ કુલ ચાર વિષય પૈકી એકની પસંદગી કરવાની થાય છે.

પેપર – 2 તરીકે કુલ સાત પેપરના વિકલ્પ આપવામાં આવે છે. જે પૈકી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવાનો થાય છે. આ સાત વિષયની માહિતી અભ્યાસક્રમ અંગેની ત્રિ- વર્ષીય રૂપરેખામાં સમાવિષ્ટ છે.

તૃતીય વર્ષ :

મુખ્ય વિષય તરીકે પસંદ કરેલ ઇતિહાસ વિષયના કુલ 5 પેપરનો અભ્યાસ કરવાનો થાય છે. ઉપરાંત ફરજિયાત વિષય તરીકે ; ગુજરાતી, સંસ્કૃત, હિન્દી એમ ત્રણ ભારતીય ભાષાઓ ઉપરાંત

અંગ્રેજી એમ કુલ ચાર ભાષાઓ પૈકી એક ભાષા પસંદગીનો વિકલ્પ આપવામાં આવે છે. તૃતીય વર્ષમાં ફરજિયાત વિષય તરીકે કુલ સાત વિષય વિકલ્પ તરીકે આપવામાં આવે છે; જેમાંથી એક વિષય પસંદ કરવાનો છે.

નોંધ : બી.એ. ના ત્રણ વર્ષ દરમિયાન પસંદ કરવાના થતા વિષયોની દરેક વર્ષ મુજબની સૂચિ બી.એ. અભ્યાસક્રમની ત્રિ – વર્ષીય રૂપરેખામાં વિષય – પેપર શીર્ષક સાથે દર્શાવેલ છે.

5. અભ્યાસક્રમનો સમયગાળો

B.A. IN History અભ્યાસક્રમ :

લઘુત્તમ સમયમર્યાદા ત્રણ વર્ષ અને મહત્તમ સમયમર્યાદા આઠ વર્ષની રહેશે. સમયમર્યાદા દરમિયાન સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ નહીં કરી શકે તો અભ્યાસક્રમ પૂરો કરવા ઈચ્છતા વિદ્યાર્થીએ રી-એડમીશન લેવાનું રહેશે. જે માટે એડમીશન લીધાથી મહત્તમ સમયમર્યાદા પૂર્ણ થયા બાદના બે વર્ષ સુધીમાં અભ્યાસક્રમ ઉત્તીર્ણ કરવાનો રહેશે.

6. અભ્યાસક્રમની ફેરબદલી

કૌટુંબિક, વ્યવસાયિક કે અન્ય કોઈપણ કારણસર સ્થળાંતર થતાં વિદ્યાર્થી પોતાનું અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકશે. જે માટે તેણે નિયતપત્રકમાં નિયત ફી રૂ. 100 /- ભરવાની રહેશે અને નિયામક (વિદ્યાર્થી સેવાઓ) ને અરજી કરવાની રહેશે. સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીની ઈચ્છાનુસાર ફેરબદલી કરી આપવામાં આવે છે, પરંતુ અભ્યાસકેન્દ્ર પર ફાળવેલ સંખ્યા અંગે કોઈ મર્યાદા હોય તો તેવા અભ્યાસક્રમોના કિસ્સામાં તેમજ જો આવા અભ્યાસકેન્દ્ર ઉપર આ અભ્યાસક્રમ કે પાઠ્યક્રમ ચાલતો ન હોય તો અભ્યાસકેન્દ્રની ફેરબદલી થઈ શકશે નહીં. આ બાબતે વિદ્યાર્થીની અરજીના આધારે યુનિવર્સિટી દ્વારા જે નિર્ણય લેવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને માન્ય રહેશે. પરીક્ષા ટર્મ પૂર્ણ થયા બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં. વેબસાઈટ પર પ્રવેશ યાદી જાહેર થયાના 60 દિવસ બાદ અભ્યાસકેન્દ્ર બદલી શકાશે નહીં.

7. અભ્યાસક્રમની ફી

B.A. IN History અભ્યાસક્રમ :

ભાઈઓ માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1800/-, દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1800/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1800/-

બહેનો માટે પ્રથમ વર્ષ : રૂ. 1200/- , દ્વિતીય વર્ષ રૂ. 1200/- , તૃતીય વર્ષ માટે રૂ. 1200/-

8. શિક્ષણનું માધ્યમ

(B.A) ઇતિહાસ અભ્યાસક્રમ : ગુજરાતી માધ્યમ

9. SC/ ST Cell

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર મુક્ત યુનિવર્સિટીમાં એસસી / એસટી વિભાગ 2002 થી કાર્યરત છે. આ યોજનાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ અનુસૂચિત જાતિ અને અનુસૂચિત જનજાતિના વિદ્યાર્થીઓને સરકાર દ્વારા આપવામાં આવતી મેટ્રિક પછીની શિષ્યવૃત્તિનો લાભ પહોંચાડવાનો છે.

વર્ષ દરમિયાન, એસસી / એસટી વિભાગ દ્વારા માંગવામાં આવતા વિદ્યાર્થીઓ માટે શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત માહિતી અનુસૂચિત જાતિ કલ્યાણ કચેરી - ગાંધીનગર અને આદિજાતિ વિકાસ કમિશનર, ગુજરાત રાજ્ય ગાંધીનગરને તેમજ SEBC કચેરી, અમદાવાદ ખાતે મોકલવામાં આવી છે. વર્ષ દરમિયાન મહેસાણા, બનાસકાંઠા, અમદાવાદ, સાબરકાંઠા, ગાંધીનગર, જૂનાગઢ, વડોદરા, પાટણ, અમરેલી, આણંદ, ભરૂચ, નર્મદા, રાજકોટ, ભાવનગર, પંચમહાલ, સુરત, જામનગર, અને પોરબંદરમાંથી શિષ્યવૃત્તિની રકમ DBTS તેમજ ચેક દ્વારા જમા કરવામાં આવે છે. ગુજરાતના વિવિધ જિલ્લાઓ. માહિતી અધિકાર અધિનિયમ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી વિદ્યાર્થીઓની શિષ્યવૃત્તિ સંબંધિત એપ્લિકેશનો અને અરજીઓ સંબંધિત માહિતી આપવામાં આવે છે.

શૈક્ષણિક વર્ષ August, 2017 થી પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ ફોર્મ ડિજિટલ ગુજરાત પોર્ટલ(www.digitalgujarat.gov.in)માં તમામ કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ માટે ભરવામાં આવે છે, જેઓ ગુજરાત સરકારના ધારાધોરણ મુજબ પોસ્ટ મેટ્રિક શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે. તદ્ઉપરાંત નેશનલ સ્કોલરશીપ પોર્ટલ (www.scholarships.gov.in) પર ધાર્મિક લઘુમતીના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ SC,ST, અને OBC કેટેગરીના વિદ્યાર્થીઓ પણ શિષ્યવૃત્તિ માટે અરજી કરે છે.

Sr. No.	Digital Gujarat Portal : All Schemes For Dr. Babasaheb Ambedkar Open University	
Scheduled Caste (SC)		
1	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme)	Fee-filled students
2	(BCK - 6.1) Post Matric Scholarship for SC students (Government of India Scheme) (Freeship Card Student Only)	Students with Freeship Card
3	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income between 2.50 Lac to 6 Lac) (State Government Scheme)	Higher Income
	(BCK-5) Post Matric Scholarship for SC girls student only (Having annual family income more than 6 Lac) (State Government Scheme)	
4	(BCK – 11) Fellowship scheme for M.Phil., Ph.D. For SC students	M.Phil. - Ph.D. Students
Scheduled Tribe (ST)		
1	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship	Fee-filled students
2	Umbrella Scheme for Education of ST Students Post-Matric Scholarship (Freeship Card/Medical Loan Student Only)	Students with Freeship Card
3	Post-Matric Scholarship for girls (Having annual family income more than 2.50 Lac) (Freeship Card / Medical Loan Student Only)	Higher Income
	VKY – 156 Post Matric Scholarship for ST Girls Students Having Annual Family Income more than 2.50 Lakh	
Socially & Educationally Backward Class (SEBC)		
1	BCK – 81C Scholarship for students studying Dr. Ambedkar and Indira Gandhi Open University (SEBC)	
2	BCK – 81A Post Matric Scholarship of Government of India for the OBC Students	
3	Dr. Ambedkar Post Matric Scholarship of Government of India for Economic backward class Students	
Direct Social Defence		
1	Post Matric Scholarship for Disable Students (College/Institute)	

10. અભ્યાસક્રમની ત્રિ - વર્ષીય રૂપરેખા

પ્રથમ વર્ષ B.A.
(F.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર		વિષય	ક્રેડિટ
1	ફરજિયાત વિષય પેપર - 1	સંસ્કૃત	SKT-COM-101 (Compulsory Subject-01)	4*4=8
2	ફરજિયાત વિષય પેપર - 2	હિન્દી	HND-COM-101 (Compulsory Subject-01)	
		ગુજરાતી	GUJ- COM-101 (Compulsory Subject-01)	4
		English	ENG- COM-101 (Compulsory Subject-01)	
3	મુખ્ય વિષય પેપર -1	ઈતિહાસ	HISM-101 (પ્રાચીન ભારતનો ઇતિહાસ - પ્રાગ ઐતિહાસિક કાળથી ઈ.સ. ની છઠ્ઠી સદી સુધી)	5
4	મુખ્ય વિષય પેપર -2	ઈતિહાસ	HISM-102 (ગુજરાતનો ઇતિહાસ(પ્રાગૈતિહાસિક થી ઈ.સ. 1304 સુધી))	5
5	ગૌણ વિષય : પેપર -1		નીચેના પૈકી કોઈ એક વિષય મુખ્ય તરીકે પસંદ કરવો. જેના બે પેપર રહેશે.	5
6	ગૌણ વિષય : પેપર -2			5
		સંસ્કૃત	SKTS -101	
			SKTS -102	
		હિન્દી	HNDS-101	
			HNDS -102	
		ગુજરાતી	GUJS-101	
			GUJS-102	
		અંગ્રેજી	ENGS-101	
			ENGS-102	
		સમાજશાસ્ત્ર	SOCS-101	
			SOCS-102	
		રાજ્યશાસ્ત્ર	PSCS-101	
			PSCS -102	

		જાહેર વહીવટ	PADS-01	
			PADS-02	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOS-101	
			ECOS-102	
	ફરજિયાત વિષય : પેપર -3	માનવ પર્યાવરણ	ENV-COM- 01	4
				32

**દ્વિતીય વર્ષ B.A.
(S.Y.B.A.)**

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય	ક્રેડિટ	
1	ફરજિયાત વિષય : પેપર -1	નીચેના પૈકી પ્રથમ વર્ષમાં ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરેલ વિષયમાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.	4	
		સંસ્કૃત	SKT-COM-202 (Compulsory Subject-02)	
		હિન્દી	HND-COM-202 (Compulsory Subject-02)	
		ગુજરાતી	GUJ- COM- 202(Compulsory Subject- 02)	
		English	ENG- COM-202 (Compulsory Subject-02)	
2	મુખ્ય વિષય : પેપર – 3	ઈતિહાસ	HISM-203 (ભારતનો ઈતિહાસ – ઈ.સ. 650 થી ઈ.સ.1526 સુધી)	5
3	મુખ્ય વિષય : પેપર – 4		HISM-204 (ગુજરાતનો ઈતિહાસ – ઈ.સ.1304 થી ઈ.સ. 1818 સુધી)	5
3	મુખ્ય વિષય : પેપર – 5		HISM-205 (આધુનિક યુરોપનો ઈતિહાસ – નવજાગૃતિથી સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘ સુધી)	5

5	ગૌણ વિષય : પેપર -3	પ્રથમ વર્ષમાં પસંદગી કરેલ ગૌણ વિષયના		5
6	ગૌણ વિષય : પેપર -4	બે પેપર રહેશે.		5
		સંસ્કૃત	SKTS -203	
			SKTS -204	
		હિન્દી	HNDS-203	
			HNDS -204	
		ગુજરાતી	GUJS-203	
			GUJS-204	
		અંગ્રેજી	ENGS-203	
			ENGS-204	
		સમાજશા સ્ત્ર	SOCS-203	
			SOCS-204	
		રાજ્યશા સ્ત્ર	PSCS-203	
			PSCS -204	
		જાહેર વહીવટ	PADS-203	
			PADS-204	
		અર્થશાસ્ત્ર	ECOS-203	
			ECOS-204	
	ફરજિયાત વિષય : પેપર -2	નીચેના પૈકી એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		1.	ATMCOM-01 પ્રવાસન બુનિયાદી પાઠ્યક્રમ	
		2.	AYSCOM-01 યોગ પરિચય	
		3.	ARHCOM-01 નેચરોપેથી	
		4.	AINCOM-01 ગ્રામ્ય સ્વાસ્થ્ય : એક પરિચય	
		5.	AHRCOM-01 માનવ અધિકાર : સમાજ અને વિકાસ	
		6.	ALTCOM-01 ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરનું જીવન ચરિત્ર અને રાષ્ટ્રીય	

			જીવનમાં પ્રદાન	
		7.	ANMCOM-01 NGO સંચાલન	
				33

તૃતીય વર્ષ બી.એ.

(T.Y.B.A.)

પેપર ક્રમ	પાઠ્યક્રમ પ્રકાર	વિષય		ક્રેડિટ
1	ફરજિયાત વિષય : પેપર -1	નીચેના પૈકી પ્રથમ વર્ષમાં ફરજિયાત તરીકે પસંદ કરેલ વિષયમાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		સંસ્કૃત	SKT-COM-303 (Compulsory Subject-03)	
		હિન્દી	HND-COM-303 (Compulsory Subject-03)	
		ગુજરાતી	GUJ- COM-303(Compulsory Subject-03)	
		English	ENG- COM-303 (Compulsory Subject-03)	
2	મુખ્ય વિષય : પેપર -6	ઈતિહાસ	HISM-306(ઐતિહાસિક પદ્ધતિઓ)	5
4	મુખ્ય વિષય : પેપર -7		HISM-307 (ભારતનો ઇતિહાસ – ઈ.સ. 1526 થી ઈ.સ.1818 સુધી)	5
5	મુખ્ય વિષય : પેપર -8		HISM-308 (ગુજરાતનો ઇતિહાસ – ઈ.સ. 1818 થી ઈ.સ.1960 સુધી)	5
6	મુખ્ય વિષય : પેપર -9		HISM-309 (ભારતનો ઇતિહાસ – ઈ.સ. 1818 થી ઈ.સ.1964 સુધી)	5
7	મુખ્ય વિષય : પેપર -10		HISM-310 (ભારતનું બંધારણ)	5
	ફરજિયાત વિષય : પેપર -2	નીચેનામાંથી કોઈ એક વિષય પસંદ કરવો.		4
		1.	AFW-COM-01 ફીચર લેખન	
		2.	AWR-COM-01 રેડિયો માટે લેખન	
		3.	AMK-COM-01 બજાર પ્રક્રિયા	
		4.	AED-COM-01 નિકાસ પ્રક્રિયા અને દસ્તાવેજીકરણ	
		5.	ASP-COM-01 કાર્યાલય વ્યવસ્થાતંત્ર અને સંચાલન	
		6.	AOM-COM-01 સેક્ટરીયલ પ્રેક્ટીસ	
		7.	AVES-COM-01 મૂલ્ય શિક્ષણ અને આધ્યાત્મિકતા	
				33

			પ્રથમ, દ્વિતીય, તૃતીય વર્ષની કુલ ક્રેડિટ	98
--	--	--	--	----

11. અભ્યાસક્રમમાં ઉપલબ્ધ લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવાની વ્યવસ્થા

B.A. ના ઇતિહાસના અભ્યાસક્રમ અંતર્ગત લક્ષ્યાંક સમૂહો સુધી પહોંચવા માટે અભિમુખતા શિબિર, વિદ્યાર્થી પ્રવેશ માટે પરિચય બેઠકો, ગ્રામ સંપર્ક, યુનિવર્સિટીના વિદ્યાર્થીઓ સાથે બેઠકો, સંયોજક દ્વારા પોતાના વિસ્તારમાં જાહેરાત કરી વિદ્યાર્થી પ્રવેશ વધે તે માટેના પ્રયત્નો તથા યુનિવર્સિટીના પ્રયત્નોને કારણે શૈક્ષણિક દીઠ વિદ્યાર્થીઓની પ્રવેશ સંખ્યામાં વધારો કરી શકાય.

12. વિદ્યાર્થી સહાય સેવા

વિદ્યાર્થી સ્વ - અધ્યયન સામગ્રીનો ઉપયોગ કરી શકે અને પાઠ્યક્રમમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓનું નિવારણ થઈ શકે તે માટે વિદ્યાર્થીએ પસંદ કરેલ અભ્યાસકેન્દ્ર યુનિવર્સિટી ખાતે અનુભવી પરામર્શકની વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે. દરેક વિદ્યાર્થી પોતાને નજીક તથા અનુકૂળ અભ્યાસકેન્દ્ર પસંદ કરી શકે છે. આ ઉપરાંત વિદ્યાર્થીઓને વહીવટી બાબતો અંગેની સહાય માટે યુનિવર્સિટીમાં વિદ્યાર્થી સહાયસેવા વિભાગનો પ્રત્યક્ષ કે પત્ર/ઈમેઈલથી સંપર્ક કરવાની વ્યવસ્થા છે.

13. અભ્યાસક્રમ વિષયક શૈક્ષણિક માર્ગદર્શન

□ અભ્યાસસામગ્રી

યુનિવર્સિટી દ્વારા દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિને અનુરૂપ બી.એ. ઇતિહાસ વિષયની અભ્યાસસામગ્રી તૈયાર કરવામાં આવે છે. વિવિધ સંદર્ભગ્રંથોના સહાયથી સરળ પ્રવાહી ભાષામાં તૈયાર થયેલી અભ્યાસસામગ્રી દ્વારા ઘરે બેઠાં અભ્યાસ કરી રહેલ વિદ્યાર્થી પોતાના વિષય ક્ષેત્રમાં અન્ય પરંપરાગત યુનિવર્સિટી સમકક્ષ ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ મેળવી શકે તે માટે કાળજી રાખવામાં આવે છે.

□ વિવિધ માધ્યમોનો ઉપયોગ

વર્ગ વ્યાખ્યાનોના વિકલ્પ રૂપે નામાંકિત તજજ્ઞો દ્વારા તૈયાર કરાવેલી સ્વ- અધ્યયન માટે પ્રકાશિત બી.એ. ઇતિહાસ વિષયની અભ્યાસસામગ્રી દરેક વિદ્યાર્થીને આપવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થી પોતાની અનુકૂળતા મુજબ પોતાની પસંદગીના સમયે અને સ્થળે અભ્યાસ કરી શકે છે. અભ્યાસપૂરક એવી દૃશ્ય - શ્રાવ્ય માધ્યમો તથા રેડિયો ઉપર પણ કાઉન્સિલિંગ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને

બી.એ. ઇતિહાસ વિષયની અભ્યાસસામગ્રી ઉપલબ્ધ કરાવવાનો હેતુ છે. આમ, યુનિવર્સિટી બહુ માધ્યમ શિક્ષણપદ્ધતિની સુવિધા પૂરી પાડે છે.

□ અભ્યાસ- સામગ્રીની ઉપલબ્ધતા

મુદ્રિત સ્વરૂપે ઉપલબ્ધ : દૂરવર્તી શિક્ષણના માર્ગદર્શક સિક્કાંતોને અનુરૂપ તૈયાર થયેલી બ્લોક – યુનિટ વાઈઝ અભ્યાસસામગ્રીને મુદ્રિત સ્વરૂપે , પ્રવેશ મેળવનારે વિદ્યાર્થીને ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

ઓડિયો – વિડીયો રેકોર્ડિંગ : અભ્યાસસામગ્રી ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના સુસજ્જ ચૈતન્ય સ્ટુડીયોમાં ઓડિયો – વિડીયો રેકોર્ડિંગ દ્વારા વિશાળ વિદ્યાર્થીસમૂહને ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે રીતે યુનિવર્સિટીના વેબ પોર્ટલ તથા અન્ય માધ્યમો જેવા કે સ્વાધ્યાય રેડિયો/ સ્વાધ્યાય ટીવી./ વંદે – ગુજરાત- ચેનલ જેવા માધ્યમો ધ્વારા ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે.

□ પરામર્શન વર્ગો

અભ્યાસસામગ્રીના અધ્યયનમાં ઉદ્ભવતી મુશ્કેલીઓના નિવારણ માટે તથા જરૂરી માર્ગદર્શન પૂરું પાડવા અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર ઇતિહાસ વિષયના તજજ્ઞો સાથે પ્રત્યક્ષ સંપર્ક માટે પરામર્શન બેઠકો નિયત કર્યા અનુસાર યોજવામાં આવે છે. જેમાં બી.એ. ઇતિહાસ વિષયના વિદ્યાર્થી પોતાની જરૂરિયાત મુજબ હાજરી આપી શકે છે.

□ સ્વાધ્યાયકાર્યો

બી.એ. ઇતિહાસના અભ્યાસક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો પૂર્ણ કરી દરેક વિદ્યાર્થીએ સત્રાંત પરીક્ષા પહેલાં રજૂ કરવાનું આવશ્યક છે. અભ્યાસકેન્દ્રો ઉપર આપેલા બી.એ.ઇતિહાસના ના સ્વાધ્યાયકાર્યોનું મૂલ્યાંકન કરી જરૂરી સૂચનાઓ સાથે વિદ્યાર્થીને આગળ અભ્યાસક્રમમાં ઉપયોગી માર્ગદર્શન મળી રહે તે માટે વિદ્યાર્થીને પરત મળે છે.

□ અભ્યાસક્રમની મૂલ્યાંકન પદ્ધતિ

વિદ્યાર્થીઓના પ્રગતિના મૂલ્યાંકન માટે દૂરવર્તી શિક્ષણ પદ્ધતિ અનુસાર ત્રિપાંખીયો અભિગમ અપનાવવામાં આવે છે .

○ સ્વમૂલ્યાંકન :

અભ્યાસ સામગ્રીમાં નિયત મુદ્દાઓને અંતે 'તમારી પ્રગતિ ચકાસો' દ્વારા વિદ્યાર્થી પોતાનું સ્વમૂલ્યાંકન કરતા રહી અભ્યાસ આગળ ચાલુ રાખી શકે છે.

○ સતત મૂલ્યાંકન :

પાઠ્યક્રમ દીઠ નિયત સ્વાધ્યાય કાર્યો દ્વારા સતત મૂલ્યાંકન થાય છે જેનો ગુણભાર 30% છે.

○ સત્રના અંતે મૂલ્યાંકન :

સત્રને અંતે લેવાતી પરીક્ષા દ્વારા મૂલ્યાંકન થાય છે જેના 70% ગુણભાર હોય છે .

□ પરીક્ષા :

સત્રાંત પરીક્ષા : સત્રાંત પરીક્ષા વર્ષમાં બે વાર યોજવામાં આવે છે, જેનો પ્રારંભ અનુક્રમે જાન્યુઆરી અને જૂન માસમાં થાય છે. પરીક્ષાના સમયપત્રક અને પરીક્ષાને લગતી અન્ય વિગતો યોગ્ય સમયે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ પર દર્શાવવામાં આવે છે.

પરીક્ષા કેન્દ્ર : સામાન્ય રીતે વિદ્યાર્થીનું અભ્યાસકેન્દ્ર/ પ્રોગ્રામકેન્દ્ર અથવા નજીકનું પરીક્ષા કેન્દ્ર વિદ્યાર્થીને ફાળવવામાં આવશે. તેમ છતાં યુનિવર્સિટી દ્વારા જે – તે સમયે પરીક્ષા કેન્દ્રમાં ફેરફાર કરવામાં આવે તે વિદ્યાર્થીને બંધનકર્તા રહેશે.

સત્રાંત પરીક્ષામાં બેસવા માટે :

- નોંધણી પછી અભ્યાસક્રમનો લઘુત્તમગાળો પૂર્ણ થયેલ હોવો જોઈએ.
- નિયત સ્વાધ્યાયકાર્યો નિશ્ચિત થયેલ સમયમર્યાદામાં રજૂ કરેલ હોવાં જોઈએ.
- પરીક્ષા ફોર્મ નિયત સમયમર્યાદામાં ભરેલું હોવું જોઈએ.
- જો આપ પાછલી પરીક્ષામાં બેઠાં હોય અને તેનું પરિણામ ન આવ્યું હોય તો પણ આપને સલાહ છે કે, પરિણામની રાહ જોયા સિવાય આપેલ પરીક્ષાના પાઠ્યક્રમ સહિત પરીક્ષા ફોર્મ ભરી સમયસર મોકલવું. જેથી તમારે લેટ ફી ભરવી પડે નહીં. વિદ્યાર્થીઓ માટે પરીક્ષાફોર્મ વેબસાઈટ પર જે- તે સમયે ઉપલબ્ધ રહેશે. વધુ માહિતી માટે યુનિવર્સિટીની વેબસાઈટ : www.baou.edu.in પર સંપર્ક કરવાનો રહેશે.

□ ઇતિહાસ વિષય અને તેના અભ્યાસની ઉપયોગિતા

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીની વિવેકાનંદ લાયબ્રેરી યુનિવર્સિટીની વર્તમાન અને ભવિષ્યની શૈક્ષણિક તથા સંદર્ભ સામગ્રી માટેની જરૂરયાતોને પહોંચી વળવા સજ્જ છે. યુનિવર્સિટી પરિસરમાં આવેલું આ ગ્રંથાલય કાર્યલય સમય દરમિયાન દરેક વિદ્યાર્થીઓ માટે સહજતાથી ઉપલબ્ધ છે. જેમાં ઇતિહાસ વિષયને લગતા જરૂરી પુસ્તકો ઉપલબ્ધ છે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા દરેક અભ્યાસકેન્દ્રને સંદર્ભ સાહિત્ય પૂરું પાડવામાં આવે છે. અભ્યાસકેન્દ્ર પર વિદ્યાર્થીને પૂરતા પ્રમાણમાં વાચનસામગ્રી મળી રહે તે હેતુથી પર્યાપ્ત માળખાકીય સુવિધા સાથે પુસ્તકો – કબાટ પૂરા પાડવામાં આવે છે. રાજ્યની અન્ય યુનિવર્સિટીના ગ્રંથાલયોના પુસ્તકોનો ઉપયોગ વિદ્યાર્થી કરી શકે તે બાબત સુચારુ વ્યવસ્થા કરવામાં આવે છે.

CENTER LIST (BACHELOR DEGREE PROGRAMME IN HISTORY)

No.	Courses	Center Code	Study Centre	Contact
1.	B.A., BLIS	0001	Dr. Babasaheb Ambedkar Open University, Jyotirmay Parisar, Sarkhej-Gandhinagar Highway, Chharodi, Ahmedabad - 382 481.	--
2.	B.A.	0101	L.D.Arts College, Amrut Modi School of Management Campus, Opp. Andhajan Mandal, Vastrapur, Ahmedabad-380015	- Emailbaou.0101@baou.edu.in
3.	B.A.	0102	Smt. A. P. Patel Arts College & Late Shri N. P. Patel Commerce College, Naroda, Ahmedabad-382330.	Pro. Incharge Shri J.B.Patel Mobile9978408702, 9825054490 Emailbaou.0102@baou.edu.in
4.	B.A.	0104	Central Jail, Sabarmati, Ahmedabad-27.	Pro. Incharge Shri V.M. Bhatt Mobile9978405625, 9825006886 Emailbaou.0104@baou.edu.in
5.	B.A., B.COM.	0108	Sardar Vallabhbhai Patel, Vanijya Mahavidyalaya, Relief Road, Ahmedabad-380001.	Co-Ordinator Shri B.N. Sitvala Mobile9978408703, 9825559563 Emailbaou.0108@baou.edu.in
6.	B.A., B.COM.	0111	Shri D. C. M. Arts & Commerce College, Viramgam, Dist. Ahmedabad-382150.	Co-Ordinator Shri Vipul Rajpuria Mobile9978408705, 9428043850 Emailbaou.0111@baou.edu.in
7.	B.A.	0121	Shri H.K. Arts College, Ashram Road, Ahmedabad-380009.	Coordinator Shri Subhasbhai Brahmbhat Mobile9978408708, 9898718969, 9824251430 Emailbaou.0121@baou.edu.in

8.	B.A.	0127	Shri Swaminarayan Arts College, Shah-e-alam, Tolnaka, Gita Mandir Road, Ahmedabad-380022.	Co-Ordinator Shri D.D. Vekariya Mobile9426186980 Emailbaou.0127@baou.edu.in
9.	B.A.	0128	Umiya Arts College Bhagwat Vidyapith Road, Near Sarkhej - Gandhinagar Highway, Sola, Ahmedabad, Gujarat 380060	Dr. Rameshbahadur Singh S Kshatriya, DR. MANISH CHUDASAMA Mobile9998931902, 8460569771 Emailbaou.0128@baou.edu.in
10.	B.A.	0150	Hindi Bhasha Prachar, C/o Sheth C.L. Commerce College, Nr. Church, Opp. Sonaria Block, Rakhial Road, Ahmedabad-380021.	Pro. Incharge Shri H.G. Agarwal Mobile9978408715, 9426356575 Emailbaou.0150@baou.edu.in
11.	B.A.	0175	Gujarat Arts & Science College, Ellisbridge, Ahmedabad-380006.	Co-Ordinator Shri A.S. Rothod Mobile9824514744 Emailbaou.0175@baou.edu.in
12.	B.A.	0177	NIEM-The Institute of Event Management, 8, Panchratn, Above HDFC Bank, C.G. Road,Panchvati, Ahmedabad-380006	-
13.	B.A., BLIS	0179	SILVER OAK COLLEGE OF ENGINEERING AND TECHNOLOGY, AHMEDABAD,382481	- Emailbaou.0179@baou.edu.in
14.	B.A.	0204	Smt. Santaben Haribhai Gajera, Shaikshanik Sankul, Chakkargadh Road, Amreli-365601.	Pro. Incharge Dr. V.M. Ramani Emailvimalkamani@rediffmail.com, www.amrelisankul.org
15.	B.A.	0205	Shri G.M. Bilakhia College of Arts & Commerce College, At. Vanda, Ta. Savarkundla, Dist. Amreli-367525.	Pro. Incharge Shri P.P. Bhaliya Mobile9978408723, 9998912528, 9879461313 Emailbaou.0205@baou.edu.in
16.	B.A.	0219	Amreli Sub Jail, Amreli-365601.	Pro. Incharge Shri K.R. Teraiya Emailbaou.0219@baou.edu.in

17.	B.A.	0401	Nalini-Arvind & T.V. Arts College, At & Po. Vallabh Vidyanagar, Dist. Anand-388120	Dr. M.G. Mansuri / Dr. B.M. Zala / Dr. M.D. Mishra Mobile9825018196 / 9316686628 Emailbaou.0401@baou.edu.in
18.	B.A., B.COM.	0415	Shri R.K. Parikh Arts & Science College, Dantali Road, Petlad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Dr. Uday H. Vyas Mobile9427356588 Emailbaou.0415@baou.edu.in
19.	B.A.	0416	Patel J.B.R. Arts, Patel A.M.R. Commerce & Patel J.D.K.D. Science College, Near Civil Court, At. Borsad, Dist. Anand-388450.	Pro. Incharge Shri V.N. Bhoi Mobile9428490388 Emailbaou.0416@baou.edu.in
20.	B.A.	1701	Shri S. K. Shah & Shri Krishna O. M. Arts College, At. Ta. Modasa, Dist. Sabarkantha-383315.	Co-Ordinator Dr. P.R. Sinh Mobile9727612356 Emailbaou.1701@baou.edu.in
21.	B.A.	1708	Arts College, At. Shamlaji, Ta. Bhiloda, Dist. Arvalli(N.G.)	- Emailbaou.1708@baou.edu.in
22.	B.A.	1710	Mahila Arts & Commerce College, Dhansura, Sabarkantha	Gopalkrishna Solanki Mobile9426333438 Emailbaou.1710@baou.edu.in
23.	B.A.	1732	Modasa Sub Jail, At. & Po. Modasa, Dist. Arvalli	Pro. Incharge Shri S.S. Panchal Emailbaou.1732@baou.edu.in
24.	B.A.	1734	Government Arts & Commerce College, At.Ta. Meghraj, Arvalli	- Emailbaou.1734@baou.edu.in
25.	B.A.	1001	Nutan Bharti, At.& Po. Madana(Gadh), Dist. Banaskantha-385519.	Co-Ordinator Dr. K.R. Vohra Mobile9428757532, 9427262957 Emailbaou.1001@baou.edu.in
26.	B.A., BLIS	1002	R. R. Mehta College of Science & C.L. Parikh	Co-Ordinator Shri M.M.

			College of Commerce, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha-385001.	Chaudhry Mobile9428023124 Emailbaou.1002@baou.edu.in
27.	B.A.	1007	Mahila Arts College, Adarsh Campus, Dairy Road, At. & Po. Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Smt. Manishaben Patel Emailbaou.1007@baou.edu.in
28.	B.A.	1016	Shri U. H. Chaudhari Arts College, Vadgam, Palanpur Highway, Banaskantha	- Emailbaou.1016@baou.edu.in
29.	B.A.	1020	Kankrej Arts & Commerce College, At. & Po. Thara, Ta. Kankrej, Dist. Banaskantha-375555.	Pro. Incharge Shri J.P. Acharya Mobile9978408765, 9427393377, 9427030772 Emailbaou.1020@baou.edu.in
30.	B.A.	1021	Palanpur District Jail, At & Po.Palanpur, Dist. Banaskantha.	Pro. Incharge Shri J.R. Taral Emailbaou.1021@baou.edu.in
31.	B.A.	1026	D .N. P. Arts And Commerce College, Nr. Kachchhi Coloni, Deesa, Dist. Banaskantha-385535	Dr. Jigneshkumar Sankarlal Varvadiya Emailbaou.1026@baou.edu.in
32.	B.A.	1027	Government Arts College Amirgadh (Sarkari Vinayan College, Amirgadh)	Co-Ordinator
33.	B.A	1029	Shri Ambaji Commerce College, Danta Road, Kumbhariya-Ambaji, Ta. Danta, Dist. Banaskantha	-
34.	B.A.	1030	A.P. Trivedi Arts, Commerce and Science College, Khorda, Po. Jetda, Tharad-Deesa Highway, Ta. Tharad, Dist, Banaskantha-385535	-
35.	B.A.	1031	Saraswati Arts, Commerce & Science College, At	-

			& Post : Vadgam,Memadpur,Banaskantha-385421	Emailbaou.1031@baou.edu.in
36.	B.A., B.COM.	1106	Satyam College Of Education, Tapovan Sankul Nilkantheshwar Mahadev Road, National Highway No-8 Zadeshvar,Bharuch	Pro. Incharge Smt. Rashmiben Patel Mobile9426761676 Emailbaou.1106@baou.edu.in
37.	B.A.	1112	Bharuch Sub Jail, Bharuch-390002.	Pro. Incharge Shri D.D. Prajapati Mobile9426759111 Emailbaou.1112@baou.edu.in
38.	B.A. BLIS	1201	Shikshan Shashtra Bhavan, Near University Karyalay, Bhavanagar University, Bhavnagar-364002.	Co-Ordinator Shri J.P. Maiyani Emailbaou.1201@baou.edu.in
39.	B.A.,BLIS	1209	K.R. DOSHI BSW COLLEGE, PLOT NO. 1335, K.R. DOSHI VIDYA SANKUL, OPP- TV KENDRA, BHAVNAGAR	-
40.	B.A.	1220	Bhavnagar District Jail, Bhavnagar.	Pro. Incharge Shri M.I. Shekh Mobile9727430342, 9898251993 Emailbaou.1220@baou.edu.in
41.	B.A.	1223	Gopinathji Mahila Arts and Commerce College, Sihor, Bhavnagar	- Emailbaou.1223@baou.edu.in
42.	B.A.	1224	Kavishri Botadkar Arts and Commerce College, Shri Himmatbhai Marg, Botad, Dist. Botad	-
43.	B.A., BLIS	0901	Navjivan Arts & Commerce College, Jhalod Road, Dahod-389151	Co-Ordinator Shri G.G. Sangada Mobile9978408755, 9879159020 Emailbaou.0901@baou.edu.in
44.	B.A.	0902	Y. S. Arts K. S. Shah Commerce College, At. & Po. Devgadhi Bariya, Dist. Dahod-389380.	Pro. Incharge Shri R.N. Suthar Mobile9427492471, 9426353320,

				9228219426 Emailbaou.0902@baou.edu.in
45.	B.A.	0906	Shri K.R. Desai Arts & Commerce College, Nr. P.T.C. College, At.Po.Ta. Jhalod, Dist. Dahod - 389170	Pro. Incharge Dr. M.G. Shekh Mobile9427077998 Emailbaou.0906@baou.edu.in
46.	B.A., BLIS	0907	Co-ordinator, Gurjar Bharti Mahila B.Ed. College, Manorath Banglow,Prakruti Nagar,Dahod-389151.	Shri Anilbhai Matabhai Paragi Emailbaou.0907@baou.edu.in
47.	B.A.	0501	Government Arts College, Sector-15, Gandhinagar-382016.	Co-Ordinator Shri N.H. Mistry Emailbaou.0501@baou.edu.in
48.	B.A.	0510	Shri P.H.G. Municipal Arts & Science College,Near Ambikanagar highway,Vakhariya Campus, Kalol, Dist. Gandhinagar-382721.	Co-Ordinator Dr. H.K. Solanki Mobile9979031668 Emailbaou.0510@baou.edu.in
49.	B.A.	0529	Shri P.K. Chaudhari Mahila Arts College, Sector-7, Gandhinagar-382007.	Pro. Incharge Smt. Gitaben Chaudhry Mobile9978408743, 9824745250 Emailbaou.0529@baou.edu.in
50.	B.A.	0731	Shri Swaminarayan B.Ed. College, At.Po. Prabhas-Patan, Ta. Veraval, Dist. Gir Somnath	- Emailbaou.0731@baou.edu.in
51.	B.A.	0612	Jamnagar District Jail, Jamnagar-361008.	Pro. Incharge Shri N.G. Baria Emailbaou.0612@baou.edu.in
52.	B.A.	0613	Vidyasagar Infotech College, Silver Plaza, 7 Patel Colony, Nr. Deep Bhavan, Jamnagar – 361008	- Emailbaou.0613@baou.edu.in
53.	B.A.	0701	Shri Shardagram Arts & Commerce College, At.Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Co-Ordinator Dr. H.D. Zankat Mobile9978408746, 9898272742, 9904129337 Emailbaou.0701@baou.edu.in

54.	B.A.	0704	Junagadh District Jail, Junagadh-362001.	Pro. Incharge Shri A.B. Kambodiya Emailbaou.0704@baou.edu.in
55.	B.A.	0710	Shri K.D.Barad Smark Sanchalit Arts & Computer Science College,Mu.Shiloj, Kodinar Highway,Ta.Una, Ji.Junagadh-362540	Pro. Incharge Shri V.P. Barad Mobile9978408748, 9974662966, 9904114907 Emailbaou.0710@baou.edu.in
56.	B.A.	0715	Shri Sardar Patel Education Trust Sanchalit Mahila Arts & Commerce College, Joshipura, Dist. Junagadh-362002.	Sanjaykumar G. Dhanani Mobile7383601125 Emailbaou.0715@baou.edu.in
57.	B.A.	0716	Smt. V. M. Chandra Arts College, At. Loej, Ta. Mangrol, Dist. Junagadh-362225.	Pro. Incharge Shri R.K. Vada Mobile9978408750, 9978056662, 9824514215 Emailbaou.0716@baou.edu.in
58.	B.A.	0418	Kheda Arts College, National highway No.8, Kheda-387411.	Co-Ordinator Shri Dineshchandra C. Bhatt Mobile9428647172 Emailbaou.0418@baou.edu.in
59.	B.A.	0431	Nadiad District Jail, At. Nadiad, Dist. Kheda-387002.	Pro. Incharge Shri N.A. Desai Mobile9909014796 Emailbaou.0431@baou.edu.in
60.	B.A.	0432	C.B.Patel Arts College, College Campus, College road, At. Nadiad, Dist. Kheda-387001.	Pro. Incharge Dr. M.R. Patel Mobile9824043050 Emailbaou.0432@baou.edu.in
61.	B.A.	0434	Government Arts & Commerce College, Kathlal, Dist. Kheda	- Email0434@baou.edu.in
62.	B.A.	0435	M. D. Shah and B. D. Patel Arts College, Mahudha, Kheda-387335	- Emailbaou.0435@baou.edu.in

63.	B.A.,BLIS	0301	J.B. Thakkar College of Commerce, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Pro. Sarang Dave Mobile9429810822 Emailbaou.0301@baou.edu.in
64.	B.A., BLIS	0302	Tolani Commerce College, At. Adipur, Dist. Kutch-370001.	Co-Ordinator Prof. Gaurav Thakor Mobile8732939627 Emailbaou.0302@baou.edu.in
65.	B.A.	0304	Sheth Surji Vallabhdas Arts and Commerce College, Nagalpur Road, Mandvi-Kutch	Pro. Incharge Dr. Chandrakant Patel Mobile9904038620, 9824878123 Emailbaou.0304@baou.edu.in
66.	B.A.	0308	Bhuj Palara Jail, At & Po. Bhuj, Dist. Kutch.	Pro. Incharge Shri S.R. Rabari Emailbaou.0308@baou.edu.in
67.	B.A.	0309	Shri S.D. Shethiya College of Education, Mundra, Kutch	- Emailbaou.0309@baou.edu.in
68.	B.A., BLIS	1301	Municipal Arts & Science College, At & Po. Nagalpur, Dist. Mehsana-384002.	Co-Ordinator Shri V.J. Vaidh Emailbaou.1301@baou.edu.in
69.	B.A.	1302	The Kheralu Nagrik Sahkari Bank Limited, Arts & Commerce College, At & Po. Kheralu, Dist. Mahesana-384325.	Co-Ordinator Dr. N.K. Vankar Mobile9978408776, 9825268183, 9429319109 Emailbaou.1302@baou.edu.in
70.	B.A.	1304	Shri M. M. Shah Mahila Arts College, Opp. Petrol Pump, At. & Po. Kadi, Dist. Mahesana-382615.	Co-Ordinator Dr. P.V. CHAUDHARI Mobile9427677331 Emailbaou.1304@baou.edu.in
71.	B.A.	1305	Shri B. P. B. Arts & M. H. G. Commerce College, At & Po. Unza, Dist. Mahesana-384170.	Co-Ordinator Shri Jayvardhan Gandhi Mobile9978408778, 9925733737,

				9824354472 Emailbaou.1305@baou.edu.in
72.	B.A.	1308	Shri Maharshi Dayanad Saraswati Kelvani Mandal, Station Road, At. Ta. Visnagar, Dist. Mahesana-384315.	Mr. Rohit P. Jani Mobile09998099200 Emailbaou.1308@baou.edu.in
73.	B.A., BLIS	1310	Shri Sarvjanik Kelvani Mandal, Vidya Sankul, Near Arvind Baug, Dist. Mahesana-384001.	Shri Ghanshyambhai k. Gadhvi Mobile7490808290 Emailbaou.1310@baou.edu.in
74.	B.A.	1313	Smt. R. M. Prajapati Arts College, At.& Po. Satlasna, Dist. Mahesana-384330.	Pro. Incharge Shri J.N. Barot Mobile9586326111,9426362329 Emaildryayeshbaror@yahoo.co.in artscollegesatlasana@gmail.com
75.	B.A.	1331	Mahesana District Jail, Mahesana-380002.	Pro. Incharge Shri I.V. Chaudhry Mobile9825492131 Emailbaou.1331@baou.edu.in
76.	B.A.	1333	M. N. College, Visnagar, Mahesana	- Emailbaou.1333@baou.edu.in
77.	B.A.	1334	Sardar Patel B.ed. College, Vadnagar	-
78.	B.A., BLIS	1335	Revaba Sarvajanic Education college, Maheshana	- Emailbaou.1335@baou.edu.in
79.	B.A., BLIS	1336	Suvidha Education Trust,Heduva(Rajgar), Becharaji Road,Ta.Dist. Mehsana-384002	- Emailbaou.1336@baou.edu.in
80.	B.A.	1337	Utthan, B.S.W. College,Veda,Mehsana-382855	- Emailbaou.1337
81.	B.A.	1338	Shri Amardeep Educational Trust Sanchalit B. Ed	-

			College,Pilvai, Vijapur, Mahesana 382850	Emailbaou.1338@baou.edu.in
82.	B.A.	1735	Kamlaben Chhabildas Sheth Arts College, At.Ta. Birpur, Dist. Mahisagar	-
83.	B.A., BLIS	1739	C. & S. H. Desai Arts and L. K. L. Doshi Commerce College,Balasinor, Mahisagar	-
84.	B.A.	1403	Shri U. N. Mehta Arts College, At. Ta. Morbi, Dist. Morbi-363641.	Co-Ordinator Shri K. R. Dangi Mobile8866740851 Emailbaou.1403@baou.edu.in
85.	B.A.	1446	Matrushri Vrajkuvarben Maganlal Maheta, Technical, At.Po.Ta. Vankaner, Morbi	- Emailbaou.1416@baou.edu.in
86.	B.A.	1447	Navyug College, Virpar, Morbi-363650	- Emailbaou.1447@baou.edu.in
87.	B.A.	1449	Parangat B.Ed. College, Maharshi Gurukul Campus, Ranakpur Road, Halvad, Dist. Morbi-363330	- Emailbaou.1449@baou.edu.in
88.	B.A.	1523	Rajpipla Sub Jail, At. Rajpipla, Dist. Narmada.	M. L. Gamara Mobile9228220554 Emailbaou.1523@baou.edu.in
89.	B.A.	2301	M. R. Arts & Sci. College, Rajpipla, Dist. Narmada-393145.	Co-Ordinator Shri K.B. Shidha Mobile8866861697 Emailbaou.2301@baou.edu.in
90.	B.A.	1023	Navsari Sub Jail, Navsari-396445.	Pro. Incharge Shri L.M. Rathod Emailbaou.1023@baou.edu.in
91.	B.A., BLIS	2201	Shri M. R. Desai Arts & Shri E. E. Laher Kosadiya Commerce College, At. & Po. Chikhli,	Co-Ordinator Shri G.B. Patel Mobile9879203452,9925678723

			Dist. Navsari-396521.	Emailbaou.2201@baou.edu.in
92.	B.A.	0908	Godhra Sub Jail, At. Godhara, Dist. Panchmahal-389001.	Pro. Incharge Shri H.D. Gameti Emailbaou.0908@baou.edu.in
93.	B.A. BLIS	1601	Shri Sarvajanic Commerce College, At. & Po. Godhra, Dist. Panchmahal-389001.	Co-Ordinator Shri G.H. Dave Mobile9978408531, 9427492183, 9879554946 Emailbaou.1601@baou.edu.in
94.	B.A.	1603	M. M. Gandhi Arts & Commerce College, At. Ta. Kalol, Dist. Panchmahal-389330.	Pro. Incharge Shri I.P. Mekvan Mobile9978408532, 9426339493, 9825994944 Emailbaou.1603@baou.edu.in
95.	B.A.	1604	Adivasi Arts & Commerce College, At. Ta. Santrampur, Dist. Panchmahal-389260.	Pro. Incharge Shri I.L. Rathva Mobile9428461664 Emailbaou.1604@baou.edu.in
96.	B.A.	1608	Shri MuktaJivan Swamibapa Arts College, At. & Po. Vaghjipura, Ta. Shahera, Dist. Panchmahal-389120.	Pro. Incharge Shri K.F. Parmar Mobile9428780943, 9428139623 Emailbaou.1608@baou.edu.in
97.	B.A.	1613	Shri S. P. Patel Arts College, At. & Po. Simaliya, Ta. Ghoghamba, Dist. Panchmahal-389341.	Pro. Incharge Dr. D.R. Amin Mobile9925944579 Emailbaou.1613@baou.edu.in
98.	B.A.	1003	Shri T.A. Arts & J.V. Commerce College, Kandla Highway, At. & Po. Radhanpur, Dist. Patan-40.	Co-Ordinator Dr. C.M. Thakkar Mobile9978408757, 9825915116 Emailbaou.1003@baou.edu.in
99.	B.A., BLIS	2401	C/O Department of Mathematics, Hemchandracharya North Gujarat University Campus, Patan- 384265	Co-Ordinator Shri M.B. Prajapati Mobile9879875230 Emailbaou.2401@baou.edu.in

100.	B.A.	2411	Ahmed Vikas Mandal, Maktabah Jafariyah,(knowledge and Research Academy), Sedrana-square, TA. Sidhpur, Dist. Patan-384151.	Pro. Incharge Shri S.A. Momin Mobile9427330429 Emailbaou.2411@baou.edu.in
101.	B.A.	2412	Government Arts and Commerce College, At.Po. Sami, Patan	- Emailbaou.2412@baou.edu.in
102.	B.A.	2413	Shri Akhil Anjana Kelvani Mandal (Shri Adarsh Science College), Patan	- Emailbaou.2413@baou.edu.in
103.	B.A.	2414	Mahrshidayanad Arts and Commerce College, Baspa, Ta-Sami, Dist-Patan 384245	- Emailbaou.2414@baou.edu.in
104.	B.A.	2415	Jethiba K. Patel Arts College & B. A. Patel & D. B. Vyas Commerce College, Ruppur-Chanasma,Di. Patan-384220	- Emailbaou.2415@baou.edu.in
105.	B.A.	2416	Patan Sub Jail,Patan-384265	- Emailbaou.2416@baou.edu.in
106.	B.A.	1901	Shri S. M. J. Arts & Commerce College, At.Ta. Kutiyana, Dist. Porbandar-362650.	Pro. Incharge Shri A.I. Dadhaliya Mobile9978408547, 9427264831, 9427278598 Emailbaou.1901@baou.edu.in
107.	B.A.	1904	Porbandar District Jail, Porbandar.	Pro. Incharge Shri H.B. Rajrav Emailbaou.1904@baou.edu.in
108.	B.A. BLIS	1401	Regional Centre Rajkot Besides Department of History, Saurashtra University, Rajkot	Co-Ordinator Shachi Bhatt Mobile+91 99784 08904, +91 94082 74320 Emailbaou.1401@baou.edu.in
109.	B.A.	1408	Sarvajanik Mahila Arts & Commerce College, Kailashnagar, Bhavnagar Road, At. & Po. Atkot,	Pro. Incharge Shri D.K. Saiyad Mobile9978408520, 9824821714,

			Ta. Jasdan, Dist. Rajkot-360040.	9374834029 Emailbaou.1408@baou.edu.in
110.	B.A.	1413	Shri Haribapa Che. Trust Sanchalit Arts Commerce College, Maninagar, Lati Plot, At. & Po. Jasdan, Dist.Rajkot-360050.	Pro. Incharge Shri S.R. Bhatt Mobile9978408522, 9479180164, 9426165327 Emailbaou.1413@baou.edu.in
111.	B.A.	1439	Rajkot District Jail, Rajkot-360001.	Pro. Incharge Shri S.I. Vora Emailbaou.1439@baou.edu.in
112.	B.A.	1440	Morbi Sub Jail, At. & Po. Morbi, Dist.Rajkot.	Pro. Incharge Shri V.B. Chuhan Emailbaou.1440@baou.edu.in
113.	B.A.	1441	Gondal Sub Jail, At. & Po. Gondal, Dist. Rajkot.	Pro. Incharge Shri R.K. Thakor Emailbaou.1441@baou.edu.in
114.	B.A.	1443	Shri Arjunlal Hirani College of Journalism & Performing Arts, At.Po. Rajkot, Ta.Dist. Rajkot	-
115.	B.A.	1445	Shri G.K. & C.K. Bosamia Arts & Commerce College, Jetpur, Rajkot	- Emailbaou.1445@baou.edu.in
116.	B.A., BLIS	1448	1448-Geetanjali Institute Of Education, At Geetanjali Bhavan, Ajanta Park,Sadhu Vasvani Road, Rajkot-360002	- Emailbaou.1448@baou.edu.in
117.	B.A.	1450	1450-Smt.R. P. Bhalodia Mahila Arts, Commerce & Shree N. P. Bhalodia Science College,Kolki Road, Ta- Upleta,Dist- Rajkot-360490	- Emailbaou.1450@baou.edu.in
118.	B.A.	1702	Idar Anjana Patidar H. K. M. Arts & P. N. Patel Commerce College, At. & Po. Idar, Dist. Sabarkantha-383430.	Co-Ordinator Shri H.B. Pandya Mobile9104143072 Emailbaou.1702@baou.edu.in

119.	B.A.	1703	Sheth H. P. Arts & Talod S. M. Commerce College, At. Ta. Talod, Dist. Sabarkantha-383215.	Co-Ordinator Shri K.J. Desai Mobile9426354151 Emailbaou.1703@baou.edu.in
120.	B.A., BLIS	1704	D. D. Thakar Arts & K. J. Patel Commerce College, At. Ta. Khedbrahma, Dist. Sabarkantha-383255.	Pro. Incharge Shri Rohit Desai Mobile9427364153 Emailbaou.1704@baou.edu.in
121.	B.A.,	1709	Co-ordinator,S.S Mehta arts & M.M.Patel Commerce College, Himmatnagar	Dr. Arvind K. Patel Mobile9428642049 Emailbaou.1709@baou.edu.in
122.	B.A.,	1720	Smt. M. C. Desai Arts & Commerce College, National Highway No. 8, Kamalpur, At. Po. Ta. Prantij, Dist. Sabarkantha-383205.	Pro. Incharge Dr. Kameshvar Ramprasad Mobile9825377415, 9879493646 Emailbaou.1720@baou.edu.in
123.	B.A.	1731	Himatnagar Sub Jail, At. & Po. Himatnagar, Dist. Sabarkantha.	Pro. Incharge Shri R.S. Bhuriya
124.	B.A.	1733	M.M. Chaudhari Arts College, Rajendranagar, Sabarkantha	- Emailbaou.1733
125.	B.A.,	1736	Government Arts & Commerce College, Jadar, Ta. Idar, Dist. Sabarkantha	-
126.	B.A.	1737	Arts College Androkha, At.Po. Androkha, Ta. Vijaynagar, Dist. Sabarkantha	-
127.	B.A.	1738	Asian Institute of Technology, At.Po.Ta. Vadali, Sabarkantha	- Emailbaou.1738@baou.edu.in
128.	B.A.	1740	Experimental College of Education, Railway, Station Rd, Prantij, Dist-Sabarkatha-383205	- Emailbaou.1740@baou.edu.in

129.	B.A.,	1801	Sir K. P. College of Commerce, Athwa Lines, Surat-395001.	Co-Ordinator Shri S.R. Vasave Mobile9429015187 Emailbaou.1801@baou.edu.in
130.	B.A.	1818	Surat District Jail, Surat.	Pro. Incharge Shri M.D. Doshi Mobile9825220313 Emailbaou.1818@baou.edu.in
131.	B.A.	1828	J.Z. Shah Arts & H.P. Commerce College, Amroli, Surat	- Emailbaou.1828@baou.edu.in
132.	B.A.	1829	Government Science College, Vankal, Surat	- Emailbaou.1829@baou.edu.in
133.	BLIS	1820	Veer Narmad South Gujarat University, Surat.	- Email : baou.1820@baou.edu.in
134.	B.A.	1831	1831-Agarwal Vidya Vihar English Medium College, Vesu-Abhava Road, Surat-395007	- Emailbaou.1831@baou.edu.in
135.	B.A., BLIS	2001	Shri M. P. Shah Commerce College, Surendranagar-360578.	Co-Ordinator Manishbhai H. Shah Emailbaou.2001@baou.edu.in
136.	B.A.,	2014	Shri A. R. S. Sakhida Arts, Shri C. C. Gedivala Commerce & Shri C. C. Home Science College, Mill Road, At. Ta. Limdi, Dist. Surendranagar-363421.	Pro. Incharge Dr. S.G. Purohit Mobile9427045605, 9924058839 Emailbaou.2014@baou.edu.in
137.	B.A.	2017	Surendranagar Sub Jail, Surendranagar.	Pro. Incharge Shri N.U. Baraiya Emailbaou.2017@baou.edu.in
138.	B.A.,BLIS	2018	Government Arts College, Ta. Chotila, Surendranagar	- Emailbaou.2018@baou.edu.in
139.	B.A.	2019	Pujy L.M. Vora College of Arts and Commerce	-

			College, Sayla, Surendranagar	Emailbaou.2019@baou.edu.in
140.	B.A., BLIS	2020	Shri Swami Vivekanand College, Opp. I.T.I., Nr. Bus Stand, Surendranagar-363001	-
141.	B.A.	2021	Sanskriti College of Management, Surendranagar-363002	- Emailbaou.1021@baou.edu.in
142.	B.A.,BLIS	1802	Smt. R. P. Chauhan Arts & Smt. J. K. Shah & Shri K. D. Shah Commerce College, At. & Po. Vyara, Dist. Tapi-394650.	Co-Ordinator Shri B.N. Patel Mobile9879083635 Emailboau.1802@baou.edu.in
143.	B.A.,	1503	Madhyasth Jail, Vadodra-390001.	Person Emailbaou.1503@baou.edu.in
144.	B.A.	1505	Shri M. T. Rathva Arts College & Commerce College, At. & Po. PaviJetpur, Dist. Vadodara-391160.	Pro. Incharge Shri Y.K. Pathan Mobile9879471231 Emailbaou.1505@baou.edu.in
145.	B.A.	1506	Shri Natvarsinhji Arts & Science & Commerce College, At.Po.Ta. Chhota Udepur, Dist. Vadodara-391165.	Co-Ordinator Shri V.M. Patel Mobile9426761789, 9426399980 Emailbaou.1506@baou.edu.in
146.	B.A.	1517	Sheth T. C. Kapadia Arts & Commerce College, At. Ta. Bodeli, Dist. Vadodara-391135.	Pro. Incharge Shri B.M. Solanki Mobile9979249818 Emailbaou.1517@baou.edu.in
147.	B.A.	1524	Chhota Udepur Sub Jail, At. & Po. Chhotaudepur, Dist. Vadodara.	Pro. Incharge Shri P.B. Vasava Emailbaou.1524@baou.edu.in
148.	B.A., BLIS	1525	Shri Hansa Mehta Library, M.S. University, Vadodara-390002	- Emailbaou.1525@boau.edu.in
149.	B.A.	1526	Savali Taluka Kelvani Mandal, Savali, Vadodara	- Emailbaou.1526@baou.edu.in

150.	B.A.	1527	Late M.C. Parmar B.Ed. College, At.Po. Ankhhol, Khtamba, Ta.Dist. Vadodara	-
151.	B.A.	1528	Parul Institute of Engineering & Technology (Diploma Studies), At.Po. Limda, Ta. Waghodia, Dist. Vadodara-391760	- Mobile9328920061 Emailbaou.1528@baou.edu.in
152.	B.A., BLIS	2501	Shri Vanraj Arts & Commerce College, At & Po. Dharampur, Dist. Valsad-396050.	Co-Ordinator Shri V.D. Patel Mobile9978408333, 9898617751, 9998259423 Emailbaou.2501@baou.edu.in
153.	B.A.	2507	Smt. C.D. Jobaliya Rofel Arts & Smt. I.S.R. Achhariwala Rofel Commerce College, Rofel Campus Vapi-Namdha Road, Po.Box.No.67, Vapi, Valsad-396191	- Emailbaou.2507@baou.edu.in

આભાર

**PROGRAMME GUIDE
FOR
BACHELOR OF ARTS
IN
POLITICAL SCIENCE**

**Dr. Babasaheb Ambedkar Open University 'Jyotirmay' Parisar,
Dr. BAOU Marg, S. G. Highway, Chharodi
Ahmedabad - 382481, Gujarat**

Index

- **About University**
- **About School of Humanities and Social Sciences (SHSS)**
- **Objectives of the Programme**
- **Credit Distribution**
- **Duration of Course**
- **Learner Support Services (Devices and Media)**
  - i. Counselling on the Study Centre**
  - ii. Counselling through Subject faculty at the University**
  - iii. Use of ICT**
  - iv. E-SLM**
  - v. OMKAR**
  - vi. Chaitanya Studio**
  - vii. Lecture Series through Gujarat Government Educational channel VANDE Gujarat 16**
  - viii. Virtual Classroom**
  - ix. Library**
- **Other Ancillary Matters**
  - i. Eligibility for Admission**
  - iii. Fees Structure**
  - v. Examination and Merit and Evaluation Process**
- **Examination , Merit and Evaluation Process**
- **Outline of Programme Structure**
- **Detailed Syllabus of Political Science**

- **About University**

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Act clearly specifies its objectives. The important and distinguished one are:

- **Learning & Knowledge**

To advance and disseminate learning and knowledge by a diversity of means including use of any communication technology.

- **Higher Education**

To provide the opportunities for higher education to a larger segment of the population.

- **Open Education**

To encourage the Open University and distance education system in the educational pattern of the State.

- **Community Development**

To promote the educational well-being of the community.

- **About School of Humanities and Social Sciences (SHSS)**

The School of Humanities and Social Sciences (SHSS) is among the larger schools of studies at the Dr. Babasaheb Ambedkar Open University. SHSS offers academic programmes in Twelve (12) disciplines: English, Hindi, Gujarati, Sanskrit, Performing Arts, Journalism, Economics, History, Library and Information Science, Political Science, Public Administration and Sociology.

* Objectives of the Programme

- To make learner aware with the basic concepts and terminologies of Political Science.
- To introduce students multi-disciplinary nature of the subject.
- To understand and be able to interrelate the leading theories, literature, and approaches in the subfields of government, political theory and methods, international relations, and comparative politics.
- Have a competence in the basic methodology of research and analysis in political science and be able to analyze and formulate effective argumentation about the political world.
- Critically assess the actions of actors in the political process and determine their motives.
- Understand the decisions human beings make in political settings, including those regarding the forms of government available and understand the philosophical underpinnings of political systems, major ideologies, and political parties.
- To introduce different aspects of Regional, Domestic and National Politics to the learners.
- To sensitize learners towards contemporary issues and phenomena occurring in politics at local and at the world level.

- **Credit Distribution**

Each Core paper of the Subject has 5 credits, whereas compulsory papers have 4 credits each. Thus, students are required to earn total 98 credits to get BA degree Certificate.

- **Duration of Programme:**

Minimum 3 Years and Maximum 8 Years

- **Learner Support Services (Devices and Media):**

I. Counselling on Study Centre

ii. Counselling Through Subject Experts in the University

iii. Use of ICT

iv. E-SLM

V. OMKAR

vi. Video Lecture through the Medium of Chaitanya Studio

vii. Lecture Series through Educational Channel of Gujarat Government VANDE Gujarat 16

viii. Virtual Classroom

ix. Library

- **Other Ancillary Matters:**

The Following Matters Will be Applicable time to time, according to the Rules and Regulations and Internal Arrangements of the University.

I. Eligibility of Admission,

- 10+2 or Diploma in any field pass may apply for the admission

iii. Fee Structure

Year	Male/boys	Female/ girls
First	1800/-	1200/-
Second	1800/-	1200/-
Third	1800/-	1200/-

- **Examination , Merit and Evaluation Process**

- Assignment (under continuous evaluation system)
- Term End Exams scheduled in January/ February and June/ July every year

Learners have to qualify the Assignments as well as Term End Examinations with minimum criteria of 36%.

Year	Total Marks (Assignment + Exam)	minimum passing criteria
First Year	30+70=100	36%
	30+70=100	36%
Second Year	30+70=100	36%
	30+70=100	36%
	30+70=100	36%
Third Year	30+70=100	36%
	30+70=100	36%
	30+70=100	36%
	30+70=100	36%
	30+70=100	36%

- **Outline of Programme Structure**

First Year BA in Political Science

Paper No.	Types of Syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any two subjects from the following subjects Sanskrit (SKT-COM-01)	4
2.	Compulsory Subject: Paper- 2	Hindi (HND-COM -01) Gujarati (GUJ-COM-01) English (ENG-COM-01)	4
3.	Main Subject: Paper- 1	Introduction to Political Science PSCM-101	5
4.	Main Subject: Paper- 2	Governmental Structure PSCM-102	5
5.	Subsidiary Subject: Paper- 1	Select any one subject as subsidiary subject from the below mentioned subjects. There will be two papers of the selected subject.	5
6.	Subsidiary Subject: Paper- 2	Sanskrit (SKTS-101,102) Hindi (HNDS-101,102) Gujarati (GUJS-101,102) English (ENGS-101,102) Public Administration (PADS-101,102) Sociology (SOCS-101,102) History (HISS-101,102) Economics (ECOS-101,102)	5

7.	Compulsory Paper-03	Human Environment	4
		First year Total Credit	32

Second Year BA in Political Science

Paper No.	Types of Syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any one subject as compulsory subject from below mentioned subjects Sanskrit (SKT-COM-02) Hindi (HND-COM-02) Gujarati (GUJ-COM-02) English (ENG-COM-02)	4
2.	Main Subject: Paper- 3	Indian Government and Politics PSCM-203	5
3.	Main Subject: Paper- 4	Panchayati Raj in India PSCM-204	5
4.	Main Subject: Paper- 5	Fundamental Principles of Democracy PSCM-205	5
5.	Subsidiary Subject: Paper- 3	Select any one subject as subsidiary subject from the below mentioned subjects. There will be two papers of the selected subject. Sanskrit (SKTS-203,204)	5
6.	Subsidiary Subject: Paper- 4	Sociology (SOCS-203,204) Hindi (HNDS-203,204) History (HISS-203,204) Gujarati (GUJS-203,204) Economics (ECOS-203,204) English (ENGS-203,204) Public Administration (PADS-203,204)	5
7.	Compulsory Paper-02	Select any one subject from the following 1.Basic travel curriculum 2.Introduction to yoga 3.Rural Health: An Introduction 4.Naturopathy 5.Human rights: Society and development 6.NGO Management 7.Dr Babasaheb Ambedkar Life and thought	4
Second year Total Credit			33

Third Year BA in Political Science

Paper No.	Types of Syllabus	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any one subject as compulsory subject from below mentioned subjects Sanskrit (SKT-COM-03) Hindi (HND-COM-03) Gujarati (GUJ-COM-03) English (ENG-COM-03)	4
2.	Main Subject: Paper- 6	Political Ideologies PSCM-306	5
3.	Main Subject: Paper- 7	Modern Indian political Thinkers PSCM-307	5
4.	Main Subject: Paper- 8	Indian Foreign Policy PSCM-308	5
5.	Main Subject: Paper- 9	International Politics PSCM-309	5
6.	Main Subject: Paper- 10	Introduction to Public Administration PSCM-310	5
7.	Compulsory Subject Paper-02	Select any one subject from the below given subjects	

		1.Feature Writing 2.Writing for Radio 3.Market Process 4.Documentation of the export process 5.Secretarial practice 6.Office management system and management 7.Value education and spirituality	4
		Third year Total Credit	33
Total credit of first, second and third year (32+33+33)			98

Detailed Syllabus of Political Science

F.Y.B.A Paper No.1, Introduction of Political Science

Paper Code- PSCM 101/PSCS 101 (Main Paper and Subsidiary)

Unit 1 Basic concepts of Political Science
Unit 2 Approaches to the study of Political Science-1
Unit 3 Approaches to the study of Political Science-2
Unit 4 Relation of Political science and other social sciences
Unit 5 Theories of Origin of the state -1
Unit 6 Theories of Origin of the state -2
Unit 7 Functions of the state
Unit 8 The basic elements of the state
Unit 9 Concept of Sovereignty
Unit 10 Principles of Sovereignty
Unit 11 Power, Authority ant Legitimacy
Unit 12 Liberty
Unit 13 Equality
Unit 14 Justice
Unit 15 Rights
Unit 16 Duties
Unit 17 Law

FY.B.A Paper No. 2, Governmental Structure

Paper Code- PSCM 102/PSCS 102 (Main Paper and Subsidiary)

Unit 1 Constitution 1
Unit 2 Constitution 2
Unit 3 Legislature
Unit 4 Executive
Unit 5 Parliamentary Executive
Unit 6 Presidential Executive
Unit 7 Judiciary
Unit 8 Unitary Government
Unit 9 Federal Government
Unit 10 Democracy
Unit 11 Dictatorship
Unit 12 Political Party-1
Unit 13 Political Party-2
Unit 14 Local Self Government-1
Unit 15 Local Self Government-2
Unit 16 United Nations-1
Unit 17 United Nations-2

S.Y.B.A Paper No.3, Indian Government and Politics

Paper code- PSCM 203/PSCS 203(Main Paper and Subsidiary)

Unit 1 Historical role of the Indian Constitution
Unit 2 Origin and Development of Indian constitution
Unit 3 Indian Constitution
Unit 4 Amendments to the Indian Constitution
Unit 5 Fundamental rights in Indian Constitution
Unit 6 Directive Principles of the state policy

Unit 7 Fundamental Duties
Unit 8 Indian Parliament
Unit 9 Indian Executive
Unit 10 Supreme Court
Unit 11 High Court
Unit 12 The Judiciary
Unit 13 Election commission
Unit 14 Political Parties
Unit 15 Structure of Indian Federation
Unit 16 Relation between Centre and State
Unit 17 challenges of Indian Politics

S.Y.B.A Paper No.4, Panchayati Raj in India

Paper Code- PSCM 204/PSCS 204 (Main Paper and Subsidiary)

Unit 1 The Concept of Panchayati Raj-1
Unit 2 The Concept of Panchayati Raj-2
Unit 3 Panchayati Raj and Community Development Plan
Unit 4 Committee of Panchayati Raj-1
Unit 5 Committee of Panchayati Raj-2
Unit 6 Three layered structure of Panchayati Raj- village panchayat
Unit 7 Three layered structure of Panchayati Raj- Taluka panchayat
Unit 8 Three layered structure of Panchayati Raj- District panchayat
Unit 9 73 rd Constitutional Amendment
Unit 10 74 th Constitutional Amendment
Unit 11 Democracy Decentralisation and Panchayati Raj
Unit 12 Panchayati Raj and Conflict Issues-1
Unit 13 Panchayati Raj and Conflict Issues-2

Unit 14 Panchayati Raj and Conflict Issues-3
Unit 15 Problems of Panchayati Raj
Unit 16 Suggestions for making Panchayati Raj a success
Unit 17 Future of Panchayati Raj in India

S.Y.B.A Paper No.5, Basic Principles of Democracy

Paper code- PSCM 205 (Main Paper)

Unit 1 The Concepts of Democracy
Unit 2 Relation between Individual and state
Unit 3 Types of Democracy
Unit 4 Majority Rule
Unit 5 Other concepts of Democracy
Unit 6 Rights
Unit 7 Rights of Minority
Unit 8 Political parties
Unit 9 Pressure group and Interest group
Unit 10 Ethical Basics of Democracy
Unit 11 Role of Law
Unit 12 Referendum
Unit 13 Election System
Unit 14 Challenges of Democracy
Unit 15 Purification of Democracy
Unit 16 Modern Dictatorship
Unit 17 Future of Democracy

T.Y.B.A Paper No.6, Political Ideologies

Paper Code- PSCM 306 (Main Paper)

Unit 1 Political Ideology
Unit 2 Individualism
Unit 3 Liberalism
Unit 4 Conservatism
Unit 5 Socialism
Unit 6 Marxism
Unit 7 Gandhism
Unit 8 Dictatorship
Unit 9 Nationalism
Unit 10 Internationalism
Unit 11 Terrorism
Unit 12 Sovereignty
Unit 13 Anarchism
Unit 14 Postmodernism
Unit 15 Feminism
Unit 16 Environmentalism
Unit 17 Multiculturalism

T.Y.B.A Paper No.7, Modern Indian Political Thinkers

Paper Code- PSCM 307 (Main Paper)

Unit 1 Raja Rammohan roy
Unit 2 Dayanand Saraswati
Unit 3 Gopal Krishna Gokhle
Unit 4 Bipinchandra pal
Unit 5 Balgangadhar Tilak

Unit 6 Swami Vivekanand
Unit 7 Rabindranath Tagore
Unit 8 Mohandas Karamchand Gandhi
Unit 9 Arvind Ghosh
Unit 10 Mohammad Iqbal
Unit 11 M. N. Roy
Unit 12 V. D. Savarkar
Unit 13 Dr. B. R. Ambedkar
Unit 14 Jawaharlal Nehru
Unit 15 Ram Manohar Lohiya
Unit 16 Jay Prakash Narayan
Unit 17 Vinoba Bhave

T.Y.B.A Paper No.8, Indian Foreign Policy

Paper Code- PSCM 308 (Main Paper)

Unit 1 Concept of Indian Foreign Policy
Unit 2 Indian Foreign Policy
Unit 3 Characteristics of Indian Foreign Policy
Unit 4 Foreign Policy Making
Unit 5 Relations between India and USA
Unit 6 Relations between India and Russia
Unit 7 Relations between India and China
Unit 8 India and Neighbouring nations-01
Unit 9 India and Neighbouring nations-02
Unit 10 India and Neighbouring nations-03
Unit 11 India and Neighbouring nations-04
Unit 12 India and Regional organizations-01
Unit 13 India and Regional organizations-02

Unit 14 India and UNO
Unit 15 Achievements of Indian Foreign Policy
Unit 16 Failures of Indian Foreign Policy
Unit 17 Remedies

T.Y.B.A Paper No.9, International Politics

Paper Code- PSCM 309 (Main Paper)

Unit 1 Concept of International Politics-01
Unit 2 Concept of International Politics-02
Unit 3 Idealistic Approach
Unit 4 Realistic Approach
Unit 5 Structural Approach
Unit 6 Marxist Approach
Unit 7 Colonialism
Unit 8 Imperialism
Unit 9 First World War
Unit 10 Second World War
Unit 11 Cold War
Unit 12 Factors enhancing power in international politics
Unit 13 Factors Controlling International Politics
Unit 14 International Law
Unit 15 International Organisations
Unit 16 Efforts of World Peace
Unit 17 Global Questions

T.Y.B.A Paper No.10, Introduction to Public Administration

Paper Code- PSCM 310 (Main Paper)

Unit 1 Concept of Public Administration
Unit 2 Public Administration and Private Administration
Unit 3 Approaches to the study of public administration-01
Unit 4 Approaches to the study of public administration-02
Unit 5 The concept of organization
Unit 6 Principles of organization-01
Unit 7 Principles of organization-02
Unit 8 Principles of organization-03
Unit 9 Structure of Organisation
Unit 10 Main Executive
Unit 11 Department, Corporation and Commission
Unit 12 Recruitment and Training
Unit 13 Leadership and Responsibility
Unit 14 New Concepts of Public Administration
Unit 15 New Public Administration
Unit 16 New Public Management
Unit 17 Issues and Challenges of Public Administration

**PROGRAMME GUIDE
FOR
BACHELOR OF ARTS
IN
PUBLIC ADMINISTRATION**

**Dr. Babasaheb Ambedkar Open University 'Jyotirmay' Parisar,
Dr. BAOU Marg, S. G. Highway, Chharodi
Ahmedabad - 382481, Gujarat**

Index

- **About University**
- **About School of Humanities and Social Sciences (SHSS)**
- **Objectives of the Programme**
- **Credit Distribution**
- **Duration of Course**
- **Learner Support Services (Devices and Media)**
  - i. Counselling on the Study Centre**
  - ii. Counselling through Subject faculty at the University**
  - iii. Use of ICT**
  - iv. E-SLM**
  - v. OMKAR**
  - vi. Chaitanya Studio**
  - vii. Lecture Series through Gujarat Government Educational channel VANDE Gujarat 16**
  - viii. Virtual Classroom**
  - ix. Library**
- **Other Ancillary Matters**
  - i. Eligibility for Admission**
  - iii. Fees Structure**
  - v. Examination and Merit and Evaluation Process**
- **Examination , Merit and Evaluation Process**
- **Outline of Programme Structure**
- **Detailed Syllabus of PUBLIC ADMINISTRATION**

- **About University**
Dr. Babasaheb Ambedkar Open University Act clearly specifies its objectives. The important and distinguished one are:
- **Learning & Knowledge**
To advance and disseminate learning and knowledge by a diversity of means including use of any communication technology.
- **Higher Education**
To provide the opportunities for higher education to a larger segment of the population.
- **Open Education**
To encourage the Open University and distance education system in the educational pattern of the State.
- **Community Development**
To promote the educational well-being of the community.
- **About School of Humanities and Social Sciences (SHSS)**

The School of Humanities and Social Sciences (SHSS) is among the larger schools of studies at the Dr. Babasaheb Ambedkar Open University. SHSS offers academic programmes in Twelve (12) disciplines: English, Hindi, Gujarati, Sanskrit, Performing Arts, Journalism, Economics, History, Library and Information Science, Political Science, Public Administration and Sociology.

* Objectives of the Programme

To introduce the concepts of state, government, society and nation to the Indian students. To study human-centered education with basic understanding of concepts on republic nation. This programme will be very beneficial and result-oriented for the students.

- **Credit Distribution**

Each Core paper of the Subject has 5 credits, whereas compulsory papers have 4 credits each. Thus, students are required to earn total 98 credits to get BA degree Certificate.

- **Duration of Programme:**

Minimum 3 Years and Maximum 8 Years

- **Learner Support Services (Devices and Media):**

I. Counselling on Study Centre

ii. Counselling Through Subject Experts in the University

iii. Use of ICT

Iv. E-SLM

V. OMKAR

Vi. Video Lecture through the Medium of Chaitanya Studio

Vii. Lecture Series through Educational Channel of Gujarat Government VANDE Gujarat 16

Viii. Virtual Classroom

Ix. Library

• **Other Ancillary Matters:**

The Following Matters Will be Applicable time to time, according to the Rules and Regulations and Internal Arrangements of the University.

I. Eligibility of Admission,

- 10+2 or Diploma in any field pass may apply for the admission

iii. Fee Structure

Year	Male/boys	Female/ girls
First	1800/-	1200/-
Second	1800/-	1200/-
Third	1800/-	1200/-

• **Examination , Merit and Evaluation Process**

- Assignment (under continuous evaluation system)
- Term End Exams scheduled in January/ February and June/ July every year

Learners have to qualify the Assignments as well as Term End Examinations with minimum criteria of 36%.

Year	Total Marks (Assignment + Exam)	minimum passing criteria
First Year	30+70=100	36%
	30+70=100	36%
Second Year	30+70=100	36%
	30+70=100	36%

	30+70=100	36%
Third Year	30+70=100	36%
	30+70=100	36%
	30+70=100	36%
	30+70=100	36%
	30+70=100	36%

Outline of Programme Structure

First year- Total credit -32

Paper No.	Structure of Paper	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any two subjects from the following subjects	4
2.	Compulsory Subject: Paper- 2	Sanskrit (SKT-COM-01) Hindi (HND-COM -01) Gujarati (GUJ-COM-01) English (ENJ-COM-01)	4
3.	Main Subject: Paper- 1	Principles of public Administration PADM-01	5
4.	Main Subject: Paper- 2	Principles of management PADM-02	5
5.	Subsidiary Subject: Paper- 1	Select any one subject as subsidiary subject from the below mentioned subjects. There will be two papers of the selected subject.	5
6.	Subsidiary Subject: Paper- 2	Sanskrit (SKTS-01,02) Sociology(SOCS-01,02) Hindi (HIN-COM -01) History (HISS-01,02) Gujarati (GUJS-01,02) Economics(ECOS-01,02) English (ENGS-01,02) Political Science(PSCM-01,02)	5
7.	Compulsory Paper	Human Environment	4

SECOND year- TOTAL-33 CREDIT

Paper No.	Structure of Paper	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any one subject as compulsory subject from below mentioned subjects	4

		Sanskrit (SKT-COM-01) Hindi (HND-COM -01) Gujarati (GUJ-COM-01) English (ENJ-COM-01)	
2.	Main Subject: Paper- 3	Indian Administration PADM-03	5
3.	Main Subject: Paper- 4	Citizen Administration PADM-04	5
4.	Main Subject: Paper- 5	Development Administration PADM-05	5
5.	Subsidiary Subject: Paper- 3	Select any one subject as subsidiary subject from the below mentioned subjects. There will be two papers of the selected subject.	5
6.	Subsidiary Subject: Paper- 4	Sanskrit (SKTS-03,04) Sociology(SOCS-03,04) Hindi (HIN-COM -03,04) History (HISS-03,04) Gujarati (GUJS-03,04) Economics(ECOS-03,04) English (ENGS-03,04) Political Science(PSCM -03,04)	5
7.	Compulsory Paper	Select any one subject from the following 1.Basic travel curriculum 2. Introduction to yoga 3. Rural Health: An Introduction 4. Naturopathy 5. Human rights: Society and development 6. NGO Management 7. Dr Babasaheb Ambedkar Life and thought	4

THIRED year-- TOTAL-33 CREDIT

Paper No.	Structure of Paper	Subject and Code	Credit
1.	Compulsory Subject: Paper- 1	Select any one subject as compulsory subject from below mentioned subjects Sanskrit (SKT-COM-01) Hindi (HND-COM -01) Gujarati (GUJ-COM-01) English (ENJ-COM-01)	4
2.	Main Subject: Paper- 6	Personnel Administration PADM-06	5
3.	Main Subject: Paper- 7	Financial Administration part-1 PADM-07	5
4.	Main Subject: Paper- 8	Financial Administration part-2 PADM-8	5
5.	Main Subject:	Formulation of public policy PADM-09	5

	Paper- 9		
6.	Main Subject: Paper- 10	Analysis Public policy PADM-10	5
7.	Compulsory Subject Paper	Select any one subject from the below given subjects 1.Feature Writing 2. Writing for Radio 3. Market Process 4. Documentation of the export process 5. Secretarial practice 6.Office management system and management 7. Value education and spirituality	4
		Total credit of first, second and third year	98

- **Detailed Syllabus of PUBLIC ADMINISTRATION**

ONGOING

FYBA Public Administration
Paper Title : જાહેર વહીવટના સિદ્ધાંતો : પેપર-01
Paper Code : PADM/PADS-01

બ્લોક	એકમ
જાહેર વહીવટનું મૂળ સ્વરૂપ-1	01 જાહેર વહીવટ : અર્થ અને વ્યાપ
	02 જાહેર વહીવટની અગત્યતા
	03 જાહેર વહીવટ અને અન્ય સમાજ-વિજ્ઞાનો
	04 જાહેર વહીવટની વિકાસયાત્રા
	05 તુલનાત્મક જાહેર વહીવટ
	06 વિકાસલક્ષી વહીવટ
	07 નવો જાહેર વહીવટ
જાહેર સંસ્થા : ઉદાહરણો-2	08 શાસ્ત્રીય અભિગમ : લ્યૂથર ગ્યૂલિક (Luther Gulick) અને લિન્ડેલ ઉરવિક (Lyndal Urwick)
	09 વૈજ્ઞાનિક સંચાલન – એફ. ડબ્લ્યૂ ટેઈલર (F.W.Taylor)
	10 માનવ સંબંધોનો અભિગમ- એલ્ટન મેયો (Elton Mayo)
	11 પદ્ધતિ અભિગમ – ચેસ્ટર બર્નાર્ડ (Chester Barnard)

	12 વર્તણુંક વિષયક અભિગમ –હર્બટ સાયમન (Herbert Silmon)
	13 સામાજિક મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ- ડગ્લાસ મેકગ્રેગર (Dauglas McGregor) અને અબ્રાહમ મેસ્લો (Abraham Meslow)
	14 અભિગમ-ફ્રેડ ડબ્લ્યૂ રીગ્ઝ (Fred W. Riggs)
વહીવટી સિદ્ધાંત-3	15 અમલદારશાહીનો અર્થ
	16 મેક્સ વેબર
	17 કાર્લ માર્ક્સ
	18 પ્રતિનિધિત્વવાદી કે પ્રાતિનૈધિક અમલદારશાહી
	19 અમલદારશાહીના પ્રશ્નો
સંગઠનના ખ્યાલો-1	21 ઔપચારિક અને બિનઔપચારિક સંગઠનો
	21 કાર્યવિભાજન અને સંકલન
	22 શ્રેણીસ્તૂપ
	23 અંકુશ-સીમા
	24 આદેશની એકતા
	25 કેન્દ્રીકરણ અને વિકેન્દ્રીકરણ
Paper Title : સંચાલનના સિદ્ધાંતો : પેપર-02 Paper Code : PADM/PADS-02	
સંચાલનના સિદ્ધાંતો :2	26 સત્તાની સોંપણી
	27 નિરીક્ષણ
	28 માહિતીસંચાર
	29 વહીવટી આયોજન
	30 સત્તા અને જવાબદારી
	31 નેતાગીરી
સંચાલનના સિદ્ધાંતો :3	32 મુખ્ય વહીવટકર્તા
	33 રૈખિક વ્યવસ્થાઓ
	34 વિશિષ્ટ અને સહાયક વ્યવસ્થાઓ
	35 અંદાજપત્રની વિધિ
	36 જવાબદારી
	37 નાગરિક અને વહીવટીતંત્ર
	38 સંસ્થાકીય સફળતા/અસરકારકતા

SYBA Public Administration

Paper Title : ભારતીય વહીવટ**Paper Code :** PADM/PADS-03

બ્લોક	એકમ
ઐતિહાસિક સંદર્ભ-1 (Historical Context)	બ્રિટીશ શાસનના આગમન સમયે વહીવટી પ્રથા
	બ્રિટીશ વહીવટીતંત્ર 1757-1858
	3 બ્રિટીશ વહીવટીતંત્રમાં સુધારા 1858-1919
	4 1935 ના કાયદા મુજબ વહીવટી પ્રથા
	5 1947 પછી ભારતીય વહીવટીતંત્રમાં સાતત્ય અને પરિવર્તન
કેન્દ્રીય વહીવટ-2 (Central Administration)	6 બંધારણીય માળખું
	7 કેન્દ્રીય સચિવાલય
	8 વડાપ્રધાનનું કાર્યાલય અને કેબીનેટ સચિવાલય
	9 યુનિયન પબ્લિક સર્વિસ કમિશન/કેન્દ્રીય સેવા પસંદગી આયોગ
	10 આયોજન પ્રક્રિયા
	11 સમગ્ર ભારત અને કેન્દ્રીય સેવાઓ
રાજ્ય વહીવટ-3 (State Administration)	12 રાજ્યવહીવટની બંધારણીય રૂપરેખા
	13 રાજ્યસચિવાલય : સંગઠન અને કાર્યો
	14 નિયામકશ્રીની કચેરીઓ/ક્ષેત્રીય વહીવટ
	15 સચિવાલય અને નિયામકશ્રીની કચેરીઓ વચ્ચેના સંબંધની પ્રક્રિયા Patterns of
	16 રાજ્યસેવાઓ અને લોકસેવા આયોગ
સ્થાનિક વહીવટીતંત્ર-4 (Local Administration)	17 ક્ષેત્રીય વહીવટનું માળખું (Structure of Field Administration)
	18 જિલ્લા કલેક્ટર The District Collector
	19 પોલીસ વહીવટીતંત્ર Police Administration
	20 શહેરી વહીવટીતંત્ર Urban Administration
	21 પંચાયત રાજ Panchyati Raj

<p>નાગરિક વહીવટ પેપર-04</p> <p>Paper Code : PADM/PADS-04</p>	
નાગરિક અને વહીવટ	22 સામાજિક-સાંસ્કૃતિક પરિબલો અને વહીવટીતંત્ર
	23 જાહેર ફરિયાદોનું નિવારણ
	24 વહીવટી ન્યાયપંચો (ટ્રીબ્યુનલ)
	25 ન્યાયિક વહીવટીતંત્ર
ઉદભવતા પ્રશ્નો Emerging Issues	26 કેન્દ્ર રાજ્ય વહીવટી સંબંધો
	27 વિકેન્દ્રીકરણ સંબંધી ચર્ચા
	28 રાજકીય અને કાયમી કારોબારીના સંબંધો
	29 દાબ જૂથો
	30 સામાન્ય અને વિશિષ્ટ કામગીરી કરતા કર્મચારીઓ
વહીવટી સુધારણા Administration Reforms	31 વહીવટી સુધારાઓ
<p>વિકાસ વહીવટ પેપર-05</p> <p>Paper Code : PADM-05</p>	
સંકલ્પના અને અભિગમ-1	1 વિકાસલક્ષી વહીવટ, સંકલ્પના (વિભાવના) અને અર્થ
	2 કાર્યક્ષેત્ર અને મહત્વ
	3 ઉત્ક્રાંતિ
	4 વિકાસલક્ષી વહીવટનો વિકાસ
વિકાસ વ્યૂહરચના અને આયોજન-2	5 સ્વતંત્રતા ટાંકણે ભારતનું સામાજિક-આર્થિક પાશ્ચરિત્ર
	6 મિશ્ર અર્થતંત્ર મેડિલ અને તેનો મૂળ આધાર તેમજ મહત્વ
	7 આયોજનની ભૂમિકા
	8 વિકાસનાં ધ્યેયો
આયોજન પ્રક્રિયા-3	9 આયોજનપંચ અને રાષ્ટ્રીય વિકાસપરિષદ
	10 રાજ્ય આયોજનવ્યવસ્થાતંત્ર
	11 જિલ્લા આયોજનપંચ
	12 ગ્રામિણસ્તરે આયોજન
અમલદારશાહી અને વિકાસ-4	13 અમલદારશાહીની ભૂમિકા
	14 ભારતીય અમલદારશાહીનો સાંસ્થાનિક વારસો
	15 ભારતીય અમલદારશાહીની સામાજિક પૂર્વભૂમિકા
	16 તટસ્થ વિરુદ્ધ પ્રતિબદ્ધ અમલદારશાહી
	17 સરકારી અમલદારો અને રાજકારણીઓ તેમજ તેમની વચ્ચેના સંબંધો

	18 અમલદારશાહીય ક્ષમતામાં વધારો કરવો
વિકેન્દ્રીકરણ અને વિકાસ-5	19 લોકશાહી વિકેન્દ્રીકરણનો ખ્યાલ
	20 પંચાયતી રાજનાં ઉદ્દવિકાસ અને ભૂમિકા
	21 પંચાયતી રાજની ઉપસતી ભાતો
	22 પંચાયતી રાજની સમસ્યાઓ અને ભાવિ
	23 સ્વૈચ્છિક સંસ્થાઓની ભૂમિકા
	24 સહકારી સંસ્થાઓ અને વિકાસ
	25 વિકાસ માટેની વિશિષ્ટ સંસ્થાઓ
જાહેરક્ષેત્ર અને વિકાસ-6	26 જાહેર ક્ષેત્રની ઉત્ક્રાંતિ અને વિસ્તાર
	27 જાહેર સાહસનાં સ્વરૂપો
	28 વિકાસલક્ષી કોર્પોરેશનોની ભૂમિકા
	29 જાહેર ક્ષેત્રના વહીવટી પ્રશ્નો

TYBA Public Administration

Paper Title : કાર્મિક વહીવટ પેપર-06

Paper Code : Paper Code : PADM-06

બ્લોક	એકમ
કાર્મિક વહીવટ-1	1 કાર્મિક વહીવટની વિભાવના, સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર
	2 કાર્મિક વહીવટના કાર્યો અને મહત્વ
	3 જાહેર સેવાઓ અને વહીવટી પદ્ધતિમાં તેની ભૂમિકા
	4 ભારતમાં જાહેર કાર્મિક વહીવટની લાક્ષણિકતાઓ
ભારતમાં સિવિલ સેવાઓ-2	5 આધુનિક નોકરશાહીના સંદર્ભમાં સિવિલ સેવા
	6 નોકરશાહીના પાયો
	7 ભારતમાં જાહેર સેવાઓનો વિકાસ
	8 સેવાઓ (સંવર્ગ-Cadre)નું વર્ગીકરણ
	9 સામાન્યજ્ઞ અને વિશેષજ્ઞ
કાર્મિક એજન્સીઓ-3	10 કાર્મિક વિભાગ/યુ.પી.એસ.સી./એસ.પી.એસ.સી./એસ.એસ.સી.ની ભૂમિકા અને કાર્યો
	11 કેન્દ્રીય અને રાજ્ય તાલીમ સંસ્થાઓ

	12 વહીવટી ન્યાયપંચો
	13 કારકિર્દી આયોજન અને વિકાસ
કાર્મિક સંચાલન : નીતિઓ અને વ્યવહાર-4	14 કાર્મિક નીતિ
	15 ભરતી (સેવાઓમાં અનામતપ્રથા)
	16 બઢતી
	17 તાલીમ
	18 કામગીરીનું મૂલ્યાંકન
કામની પરિસ્થિતિઓ, સેવાની શરતો-5	19 વેતનવહીવટ (પ્રોત્સાહનો અને અન્ય લાભો સહિત)
	20 વર્તણૂક અને શિસ્ત
	21 સનદી સેવાઓમાં વહીવટી નીતિમત્તા અને ઈમાનદારી
	22 કર્મચારી સંઘો
	23 સંયુક્ત સલાહકારી તંત્ર
	24 જાહેર સેવકોના અધિકારો
	25 કાર્યપ્રેરણા અને કાર્યોત્સાહ
<p>પેપર-07 નાણાકીય વહીવટ ભાગ-1</p> <p>Paper Code : PADM-07</p>	
નાણાકીય વહીવટ : પાયા અને ઉદ્દેશો	1 નાણાકીય વહીવટનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર
	2 નાણાકીય વહીવટના ઉદ્દેશો અને સિદ્ધાંતો
	3 મિશ્ર અર્થતંત્ર
	4 કેન્દ્ર-રાજ્ય વચ્ચેના નાણાકીય સંબંધો-I
	5 કેન્દ્ર-રાજ્ય વચ્ચેના નાણાકીય સંબંધો-II
અંદાજપત્ર અને અંદાજપત્રીય પ્રથાઓ-I	6 રાજકોષીય નીતિ, સમતા અને સામાજિક ન્યાય
	7 સરકારી અંદાજપત્ર : સિદ્ધાંતો અને કાર્યો
	8 ભારતીય અંદાજપત્રીય પદ્ધતિ
અંદાજપત્ર અને અંદાજપત્રીય પ્રથાઓ-II	9 સરકારી ખર્ચનું વર્ગીકરણ
	10 જાહેર ખર્ચ : સિદ્ધાંતો અને વૃદ્ધિ
	11 કામગીરીઓ અંગેનું અંદાજપત્ર

	12 શૂન્યરંભી અંદાજપત્ર પ્રથા
નાણાકીય સાધનોની પ્રાપ્તિ	13 સરકારની આવકનાં સાધનો : કરવેરા અને કરેતર
	14 ખાદ્યપૂરક નાણાં
	15 જાહેર દેવાનું સંચાલન અને રીઝર્વ બેંક ઓફ ઇન્ડિયાની ભૂમિકા
પેપર-08 નાણાકીય વહીવટ ભાગ-2 Paper Code : PADM-08	
જાહેર નાણાભંડોળનું રોકાણ-1	16 વિર્તીય મૂલ્યાંકન
	17 આર્થિક અને સામાજિક મૂલ્યાંકન
નાણાકીય અંકુશ-2	18 ધારાકીય અંકુશ
	19 નાણાકીય સમિતિઓની પદ્ધતિ
	20 કારોબારીય અંકુશ
હિસાબો અને હિસાબ તપાસણી	21 ભારતમાં હિસાબ પદ્ધતિ-વિધિ
	22 ભારતમાં હિસાબ-તપાસણીની પદ્ધતિ-વિધિ
	23 નિયંત્રક અને સત્તાવાર હિસાબ તપાસનીશ (કંટ્રોલર એન્ડ ઓડીટર જનરલ-CAG)ની ભૂમિકા
જાહેર સાહસોનો વિર્તીય વહીવટ-4	24 જાહેર સાહસોનો વિર્તીય વહીવટ
	25 જાહેર સાહસોની વિર્તીય સ્વાયત્તતા અને તેમનું ઉત્તરદાયિત્વ
સ્થાનિક નાણાકીય વ્યવસ્થા-5	26 નગર શાસનોનો નાણાકીય વહીવટ
	27 ગ્રામીણ શાસનોનો નાણાકીય વહીવટ
પેપર-09 જાહેર નીતિનું ઘડતર Paper Code : PADM-09	
જાહેર નીતિનો પરિચય-1	1 જાહેરનીતિ : અર્થ અને સ્વરૂપ
	2 નીતિચક્ર : જાહેર નીતિઘડતરમાં આવતી અડચણો
	3 જાહેર નીતિઘડતરનો સંદર્ભવિષયક પરિવેશ
	4 જાહેરનીતિના અભ્યાસની અગત્ય : આધુનિક સંદર્ભ
	5 નીતિવિજ્ઞાનોની ઉદ્ભવની રહેલી વિદ્યાશાખા
નીતિ ઘડતર : તંત્રો અને પ્રક્રિયાઓ-I : 2	6 આંતરસરકારી સંબંધો
	7 રાજકીય કારોબારીની ભૂમિકા
	8 અમલદારશાહી (બ્યુરોક્રસી)ની ભૂમિકા

	9 ધારાસભાની ભૂમિકા
નીતિ ઘડતર : માળખું અને પ્રક્રિયાઓ-2 : 3	10 ન્યાયતંત્રની ભૂમિકા
	11 વિવિધ અંગો વચ્ચેના સંબંધો
	12 ભારતમાં નીતિ ઘડતરની પ્રક્રિયા : વેઠ મજૂરી પ્રથા (નાબૂદી) ધારો-1976નો કેસ સ્ટડી-1
	13 ભારતમાં નીતિ ઘડતરની પ્રક્રિયા : વેઠ મજૂરી પ્રથા (નાબૂદી) ધારો 1976નો કેસ સ્ટડી-2
જાહેર નીતિ ઘડતર : મુખ્ય નિર્ધારકો-4	14 હિત જૂથો અને નીતિ ઘડતર
	15 રાજકીય પક્ષો અને નીતિ ઘડતર
	16 જનસંચારનાં માધ્યમો
	17 સામાજિક આંદોલનો
	18 આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ
<p>પેપર-10 જાહેર નીતિનું વિશ્લેષણ Paper Code : PADM-10</p>	
બ્લોક	એકમ
નીતિનું અમલીકરણ-1	19 નીતિના અમલીકરણમાં સરકારી સંસ્થાઓની ભૂમિકા-I
	20 નીતિના અમલીકરણમાં સરકારી સંસ્થાઓની ભૂમિકા-II
	21 નીતિના અમલીકરણમાં બિનસરકારી સંસ્થાઓની ભૂમિકા
	22 નીતિના અમલીકરણની સમસ્યાઓ
નીતિવિષયક દરમિયાનગીરીઓ : દ્રષ્ટાંતરૂપ અભ્યાસો-2	23 જમીન સુધારા
	24 ગરીબી વિરોધી કાર્યક્રમો
	25 ઔદ્યોગિક નીતિ
	26 પંચાયતી રાજ (ગ્રામિણ વિકાસ)
નીતિનો પ્રભાવ અને મૂલ્યાંકન-3	27 નીતિનો પ્રભાવ અને મૂલ્યાંકન
જાહેર નીતિની રચના અંગેનાં મોડેલ-4	28 જાહેર નીતિની રચના અંગેનાં અભિગમો અને નીતિ વિશ્લેષણનાં મોડેલ

